

DENYS DE FOURNA

MANUEL
D'ICONOGRAPHIE CHRÉTIENNE

ACCOMPAGNÉ DE SES SOURCES PRINCIPALES INÉDITES
ET PUBLIÉ AVEC PRÉFACE, POUR LA PREMIÈRE FOIS EN ENTIER
D'APRÈS SON TEXTE ORIGINAL

PAR

A. PAPADOPOULO-KÉRAMEUS

AUX FRAIS

DE LA SOCIÉTÉ IMPÉRIALE RUSSE ARCHÉOLOGIQUE

St-PÉTERSBOURG
IMPRIMERIE B. KIRSCHBAUM
1909

Bibliothèque Maison de l'Orient

158799

By 45M

DENYS DE FOURNA

S.R.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΕΚ ΦΟΥΡΝΑ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΚΑΙ ΑΙ ΚΥΡΙΑΙ ΑΥΤΗΣ ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΠΗΓΑΙ,
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΜΕΤΑ ΠΡΟΛΟΓΟΥ ΝΥΝ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΠΛΗΡΗΣ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ ΑΥΤΗΣ ΚΕΙΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ-ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ΔΑΠΑΝΑΙΣ

ΤΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗΣ ΡΩΣΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΕΝ ΠΕΤΡΟΥΠΟΔΕΙ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Β. KIRSCHBAUM
1909

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ.

Ἔτε: 1900-φ̄ διενεμήθη εἰς ὀλίγα ἀντίτυπα τὸ πρῶτον τεύχος ἀτελοῦς τινος ἐκδόσεως τῆς Διονυσίου τοῦ ἐκ Φουρνᾶ «Ἑρμηνείας τῆς ζωγραφικῆς τέχνης» ἣν ἐπιμελεία ἡμετέρα γενομένην εἶχεν ἐκτυπώσει πρὸ ἐτῶν ἰκανῶν (1893) ἰδίαις δαπάναις ὁ Γρηγόριος Θεοδώρου Tchélitschew¹. Οὗτος ὑποδείξει καὶ προτροπῇ τοῦ ἀκαδημικοῦ Νικοδήμου Kondakow προτίθητο διὰ τοῦ τεύχους ἐκεῖνου νὰ παρουσιάσῃ τοῖς ἀρχαιολόγοις δεῖγμα γενναίας αὐτοῦ προθέσεως, ἐπιστημονικῆς ἐκδόσεως τριῶν τόμων, ὧν ὁ μὲν πρῶτος ἔμελλε νὰ περιλάβῃ ὅλον τὸ ἑλληνικὸν κείμενον τῆς Ἑρμηνείας, ὁ δ' ἕτερος γαλλικὴν αὐτῆς μετάφρασιν, ὁ δὲ τρίτος παρατηρήσεις ἐπ' αὐτῆς ἀρχαιολογικὰς μετὰ πολυαρίθμων ἐκ βυζαντινῶν χειρογράφων εἰκόνων, ἰδίᾳ δὲ τῶν περιεχομένων ἐν τῷ λεγομένῳ τοῦ Βασιλείου μηνολογίῳ². ἄλλ' ἀποθανόντος ἐν τῷ μεταξὺ προώρως τοῦ Tchélitschew (26 Μαρτ. 1897) καὶ τῆς προθέσεως αὐτοῦ μεινάσῃς ὡς εἰκὸς ἀνεκτελέστου, τὸ τεύχος ἐκεῖνο, ἀτελὲς ὡς εἶχε, διενεμήθη μετὰξὺ λογίων τινῶν καὶ φίλων καὶ γνωρίμων αὐτοῦ, ἀποβάν οὕτως οἰονεὶ στήλη μνημόσυνος τῆς γενναίας αὐτοῦ ψυχῆς. Ἄλλ' ὅτι δὲν ἤξιώθη νὰ φέρῃ εἰς πέρας ὁ μακαρίτης, ἐξετέλεσεν ἤδη με-

¹) Διονυσίου τοῦ ἐκ Φουρνᾶ Ἑρμηνεία τῆς ζωγραφικῆς τέχνης ἐκ χειρογράφου τοῦ ἐν αἰῶνος ἐκδοθεῖσα κατὰ τὸ πρωτότυπον αὐτῆς κείμενον ὑπὸ Ἀ. Παπαδοπούλου - Κεραμέως. Τεύχος πρῶτον ἐκτυπωθὲν δαπάνῃ τοῦ μακαρίτου Γρηγορίου Θεοδώρου Tchélitschew. Ἐν Πετρούπολει, ἐκ τῆς τυπογραφίας τῆς Ἀγιωτάτης Συνόδου 1900. 8-ον, σελίδες κ' + 128. Τὰ ἀντίτυπα τῆς ἐκδόσεως ταύτης ἀνατεθειμένα τῇ μνήμῃ τοῦ μακαρίτου Tchélitschew ἔχουσι καὶ φωτογραφίαν τῆς ἐν ζωσὶ στάσεως αὐτοῦ.

²) Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ Tchélitschew ἐπορίσθη διὰ μεγάλης δαπάνης τὰ φωτογραφικὰ clichés ὅλων τῶν ἐν τῷ βυζαντινῷ κώδικι τοῦ μηνολογίου περιεχομένων εἰκόνων· ἅτινα μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ περιήλθον εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ἐν Πετρούπολει Αὐτοκρατορικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου· μέχρι δὲ τοῦδε ἐξεδόθησαν εἰς δύο τομίδια αἱ εἰκόνες τῶν ἁγίων δύο μηνῶν, Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου. Ἴδε Μ. καὶ Β. Η. Успенскій Лицевой мѣсяцесловъ греческаго императора Василия II (+1025 г.). Ἐν Π/πόλει, 1902—1903.

ρικῶς τοῦτο γενναίως ἢ Ῥωσικῆ Αὐτοκρατορικῆ Ἀρχαιολογικῆ Ἐταιρείας, ἣτις συναισθανομένη τὸ κατεπεῖγον τῆς ὑπάρξεως ὀλιγῆς τῆς Ἑρμηνείας ἐκδόσεως εἰς πρόχειρον χρῆσιν τῶν ἀρχαιολόγων ἀπεφάσισεν ἐν συνεδρίᾳ τὴν ἰδίαις δαπάναις ἐκπλήρωσιν αὐτῆς, ἀναθεῖσα καὶ τὴν ἐπιστάσιν τῆς ἐκδόσεως τῷ γράφοντι ταῦτα.

Τὸ κείμενον τῆς Ἑρμηνείας ἔχει ἰδίαν ἱστορίαν ἀρκούντως μακράν. Γινώσκεται μέχρι σήμερον ἑλληνιστὶ ἐκ διττῆς ἐκδόσεως νόθου, πεφαλσευμένης, κατὰ δὲ τὴν γνησίαν σύνταξιν ἐν μεταφράσει Ῥωσικῇ, ἐν γαλλικῇ δὲ καὶ γερμανικῇ μεταφράσει μετὰ μικρᾶς τιнос τοῦ πεφαλσευμένου κειμένου συμμετοχῆς. Μέχρι τοῦ 1839-ου ἔτους ἦτο παντελῶς ἄγνωστον, διότι οὐδὲ ἐν αὐτοῦ ἀντίγραφον εὐρίσκετο ἐν ταῖς κοιναῖς βιβλιοθήκαις· ὅσα δὲ ἀντίγραφα ὑπῆρχον, καὶ ταῦτα πάνυ ὀλίγα, ἦσαν ἀποκλειστικῶς εἰς χεῖρας τῶν ἐν Ἀγίῳ Ὄρει ζωγράφων· ἀλλὰ καὶ μέχρι σήμερον ὀλίγα σχετικῶς ἐγνώσθησαν, ὧν ἐν μὲν τοῦ 18-ου αἰῶνος εἶχεν εὐρεῖ παρά τινα τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐγχωρίων ζωγράφων Πορφύριος ἀρχιμανδρίτης ὁ Οὐσπένσκις, ὅστις καὶ μετέφρασεν αὐτὸ Ῥωσιστὶ ἔτει 1868-φ¹. ἕτερον δὲ ἀντίγραφον εἶδον ἐγὼ αὐτὸς ἔτει 1881-φ ἐν τῇ μικρᾷ βιβλιοθήκῃ τῆς ἐν τῷ Φαναρίῳ Κ/πόλεως ἐδρευούσης ἄλλοτε Ἐταιρείας τῶν Μεσαιωνικῶν Ἑρευνῶν· ἦτο δὲ καὶ τοῦτο γεγραμμένον περὶ τὸ τέλος τοῦ 18-ου αἰῶνος². Τρίτον ἀντίγραφον τοῦ 18-ου ὡσαύτως αἰῶνος ὑπῆρχε μέχρι τοῦ 1891-ου ἔτους ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ ἐν Κ/πόλει ἀρχαιολόγου Α. Mordtmann Jr, ὅστις μαθὼν ὅτι σκοπὸς ὑπῆρχε νὰ ἐκδοθῇ τὸ κείμενον τῆς Ἑρμηνείας, παρεχώρησεν ἐκεῖνο προθυμότατα τῷ μακαρίτῃ Tchélitschew· νῦν δὲ τοῦτο ἐκ δωρεᾶς αὐτοῦ εὐρίσκεται παρ' ἐμοί. Τέταρτον ἀντίγραφον, ἀλλὰ νεώτατον (ἔτ. 1843), εὐρίσκεται ὑπ' ἀριθμὸν 1286 ἐν τῇ Ἐθνικῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Ἑλλάδος³. Ἐγνώσθησαν ὡσαύτως ἔτει 1900 φ

¹) Ерминія или наставленіе въ живописномъ искусствѣ, составленое іеромонахомъ и живописцемъ Діонисіемъ фурнографіотомъ. 1701—1733 год. Ἐν Κιέβφ 1868. 8-ον, σελίδες 250. Труды Кіев. Дух. Академіи 1868, т. 1, с. 269-315 καὶ 526-570. Тόμ. 2, с. 494—563. Тόμ. 4, с. 355—445.

²) Ἡ βιβλιοθήκη αὐτὴ ὑπῆρχεν ἔτει 1881-φ ἐν τῇ κατοικίᾳ τοῦ κ. Μανουῆλ Γεδεών. Ἡ τύχη τοῦ ἐν αὐτῇ ἀντιγράφου τῆς Ἑρμηνείας εἶναι σήμερον ἄγνωστος ἐμοί. Ἦτο διηρημένον εἰς κεφάλαια 399 καὶ περιελαμβάνετο ἐντὸς σελίδων ἡριθμημένων 413. Ὁ χάρτης ἦτο στίλβνός καὶ μήκους μὲν 0,225, πλάτους δὲ 0,165.

³) Γ. καὶ Α. Σακκελίωνος Κατάλογος τῶν χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης

τέσσαρα εισέτι αντίγραφα ἐν ἀθωνικαῖς εὐρισκόμενα βιβλιοθήκαις¹.

α') Κῶδιξ 685-ος τῆς μονῆς Ἰβήρων ἐκ σελίδων 480, αἰῶ-
νος 18-ου.

τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις 1892, σ. 234—235. Περὶ τοῦ νέου τούτου κωδικῶς ἐκτε-
νεῖς ἐγγράφους εἰδήσεις ἔδωκέ μοι ὁ σεβαστὸς φίλος κ. Я. Н. Смирновъ. Ἐξ αὐτῶν
παρατηρεῖται, ὅτι ὁ κ. Смирновъ ἀντιπαρέβαλε τὸ ἀντίγραφον μετὰ τῆς σιμωνι-
δείου ἐκδόσεως. Ἡ ἐπιγραφή ἔχει οὕτω· «Βιβλίον καλούμενον | ἐρμηγία τῆς ζωγραφι-
κῆς ἐπιστήμης | χρησιμώτατον καὶ ἀναγκαῖον διὰ κάθε ζωγράφον | ὅπου μετέρχεται αὐ-
τήν τὴν ἱερὰν ἐπιστήμην, πρῶτον παρὰ τοῦ ἀοιδίμου πανοσιωτάτου κυρίου Διονυσίου
ἱερομοναχοῦ, συνθεθεῖσα καὶ ἀρίστου διδασκάλου ἐν τῷ ἁγιωνύμφῳ ὄρει τοῦ Ἁθωνος
χρηματίσαντος, μετ' ὅσης πλειστής | ἐπιμελείας. Νῦν δ' αὖθις ἐπροσθέτησεν μερικά ἀναγκαιώ-
τερα | καὶ πραγματικὸς δεδοκιμασμένα παρὰ Γενναδίου μοναχοῦ Ῥώσσο ζωγράφου,
νῦν δὲ ἀντιγραφέντος διὰ ἐπιμελείας καὶ μεγάλου κόπου, καὶ διὰ χειρὸς | παρὰ τοῦ
ἰδίου Γενναδίου μοναχοῦ Ῥώσσο εἰκονογράφου, ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἁθωνος εἰς κελσί-
ον Σκουριτάδικον, ἐν ἔτει 1843». Ὅπισθεν τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης ὑπάρχουσι δύο ἐπι-
γράμματα ἔχοντα οὕτω·

Μήτηρ Θεοῦ δέσποινα, σφίσις ἰκίτην
τόν σὸν Διονύσιον τὸν θυγῆλον,
φωτεινὸν ἀγαθὸς τῆς τρισαυτοῦς τριττύος -
θυγῆλον δεικνύσα κρυπτόν ἐν λόγῳ·
ταύτην γὰρ ὄντως Χριστὸς ἐκζητεῖ ὄσων,
λύσας ἑαυτὸν εἰς βροτῶν σωτηρίαν.
Οὕτω πατρῶος μυστικὸς λέγει λόγος.
Τὸν δὲ ἀντιγράψαντα καὶ συνδραμόντα
καὶ αὐ ὕστερον ἐκ πόθου τε καὶ πόνου
καταξίωσον οὐρανῶν βασιλείας.

Ἐμψυχε βίβλε, τοῦ Λόγου μητὲρ Θεοῦ,
καὶ τήνδε ἔμπνου ἐργασαι τῇ χάριτι
ἐμῷ Ἰησοῦ μητρί τ' αὐτοῦ τὸ κλέος
ἐμοὶ δίδόντι περᾶναι τήνδε βιβλίον.

Ὁ ἀντιγραφεὺς ζωγράφος
Γενναδῖος μοναχὸς Ῥώσσο.

Ὁ Γενναδῖος οὗτος, κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Я. Н. Смирновъ, μετὰ τὸ πρῶτον
τμήμα τῆς Ἐρμηγίας προσέθηκε (φ. 30) ἑννέα παραγράφους, ἐπιγράφας αὐτοὺς
γενικῶς οὕτω· «Ἀρχὴ τῆς νέας μεθόδου τῆς ζωγραφικῆς ἐπιστήμης εἰς διαφόρους τρό-
πους καὶ κατασκευάς, ἐπομένως καὶ πολλὰ δεδοκιμασμένα παρ' ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ ἐν
ἀληθείᾳ· τὸ ὅποιον κάθε ζωγράφος καὶ ἀμωγράφος μεγάλως ὠφελεῖται. Ἡ πρόσθεσις
ἀμιβῆς τοῦ Γενναδίου μοναχοῦ Ῥώσσο ζωγράφου τοῦ Ἀγιορ(ε)ίτου, καὶ ἕτερα πολλὰ
ἄλλα μυστικώτερα εἰς διαφόρους ἐπιστήμας καὶ καλοὺς τρόπους». Ἐν τοῖς φύλλοις 36-38
προσέθηκεν ὁ Γενναδῖος «συνοπτικὸν λεξικὸν τῆς παρούσης βίβλου» κτλ.

1) Σ. Λάμπρου Κατάλογος τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἐλληνι-
κῶν κωδίκων. Ἐν Κανταβρυγία 1895-1900, τ. 2, σ. 203, 209, 342, 442. Ὁ ὑπ' ἀριθ.
259 κῶδιξ τῆς μονῆς ἁγίου Παντελεήμονος σημειοῦται παρὰ τῷ Λάμπρῳ ὡς περιέχων
καὶ αὐτὸς τὴν συγγραφήν τοῦ Διονυσίου· τούναντίον περιέχει ἕτερον παλαιότερον αὐτοῦ
πόνημα ἐπιγεγραμμένον· «Ἀρχὴ σὸν Θεῷ ἁγίῳ τῆς τέχνης καὶ ἐρμηγίας τῶν ζωγρά-
φων, περιέχουσα τοὺς τε ἁγίους καὶ ἁγίας τοῦ ὕλου ἑναυτοῦ». Θὰ παριστᾷ καὶ τοῦτο
μίαν τῶν πηγῶν τῆς συγγραφῆς τοῦ Διονυσίου καὶ οὕτω δύναται νὰ εἶναι τοῦ 17-ου αἰῶνος.

β) Κώδιξ 707-ος τῆς αὐτῆς μονῆς, αἰῶνος 18-ου¹.

γ) Κώδιξ 258-ος τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, ἐκ σελίδων 598, αἰῶνος 18-ου.

δ) Κώδιξ 832-ος τῆς αὐτῆς μονῆς· ἀντίγραφον ἔτους 1738-ου.

Πλείονα τῶν ἀντιγράφων τούτων θὰ ὑπάρχωσιν ἴσως ἐν ταῖς κελλίαις τῶν ἀθωνιτῶν ζωγράφων. Ἔτει 1839-φ εἶδε τοιαῦτα παρά τισιν αὐτῶν ὁ Didron, ἀλλὰ μὴ δυνηθεὶς οὐδὲ ἐν τῷ ἐξαγοράσῃ, ἠρκέσθη εἰς ἀντίγραφον, ὅπερ ὑπὸ μοναχοῦ τινος γενόμενον δι' αὐτὸν μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1839-1840 ἔλαβεν ἐξ Ἁγίου Ὁρους ἐν Παρισίοις²· ὡς δὲ φαίνεται, εὐρίσκεται τοῦτο σήμερον ἐν τῇ βασιλικῇ τοῦ Μονάχου βιβλιοθήκῃ³. Ὁ τοῦ Didron συνταξιδιώτης Paul Durand μεταγράψας τὸ αὐτὸ μετέφρασεν εἰς γλῶσσαν γαλλικὴν⁴· ἡ δὲ μετάφρασις αὐτοῦ μετὰ προλόγου καὶ σοφῶν παρατηρήσεων τοῦ Didron ἐξεδόθη ἔτει 1845-φ. Ἐκ τίνος ὁμοῦ ὠρισμένου κώδικος ἀθωνικοῦ μετεγράφη τὸ διὰ Didron κείμενον, ἐγὼ αὐτὸς ἀγνοῶ· λέγει ἀπλῶς ὁ Didron, ὅτι ἐν τῶν ἐν Ἁγίῳ Ὁρει παρατηρηθέντων ὑπ' αὐτοῦ ἀντιγράφων ἦτο «πιθανῶς οὐχὶ παλαιότερον τοῦ 15-ου ἢ τοῦ 16-ου αἰῶνος»⁵. Προφανῶς ὁ Didron ἠπατήθη ἐκλαβὼν οὕτω παλαιὸν χειρόγραφον ὁμολογουμένως οὐχὶ νεώτερον τοῦ πρώτου ἡμίσεος τοῦ 18-ου αἰῶνος, διὰ τὸν ἀπλοῦν λόγον ὅτι τῆς Ἑρμηνείας ὁ συγγραφεὺς Διονύσιος ἔζη ἐν τῷ αὐτῷ αἰῶνι. Παράδοξον ὅτι καὶ ὁ Brockhaus σημειοῦται ὅτι εἶδεν ἐν Καρυαῖς τοῦ Ἁθῶ ἀντίγραφον τῆς Ἑρμηνείας ἔτους 1630-οῦ⁶. Ἀναμφιβόλως ἐξέλαβεν οὗτος ὡς συγ-

¹) Τοῦς κώδικας 685 καὶ 707 οὐχὶ καλῶς προσέειμεν ὁ καθηγ. Λάμπρος τῷ 17-φ αἰῶνι.

²) Manuel d' iconographie chrétienne grecque et latine, avec une introduction et des notes par M. Didron. . . traduit du manuscrit byzantin (!), le Guide de la peinture, par le Dr. Paul Durand. Paris, imprimerie royale 1845, σ. XXI, XXIII—XXVI.

³) Αὐτόθι σ. XIII. Τὸ χειρόγραφον τοῦ Durand ἔμεινεν ἐπὶ τινα χρόνον παρὰ τῷ ἱερεὶ G. Schäfer, ὅστις καὶ μετέφρασεν αὐτὸ γερμανιστί. Ἡ μετάφρασις αὕτη εἶναι ἐπιγεγραμμένη οὕτως: „Ἑρμηνεία τῆς ζωγραφικῆς. Das Handbuch der Malerei vom Berge Athos aus dem handschriftlichen Urtext übersetzt mit Anmerkungen von Didron d. Ä. und eigenen von Godeh. Schäfer. Trier 1855“.

⁴) Τὸ ἀντίγραφον τοῦ Durand εὐρίσκεται νῦν ἐν τῇ Bibliothèque de Chartres Ἰδε: H. Omont, Inventaire sommaire des manuscrits grecs de la Bibliothèque, τ. 3, σ. 367, ἀριθμ. 39.

⁵) Manuel d' iconographie, σ. xxxv.

⁶) Heinrich Brockhaus, Die Kunst in den Athos-Klöstern. Leipzig 1891, τ. 160.

γραφὴν τοῦ Διονυσίου ἑτέραν τινὰ ἀνώνυμον «Ἑρμηνείαν τῆς ζωγραφικῆς τέχνης», ἣν αὐτὸς μὲν ὁ Διονύσιος ἔχει συγκεχωνευμένην διὰ φράσεως μεταλλαγμένης ἐν τῷ ἰδίῳ πονήματι, ὁ δὲ Πορφύριος Οὐσπένσκις πρὸ ἐτῶν ἱκανῶν ἐξέδωκε μεταφράσας ῥωσιστί¹. Τὸ ἑλληνικὸν κείμενον αὐτῆς εὕρισκε ὁ ἀναγνώστης ἐνταῦθα μεταξὺ τῶν σελίδων 237—253.

Ἡ συγγραφή τοῦ Διονυσίου πέπρωτο νὰ κιβδηλευθῆ ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ διαβοήτου πλαστογράφου Κωνσταντίνου Σιμωνίδου. Οὗτος νεαρὸς τὴν ἡλικίαν, ἀνεψιὸς δὲ ἐνὸς τῶν ἀγιορειτῶν μοναχῶν, διέτριβεν ἐν Ἄθῳ καθ' ὃν χρόνον τὰς ἐκεῖ μονὰς ἐπισκεπτόμενος ὁ Didron ἀνεζήτησε βυζαντινὰς εἰκόνας καὶ τῆς συγγραφῆς τοῦ Διονυσίου κώδικας· τούτου δὲ ἀναχωρήσαντος ἐκεῖθεν, ὁ Σιμωνίδης ἔτει 1840-ῳ διεφήμεσεν ἑαυτὸν εὐρέτην τοῦ δῆθεν γνησίου κειμένου τῆς Διονυσίου συγγραφῆς, καὶ ἐν αὐτῆς ἀπόγραφον, ἐν ᾧ τὸν Διονύσιον παρέπεμψεν εἰς τὸν 15-ον αἰῶνα, ἔσπευσε νὰ πωλήσῃ ἢ νὰ δωρήσῃται τῷ Didron². Εὐτυχῶς ὁ Didron καὶ ὁ συνεργάτης αὐτοῦ Durand διὰ τὰ οὐσιώδη τῆς Ἑρμηνείας μέρη δὲν ἔλαβον αὐτὸ ὑπ' ὄψει κατὰ τὴν ἔτει 1845-ῳ ἐκδοθεῖσαν ἐσχολιασμένην αὐτῶν γαλλικὴν μετάφρασιν, ἀρκεσθέντες δι' ἐκεῖνα, φαίνεται, μόνον εἰς τὸ προαποσταλὲν αὐτοῖς ἐξ Ἄθῳ ἀντίγραφον τοῦ κειμένου³. ὅμως δὲ προὔτιμησαν ἀνυπόπτως τὸ τοῦ Σιμωνίδου διὰ τὸ ἀγιολογικὸν τῆς Ἑρμηνείας μέρος, ὡς θ' ἀποδειχθῆ κατωτέρω, καὶ τοῦτο διὰ τὴν πιθανὴν παρ' αὐτοῖς ἔλλειψιν ἐντελοῦς τῆς Ἑρμηνείας ἀπογράφου. Ὁ Σιμωνίδης ἠθέλησε τότε νὰ ἐκμεταλλευθῆ πρὸς ἴδιον ὄλικόν ὄφελος τὴν γενομένην ἐν Εὐρώπῃ ἐντύπωσιν ἐκ

¹) Ерминія или наставленіе къ живописномъ искусствѣ, написанное, непамятно кѣмъ, векорѣ послѣ 1566 года. Первая іерусалимская рукопись 17-го вѣка. Ἐν Κιέβῳ 1867. 8-ον, σελίδες 56 (πρὸς. Труды Киев. Дух. Академіи 1867, т. 3, с. 139—192). Ἐνταῦθα περιέχονται ῥωσιστὶ τὰ τρία πρῶτα παραρτήματα τοῦ παρόντος βιβλίου.

²) Ὁ Σιμωνίδης εὕρισκετο ἐν τῷ Ἄθῳ ἔτει 1839-ῳ διδασκόμενος τὴν ζωγραφικὴν τέχνην. Ὅρα τὴν ἀνώνυμος ὑπὸ Δημοσθένους Χαβιαρᾶ τοῦ Συμαίου καταχωρηθεῖσαν περίεργον τοῦ Σιμωνίδου βιογραφίαν ἐν τῷ Λεξικῷ ἱστορίας καὶ γεωγραφίας τοῦ Σ. Βουτορᾶ, т. 7, с. 580—583.

³) Τὸ σιμωνίδειον χειρόγραφον ὑπάρχει σήμερον ἐν τῇ Bibliothèque de Chartres (H. O m o n t, Inventaire sommaire κτλ., т. 3, с. 367, ἀριθ. 38)· φέρει δὲ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφήν: „Ὁδηγὸς τῶν ζωγράφων ὡς πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν· ξυνέγραψε Διονύσιος ἱερομόναχος ὁ ἐκ Φουρνᾶ τῶν Ἀγρᾶφων κατὰ τὸ „αὐγὴ“ [=1458]. Κωνσταντίνος Σιμωνίδης εὗρεν εἰς Ἄθῳν ἄρος, κατὰ τὸ „αὐμ“ [=1840], Μαρτίου 15, καὶ ἀντίγραψε“.

τῶν ἐν Ἄθῳ τοῦ Didron εὐρημάτων, ἰδίᾳ δὲ τὴν ἐκ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ περὶ ζωγραφικῆς πονήματος τοῦ Διονυσίου, ὑπερ αὐτὸς ὁ Didron ἐξ ἐπιτηδείου, φαίνεται, ἐπιδράσεως τοῦ Σιμωνίδου ἐν αὐτῷ τῷ Ἁγίῳ Ὁρει διεκήρυξεν ἀνεπιφυλάκτως ὡς ἔργον βυζαντινῶν χρόνων, γενόμενος οὕτως ἐν μέρει θῦμα καὶ αὐτὸς τοῦ τε Σιμωνίδου καὶ τῶν μεταξὺ τῶν τότε ἀθωνιτῶν ζωγράφων διαδοθέντων ὑστεροβούλων αὐτοῦ ψευδολογημάτων περὶ Διονυσίου καὶ τοῦ μνημονευομένου ἐν τῇ συγγραφῇ αὐτοῦ Πανσελήνου· δὲν φαίνεται, εἰς ἐμὲ τοῦλάχιστον, ἀπίθανον ὅτι τὸ χειρόγραφον Διονυσίου, ὑπερ αὐτὸς εἶδεν ἐν Ἄθῳ, ἐδείχθη καὶ παρεστάθη αὐτῷ ὡς ἀντίγραφον 15-ου ἢ 16-ου αἰῶνος ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ζωγράφου Σιμωνίδου, μεθ' ὑποσχέσεως ὅτι δύναται νὰ εὑρεθῇ καὶ ἀντίγραφον ὠρισμένου τινὸς ἔτους· δὲν φαίνεται ὡσαύτως ἀπίθανον, ὅτι ὅσα ἔγραψεν ὁ Didron περὶ Πανσελήνου ὡς ζωγράφου δῆθεν 12-ου αἰῶνος ἐπὶ μόνῃ τῇ βράσει ἐνὸς ἀθωνικοῦ *on dit*, νὰ εἶναι καὶ ταῦτα ἡγῶ τῶν ἐν Ἄθῳ, παρόντος ἐκεῖ αὐτοῦ τοῦ Didron, διαδοθέντων ὑπὸ τοῦ Σιμωνίδου σκοπίμων ψευδολογημάτων¹. Ὁ Σιμωνίδης ἀποστείλας τὸ πεφασευμένον τῆς Ἑρμηνείας κείμενον τῷ Didron, μικρὸν (ὡς ἐλέχθη) μετὰ τὴν ἐξ Ἄθῳ ἀναχώρησιν αὐτοῦ, καὶ νομίσας ὅτι οὗτος ἐξαπατώμενος θὰ ἐκδώσῃ αὐτὸ ὡς ἐστάλη, ἠσχολήθη ἐν Ἁγίῳ Ὁρει εἰς τὸ νὰ παρασκευάσῃ καὶ ἄλλα τινὰ σχετικὰ πρὸς τὸν Πανσελήνον ψευδῆ παλαιοφανῆ πονήματα, ὅσων τὴν Συμαίδα καὶ τὰ εἰς Νικόλαον Μεθώνης σχόλια· καὶ σκοπὸν ἔχων νὰ συνεχίσῃ εἰς τὸ ἐξῆς τὸ ἐπάγγελμα πλαστογράφου, συνέταπτεν ἐν Ἄθῳ ποικίλας ψευδωνύμους συγγραφάς. Ἐν τῷ μεταξὺ δημοσιεύεται τῆς Διονυσίου συγγραφῆς ἢ τοῦ Didron καὶ Durand μετάφρασις (1845)· ὁ δὲ Σιμωνίδης ἰδὼν ἐν αὐτῇ ὅτι οὐ κατὰ πάντα ἐξηπάτησεν αὐτούς, κηρύσσει· ἑαυτὸν διὰ τῶν ἐφημερίδων εὐρέτην γνησιωτέρου

¹) Ἴδου πῶς διετοπώσε τὰ περὶ Πανσελήνου πρῶτος αὐτὸς ὁ Didron (Manuel d'icographie, σ. 7): „Pansélinos est ce peintre du XII siècle, le Raphael ou plutôt le Giotto de l'école byzantine, dont on montre des fresques dans la principale église de Karès, au Mont Athos. *On dit*, qu'il vivait sous l'empereur Andronic I-er (1183-1186). Ces fresques, assez remarquables de dessin et d'expression, ont beaucoup souffert dans la couleur, qui est enfumée. Il est difficile de dire si ces peintures datent réellement du XII-e siècle; elles nous ont semblé, du reste, beaucoup plus anciennes que les peintures analogues qu'on voit dans les différents monastères du Mont Athos“.

κειμένου· καὶ παραλαβὼν ὡς προητοίμασε τοῦτο μεθ' ἑαυτοῦ, ἔτι δὲ τὰ λοιπὰ ψευδώνυμα κατασκευάσματα καὶ οὐκ ὀλίγα γνήσια ἐξ ἀγορευτικῶν βιβλιοθηκῶν χειρόγραφα, ἔρχεται εἰς Ἀθήνας προτείνων μὲν τοῖς ἐκεῖ ἀρμυδίοις τὴν ἔξαγορὰν τούτων, ἑαυτὸν δὲ συνιστῶν τῆς δόξης τῆς Ἑλλάδος μεγαλύνοντα. Πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου ἐχρησιμοποίησεν ἐφ' ἱκανὸν χρόνον φωναστίαν ἐν ἑφημερίσι¹, γνωμοδοτήσεις λογίων εὐφαντάστων καὶ ἄλλων τινῶν ἀνικάνων εἰς διάγνωσιν τῶν παλαιογράφων κωδικῶν ἐτόλμησε δὲ καὶ κρίσιν νὰ ζητήσῃ φιλολόγων ἐιδικῶν, παρουσιάσας αὐτοῖς τὴν ἐκεῖ τυπωθεῖσαν διαβόητον πλαστογραφον αὐτοῦ Συμαΐδα. Ἄλλ' αὐτὴν ἀμέσως ἀπέκρουσεν ἀνὴρ σοφός, ὁ Ἀνδρέας Μουστοξύδης, δι' εἴρωνος πρὸς τὸν Σιμωνίδην ἐπιστολῆς ἐντύπου². ἄλλοι δὲ τινες, οἷον Ἀλέξανδρος ὁ Παγκαβῆς καὶ Στέφανος ὁ Κουμανούδης, ἐξέφρασαν καὶ δημοσίᾳ μετὰ λεπτῆς παρρησίας τὰς περὶ πλαστότητος τῶν σιμωνιδείων χειρογράφων ἀτομικὰς αὐτῶν γνώμας³. Ἦδυνήθη ὅμως ὁ Σιμωνίδης νὰ ἐξαπατήσῃ ἄνδρας τινὰς ὀνομαστούς, οἷον τὸν Τυπάλδον Κοζάκη⁴ καὶ Κωνσταντῖνον τὸν Οἰκονόμον. Οὗτος ὁ Οἰκονόμος ἐγένετο παραδόξως καὶ διαδόχτης (ἔτει 1849-φ) τῆς περὶ Διονυσίου καὶ Πανσελήνου πλαστογραφίας τοῦ Σιμωνίδου πρὸ αὐτῆς (ἔτει 1853-φ) τῆς τυπώσεως τοῦ κιβδήλου τῆς Ἑρμηνείας κειμένου, δεχθεὶς οὕτως αὐτὴν ὡς γνήσιον νόμισμα, τὰ δὲ κατ' αὐτὴν διατυπώσας ἐνθουσιωδῶς ἐντὸς πονήματος ἀρχοῦντως σοβαροῦ⁵. Εἰς πίστωσιν δὲ τῶν ἐν τῇ Ἑρμηνείᾳ περὶ Πανσελήνου λόγων τοῦ ψευδο-Ἱεροθέου συνέταξεν ὁ Σιμωνίδης ἐν τῇ Συμαΐδι (1849) χωρίον, δι' οὗ ὡς εὐρέτην τῆς ἡλιουπίας ἐνεφάνιζεν ἕνα Πανσελήνον ἀγνώστου μὲν χρόνου κατὰ τὸν ψευδῆ τῆς Συμαΐδος συντάκτην, ὅμως δὲ ταῦτιζόμενον τῷ ἐν τῇ Ἑρμηνείᾳ παραγομένῳ ζωγράφῳ Πανσελήνῳ τοῦ

¹) Συντηρητικῆ, 1848 Αὐγ. 15, ἀριθ. 87. Ἐλπίς, 1848, ἀριθ. 485. Καὶ ἄλλα πολλὰ ἀθηναϊκὰ, σμυρναϊκὰ καὶ Κ/πόλεως ἑφημερίδες, οἷον Αἰών, Ἀμάλθεια καὶ Τηλέγραφος Κ/πόλεως, ἐθορύβουν τότε διὰ τὰς δῆθεν φιλογραφίας τοῦ Σιμωνίδου ἀνακαλύψεις.

²) Πανδώρα, 1851, τ. 1, σ. 262—263.

³) Αὐτόθι σ. 551—556, 565—574. Πρβλ. Alexander Lykurgos, Enthüllungen über den Simonides-Dindorfschen Uranios. Leipzig 1856, σ. 45 κέ.

⁴) Ἰδε Κ. Σιμωνίδου Γεωγραφικὰ τε καὶ νομικὰ τὴν Κεφαλληνίαν ἀφορῶντα κτλ. Ἀθήνησι 1850, σ. 30.

⁵) Κ. Οἰκονόμου Περὶ τῶν σ' ἐρμηνευτῶν. Ἀθῆν. 1849, τ. 4, σ. 218.

δῆθεν 518-ου μετὰ Χριστὸν ἔτους¹. Ἴνα δὲ γένηται καὶ σύγκρουσις ἀντιμαχομένων γνώμων μεταξὺ τῶν περὶ Πανσελήνου γραφόντων εἰς τὸ ἐξῆς, παρενέβαλεν ἐν τῇ Συμαίδι καὶ δεύτερον ζωγράφον Πανσελήνον τῶν ἐτῶν 1032—1085², κατὰ νοῦν ἔχων ἰδίαν παρουσιάσῃ τὸν συγγραφέα τῆς Συμαίδος καὶ στηρικτὴν καὶ διορθωτὴν τῆς ὑπὸ τοῦ Didron οἰκειοποιηθείσης ἐν Ἄθῳ διαδόσεως αὐτοῦ περὶ Πανσελήνου τινὸς τοῦ 12-ου αἰῶνος. Μετὰ δὲ τέσσαρα ἔτη (1853) ἐξέδωκε ψευδωνύμως τὸ κατ' αὐτὸν κείμενον τῆς Ἑρμηνείας, ἐν ᾗ πρὸς ἐξαπάτησιν τοῦ κοινοῦ μετετύπωσεν ὑπὸ μορφὴν προλόγου ὅσα πρότερον εἶχε περὶ ταύτης δημοσιεύσει ὁ μέγας Οἰκονόμος³. Μεθ' ἕτερα δὲ πέντε ἔτη (1858) ἐξέδωκε μέγα βιβλίον, πλήρες πλασμάτων καὶ ψευδολογιῶν, ἐν ᾧ, πλὴν τῶν ἤδη προδιαδοθέντων δύο Πανσελήνων, γνωστὸς ἐξ ἰδίας καὶ πάλιν ἐφευρέσεως καθίστα τρεῖς ἑτέρους Πανσελήνους διαφόρων ἐποχῶν, ἀναβιβάσας οὕτως αὐτοὺς εἰς πέντε ὁμωνύμους ζωγράφους⁴.

Ἐκ τούτων ὄλων τῶν σιμωνιδείων ἐκδόσεων, διαδοχικῶς ἐμφανιζομένων, ἐμορφουτο βαθμιαίως καὶ ἐν Ἄθῳ μεταξὺ καλογήρων μικρᾶς παιδεύσεως, ἴσως δὲ καὶ ὀργάνων καὶ συνενόχων αὐτοῦ τοῦ Σιμωνίδου, ποικίλη διάδοσις περὶ τῆς ἐποχῆς Πανσελήνου ἢ Πανσελήνων ἧς θύματα μέχρις ἐσχάτων ἐγένοντο οὐκ ὀλίγοι τοῦ Ἄθῳ ἐπισκέπται. Οὕτως ὁ Victor Langlois (1861) ἔγραψεν ὅτι, καθὰ λέγεται, ἤκμαζεν ὁ Πανσελήνος μεταξὺ 11-ου καὶ 13-ου αἰῶνος⁵. ὁ abbé Neyrat (1880), ὅτι ἔζη ἐν τῷ 11-ῳ⁶. Ὁξυδερχῶς ὁμοῦς ὁ Charles Bayet διέκρινεν (1876), ὅτι οἱ Ἀθωνῖται ἐπίστευ-

¹) Κ. Σιμωνίδου Συμαίς ἢ ἱστορία τῆς ἐν Σόμῃ Ἀπολλωνιάδος σχολῆς, ἰδίως δὲ τῆς ἀγιογραφικῆς καθέδρας κτλ. Ἀθήνησι 1849, σ. 177.

²) Αὐτόθι σ. 123—124.

³) Ἡ τοῦ Σιμωνίδου ἐκδοσις εἶναι ἐπιγεγραμμένη οὕτως: „Ἑρμηνεῖα τῶν ζωγράφων ὡς πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωγραφίαν, ὑπὸ Διονυσίου τοῦ ἱερομονάχου καὶ ζωγράφου, τοῦ ἐκ Φουρνᾶ τῶν Ἀγράφων (συγγραφεῖσα ἐν Ἄθῳ: τῷ 1458). Νῦν τὸ πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα δαπάνῃ τῆς ἡμετέρας τυπογραφίας καὶ Ἀθανασίου Γ. Ζωσιμά. Ἀθήνησι, τύποις Φ. Καραμπινῆ καὶ Κ. Βάφα, 1853“. Μετετυπώθη τὸ δεύτερον ἐν Ἀθήναις ἔτει 1885-ῳ ὑπὸ τοῦ ἐκδότου Ἀνέστη Κωνσταντινίδου, ἀποβαλόντος ἐκ τοῦ κειμένου μόνον τὸ περὶ ἡλιοτοπίας κεφάλαιον τοῦ ψευδο-Ἱεροθέου.

⁴) Νικολάου Μεθώνης λόγος πρὸς τοὺς Λατίνους ἐκδ. ὑπὸ Κ. Σιμωνίδου. Ἐν Λονδίνῳ 1858, σ. 113—114, 135, 136, 138. Πρβλ. καὶ σ. 174.

⁵) V. Langlois, Le mont Athos. Paris 1861, σ. 14.

⁶) Neyrat, L' Athos; notes d' une excursion à la presqu' ile et à la montagne des moines. Paris 1880, σ. 100.

ον άνευ ούδεμιᾶς ἀποδείξεως εἰς τὴν ὑπαρξιν τριῶν διαφόρων Πανσελήνων¹. Ὁ δ' ἐκ Λέρου πολυγράφος Μανουὴλ Γεδεών ἐγένετο καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μεταξὺ (1876) θῦμα τῶν δῆθεν ἀθωνικῶν παραδόσεων, πιστεύσας πρῶτον μὲν εἰς τὴν ὑπαρξιν ἐνὸς Πανσελήνου «τριακόσια καὶ ἐπέκεινα ἔτη» ἀκμάσαντος μὲν πρὸ τοῦ 1540-οῦ ἔτους, γενομένου δ' «ἐφευρέτου τῆς φωτογραφίας» καὶ ἴδιον περὶ ταύτης γράψαντος βιβλίον²· μεταγνοὺς δὲ κατόπιν (1881) ἐγνωμάτευσε τὸ δεύτερον, ὅτι ὁ Πανσελήνος «καταντᾶ σχεδὸν μυθικόν» πρόσωπον, ἐνῶ μυθικός δὲν εἶναι ὁμολογουμένως ὁ παρὰ τῷ Διονυσίῳ μνημονευόμενος γνήσιος Μανουὴλ ὁ Πανσελήνος³· καὶ ὀρθῶς τότε ὁ καθηγητὴς Λάμπρος ἐθεώρησεν ἀπαράδεκτον τὴν περὶ Πανσελήνου τινὸς μυθότητα⁴· ὁ δὲ Bayet (1893) ὑπέθετεν, ὅτι ὁ γνωστός Πανσελήνος θὰ ἔζη ἐν τῷ 13-ῳ ἢ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 14-ου αἰῶνος⁵.

Οὕτω πάντας ἐδέσμευε πρῶτον μὲν ἢ δι' αὐτοῦ τοῦ Σιμωνίδου μορφωθείσα ἐν Ἄθῳ διάδοσις περὶ Πανσελήνου καὶ ἔργων αὐτοῦ δῆθεν ὠρισμένων ἐν διαφόροις ἀγιορειτικαῖς ναοῖς, εἶτα δὲ τὸ 1458-ον ἔτος, ὑπερ ἢ τῆς Ἑρμηνείας ἐκδόσις αὐτοῦ ἔφερε. Καὶ τοσοῦτον ἐπιστεύθη τὸ φαντασιῶδες τοῦτο χρονολόγημα, ὥστε συνέβη νὰ γένηται καὶ δεκτὸν ἄχρις ἡμῶν ἐν ἱστορίαις τῆς βυζαντινῆς καὶ τῆς νέας ἑλληνικῆς λογοτεχνίας⁶. Ὅτε δ' ἐγὼ ἐπὶ τῇ

¹) Duchesne et Bayet, Mémoire sur une mission au mont Athos. Paris 1876, σ. 302. Περὶ ἄλλων τινῶν εὐρωπαϊῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐποχὴν Πανσελήνου ἴδε Σ. Λάμπρου Μικτὰς σελίδας. Ἐν Ἀθήναις 1905, σ. 509—510.

²) Μ. Γεδεών, Πρωτὰ βυζαντινὰ ἐπιθεώρησις. Ἐν Κ/πόλει 1876, ἀριθ. 7, σ. 53.

³) Μ. Γεδεών ἐν τῷ Ἀνατολικῷ Ἀστέρει τοῦ Β. Καλλιφρονος. Ἐν Κ/πόλει, 1881, ἔτος 21, ἀριθ. 32, σ. 250.

⁴) Σ. Λάμπρου Περὶ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Πανσελήνου· ἐν τῷ Παρνασσῷ 1881, τ. 5 σ. 445 κέ. Τοῦ αὐτοῦ Μικτὰς σελίδες, σ. 506—515. Κατὰ τὸν Λάμπρον ἔτι καὶ νῦν ὁ Μανουὴλ Πανσελήνος εἶναι ζωγράφος τοῦ 14-ου αἰῶνος· τὰς δὲ περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ μαρτυρίας ἐν τῷ 16-ῳ αἰῶνι χαρακτηρίζει ὡς ἀπίθανωτάτην γνώμην. Ἴδε Νέου Ἑλληνομνήμονος (1908) τ. 5, σ. 283, ἐνθα ὡς ἐκ περισσοῦ λέγει τὸν ἐν λεσβιακῷ κώδικι μνημονευόμενον Πανσελήνον χειροτονηθέντα ἐν Μυτιλήνῃ ἔτει 1588-ῳ, ἐνῶ αὐτὸς ὁ κώδιξ λέγει τοῦτον χειροτονηθέντα ἐν ἀπροσδιόριστῳ τόπῳ ἔτει 1559-ῳ. Ἴδε τῆς ἐμῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης (ἐν Κ/πόλει 1884/8) τ. I, σ. 152. Ἐντεῦθεν φαίνεται, ὅτι ὁ καθηγητὴς Λάμπρος δὲν ἐγνώρισε τὰ κατωτέρω περὶ Πανσελήνου λεγόμενα ἐκ δευτέρου, ἅτιν' ἐσημειώθησαν τὸ πρῶτον ἐν τῷ προλόγῳ τῆς ἔτει 1900-ῳ διανεμηθείσης ἀτελοῦς ἐκδόσεως τῆς Ἑρμηνείας· ἴδε τὰ κατ' αὐτὴν ἔμπροσθεν ἐν τῇ σελίδι α'.

⁵) Ch. Bayet, L' art byzantin. Paris 1883, σ. 260—264.

⁶) Κ. Σάθας ἐν τῇ Νεοελλην. φιλολογίᾳ. Ἐν Ἀθήναις 1868, σ. 99—100. Κ. Σάθας Νεοελληνικῆς φιλολογίας παράρτημα. Ἐν Ἀθήναις 1870, σ. 10. R. Nicolai, Gesch.

βάσει γραπτῶ τινος ἐν Λέσβῳ εὐρήματος ὑπέδειξα (1884), ὅτι τῆς μὲν Ἑρμηνείας ὁ συντάκτης Διονύσιος ἤγμαζεν ἐν τῷ πρώτῳ ἡμίσει τοῦ 18-ου αἰῶνος, τὸ δὲ ὀρισθὲν αὐτῷ ἔτος ἀκμῆς (τὸ 1458-ον) ἦτο τοῦ Σιμωνίδου κατασκευάσμα, αὐτὸς δὲ Μανουὴλ ὁ Πανσελῆνος ἔζη ἐν τῷ 16-ῳ αἰῶνι¹, τότε ὁ Γεδεὼν χαρακτηρίσας τὰς περὶ τούτου προτέρας αὐτοῦ γνώμας ὡς «ἀκριτομύθων φληναφιῶν Σιμωνίδου τινὸς» ἀποτελεσμα, ἠξίωσεν οὐχ ἦρτον νὰ πιστεύσῃ καὶ πάλιν τὸν Σιμωνίδην διὰ τὸ 1458-ον ἔτος, νὰ παραδεχθῆ δὲ καὶ τοὺς διαφόρους αὐτοῦ Πανσελῆνους, ὧν εἷς ὀνομαζόμενος Μανουὴλ ἔζη κατ' αὐτὸν πρὸ τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀλώσεως τῆς Πόλεως! Οὕτω μὴ δυνηθεὶς νὰ διασείσῃ τὴν ἀξιοπιστίαν τοῦ εὐρήματός μου ἐνόμισεν ἐπιτοχῆς νὰ καλύψῃ τὸ πάθημα τῆς ἰδίας ἀκρισίας διὰ λόγων ὑβριστικῶν ἐστερημένων ἀξίας τινός². τὸ εὐρημα ὅμως ἐκεῖνο κριτῆς ἐπιστήμων, ὁ Charles Bayet, ἠρμήνευσε τότε κατ' ἔκτασιν ὡς ἤρμοζεν³.

Τὸ ὀρθὸν τῆς πορισθείσης ἐκ τοῦ λεσβιακοῦ σημειώματος γνώμης περὶ ἀκμῆς τοῦ Πανσελῆνου ἐν τῷ 16-ῳ αἰῶνι ἐπιστώθη κατόπιν διὰ μακρᾶς τινος προδεδημοσιευμένης ῥωσικῆς ἐπιστολογραφίας τοῦ Πορφυρίου Οὐσπένσκη, ἀγνώστου πρότερον ἐμοὶ τε καὶ τοῖς εὐρωπαίοις· δι' ἧς οὗτος ἀπὸ τοῦ 1867-ου ἔτους εἶχεν ἀποδείξει ἐν ῥωσικῇ ἐφημερίδι, ὅτι ἡ μὲν Ἑρμηνεία τοῦ Διονυσίου συνετάχθη μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1701—1733⁴, αὐτὸς δὲ ὁ πολυθρό-

der neugriech. Literatur. Leipzig 1876, σ. 6. K. Krumbacher, Geschichte der byzantinischen Litteratur. München 1897, σ. 1117.

¹) Ἄ. Π.-Κεραμέως Μαυρογορδάτειος βιβλιοθήκη. Ἐν Κ/πόλει 1884—1888, τ. 1, σ. ις'—ιζ', 152—153.

²) Μ. Γεδεών, Ὁ Ἄθως. Ἐν Κ/πόλει 1885, σ. 235—236 καὶ 329.

³) Bayet, Notes sur le peintre byzantin Manuel Panselinos et sur le guide de la peinture du moine Dionysios. Revue archéologique, 3e série, 1884, τ. 3, σ. 325—334. Τῆς ἰδιαίτερας ἐκδόσεως (Paris 1884) σ. 1—10.

⁴) Порфириū Успенскій, Письма о пресловутомъ живописцѣ Панселинѣ къ настоятелю посольской церкви нашей въ Константинополь, архимандриту Антонию. Ἐν Κιέβῳ 1867, 8-ον, σελίδες 69. Πρβλ. Труды Киев. Дух. Академіи 1867, τ. 4, σ. 120—164 καὶ 286—292. Πρβλ. Порф. Успенскій, Путешествіе въ метеорскіе и Олимпійскіе монастыри въ Θεσσαλίи. Ἐν Π/πόλει 1896, σ. 78, 79, 257. Порф. Успенскій, Книга бытія моего; дневники и автобиографическія записи. Ἐν Π/πόλει 1894—1892, τ. 8, σ. 11 κέ. Σημειωτέον ἐνταῦθα, ὅτι ὁ Διονύσιος ἔτε: 1745-φ ἐξέδωκεν ἁσματικὴν ἀκολουθίαν εἰς τὸν ἱερομάρτυρα Σεραφίμ (δρα τὴν ἐμὴν Μαυρογορδ. βιβλιοθ. τ. 1, σ. ιζ').

λγτος ἀθωνίτης ζωγράφος Πανσέληνος ἤχμαζεν ἐν τῷ πρώτῳ καὶ τῷ δευτέρῳ ἡμίσει τοῦ 16-ου αἰῶνος¹. διὸ δὲν ὑπάρχουσι πλέον ἀφορμαὶ ν' ἀμφιβάλλῃ τις περὶ τούτου². οὐδ' ὅτι εἷς καὶ μόνος ὑπῆρξε Πανσέληνος ἀρμόζει τοῦ λοιποῦ ν' ἀμφιβάλληται, ἀποδεδειγμένου ὄντος ὅτι τοὺς πολλοὺς Πανσελήνους ἐξευρὼν διέδωκεν ὁ Σιμωνίδης εἰς νόθευσιν τῆς περὶ τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου γνωστοῦ Πανσελήνου γνησίας ἀθωνικῆς παραδόσεως· ἦν ἄλλως ἱκανὰ πιστοῦσι παλαιόγραφα μνημεῖα· πρῶτον μὲν ἢ μετὰ τὸ 1566-ον ἔτος συνταχθεῖσα ἀνόνομος ἐρμηνεία τῆς ζωγραφικῆς τέχνης³. εἶτα δὲ τοῦ Διονυσίου ὁ πρόλογος⁴, ὁ ῥῶσος περιηγητῆς Βασίλειος ὁ Βάρσκης (1744)⁵ καὶ Σάββας καὶ Μακάριος Τριγώνης (1780, 1792), οἱ τῆς Μεγίστης Λαύρας ἀξιόπιστοι σκευοφύλακες· οἵτινες ἀπὸ κοινοῦ μαρτυροῦσιν, ὅτι τοῦ Πανσελήνου μαθητῆς ἐν Ἄθῳ ὑπῆρξεν ὁ ζωγράφος Θεοφάνης⁶. Τούτου δὲ τοῦ Θεοφάνους ὁ χρό-

Bayet, Notes sur le peintre byzantin Panselinos. Paris 1884, σ. 7). Τὸ ἔργαστήριον ζωγραφικῆς τοῦ Διονυσίου ἐν ἰδίῳ κελίῳ ὑπάρχει ἐτι καὶ νῦν ἐν Καραϊῶν τοῦ Ἄθῳ· τούτο ἰδρῆθη ἔτει 1701-φ, ἔτει δὲ 1861-φ κατεῖχτο ὑπὸ τοῦ ἱερομονάχου Μελετίου, ὅστις γνώσων προσωπικῶς τὸν Σιμωνίδην καὶ τὰς περὶ τὸν Διονύσιον νοθείας ἐξ ἰδίας αὐτοῦ τοῦ Σιμωνίδου ὁμολογίας ἀπεκάλυψε τῷ Πορφύριῳ Οὐσπένσκη τὰς αἰτίας αὐτῶν, προσθεῖς ὅτι ὁ Σιμωνίδης ἤλπιζεν ἀπὸ τοῦ θοθέντος τῷ Διονυσίῳ 1458-ου ἔτους νὰ ἐκποιήσῃ πρὸς χρηματισμὸν τὴν ἐκδοθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ Ἑρμηνείαν (ὡς Письма κτλ. σ. 19—14). Τὰς ἐν τῷ ναΐκῳ τοῦ ἄλλοτε κελίου τοῦ Διονυσίου (ἐπ' ὀνόματι τοῦ τιμίου Προδρόμου) ἐπιγραφὰς καὶ εἰκόνας περιέγραψεν ὁ Πορφύριος Οὐσπένσκης, ἐξαιριβῶσας ἐπιτοπίως καὶ ὅσας ὁ Σιμωνίδης προὔξενε σκοπίμως βλάβας ἐν ταῖς χρονίαις τῶν ἐπιγραφῶν. *Иде Книга бытия моего, τ. 7, σ. 375—381.

¹) Письма о пресл. живописцѣ Панселинѣ, σ. 47 κέ. Прѣл. Труды Кіев. Дух. Академіи 1867, τ. 4, σ. 270 κέ.

²) Περὶ τοῦ χρόνου καὶ τῆς καλλιτεχνικῆς ἀξίας τοῦ Πανσελήνου πραγματεύεται διὰ μακρῶν ὁ .Л. Никольскій. Историческій очеркъ аѳонской стѣнной живописи ἐν τῷ Иконописный сборникъ. Выпускъ I. Ἐν Πετρούπολει 1907, σ. 22—37. Καὶ κατὰ τὸν Никольскій ὁ Πανσέληνος εἶναι ζωγράφος τοῦ 16 αἰῶνος.

³) *Иде ἐνταῦθα σ. 237, 239, 243, 244, 245. Порфириу, Ерминія или наставленіе въ живописномъ искусствѣ, σ. 1, 13, 28. Прѣл. Труды Кіев. Дух. Академіи 1867, τ. 3, σ. 139, 142, 149, 151.

⁴) *Иде ἐνταῦθα σ. 3, 6, 20.

⁵) Странствованія Василя Григоровича-Барскаго по Святымъ Мѣстамъ Востока съ 1723 по 1717 г. Ἐν Π/πόλει 1885-1887, τ. 3, 171, 238, 300.

⁶) Προσκυνητάριον τῆς βασιλικῆς καὶ σεβασμίας μονῆς μεγίστης ἁγίας λαύρας τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ, συντεθὲν μὲν παρὰ τοῦ πανοσιολογωτάτου γεροπροηγουμένου καὶ σκευοφύλακος τῆς αὐτῆς μονῆς κυρίου Σάββα, τύποις δὲ νῦν ἐκδοθὲν ἐπιμελεῖα σπουδῆ καὶ δαπάνῃ τοῦ πανοσιολογωτάτου ἀνεψιῦ αὐτοῦ προηγουμένου Κυρίλλου. Ἐνετίχθη 1780, σ. 30.—Προσκυνητάριον τῆς βασιλικῆς καὶ σεβασμίας μονῆς με-

νος εἶναι γνωστότατος· ἔτει μὲν 1546-φ ἐζωγράφησε μέρη τινὰ τῆς ἐν τῇ μονῇ Σαυρονικήτα κοινῆς ἐκκλησίας¹, ἔτει δὲ 1535-φ τὸν ἐν τῇ Μεγίστῃ Λαύρᾳ καθολικὸν ναὸν² καὶ ἔτει 1563-φ τὰς ἐν τῷ νάρθηκι τῆς ἐκκλησίας τῆς μονῆς Ξενοφώντος πυκνάς τοιχογραφίας³. Ὁ δὲ τῷ Θεοφάνει τούτῳ συγχρονίζων Μανουὴλ ὁ Πανσέληνος ἐζωγράφησεν, ὡς ὁ Πορφύριος ἀπέδειξε⁴, τὰς μὲν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Πρωτάτου τοιχογραφίας μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1535—1536, τὰς δὲ τῆς Μολυβοκλησιᾶς μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1537—1538, τὰς δὲ τοῦ Χιλιανδαρίου μετὰ τὸ 1571-ον ἔτος· δὲν εἶναι δὲ ἀπίθανον αὐτὸς ὁ Πανσέληνος νὰ ἐζωγράφησεν ἔτει 1544-φ καὶ μέγα μέρος τοῦ κυρίου ναοῦ τῆς μονῆς Ξενοφώντος, τῆς ἐν αὐτῷ ἐπιγραφῆς δύο διαφόρους ὑπαινιχτούσης ἀνώνυμος ζωγράφους καὶ ῥητῶς μαρτυρούσης ὅτι τῶν δύο ἀψίδων (= χορῶν) τὰς τοιχογραφίας ἐποίησεν ὁ δεύτερος ἀνώνυμος⁵. Γνωστόν, ὅτι ὁ ναὸς οὗτος τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τοῦ μεγαλομάρτυρος ἁγίου Γεωργίου. Ὁ πατήρ τοῦ Πανσελήνου, ἄνθρωπος μικρᾶς παιδείσεως, σημειοῦται ὡς ἔτος μὲν κτίσεως (νοητέον ἴσως ἀνακαινίσεως) ναοῦ τινος ἀ-

γίστης ἁγίας λαύρας τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ, συντεθέν μὲν παρὰ Μακαρίου Κυθωνίως τοῦ ἐκ χώρας Χανίων, τοῦ καὶ τῆς αὐτῆς μονῆς σκευοφύλακος, τύποις δὲ νῦν πρώτον ἐκδοθέν ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ τοῦ πανοσιωτάτου κυρίου Σεργίου ἱερομονάχου τοῦ ἐκ ταύτης τῆς ἁγίας λαύρας. Ἐνετίησιν 1792, σ. 23

¹) [Ἀντωνίου ἀρχιμανδρίτου] Замѣтки поклонника Святой Горы. Ἐν Κιέβῳ 1864, σ. 132. Πορφ. Успенскій, Первое путешествие въ Аѳонскіе монастыри и скиты. Часть II. Отдѣленіе второе. 1846 годъ. Ἐν Μόσχᾳ 1880, σ. 176 καὶ 183. Γ. Σμυρνάκη Τὸ Ἅγιον Ὄρος. Ἐν Ἀθήναις 1903, σ. 613.

²) Duchesne-Bayet, Mémoire sur une mission au mont Athos, σ. 306—307. Πορφ. Успенскій, Письма о пресловутомъ живописцѣ Панселинѣ, σ. 9. Πρβλ. Труды Кіев. Дух. Академіи 1867, т. 4, σ. 130.

³) Duchesne-Bayet ἔνθ. ἀνωτ. σ. 309. Πορφ. Успенскій, Второе путешествие по Святой Горѣ Аѳонское Ἐν Μόσχᾳ 1880, σ. 36. Γ. Σμυρνάκη Τὸ Ἅγιον Ὄρος, σ. 622.

⁴) II. Успенскій, Письма о пресловутомъ живописцѣ Панселинѣ, σ. 37 κέ. Труды Кіев. Дух. Академіи 1867, т. 4, σ. 120—164 καὶ 270 κέ. Πρβλ. Н. П. Кондаковъ Памятники христіанскаго искусства на Аѳонѣ. Ἐν Π/πόλει 1902, σ. 53. Αὐτόθι μεταξὺ τῶν σελίδων 61—71 ὁ λόγος περὶ τοῦ καλλιτεχνικοῦ ὕψους τῆς ζωγραφικῆς τέχνης τοῦ Πανσελήνου καὶ τῆς σχέσεως αὐτοῦ πρὸς τὴν ἰταλικὴν ζωγραφικὴν.

⁵) Duchesne-Bayet, Mémoire σ. 307. Γ. Σμυρνάκη Τὸ Ἅγιον Ὄρος, σ. 621. Ὁ Л. Никольскій ὑποτίθεισιν ὅτι ἐν τῷ λεσβιακῷ σημειώματι πρόκειται περὶ ναοῦ ἁγίου Γεωργίου εὐρισκομένου ἔξω τοῦ Ἅγίου Ὄρους. Ἰδε Иконописный Сборникъ I, σ. 29.

προσδιορίστου «τοῦ μεγάλου Γεωργίου» τὸ 1533-ον, ὡς ἔτος δὲ «τῆς καλογραφῆσεως» αὐτοῦ «ἤγγου ὀποῦ ἔστορίστη» τὸ 1543—1544-ον. Πρόκειται λοιπὸν περὶ ζωγραφῆσεως πρώτης ἀπὸ κτίσεως ἢ ἀνακαινίσεως τοῦ ναοῦ τούτου. Ὁ οὕτως ἀπροσδιόριστος ναὸς ἀγίου Γεωργίου δύναται, νομίζω, κατὰ πιθανότητα νὰ διακριθῆ ἔν τῳ ὁμωνύμῳ τῆς μονῆς Ξενοφώντος, ἂν λάβωμεν πρῶτον ὑπ' ὄψει, ὅτι ὁ Πανσέληνος καὶ ὡς ζωγράφος καὶ ὡς ἱερομόναχος τόπον εἶχε βιώσεως τὸν Ἄθω, συγκαταϊκῶν ἐκεῖ μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Βενιαμίν (ἀμφοτέρων ἱερομονάχων)· δευτερον δὲ τὴν ἐγγύτητα τοῦ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ ναοῦ τῆς μονῆς Ξενοφώντος ἔτους 1544-ου καὶ τοῦ ἔτους 1554-ου, τοῦ ἐν τῳ σημειώματι τοῦ πατρὸς Πανσελήνου μνημονουμένου· καὶ ἐπειδὴ τὸ τῆς ἐπιγραφῆς ἔτος διὰ τὸ καθαρὸν καὶ τὸ δημοφανὲς αὐτοῦ εἶναι ἀξιόπιστον, ἀναγκαίως ἔχει τὸ τοῦ πατρὸς τοῦ Πανσελήνου νὰ λογισθῆ ὡς σφάλμα μνημονικόν. Εἰς τοῦτο πείθω ἑμαυτὸν ἐκ τῆς παρατηρήσεως, ὅτι ἐν τοῖς εὐρεθεῖσιν ὑπ' ἐμοῦ σημειώμασιν αὐτοῦ ἔχομεν ἀτάκτου σειρᾶς ἀπομνημονεύματα, ἐπομένως δὲ τυχαίας διαφορῶν χρόνων ἀναμνήσεις μεγάλου πρεσβύτου¹. Πρῶτον σημειοῦται, ὅτι ὁ υἱὸς αὐτοῦ Πανσελήνος ἐχειροτονήθη τῇ 2-ᾳ Ἰουλίου ἔτους 1559-ου. Ἐν τῳ δευτέρῳ σημειώματι λέγει ὅτι ὁ δεύτερος αὐτοῦ υἱὸς Βενιαμίν ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος μηνὶ Αὐγούστῳ ἔτους 1570-ου. Ἐν τῳ κατόπιν τρίτῳ ἀναμνησκεται, ὅτι ἐχειροτονήθη καὶ αὐτὸς οὗτος ἀπροσδιορίστως ἔτει $\frac{1527}{1528}$ -ῳ· ἐν δὲ τῳ τετάρτῳ καὶ τελευταίῳ ἀπομνημονεύει ὡς μὲν ἔτος κτίσεως «τοῦ ναοῦ τοῦ μεγάλου Γεωργίου» τὸ $\frac{1532}{1533}$ -ον, ὡς δὲ ἔτος «τῆς καλογραφῆσεως» αὐτοῦ, «ἤγγου ὀποῦ ἔστορίστη», τὸ 1554-ον ἢ οὕτως ἄτακτος σειρά τεσσάρων πραγμάτων ἀποδεικνύει, ὅτι ἔχομεν ἐν αὐτοῖς γέροντα συντάκτην, ὅστις ἠθέλησέ ποτε ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ν' ἀπομνημονεύσῃ γραπτῶς διαφορῶν χρόνων γεγονότα τὴν μνήμην τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ τιμῶντα. Ἀρκοῦσι ταῦτα εἰς προσδιορισμὸν τοῦ χρόνου τῆς ἀκμῆς Διονυσίου τοῦ ἐκ Φουρνᾶ καὶ Μανουῆλ τοῦ Πανσελήνου.

Τὰ μέχρι τοῦδε λοιπὸν ῥηθέντα περὶ αὐτῶν ἐπαναφέρουσι τὴν Ἑρμηνείαν εἰς ὃ σημεῖον ἀρμόζει χρονικῶς νὰ τεθῆ. Ἡ πα-

1) Ἴδε τῆς ἐμῆς Μαυρογορδ. Βιβλιοθήκης τ. 1, σ. 152-153.

ρουσα πρώτη γνησία αὐτῆς ἔκδοσις ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει ἑνὸς μόνοῦ κώδικος, τοῦ προμνημονευθέντος καὶ προχείρου μοι χειρογράφου τέως μὲν Mordtmann-Tchélitshew, νῦν δὲ ἡμετέρου. Ὁ κώδιξ οὗτος καθαρῶς καὶ φιλοκάλως γεγραμμένος ἐν τῷ πρώτῳ ἡμίσει τοῦ 18-ου αἰῶνος ἀριθμεῖ φύλλα παχέος καὶ στιλπνοῦ χαρτου 271 (μῆκους 0.203 καὶ πλάτους 0.14 τοῦ γαλλικοῦ μέτρου) συναποτελοῦντα σελίδας ἠριθμημένας μδ' +498. Καὶ ἐν μὲν ταῖς πρώταις μδ' περιλαμβάνεται «πίναξ τῆς παρούσης βίβλου», τουτέστιν ἀναγραφή πάντων τῶν ἐν τῇ Ἑρμηνείᾳ κεφαλαίων, ἡ «τῇ θεοτόκῃ καὶ ἀειπαρθένῳ Μαρίᾳ» προσφώνησις τοῦ Διονυσίου, ὁ πρὸς τοὺς ζωγράφους λόγος αὐτοῦ καὶ ἡ «προγυμνασία καὶ παιδαγωγία πρὸς τὸν βουλούμενον μαθεῖν τὴν τέχνην τῆς ζωγραφικῆς»· ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς 498 σελίδαις περιέχεται τὸ κύριον τῆς Ἑρμηνείας κείμενον, τὸ τεχνικὸν καὶ τὸ περιγραφικόν· οὗ ἡ γραφή μονόστηλος οὔσα καὶ γραμμὰς ἀριθμοῦσα δεκαοκτώ ἐν μιᾷ τῶν σελίδων ἐκάστη εἶναι μὲν ὑπόξανθος καθόλου, ζωηρῶς δὲ ἐρυθρὰ ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς τῶν κεφαλαίων καὶ τοῖς ἀρκτικοῖς τούτων γράμμασιν. Ὅσα λοιπὸν ἐν τῷ κώδικι τούτῳ περιέχονται, κατεχωρήσθησαν ἐνταῦθα παντελῶς ἀμετάβλητα (σ. 1—233), τῆς ὀρθογραφίας μόνον τῶν λέξεων ὑποστάσης πολλαχοῦ μεταβολῆς τινος· ἀντιπαραβαλλομένων δὲ τούτων πρὸς τὴν σιμωνίδειον ἔκδοσιν, διακρίνεται ἐν αὐτῇ ἀπειρία νοθειῶν οὕτω σοβαρῶν, ὥστε τοῦ λοιποῦ νὰ λογίζεται τῆς ἀθηναίας ἐκδόσεως τὸ κείμενον ἄξιον παντελοῦς λήθης.

Αἱ νοθεῖαι τοῦ Σιμωνίδου εἶναι πολυειδεῖς, καὶ ἀδυνατῶν νὰ ὑποστῶ τὸν μάταιον κόπον τῆς ἐνταῦθα λεπτομεροῦς αὐτῶν ἀναγραφῆς ἀρκοῦμαι πρὸς πίστωσιν τοῦ πράγματος νὰ μνημονεύσω τὰς οὐσιωδεστάτας.

Αὗται ἄρχονται ἀπὸ τοῦ τίτλου τῆς Ἑρμηνείας, ἣτις ἀνεπίγραφος οὔσα ἐν τοῖς ἀντιγράφοις δύναται κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ προλόγου νὰ ἐπιγραφῆ Ἑρμηνεία τῆς ζωγραφικῆς τέχνης. Ἄλλ' ὁ Σιμωνίδης ἐψεύσθη ὡς πρὸς τοῦτο τρίς, κατασκευάσας ἀφ' ἑαυτοῦ μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1840—1858 τρεῖς διαφόρους πομπώδεις ἐπιγραφάς, εὑρισκομένας δῆθεν ἐν τοῖς παλαιοῖς ἀντιγράφοις· κοινὸν δ' ἐν αὐταῖς τὸ τῆς φαντασίας αὐτοῦ 1458-ον ἔτος¹.

¹) Τὸ κοινοποιηθὲν τῷ Didron ἀντίγραφον (1840) ἔφερε τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην·

Μετά τὴν τοιαύτην πλαστογραφίαν προέβη εἰς τὴν μετονομασίαν τοῦ Πανσελήνου, ὃν ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ Διονυσίου καλούμενον ἀπλῶς Μανουὴλ Πανσέληνον¹ αὐτὸς μετωνόμασεν Ἐμμανουὴλ Πανήλιον τὸν Πανσέληνον· ἀποβαλὼν δ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ προλόγου τὰς λέξεις «καὶ μετὰ τούτων ἔτι καὶ τὰ μέτρα εἰς τοῦ νατουράλιν» παρενέβαλεν ἀντ' αὐτῶν τὴν ἐξῆς μακρὰν ἰδίαν ἐφευρέσεως προσθήκην· «προστούτοις καὶ ἐρμηνείαν ἡλιοτυπίας, ἣν εὐρον (= ὁ Διονύσιος) ἐν χειρογράφοις τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Ἱεροθέου (= τοῦ Πανσελήνου), μοναχοῦ Θεσσαλονικέως, ὡς ἡ ὑπογραφή του λέγει, [καὶ] ἦν ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ εἰς τὸ ἀπλοῦν ἔφερον, ὡς καὶ τὸν βίον αὐτοῦ καὶ ἄλλην περὶ φλέξεως βαμβακίου καὶ κολλησεως φαλφουριῶν, καὶ τὰ μέτρα τοῦ αὐτοῦ [καὶ τεχνικῆς ἕσκας]»². Διὰ τῆς προσθήκης ταύτης ἠγγέλλετο τῷ ἀναγνώστῃ ἡ συνάντησις ἐν τῇ Ἐρμηνείᾳ συγγραφῆς τινος Ἱεροθέου τοῦ 518-ου ἔτους, ἡ μαρτυρία περὶ Πανσελήνου ὡς ζωγράφου παλαιότερου τοῦ 6-ου αἰῶνος καὶ ἡ καταχώρισις ἐκπληκτικῶν τοῦ χρόνου τούτου πραγμάτων, ὧν ἡ ἐφευρέσις ὁμολογεῖται νέων χρόνων· ὅθεν εὐλογον νὰ πορισθῆ τις, ὅτι, ἐπειδὴ περὶ τούτων πάντων οὐδὲν ἐλέγετο ἐν τῇ γαλλικῇ τῆς Ἐρμηνείας ἐκδόσει, σκοπὸν εἶχεν ὁ Σιμωνίδης ἔμμονον ἀπὸ τῆς ἀτυχίας τοῦ νὰ ἐξαπατήσῃ τὸν Didron, τούτου μὲν τὴν ἀνακάλοψιν νὰ μηδενίσῃ, τὸ δὲ ταύτην ἐκτιμῆσαν κοινὸν νὰ ἐκπλήξῃ καὶ οὕτω δυνηθῆ διὰ τινος εὐπίστου νὰ χρηματισθῆ αὐτὸς πλουσίως. Εὐτυχῶς ὁ μύχιος οὗτος σκοπὸς τοῦ Σιμωνίδου ἔμεινεν ἀπραγματοποιήτος διὰ τῶν γενομένων ἐν τῷ μεταξὺ περὶ τὸν Σιμωνίδην δημο-

«Ὁδηγὸς τῶν ζωγράφων, ὡς πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν ἐυνέγραψε Διονύσιος ἱερομόναχος ὁ ἐκ Φουρνᾶ τῶν Ἀγράφων κατὰ τὸ ἀωνή» (O m o n t, Inventaire, τ. 3, σ. 367). Τὸ ἐκδοθὲν κείμενον (1853) ἐπέγραψεν ὁ Σιμωνίδης ἄλλως, ἦτοι «Ἐρμηνεία τῶν Ζωγράφων ὡς πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωγραφίαν, ὑπὸ Διονυσίου τοῦ ἱερομονάχου καὶ ζωγράφου, τοῦ ἐκ Φουρνᾶ τῶν Ἀγράφων (συγγραφεῖσα ἐν Ἀθῶνι τῷ 1458)». Ἐν δὲ τῷ βιβλίῳ «Νικολάου Μεθώνης λόγος πρὸς τοὺς Λατίνους» (ἐν Λονδίῳ 1858, σ. 174) παρέδωκε τὴν ἐπιγραφὴν κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον· «Ἐρμηνεία τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγιογραφίας καθ' ἃς ἔχομεν ἀρχαίας παραδόσεις. Συγγραφεῖσα τῷ ἀωνή ὑπὸ Διονυσίου ἱερομονάχου τοῦ ἐκ Φουρνᾶ τῶν Ἀγράφων Ἐπιστολιμαίου τυγχάνοντος ἐν τῇ σκίτῃ τῶν Θεσσαλονικέων τῇ ἐν Ἀθῶνι». Καὶ σημειοῦται αὐτόθι ὁ Σιμωνίδης, ὅτι τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ἔχουσι τὰ παλαιότερα τῆς Ἐρμηνείας ἀπόγραφα. Βέβαιον ὅμως ὅτι οὐδεμίαν τῶν ἐπιγραφῶν τούτων ἐφανέρωσαν τὰ μέχρι τοῦδε γνωστὰ παλαιὰ τῆς Ἐρμηνείας ἀντίγραφα.

¹) Ἐκδόσ. ἡμετ. σ. 3. Ἐκδόσ. Σιμωνίδου σ. 3.

²) Ἐκδόσ. ἡμετ. σ. 4. Ἐκδόσ. Σιμωνίδου σ. 4.

σίων ἐν Ἀθήναις θορύβων, ἐξ ὧν οἱ περὶ τὸν Didron ἐπιστήμονες ἐν Παρισίοις καὶ ἀλλαχοῦ εὐκαιρῶς διαφωτισθέντες ἔμειναν ψυχροὶ πρὸς τὰ σιμωνίδεια πλάσματα. Χαρακτηριστικὸν δέ, ὅτι αὐτὸς ὁ Σιμωνίδης ἔδιδεν ἀφορμὰς εἰς ταχεῖαν τῶν πλαστογραφιῶν αὐτοῦ ἀναγνώρισιν. Οὕτω πρὸ τῆς ἰδίας ἐκδόσεως τῆς Ἑρμηνείας τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν προσθήκην κατεχώρισεν ἐν ἑφημερίδι ἄλλως, ὡς δῆθεν χωρίον τοῦ Διονυσίου τὴν οὕτω δὲ διπλῆν πλαστογραφίαν ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ τόπῳ τῆς Ἑρμηνείας πρῶτος ἀπεκάλυψεν ὁ σοφὸς ἀρχαιολόγος Ἀλέξανδρος Παγκαβῆς, γράφας τότε πρὸς γνῶσιν τοῦ κοινοῦ ἔκτενῆ περὶ τούτου διατριβὴν (1851), ἐν ἣ ἑλεπτομερῶς ἀφηγεῖτο τὰ περὶ τὸν Διονύσιον τοιμήματα τοῦ Σιμωνίδου¹. Καὶ ὅμως οὐδὲ ταῦτα τοῦ ἀπαισίου τούτου ἀνθρώπου τὸ θράσος ἀνέστειλαν τὸναντίον οὕτως ἐμεγάλυναν τοῦτο, ὥστε μετὰ τριετίαν ὄλην νὰ παραδοθῆ τῷ λογίῳ κόσμῳ δι' αὐτοῦ νενοθευμένη ἢ τοῦ Διονυσίου συγγραφή σχεδὸν ὀλόκληρος (1853).

Ἐκτὸς τῆς ἤδη μνημονευθείσης παρενθέτου προσθήκης ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Σιμωνίδου ὑπάρχουσι πλάσματα αὐτοῦ τούτου πολυάριθμα, ἀνύπαρκτα ἐν τοῖς ἀντιγράφοις². Οὕτω μεταξὺ τῶν §§ 50 καὶ 51 τοῦ πρώτου τμήματος τῆς Ἑρμηνείας³ παρενέβαλεν ἴδιον κατασκευάσμα, κεφάλαιον ἔκτενές ἐπ' ὀνόματι δῆθεν Ἱεροθέου τινὸς ἔτους 518-ου, περὶ τοῦ «πῶς νὰ σηκώσης σπίτια, δένδρα, ζῶα, ἀνθρώπους εἰς τὸν ἥλιον καὶ ὅ τι ἄλλο θέλεις». Ἐν τοῖς §§ 16, 17, 18 καὶ 19 δεικνύει ῥητῶς ὁ Διονύσιος συναταγὰς τοῦ Πανσέληνου περὶ κατασκευῆς προπλάσμοῦ καὶ σαρκοειδοῦς χρωματισμοῦ⁴· ἀλλ' ἐπειδὴ εὔρεν ἐν αὐταῖς ὁ Σιμωνίδης τεχνικὰ λέξεις νεωτάτων χρόνων (οἷον τέγκι, οὔμπρα, ψιμύθι Βενέτικο ἢ Φραντζέζικο), μαρτυρούσας τὸν Πανσέληνον οὐχὶ ζωγράφον παλαιόν, ἀφῆρσεν ἐξ ἐκείνων τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διαιρέσας καὶ τὸν 17-ον εἰς δύο⁵. Μεταξὺ τῶν §§ 34 καὶ 35 παρενέβαλε τρία νέα ἄρθρα, ἀνύπαρκτα ἐν τῇ Ἑρμηνείᾳ, ἐπιγράφας αὐτὰ «βερονίκη κοπάλης», «ἄλλη βε-

¹) Πανδώρα, 1851, τ. 1, σ. 563—555.

²) Δὲν ἔχει ταῦτα καὶ τοῦ Didron καὶ Durand ἡ γαλλικὴ ἐκδοσις, ἀλλ' οὐδ' ἡ τοῦ Γενναδίου Ῥώσου νέα ἀντιγραφή (ἀθην. κωδ. 1286).

³) Ἐκδόσ. ἡμετ. σ. 34. Σιμων. σ. 40—43.

⁴) Ἐκδόσ. ἡμετ. σ. 20—21. Σιμων. σ. 20—21.

⁵) Σιμων. σ. 21, §§ 17, 18.

ρονίκη», «ἄλλη βερονίκη ῥακῆς»¹. Μεταξὺ τῶν §§ 40 καὶ 41 παρενέβαλεν «ἐρμηνεῖαν τοῦ χρυσογράμματος»². Καὶ πάλιν μεταξὺ τῶν §§ 41 καὶ 42 προσέθηκε τὰ ἐξῆς ἄρθρα: α') «Κατασκευὴ κριμεζίου», β') «Ἐτέρα ἐρμηνεῖα», γ') «Ἐτέρα λάκκα», δ') «Ἄλλη ἐρμηνεῖα»³. Τρεῖς ἐτέρας συνταγὰς κατεχώρισε μεταξὺ τῶν §§ 46—47, ἐπιγράφας αὐτὰς οὕτω: α') «Ἐτέρα ἐρμηνεῖα λαζουρίου», β') «Χρῶμα γλυκὸν μαῦρον διὰ τὰ ἰσκιώματα τοῦ χαρτίου», γ') «Ἄλλος τρόπος»⁴. Μετὰ δὲ τὸν § 47 προσέθηκεν «ἐτέραν ἐρμηνεῖαν» περὶ κατασκευῆς μέλανος⁵. Τοὺς §§ 62—63 ἤνωσεν εἰς ἓνα⁶, μετὰ δὲ τὸν § 72 προσέθηκε τρεῖς συνταγὰς ἰδίας ἐφευρέσεως, ἐπιγράφας αὐτὰς οὕτω: α') «Περὶ χρυσοῦ λίθου κατασκευῆς», β') «Πῶς νὰ κολλήσῃς φαρφουριὰ σπασμένα», γ') «Πῶς νὰ κάμῃς ἴσκαν»⁷.

Τὸ δευτέρον τμήμα τῆς Ἐρμηνεῖας ἐπεξέτεινεν ὁ Σιμωνίδης, προσθεὶς εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ πολλοὺς παραγράφους «περὶ τοῦ πῶς νὰ ἱστορίσῃς τὰ ἐβ' ἄρθρα τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως» καὶ «περὶ τοῦ πῶς νὰ ἱστορίσῃς τὸ Πάτερ ἡμῶν»· οἵτινες δὲν ὑπάρχουσιν ἐν τοῖς παλαιοῖς ἀντιγράφοις τῆς Ἐρμηνεῖας⁸.

Ἐκ τοῦ τρίτου τμήματος παρέλιπε τὸν § 34, «Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τοὺς δύο τυφλοὺς»⁹.

Μέρος τοῦ τετάρτου τμήματος, ἐν ᾧ ὁ λόγος περὶ τοῦ πῶς ἱστορίζεται ἡ τοῦ Ἰωάννου Ἀποκάλυψις¹⁰, μετέβαλεν ὁ Σιμωνίδης ἰκανῶς, παρεμβάλων ἐν αὐτῷ καὶ παραστάσεις τῆς Ἀποκαλύψεως, ἅς ὁ Διονύσιος ἠγνώνει· δὲν ἔχει δὲ ταύτας οὐδὲ τῶν Didron καὶ Durand ἢ μετάρρασις.

Ἐλπεινὸν παρὰ τῷ Σιμωνίδῃ εἶναι τὸ πέμπτον τῆς Ἐρμη-

¹) Σιμων. σ. 28—29, §§ 36—38.

²) Ἐκδόσ. ἡμετ. σ. 29. Σιμων. σ. 31, § 45.

³) Ἐκδόσ. ἡμετ. σ. 30. Σιμων. σ. 32—34, §§ 47—50.

⁴) Ἐκδόσ. ἡμετ. σ. 32. Σιμων. σ. 36—37, §§ 56—58.

⁵) Σιμων. σ. 38, § 60.

⁶) Ἐκδόσ. ἡμετ. σ. 40. Σιμων. σ. 38, § 60.

⁷) Ἐκδόσ. ἡμετ. σ. 4. Σιμων. σ. 54—55, §§ 80—88.

⁸) Ἐκδόσ. ἡμετ. σ. 84. Σιμων. σ. 107—112, §§ 140—160. Τοὺς παραγράφους τούτους οὐδὲ ὁ κωδὶξ ἔχει τοῦ Didron, Manuel d' iconographie, σ. 154.

⁹) Ἐκδόσ. ἡμετ. σ. 94. Εὐρίσκεται καὶ ἐν τῷ Manuel d' iconographie, σ. 173.

¹⁰) Σελ. 129—139, §§ 44—46. Manuel d' iconographie, σ. 237—261. Πρὸς Σιμων. σ. 161—174, §§ 314—346. Παραγράφοι πρόσθετοι τῷ κειμένῳ τοῦ Σιμωνίδου εἶναι οἱ ἐπόμενοι: §§ 315—321, 324—325.

νείας τμήμα, ἂν καὶ φαίνεται ἔχον πολλὰ τὰ κοινά, ὅσον παραλείψεις ὁλοκλήρων κεφαλαίων καὶ παραγράφων, πρὸς τὸ παρά Didron καὶ Durand ἀπόγραφον. Οὕτω μεταξὺ τῶν §§ 42—43 παρενέβαλεν ὁ Σιμωνίδης ὁλοκλήρον κεφάλαιον περὶ τοῦ πῶς δεῖ εἰκονίζειν τὸ «Ἄξιόν ἐστιν», ἀνόπαρκτον ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ Διονυσίου, ἐν τῇ γαλλικῇ αὐτοῦ μεταφράσει καὶ ἐν τῷ ἀθηναϊκῷ κώδικι¹. Καὶ μεταξὺ τῶν θαυμάτων τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, μετὰ τὸν περὶ Ἀνανίου καὶ Σαπφείρας παράγραφον, κατεχώρισεν ἄρθρον περὶ τοῦ πῶς παρίσταται «Ὁ Πέτρος ἰόμενος τὸν παραλελυμένον Δινίαν», ἀνόπαρκτον καὶ τοῦτο ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ Διονυσίου². Τῶν θαυμάτων τοῦ ἀποστόλου Παύλου λείπει τῷ Σιμωνίδῃ τὸ τρίτον, τὸ «Ὁ Παῦλος ἐν σφυρίδι κρεμασθεὶς διὰ τοῦ τείχους ἐκφεύγει τὰς χεῖρας τῶν Ἰουδαίων»· ὅπερ ἔχει μὲν ὁ Διονύσιος ἐν τῷ ἡμετέρῳ κώδικι³, ἀλλ' ἐνδέχεται νὰ μὴ εἶχεν ὁ τοῦ Σιμωνίδου κώδιξ, διότι τοῦτ' αὐτὸ λείπει καὶ τῷ κώδικι Didron-Durand⁴. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ διὰ τὸ θαῦμα, «Ὁ Παῦλος ἰόμενος τὴν ἔχουσαν πνεῦμα Πύθωνος», ὅπερ ἐν μὲν τῷ ἡμετέρῳ κώδικι ἔχει ὁ Διονύσιος⁵, ἐν δὲ τῷ παρά Didron καὶ Durand οὐχί⁶. Ὁρισμένως ὁμως παρενέβαλεν ὁ Σιμωνίδης δύο νέα· περὶ τοῦ Παύλου ἄρθρα, ἀνόπαρκα ἐν τῷ ἡμετέρῳ κώδικι καὶ ἐν τῷ κώδικι Didron-Durand· α') τὸ «Ὁ Παῦλος ἰόμενος ἐν Λύστροις τὸν ἐκ κοιτίας μητρὸς χωλόν» καὶ β') τὸ «Ὁ Παῦλος ἐν φυλακῇ»⁷. Ἐκ τῆς σειρᾶς τῶν ὁσίων λείπεται τῷ Σιμωνίδῃ οἱ ἅγιοι Γρηγόριος ὁ ἐν τῷ Ἀκρίτῃ, Ἰωάννης ὁ Μονάζων, Μαρκιανός, Δομέτιος, Παῦλος ὁ ἐν τῷ Λάτρῳ καὶ Ἰωάννης ὁ Ψυχαίτης. Τούτων πέντε, Ὑπερέχιος, Θεόδουλος, Δομετιανός, Ἰωάννης ὁ Ψυχαίτης καὶ Λαμπάδος, λείπεται καὶ τῷ κώδικι Didron-Durand⁸. Ἐκ τῆς σειρᾶς τῶν

¹) Ἐκδ. ἡμετ. σελ. 174—175. Manuel d' iconographie, σ. 355. Σιμων. σ. 211—213. Τὰς περὶ τοῦ ἀθηναϊκοῦ κώδικος εἰδήσεις ἀρόμα ἐκ τῶν χειρογράφων σημειώσεων τοῦ κ. Я. П. Смирновъ.

²) Σελ. 178. Manuel d' iconographie, σ. 361. Σιμων. σ. 218.

³) Σελ. 179.

⁴) Manuel d' iconographie, σ. 364.

⁵) Σελ. 180.

⁶) Manuel d' iconographie, σ. 365. Πρβλ. Σιμων. 220.

⁷) Σιμων. σ. 220, §§ 440, 450.

⁸) Σελ. 164, 165, 166. Σιμων. σ. 199, 200, 201. Manuel d' iconographie, σ. 332, 333, 334, 335.

όσιων ποιητῶν λείπουνσι τῷ Σιμωνίδῃ ὁ Κυπριανὸς καὶ ὁ Βαβύλας¹. τούτων δὲ ὁ δεύτερος λείπει καὶ τῷ κώδικι Didron-Durand. Τῷ Σιμωνίδῃ λείπουνσι ἔτι πάντα ἀνεξαίρετως τὰ θαύματα τῶν ἁγίων Σπυρίδωνος καὶ Δημητρίου· λείπουνσι δὲ ταῦτα καὶ τῷ κώδικι Didron-Durand². Ἐκ τῶν θαυμάτων τοῦ ἁγίου Γεωργίου λείπει ἀμφοτέροις τὸ η', τὸ «Ὁ ἅγιος βαλλόμενος ἐν τῷ λάκκῳ τοῦ ἀσβέστου»³. Τοῖς αὐτοῖς κώδιξι λείπουνσι καὶ δύο θαύματα τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης, τὸ ζ' καὶ τὸ η'⁴, ἔτι δὲ τέσσαρα τῶν τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου (β', δ', ε', ζ')⁵.

Ὡς ἐν τῷ ἀγιολογικῷ μέρει τῆς Ἑρμηνείας ὑπάρχει σαφῆς ἐγγυτάτη κοινότης μεταξὺ τῶν ἀπογράφων Σιμωνίδου καὶ Didron-Durand· ὁμοία κοινότης ὑπάρχει καὶ ἐν τῷ μηνολογίῳ. Ὁὕτω τὰ ἄρθρα τοῦ Σεπτεμβρίου η', ιδ', ιη' καὶ κη' περὶ τῶν ἁγίων Ρούφου καὶ Ρουφίνου, Θεοκλέους, Σοφίας καὶ Εἰρήνης καὶ Πέτρου καὶ Ἀντωνίου⁶ δὲν εὐρίσκονται ἐν ἀμφοτέροις τοῖς εἰρημένοις ἀπογράφοις⁷· ὡσαύτως τὰ ἄρθρα ιθ', λ' καὶ λα' τοῦ μηνός Ὀκτωβρίου⁸. Τῶν ἄρθρων τοῦ Νοεμβρίου τὸ ιβ' καὶ τὸ κη' (Ἀντωνίνος καὶ λοιποὶ καὶ Στέφανος) δὲν ἔχει τὸ ἀπόγραφον Σιμωνίδου, τὸ δὲ τῶν Didron-Durand στερεῖται μόνον τοῦ ιβ'⁹. Τῷ ἄρθρῳ δ' τοῦ Δεκεμβρίου (ἁγ. Βαρβάρα) τὸ ἀπόγραφον τοῦ Σιμωνίδου προστίθησι τὴν μνήμην τῶν ἁγίων Σεραφίμ ἐπισκόπου Φαναρίου καὶ Γρηγορίου Παλαμᾶ· ἀμφοτέροις δὲ τούτους ἔχει καὶ τὸ τῶν Didron-Durand, ἀλλὰ τὴν ἁγίαν Βαρβάραν μετατίθησιν εἰς τὴν ε' Δεκεμβρίου· ἢ μετάθεσις ὅμως αὕτη ὀφείλεται ἀναμφιβόλως τοῖς γάλλοις ἐκδόταις, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς παρὰ τῷ Σιμωνίδῃ τοποθετήσεως τῆς Βαρβάρας ὕστερον τοῦ ὀνόματος Παλαμᾶ¹⁰. Ἀμφοτέροις, Σιμωνίδῃ καὶ Didron-Durand, λείπουνσι ἔτι τὰ ἄρθρα κθ'

¹) Σελ. 167. Σιμων. 203. Manuel d' iconographie, σ. 338—339.

²) Σελ. 181—183, 184—185. Πρὸς. Σιμων. σ. 223 καὶ 225. Manuel d' iconographie, σελ. 368—369 καὶ 371—372.

³) Σελ. 184. Πρὸς. Σιμων. σ. 225. Manuel d' iconographie, σ. 370.

⁴) Σελ. 186. Πρὸς. Σιμων. σ. 227. Manuel d' iconographie, σ. 374.

⁵) Σελ. 187, 188. Πρὸς. Σιμων. σ. 228. Manuel d' iconographie, σ. 375, 376.

⁶) Σελ. 190, 191, 192.

⁷) Σιμων. σ. 231, 232, 233. Manuel d' iconographie, σ. 380, 381, 382, 383.

⁸) Σελ. 194, 195. Σιμων. σ. 236. Manuel d' iconographie, σ. 387, 388.

⁹) Σελ. 196. Σιμων. σ. 237. Manuel, σ. 389.

¹⁰) Σελ. 196. Manuel, σ. 390. Σιμων. σ. 237.

καὶ λ' τοῦ Δεκεμβρίου (Ἄνουσία, Ζωτικὸς). Οὕτως ἔχομεν καὶ ἐν τῷ Δεκεμβρίῳ κοινότητα μεταξὺ τῶν δύο ἐκδόσεων, φανεράν ἄλλως ἐκ τῆς παραλείψεως πολλῶν φράσεων, κώλων καὶ ὀνομάτων εὐρισκομένων ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ Διονυσίου. Ἡ κοινότης αὕτη καθίσταται ἀπιοτέρα κατὰ τὴν ἀντιβολὴν τῶν ἄρθρων τῶν λοιπῶν ἑπτὰ μηνῶν· οὕτω δὲ ἐγγυτάτη εἶναι αὕτη, ὥστε προτιμῶ νὰ πιστεύω, ὅτι οἱ Didron καὶ Durand κατὰ τὴν μετάφρασιν τοῦ ἀγιολογικοῦ τμήματος τῆς Ἑρμηνείας προὔτιμησαν οὐχὶ τὸ πρῶτον παρ' αὐτοῖς ἀπόγραφον, ἀλλὰ τὸ σταλὲν ὕστερον ὑπὸ τοῦ Σιμωνίδου. Οὕτως ἐν τῷ Ἰανουαρίῳ ἀντὶ τοῦ Θεογένους ἔγραφεν ὁ Σιμωνίδης Θεογένους· τοῦτ' αὐτὸ ἔχουσι οὕτως οἱ γάλλοι μεταφρασταί¹. Ὁ Διονύσιος λέγει· «Οἱ ἅγιοι Πεύσιππος, Ἐλάσιππος, νέοι. Ὁ Μέσιππος (= Μελέσιππος) παιδίον· καὶ ἡ μάμμη αὐτῶν Νεονίλλα γραῦς. Πυρὶ τελειοῦνται». Ὁ Σιμωνίδης μετέβαλε ταῦτα οὕτως· «Οἱ ἅγιοι αὐτάδελφοι Πεύσιππος, Ἐλάσιππος νέοι, ὁ δὲ Μέσιππος παιδίον». Οὕτω καὶ Didron-Durand. — «Le saints frères Pensippe et Élasippe jeunes. Démésippe: enfant». Σημείωσαι ἔτι τὸ παρὰ Σιμωνίδῃ ἀκατάληπτον αὐτοῖς «ὁ δὲ Μέσιππος», δι' οὗ ἐμορφώθη τὰ ἀστεῖον Démésippe Ὁ Διονύσιος τῇ ἡ' Ἰανουαρίου γράφει· «Οἱ ὁσιομάρτυρες Ἰουλιανὸς καὶ Βασίλισσα ξίφει (τελειοῦνται). Μιξαιπόλιος· καὶ ἐπάνω εἰς βουνὸν μοναστήρι καιόμενον». Ὁ Σιμωνίδης ἠρέκασθη μόνον εἰς τὰς δύο ταύτας λέξεις· «Ἰουλιανός, μεσαιπόλιος». Οὕτω καὶ Didron-Durand «Saint Julien: cheveux gris».

Κατὰ τὰ δύο ταῦτα παραδείγματα καὶ συνώφισε καὶ ἐνόθευσεν ὁ Σιμωνίδης τοῦ ἔργου τοῦ Διονυσίου τοὺς μῆνας ἅπαντας, ἐκτὸς τοῦ Σεπτεμβρίου, ὃν περικόφας ὀλίγον μετερρύθμισε λεκτικῶς, ἐπεκτείνας ἐν τῇ ἐκδόσει καὶ τὸ τέλος αὐτοῦ. Τὸ περὶ Σεπτεμβρίου κεφάλαιον παρὰ τοῖς Didron καὶ Durand εἶχεν ὡς ἐν τῷ σταλέντι αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Σιμωνίδου χειρογράφῳ, ἕπερ, ὡς ἐκ τῆς μεταφράσεως φαίνεται, ἐστρεφεῖτο ἱκανοῦ μέρους τοῦ νόθου αὐτοῦ τέλους· καὶ ἐπειδὴ τοῦτο εἶναι ἱκανῶς διάφορον ἐν τῇ ἀθηναίᾳ ἐκδόσει, δυνατόν νὰ ὑποπτευώμεθα, ὅτι προσηυξήθη καὶ διεσκευάσθη κατόπιν ὑπὸ τοῦ Σιμωνίδου μόνον διὰ τὴν ἀθηναίαν ταύτην τῆς

¹) Σελ. 198. Σιμων. σ. 238. Manuel σ. 391.

Ἐρμηνείας ἐκδόσιν. Ἡ ἐπομένη τριπλῆ ἀντιπαράθεσις τοῦ ἐν λόγῳ τέλους δεικνύει τὴν ἐν αὐτῷ βαθμιαίαν τοῦ ἀνθρώπου νοθεΐαν.

Διονύσιος σ. 193.

Ἰδοὺ ὅπου σ' ἐρμηνεύσαμεν ἱκανῶς τὰ μαρτύρια τοῦ ἐνός μηνός. Λοιπὸν κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἱστοροῦνται καὶ τὰ λοιπὰ μαρτύρια τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ, κατὰ τὸ ἐπίγραμμα ἐνός ἐκάστου μαρτυρίου· τινῶν ὅμως ἁγίων σχήματα ζῆται κὰν τοῖς καθολικοῖς.

Didron σ. 385.

Voici jusqu' où nous avons expliqué les martyrs pendant un mois; les autres martyrs de toute l' année sont représentés de la même manière, suivant ce que vous lirez dans leur vie et leur légende. Cherchez, dans les tables, le caractère de la figure de certains saints et quelles sont les paroles qu' ils professent.

Σιμωνίδης σ. 235.

Ἰδοὺ ἤδη ἐρμηνεύσαμεν σε καὶ τὰ μαρτύρια ἐνός μηνός· κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἱστοροῦνται καὶ τὰ λοιπὰ μαρτύρια τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ· σὺ δέ, ὦ ἁγιογράφε, ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων ὠφελούμενος ἀναγίνωσκε καὶ τοὺς κατ' ἑκαστὴν αὐτῶν βίους πρὸς περισσοτέραν ὠφέλειαν· τὰ δὲ σχήματα αὐτῶν ζῆται ἐν τοῖς τοῦ Ἁθῶ καθολικοῖς Πρωτότου, Βατοπαϊδίου, Ἰβήρων, Παντοκράτορος, Ῥωσσικοῦ, Ἐσφιγμένου, Κασταμονίου, Διονυσίου, Σταυρονικήτα καὶ Καρακίλου, ὡς ὑπὸ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς χειρὸς Πανσεληνίου τῆς δευτέρας καθωραϊσθέντα ἐξ ἀντιγράφων τοῦ παλαιοῦ.

Τέλος δυνατόν νὰ βεβαιωθῆ, ὅτι οἱ Didron καὶ Durand ἐν τῇ μεταφράσει τοῦ κειμένου ἔπονται ἰδίᾳ τῷ Σιμωνίδῃ πιστῶς ἀπὸ τῶν ἁγίων τοῦ Ὀκτωβρίου μέχρι τέλους τοῦ Αὐγούστου. Ἀπλῆ τοῦ γαλλικοῦ καὶ τοῦ σιμωνιδείου κειμένου συμπαραβολὴ πρὸς τὸ τοῦ Διονυσίου θὰ πείσῃ περὶ τούτου πάντα ἀναγνώστην. Τὸ σιμωνιδεῖον ἀθηναϊκὸν κείμενον ἔχει ὁμολογουμένως πολλὰ σφάλματα ἐν τοῖς κυρίοις ὀνόμασι καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιβαρυνθῆ διὰ ταῦτα τὸ πρωτότυπον χειρόγραφον· πιθανῶς ὀφείλονται εἰς παραναγνώσματα τοῦ τυπογράφου, ἢ εἰς τὴν ἀμέλειαν αὐτοῦ τοῦ Σιμωνίδου, τοῦ ψευδώνυμου ἐκδότου Ζωσιμᾶ· ἔνια ὅμως φανερώς ἀνήκουσιν αὐτῷ τούτῳ, διότι εὐρίσκονται καὶ ἐν τῇ γαλλικῇ μεταφράσει, ἄρα καὶ ἐν τῷ παρ' αὐτοῦ σταλέντι τῷ Didron χειρογράφῳ, ὅσον Πρωτίων, Protinon = Πρωτίων, Ἐσπέριος, Espérius = Ἐσπερος, Ἀπολύαινος, Apolyène = Πολύαινος¹.

¹) Σιμων. σ. 239, 240, Manuel σ. 395, 396, 397. Ἐκδόσ. ἡμετ. 203 καὶ 204.

Ἀπὸ τοῦ μνηολογίου παραιτοῦντες οἱ Didron καὶ Durand τὸ χειρόγραφον Σιμωνίδου μεταφράζουσιν εἶτα τὸ λοιπὸν τῆς Ἑρμηγείας τμήμα, τὸ παρ' ἐμοὶ ἔκτον, ἀπὸ ἀντιγράφου τοῦ γνησίου κειμένου· δῆλον δὲ τοῦτο διὰ συμπαραβολῆς τῶν κειμένων, ἧς παρατίθεται ἐνταῦθα τὸ βραχὺ τοῦτο παράδειγμα.

Διονύσιος σ. 212.

Didron σ. 407.

Σιμωνίδης σ. 245.

Μοναχὸς τυλιγμένος εἰς πλώματα καὶ ἀπὸ τὸ στόμα του ἐβγαίνει ὄφις μέγας, καὶ ἐπάνωθεν του εἰς διάβολος μπηγῶν εἰς τὴν καρδίαν του καμάκι τρίδοντον.

Un moine enveloppé dans des couvertures; de sa bouche sort un grand serpent. Au-dessus de lui un démon lui enfonce dans le coeur un pieu à trois dents.

Μοναχὸς ἐπὶ κλίνης χρυσοφάντου· ἐκ δὲ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὄρακων ἐξέρχεται μέγας καὶ φοβερός τὴν ὄψιν· ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς τοῦ μοναχοῦ δαίμων σκοτεινὸς ἐμπήγων εἰς τὴν καρδίαν τοῦ μοναχοῦ τρίαιναν.

Τῇ ἐκδόσει Didron-Durand λείπει μόνος ὁ § 12 «Πῶς ἱστορίζεται κυλιστὴ ἐκκλησία»¹. Τοῦτο ἔχει μὲν ὁ Σιμωνίδης, ἀλλὰ παρελλογιζόμενον². Σχέσις πάλιν ἐκείνης πρὸς τὸ κείμενον Σιμωνίδου φαίνεται ἐν τῷ παρ' ἐμοὶ § 20, ἐνθα σημειοῦνται «Τὰ ἐπιθετα ὀνόματα ὅπου γράφονται εἰς τὰς εἰκόνας τῆς Θεοτόκου»³· τούτεστι λείπουνσι τῶν κειμένων τοῦ Διονυσίου αἱ ἐπιγραφαί· «Ἡ Πορταίτισσα τῶν Ἰβήρων — ἡ Μεγάλῃ Σπηλαιώτισσα — ἡ Τριχεροῦσα Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ»⁴. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ «Πορταίτισσα» εὐρίσκεται πρόσθετον καὶ ἐν τῷ ἡμετέρῳ κώδικι, δεόν αἱ ῥηθεῖσαι ἐπιγραφαί νὰ λογίζωνται πρόσθετοι ἐν τοῖς ἀπογράφοις Σιμωνίδου καὶ Didron-Durand. Ἄλλως ἢ μὴ κοινότης ἐνταῦθα τῶν ἀπογράφων τούτων εἶναι δῆλη ἐκ τούτου, ὅτι ὁ μὲν Σιμωνίδης ἔχει «ἐπιγράμματα φερόμενα παρὰ τῶν ἱεραρχῶν»⁵, ὁ δὲ Διονύσιος καὶ τὸ ἀπόγραφον Didron στερεῖται τούτων. Ὁ Σιμωνίδης ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐκδόσει ἔχει «ἕτερα διάφορα ἐπιγράμματα πρὸς διαφόρους ἀγίους»⁶. Τούτων τέσσαρα μόνον (τὸ εἰς Πέτρον ἀπόστολον, Πέτρον καὶ Παῦλον, τὸ εἰς Θεοδώρους καὶ Ἀντώνιον) εὐρίσκονται μετὰ διαφορῶν τιῶν καὶ ἐπιτομώτερα ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ Διονυσίου· ἀλλ' ὡς ἐκείνη ἔχει

¹) Σελ. 224.

²) Σιμων. σ. 158—159.

³) Σελ. 228.

⁴) Σιμων. σ. 262. Manuel σ. 461.

⁵) Σιμων. σ. 264.

⁶) Σιμων. σ. 264—266.

ἕτερα ἱκανά ἀνύπαρκα τῷ Διονυσίῳ, φυσικὸν νὰ ὑποτεθῆ ὅτι πρόκειται ἐνταῦθα περὶ προσθηκῶν εἰς τὸ τέλος τῆς συγγραφῆς τοῦ Διονυσίου γινομένων ὑπὸ τῶν κατὰ καιροὺς ἀντιγραφῶν αὐτῆς· τοῦτο δὲ μαρτυρεῖται καὶ διὰ τοῦ παρ' ἐμοὶ κώδικος, ἐν ᾧ χεῖρ νεώτερα προσέθηκεν ἕξ ἐπιγράμματα ἀνύπαρκα τῷ Σιμωνίδῃ¹⁾.

Ἰκανῶς ἄχρι τοῦδε διεπιστώθη ἡ τοῦ Σιμωνίδου ἀνειλικρίνεια καὶ ἡ μεγίστη αὐτοῦ τόλμη πρὸς παραμόρφωσιν τῆς Ἑρμηνείας· καὶ φαίνεται μὲν ἡ παραμόρφωσις αὕτη οὕσα κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξωτερική, περιοριζομένη δηλαδὴ εἰς προσθήκην κεφαλαίων πλαστῶν ἢ νόθων, εἰς παραλείψεις γνησίων καὶ εἰς συντόμους ἐτέρων τοιούτων· ἀλλ' ἂν τὰ γνήσια νομιζόμενα κεφάλαια τῆς ἀθηναίας Ἑρμηνείας ἐξετασθῶσιν ἐσωτερικῶς, θέλει παρατηρηθῆ μεγίστη παραμόρφωσις οὐσιώδης. Δὲν δίδω σημασίαν εἰς τὴν πληθὺν τῶν ἐν τῇ σιμωνιδείῳ ἐκδόσει σφαλμάτων, ἅτινα, ὡς εἶπον ἀνωτέρω, ἐνδέχεται νὰ εἶναι τυπογραφικά, ἢ παραναγνώσματα τοῦ τυπογράφου, ἢ καὶ ἀπροσεξία τοῦ ἐκδότου²⁾· σημαντικώτατον ὅμως διὰ τὸ κείμενον τοῦ Διονυσίου, διὰ τὴν κατάληψιν τῶν τεχνικῶν αὐτοῦ ὀδηγιῶν, ὅτι ὁ μνήμης ἀπαισίας πλαστογράφος ἠλλοίωσεν ἀπ' ἀρχῆς μέχρις ἐλπίδος αὐτὸ τὸ λεκτικὸν τοῦ συγγραφέως, ἐν ἀπέροις δὲ τόποις καὶ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ· καὶ τοῦτο μὲν ἀποδοτέον ἀπλῶς εἰς ἀκρίσιαν, τὴν δὲ τοῦ λεκτικοῦ μεταβολὴν εἰς τὴν αὐτοῦ σκόπιμον πρόθεσιν ὅπως ἀποδείξῃ τὸν Διονύσιον συγγραφέα σφό-

¹⁾ Ἴδε τῆς ἡμετ. ἐκδόσ. σ. 232—233.

²⁾ Ἀπειρα εἶναι τὰ ἐν τῇ σιμωνιδείῳ ἐκδόσει παραναγνώσματα. Περιεργίας χάριν ἀναγράφω ἐνταῦθα ἐκ τοῦ ἀγιολογικοῦ μόνον τμήματος τὰ ἐπόμενα ἐστρεβλωμένα κύρια ὀνόματα, ἅτινα καὶ ἡ τοῦ Ἀλέστη Κωνσταντινίδου ἀθηναία μετατόπισε τῆς Ἑρμηνείας (1885) ἀφῆκεν ἀδιόρθωτα: Σικελιώτης = Συκεώτης, Κλίμη = Κλίμακι, Ποδάσιος = Πατάσιος, Μετανίτης = Μετανσεῖτε, Θωμάς (!) ὁ μελωδός = Ῥωμανός ὁ μελωδός, Ἰουλίνος = Ἰουστίνος, Μηνᾶς = Μάμας, Ἀνήμος = Στέφανος, Σεραπίνος = Σεραπίων, Τουρίας = Γουρίας, Βερελιανός = Βαλεριανός, Ἀκεψίης καὶ Ἀειθαλής = Ἀκεψιμάς καὶ Ἀειθαλάς, Θεόποπος = Θεόπεμπος, Ταπεινή = Τατιανή, Σατορνίος = Σατορνίνος, Σαδῶας = Σαδῶκ, Γεράσιμος = Γελάσιος, Παρτέριος = Προτέριος, Κλεόνιος = Κλεόνικος, Κόων = Κόνων, Θολός = Θάλλος, Ἀρπασιανός = Ὀρπασιανός, Δομῆνος = Δομνίνος, Φαρτιχίσιος = Βαριχίσιος, Ἰπατος = Ἰπάτιος, Ἐλπιδόφορος = Ἐλπιδοφόρος, Ἐσπέριος = Ἐσπερος, Σολύγων = Σολύγων, Ἀπολύτινος = Πολύτινος, Ἀβάκιος = Ἀβέρκιος, Φευρονία = Φεβρωνία, Κυριακός = Κήρυκος, Θαλουήλ = Θαθουήλ, Βασάνη = Βάσσα.

δρα παλαιότερον τοῦ 18-ου αἰῶνος. Ὁ ἐξαρχαϊσμός τοῦ Σιμωνίδου φαίνεται καί ἐξ αὐτῶν τῶν ἐπιγραφῶν τῶν πολυαριθμῶν τῆς Ἑρμηνείας παραγράφων. Ἴδου ὀλίγα τινὰ παραδείγματα.

Διονύσιος σ. 35.

Περὶ κατασκευῆς τῶν βαφῶν τοῦ νατουράλε καὶ πῶς νὰ δουλεύῃς εἰς πανὶ μὲ λάδι.

Σελ. 189.

Πῶς ιστορίζονται τὰ μαρτύρια ἐκάστου μηνός τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ.

Σελ. 209.

Πῶς ιστορίζεται ὁ βίος τοῦ ἀληθοῦς μοναχοῦ

Σελ. 212.

Θάνατος τοῦ λαθροφάγου μοναχοῦ.

Σελ. 213.

Πῶς ιστορίζεται ὁ μάταιος βίος τοῦ κόσμου τούτου.

Σελ. 215.

Περὶ τουρλαίας ἐκκλησίας.

Ἴδου καί τινὰ παραδείγματα κατ' ἐκλογὴν τῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ Σιμωνίδου λεκτικῆς καὶ τεχνικῆς ἐν τῷ κειμένῳ ἀλλοιώσεως.

Διονύσιος σ. 180.

Ὁ Παῦλος ἐκτινάξας εἰς τὸ πῦρ τὴν δῆξασαν αὐτὸν ἔχιδναν κατέκαυσεν.

Φωτῖα ἀπὸ φρυγανα καὶ τζάκνα καὶ ὁ Παῦλος ἰστάμενος, ἔχων τὴν χεῖρα ἀπλωμένην ἀνωθεν τοῦ πυρός· καὶ μία ἔχιδνα κρεμασμένη ἀπὸ τὸν μέγαν του δάκτολον, δαγκάνουσα αὐτόν, καὶ ὁ ἅγιος Λουκᾶς πλησίον του καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι, καὶ στρατιῶται καθήμενοι τριγύρω τοῦ πυρός ζεσταίνονται.

Σιμωνίδης σ. 44.

Περὶ κατασκευῆς τῶν φυσικῶν χρωμάτων καὶ πῶς νὰ δουλεύῃς εἰς πανὶ μὲ λινέλαιον.

Σελ. 229.

Περὶ τοῦ πῶς δεῖ διαγράφειν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ τὰ μαρτύρια.

Σελ. 242.

Πῶς ὁ τοῦ ἀληθινοῦ μοναχοῦ βίος διαγράφεται.

Σελ. 245.

Πῶς διαγράφεται ὁ θάνατος τοῦ ὑποκριτοῦ.

Σελ. 246.

Περὶ τοῦ πῶς δεῖ διαγράφειν τὸν μάταιον χρόνον τοῦ βίου τούτου.

Σελ. 248.

Περὶ τοῦ πῶς δεῖ διαγράφειν τὴν φιαλόεσσαν ἐκκλησίαν.

Σιμωνίδης σ. 221.

Ὁ Παῦλος ἀποτινάξας ἐν μέσῳ τοῦ πυρός τὴν δῆξασαν αὐτῷ ἔχιδναν φέρει θαυμασμόν τοῖς περιεστῶσιν. — Πυρὰ μεγάλη καὶ ἄνθρωποι θερμαινόμενοι πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας, ὁ δὲ Παῦλος βάλλον δέσμην φρυγάνων καὶ τζάκνων εἰς τὴν πυρὰν δάκνει αὐτοῦ τὴν χεῖρα ἔχιδνα τρομερὰ ἐκ τῶν φρυγάνων ἐξεργομένη· ὁ δὲ Παῦλος ἀτάραχον χαρακτῆρα φέρων ὅλως καὶ τὴν χεῖρα τὴν δηχθεῖσαν ὡς ἀποτινάσσουσαν ἔχων καὶ τὸ θηρίον ὡς νεκρωμένον

φαινόμενον τρόμον και θαυμασμόν
 συνάμα ἐμπνέει τοῖς συνοδοιπόροις
 στρατιώταις και τοῖς ἄλλοις· πλησίον
 δὲ τοῦ Παύλου ὁ ἀπόστολος και εὐ-
 αγγελιστῆς Λουκᾶς καθήμενος θαυ-
 μάζει και οὗτος σὺν τοῖς ἄλλοις.

Διονύσιος σ. 180.

Ὁ ἅγιος χειροτονούμενος διάκονος.

Ναὸς και ἱερόν και τράπεζα και
 ὁ ἅγιος νέος στρογγυλογένης, κλιτός
 ἐμπρὸς τὴν ἁγίαν τράπεζαν· και εἰς
 ἀρχιερεὺς γέρων, μακρογένης, ἔχων
 τὴν χεῖρα και τὸ ὑπογονάτιον και
 τὴν ἄκρην τοῦ ὠμοφόρου του ἐπὶ τὴν
 κεφαλὴν τοῦ ἁγίου· και τὸ Ἅγιον
 Πνεῦμα ἐπάνωθεν του με ἀκτίνας·
 ἔνθεν δὲ και ἔνθεν δύο διάκονοι βα-
 στώντες τρικέρια, και ἔξωθεν τοῦ
 ναοῦ μανάλια με λαμπάδας ἀναμμέ-
 νας και λαὸς πολὺς.

Σιμωνίδης σ. 222.

Ὁ ἅγιος Νικόλαος χειροτονούμε-
 νος διάκονος.

Ναὸς και ἱερόν και τράπεζα· ὁ δὲ
 ἅγιος Νικόλαος νέος στρογγυλογένης
 ἵσταται κλιτός ἐμπροσθεν τῆς ἁγίας
 τραπέζης· εἰς δὲ ἀρχιερεὺς γέρων
 τὴν ἡλικίαν μακρογένης ἔχει τὴν
 χεῖρα και τὸ ὑπογονάτιον και τὴν
 ἄκρην τοῦ ὠμοφορίου αὐτοῦ ἐπὶ τῆς
 κεφαλῆς τοῦ ἁγίου· τὸ δὲ ἅγιον
 πνεῦμα κατέρχεται κατὰ κεφαλῆς
 τοῦ ἁγίου φῶς ἐκπέμπον ἐν τῷ ἱερῷ·
 ἐκατέρωθεν τῶν μερῶν αὐτοῦ δύο
 διάκονοι φέροντες τρικέρια· ἔξωθεν
 δὲ τοῦ ἱεροῦ λαμπάδοστατῆρες, πολυ-
 ἔλαιοι κτλ. φῶς ἐκπέμποντες, και
 πλήθος λαοῦ και ἱερέων τοῦ ἱεροῦ
 κατέναντι.

Ἡ Ἑρμηνεία, ὡς ὑπάρχει, εἶναι μὲν ἔργον τοῦ Διονυσίου,
 ἀλλ' ἐξεταζομένη λεπτομερῶς ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τμήματι, τῷ τε-
 χνικῷ, ἀποδεικνύεται οὕσα τὸ πλεῖστον ἀντιγραφή δύο παλαιωτέρων
 κειμένων λεκτικῶς ἰδίᾳ μετεσκευασμένων και εἰς ἓν συνηνωμένων·
 ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς τμήμασιν ἔχει μὲν ἀνεξαρτησίαν ἀπὸ παντὸς
 ἐτέρου συγγραφέως, ἀλλὰ και ταῦτα ἀπὸ γενικῆς ἐπόψεως ἐξαρτῶν-
 ται ἀπὸ ἄλλων τινῶν κειμένων, τοῦ Διονυσίου ἀρυσθέντος ἐξ αὐ-
 τῶν τὰς οὐσιώδεις ὁδηγίας· πλείστας δὲ τούτων ἄλλας εὐρῶν αὐτὸς
 ἰσχνὰς ἀνεπαρκεῖς δυσλήπτους, ἧ περιττῶς ἐχούσας ἐνιαχοῦ, ἧ και
 τῆς παραδόσεως διαφόρους, μετέβαλεν ἱκανῶς, ἀναπτύξας οὕτως ἐκεί-
 νας ἐκτενῶς ἐν σαφηνείᾳ· ὠρμήθη δ' ἴσως εἰς τοῦτο ἐξ εἰδικῆς μελέ-
 τῆς ἐξωγραφισμένων ἐκκλησιῶν και χειρογράφων εἰκονογραφημέ-

νων, ἣ καὶ ἀπὸ ζωγραφικῆς ἀγράφου παραδόσεως· δὲν ὤκνησε δὲ νὰ προσθέσῃ τῷ ἰδίῳ ἔργῳ καὶ ὅσα τῆς ἀγράφου παραδόσεως ἔλειπον ταῖς προτέραις ἐρμηνείαις τῆς ζωγραφικῆς τέχνης. Ἀποτελέσας οὕτω τέλειον τῆς ἀγιογραφικῆς τέχνης σύστημα περιέσωσεν ἄχρις ἡμῶν ἐν τούτῳ ὅτι τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ οἱ ἀθωνῖται ζωγράφοι κατὰ πράξιν καὶ παράδοσιν ἐγένωσκον, ὅτι τούτων οἱ παλαιότεροι γραπτῶς μετέδιδον ὡς ἀγιογραφίαν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὡς ὕφος αὐτῆς βυζαντινίζον. Γραπτὰ σχετικὰ πρὸς ταύτην ἑλληνικὰ κείμενα, παλαιότερα τῆς συγγραφῆς τοῦ Διονυσίου, ἀτυχῶς δὲ οὐχὶ βυζαντινά, ἐγνώσθησαν ἄχρι τοῦδε πέντε μόνον, ἅπαντα ἀνώνυμα· ἅτινα αὐτὸς μὲν ὁ Διονύσιος εἶχεν ἀνά χεῖρας ὡς πρώτας πηγὰς, ἄχρι δὲ τοῦδε ἕμενον τύποις ἀνέκδοτα¹. Τὰ κείμενα ταῦτα ὑπὸ μορφὴν παραρτημάτων περιελήφθησαν ἐν τῷ ἀνά χεῖρας βιβλίῳ πρὸς γνῶσιν τῶν παρὰ τῷ Διονυσίῳ προχείρων ἡμῖν βοηθημάτων². Ὅτι δὲ ὁ Διονύσιος εἶχε ταῦτα ὑπ' ὄψει κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς Ἑρμηνείας, δῆλον ἐντεῦθεν. Ἐν τῷ πρὸς τοὺς ζωγράφους λόγῳ ῥητῶς ὁμολογεῖ, ὅτι τὰς ὕλας αὐτοῦ παρέλαβεν ἐκ τῆς τέχνης τοῦ Πανσελήνου, ὑπαινιττόμενος αὐτόθι καὶ τίνα τῆς τέχνης αὐτοῦ εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν ἐγχειρίδια. Οὕτως εἶχεν «ἅπαντα τὰ μέτρα αὐτοῦ καὶ σχήματα, σαρκώματά τε καὶ χρώματα - - - καὶ μετὰ τούτων ἔτι καὶ τὰ μέτρα εἰς τοῦ νατουράλιον εἰς τὴν αὐτῶν ἐργασίαν, καὶ μέρος τι ἐκ τῶν Κρητικῶν ζωγράφων, βερονικίων τινῶν ἐρμηνείας διαφόρους, κόλλας, γύψου τε καὶ μαλάματος»³. Διὰ τούτων αἰνίττεται τὸν πρῶτον ἀνώνυμον, τὸ πρῶτον παράρτημα⁴, ὑπερ ἐπιγράφεται· «Ἑρμηνεία τῆς ζωγραφικῆς τέχνης, περιέχουσα τὰ τε μέτρα καὶ χρώματα τοῦ Πανσελήνου, ὁμοίως καὶ τοῦ νατουράλε καὶ τὰ σαρκώματα τοῦ Θεοφάνους, καὶ ἄλλα τινὰ χρησιμεύοντα εἰς τὴν αὐτὴν τέχνην». Κρητικούς ζωγράφους νοεῖ ὁ Διονύσιος τὸν Θεοφάνη καὶ τοὺς συν αὐτῷ⁵· τὰ δὲ περὶ βερονικίων, κόλλας, γύψου καὶ μαλάματος ὑπάρ-

¹) Οἱ ἐν Ῥωσίᾳ καλλιτέχναι καὶ ἀρχαιολόγοι ἤρχοντο εἰς τὴν Ῥωσικὴν αὐτῶν μετὰφρασιν τοῦ Πορφυρίου Οὐσπένσκη.

²) Ἴδε σελ. 235—301.

³) Ἴδε σ. 4.

⁴) Ἴδε σ. 237—253.

⁵) Ἴδε σ. 246.

χουσιν ὄντως ἐν τῇ παλαιᾷ ταύτῃ τῆς ζωγραφικῆς ἐρμηνείᾳ¹. Ὁ Διονύσιος προστίθῃσιν, ὅτι περιέλαβεν ἐν τῷ ἰδίῳ πονήματι «καὶ τὴν παράδοσιν τῆς τοῦ τοίχου ζωγραφίας σαφέστατα»· νοεῖ δὲ ἐνταῦθα τὸν δεῦτερον ἀνωνύμου, οὗ τὸ ἔργον ἐπιγράφεται: «Ἐρμηνεία τῆς ζωγραφικῆς τοῦ τοίχου, ἦτοι περὶ τοῦ πῶς νὰ ἱστορίζῃς εἰς τὸν τοῖχον»². Καὶ πάλιν: «προσέτι καὶ τὴν ἐξαπάνθισιν τῆς τε παλαιᾶς Γραφῆς καὶ τῆς νέας ἄπασαν, καὶ πῶς ἱστορίζονται τὰ τούτων ἔργα τε καὶ θαυμάσια, ὁμοῦ τε καὶ αἰ παραβολαὶ τοῦ Κυρίου, τὰ τε ἀρμόζοντα τῶν προφητῶν ἐπιγράμματα, εὐαγγελιστῶν καὶ ἀποστόλων ὀνόματά τε καὶ σχήματα καὶ πάντων τῶν ἐπισήμων ἁγίων, καὶ μέρος ἀπὸ τὰ τούτων μαρτύριά τε καὶ θαύματα». Πάντα ταῦτα εὐρισκόμενα συντόμως ἐκτεθειμένα ἐν τῷ τρίτῳ καὶ τῷ τετάρτῳ μερικῶς δὲ καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ ἀνωνύμου συγγραφεῖ³, ἀνεπτύξεν ὁ Διονύσιος ἐκτενῶς⁴. Ὅσα δὲ περιπλέον ἔχει αὐτός, ἀνὸν παρκα τῶς εἰρημένους ἢ καὶ ἄλλοις ἀγνώστοις εἰσέτι, οἷον τὰ τῆς Ἀποκαλύψεως, «τὸν βίον τοῦ ἀληθοῦς μοναχοῦ καὶ τοῦ πλάνου τούτου κόσμου, καὶ πῶς ζωγραφίζονται διάφοροι ἐκκλησίαι», τὴν Κλίμακα, τὰς συνόδους κτλ., — ταῦτα μὴ γνωστὰ μέχρι τοῦδε ἐξ ἄλλης τινὸς τῆς ζωγραφικῆς τέχνης ἐρμηνείας ἀναγκαίως ἔχει νὰ νομίζωμεν πρὸς τὸ παρὸν ἰδίᾳ τοῦ Διονυσίου προσθήκας.

Ἡ παρὰ τῷ Διονυσίῳ χρῆσις τῶν ἀρχαιοτέρων αὐτοῦ πέντε ἀνωνύμων συγγραφέων εἶναι φανερά διὰ συμπαραβολῆς τούτου πρὸς ἐκεῖνους. Ἡ πρὸς τὴν Θεοτόκον εὐχή, ὁ «τοῖς ζωγράφων παισι» πρόλογος καὶ τῆς προπαιδείας ἢ ἀρχῆς (σ. 1—6) εἶναι ἔργα τοῦ Διονυσίου· τὸ λοιπὸν ὁμῶς τῆς προπαιδείας ταύτης (σ. 6—8) παριστᾷ μετασκευὴν μέρους τοῦ δευτέρου ἀνωνύμου, τοῦ «ἐπιλόγου εἰς τὸ φιλόπονον μαθητήν», ὡς μαρτυρεῖ τὸ ἐξῆς παράδειγμα.

Διονύσιος σ. 6.

2 Ἀνωνύμος σ. 259.

Γίνωσκε τὸ λοιπὸν, ὦ φιλόμαθες μαθητά, πῶς ὅταν θέλῃς νὰ ἐπιχει- Γίνωσκε, ὦ φιλομαθῆς μαθητά, πῶς ἀνίσως θέλεις ἐπιχειρισθῆς ἀ-

¹) Σελ. 239—241, 248, 252—253.

²) Σελ. 255—260.

³) Σελ. 261—301.

⁴) Ἐνδεχόμενον ὁμῶς νὰ εἶχεν ὑπ' ὄψει καὶ ἑτέρας παλαιότερας ἀνεκδότους εἰσέτι Ἐρμηνείας, οἷον τὴν ἐν τῷ 259-φ κώδικι τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος. Ἴδου ἀνωτέρω σ. γ' ἐν ὑποσημ. 2.

ρισθῆς αὐτὴν τὴν ἐπιστήμην, πρέπει νὰ ἐρευνήσῃς νὰ εὕρῃς τινὰν προκομμένον διδάσκαλον, τὸν ὁποῖον γλήγορα θέλεις τὸν καταλάβῃ ἀνίσως σὲ διδάξῃ καθὼς προείπομεν· εἰ δὲ καὶ τύχῃς εἰς ἀμαθῆ τινὰ καὶ καὶ ἄτεχνον, κάμε καὶ σὺ καθὼς καὶ ἡμεῖς, καὶ ἰδὲς μετὰ ταῦτα νὰ εὕρῃς ἐκ τοῦ περιφρήμου Μανουὴλ τοῦ Πανσελήχου τινὰ ἀρχέτυπα, καὶ κοπίασε εἰς αὐτὰ ἱκανὸν καιρὸν σχεδιάζοντας μετὰ τὸν τρόπον, ὁποῦ θέλομεν σὲ ἐρμηνεύσῃ παρεμπροσθεν, ἕως οὗ νὰ καταλάβῃς τὰ μέτρα τούτου καὶ σχήματα. Ἐπειτα ὕπαγε εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ εἰκονισθείσας ἐκκλησίας νὰ ἐβγάλῃς ἀντίβολα, καθὼς θέλομεν σὲ ἐρμηνεύσῃ· πλήν μὴν κάμῃς τὸ ἔργον σου ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν, ἀλλὰ μὲ φόβον Θεοῦ καὶ εὐλάβειαν, ὡς θεῖον ἔργον.

τὴν τὴν τέχνην, πρῶτον πρέπει νὰ ἐρευνήσῃς ἀκριβῶς εἰς τὸ νὰ εὕρῃς ἔμπειρον διδάσκαλον εἰς αὐτὴν — — — — — εἰ δὲ καὶ δὲν ἐπιτύχῃς, πρέπον εἶναι εὐρίσκοντας ἀρχέτυπα αὐτῆς τῆς τέχνης νὰ κοπίασῃς ἱκανὸν καιρὸν σχεδιάζοντας μετὰ τὰ μέτρα, ὁποῦ ἐρμηνεύσαμέν σοι, διὰ νὰ μάθῃς τὰ σχήματα καλῶτατα.

Ἐπειτα νὰ ὑπάγῃς εἰς παλαιὰς ὑπὸ τοῦ Πανσελήγου ἐκκλησίας ἱστορισμένας, διὰ νὰ ἐβγάλῃς ἀντίβολα, καθὼς σοῦ ἐρμηνεύσαμεν· πάλιν νὰ μὴν κάμῃς τὸ ἔργον σου ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν ἀνεπιμελῶς καὶ ἀνευλαβῶς, ἀλλὰ μετ' εὐλαβείας καὶ φόβου Θεοῦ, ὡς ἱερὸν καὶ θεῖον ἔργον.

Τὸ πρῶτον τμήμα τῆς Ἐρμηνείας τοῦ Διονυσίου περιλαμβάνει λεκτικῶς ἡλλοιωμένον ὅλον ἀνεξαίρετως τὸν δεῦτερον, σχεδὸν δὲ καὶ ὅλον τὸν πρῶτον ἀνώνομον μετὰ τῆς ἰδίας ἐπιγραφῆς¹. Τὸν τρόπον τῆς λεκτικῆς τοῦ Διονυσίου μετασκευῆς δεῖκνύει τὸ ἐξῆς παράδειγμα.

Διονύσιος σ. 11.

§ 3. Ὅταν θέλῃς νὰ κάμῃς κονδύλια τῆς ζωγραφικῆς, χρεῖα εἶναι νὰ εὕρῃς οὐρές ἀπὸ σιντζάπια καὶ νὰ μὴ βάλῃς ἀπὸ τὰς κορυφάς, μόνον ἀπὸ τὰ πλάγια· καὶ βλέπε νὰ εἶναι οἱ τρίχες ὀρθές, ἴσιες, νὰ μὴ στραβῶνουν, διὰ νὰ γίνωνται καλὰ τὰ κονδύλια, ἀνοιχτάρια καὶ σαρκωστάρια· καὶ κόπτε τες μετὰ μικρὸν ψαλίδι

Ἄνωνομος 1-ος, σ. 239.

§ 2. Ὅταν θέλῃς, ὡ μαθητά, νὰ κάμῃς κονδύλια τῆς ζωγραφικῆς, χρεῖα εἶναι οὐρές νὰ εὕρῃς ἀπὸ σιντζάπια καὶ νὰ μὴν βάνῃς ἀπὸ τὰς κορυφάς, μόνον ἀπὸ τὰ πλάγια· καὶ βλέπε νὰ εἶναι αἱ τρίχες ὀρθές, ἴσιες, νὰ μὴ στραβῶνουν, διὰ νὰ γίνωνται καλὰ τὰ κονδύλια ἀνοιχτάρια, καὶ κόπτε τες μετὰ μικρὸν ψαλί-

¹) Ἴδε σ. 36 καὶ 255.

καὶ βάλε αὐτάς ἐπάνω εἰς ἓνα σανίδι χωριστά ἀπὸ ὀλίγες ὀλίγες. "Ἐπειτα ἔνωσον αὐτάς ἐπιμελῶς καὶ βρέξον αὐτάς εἰς τὸ νερόν καὶ οὕτω πλάκωνε τὲς μύτες αὐτῶν μετὰ τὸ νόχι τῆς ἀριστερᾶς σου χειρὸς καὶ μετὴν δεξιάν σου τράβιζε τὸ ἄλλο μέρος αὐτῶν καὶ ἔβγανε ἀπὸ ὀλίγες ὀλίγες καὶ ἴσαξέ τες ἐπιμελῶς καὶ δέσε τες ἐπιδέξια μετὰ πρισίμι κηρωμένον, καὶ στοχάζου νὰ μὴ τὸ δέσης μακρὸν τὸ κονδύλι. Καὶ τὸ πτερόν ὅπου θέλεις νὰ τὸ βάλῃς μέσα, νὰ τὸ βάλῃς προτίτερα στὸ νερόν νὰ μουσκεύῃ καὶ νὰ μὴν ἐβγαίνῃ τὸ κονδύλι πολὺ ἀπὸ τὸ πτερόν, ὅτι δὲν προκόπτει· τὰς δὲ κορυφὰς τῶν οὐρῶν συναξε εἰς τὸ νὰ κάμῃς μεγάλα κονδύλια διὰ νὰ προπλάθῃς.

καὶ βάνε αὐτάς ἐπάνω εἰς ἓν σανίδιον χωριστά ἀπὸ ὀλίγες. "Ἐπειτα ἔνωσον αὐτάς ἐπιμελῶς καὶ βρέξον αὐτάς εἰς τὸ νερόν, καὶ οὕτω πλάκωνε τὲς μύτες αὐτῶν μετὰ τὸ ὄνυχιον τῆς ἀριστερᾶς σου χειρὸς, καὶ μετὴν δεξιάν σου τράβηξε τὸ ἄλλο μέρος αὐτῶν καὶ ἔβγανε ἀπὸ ὀλίγες ὀλίγες καὶ ἴσαξέ τες ἐπιδέξια μετὰ πρισίμι κηρωμένον, καὶ στοχάζου νὰ μὴν τὸ δέσης μακρὸν τὸ κονδύλιον.

Καὶ τὸ πτερόν ὅπου θέλεις νὰ τὸ βάνῃς μέσα, νὰ μὴν εἶναι στραβόν καὶ νὰ τὸ βάνῃς προτήτερα εἰς νερόν νὰ μουσκεύῃ, καὶ νὰ μὴν ἐβγαίνῃ πολὺ τὸ κονδύλιον ἀπὸ τὸ πτερόν, ὅτι δὲν προκόπτει· τὰς δὲ κορυφὰς τῶν οὐρῶν συναξον εἰς τὸ νὰ κάμῃς μεγάλα κονδύλια διὰ νὰ προπλάθῃς.

Πῶς δὲ καὶ τὸν δεύτερον ἀνώνομον μετεσκευάσε λεκτικῶς ὁ Διονύσιος, δεικνύει σαφῶς ἓν μόνον παράδειγμα, τὸ ἐπόμενον·

Διονύσιος σ. 37.

§ 54. "Ὅταν θέλῃς νὰ ἱστορίσῃς τοῖχον, διάλεξε ἀσβέστην καλόν, ὅπου νὰ εἶναι παχὺς ὡσάν ξύγγι καὶ νὰ μὴν ἔχῃ πέτρες ἄκαυστες μέσα· εἰ δὲ εἶναι ἀχαμνός καὶ ἔχει πέτρες ἄκαες, ποιήσον οὕτω. Πρῶτα κατασκευάσε μίαν καροῦταν ξύλινην, τετράγωνην, καὶ ὑποκάτωθεν αὐτῆς κάμε λάκκον μέγαν ὅσον θέλεις· εἶτα βάλε τὸν ἀσβέστην μέσ' στήν καροῦταν καὶ χύνε μέσα νερόν, ὅπου νὰ πλεονάζῃ τοῦ ἀσβέστη, καὶ ἀνακάτωνέ τον ἐπιμελῶς μετὰ τζαπί, ἕως νὰ ἀναλύσῃ ὅλος, νὰ μείνουν μόνον οἱ πέτρες· καὶ βάνοντας εἰς τὸ στόμα τῆς καροῦτας μίαν καλάθαν ἄνοιξε τὸ στόμα τῆς νὰ τρέχῃ τὸ γάλα εἰς τὴν καλάθαν καὶ

Ἄνώνομος 2-ος, σ. 255.

§ 2. "Ὅταν θέλῃς, ὦ μαθητά, νὰ ἱστορίσῃς τοῖχον, διάλεξον ἄσβεστον καλόν, ὅπου νὰ εἶναι παχὺς ὡσάν ὀξύγγι καὶ νὰ μὴν ἔχῃ πέτρες ἄκαυστες μέσα· εἰ δὲ καὶ εἶναι ἀχαμνός καὶ ἔχει πέτρες μέσα ἄκαυστες, ποιήσον οὕτω. Πρῶτον κατασκευάσον μίαν καροῦταν ξύλινην, τετράγωνην, καὶ ὑποκάτωθεν ταύτης ποιήσον λάκκον μέγαν ὅσον θέλεις, καὶ παίρνοντας τὸν ἄσβεστον βάνε τον μέσα εἰς τὴν καροῦταν, καὶ χύνοντας νερόν μέσα, ὅπου νὰ πλεονάζῃ τοῦ ἀσβέστου, ἀνακάτωνέ τον ἐπιμελῶς μετὰ τζάπαν, ἕως οὐ νὰ ἀναλύσῃ ὅλος, νὰ μείνουν μόνον αἱ πέτραι· καὶ βάνοντας εἰς τὸ στόμα αὐτῆς νὰ τρέχῃ τὸ γάλα εἰς

νά ἀπομαίνουσι οἱ πέτρες· τὸ δὲ γάλα τὴν καλάθην καὶ νά ἀπομένουσι καὶ ὁποῦ ἐχύθη μέσ' στὸν λάκκον, ἄφες πέτραι, καὶ χεόμενον τὸ γάλα μέσα το νά πήξῃ καλά, ἕως οὗ νά τὸ ἐβγάλης μετ' ὁ ψτοάρι. εἰς τὸν λάκκον ἄφες το νά πήξῃ καλῶς, ἕως οὗ νά ἐβγάλης μετ' ὁ πτωάρι.

Γενικῶς εἰπεῖν ἐν τῷ πρώτῳ τμήματι τοῦ Διονυσίου περιέχονται συνηνωμένοι καὶ κατὰ διάταξιν διάφορον οἱ δύο πρώτοι ἀνωνόμοι συγγραφεῖς τῶν παραρτημάτων. Ὁ ἐπόμενος πίναξ δεικνύει τὰ ἀντιστοιχοῦντα αὐτοῖς καὶ τὰ πρόσθετα τοῦ Διονυσίου κερφάλαια.

Διονύσιος	1' Ἀνωνόμος	Διονύσιος	1' Ἀνωνόμος	Διονύσιος	1' Ἀνωνόμος	Διονύσιος	2' Ἀνωνόμος
1=27		19=16		38=30		53=	1
2= ?		20-21=17		39=31		54=	2
3= 2		22=18		40=33		55=	3
4= 3		23=19		41=37		56=	4
5= 4		24=20		42=35		57=	5
6= 5		25=26		43=36		58=	6
7= 6		26=25		44=38		59=	7
8= 8		27=32		45=39		60=	8
9= 9		28=41		46=40		61=	9
10=11		29=42		47=48		62=	10
11=10		30=43		48=49		63=	11
12=12		31=44		49=24		64=	12
13= ?		32=45		50=23		65=	14
14= ?		33=46		51=21		66=	15
15= ?		34=47		52=22		67=	16
16=13		35=34				68=	17
17=14		36=29				69=	18
18=15		37=28				70=	19
						71=	34
						72=	?

Τῶν λοιπῶν τριῶν ἀνωνόμων συγγραφῶν (παράρτ. Γ', Δ', Ε') ἡ χρῆσις παρὰ τῷ Διονυσίῳ εἶναι ἐκλεκτικὴ, αὐτοῦ τούτου διὰ

λόγους ἴσως πρακτικοὺς κρίναντος χρησίμην τὴν γενικὴν αὐτῶν μετασκευῆν, ἀνάπτυξιν καὶ συμπλήρωσιν· ἡ λεκτικὴ ὅμως ἐπίδρασις αὐτῶν ἐπὶ τῆς συγγραφῆς τοῦ Διονυσίου εἶναι πολλαχοῦ ἀπτή, ἰδίᾳ δ' ἐν τοῖς μέρεσι τοῖς σχετιζομένοις πρὸς τὰ ἀντίστοιχα τμήματα τῶν τριῶν τελευταίων παραρτημάτων.

Τὰ πέντε ταῦτα παραρτήματα, συναποτελοῦντα τινὰς τῶν ἤδη γνωστῶν οὐσιωδῶν τοῦ Διονυσίου πηγῶν, ὄφειλεν ὡς εἰκὸς νὰ συνεκδοθῶσιν ἐνταῦθα μετὰ τῆς Ἑρμηνείας ἐπὶ τῇ βάσει καθαρῶν παλαιῶν ἀντιγράφων. Δυστυχῶς δὲν εἶχον αὐτῶν πρόχειρα τοιαῦτα, καὶ οὕτως ἠρκέσθη εἰς τὸ ἐκ τοιούτων γενόμενον ἀντίγραφον ἔτι: 1850-ῶ ἐν Ἱεροσολύμοις διὰ τὸν ἐκεῖ τότε διαμένοντα ῥώσον ἀρχιμανδρίτην Πορφύριον Οὐσπένσκην. Τὸ οὕτω νέον τοῦτο ἀντίγραφον ἴδιον ἀποτελοῦν κώδικα ἐκ φύλλων συνήθους χάρτου 91 εὐρίσκεται· σήμερον ἐν τῇ Δημοσίᾳ Αὐτοκρατορικῇ Βιβλιοθήκῃ Πετροπόλεως ὑπ' ἀριθμὸν 255¹, ἐνθα καὶ μετεγράφη ἀπαρλλάκτως πρὸς χρῆσίν μου κατὰ τὴν παροῦσαν ἔκδοσιν διὰ χειρὸς τοῦ προσφιλοῦς μοι κυρίου Γρηγορίου Παπαμιχαήλ, καθηγητοῦ νῦν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ συντάκτου σπουδαίου περιοδικοῦ συγγράμματος, τοῦ «Ἀλεξανδρινοῦ Φάρου». Ὁ κώδιξ ἔχει ἱκανὰ γραφικὰ σφάλματα, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ παραμορφώσεις λέξεων· ἄγνωστον δέ, ἂν τὰ ἐν αὐτῷ κείμενα εἶχον οὕτω κακῶς καὶ ἐν τοῖς πρωτοτύποις αὐτῶν. Τῶν σφαλμάτων ὅμως τούτων καὶ παραμορφώσεων ἢ διόρθωσις ἦτον εὐχερής, καὶ τοῦ κώδικος ὄντος νεωτάτου περιττὴ ἐκρίθη τῶν διορθωθέντων αὐτοῦ τόπων ἢ κατ' ἰδίαν φανέρωσις. Κατὰ τὰς ἐν αὐτῷ τῷ κώδικι εἰδήσεις τοῦ Πορφυρίου τὰ τρία πρῶτα κείμενα τῶν παραρτημάτων ἀντεγράφησαν ἐκ χειρογράφου τοῦ 18-ου αἰῶνος, ἀνήκοντος ὀρθοδόξῳ τινὶ ἱεροσολυμίτῃ ζωγράφῳ. Ὁ Πορφύριος σημειοῦται προσέτι· αὐτόθι, ὅτι τὸ τρίτον κείμενον ἦτο κεκολοβωμένον, ἐλλείποντος τοῦ τέλους αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ πρωτοτύπου. Τὰ δὲ λοιπὰ δύο κείμενα κατὰ παραγγελίαν αὐτοῦ τοῦ Πορφυρίου μετεγράφησαν ἀπὸ κώδικος εὐ-

1) 16e Отчетъ Импер. Публ. Библиотеки за 1883 г. Ἐν Πετροπόλει: 1885, σ. 118. Прѣл. П. Сырку, Описание бумагъ епископа Порфирія Успенскаго, пожертвованныхъ имъ въ Импер. Академію Наукъ по завѣщанію. Ἐν Π/πόλει: 1891, σ. 369.

ρισκομένου ἔτει 1850-ῶ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις μονῆς τῶν Ἀγιοταφιδῶν¹ νοεῖται δὲ ὁ κῶδιξ 214 τῆς ἐκεῖ πατριαρχικῆς συλλογῆς, ἐν ᾧ τὰ ῥηθέντα κείμενα μετ' ἐπιγραφῆς γενικῆς, «Βιβλίον τῆς ζωγραφικῆς τέχνης», εὐρίσκονται γεγραμμένα διὰ χειρὸς Δανιὴλ ἱερέως ἔτει 1674-ῶ².

Ἐν Πετροπόλει, τῇ 10-ῃ Φεβρουαρίου 1909.

Α. ΠΑΝΔΟΠΟΥΛΟΣ-ΚΕΡΑΜΕΥ.

¹) Μετάφρασι καὶ ταῦτα ῥωσιστὶ ὁ Πορφύριος. Ἴδε Книга о живописномъ искусствѣ Данила священника 1674 года. Вторая іерусалимская рукопись. Ἐν Κιέβῳ 1867. Πρβλ. Труды Кіев. Дух. Академіи 1867, т. 4, с. 463—508.

²) Ἴδε τὴν ἐμὴν Ἱεροσολυμιτικὴν Βιβλιοθήκην, т. 1, с. 292.

ΔΙΟΡΘΩΤΕΑ ¹.

Σελ. 1, 14	ἴσον	Γράφε	ἴσον
» 6, 19	ἱξεύρη	»	ἡξεύρη
» 9, 8	τράβηξε	»	τράβιξε (κατὰ τὸν κώδικα· ἴδε τὸ ῥ. τραβίζω ἐν τῷ πίνακι λέξεων)
» 9, 14	τράβηξε	»	τραβιξε
» 9, 17	ἀνακάτωσον	»	ἀνακάτωσον
» 10, 26	πελέκισέ	»	πελέκησέ
» 11, 2	φτιάσης	»	φτειάσης
» 12, 3	λυώσουν	»	λυώσουν
» 12, 32	φτιάνης	»	φτειάνης
» 13, 5	κοκκινήση	»	κοκκινίση
» 13, 28	ἱμπορόντας	»	ἡμπορῶντας
» 14, 4	στιγνώνει καὶ ὡσάν	»	στιγνώνει τελείως. Εἰ δὲ καὶ ἔχεις βίαν, βάλε τον εἰς σακκί ἀριόν (=ἀραιόν) καὶ στραγγίζει γλήγορα· εἶτα τὸν ἀπλώνεις εἰς σανίδια, ὡς εἶπομεν, καὶ στιγνώνει καὶ ὡσάν στιγνώση κτλ.
» 15, 18	γύρωθεν	»	γύρωθεν (ἐν τῷ κώδικι πανταχοῦ γύρωθεν ὡς ἐκ τοῦ γυρόθεν κατ' ἀναβιβασμὸν τοῦ τόνου)
» 16, 33	πηκτός	»	πηκτός
» 18, 9	ἴσα	»	ἴσα
» 19, 16	ἱμποροῦν	»	ἡμποροῦν
» 25, 18	ἱμπορεῖς	»	ἡμπορεῖς
» 28, 13	λίπε	»	λίπε
» 30, 7	ἱξευρε	»	ἡξευρε
» 33, 14	φτιάσης	»	φτειάσης
» 36, 15	ἱξευρε	»	ἡξευρε
» 39, 32	πράσινη (οὕτως ἐν τῷ κώδικι)	»	πρασίνι (πρβλ. σ. 20, 243)

¹ Ταῦτα ἔχουσιν ὅπ' ὄψει οὐχὶ μόνον τυπογραφικὰ ἀβλεπτήματα, ἀλλ' ἐν πολλοῖς καὶ γραφὰς τοῦ κώδικος (οἶον ἱ μ π ο ρ ο ῦ ν, ἱ ξ ε υ ρ ε κτλ.) ἀπαντώσας οὕτω καὶ ἐν ἐλληνικοῖς λεξικοῖς 17 καὶ 18 αἰῶνος.

Σελ. 39, 41 ἱεούργης	Γράφε ἱεούργης
» 43, 18 Ἰεουρε	» Ἰεουρε
» 46, 21 ἀγιώτερος	» ἀγριώτερος
» 73, 27 Ἀρφαζάξ	» Ἀρφαζάδ
» 158, 31 Δουκιλιανός	» Δουκιλιανός
» 161, 21 Σολομονή	» Σολομωνή
» 166, 17 ἄνθρωπος	» ἄνθρωπος
» 174, 31 καβαλαροί	» καβαλλαροί
» 194, 3 Καθολικοῖς	» καθολικοῖς
» 198, 29/30 Σπεύσιππος παιδίον	» Μ(ελ)έσιππος παιδίον
» 198, 30 Νεονίλα	» Νεονίλλα
» 202, 6 Βαριλήσιος	» Βαριχήσιος = Βαραχήσιος
» 204, 25 Θαλλέλαος	» Θαλλέλαιος
» 207, 47 Σολωμονή	» Σολομωνή
» 208, 13 Βάσσα	» Βάσσα
» 238, 1 κουκούλα	» κουκούλλα
» 239, 16 τράβηξε	» τράβιξε
» 240, 9 σίτησον	» σίτισον
» 242, 2 ἄκορυφά	» κορυφάς
» 243, 34 κόρρας	» κόρας
» 244, 31 μαυροκοκκινήση	» μαυροκοκκινίση
» 250, 10 σουραχί	» σουραγί
» 252, 10 εἰμπορεῖς	» ἡμπορεῖς
» 256, 13 χουλιάριον	» χουλιάριον
» 258, 3 λαχούρι	» λαζούρι
» 271, 3 Πρωτάσιος	» Προτάσιος
» 272, 6 Σολομονή	» Σολομωνή
» 272, 9 Ἐξακουστοδιανός	» Ἐξακουστοδιανός
» 272, 47 Σεβηριανός	» Σεβηριανός
» 285, 9 Σισώης	» Σισόης
» 286, 30 Μύρα	» Μύρα
» 288 — ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ'	» ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε'.
» 308 — Βαριλήσιος	» Βαριχήσιος

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΤΩ ΠΙΝΑΚΙ ΟΝΟΜΑΤΩΝ.

Ἀβέρκιος ὁ ἅγιος 216.	Καῖν 216.
Ἄγγελοι 45,	Κοδράτος μάρτυς (21 Σεπτ.) 192.
Αἰγόνκερος 213, 214.	Μ(ελ)έσιππος 198.
Ανατόλιος πατριάρχης 220.	Σατορνίνος ὁ ἐκ τῶν 10 μαρτύρων
Ἄρειος ὁ αἰρεσιάρχης 219.	159.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΕΚ ΦΟΥΡΝΑ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΤΗΣ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΠΙΝΑΞ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΗΣ ΒΙΒΛΟΥ ¹

	Σελ.
⟨Προσφώνησις τῇ Θεοτόκῳ καὶ ἀειπαρθένῳ Μαρίας⟩ . . .	1
⟨Πρόλογος πᾶσι τοῖς τῶν ζωγράφων παισὶ⟩	3
⟨Προγυμνασία καὶ παιδαγωγία πρὸς τὸν βουλούμενον μαθεῖν τὴν τέχνην τῆς ζωγραφικῆς⟩.	5
⟨ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ⟩	
Πῶς νὰ ἐβγάνης ἀντίβολα	9
Περὶ κατασκευῆς καρβούνων	10
Περὶ κατασκευῆς κονδυλίων	11
Περὶ κατασκευῆς κόλλας	11
Πῶς νὰ κάψῃς καὶ νὰ χύσῃς γύψον	13
Πῶς νὰ γυψώνης εἰκόνας	14
Πῶς νὰ σηκώνῃς στέφανα εἰς τὰς εἰκόνας.	15
Πῶς νὰ γυψώνης τέμπλον (ἀκάρφωτον).	15
Πῶς νὰ γυψώνης τέμπλον καρφωμένον	17
Περὶ κατασκευῆς κοκκίνου μπόλιου	17
Ἔτερον ἀμπόλιον	18
Ἔτερον ἀμπόλιον.	18
Πῶς νὰ χρυσώνης εἰκόνας	18
Πῶς νὰ χρυσώνης τέμπλον ἀκάρφωτον	19
Πῶς νὰ χρυσώνης τέμπλον καρφωμένον	19
Περὶ κατασκευῆς προπλασμοῦ	20

¹) Ὁ πίναξ οὗτος ἄνευ τῶν ἀριθμῶν σελίδων καὶ τῶν ἐν γωνίαις προσθεθειμένων ἐπιγραφῶν εὑρίσκειται προτεταγμένος τῆς Ἑρμηνείας ἐν τῷ κώδικι, ἐξ οὗ ἡ ἔκδοσις αὐτῆς ἐγένετο. Σημείωσαι δέ, ὅτι αἱ ἐν αὐτῷ ἐπιγραφαὶ συνεχῶς διαφέρουσιν ἀπὸ τῶν ἐν τῷ κειμένῳ.

	Σελ.
Περὶ ἀνοιγμάτων ὀφθαλμοφρυδίων καὶ ἄλλων μελῶν . . .	20
Πῶς νὰ κάμνης σάρκα	20
Ἐτέραν σάρκα	21
Περὶ κατασκευῆς γλυκασμοῦ	21
Πῶς νὰ σαρκώνης	21
Περὶ κοκκιναδίων	22
Περὶ μαλλίων καὶ γενεῶν	22
Πῶς νὰ λαμματίζης φορέματα	23
Πῶς νὰ δουλεύης εἰς σεντέφι	23
Πῶς νὰ δουλεύης εἰς πανὶ μὲ ἀβγό	23
Περὶ τοῦ κολλητικοῦ τῆς λινοκοπίας	24
Πῶς νὰ βράσης μπεζίρι	24
Πῶς νὰ κάμης πέγουλαν	24
Περὶ κατασκευῆς βερονικίου	25
Ἐτερον βερονίκιον	25
Ἐτερον βερονίκιον	26
Περὶ βερονικίου κίτρινου	26
Περὶ βερονικίου τῆς ῥακῆς	27
Πῶς νὰ πλύνης εἰκόνας παλαιάς	27
Πῶς νὰ ποιήσης βαφήν νὰ στιλβώνεται	28
Πῶς νὰ ἀναλόγης μάλαγμα	28
Πῶς νὰ ποιῆς χρυσᾶ γράμματα	29
Πῶς νὰ ποιῆς χρυσᾶ κεφάλαια	29
Πῶς νὰ βάνης μάλαμα εἰς χαρτί	29
Πῶς νὰ ποιήσης λάκκαν ἐκλεκτὴν ἀπὸ κριμίζι	29
Πῶς νὰ ποιήσης βαρδάραιον	30
Περὶ κατασκευῆς κινναβάραιου	31
Πῶς νὰ ποιήσης πλακούντι ἤγουν ψιμόδι	31
Πῶς νὰ ποιήσης λαζούρι	31
Ἐτερον λαζούρι	32
Περὶ κατασκευῆς μέλανος	32
Πῶς νὰ ποιήσης κιννάβαριν, νὰ γράφης εἰς χαρτί	33
Πῶς νὰ δουλεύης Μοσχόβικα	33
Πῶς νὰ δουλεύης Κρητικά	34
Περὶ τῶν μετρῶν τοῦ νατουράλε	34

	Σελ.
Πῶς νὰ δουλεύῃς εἰς πανὶ μὲ λάδι	35
Πῶς νὰ δουλεύῃς εἰς τὸν τοῖχον καὶ περὶ κονδυλίων τοῦ τοίχου	36
Πῶς νὰ λαγαρίσῃς ἀσβέστην	37
Πῶς νὰ φτειάσῃς ἀσβέστην μὲ ἄχυρον	37
Πῶς νὰ ποιήσῃς τὴν ὄψιν ¹	37
Πῶς νὰ σουβατίσῃς εἰς τοῖχον	38
Πῶς νὰ σχεδιάσῃς εἰς τοῖχον, νὰ δουλεύσῃς	38
Πῶς νὰ ποιήσῃς ψιμίθι τοῦ τοίχου	39
Περὶ ἀνοίγματος ὀμματοφρυδίων τοῦ τοίχου	40
Περὶ κατασκευῆς προπλάσμου τοῦ τοίχου ²	39
Πῶς νὰ κατασκευάσῃς σάρκα καὶ γλυκασμὸν τοῦ τοίχου	40
Πῶς νὰ σαρκώνῃς εἰς τοῖχον	40
Περὶ κοκκιναδίων τοῦ τοίχου	40
Πῶς νὰ λαμματίξῃς μὲ λαζούρι εἰς τοῖχον	40
Ποῖται βαφαὶ δὲν δουλεύονται εἰς τοῖχον	41
Πῶς νὰ ποιήσῃς στέφανα σηκωτὰ στὸν τοῖχον	41
Πῶς νὰ βάλῃς λαζούρι εἰς τὸν τοῖχον	41
Πῶς νὰ ποιήσῃς μουρνέντι, διὰ νὰ χρυσώνῃς	42
Πῶς νὰ βάνῃς μάλαμα εἰς τοῖχον	42
Πῶς νὰ διορθώσῃς παλαιὰν καὶ σαθρωμένην εἰκόνα	43
Πῶς νὰ λύσῃς φλωρί, νὰ γράψῃς ³	44

(ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ).

Περὶ τοῦ πῶς ἱστορίζονται τὰ θαύματα τῆς Παλαιᾶς.

Περὶ τῶν ἐννέα ταγμάτων	45
Ἡ ἔκπτωσις τοῦ Ἐωσφόρου	46
Ἡ πλάσις τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Εὔας	46, 47
Ἡ παράβασις τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Εὔας	47
Ἡ ἐξορία τοῦ Ἀδάμ	47
Ἁ θρῆνος τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Εὔας	47

¹) Ἐν τῷ κειμένῳ ἡ ἐπιγραφή ἔχει ἄλλως: «Πῶς νὰ κατασκευάσῃς ἀσβέστην μὲ στουππί».

²) Τὸ κεφάλαιον τοῦτο εὐρίσκεται ἐν τῷ κειμένῳ πρὸ τοῦ «περὶ ἀνοίγματος» κτλ.

³) Ἐν τῷ κειμένῳ ἄλλως: «Εἰδησις ἀκριβῆς περὶ χρυσογραφίας».

	Σελ.
Ο Ἀδὰμ ἐργαζόμενος τὴν γῆν	47
Ἡ γέννησις τοῦ Κάιν	48
Ἡ γέννησις τοῦ Ἄβελ	48
Ὁ Κάιν ἐργαζόμενος τὴν γῆν	48
Ο Ἄβελ ποιμαίνων τὰ πρόβατα	48
Ἡ θυσία τοῦ Κάιν καὶ Ἄβελ	48
Ὁ Κάιν φονεύων τὸν Ἄβελ	48
Ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ θρηνοῦντες τὸν Ἄβελ	48
Ὁ Νῶε προστάζεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὴν κιβωτὸν κατασκευάσῃ	49
Ὁ Νῶε ποιῶν τὴν κιβωτὸν	49
Ὁ κατακλυσμὸς	49
Ἡ θυσία τοῦ Νῶε	49
Ὁ Νῶε φυτεύων ἀμπελῶνα	49
Ὁ Νῶε μεθύων ἐκ τοῦ οἴνου	50
Ἡ πορνοποιΐα	50
Ὁ Ἀβραὰμ προστάσσεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ ἐξέλθῃ	50
Ὁ Ἀβραὰμ ἐρχόμενος εἰς Αἴγυπτον	50
Ὁ Φαραὼ λαβὼν τὴν Σάραν, γυναῖκα τοῦ Ἀβραάμ, ἐτάσσεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ	50
Ὁ Ἀβραὰμ λαβὼν τὴν Σάραν ἀμίαντον ἐκ τοῦ Φαραὼ φεύγει εἰς τὴν ἔρημον	51
Ὁ Ἀβραὰμ πατάσας τὸν Χολοδογόμορ	51
Ὁ Ἀβραὰμ προῦπαντούμενος ὑπὸ τοῦ Μελχισεδέχ	51
Ἡ φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ	51
Ο ἐμπρησμὸς Σοδόμων καὶ Γομόρρας	51
Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραάμ	52
Ὁ Ἰσαὰκ εὐλογῶν τὸν Ἰακώβ	52
Ἡ κλῆμαξ τοῦ Ἰακώβ	52
Τὰ ἐνόπνια Ἰωσήφ	52
Ὁ Ἰωσήφ πωλούμενος παρά τῶν ἀδελφῶν	52
Ὁ Ἰωσήφ καταλιπὼν τὸν χιτῶνα φεύγει τὴν ἀμαρτίαν	53
Ὁ Ἰωσήφ διαλύων τὰ ἐνόπνια ἐν τῇ φυλακῇ	53
Ὁ Ἰωσήφ διαλύων τὰ ἐνόπνια Φαραὼ	53

Ὁ Ἰωσήφ καθιστάμενος ὑπὸ Φαραὼ κύριος Αἰγύπτου	53
Ὁ Ἰωσήφ προσκυνούμενος ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν	54
Ὁ Ἰωσήφ γνωριζόμενος τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ	54
Ὁ Ἰωσήφ προὔπαντῶν τὸν πατέρα αὐτοῦ	54
Ὁ Ἰακώβ εὐλογῶν τοὺς υἱοὺς Ἰωσήφ	54
Ὁ Ἰακώβ εὐλογῶν τοὺς δώδεκα υἱοὺς αὐτοῦ	54
Ὁ Μωϋσῆς εὐρισκόμενος ἐν τῷ ποταμῷ	55
Ὁ Μωϋσῆς ποιμαίνων τὰ πρόβατα ὄρᾳ καιομένην τὴν βάτον	55
Ὁ Μωϋσῆς εὐαγγελιζόμενος τοῖς Ἑβραίοις τὴν λύτρωσιν αὐτῶν	55
Ὁ Μωϋσῆς λέγων τῷ Φαραὼ ἐξαποστεῖλαι τοὺς Ἑβραίους	55
Αἱ δέκα πληγαὶ Αἰγύπτου	55
Τὸ πάσχα τῶν Ἑβραίων ἐν τῇ Αἰγύπτῳ	56
Ὁ καταποντισμὸς Αἰγυπτίων	56
Ὁ Μωϋσῆς γλυκαίνων τῆς Μερρᾶς ὕδατα	56
Ὁ Μωϋσῆς μετὰ τοῦ λαοῦ εἰς Αἰλεῖμ	57
Ὁ Μωϋσῆς τροπούμενος τὸν Ἀμαλήκ	57
Ὁ Μωϋσῆς λαμβάνων τὸν νόμον	57
Ὁ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν λειτουργοῦντες ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου	57
Ὁ Μωϋσῆς ἐκβάλλων ἐκ τῆς πέτρας ὕδωρ	58
Ὁ Βαλαάμ ἀπερχόμενος καταρασθῆναι τοὺς Ἑβραίους κωλύεται ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου	58
Ὁ Βαλαάμ εὐλογῶν τοὺς Ἑβραίους	58
Ἡ κοίμησις τοῦ Μωϋσέως	59
Οἱ δώδεκα ἱερεῖς οἱ αἵροντες τὴν κιβωτόν	59
Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ βλέπων τὸν ἀρχιστράτηγον	59
Ἄγγελος Κυρίου ἐνισχύων τὸν Γεδεὼν κατὰ τοῦ Μαδιάμ	59
Ὁ Γεδεὼν ἐκπιέζων τὸν πόκον	59
Ὁ Ἐμμανὼ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ εὐαγγελίζονται τὸν τόκον Σαμφῶν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου	60
Ὁ Σαμφῶν φονεύων τὸν λέοντα	60
Ὁ Σαμφῶν δῆσας λαμπάδας εἰς τὰς οὐράς τῶν ἀλωπέκων καίει τὰς θημωνίας τῶν ἀλλοφύλων	60
Ὁ Σαμφῶν διὰ τῆς σιαγόνας τοῦ ὄνου φονεύει χιλίους ἀλλοφύλους	60

	Σελ.
Ὁ Σαμφὼν ἐκριζώσας τὰς πόλεις τῆς Γάζης	60
Ὁ Σαμφὼν τυφλούμενος ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων	60
Ὁ θάνατος Σαμφῶν	61
Ὁ προφήτης Σαμουὴλ λειτουργῶν ἐν τῷ ναῷ	61
Ὁ Σαμουὴλ ἀποκαλυπτόμενος τὸν ἀφανισμόν Ἡλὶ τοῦ ἱερέως	61
Ὁ ἀφανισμὸς τοῦ Ἡλὶ καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ	61
Οἱ ἀλλόφυλοι στρέφουσι τὴν κιβωτὸν πρὸς τοὺς Ἑβραίους .	61
Ὁ Δαβὶδ χριόμενος βασιλεὺς	62
Ὁ Δαβὶδ ψάλλον τὴν κιβωτὴν ἔμπροσθεν Σαούλ	62
Ὁ Δαβὶδ φονεύων τὸν Γολιάθ	62
Ὁ Δαβὶδ φέρων τὴν κιβωτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ	62
Ὁ Δαβὶδ ἐλεγχόμενος ὑπὸ τοῦ Νάθαν	62
Ὁ Δαβὶδ ἀριθμήσας τὸν λαὸν ὠργίσθη Κύριος καὶ ἀπέστει- λεν ἄγγελον καὶ ἐπάταξε (ο') χιλ(ιάδας)	63
Ὁ Σολομὼν χριόμενος βασιλεὺς	63
Ὁ Σολομὼν οἰκοδομῶν τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ	63
Ὁ Σολομὼν οἰκοδομῶν ναοὺς εἰδώλων	63
Ὁ Ἡλίας τρεφόμενος ὑπὸ τοῦ κόρακος	64
Ὁ Ἡλίας εὐλογῶν τὸ ἔλαιον καὶ ἄλευρον τῆς χήρας . . .	64
Ὁ Ἡλίας ἀνιστῶν τὸν υἱὸν τῆς χήρας	64
Ὁ Ἡλίας προῦπαντούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀχαάβ	64
Ὁ Ἡλίας διὰ πυρὸς καίων τὴν θυσίαν	64
Ὁ Ἡλίας φονεύων τοὺς ἱερεῖς τῆς αἰσχύνης	64
Ὁ Ἡλίας κοιμηθεὶς ἐγείρεται ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου, ἵνα φάγη	64
Ὁ Ἡλίας χρίων τὸν Ἐλισσαῖ ἐν τῇ προσφύτῃ	65
Ὁ Ἡλίας κατακαίων τοὺς δύο πεντηκοντάρχους	65
Ὁ Ἡλίας διὰ τῆς μηλωτῆς αὐτοῦ διεπέρασε τὸν Ἰορδάνην	65
Ἡ ἀνάληψις Ἡλιοῦ	65
Ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος πατάσσει τὰ ὕδατα τῆ μηλωτῆ Ἡ- λιοῦ	65
Ὁ Ἐλισσαῖος ἰώμενος τὰ ἀτεκνοῦντα ὕδατα	66
Ὁ Ἐλισσαῖος καταρώμενος τὰ παιδιά	66
Ὁ Ἐλισσαῖος εὐλογῶν τὸ λάδι τῆς χήρας	66
Ὁ Ἐλισσαῖος ἀνιστῶν τὸ παιδάριον τῆς Σωμανίτιδος . . .	66
Ὁ Νεεμὰν λουόμενος ἐν τῷ Ἰορδάνῃ	66

	Σελ.
Ἡ λέπρα τοῦ Γιεζῆ	66
Ὁ ἄγγελος πατάσων ἐκ τοῦ λαοῦ τοῦ Σεναχηρίμ ῥπέ' χι- λιάδας	67
Ὅρασις τοῦ προφήτου Ἡσαίου	67
Ὁ προφήτης Ἡσαίας πριονιζόμενος	67
Ὁ προφήτης Ἱερεμίας ἐμβάλλεται εἰς τὸν λάκκον	68
Ὁ Ἱερεμίας ἐκβάλλεται ἐκ τοῦ λάκκου	68
Ἡ δευτέρα ἄλωσις Ἱερουσαλήμ	68
Ὁ Δανιήλ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες τρώγοντες ὄσπρια	68
Ὁ Δανιήλ λουτρούμενος τὴν Σωσάνναν	68
Ὁ Δανιήλ διαλύων τὸ ἐνύπνιον Ναβουχοδονόσορος	68
Οἱ τρεῖς παῖδες ἐν τῇ καμίνῳ	69
Ὁ Δανιήλ διαλύων τὸ δεύτερον ἐνύπνιον	69
Ὁ Δανιήλ ἐξηγῶν τὰ ὑπὸ τῆς χειρὸς γραφέντα γράμματα εἰς τὸν τοῦχον	69
Ὅρασις τοῦ προφήτου Δανιήλ	69
Ὁ Δανιήλ φανερῶν τὸν δόλον τῶν ἱερέων	70
Ὁ Δανιήλ φονεύων τὸν δράκοντα	70
Ὁ Δανιήλ ἐν τῷ λάκκῳ τῶν λεόντων	70
Ὁ Ἴωνᾶς φεύγων ἀπὸ προσώπου Κυρίου	71
Ὁ Ἴωνᾶς ξερνᾶται ὑπὸ τοῦ κήτους ἐν Νινευί	71
Ὁ Ἴωνᾶς κηρύττων ἐν Νινευί	71
Ὁ Ἴωνᾶς λυπούμενος διὰ τὴν κολοκύνθη	71
Ὁ Ἴώβ στερηθεὶς τῶν ὑπαρχόντων καὶ τῶν παιδίων ἐδχα- ριστεῖ τῷ Θεῷ	72
Ὁ Ἴώβ ἐπὶ τῆς κοπρίας	72
Ὁ Ἴώβ ἀπολαμβάνων διπλάσια ὧν ἐστερήθη	72
Ἡ Ἰουδίθ ἀποκτείνουσα τὸν Ὀλοφέρνην	72
Οἱ ἅγιοι προπάτορες οἱ κατὰ γενεαλογίαν	73
Ἔτεροι προπάτορες	75
Αἱ ἐν τῇ Παλαιᾷ ἅγαι γυναῖκες	76
Οἱ προφῆται καὶ τὰ σχήματα καὶ αἱ προφητεῖαι αὐτῶν	77
Ἔτεροι προφητεῖται εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς καὶ θαύματα καὶ πάθη	79
Ἔτεροι προφητεῖται εἰς τὰς θεομητορικὰς	82

Οἱ σοφοὶ τῶν Ἑλλήνων, ὅσοι εἶπον περὶ τῆς ἐνσάρκου οἰ- κονομίας τοῦ Χριστοῦ	82
Πῶς ἱστορίζεται ἡ ρίζα τοῦ Ἰεσσαί	84

(ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ).

Πῶς ἱστορίζονται τὰ κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον.

Ὁ εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου	85
Ὁ Ἰωσήφ ὁρῶν ἔγκυον τὴν Θεοτόκον	85
Ὁ ἀσπασμὸς τῆς Θεοτόκου καὶ τῆς Ἐλισάβετ	85
Ἡ ἐρώτησις τῶν Μάγων	86
Ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ	86
Ἡ προσκύνησις τῶν Μάγων	86
Ἡ Ὑπαπαντή	87
Ὁ Ἰωσήφ μετὰ τῆς Θεοτόκου φεύγει εἰς Αἴγυπτον	87
Ἡ βρεφοκτονία	87
Ὁ Χριστὸς καθήμενος ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων	88
Ὁ Χριστὸς ἐρχόμενος ἐν τῷ Ἰορδάνῃ βαπτισθῆναι	88
Ἡ βάπτισις τοῦ Χριστοῦ	88
Ὁ Χριστὸς πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου	89
Ὁ Χριστὸς μαρτυρούμενος ὑπὸ τοῦ Προδρόμου	89
Ὁ Χριστὸς προσκαλῶν τοὺς μαθητὰς διὰ τῆς ἄγρας τῶν ἰχθύων	89
Ὁ Χριστὸς μεταβάλλων τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον	90
Ὁ Χριστὸς ἐρωτώμενος ὑπὸ τοῦ Νικοδήμου	90
Ὁ Χριστὸς ὁμιλῶν τῇ Σαμαρείτιδι	90
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν υἱὸν τοῦ βασιλικοῦ	90
Ὁ Χριστὸς ἀναγινώσκων ἐν τῇ συναγωγῇ	91
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν δαιμονιζόμενον ἐν τῇ συναγωγῇ	91
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν λεπρὸν	91
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν δοῦλον τοῦ ἑκατοντάρχου	91
Ὁ Χριστὸς ἀνιστῶν τὸν υἱὸν τῆς χήρας	92
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὴν πενθερὰν τοῦ Πέτρου	92
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τοὺς ἐν ποικίλοις νόσοις	92
Ὁ Χριστὸς ἐπιτιμῶν τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσῃ	92
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τοὺς δύο δαιμονιζομένους	93

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν παράλυτον ἐν τῷ οἴκῳ	93
Ὁ Χριστὸς προσκαλούμενος τὸν Ματθαῖον	93
Ὁ Χριστὸς συνεσθίων τοῖς τελώταις	93
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὴν αἰμορροοῦσαν	94
Ὁ Χριστὸς ἀνιστῶν τὴν θυγατέρα Ἰαείρου	94
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τοὺς δύο τυφλοὺς	94
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν δαιμονιζόμενον κωφόν	94
Ὁ Χριστὸς ἐρωτώμενος ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ Προδρόμου	94
Ὁ Χριστὸς διερχόμενος διὰ τῶν σπορίμων	95
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν ξηρὰν ἔχοντα τὴν χεῖρα	95
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν δαιμονιζόμενον τυφλόκωφον	95
Ὁ Χριστὸς ζητούμενος ὑπὸ τῆς μητρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν του	95
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν παράλυτον ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ	95
Ὁ Χριστὸς εὐλογῶν τοὺς πέντε ἄρτους ἐν τῇ ἐρήμῳ	96
Ὁ Χριστὸς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης	96
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος πολλοὺς ἀσθενεῖς τῇ ἀφῆι κρασπέδου	96
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὴν θυγατέρα τῆς Χαναναίας	96
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν μογιάλον	97
Ὁ Χριστὸς εὐλογῶν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους	97
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν ἐν Βηθσαϊδᾶ τυφλόν	97
Ἡ Μεταμόρφωσις	97
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν σεληνιαζόμενον	97
Ὁ Χριστὸς μετὰ τοῦ Πέτρου ἀποτελών τὰ δίδραχμα	98
Ὁ Χριστὸς εὐλογῶν τὸ παιδίον	98
Ὁ Χριστὸς ἐρωτώμενος ὑπὸ τοῦ νομικοῦ	98
Ὁ Χριστὸς ξενιζόμενος παρὰ τῆς Μάρθας	98
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὴν συγκύπτουσαν	98
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν ὕδρωπικόν	99
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τοὺς δέκα λεπρούς	99
Ὁ Χριστὸς εὐλογῶν τὰ βρέφη	99
Ὁ Χριστὸς ἐρωτώμενος ὑπὸ τοῦ νέου πλουσίου	99
Ὁ Χριστὸς διδάσκων τοὺς υἱοὺς Ζεβεδαίου	99
Ὁ Χριστὸς εἰσερχόμενος ἐν τῇ Ἱεριχῷ ἰᾶται τὸν (τυφλόν)	100
Ὁ Χριστὸς προσκαλούμενος τὸν Ζακχαῖον	100
Ὁ Χριστὸς ἐξερχόμενος ἐκ τῆς Ἱεριχῷ ἰᾶται τὸν (τυφλόν)	100

	Σελ.
Ὁ Χριστὸς ἐλευθερῶν τὴν μοιχαλίδα	100
Ὁ Χριστὸς λιθαζόμενος παρὰ τῶν Ἰουδαίων	100
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν	100
Ὁ Χριστὸς πάλιν λιθαζόμενος	101
Ἡ ἔγερσις τοῦ Λαζάρου	101
Ὁ Χριστὸς ἀλειφόμενος μύρω τοὺς πόδας ὑπὸ Μαρίας ἀδελ- φῆς Λαζάρου	101
Ἡ Βαῖοφόρος	101
Ὁ Χριστὸς ἐκβάλλων τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐκ τοῦ Ἱεροῦ	102
Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τοὺς τυφλοὺς καὶ χωλοὺς ἐν τῷ Ἱερῷ	102
Ὁ Χριστὸς καταρώμενος τὴν συκὴν	102
Ὁ Χριστὸς ἐπερωτώμενος ὑπὸ ἐτέρου νομικοῦ	102
Ὁ Χριστὸς ἐπαινῶν τὰ δύο λεπτὰ τῆς χήρας	103
Ὁ Χριστὸς ἀλειφόμενος τὴν κεφαλὴν μύρω ὑπὸ τῆς πόρνης	103

Τὰ πάθη καὶ τὰ μετὰ τὴν ἀνάστασιν.

Ἡ συμφωνία τοῦ Ἰούδα	103
Ὁ ἱερὸς Νιπτήρ	103
Ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος	104
Ἡ προσευχὴ τοῦ Χριστοῦ	104
Ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα	104
Ὁ Χριστὸς κρινόμενος ὑπὸ Ἄννα καὶ Καϊάφα	105
Ἡ τριττὴ ἄρνησις τοῦ Πέτρου	105
Ὁ Χριστὸς κρινόμενος ὑπὸ τοῦ Πιλάτου	105
Ἡ μεταμέλεια καὶ ἀγχόνη Ἰούδα	105
Ὁ Χριστὸς κρινόμενος ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου	106
Ἡ ἀπόνιφις καὶ ἀπόφαισις τοῦ Πιλάτου	106
Ἡ Μαστίγωσις	106
(Ὁ) Ἐμπαιγμός	106
Ὁ Χριστὸς ἐλκόμενος ἐπὶ σταυροῦ	107
Ἡ εἰς τὸν σταυρὸν ἀνάβασις τοῦ Χριστοῦ	107
Ὁ Ἰωσήφ αἰτῶν τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου	108
Ἡ Ἀποκαθήλωσις	108
Ὁ Ἐπιτάφιος Θρῆνος	109
Ὁ ἐνταφιασμός τοῦ Χριστοῦ	109

	Σελ.
Ἡ κουστωδία φυλάσσουσα τὸν τάφον	109
Ἡ εἰς τὸν Ἄδην κάθοδος τοῦ Κυρίου	110
Ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ	110
Ἄγγελος φανεῖς ταῖς μυροφόροις εὐαγγελίζεται τὴν ἀνάστασιν	110
Ὁ Χριστὸς φανεῖς ταῖς μυροφόροις λέγει «Χαίρετε»	111
Ὁ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἐλθόντες εἰς τὸ μνημεῖον	111
Ὁ Χριστὸς φανεῖς τῇ Μαγδαληνῇ	111
Ὁ Χριστὸς εἰς Ἐμμαοὺς κλῶν τὸν ἄρτον γνωρίζεται Λουκᾶ καὶ Κλεόπα	111
Ὁ Χριστὸς φανεῖς τοῖς ἀποστόλοις ἔφαγεν ἐνώπιον αὐτῶν	111
Ἡ ψηλάφησις τοῦ Θωμᾶ	112
Ὁ Χριστὸς φανεῖς ἐπὶ τῇ θαλάσῃ Τιβεριάδος	112
Ἡ τρίτη ἐρώτησις τῷ Πέτρῳ	112
Ὁ Χριστὸς φανεῖς τοῖς μαθηταῖς ἐν ὄρει Γαλιλαίας	112
Ἡ ἀνάληψις τοῦ Χριστοῦ	112
Ἡ κάθοδος τοῦ ἁγίου πνεύματος	113

(ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ. ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ).

(α'). Δι' παραβολαί.

Ἡ παραβολὴ τοῦ σπόρου	114
Ἡ παραβολὴ τῶν ζιζανίων	114
Ἡ παραβολὴ τοῦ σινάπεως	115
Ἡ παραβολὴ τῆς ζύμης	115
Ἡ παραβολὴ τοῦ θησαυροῦ	115
Ἡ παραβολὴ τοῦ ζητούντος μαργαρίτας	115
Ἡ παραβολὴ τῆς σαγῆνης	116
Ἡ παραβολὴ τῶν ἑκατὸν προβάτων	116
Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα δραχμῶν	116
Ἡ παραβολὴ τοῦ ὑφείλοντος μυρία τάλαντα	116
Ἡ παραβολὴ τῶν μισθουμένων ἐργατῶν	117
Ἡ παραβολὴ τῶν δύο οἰῶν	118
Ἡ παραβολὴ τῶν μαιφόνων ἐργατῶν	118
Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀκρωγιαίου λίθου	118
Ἡ παραβολὴ τοῦ ποιήσαντος γάμους τῷ οἰῷ	118
Ἡ παραβολὴ τοῦ δείπνου	119

	Σελ.
Ἡ παραβολή τῶν ταλάντων	119
Ἡ παραβολή τῶν οἰκοδομούντων τὰς οἰκίας	120
Ἡ παραβολή τῶν δύο τυφλῶν	120
Ἡ παραβολή τῶν δέκα παρθένων	120
Ἡ παραβολή τοῦ ἔμπροσθέντος εἰς τοὺς ληστές	121
Ἡ παραβολή τοῦ κριτοῦ τῆς ἀδικίας	121
Ἡ παραβολή τοῦ ἀσώτου	121
Ἡ παραβολή οὗ ἠυφόρησεν ἡ χώρα	122
Ἡ παραβολή τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ πτωχοῦ Λαζάρου	122
Ἡ παραβολή τοῦ ἰσχυροῦ	123
Ἡ παραβολή τοῦ λόγνου	123
Ἡ παραβολή τῆς ἀκάρπου συκῆς	123
Ἡ παραβολή τοῦ βουλομένου οἰκοδομησαι πύργον καὶ μὴ ἰσχύσαντος	123
Ἡ παραβολή τοῦ τελώνου καὶ φαρισαίου	124
Ἡ παραβολή τῶν πιστῶν δούλων	124
Ἡ παραβολή τῶν κακῶν δούλων	124
Ἡ παραβολή τοῦ ἄλατος	124
Ἡ παραβολή τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ σκότους	125
Ἡ παραβολή τῆς βρώσεως	125
Ἡ παραβολή τῆς θύρας καὶ τῆς αὐλῆς τῶν προβάτων	125
Ἡ παραβολή τῆς ἀμπέλου	126
Ἡ παραβολή τοῦ ὑποκριτοῦ	126
Ἡ παραβολή τῶν καλῶν δένδρων καὶ τῶν σαπρῶν	126
Ἡ παραβολή τῆς στενῆς πόλης	126
(β'. Λειτουργικά).	
Ἡ θεία λειτουργία	127
Ἡ μετάδοσις τοῦ κυριακοῦ σώματος καὶ αἵματος πρὸς τοὺς ἀποστόλους	127
(γ'. Ὑποθέσεις ἐκ τῶν ψαλμῶν)	
Τὸ Πᾶσα Πνοή	128
(δ'. Ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Θεολόγου)	
(ε' Ὑποθέσεις ἐκ τῶν προφητῶν καὶ τοῦ Εὐαγγελίου).	
Ἡ δευτέρα παρουσία τοῦ Χριστοῦ	140

Τὸ παγκόσμιον κριτήριον	Σελ. 141
-----------------------------------	-------------

(ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ. ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΗ).

(Πῶς ἱστορίζονται αἱ θεομητορικαὶ ἑορταί).

Ἡ σύλληψις τῆς Θεοτόκου	143
Ἡ γέννησις τῆς Θεοτόκου	143
Ἡ Θεοτόκος εὐλογουμένη ὑπὸ τῶν ἱερέων.	143
Τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου.	144
Ὁ Ἰωσήφ λαμβάνων τὴν Θεοτόκον ἀπὸ τὰ Ἅγια	144
Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου	144
Ὁ Ἐνταφιασμός (τῆς Θεοτόκου)	145
Ἡ Μετάστασις	145
Ἡ Ζωοδόχος Πηγή	145
Τὸ «Ἄνωθεν οἶ Προφῆται	146
Τὸ «Ἐπὶ σοὶ χαίρει»	146
Οἱ κθ' οἴκοι τῆς Θεοτόκου	147

Οἱ δώδεκα ἀπόστολοι καὶ τὰ σχήματα αὐτῶν.	150
Οἱ τέσσαρες εὐαγγελισταί	151
Οἱ ἑβδομήκοντα ἀπόστολοι	151
Οἱ ἅγιοι ἱεράρχαι καὶ τὰ σχήματα καὶ ἐπιγράμματα αὐτῶν	154
Οἱ ἅγιοι διάκονοι	157
Οἱ ἅγιοι μάρτυρες καὶ τὰ σχήματα αὐτῶν	157
Οἱ πέντε μάρτυρες	159
Οἱ δέκα μάρτυρες οἱ ἐν Κρήτῃ.	159
Οἱ τεσσαράκοντα μάρτυρες.	160
Οἱ ἅγιοι ζ' παῖδες, οἱ Μακκαβαῖοι	161
Οἱ ἑπτὰ παῖδες οἱ ἐν Ἐφέσῳ	161
Οἱ ἅγιοι Ἀνάργυροι.	161
Οἱ ὄσιοι καὶ τὰ σχήματά των καὶ ἐπιγράμματα	162
Οἱ στολιῖται	166
Οἱ ποιηταί	166
Οἱ δίκαιοι	168
Αἱ μυροφόροι γυναῖκες	169

	Σελ.
Αἱ μάρτυρες	169
Αἱ ὁσιομάρτυρες	170
Αἱ ὄσαι γυναῖκες	170
Ἡ ὄψωσις τοῦ Σταυροῦ	170
Αἱ ἅγιοι οἰκουμενικαὶ ζ' σύνοδοι	171
Ἡ ἀναστήλωσις τῶν ἁγίων εἰκόνων	173

Τὰ θαύματα τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ	174
Τὰ θαύματα τοῦ Προδρόμου	175
Τὰ θαύματα τοῦ ἀποστόλου Πέτρου	178
Τὰ θαύματα τοῦ ἀποστόλου Παύλου	179
Τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Νικολάου	180
Τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος	181
Τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Γεωργίου	183
Τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Δημητρίου	184
Τὰ θαύματα τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης	185
Τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου	187

Πῶς ἱστορίζονται τὰ μαρτύρια τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ.

Σεπτέμβριος	189
Ὀκτώμβριος	194
Νοέμβριος	195
Δεκέμβριος	196
Ἰανουάριος	198
Φεβρουάριος	199
Μάρτιος	200
Ἀπρίλιος	202
Μαῖος	203
Ἰούνιος	205
Ἰούλιος	206
Αὐγουστος	207

(ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟΝ. ΔΙΑΦΟΡΑ).

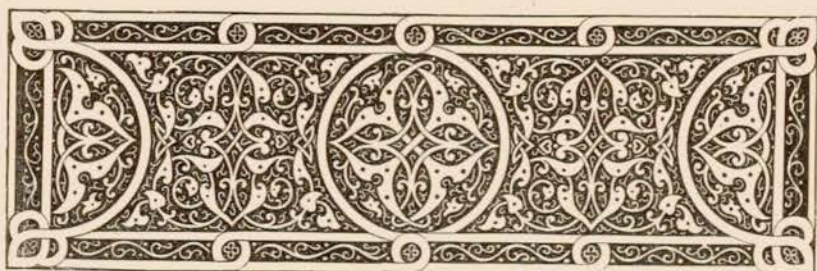
Ὁ βίος τοῦ ἀληθοῦς μοναχοῦ	209
--------------------------------------	-----

	Σελ.
Ἡ φυχοσωτήριος καὶ οὐρανοδρόμος Κλίμαξ	211
Θάνατος λαθροφάγου καὶ δικαίου καὶ ἀμαρτωλοῦ	212
Ὁ μάταιος χρόνος τοῦ βίου τούτου	213

Πῶς ἱστορίζονται αἱ ἐκκλησίαι καὶ τὰ λοιπά.

Πῶς ἱστορίζεται τουρλαία ἐκκλησία	215
Πῶς ἱστορίζεται νάρθηξ	220
Πῶς ἱστορίζεται φιάλη	221
Πῶς ἱστορίζεται τράπεζα	222
Πῶς ἱστορίζεται ἐκκλησία μὲ σταυροθύλι	223
Πῶς ἱστορίζεται κυλιστὴ ἐκκλησία	224
Πῶς παρελάβομεν ἱστορίζειν εἰκόνας	224

Περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Χριστοῦ	226
Περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς Θεοτόκου	226
Πῶς ἱστορίζεται ἡ εὐλογοῦσα χεὶρ	226
Ἐπιγράμματα εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα	227
Τὰ ἐπίθετα ὀνόματα ὅπου γράφονται εἰς τὰς εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ	227
Τὰ ἐπίθετα ὀνόματα ὅπου γράφονται εἰς τὰς εἰκόνας τῆς Θεοτόκου	228
Ἐπιγράμματα εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ κατὰ τόπον	228
Ἐπιγράμματα ὅπου βαστοῦν οἱ ἄγγελοι ἐπάνω τοῦ θεοτο- κίου	229
Ἐπιγράμματα τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ Προδρόμου εἰς τρίμορφον	230
Ἐπίγραμμα εἰς τοῦ Προδρόμου τὸ χαρτί κατὰ μόνας	230
Ἐπιγράμματα εἰς τὰ Εὐαγγέλια τῶν ἱεραρχῶν	231
Ἐπιγράμματα εἰς τὰς ἐορτὰς τοῦ τέμπλου	231
Ἐπιγράμματα εἰς τὰς λοιπὰς ἐορτὰς καὶ εἰς εἰκόνας ἁγίων	231

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ

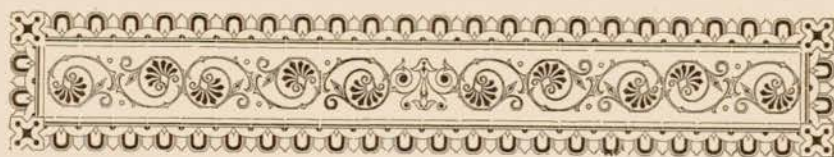
ΤΟΥ ΕΚ ΦΟΥΡΝΑ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ.

Τῇ θεοτόκῃ καὶ ἀειπαρθένῳ Μαρίας.

Ὁ ἡλιοστάλακτε καὶ χαριτοστολισμένη θεοτόκε Μαρία, βουλόμενος ὁ βρυορρήτωρ καὶ ἱατροφιλοσοφώτατος Λουκάς καὶ πάσης μαθήσεως καὶ ἐπιστήμης ἐμπειρότατος ὕφηγητῆς καὶ διδάσκαλος καὶ τοῦ εὐαγγελικοῦ πολιτεύματος ἱερώτατος καὶ μεγαλοφωνότατος κήρυξ καὶ συγγραφεὺς τὸ ὕπερ πρὸς τὴν σὴν θεοχαρίτων ὕψηλότητα ἀγιώτατον ἔφερε φίλτρον παρὰ πᾶσι κατάδηλον ἐπιδεῖξαι, μηδὲν τι τῶν ἐν αὐτῷ θαυμάσιων καὶ πνευματικῶν χαρισμάτων δίκην ἀπαρχῆς ὀπωρῶν τῇ σῇ βασιλικωτάτῃ κορυφῇ ἔγνω δεῖν προσκομίσαι, εἰ μὴ τὸν ἀξιοθέατον καὶ χαριέστατον τῆς σῆς μορφῆς χαρακτῆρα, οὕτινος ἐς τὰ μάλιστα αὐτόπτης ἀκριβῆς ἐγγόνει, χρώμασι ποικίλοις καὶ ψήφοις χρυσεῖς διὰ τῆς γραφικῆς αὐτοῦ τέχνης ἐν πίναξιν ἐγχαράξαι καὶ εἰκονίσαι· οὐπερ καὶ γὰρ ὁ εὐτελής ζηλωτῆς βουλευθεὶς γεγονέναι ἡρξάμεν τῆς γραφικῆς τῶν εἰκόνων μηχανῆς, οἰόμενος ὅτι τὸ θέλειν ἴσον τῷ δύνασθαι πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἐφέσεως τῆς ἐμῆς καὶ τῆς σῆς ὕψηλοτάτης καὶ ἀξιαγάστου μεγαλοπρεπείας καθῆκον. Ἄλλ' ἤμαρτον πολὺ παρὰ τῆς τοιαύτης οἰήσεως, οὐκ ἀρκούντως τῆς φύσεως ἐμοὶ πρὸς ταύτην βοηθοῦσης, μηδὲ τῇ προαιρέσει καὶ θελήσει συνακολουθούσης.

Ὅθεν τοιγαροῦν, ἵνα μὴ εἰς τέλος τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου ἐκπέσω σκοποῦ καὶ τῶν πρὸς αὐτὴν ἀνυποίστων πόνων τὸ κέρδος ζημιωθῶ, ἤξιωσα προσφέρειν σοὶ καὶ τῆς αὐτῆς τέχνης τὴν ἐρμηνείαν τε καὶ διδασκαλίαν, ἣν μεθ' ὅτι πλείστης ἐπιμελείας καὶ δοκιμωτάτης ἐμπειρίας ὅσον μοι τὸ δυνατόν συνέλεξά τε καὶ συνεχάραξα, μηδενὸς τῶν αὐτῇ προσηκόντων μεθόδῳ ὑστεροῦσαν (εὖ γὰρ οἶδα, ὅτι καὶ σοὶ καὶ αὐτῷ τῷ δεσπότῃ καὶ ποιητῇ τῶν ἀπάντων τὸ δυνατόν φίλον τε καὶ λίαν εὐαπόδεκτον), παρεχόμενος δι' αὐτῆς τοῖς τῆς φύσεως προτερήμασιν κεκοσμημένοις ζωγράφοις ἀφορμὰς τέχνης ὅτι μάλιστα καλῆς καὶ τάξεως καὶ χρήσεως χρωμάτων καὶ εὐρέσεως ἱστοριῶν, πῶς καὶ ποίοις τισὶ τόποις τῶν ἱερῶν ναῶν ταύτας ἱστορεῖσθαι, πρὸς τὸ κοσμεῖν καὶ ἱστορεῖν εὐκόσμως καὶ εὐσχημόνως τὸ νοητὸν τῆς Ἐκκλησίας στερέωμα, ἐξαιρέτως δὲ τὴν σὴν ἡλιόμορφον καὶ χαριτοστόλιστον θεάν, μεταμορφουμένην διηνεκῶς εἰς τὸ τοῦ νοῦς κάτοπτρον τῶν ἕως συντελείας τοῦ αἰῶνος ἐλευσομένων εὐσεβῶν· δι' ἧς τῶν κάτω καὶ χαμαιζήλων ἀφιστάμενοι καὶ πρὸς τὸ πρωτότυπον σχετικῶς ἀνατρέχοντες εὐέλπιδες ἔσονται τὰ αἰῶνια φανταζόμενοι κάλλη, ὧν εἶθε κάμῃ διὰ σῶν ἀγίων πρεσβειῶν γένοιτο θεατὴν γεγονέναι.

ΠΑΣΙ ΤΟΙΣ ΤΩΝ ΖΩΓΡΑΦΩΝ ΠΑΙΣΙ

καὶ τοῖς λοιποῖς φιλομαθεῖσι τοῖς τῷ παρόντι ἐντευξομένοις

ἐν Κυρίῳ χαίρειν.

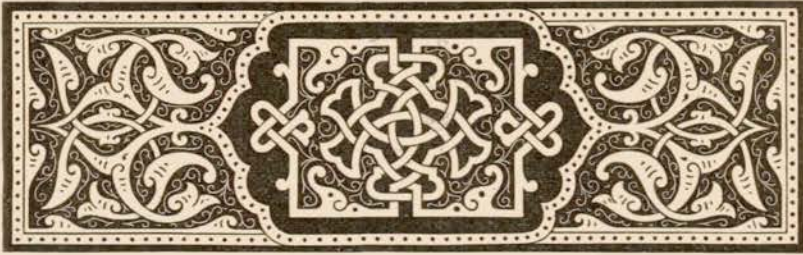
Ἀκούοντας, ὧ φιλομαθεῖς παῖδες τῶν φιλοπόνων ζωγράφων, τὸν Κύριον ἐν τῷ ἱερῷ Εὐαγγελίῳ ὅπου κατεδίκασε τὸν κρύψαντα τὸ τάλαντον, εἰπὼν πρὸς αὐτόν «ὦ πονηρὲ δοῦλε καὶ ὄκηρρέ, ἔδει βαλεῖν σε τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ», καὶ φοβούμενος μὴ καταδικασθῶ καὶ ἐγὼ ὡς ὄκηρρός, ἐπαρακινήθηκα νὰ πολυπλασιάσω τὸ ἐμπιστευθὲν μοι παρὰ Κυρίου τοῦτο μικρὸν τάλαντον, τουτέστι τὴν ὀλίγην μοι ταύτην τέχνην ὅπου μετὰ πολλοῦ κόπου καὶ χρόνου ἔμαθον σπουδάζοντας παιδιόθεν καὶ μιμούμενος κατὰ τὸ δυνατόν μοι τὸν ἐκ Θεσσαλονίκης δίκην σελήνης λάμπαντα κῦρ Μανουήλ τὸν Πανσέληνον ἀπὸ τε τὰς εἰκονισθείσας παρ' αὐτοῦ ἱεράς εἰκόνας τε καὶ περικαλλεῖς ναοὺς ἐν τῷ ἀγιωνύμῳ ὄρει τοῦ Ἁθῶ· ὅστις καὶ λάμπων ποτὲ εἰς τὴν ζωγραφικὴν ταύτην ἐπιστήμην ὡσὰν ἡ χρυσολαμπροκίνητος σελήνη ὑπερηκόντισε καὶ κατεκάλυψε μὲ τὴν θαυμαστὴν τέχνην του ὅλους τοὺς παλαιοὺς καὶ νέους ζωγράφους, ὡς τὸν δείχνουσι σαφέστατα αἱ ἐν τοίχοις καὶ πίναξιν ὑπ' αὐτοῦ εἰκονισθεῖσαι εἰκόνας· καὶ τοῦτο θέλει τὸ καταλάβη ὁ καθεὶς καλῶτατα ὅπου νὰ μετέχη ὅπως οὖν ἀπὸ τὴν ζωγραφικὴν, ὅταν ἐπιμελῶς τὰς στοχασθῆ καὶ τὰς θεωρήσῃ.

Τούτου τοίνυν τὴν τέχνην λέγω, ὅπου (ὡς ἔφην) μετὰ πολλοῦ κόπου παιδιόθεν ἔμαθον, ἠβουλήθη μὲ ὅλην μου τὴν ὄρεξιν νὰ τὴν πολυπλασιάσω πρὸς ὠφέλειαν ὑμῶν τῶν ὁμοτέχων μου, ἐρμηνεύοντας ταύτην ἐν τῇ παρουσίᾳ βίβλῳ μου καὶ ἐγχαράττοντας

ἅπαντα τὰ μέτρα αὐτοῦ καὶ σχήματα, σαρκώματά τε καὶ χρώματα, με πᾶσαν ἀκρίβειαν καὶ μετὰ τούτων ἔτι καὶ τὰ μέτρα εἰς τοῦ νατουράλιν καὶ τὴν αὐτῶν ἐργασίαν, καὶ μέρος τι ἐκ τῶν Κρητικῶν ζωγράφων, βερονικίων τινῶν ἐρμηνείας διαφόρους, κόλλας, γύψου τε καὶ μαλάματος, ἔτι μὴν καὶ τὴν παράδοσιν τῆς τοῦ τοίχου ζωγραφίας σαφέστατα, καὶ ἐν τούτοις προσέτι καὶ τὴν ἐξαπάνθισιν τῆς τε παλαιᾶς Γραφῆς καὶ τῆς νέας ἄπασαν καὶ πῶς ἱστορίζονται τὰ τούτων ἔργα τε καὶ θαυμάσια, ὁμοῦ τε καὶ αἱ παραβολαὶ τοῦ Κυρίου, τὰ τε ἀρμόζοντα τῶν προφητῶν ἐπιγράμματα, εὐαγγελιστῶν καὶ ἀποστόλων ὀνόματά τε καὶ σχήματα καὶ πάντων τῶν ἐπισήμων ἁγίων, καὶ μέρος ἀπὸ τὰ τούτων μαρτύριά τε καὶ θαύματα με ὄλου τοῦ ἐνιαυτοῦ τὸν βίον τοῦ ἀληθοῦς μοναχοῦ καὶ τοῦ πλάνου τούτου κόσμου, καὶ πῶς ζωγραφίζονται διάφοροι ἐκκλησίαι καὶ ἄλλα τινὰ χρησιμεύοντα εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιστήμην, καθάπερ ἐν τῷ πίνακι ἓνα πρὸς ἓνα σαφέστατα δεικνυται· ἅτινα καὶ ἐπιπόνως ἐσυνάθροισα μετὰ τοῦ ἱερολογιωτάτου κῦρι Κυρίλλου τοῦ ἐμοῦ μαθητοῦ, τοῦ ἐκ Χίου· παρ' οὗ τε καὶ ἐπανωρθώθησαν μετὰ πολλῆς σκέψεως. "Ὅθεν καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ ἡμῶν ἅπαντες πρὸς Κύριον, ὅπως ῥυσθῶμεν τῆς δεινῆς τοῦ ὀκνηροῦ δούλου κατακρίσεως· ἀμήν.

Ὁ τῶν ζωγράφων ἐλάχιστος Διονύσιος ἱερομόναχος ὁ ἐκ Φουρνᾶ.

ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΑ

πρὸς τὸν βουλόμενον μαθεῖν τὴν τέχνην τῆς ζωγραφικῆς.

Ὁ τὴν ζωγραφικὴν ἐπιστήμην μαθεῖν βουλόμενος ἄς ὀδηγηθῆται πρὸς αὐτὴν κατὰ πρῶτον καὶ ἄς προοιμιάζεται μερικὸν καιρὸν ἀπλῶς μόνον καὶ χωρὶς μέτρα σχεδιάζων, ὥστε νὰ φανῆ δόκιμος· εἶθ' οὕτως ἄς γίνεταί δι' αὐτὸν καὶ αὐτὴ ἡ πρὸς τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν εὐχὴ τε καὶ δέησις ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνος τῆς Θεοτόκου τῆς Ὁδηγήτριας. Εὐλογῶντας ὁ ἱερεὺς, μετὰ τὸ «Βασιλεῦ οὐράνιε» καὶ τὰ λοιπὰ, τὸ μεγαλονάριον τῆς Θεοτόκου, τὸ «Ἄλαλα τὰ χεῖλη» καὶ τὸ τροπάριον τῆς Μεταμορφώσεως· σφραγίσας τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἄς λέγη ἐκφώνως «Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν». Εὐχὴ.

«Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀπερίγραπτος ὑπάρχων τῆ φύσει τῆς θεότητος καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐπ' ἐσχάτων ἐκ τῆς παρθένου καὶ θεοτόκου Μαρίας ἀφράστως σαρκωθείς καὶ ἀξιώσας περιγράφεσθαι· ὁ τὸν ἅγιον χαρακτῆρα τῆς ἀχράντου σου ὕψεως ἐν τῷ ἁγίῳ μανδηλίῳ τυπώσας καὶ δι' αὐτοῦ τὴν νόσον τοῦ τοπάρχου Αὐγάρου ἰασάμενος καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ φωτίσας εἰς τὴν ἐπίγνωσιν σοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν· ὁ διὰ τοῦ ἁγίου σου πνεύματος συνετίσας τὸν θεῖον ἀπόστολόν σου καὶ εὐαγγελιστὴν Λουκᾶν τὴν μορφήν τῆς παναμόμου σου μητρὸς διαγράψαι, φερούσης σε ὡς βρέφος ἐν ταῖς ἀγκάλαις αὐτῆς καὶ τὸ ἦ χάρις τοῦ ἐξ ἐμοῦ τεχθέντος δι' ἐμοῦ μετ' αὐτῶν εἰπούσης· αὐτός, δέσποτα Θεὲ τῶν ὅλων, φωτίσον συνετίσον τὴν ψυχὴν τὴν καρδίαν καὶ τὴν διάνοιαν τοῦ δούλου σου (δεῖνα) καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐθνον πρὸς τὸ ἀμέμπτως καὶ ἀρίστως δια-

γράφειν τὸ εἶδος τῆς ἐμφερείας σου καὶ τῆς παναχράντου σου μητρὸς καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων, εἰς δόξαν σὴν καὶ εἰς φαιδρότητα καὶ ὠραϊσμόν τῆς ἁγίας σου Ἐκκλησίας καὶ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν τῶν σχετικῶς αὐτάς προσκυνούντων καὶ μετ' εὐλαβείας ἀσπαζομένων καὶ τὴν τιμὴν ἐπὶ τὸ πρωτότυπον ἀναφερόντων· λύτρωσαι δὲ αὐτὸν ἐκ πάσης διαβολικῆς ἐπηρείας προκόπτοντα ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς σου πρεσβείαις τῆς παναχράντου μητρὸς σου, τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ καὶ πάντων τῶν ἁγίων· ἀμήν». Ἐκτενὴ καὶ ἀπόλυσις.

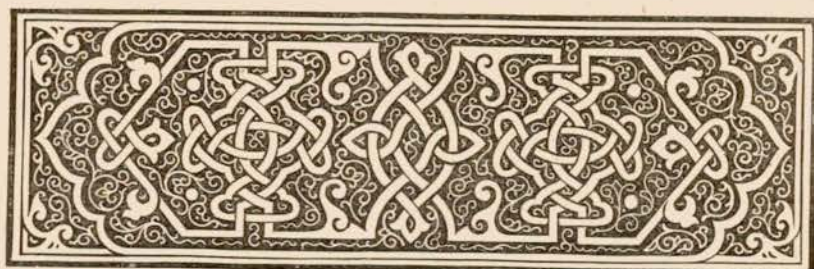
Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν ἃς ὀδηγηθῆ τὰ μέτρα καὶ τὰ σχήματα μὲ ἀκρίβειαν καὶ τοιοιτοτρόπως ἔκτοτε ἃς σχεδιάσῃ κοπιᾶζων πολλὰ μὲ λογαριασμόν καιρὸν ἱκανὸν καὶ μὲ τὴν θεῖαν βοήθειαν θέλει καταλάβῃ καλῶτατα, καθὼς ἐμπράκτως τὸ εἶδα εἰς τοὺς ἐμούς μαθητάς· διὰ τοῦτο καὶ μετὰ πολλοῦ πόθου τὸ ἐσημείωσα νὰ τὸ ἐπιτελοῦν εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ οἱ ἐν Χριστῷ μοι ἀδελφοί, οἱ ὁμότεχνοι, ὅσοι δηλαδὴ ἀγαπήσουν τὴν βίβλον μου, οἵτινες ὑπερευχέσθωσάν μου. Εἰ δὲ τις φθονερὸς καὶ κακότροπος ἤθελε κατακρίνῃ κατὰ τινὰ τρόπον τὸν σκοπὸν μου τοῦτον τὸν ἄφθονον, ἃς ἰξεύρῃ ὁ τοιοῦτος, ὅτι ἄλλον τινὰ δὲν βλάπτει, εἰ μὴ μόνον τοῦ λόγου του κατὰ τὸν εἰπόντα «κακὸν ὁ φθόνος· ἔχει δὲ τι καὶ καλὸν ἐν ἑαυτῷ τήκειν τὸν ἔχοντα ὕμματα καὶ κραδίην». Διότι ἐγώ, ὡς τὸ γινώσκει ὁ Κύριος, δὲν εἶναι διὰ ἄλλο ὁ πόθος μου, πάρεξ διὰ νὰ ὠφελήσω, ὅσον τὸ κατ' ἐμέ, ἐκεῖνον λέγω τὸν δοκιμώτατον μαθητὴν τῆς αὐτῆς ἐπιστήμης, ὅστις καὶ πολλὰ ποθεῖ νὰ ἀποκτήσῃ ταύτην τὴν βίβλον μου· πρὸς ὃν καὶ μὲ πολλὴν ἀγάπην θέλω στρέψῃ τὸν λόγον μου.

Γίνωσκε τὸ λοιπὸν, ὦ φιλόμαθες μαθητά, πῶς ὅταν θέλῃς νὰ ἐπιχειρισθῇς αὐτὴν τὴν ἐπιστήμην, πρέπει νὰ ἐρευνήσῃς νὰ εὑρῇς τινὰ προκομμένον διδάσκαλον, τὸν ὅποσον γλήγορα θέλεις τὸν καταλάβῃ ἀνίσως σὲ διδάξῃ καθὼς προείπομεν· εἰ δὲ καὶ τύχῃς εἰς ἀμαθῆ τινὰ καὶ ἄτεχνον, κάμε καὶ σὺ καθὼς καὶ ἡμεῖς καὶ ἰδὲς μετὰ ταῦτα νὰ εὑρῇς ἐκ τοῦ περιφήμου Μανουὴλ τοῦ Πανσελήνου τινὰ ἀρχέτυπα καὶ κοπίασε εἰς αὐτὰ ἱκανὸν καιρὸν, σχεδιάζοντας μὲ τὸν τρόπον ὅπου θέλομεν σὲ ἐρμηνεύσῃ παρεμπροσθεν, ἕως οὗ νὰ καταλάβῃς τὰ μέτρα τούτου καὶ σχήματα

Ἐπειτα ὕπαγε εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ εἰκονισθείσας ἐκκλησίας νὰ ἐβγάλης ἀντίβολα, καθὼς θέλομεν σὲ ἐρμηνεύσῃ· πλὴν μὴν κάμῃς τὸ ἔργον σου ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν, ἀλλὰ μὲ φόβον Θεοῦ καὶ εὐλάβειαν ὡς θεῖον ἔργον. Πρόσσχες οὖν, ἀφ' οὗ ἐβγάλης τὸ ἀντίβολον, κἂν ἀπὸ τοῦτον, κἂν ἀπὸ εἰκόνα, νὰ πλύνῃς καλὰ τὸ ἀρχέτυπον μὲ καθαρὸν σφογγάρι, διὰ νὰ καθαρίσῃς τὴν μαυράδα ὅλην· διότι, ἂν δὲν τὸ πλύνῃς εὐθύς, ἀπομένει ἡ μαυράδα ἐπάνω καὶ ὕστερα πλεόν δὲν καθαρίζεται καὶ ἔτι θέλεις ὑποπέσῃς εἰς τὸ τῆς ἀνευλαβείας ἔγκλημα καὶ ὡς καταφρονητῆς εἰκόνων θέλεις κατακριθῆς, ἐπειδὴ ὡσπερ κατὰ τὸν μέγαν Βασίλειον ἡ τιμὴ τῆς εἰκόνος πρὸς τὸ πρωτότυπον διαβαίνει, οὕτω καὶ τὸ ἐναντίον. Ταύτην δὲ τὴν μικρὰν μου νοιδεσίαν καὶ παραγγελίαν, ᾧ φιλότης, ἐν ἀγάπῃ ἐνθέῳ καὶ εἰλικρινεῖ φιλαδελφία ποιῶμαι σοι φοβούμενος τὸ κρῖμα· διότι καὶ ἐγὼ ἠῶρα εἰς πολλοὺς τόπους ὁποῦ τινὲς ζωγράφοι εἶχαν ἐβγαλμένα ἀντίβολα, οἵτινες οὐκ οἶδ' ὅπως εἴτ' ἀμαθεία εἴτ' ἀνευλαβεία καὶ ἀφοβία κρίματος φερόμενοι δὲν ἔπλυναν παρευθὺς τὰς εἰκόνας, ἀμὴ τὰς ἄφησαν οὕτω μαυρισμένας, τὰς ὁποίας παντοιοτρόπως ἐπολέμησα νὰ τὰς πλύνω καὶ νὰ τὰς καθαρίσω καὶ δὲν ἐδυνήθηκα. Εἰ δὲ καὶ ἡ εἰκὼν ὁποῦ θέλεις νὰ ἐβγάλης τὸ ἀντίβολον τύχη καὶ εἶναι παλαιὰ καὶ δὲν φαίνονται αἱ κονδυλῖαι, ἢ εἶναι ὁ γύψος σαθρωμένος καὶ φοβάσαι νὰ τὴν πλύνῃς, διὰ νὰ μὴ χαλάσῃ, ποιήσον οὕτω· πλύνε αὐτὴν πρῶτον ἐπιτηδείως, εἶτα μπάλωσε καὶ βερνικιάσε τὴν, ἔπειτα ἔβγαλε τὸ ἀντίβολον καὶ μετὰ ταῦτα πλύνε τὴν πάλιν, καθὼς σ' ἐρμηνεύσαμεν.

Ἴδου τοίνυν σὺν Θεῷ τὰ ὅσα ἐδυνήθην ἀφθόνως ἐρμηνεύσά σοι καὶ φιλαλήθως· σὺ δ', ᾧ ἀγαπητέ, πρόσσχες καλῶς μὴ φειδόμενος κόπου, ἀλλὰ μεθ' ὅσης πλείστης ἐπιμελείας καὶ προθυμίας νὰ ἐκπαιδευθῇς καὶ νὰ μάθῃς αὐτὴν τὴν τέχνην ἐντελέστατα· διότι αὐτὸ τὸ ἔργον εἶναι θεῖον, καὶ γὰρ θεοπαράδοτον. Καὶ τοῦτο πασιδὴλον καὶ ἀπὸ ἄλλα πολλά, ἐξαιρέτως δὲ ἀπὸ τὴν ἀχειροποίητον καὶ σεβασμίαν εἰκόνα, ὁποῦ αὐτὸς ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκμάξας τὸ πανάγιόν του πρόσωπον ἀπέστειλε πρὸς τὸν ἐν Ἐδέσση τοπάρχην Αὐγαρον τὸ ἐν τῷ ἁγίῳ μανδηλίῳ θεῖον αὐτοῦ ἐκτόπωμα. Ὅτι δὲ καὶ τῇ ὑπεράγῳ μητρὶ

αὐτοῦ τὸ τοιοῦτον καλὸν ἔργον εὐαπόδεκτον καὶ ἀρεστὸν ἐφάνη, γνωστὸν ἔστι τοῖς πᾶσιν, ὅτε ἐπευχθήθη καὶ εὐλόγησε τὸν ἅγιον ἀποστόλον καὶ εὐαγγελιστὴν Λουκᾶν διὰ τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην, εἰπούσα τὸ «Ἡ χάρις τοῦ ἐξ ἐμοῦ τεχθέντος δι' ἐμοῦ μετ' αὐτῶν» οὐ μὴν δὲ ἀλλ' ἔτι καὶ ἀπὸ τὰ ἄπειρα θαύματα ὅπου ἐτέλεσαν καὶ ἐκτελοῦσιν αἱ τε δεσποτικά καὶ θεομητορικά ἅγαι εἰκόνες καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων ἀποδείκνυται, ὅτι τοῦτο τὸ ἔργον τῆς ζωγραφικῆς εὐπρόσδεκτον καὶ θεάρεστον εἶναι. Διὰ τοῦτο λοιπόν, ὅσοι εὐλαβῶς καὶ ἐπιμελῶς τοῦτο ἐργάζονται, χάριν καὶ εὐλογίαν θεοθεν λαμβάνουσιν· ὅσοι δὲ φιλοχρηματίας χάριν πλεονεκτοῦντες ἀνευλαβῶς καὶ ἀνεπιμελῶς τοῦτο ἐπιχειροῦνται, προσεχέτωσαν καλῶς καὶ πρὸ τοῦ τέλους μεταμεληθήτωσαν, ἐνθυμούμενοι καὶ φοβούμενοι τὴν τοῦ φιλαργύρου καὶ ὀμοτρόπου αὐτοῖς Ἰούδα ἐν τῷ τῆς Γεέννης πυρὶ τιμωρίαν· ἧς ῥυσθείημεν πάντες πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Λουκᾶ καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἀμήν.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

(ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ)

Πῶς νὰ ἐβγάλης ἀνθίβολα.

§ 1. Ὄταν θέλῃς νὰ ἐβγάλης ἀνθίβολα, ποιήσον οὕτως· ὅταν εἶναι τὸ ἀνθίβολον καὶ ἀπὸ τῆς δύο μερῆς ἱστορισμένον, ἄλειψε χαρτί μὲ μπεζίριν ἄβραστον καὶ ἄφες το μίαν ἡμέραν εἰς τὸν ἴσκιον νὰ ποτίσῃ· ἔπειτα τριψέ το καλὰ μὲ πίτυρα διὰ νὰ ἐβγάλης τὸ λάδι καλῶς, νὰ κολλοῦν αἱ βαφῆς ὅπου θελεῖς νὰ βάλῃς καὶ νὰ μὴ λαδωθῇ καὶ τὸ ἀρχέτυπον· καὶ ράπτοντας τὰς τέσσαρας ἄκρας τοῦ ἀνθιβόλου μὲ τὸ λαδωμένον σου χαρτί ποιήσον μαύρην βαφήν μὲ ὀλίγον αὐγὸν καὶ τράβηξε ἐπιμελῶς τὰ ἀνοίγματα καὶ βάλε καὶ τὰ ἰσκιώματα. Ἐπειτα ποιήσον ψιμύθι καὶ ψιμύθισέ το καὶ μὲ νουρλότερον ψιμύθι ποιήσον τὰ λάμματα καὶ ἔτσι γίνεται ὡσὰν εἰκὼν, διότι τὸ χαρτί φέγγει καὶ φαίνονται ὅλα τὰ ἀνοίγματα τοῦ πρώτου ἀνθιβόλου· μόνον διὰ νὰ μὴ τρίβωνται, πρόσεχε νὰ βάλῃς ψιμυθιῆς λεπτές. Εἰ δὲ καὶ τύχοι τὸ ὀπισθεν μέρος τοῦ ἀνθιβόλου ἀρρύπτωτον, βάλε ἀλάδωτον χαρτί· καὶ βάνοντάς το ἀντικρὺ εἰς τὸ φῶς τοῦ παραθυρίου, ἢ εἰς γυαλί, ἢ εἰς τζετζεβέν, φαίνονται καθαρά τὰ ἀνοίγματα καὶ οὕτως ἀκουμπίζοντας τὸ χέρι σου τράβηξε τὰ ἀνοίγματα εἰς τὸ χαρτί σου ἐπιμελῶς καὶ βάλε καὶ τὰ λάμματα μὲ κόκκινην βαφήν, καὶ οὕτως ἐβγάνοντας τὸ ἀνθίβολον γίνεται ὅμοιον ὡς καὶ τὸ πρῶτον. Εἰ δὲ καὶ εἶναι τὸ ἀρχέτυπον εἰς λαδωμένον χαρτί, ποιήσον οὕτω· βάλε εἰς χηβάδαν μαύρην βαφήν καὶ σκορδόζωμον, ἀπ' ἐκεῖνο ὅπου βάνεις εἰς τῆς χρυσοκονδυλῆς, καὶ ἀνάκατῳσον

αὐτὰ καὶ πέρασε τὰ ἀνοίγματα τοῦ ἁγίου ὄλου, ὅπου θεὸς νὰ σηκώσῃς, εἴτε εἰς λαδωμένον χαρτί εἶναι, ἢ εἰς σανίδι, ἢ εἰς τοῖχον, ἢ εἰς ὅ τι καὶ ἂν τύχῃ. Ἐἶτα ἀνακάτωσε καὶ κόκκινην βαφήν με σκορδόζωμον καὶ πέρασε τὰς ψιμυθίας τοῦ προσώπου καὶ τοῦ φορέματος. Εἰ δὲ θέλεις, ποιήσον καὶ τρίτην καὶ τετάρτην βαφήν καὶ πέρασε τὰ λάμματα (μόνον νὰ ἀλλάζουσι αἱ βαφαὶ μία ἀπὸ τὴν ἄλλην) καὶ οὕτω βρέξον μίαν κόλλαν χαρτί, ἰσόμετρον τοῦ πρωτοτύπου, καὶ βάλῃς τὴν ἀνάμεσα εἰς ἄλλα χαρτῖα νὰ παρῆθῃ τὸ νερόν· μόνον νὰ ἀπομείνῃ νοτερή· ἔπειτα βάλ' τὴν ἐπάνω τοῦ ἀρχετύπου καὶ πλάκωνέ τὴν ὅλην ἐπιμελῶς μετὰ τὸ χέρι σου ὅμως πρόσεχε νὰ μὴ παρασαλεύσῃ. Καὶ σηκώνοντας προσεκτικὰ μίαν ἄκραν ἰδὲς ἂν ἐτυπώθῃ· εἰ δὲ μὴ, πλάκωσέ τὴν ἐκ δευτέρου ἐπιμελέστερον καὶ ἔτι σηκώνοντάς τὴν θέλει εὐρεθῆ τὸ ἀνθίβηλον τυπωμένον ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ πρωτοτύπου. Μόνον ἔξευρε καὶ τοῦτο, ὅτι, ὅταν εἶναι τὸ ἀρχέτυπον εἰς παλαιὰν ἱστορίαν τοίχου, ἢ εἰς παλαιὸν σανίδι, θέλει περισσότερον σκορδόζωμον· εἰ δὲ εἰς καινούριαν ἱστορίαν τοίχου, ἢ εἰς καινούριαν βερονικιασμένην εἰκόνα, ἢ εἰς λαδωμένον χαρτί, θέλει ὀλιγότερον σκορδόζωμον καὶ περισσοτέραν βαφήν. Καὶ δοκίμασε πρῶτον μετὰ ὀλίγο χαρτί τραβῶντας μίαν καὶ δύο κονδουλίας, καὶ ἂν τυπώνεται καλά, τράβηξε καὶ τὰ ἐπίλοιπα· ὅμως πρόσεχε χωρὶς δοκιμὴν μὴν ἐπιχειρισθῆς, διὰ νὰ μὴ ματαιοπονῆς.

Πῶς νὰ κατασκευάσῃς κάρβουνα καὶ νὰ σχεδιάσῃς.

§ 2. Πάρε ξύλον χοντρὸν ἄσηπον ξηρὰς λεπτοκαρυᾶς ἢ μυρσίνης καὶ κόψον αὐτὸ εἰς κομμάτια μετὰ πριόνι, καὶ σχίσον αὐτὰ μετὰ σκεπάρνι εἰς λεπτὰ καὶ πελέκισέ τα μετὰ μαχαίρι νὰ γίνουσι ὡσὰν κονδουλία· καὶ βάλῃς ἀπ' αὐτὰ μέσα εἰς τζουκάλι, ἕως οὗ νὰ γεμίσῃ, καὶ ἐπάνωθεν βάλῃς πανὶ καὶ χρίσον αὐτὸ καλά μετὰ πηλοῦ. Καὶ ὅταν ἀνάψῃς τὸν φοῦρνον, ὡσὰν μισοκαῆ, βάλῃς αὐτὸ εἰς τὸ μέσον καὶ αὐτὰ θέλουσι ἀνάψῃ μετὰ τὸ τζουκάλι καὶ θέλει ἐβγάλουν φλόγα. Καὶ ὅταν παύσῃ ἡ φλόγα, ἐβγάλε τὸ τζουκάλι εὐθὺς ἀπὸ τὸν φοῦρνον καὶ σκέπασέ το μετὰ στάκην ἢ μετὰ σιγνὸν χῶμα· καὶ πρόσεχε μὴν τὰ ἐβγάλῃς πρὶν κρυώσῃ τὸ τζουκάλι.

διότι ἂν τὸ ξεσκεπάσης πρὶν κρυώσει, καίονται μέσα καὶ χάνεις τὸν κόπον σου. Εἰ δὲ θέλεις νὰ τὰ φτιάσης γρηγορώτερα, ποίησον οὕτω· τύλιξον ὀλίγα εἰς χαρτὶ ἢ εἰς πανὶ καὶ παράχωσον αὐτὰ μέσα εἰς χωνευμένα κάρβουνα καὶ αὐτὰ καιόμενα ἐβγάθουν καπνόν. Καὶ πρόσεχε, ὅταν εὐθύς ὀποῦ παύσῃ ὁ καπνός, εὐθύς νὰ τὰ ἐβγάλῃς μὲ φυτᾶρι ὅλα ὁμοῦ· καὶ παράχωσον αὐτὰ μέσα εἰς κρύαν στάκτην ἢ γῶμα, ἕως νὰ σβύσουν, καὶ γίνονται· οὕτω κατασκευάζουν τὰ κάρβουνα ὀποῦ σχεδιάζουν οἱ ζωγράφοι.

Περὶ κατασκευῆς κονδυλίων.

§ 3. Ὅταν θέλῃς νὰ κάμῃς κονδύλια τῆς ζωγραφικῆς, χρεῖα εἶναι νὰ εὕρῃς οὐρές ἀπὸ σιντζάπια καὶ νὰ μὴ βάλῃς ἀπὸ τὲς κορυφές, μόνον ἀπὸ τὰ πλάγια· καὶ βλέπε νὰ εἶναι οἱ τρίχες ὀρθές, ἴσιες, νὰ μὴ στραβώνουν, διὰ νὰ γίνωνται καλὰ τὰ κονδύλια, ἀνοιχτάρια καὶ σαρκωστάρια· καὶ κόπτε τες μὲ μικρὸ ψαλίδι καὶ βάλε αὐτὰς ἐπάνω εἰς ἓνα σανίδι χωριστὰ ἀπὸ ὀλίγες ὀλίγες. Ἐπειτα ἔνωσον αὐτὰς ἐπιμελῶς καὶ βρέξον αὐτὰς εἰς τὸ νερόν καὶ οὕτω πλάκωνε τὲς μύτες αὐτῶν μὲ τὸ νύχι τῆς ἀριστερᾶς σου χειρὸς καὶ μὲ τὴν δεξιάν σου τράβιζε τὸ ἄλλο μέρος αὐτῶν καὶ ἐβγανε ἀπὸ ὀλίγες ὀλίγες καὶ ἴσαζέ τες ἐπιμελῶς καὶ δέσε τες ἐπιδέξια μὲ πησίμι κηρωμένον, καὶ στοχάζου νὰ μὴ τὸ δέσης μακρὸν τὸ κονδύλι. Καὶ τὸ πτερόν ὀποῦ θέλεις νὰ τὸ βάλῃς μέσα, νὰ τὸ βάλῃς προτίτερα στὸ νερόν νὰ μουσκεύῃ καὶ νὰ μὴν ἐβγαίνῃ τὸ κονδύλι πολὺ ἀπὸ τὸ πτερόν, ὅτι δὲν προκόπτει τὰς δὲ κορυφὰς τῶν οὐρῶν σύναξε εἰς τὸ νὰ κάμῃς μεγάλα κονδύλια διὰ νὰ προπλάθῃς.

Περὶ κατασκευῆς κόλλας.

§ 4. Ὅταν θέλῃς νὰ κάμῃς κόλλαν, ποίησον οὕτω· πάρε πετζία, ὀποῦ νὰ εἶναι ἐργασμένα εἰς ἀσβέστην, καὶ βάλε τα εἰς χλίον νερόν νὰ μουσκέψουν καλὰ καὶ οὕτω πλύνέ τα καὶ καθάρισέ τα ἀπὸ τὸ κρέας καὶ τὴν λέραν ὀποῦ ἔχουν καὶ βάλε αὐτὰ μὲ καθαρὸ νερόν νὰ βράσουν εἰς γάλκωμα. Ὅμως πρόσεχε ὡσὰν

βράσουν και αρχίζουν να πήσουν, στραγγισον αυτά με κνησάραν τρίχινην ἢ με πανί, διότι τζικνώνουν, και οὕτω βάλε νερόν και δεύτερον και τρίτον και στραγγιζέ τα ἕως να λιώσουν τελείως. Και εἴαν δὲν εὐρης ἐργασμένα, πάρε ἀνέργαστα ἀπὸ ποδάρια και ἀφτία βωδίων και ἕσα δὲν κάμνουν χρεια εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν, διὰ να τὰ ἀγοράζης φθηνότερα· και ἂν εἶναι χοντρά, ἄς εἶναι· και βουβαλινὰ και προβατινὰ καλά εἶναι. Καὶ ἐργασαι αὐτὰ οὕτως· πάρε ἀσβέστην ἄσβεστον και βάλε αὐτὸν εἰς κοπάναν και βάλε νερόν και ἀνακάτωσέ τον νερούλον, και οὕτω βάλε τὰ πετζία μέσα και ἄφες αὐτὰ μίαν ἐβδομάδα, ἤγουν ἕως να ἐβγαίνουν οἱ τρίχες μοναχές των, και οὕτως ἐβγαλέ τα και πλύνέ τα και καθαρίσε καλά και στέγνωσέ τα και ὅποτε θέλεις ποίησον τὴν κόλλαν καθὼς σοῦ προεγράψαμεν. Εἰ δὲ και ἔχεις βίαν και δὲν ἔχεις ἄσβεστον, βάλε τα να μουσκέψουν ἐτζι ἀνέργαστα, εἶτα βάλ' τα να βράσουν ὀλίγον και ἐβγάνοντάς τα καθάρισέ τα καλά ἀπὸ τὸ ξύγγι και ἀπὸ τὸ κρέας· ἔπειτα κόψε τα λεπτὰ με σκεπάρνι, διὰ να βράζουν γλήγορα, και μὴ τὰ χωρίζης τελείως, ἀμὴ ἄφες τα να κρατοῦνται ἕνα τὸ ἄλλο, διὰ να μὴ σὲ ἐμποδίζουσι εἰς τὸ στραγγισμα· οὕτω βράζουν τὰ πετζὰ και γίνεται ἡ κόλλα. Και ἂν θέλῃς να τὴν ξηράνης, βάλε τὴν ὕστερα μοναχὴν με ὀλίγην φωτίαν να βράση ἕως να πήξῃ· ὅμως πρόσεχε καλά, ὅτι φουσκώνει πολὺ και χύνεται. Διὰ τοῦτο να εἶσαι παρὼν ὅταν βράζῃ, και ὅπῃταν φουσκώση να τὴν ἐβγάλῃς ἀπὸ τὴν φωτίαν και να ἔχῃς εἰς μέγανον ἀγγεῖον κρύο νερόν, και βάνοντας τὸν πάτον τοῦ χαλκώματος μέσα καταπαύει ὁ φουσκωμός· και πάλιν βάλε πολλάκις αὐτὴν εἰς τὴν φωτίαν, ἕως οὗ να πήξῃ. Ἐπειτα ἄφες τὴν να κρυώσῃ· και οὕτω τεντώνοντας ῥάμμα εἰς δοξάρι κόψον αὐτὴν εἰς λεπτὰ κομμάτια και βάλε τὰ κομμάτια ἐπάνω εἰς σανίδι και ἄφες αὐτὰ δύο τρεῖς ἡμέρας συγυρίζοντάς τα ἕως ὅτου να τζιπώσουν· ἔπειτα πέρασον αὐτὰ εἰς σχοινὶ και κρέμασον εἰς τὸν ἀέρα να ξηραθοῦν και φύλαξον αὐτά, και ὅποτε θέλεις γύψωνε. Ὅμως βλέπε να φτιάνῃς τὴν κόλλαν πάντοτε εἰς ψυχρὸν καιρόν, διότι ὅταν εἶναι ζέστη βρωμᾷ και δὲν προκόπτει.

Πῶς νὰ κάψῃς καὶ νὰ χύσῃς γύψον.

§ 5. Ὄταν θέλῃς νὰ κάψῃς καὶ νὰ χύσῃς γύψον, ποιήσον οὕτω· πρῶτον διάλεξε αὐτὸν ἐπιμελῶς καὶ τζάκισέ τον μὲ τὸ σφυρὶ εἰς λεπτὰ κομμάτια, καὶ στοχάζου νὰ βάνῃς τὸν ἄσπρον καὶ γυαλιστερόν· ἔπειτα κάψε τὸν φούρνον, ἕως νὰ κοκκινήσῃ, καὶ τότε ἔβγαλε τὰ κάρβουνα καὶ σκούπισέ τον καλὰ μὲ ἓνα κλαδί, καὶ βλέπε μὴν ἀργήσῃς καὶ κρυώσῃ ὁ φούρνος· καὶ οὕτω ῥίψε τὸν γύψον μέσα εὐθὺς καὶ σκέπασέ τον, καὶ ἔχοντας λάσπην ἐτοιμασμένην χρίσον αὐτὸν ἐπιμελῶς. Ὅμως νὰ ἔχῃς ἔννοιαν νὰ μὴ ξεσπάσῃ ἀπὸ κἀνένα μέρος ὁ φούρνος, ἕως ὅπου νὰ ξηραθῇ ἡ λάσπη καλὰ, ὅτι ξεθυμαίνει διὰ τοῦτο πρόσεχε νὰ τὸν κλείσῃς ἐπιτήρεια. Εἶτα μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἔβγαλέ τον, καὶ εἰ μὲν εἶναι καλὰ ψημένος, ἤδη καλῶς· εἰ δὲ πάλιν καὶ δὲν εἶναι τόσον ψημένος, δὲν βλέπτει· μόνον ἔχεις εἰς τὸ τρίψιμον περισσότερον κόπον. Ἐβγάνοντάς τον δὲ ἀπὸ τὸν φούρνον τρίψον εἰς μάρμαρον καὶ σήτισον μὲ σήταν φιλήν, τὰ δὲ ἀποσητίσματα τρίβοντας ἐκ δευτέρου σήτισον πάλιν αὐτά, ἕως ὅπου νὰ γένῃ φιλὸς πολλὰ. Καὶ ἔτι χύσον αὐτὸν οὕτως· χλίανε νερὸν εἰς χάλκωμα, ἔχε δὲ καὶ ἄλλο χλίον καὶ κρύον ἔτοιμον, διὰ νὰ μὴ σοῦ λείπῃ νερὸν, καὶ εἰς ἐκεῖνο ὅπου θέλεις νὰ βάλῃς τὸν γύψον οὔτε κρύο νὰ εἶναι οὔτε καυτόν, ἀλλὰ χλιαρόν. Καὶ βάνοντας τὰ χερίά σου ἀνακάτωνε τὸ νερὸν ὀλόγυρα τοῦ χάλκωματος, διὰ νὰ μὴ κολλήσῃ ὁ γύψος, καὶ ἄλλος νὰ σοῦ χύνῃ ἀπ' ὀλίγον ὀλίγον γύψον, καὶ ὅσον δύνασαι νὰ τὸν ἀναλύῃς, νὰ μὴν ἀπομείνῃ κομμάτια (οὔτε μικρὰ οὔτε μεγάλα) ὀλότελα, διότι ὕστερα γίνονται ὡσὰν πέτρες καὶ δὲν τρίβονται. Καὶ πρόσεχε νὰ μὴ βάλῃς πολὺν γύψον εἰς μικρὸ χάλκωμα, διότι δὲν παίρνει πολὺ νερὸν καὶ γίνεται ὁ γύψος ὡσὰν πέτρα καὶ κολῶ εἰς τὸ χάλκωμα καὶ μὴν ἰμπορόντας νὰ τὸν ἐβγάλῃς χαλᾶ τὸ χάλκωμα. Ἀμὴ ἐκεῖνο ὅπου παίρνει πενήντα ὀκάδες νερὸν, νὰ βάνῃς εἴκοσι ὀκάδες γύψον ἢ καὶ ὀλιγώτερον, μόνον ἀπὸ τὸ περισσότερον νὰ ἀπέχῃς. Βλέπε οὖν νὰ βάνῃς πάντοτε ὀλίγον γύψον εἰς μεγάλο χάλκωμα, διὰ νὰ χωρῇ πολὺ νερό, καὶ ἔτι γίνεται καλός· ὕστερα δὲ ἄφες τον μίαν ἢ δύο ἡμέρας καὶ οὕτω κατακαθίζοντας ὁ γύψος ἀπ' ὀλί-

γον ὀλίγον χύνεις καὶ σὺ τὸ νερὸν ἀπ' ὀλίγον ὀλίγον, ἕως ὅπου νὰ μείνη κάτω ὁ γύψος πηκτός, καὶ ἔτσι τὸν ἀφίνεις καὶ στιγνώνει καμπόσον· εἶτα ἐβγάνοντάς τον ἀπλώνεις τον εἰς σανίδια καὶ στιγνώνει· καὶ ὡσάν στιγνώσῃ καλά, κάθε δεύτερον τὸν φοῦρνον καὶ βάλ' τον πάλιν μέσα νὰ ψηθῇ δεύτερον καὶ πάλιν ξανάτριφέ τον καὶ χύσε τον καὶ βάλ' τον στὰ σανίδια νὰ στιγνώσῃ· εἰ δὲ καὶ ἔχεις βίαν, βάλ' τον πάλιν εἰς ζεστόν φοῦρνον ἢ εἰς τὸν ἥλιον νὰ στιγνώσῃ καὶ δὲν βλάπτεται, ἀλλὰ γίνεται πολλὰ καλός. Ἐπειτα τρίφέ τον καλὰ καὶ φύλαξέ τον νὰ τὸν ἀνακατώνῃς μὲ κόλλαν, νὰ γυφώνῃς ὅποτε θέλεις.

Πῶς νὰ γυφώνῃς εἰκόνας.

§ 6. Ὅταν θέλῃς νὰ γυφώσῃς εἰκόνας, εἰ μὲν εἶναι μεγάλες καὶ πολλές, βράσε πετζιά διὰ νὰ κάμῃς καινούριαν κόλλαν, καθὼς σὲ ἐρμηνεύσαμεν· ὅτι ἡ παλαιὰ κόλλα κόπτει, ὅταν ἀργήσουν νὰ γυφωθοῦν αἱ εἰκόνας· εἰ δὲ καὶ ἔχεις βίαν καὶ εἶναι ὀλίγες οἱ εἰκόνας, ποίησον οὕτως· τζάκισε ξηρὰν κόλλαν εἰς λεπτὰ κομμάτια καὶ βάλ' την ἀφ' ἐσπέρας εἰς τζουκάκι ἢ εἰς ἄλλο ἀγγεῖον μὲ νερὸ νὰ μουσκέψῃ ἕως τὸ πρωί, καὶ τὸ ἀγγεῖον νὰ τὸ ἔχῃς εἰς ψυχρὸν τόπον διὰ νὰ μὴ κόψῃ. Εἶτα βάλ' την νὰ βράσῃ καὶ ἀνακάτωνέ την μὲ ἓνα ξύλο νὰ λιώσῃ· ἔπειτα ἐβγαλε καμπόσῃν κόλλαν ἀπ' αὐτήν, ὅσον νὰ σὲ φθάσῃ κατὰ τὰς εἰκόνας ὅπου ἔχεις, καὶ βάλε νερὸ νὰ ἀγαμνίσῃ καὶ πέρασέ τες ἓνα χέρι λεπτόν· ὅμως βλέπε νὰ μὴ γυαλίζῃ εἰς τὰς εἰκόνας ἢ κόλλα, οὐδὲ νὰ ἀφήσῃς νὰ γίνωνται φουσκαλίδες, ἀλλὰ νὰ τὴν πίνῃ τὸ σανίδι. Καὶ ἂν εἶναι ἥλιος, ἐβγαλέ τας εἰς τὸν ἥλιον εἰς τὸ πρῶτον χέρι διὰ νὰ ποτίζουν· ὕστερα δὲ μὴ τὲς ἐβγάλης πλέον, διότι φουσκώνει ὁ γύψος. Ἀφ' οὗ λοιπὸν στιγνώσουν αἱ εἰκόνας, ἀνακάτωσε γύψον μὲ τὴν καλὴν κόλλαν, ὅσον νὰ σοῦ φθάσῃ νὰ τελειώσῃς πέντε ἢ ἕξ χέρια, καὶ δοκίμασε πρῶτον εἰς μικρὸ σανίδι· καὶ εἰ μὲν εἶναι ἀψύς, βάλε γύψον καὶ ζεστόν νερὸν νὰ ἀπαλύνῃ· εἰ δὲ καὶ εἶναι ἀπαλός, βάλε ἀκόμι κόλλαν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν στάσιν του καὶ οὕτω πέρασε τὰς εἰκόνας δύο τρία χέρια καὶ εἰς τὸ τέταρτον βάλε πεζίρι καὶ σαπούρι πολλὰ ὀλίγον καὶ οὕτω πέρασέ τας ἄλλα δύο τρία χέρια καὶ παίρνει τέλος. Πρόσεχε δὲ νὰ μὴ βιασθῆς καὶ βάλῃς χοντρὸν τὸν γύψον διὰ νὰ γυφώσῃς γρήγορα,

διότι όταν θέλῃς νὰ τὸν ξύσῃς, χωρίζει τὸ πρῶτον χέρι ἀπὸ τὸ δεύτερον καὶ δὲν γίνεται ἴσια ἢ εἰκὼν. Διὰ τοῦτο γύψωνε λεπτότερα καὶ ἄς γίνεται περισσότερα χέρια, ὅτι ἔτσι γίνεται καλὸν γύψωμα. Εἰ δὲ εἶναι καλοκαίρι καὶ φοβᾶσαι μήπως κάμη τρύπες ὁ γύψος, ποιήσον τὴν κόλλαν δυνατὴν καὶ οὕτω στράγγισον καὶ βάλ' τὴν εἰς τόπον ψυχρὸν νὰ στέκῃ· καὶ ὅταν θέλῃς νὰ γυψώῃς, ἀνακάτωνε ὀλίγην κόλλαν, ὕσῃν στοχάζεσαι νὰ σὲ φθάσῃ νὰ περάσῃς ἓνα χέρι, καὶ οὕτω γυψώνεις· πάλιν ὅταν θέλῃς νὰ περάσῃς δεύτερον χέρι, ξανακατώνεις ἄλλην κόλλαν καὶ δευτερογυψώνεις, καὶ εἰς τὸ ἄλλο χέρι πάλιν ἄλλην καὶ εἰς τὸ ἄλλο ἄλλην, ἕως ὅπου νὰ λάβῃ τέλος, καὶ ἔτσι δὲν κάμνει τρύπες· διότι ἂν ἀφήσῃς τὴν κόλλαν μαζί με τὸν γύψον πολὺν ὥραν, χαλᾷ· ἔπειτα ξύσε τὴν καὶ σχεδιάσε καὶ χρύσωσέ τὴν.

Πῶς νὰ σηκώῃς στέφανα εἰς τὰς εἰκόνας.

§ 7. Ὅταν σχεδιάσῃς τὴν εἰκόνα, γύρισε τὸν στέφανον μετὰ τὸ πριγέλι καὶ ποιήσον γύψον εἰς τὴν στάσιν τοῦ πρώτου ὅπου γύψωσες τὴν εἰκόνα· καὶ ποιήσον ῥάμμα βαμπακένιο καὶ βούτησέ το μέσ' στὸν γύψον, ἓνα γεμίση ὅλον γύψον, καὶ βάλε το γύρωθεν τοῦ στεφάνου ἐπάνω εἰς τὰς γραμμὰς τοῦ πριγελίου· καὶ ὕστερα γύρισε πάλιν τὸ πριέλι ἔσωθεν τοῦ ῥάμματος, διὰ νὰ τὸ ἰσάσῃς, ἂν ἐστράβωσσε πουθενά· μόνον πρόσεχε εἰς τὰ μικρὰ στέφανα νὰ βάνῃς ψιλὸ ῥάμμα καὶ εἰς τὰ μεγάλα χοντρότερον. Καὶ ὡσὰν σιγνώσῃ, πέρασον αὐτὸ μετὰ γύψον ὅσον θέλεις νὰ σηκωθῇ ὁ στέφανος· εἶτα σχεδιάσε ὅ τι πλουμί θέλεις καὶ παίρνε μετὰ τὸ κονδύλι γύψον καὶ βάνε καὶ εἰς τὰ λουλούδια καὶ εἰς τὰ ῥάμματα δύο τρεῖς φορές μετὰ τὸ κονδύλι, διὰ νὰ σηκωθοῦν, καὶ ξύσον ἐπιμελῶς καὶ χρύσωσον καὶ ἀνάμεσα τὰ λουλούδια κέντησον αὐτὸ μετὰ ψιλὸν κόκκαλον μόνον ὁ γύψος, ὅπου βάνεις διὰ νὰ σηκωθοῦν τὰ πλουμιά, νὰ ἀλλάξῃ ἀπὸ τὸν ἄλλον, βάνοντας ὀλίγην ὤχραν διὰ νὰ κιτρινίσῃ.

Πῶς νὰ γυψώῃς τέμπλον ἀκάρφωτον.

§ 8. Ὅταν θέλῃς νὰ γυψώσῃς τέμπλον ἀκάρφωτον, πρῶτον βάλε τὰ πετζῖα νὰ βράσουν νὰ γίνῃ ἢ κόλλα, ἔπειτα κατέβασον

αὐτόν· καὶ εἰ μὲν εἶναι καλοκαίρι καὶ σοῦ βολεῖ ὁ τόπος, ἔβγαλέ τον εἰς τὸν ἥλιον νὰ πυρώσουν τὰ σανίδια ὀλίγον καὶ ἔτσι ἀνακάτωση κόλλαν μὲ νερόν νὰ ἀχαμνίσω μέσα εἰς ἓνα χάλκωμα, ὅσην ἀπεικάζεις νὰ σοῦ φθάσῃ νὰ περάσῃς ἓνα χέρι ὅλον τὸ τέμπλον, καὶ νὰ εἶναι ζεστή διὰ νὰ μὴ πήσῃ. Εἶτα παίρνοντας ἓνα σανίδι τοῦ τέμπλου, βάλε αὐτὸ ἐπάνω εἰς τὸ στόμα τοῦ χαλκώματος καὶ παίρνοντας μὲ ἓνα μουσούρι ἀπὸ τὴν ἀχαμνήν κόλλαν, ὅπου εἶναι εἰς τὸ χάλκωμα, χύνε ἐπάνω εἰς τὰ σκαλίσματα, ὅσον κρατεῖ τὸ χάλκωμα νὰ γεμίζου τὰ σκαλίσματα ἕως τὴν κορυφήν, καὶ παίρνε μίαν βούρτζαν καὶ τρίβε τὰ σκαλίσματα διὰ νὰ ποτισθοῦν καλά. Ἐπειτα γυρίζε το τὸ σανίδι διὰ νὰ στραγγίξῃ ἢ κόλλα ὀπίσω εἰς τὸ χάλκωμα· οὕτω κάμνε ἓνα πρὸς ἓνα, ἀπὸ ὀλίγον ὀλίγον, ὅλα τὰ σανίδια, ἀπὸ τὴν μίαν ἄκρην ἕως τὴν ἄλλην. Καὶ ἂν κρυώσῃ ἢ κόλλα, στοχάζου νὰ τὴν ζεστάνῃς καὶ δεύτερον καὶ τρίτον καὶ πολλάκις διὰ νὰ μὴ πήσῃ καὶ παίρνουν πολλήν κόλλαν τὰ σκαλίσματα καὶ κάμνουν φουσκαλίδες. Καὶ ἂν εἶναι μεγάλα τὰ σανίδια, ἄς τὰς γυρίζου ἓνας ἢ δύο καὶ ἄλλος ἄς χύνη τὴν κόλλαν καὶ ἄς τὰ τρίβῃ μὲ τὴν βούρτζαν· καὶ ἂν δὲν εἶναι πολλὰ καυτερός ὁ ἥλιος, ἔβγαλέ τα ἔξω γὰ σιγνώσουν· καὶ ἂν γένη καμμία φουσκαλίδα, χάλασέ τὴν μὲ τὸ μαχαίρι. Ὅμως βλέπε ἀπὸ τὴν ἀρχὴν νὰ δοκιμάσῃς εἰς μικρὸ σανίδι τὴν κόλλαν, νὰ μὴ γένη δυνατὴ καὶ γιλιζῃ ὅταν σιγνώσῃ, διότι σκάζει ὁ γύφος ὅπου θέλεις νὰ γυψώσῃς, μόνον νὰ τὴν πίνου τὰ σανίδια· καὶ ἔτσι γίνεται καλόν. Ἐπειτα κάμε πάλιν γύψον εἰς τὸ αὐτὸ χάλκωμα νερουλόν, διὰ νὰ τὸν χύνης μὲ τὸ μουσούρι νὰ γεμίζου τὰ σκαλίσματα, καὶ νὰ τὰ γυρίσῃς νὰ στραγγίξου, καθὼς ἔκαμες καὶ τὴν κόλλαν. Καὶ δοκίμασε πρῶτον εἰς μικρὸ σανίδι, ἤγουν γύψωση καὶ ἄφες το νὰ σιγνώσῃ· καὶ εἰ μὲν εἶναι εἰς τὴν στάσιν του καλός, γύψωση καὶ τὰ ἄλλα· εἰ δὲ εἶναι ἀπαλός ἢ ἀψύς, συγκέρασέ τον ὡς προεγράψαμεν εἰς τὰς εἰκόνας, καὶ πέρασέ τα ὅλα ἓνα χέρι· καὶ στοχάζου νὰ εἶναι ζεστός νὰ μὴ παγώνῃ ἀνάμεσα εἰς τὰ σκαλίσματα καὶ δὲν στραγγίξῃ καὶ ἰσιάζου τὰ σκαλίσματα. Εἰ δὲ εἶναι [πυκτός] καὶ δὲν στραγγίξῃ καλά, βάλε ὀλίγο νερόν ζεστόν· εἰ δὲ πάλιν εἶναι πολλὰ νερουλός καὶ δὲν ψιχιάζῃ νὰ τελειώσῃ μὲ δύο τρία χέρια τὸ γύψωμα, συγ-

κέρασε αὐτὸν μὲ γύψον καὶ κόλλαν καὶ οὕτω γύψωνε καὶ ἄφινέ τον νὰ στιγνώσῃ καλὰ, καὶ τότε νὰ βάλῃς ἄλλο χέρι. Καὶ ἂν δὲν εἶναι ὁ ἥλιος ἀφῶς πολὺ, μόνον εἶναι ὀλίγο ψυχρὸς, ἔβγαλέ τὰ εἰς τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον χέρι καὶ πλέον ὄχι· καὶ μὴ τὰ ἐβγάλῃς εὐθύς ὅτι τὰ περάσῃς, μόνον νὰ τὰφίνης νὰ πήξῃ καλὰ εἰς τὸν ἴσκιον· διότι, ἂν τὸν ἐβγάλῃς εὐθύς, τρέχει ἀπὸ τὰς κορυφὰς τῶν λουλουδιῶν καὶ μαζώνεται μέσ' στὰ σκαλίσματα καὶ δὲν προκόπτει· εἰς δὲ τὸ τρίτον ἢ τέταρτον χέρι, ὅπου θέλει νὰ πάρῃ τέλος, βάλε μὲ διάκρισιν ὀλίγο πεζίρι καὶ ὀλίγο σαπούνι, λιώνοντας τὸ σαπούνι μὲ ζεστὸ νερόν, καὶ ἀνακάτωσε αὐτὰ μὲ τὸν γύψον καὶ γύψωσε· καὶ ἂν κάμῃ τρύπες, ποίησον ὡς ἐγράφη εἰς τὰς εἰκόνας, καὶ γίνεται τόσον ἴσιος, ὅπου δὲν θέλει νὰ τὸν ξύσῃς ὀλοτέλα· εἰ δὲ εἶναι χειμῶν, ἀναφε φωτίαν μεγάλην μέσα εἰς μεγάλο σπίτι καὶ γύψωνε, διὰ νὰ μὴ παγώνῃ ὁ γύψος καὶ δὲν στραγγίξει, διὰ νὰ πίνῃ καὶ τὸ σανίδι τὴν κόλλαν. Οὕτως οὖν γύψωνε τὰ ἀκάρφωτα τέμπλα καὶ ξύσιμον δὲν θέλουν καθόλου, μόνον νὰ τὰ ἀμπολάρῃς καὶ νὰ τὰ χρυσώσῃς.

Πῶς νὰ γυψώνῃς τέμπλον καρφωμένον.

§ 9. Ἄν εἶναι ὁ τέμπλος καρφωμένος, πρῶτα κάμῃ σκάλαν καὶ ἄρχισε ἀπὸ τὰ ὑψηλότερα καὶ γύψωσον αὐτὸν ὡς ἐρμηνεύσαμεν εἰς τὰς εἰκόνας ἀπαραλλάκτως, περνῶντάς τον μὲ τὴν βούρτζαν πέντε ἢ ἕξ χέρια· καὶ ἀφοῦ στιγνώσῃ, ἴσιασέ τον μὲ τὸ εὐστρί καλὰ, ἔπειτα ἀμπόλαρε καὶ χρύσωνε καθὼς θέλομεν ἐρμηνεύσῃ κατῶθεν.

Περὶ κατασκευῆς κόκκινου ἀμπολίου.

§ 10. Βάλε βόλον ἀπὸ τὸν καλὸν ὅπου δὲν εἶναι κόκκινος πολλά, ἀμὴ ἔχει ἀνάμεσα ἄσπρες φλέβες, καὶ δοκίμασέ τον οὕτως· ἂν εἶναι οἱ φλέβες του ἀπαλές καὶ δὲν εἶναι ὡσὰν πέτρες ἢ ὡσὰν γῶμα, εἶναι καλός· εἰ δ' οὖν, ἀχαμνός· καὶ βάλε ἀπ' αὐτὸν δράμια δεκαοκτὼ καὶ ὄγχαν Πολίτικην δράμια δύο καὶ μισὸ δράμι λαμπέζι, ἤγουν κόκκινον μολύβι, καὶ μισὸ δράμι ἀλειμματοκέρι·

κάψε δὲ καὶ ἓνα φύλλον χαρτίου καὶ βάλ' το μέσα, καὶ μισὸ δράμι ὑδράργυρον τὸ δὲ ὑδράργυρον τὸ λιώνεις τοιουτοτρόπως· ἀπὸ ὀλίγον βάνοντας εἰς τὸ ἓνα χέρι σου μὲ πτύσμα μαζί, τριῖπον αὐτὸν μὲ τὸ δάκτυλον τῆς ἄλλης σου χειρὸς καὶ λιώνει· καὶ βάνοντας τα ὅλα ὁμοῦ εἰς μάρμαρον τριῖφέ τα πολλὰ δυνατὰ καὶ οὕτως ἀμπόλαρε εἴ τι θέλεις νὰ χρυσώσης λεπτὰ δύο καὶ τρεῖς φορές, καὶ χρύσωνε μὲ τὸ ρακί καὶ θέλεις θαυμάσης.

"Ἐτερον ἀμπόλι.

§ 11. Βάλε ἀπὸ τὸν προειρημένον βόλον καὶ ὄχραν, ἴσα καὶ τὰ δύο, καὶ τριῖφέ τα καλά καὶ βάλε καὶ πολλὰ ὀλίγο σαπούνη, ὁμοίως καὶ ἀσπράδι αὐγοῦ, καὶ τριῖφέ τα καλά καὶ ἀμπόλαρε καὶ χρύσωνε ὡς ἄνωθεν.

"Ἐτερον ἀμπόλι.

§ 12. Πάρε κικερμενί, ἤγουν ἀπὸ τὸν αὐτὸν βόλον δράμια ὀκτώ καὶ ὑδράργυρον δράμι ἓν, ἀλειμματοκέρι δράμι ἓν, κόκκινο μολύβι δράμι ἓν ἢ δύο, κιννάβαριν δράμι ἓν, χολήν δράμι ἓν, ὄχραν Πολίτικην δράμια πέντε καὶ ὀλίγον ἀσπράδι αὐγοῦ καὶ τριῖφέ τα καλά καὶ δοκιμάζοντας χρύσωνε.

Πῶς νὰ χρυσώσης εἰκόνας.

§ 13. Σχεδιάζοντας τὴν εἰκόνα βελόνισον αὐτὴν μὲ λεπτὴν βελόνην· ἔπειτα σφάγκισέ την καλά νὰ ἔβγη τὸ κάρβουνον, καὶ ἂν ἐλερώθη πουθενά, ἔσυσε την νὰ παστρευθῆ. Ἐῖτα ἀμπόλαρε αὐτὴν λεπτὰ δύο τρία χέρια· στιγνώνοντας τὸ πρῶτον χέρι νὰ βάλῃς τὸ δεύτερον, καὶ στιγνώνοντας καλά ἀπὸ τὸ ἀμπόλι βάλε αὐτὴν ἐμπροστά σου ὑπτίαν καὶ πάρε τὸ μάλαμα καὶ στρωῶσον ἐπάνω αὐτῆς, κεντῶντας κάθε φύλλον εἰς τὲς ἄκρες μὲ τὸ κόκκαλον ὁποῦ σκλιβώνει διὰ νὰ κολλήσῃ, νὰ μὴ τὸ μετατοπίξῃ ὁ ἀέρας ἢ τὸ ρακί, ὅταν θέλῃς νὰ τὸ ποιήσῃς· καὶ οὕτω βάνε τὸ ρακί εἰς ἱμπρικᾶκι γυαλένιο καὶ χύσε το ἀπὸ τὰς ἄκρας τῆς

εικόνας· καὶ σηκώνοντάς την ἀπὸ τὴν μίαν μερέαν κυβέρνα την νὰ ποτισθῆ ὄλη καλὰ, καὶ στοχάσου νὰ τὴν ποτίσης γλήγορα διὰ νὰ μὴ μουσκέψῃ ὁ γύψος· καὶ σηκώνοντάς την ὀρθὴν μπάλωσον καὶ ἄφες την νὰ στιγνώσῃ· ἔπειτα στίλβωσον αὐτὴν καὶ δούλευε.

Πῶς νὰ χρυσώνης τέμπλον ἀκάρφωτον.

§ 14. Ἀμπόλαρε αὐτὸν ὡσάν καὶ τὰς εἰκόνας καὶ βάλε τὸ σανίδι ὅπου θέλεις νὰ χρυσώσης μπροστά σου, καὶ εἰ μὲν εἶναι τὰ σκαλίσματα ῥηγά, στρώσον ἐπάνω τὸ μάλαμα καὶ κτύπα το μὲ τὸ κόκκαλον νὰ κολλήσῃ καλὰ εἰς τὰς κορυφὰς τῶν λουλουδιῶν, καὶ χύνε ῥακί μέσα εἰς τὰ σκαλίσματα νὰ πλεονάζῃ. Εἶτα μὲ προσοχὴν γύριζέ το ἐλαφρὰ νὰ ποτισθοῦν τὰ λουλούδια διὰ νὰ γυθῆ τὸ ῥακί ἔξω· καὶ ἂν μείνῃ κανένα λουλούδι ἀπότιστον, πότισσον αὐτὸ μὲ ἱμπρικάκι γιάλινον, ἢ μὲ τὸ κονδύλι, καὶ πάτησέ το μὲ βαμπάκι διὰ νὰ στρώσῃ τὸ μάλαμα, καὶ στῆσον αὐτὸ ὀρθιον νὰ στιγνώσῃ καὶ ὕστερα στίλβωσέ το. Τὰ δὲ βαθέα σκαλίσματα καὶ στρογγυλά ξύλα, ὅπου δὲν ἴμποροῦν νὰ ποτισθοῦν, πρῶτα βρέξον αὐτὰ μὲ ῥακί, μὲ σφογκάρι ἢ μὲ βαμπάκι, καὶ οὕτω σήκωνε τὸ φύλλον μὲ ὄλον τὸ χαρτί, ἐγγίζοντάς το πρῶτον εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας μὲ τὸ κονδύλι ὅπου ποτίζεις, διὰ νὰ μὴ πίπτῃ γλήγορα καὶ νὰ μὴ μαζώνεται τὸ μάλαμα, καὶ βάλ' το εἰς τὸν βρεγμένον τόπον νὰ κολλήσῃ· καὶ οὕτω σηκώνοντας ἐπιδέξια τὸ χαρτί ἀπομένει τὸ μάλαμα κολλημένον ἐπάνω εἰς τὸν γύψον· καὶ παίρνοντας ἓνα πτερὸν σχίζε τὸ μάλαμα ἐκεῖνο ὅπου δὲν κάθεται εἰς τὸν τόπον του, καὶ μὲ ἱμπρικάκι ἢ μὲ κονδύλι πότισέ το καλὰ καὶ μπάλωσον καὶ στίλβωσον ὡς ἐρμηνεύθῃς ἀνωτέρω.

Πῶς νὰ χρυσώνης τέμπλον καρφωμένον.

§ 15. Κατασκευάζοντας τὰ κρεββάτια μετὰ τὸ γύψωμα στρώσον εἰς τὰ κρεββάτια βελέντζας ἢ καρπέτας, διὰ νὰ μὴν ἔρχεται ὁ ἀέρας καὶ σοῦ χαλᾷ τὸ μάλαμα· ἔπειτα ἀμπόλαρε τὸν τέμπλον ὡς ἐρμηνεύθῃς ἀνωτέρω. Καὶ πρῶτον μὲν κόψε τὸ μάλαμα εἰς κομμάτια εἰς τὸ μέγαλωμα, ὅσον σοῦ κάμνει χρεῖα· καὶ παίρνον-

τας ρακί με σφογκάρι ἢ με βούρτζαν ἀπαλὴν ἀπὸ ζιντζάπια, ἢ με βαμπάκι, βρέχε τὸν ἀμπολαρισμένον τόπον· καὶ εὐθὺς παίρνοντας τὸ μάλαμα βάλ' το εἰς τὸν βρεγμένον τόπον καὶ μπάλωσον καὶ στίλβωσέ το ἐπιμελῶς· εἶτα βάλε καὶ τὰς βαφὰς μέσα εἰς τὰ σκαλίσματα με πετζόκολλαν ἢ με αὐγό, καὶ οὕτω ποιεὶ ἕως τέλους. Ἐὰν θέλῃς ποιήσον ὡς ἐνταῦθά σοι γράφω, ὅτι ἐμπείρου διδασκάλου ἐρμηνεῖα εἶναι καὶ αὕτη. Λάβε Πολίτικην ὄχραν καὶ τρίβοντάς την βάλε καὶ ὀλίγην κόλλαν καὶ κρόκον ὀλίγον καὶ πέρασε ὅσον θέλεις νὰ χρυσώσης. Μετὰ ταῦτα βάλε τὸ κόκκινον ἀμπόλι εἰς τὰς κορυφὰς τῶν λουλουδίων καὶ χρύσωνε με τὸ ρακί.

Περὶ κατασκευῆς προπλάσμου. Πανσελήνου.

§ 16. Βάλε ψιμύθι δράμ: . . . καὶ ὄχραν δράμ: . . . καὶ πρασίνοι ὀποῦ δουλεύουν εἰς τὸν τοῖχον δράμ: . . . καὶ μαῦρο τέγκι: . . . καὶ τρίψον αὐτὰ ἅλα ὁμοῦ εἰς μάρμαρον καὶ συνάξέ τα εἰς καλαμάρι καὶ πρόπλαθε εἴ τι θέλεις νὰ σαρκώσης.

Περὶ ἀνοιγμάτων ὀμματοφρυδίων καὶ ἄλλων ὀποῦ σαρκώνονται εἰς τὰς εἰκόνας. Τοῦ αὐτοῦ.

§ 17. Ἐνωσον μαῦρο καὶ ὄζυ καὶ ἄνοιγε εἴ τι θέλεις πρῶτα λεπτά καὶ ὕστερα δυνάμωνέ τα· εἰς δὲ τὰς κόρες καὶ δύνამες τῶν ὀμματίων καὶ φρυδίων καὶ ῥωθίωνων βάλε ἀγνὸ μαῦρο. Ἡ, ἂν θέλῃς, πάρε οὔμπραν δράμ: . . . καὶ βόλον δράμ: . . . καὶ ἀνακάτωσέ τα εἰς μάρμαρον· καὶ συνάξας αὐτὰ ἄνοιγε ὅ τι θέλεις, καὶ εἰς τὰς δύνამες δυνάμωνέ το με μόνην οὔμπραν, εἰς δὲ τὰς κόρες καὶ ῥωθιούνια βάλε μαῦρο. Ἐτζι εἶναι τοῦ Πανσελήνου τὰ ἀνοίγματα.

Τοῦ αὐτοῦ· πῶς νὰ κάμῃς σάρκα.

§ 18. Λάβε ψιμύθι Βενέτικον ἢ ἀπὸ τὸ καλὸν Φραντζέζικον, ὀποῦ εἶναι κεφάλια μέσα εἰς χαρτία, δράμια . . . καὶ ὄχραν Βενέτικην δράμ: . . . (ἂν δὲν ἔχῃς Βενέτικην, παρομοίωσε ἄλλην ὡσάν αὐτήν), καὶ κιννάβαριν δράμ: . . . Καὶ ἂν θέλῃς νὰ γένη πλέον

ἐκλεκτή, ποιήσον οὕτω· τρῖψε τὴν κιννάβαριν καὶ βάλε νερὸν νὰ κατασταλάξῃ, καὶ κατασταλάζοντας χύνε τὸ νερὸν εἰς ἄλλο ἀγγεῖον καὶ ἄφες το νὰ στιγνώσῃ καὶ ἀπ' αὐτὸ συγκέρασε καὶ κάμε τὴν σάρκα, καὶ γίνεται πολλὰ καλή.

Τοῦ αὐτοῦ ἑτέρα σάρκα.

§ 19. Λάβε ψιμύθι δράμι:... καὶ κιτρινοκόκκινην ὄχραν δράμι:... καὶ τρῖψον αὐτὰ ὁμοῦ καὶ ποίει σαρκώματα· εἰ δὲ καὶ δὲν ἔχῃς κιτρινοκόκκινην ὄχραν, πάρε ἀπὸ ἄλλην ὄχραν καὶ ἔνωσον αὐτὴν μὲ ὀλίγον βόλον διὰ νὰ γένη ὀλίγον κόκκινον. Εἶτα ποιήσον τὴν σάρκα ὡς ἄνωθεν ἐρμηνεύθης· μόνον πρόσεχε μὴ τὴν κάμης πολλὰ κόκκινην· καὶ ἂν ἔχῃς Θασίτικην ὄχραν, αὐτὴ δὲν χρειάζεται βόλον.

Περὶ κατασκευῆς γλυκασμοῦ.

§ 20. Βάλε σάρκα δύο μερτικὰ καὶ ἓν μερτικὸν προπλάσμον, ἢ καὶ ὀλιγώτερον, εἰς χηβάδαν· καὶ σμῖξον αὐτὰ καὶ οὕτω ποίει τὸν γλυκασμόν, καὶ μὲ αὐτὸν σάρκωνε πρῶτα εἴ τι θέλεις νὰ σαρκώσῃς. Οὕτω γίνεται ὁ γλυκασμός.

Πῶς νὰ σαρκώσῃς.

§ 21. Ἀφόντις προπλάσῃς καὶ ἀνοίξῃς τὸ πρόσωπον, ἢ ὅ τι ἄλλο θέλεις, πρῶτα σάρκωσέ το μὲ τὸν γλυκασμόν ὁποῦ σοῦ ἐγράψαμεν ὅλον, λεπτώνοντας αὐτὸ εἰς τὲς ἄκρες, ὥστε νὰ μὴ χωρίζῃ ἀπὸ τὸν προπλάσμον· εἶτα βάλε τὴν σάρκα εἰς τὲς δυνάμεις καὶ λέπτυνε αὐτὴν ὡς καὶ τὸν γλυκασμόν ἀπ' ὀλίγον ὀλίγον, καὶ χώριζε μὲ τὴν σάρκα εἰς τοὺς γέροντας ὅλα τὰ ζαρώματα, εἰς δὲ τοὺς νέους τὰ ὀμματότραφα μόνον. Ὑστερα βάλε εἰς τὴν ἴδιαν σάρκα ψιμύθι μὲ διάκρισιν νὰ γίνῃ ἀσπρότερη, καὶ βάλε αὐτὴν εἰς τὰ θεμέλια ὁποῦ θέλεις νὰ ψιμυθίσῃς· καὶ βάλ' τὴν πολλὰ λεπτήν, καὶ τὰς ψιμυθίας ὁμοίως· πρῶτα λεπτὲς καὶ ὕστερα δυνάμει τὲς πρῶτες ὁποῦ εἶναι εἰς τὲς δυνάμεις. Οὕτω γίνονται τὰ σαρκώματα τοῦ Πανσελήνου.

Περὶ κοκκινῶδίων.

§ 22. Γίνωσκε ὅτι εἰς τὴν Παναγίαν καὶ εἰς τοὺς νέους ἁγίους πρέπει νὰ βάλῃς τὸ κοκκινῶδι εἰς τὴν μέσῃν τοῦ προσώπου πολλὰ λεπτόν, σμίγοντας κιννάβαριν μὲ σάρκα· εἰς δὲ τοὺς ἴσκιους καὶ εἰς τῶν χειρῶν τὲς ἀνοιγῆς νὰ βάλῃς βόλον πολλὰ λεπτόν· ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς γέροντας, εἰς τὰ βαθύτερα ζαρώματα αὐτῶν, νὰ βάνῃς λεπτόν βόλον· τὰ δὲ ἄλλα, ὅσα εἶναι ἐπάνωθεν τῶν ὀφθαλμῶν, νὰ τὰ χωρίζῃς μὲ τὸν γλυκασμόν, καθὼς σοῦ προεγράψαμεν.

Περὶ μαλλίων καὶ γενείων.

§ 23. Πάρε βαθέαν ὄχραν καὶ κάψε αὐτὴν πολὺ εἰς τὴν φωτίαν, ἕως νὰ κοκκίνομαυρίσῃ· καὶ ὅταν θέλῃς νὰ κάμῃς μαλλία τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν νέων ἁγίων, ἔνωσον αὐτὴν μὲ ὀλίγο μαῦρο, καὶ οὕτω πρόπλαθε αὐτά. Καὶ πάλιν ἔβγαλε ὀλίγον ἀπὸ τὴν ἴδιαν πρόπλασιν καὶ ἔνωσον αὐτὴν μὲ μαῦρον ὀλίγον καὶ ἄνοιξον αὐτά καὶ ἴσκιωσον λεπτά· εἰς δὲ τὰ μεγάλα ἴσκιώματα βάλε καὶ ἄγνόν μαῦρο καὶ βάλε ὀλίγην ὄχραν καὶ ὀλίγον ἀπὸ τὴν ἴδιαν πρόπλασιν καὶ ποίησον τὸ πρῶτον λάμμα· εἰς δὲ τὸ δεύτερον, ἤγγου εἰς τὰ θεμέλια, βάλε ἄγνην ὄχραν καὶ λέπτωνε αὐτά εἰς τὲς ἄκρες· εἰς δὲ τὰ χεῖλη αὐτῶν ἔνωσον ψιμύθι καὶ κιννάβαριν καὶ ποίησον αὐτά, τὰ δὲ στόματα μὲ μόνην κιννάβαριν. Καὶ μίξον κιννάβαριν καὶ κολόρε καὶ ἄνοιξον αὐτά, καὶ εἰς τοὺς βαθύτερους ἴσκιους βάλε μαῦρον ἢ οὐμπραν ἄγνην· εἰς δὲ τὰ ὀφθαλμοκλάδα αὐτῶν πρῶτα βάλε λεπτόν γλυκασμόν, εἶτα δυνάμωνε αὐτά μὲ σάρκα. Οὕτω γίνονται τὰ μαλλία καὶ τὰ χεῖλη καὶ τὰ στόματα καὶ ὀφθαλμοκλάδα τῶν νέων· τῶν δὲ γερόντων τὰ μαλλία καὶ γένεια ποίησον οὕτως. Βάλε ψιμύθι καὶ ὀλίγο μαῦρο νὰ γένῃ λευκὸν λάμμα καὶ πρόπλασον αὐτά· κάμε δὲ καὶ βαθύτερον καὶ ἄνοιξον αὐτά· βάλε δὲ καὶ μαυρίτερον ἄνοιγμα εἰς τοὺς ἴσκιους, εἰς δὲ τὲς δυνάμεις τῶν γενείων ἔβγαλε, ἂν θέλῃς, τὸ λάμμα ἕως ἔξω καὶ τὴν ψιμυθίαν, μὴν ἀφίνοντας ἄνοιγμα ὁλότελα. Εἶτα κατασκεύασε νεροῦλὸν ψιμύθι καὶ γάνωσον αὐτά λεπτά εἰς τὰ θεμέλια· εἰς δὲ τοὺς ἴσκιους τῶν μουστακίων βάλε μαῦρον ἄγνόν καὶ

εις τὰ στόματα αὐτῶν ἀγνὸν βόλον, εἰς δὲ τὰ χεῖλη ὀλίγον κόκκινην σάρκα σκουραίνοντας αὐτὰ μὲ βόλον· εἰς δὲ τὰ ὀφθαλμολοκκὰ αὐτῶν, ἂν θέλῃς, βάλε ὀλίγον γλυκασμὸν· εἰ δ' οὖν, μὴ βάνῃς ὀλότελα. Οὕτω γίνονται τὰ μαλλία καὶ γένεια καὶ χεῖλη τῶν γερόντων.

Πῶς νὰ λαμματίζης φορέματα.

§ 24. Ὅταν θέλῃς νὰ λαμματίσης φόρεμα μὲ εἶ τι βαφήν θέλεις, πρῶτα βάλε ὀλίγην βαφήν καὶ ψιμύθι καὶ ποιήσον αὐτὸ λευκὸν λάμμα, ἕως ὅπου νὰ δέχεται πρῶτον λάμμα καὶ ψιμυθίαν, καὶ πρόπλασε τὸ φόρεμα ὅπου θέλεις. Ἐπειτα ποιήσον ἀπ' αὐτὴν τὴν ἴδιαν βαφήν βαθύτερην καὶ ἀνοιξον αὐτὸ καὶ λέπτωσον αὐτὸ εἰς τοὺς ἴσκιους· ἔπειτα ποιήσον λευκότερον ἀπὸ τὸ πρόπλασμα καὶ λαμματίσον αὐτὸ καὶ ψιμύθισε τὲς δυνάμεις καὶ εἰς τοὺς ἴσκιους πρόσεχε μὴ βάλῃς ψιμυθίας. Ἐτὶ γίνονται τὰ φυσικὰ λάμματα.

Πῶς νὰ δουλεύῃς εἰς σεντέφι.

§ 25. Πρόπλασε τὸ σεντέφι μὲ αὐγὸ νεροῦλό, διὰ νὰ δέχεται τὴν βαφήν· εἶτα σημάδευσε ὀλόγυρα τὸ σχῆμα τοῦ ἁγίου ὅπου θέλεις νὰ ἱστορίσης μὲ τὸ βελόνι καὶ πρόπλασέ το μὲ ψιμύθι ἓνα χέρι, καὶ σχεδίασε καλὰ τὸν ἅγιον μὲ λινὸν νεροῦλό, καὶ βελόνισέ το καὶ οὕτω πρόπλαθε τὲς βαφῆς λεπτῆς καὶ ἄφινε νὰ στιγνώνουν διὰ νὰ μὴ σκάζουν καὶ ἐβγαίνουν εἰς τὸ βερνίκι· τὸν δὲ στέφανον βάλε μὲ μουρδέντι ἢ μὲ λινοκοπίαν.

Πῶς νὰ δουλεύῃς εἰς πανί μὲ αὐγὸ νὰ μὴ τσακίζεται.

§ 26. Πρῶτα κάρφωσε τέσσαρα ξύλα καὶ τέντωσε τὸ πανί εἰς αὐτά· εἶτα βάλε κόλλαν καὶ σαποῦνι καὶ μέλι μὲ διάκρισιν καὶ γύψον, καὶ ἀνακατώνοντάς τα μὲ ζεστὸν νερὸν πότισε τὸ πανί μίαν καὶ δύο φορές, ἕως ὅπου νὰ ἰσιάζῃ· καὶ ἀφοῦ σιγνώσῃ καλὰ, στίλβωσέ το μὲ τὸ κόκκαλο καὶ σχεδίασε καὶ δουλεύε μὲ αὐγὸ· τὸ δὲ μάλαμα βάλε εἰς τὰ στέφανα μὲ τὸ μουρδέντι, καὶ ἂν θέλῃς βερνίκιασέ το ἓνα χέρι λεπτόν, καὶ οὕτω γίνετα καλόν.

Περὶ τοῦ κολλητικοῦ τῆς λινοκοπίας, ἤτοι πῶς νὰ κάμῃς τὸ σκόρδον
νὰ βάλῃς χρυσοκονδυλίας.

§ 27. Πάρε σκόρδα μεγάλα, ὅσα θέλεις, τὸν Ἰούλιον ἢ τὸν
Αὔγουστον, καὶ καθάρισέ τα· καὶ στουμπίζοντάς τα εἰς γουδί
στράγγισέ τα μὲ καθαρὸ μανδύλι· εἰς ἓνα ἀγγεῖον καὶ θές αὐτὸ
εἰς τὸν ἥλιον ἕως νὰ πήξῃ καλά. Ὅμως φύλαγέ το νὰ μὴ πέ-
φτουν τρίχες μέσα ἢ ζωύφια· καὶ ὅποτε θέλεις νὰ σύρῃς τὲς
χρυσοκονδυλίας, ἀνακάτωνε μὲ εἴ τι βαφήν θέλεις καὶ δούλευε·
καὶ βλέπε καλά νὰ μὴ βάλῃς περισσότερην βαφήν, ἀλλὰ νὰ ὑπερ-
βαίνη τὸ κολλητικόν, διὰ νὰ κολλᾷ τὸ χρυσάφι· καὶ ὡσάν τὸ
σύρῃς, ἄφες τὸ ὀλίγον νὰ ψιχνιάσῃ καὶ τότε βάλε τὸ χρυσάφι
χουχουλίζοντάς το ἀπ' ὀλίγον ὀλίγον καὶ καθαρίζοντάς το μὲ τὸ
λαγοπόδι· καὶ ὅταν θέλῃς νὰ βερνικιάσῃς τὴν εἰκόνα, πρῶτα
βάλ' τὴν εἰς τὸν ἥλιον νὰ ζεσταθῇ, διότι νοτίζουν οἱ λινοκοπίες
καὶ ἐβγαίνουν.

Πῶς νὰ βράσῃς μπεζίρι.

§ 28. Πάρε μπεζίρι· καὶ βάλ' το εἰς ἀπλωτὸν ταψὶ καὶ ἔβ-
γαλέ το εἰς τὸν ἥλιον τὸ καλοκαίρι, ὅταν εἶναι ὁ ἥλιος καυσώδης
πολλά, νὰ κάμῃ ἡμέρας σαράντα. Μόνον στογάζου νὰ μὴ παρα-
πήξῃ, διότι εἶναι μερικὰ πεζίρια ὁποῦ βράζουν γλήγορα καὶ
μερικὰ ἄργουδ'· καὶ πρόσεχε ὅταν γένη ὡσάν νεροῦλὸν μέλι, τότε
εἶναι καλόν· διότι ἂν παραπήξῃ, ὁπόταν βάλῃς τὰ μίγματα γί-
νεται πάλιν πολλὰ πηκτὸν καὶ δὲν ἴμπορεῖς νὰ τὸ ἀπλώσῃς εἰς
τὰς εἰκόνας καὶ βροχιάζει· καὶ νὰ ἔχῃς ἔννοιαν κάθε βράδι ἢ
νὰ τὸ σκεπάζῃς, ἢ νὰ τὸ παίρνης μέσα, ὅτι ἀπὸ τὴν ὀρεσιάν
τῆς νυκτὸς χαλᾷ· καὶ ὅταν ἰδῇς ὅτι ἔπηξε, στράγγισέ το μὲ
φιλὸ πανί, διὰ νὰ καθάρῃς ἀπὸ τὲς τρίχες καὶ τὰ ἄλλα ζωύ-
φια, ἂν ἔπεσαν μέσα. Ἐτῆι γίνεται βραστὸν τὸ πεζίρι εἰς τὸν
ἥλιον.

Πῶς νὰ κάμῃς πέγουλαν.

§ 29. Λάβε ρετζίνην τοῦ ἐλάτου, ὅσες ὀκάδες θέλεις, καὶ
βάλ' τὴν εἰς χάλκωμα ὁποῦ νὰ παίρνη διπλὸ ἀπὸ τὴν ρετζίνην

όπου βάνεις· και βάνοντάς το εἰς τὴν φωτίαν νὰ βράσῃ πρόσεχε νὰ μὴ χυθῆ, ὅτι φουσκώνει δυνατά. Ὅταν δὲ τὸ ἰδῆς ὅτι φουσκώνει τράβα το ἔξω ἀπὸ τὴν φωτίαν, καὶ ἔχοντας ἔτοιμον φουσεροκάλαμον φύσησέ το νὰ καταπαύσῃ ὁ φουσκωμός του, ἢ ἔχε εἰς ἄλλο ἀγγεῖον κρύο νερὸν καὶ βάνοντας τὸν πάτον τοῦ χάλκωματος μέσα καταπαύει. Ἐἴτα βάλ' το πάλιν εἰς τὴν φωτίαν καὶ τοιοῦτοτρόπως ποιεῖ αὐτὸ πολλάκις, ἕως οὗ νὰ παύσῃ φουσκώνοντας· καὶ οὕτως ἔγινεν ἡ πέγουλα· καὶ ἐβγάνοντάς την ἀπὸ τὴν φωτίαν ἔχε ἔτοιμον χάλκωμα γεμάτο νερὸν καὶ χύσε την μέσα· ἔπειτα μαζώνοντάς την ἐπιμελῶς φύλαξέ την.

Περὶ κατασκευῆς βερονικίου τοῦ πεζιρίου.

§ 30. Πάρε ἀπὸ τὸ πεζίρι ὅπου ἔχεις βρασμένον εἰς τὸν ἥλιον δράμια ἑκατὸν καὶ ἀπὸ τὴν πέγουλαν δράμια ἑβδομηταπέντε, καὶ βάνοντάς τα εἰς τζουκάλι ἐπίθες αὐτὸ εἰς τὴν φωτίαν διὰ νὰ ἀναλύσουν καλὰ καὶ νὰ ἐνωθοῦν. Ἐἴτα στραγγίζοντάς τα βερονικίαζε εἰς τὸν ἥλιον ὅμως πρόσεχε νὰ βάνῃς τὸ πρῶτο χέρι πολλά λεπτὸν ὅσον δύνασαι, διὰ νὰ μὴ βροχιάζῃ· καὶ ἐὰν παραπήξῃ καὶ δὲν ἴμπορεῖς νὰ τὸ ἀπλώσῃς, βάλε καὶ ὀλίγο νέφτι νὰ ἀπλώνη· εἰ δὲ καὶ δὲν ἔχεις, βάλε καὶ ἄβραστο πεζίρι καὶ γίνεται καὶ οὕτως· καὶ ἂν ἔχῃς περισσὸν μαστίχι, βάλε πενήντα δράμια πέγουλαν καὶ εἰκοσιπέντε δράμια μαστίχι καὶ γίνεται καὶ τοιοῦτοτρόπως καλόν. Ἐἴτ' εἰ γίνεται τὸ πλέον ἐκλεκτὸν βερονίκι καὶ ποιεῖ στιλπνότητα πολλήν, ἤγουν γιὰ καλόν.

Ἄτερο βερονίκι τοῦ Σανταλόζιου.

§ 31. Βάλε ἑκατὸν δράμια σανταλόζι καὶ τριῖσον αὐτὸ εἰς μάρμαρον ἢ εἰς γουδί, νὰ γένη ψιλὸν ὡσάν κόνις· καὶ βάνοντάς το εἰς τζουκάλι ἐνθες καὶ ὀλίγο νέφτι ἢ πεζίρι μέσα, διὰ νὰ μὴ καῖ καὶ πολυμαυρίσῃ ἕως νὰ λύσῃ· καὶ βάνοντάς το ἐν μέσῳ χωνευμένων καρβούνων σκέπασον αὐτὸ μὲ πλάκα καὶ συγνάκις ξεσκεπάξέ το καὶ ἀνακάτωνέ το μὲ μίαν βέργαν, ἕως νὰ λύσῃ καλὰ. Καὶ ὅταν ἰδῆς πῶς ἀνέλυσε καὶ ἀρχίζει νὰ κάμνη ἀφρόν,

ἔβγαλέ το εὐθύς ἀπὸ τὴν φωτίαν καὶ βάλε μισὴν ὀκτὸν πεζίρι βρασμένον ἀπὸ τὸν ἥλιον (μόνον νὰ τὸ ζεστάνῃς προτίτερα). εἶτα στραγγίζοντάς το μὲ λεπτὸ πανὶ φύλαξέ το εἰς ἀγγεῖον καὶ ὅποτε τὸ ἰδῆς καὶ πήξῃ, βάλε νέφτι νὰ ἀπαλύνῃ, διὰ νὰ βερνικιάξῃς λεπτά, νὰ μὴ βροχιιάξῃ, καὶ οὕτω γίνεται καλόν.

Περὶ βερνικίου τοῦ νεφτίου.

§ 32. Πάρε σανδράκαν δράμια δώδεκα καὶ πέγουλαν δράμια τριάντα καὶ τρίψε τὴν σανδράκαν εἰς μάρμαρον καὶ πέρασέ τὴν ἀπὸ τὴν σήταν διὰ νὰ γίνῃ πολλὰ ψιλὴ· εἶτα τρίψε καὶ τὴν πέγουλαν καὶ βάνοντάς τα πρότερον εἰς δύο ξεχωριστὰ τζουκάλια νὰ ἀναλύσουν εἰς τὰ κάρβουνα, ἔνωσον αὐτὰ ὕστερα καὶ βάλε νέφτι ἀνακατώνοντάς το μὲ μίαν βέργαν. Ὅμως βάνε το ἀπὸ ὀλίγον ὀλίγον νὰ μὴ πήξῃ ἢ σανδράκα· εἰ δὲ τύχοι καὶ πήξῃ, ἔβγαλε τὸ νέφτι ὅλον, ἀφίνοντας μόνον ἐκεῖνο ὅπου ἔπηξε, καὶ ἀνακάτωνέ το ἐπάνω εἰς τὰ κάρβουνα, ὥστε νὰ ἀναλύσῃ ὅλον· καὶ πάλιν βάλε τὸ νέφτι καὶ ζεστάνε το καλὰ καὶ στραγγίσον μὲ ψιλὸ πανί· καὶ ἂν εἶναι πηκτόν, βάλε ὀλίγο νέφτι, ὅταν θέλῃς νὰ βερνικιάξῃς· στιγνώνει δὲ καὶ εἰς τὸν ἴσκιον ἀπὸ τὸ ταχὺ ἕως τὸ βράδου καὶ γληγορώτερα καὶ κάμνει καὶ γιὰλὶ καλόν. Καὶ ὅταν θέλῃς νὰ βερνικιάξῃς, πύρωσε πρῶτα τὴν εἰκόνα εἰς τὸν ἥλιον, ἢ ἂν δὲν τύχῃ ἥλιος, εἰς τὴν φωτίαν, διὰ νὰ μὴν ἔβγαίνουσι οἱ λινακοπίες· καὶ μὴ τὴν βάλῃς ὀρθήν, ἀλλὰ πλαγίαν, διὰ νὰ μὴ τρέξῃ τὸ βερνίκι. Τοῦτο τὸ βερνίκι εἶναι πολλὰ εὐκόλον, ὅμως δὲν εἶναι τόσο καλόν.

Περὶ βερνικίου κίτρινου.

§ 33. Λάβε σανδράκαν δράμια εἴκοσι καὶ σαρισάμπρι, ἤγγου ἀλόην, δράμια δέκα, καὶ τρίψον αὐτὰ καλὰ ὡσὰν κόνιν καὶ σήτισον καὶ βάλ'τα εἰς τζουκάλι νὰ λιώσουν· βάλε δὲ καὶ πεζίρι βρασμένον ἀπὸ τὸν ἥλιον δράμια πενήντα, καὶ ὅταν θέλῃς νὰ βερνικιάξῃς, βάλε νέφτι μέσα διὰ νὰ ἀπλώνῃ. Οὕτω λοιπὸν γίνεται καὶ βερνικιάξῃς τὸ ἀσίμι νὰ γίνεται κίτρινον.

Περὶ βερνικίου τῆς ῥακῆς ὁποῦ σιγνώνει εἰς τὸν ἴσιον.

§ 34. Πάρε ῥακὴν πολλὰ δυνατὴν, ὁποῦ εἶναι μὲ λαμπρὸν ἐβγαλμένη τέσσαρες καὶ πέντε φορές, καὶ βάλε ἀπ' αὐτὴν εἰς μποτζοπούλαν δράμια εἴκοσι, καὶ στουμπώνοντάς την μὲ ζυμὰρι βάλ' την εἰς χόβολην ζεστήν νὰ βράσῃ. Βράζοντας δὲ βάλε μέσα σανδράκαν δράμια δέκα — νὰ εἶναι πολὺ τριμμένη — καὶ ὡσὰν βράσῃ μὲ τὴν ῥακὴν καὶ ἀναλύσῃ ἢ σανδράκα, βάλε πέγουλαν δράμια πέντε καὶ ἄς βράσῃ ὀλίγον, νὰ γίνουσι ὅλα ἕνα μῆγμα ἔπειτα στράγγισον αὐτὰ μὲ ψιλὸ πανί καὶ οὕτω γίνεται καλόν. Ὅταν δὲ θέλῃς νὰ βερνικιάζῃς, βάνε πρῶτα τὴν εἰκόνα εἰς τὸν ἥλιον νὰ ζεσταθῇ καλὰ, καὶ ἂν δὲν τύχῃ ἥλιος, βάλ' την ἀντικρυ εἰς τὴν φωτίαν. Ὅμοίως νὰ ζεστάνῃς καὶ τὸ βερνίκι καὶ τότε μὲ τὸ κονδύλι δὸς ἕνα χέρι, καὶ περνῶντας ὀλίγο δὸς ἄλλο ἕνα καὶ πλέον ὄχι. Γίνωσκε πρὸς τούτοις καὶ τοῦτο, ὅτι οἱ Βενετσιάνοι δὲν βάνουσι μάλαμα εἰς τὰς εἰκόνας· μόνον ἔχουσι βερνίκι κατασκευαστὸν καὶ βάνουσι εἰς τὰς εἰκόνας ἀντὶς διὰ μάλαμα τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται κατὰ τὴν γλῶσσαν τὴν ἀλαμάνικην γόλι-φάρπε, ὅπερ λέγεται κατὰ τὴν ἐδικὴν μας χρῶμα χρυσόν.

Πῶς νὰ πλύνῃς παλαιὰς εἰκόνας.

§ 35. Ὅταν θέλῃς νὰ πλύνῃς παλαιὰς εἰκόνας, πρῶτα γέμισε μίαν σκάφην νερόν, ἢ ὁποῖα νὰ εἶναι μεγάλη, διὰ νὰ χωρῇ τὴν εἰκόνα μέσα, νὰ τὴν σκεπάζῃ τὸ νερόν· εἶτα βάλε τὴν εἰκόνα ὑπτίαν, ἢ γουσι ἀνάσκελα, καὶ πάρε δυνατὴν κατασταλακτὴν — νὰ εἶναι ὀλίγον χλιαρὴ — καὶ βάνοντας ἐπάνω εἰς τὴν εἰκόνα τρίβε τὴν μὲ ἕνα κονδύλι μεγάλο· νὰ εἶναι ἀπὸ τρίχες τοῦ χοίρου καὶ νὰ εἶναι μέγαν ὡσὰν τὰ προπλαστήρια τῶν εἰκόνων καὶ τρίβοντάς την πρόσεχε μὴν ἐβγάλῃς καὶ τὰς βαφές, διότι ἂν εἶναι δυνατὴ ἢ κατασταλακτὴ, κόπτει τὰς λέρες καὶ τὸ βερνίκι καὶ τὰ ἐβγάνει κομμάτια κομμάτια. Διὰ τοῦτο πρόσεχε καλὰ νὰ μὴ πλύνῃς τὴν εἰκόνα ὅλην μονόφορα (μόνον ἀπ' ὀλίγην ὀλίγην), διὰ νὰ μὴ χαλάσῃ. Καὶ πρῶτον μὲν πλύνε ὀλίγον μέρος ἀπ' αὐτὴν μὲ τὴν κατασταλακτὴν καὶ μὲ τὸ κονδύλι· εἶτα εὐθὺς βοῦτα ὅλην

τὴν εἰκόνα μέσ' στὴν σκάφην, διὰ νὰ παίρνη τὲς λέρες τοῦ καθαρισμένου τόπου καὶ τὴν κατασταλακτὴν, καὶ οὕτω ξανάπλυνε αὐτὴν πάλιν μὲ τὸ κονδύλι καὶ μὲ τὴν κατασταλακτὴν εἰς ἄλλο μέρος· εἶτα πάλιν βούτησέ τὴν καὶ πλύνε τὴν εἰς τὴν σκάφην καὶ οὕτως ἀπ' ὀλίγον ὀλίγον πλύνε τὴν ἕλλην καὶ δὲν χαλαῖ. Εἰ δὲ καὶ νὰ τὴν πλύνῃς ἕλλην μονόφορα θέλεις, (θέλεις) ἀργήσης νὰ τὴν πλύνῃς, καὶ οὕτως ἀπομένοντας πολλὴν ὥραν ἢ κατασταλακτὴ εἰς τὴν εἰκόνα ἐβγαίνουν οἱ βαφές ὁμοῦ καὶ ὁ γύψος· μόνον κάμε καθὼς σ' ἐρμηνεύσαμεν· καὶ ἀφοῦ καθαρισθῇ καλὰ, εἰ μὲν καὶ ἔβγουν πουθενὰ οἱ βαφές, διόρθωσέ τὴν, εἶτα βερνικιάσέ τὴν νὰ γένη ὡσάν καινούρια. Ὅμως δοκίμασε πρῶτα τὴν ἐπιτηδεϊότητά σου εἰς μικρὴν εἰκόνα, καὶ ἀνίσως ἐπιτύχῃς εἰς τὴν μικρὴν, ἐπιχειρήσου καὶ μεγάλην· εἰ δὲ μὴ, λίπε, διὰ νὰ μὴ τὴν χαλάσῃς καὶ συγχυσθῇ ὁ οἰκοκύρις. Αὐτὰ ὅπου γράφω, μὴ σου φαίνωνται μῦθοι, διότι ἐγὼ ἐδοκίμασα ἀτός μου καὶ τὴν ἐπιτυχὰ· ὅμως ἠθέλησε καὶ ἄλλος νὰ τὸ κάμη χωρὶς δοκιμὴν καὶ ἔμεινε μὲ τὸ σανίδι γυμνόν.

Πῶς νὰ ποιήσῃς βαφήν νὰ στιλβώνεται.

§ 36. Βάλε κόλλαν καὶ κατασταλακτὴν καὶ ἀγιοκέρι, ὕλα ἴσα, καὶ ἀνακάτωσέ τα καὶ τὰ τρία καὶ βάλ' τα εἰς τὴν φωτίαν νὰ λύσουν· εἶτα βάνοντας μέσα τὴν βαφήν ἀνακάτωσέ τα καλὰ καὶ ἀλειψον μὲ κονδύλι ὅ τι καὶ ἂν θέλῃς, καὶ ἄφισέ το νὰ σιγνώσῃ· εἶτα στιλβώσέ το· εἰ δὲ θέλεις, βάλε καὶ μάλαμα καὶ στιλβώνεται καὶ αὐτὸ καὶ εἶναι καλόν, καὶ ὅπου θέλεις τὸ βάνεις· μόνον νὰ μὴ τὸ βερνικιάσῃς.

Πῶς νὰ ἀναλύῃς μάλαμα.

§ 37. Βάλε μάλαμα εἰς καυκὶ τζινένιο καὶ κομμίδι λιωμένον, πηχτὸν ὡσάν μέλι, καὶ τρίψον αὐτὸ καλὰ μὲ τὸ δάκτυλό σου πολλὴν ὥραν, διὰ νὰ τριφθῇ καλὰ· ἔπειτα πλύνε τὸν δάκτυλό σου μὲ νερόν μέσα εἰς τὸ καυκὶ καὶ βάλε καὶ ἄλλο νερό νὰ γεμίσῃ καὶ ἄφες το νὰ κατασταλάξῃ· εἶτα χύσε τὸ νερόν μὲ

προσοχήν, διὰ νὰ μὴ χυθῆ καὶ τὸ μάλαμα, καὶ βάλῃ νερὸν δεύ-
τερον καὶ τρίτον, ἕως νὰ καθαρισθῆ καλά· εἶτα σὺναΐε το εἰς
χηβάδαν καὶ βάλῃ καὶ ὀλίγο κομμίδι καὶ δούλευε εἰς τὰς εἰκόνας.

Πῶς νὰ ποιήσῃς χρυσᾶ γράμματα.

§ 38. Πάρε σουλιμᾶν, ἤγγου ἀΐφο, καὶ ὑδράργυρον ἐπίσης
καὶ βάλ' τα εἰς μάρμαρον μετὰ κασσιτέρου· βάλῃ καὶ ξεῖδι ὀριμὸν
ἢ μὲ μολύβι ἢ μὲ ἀσίμι· τρίψον αὐτά, ἕως οὔ νὰ γένη νερὸν,
καὶ παίρνοντας ἀπ' ἐκεῖνο τὸ νερὸν γράφε μὲ κονδύλι ἀτζιδίου, καὶ
ὅταν στυγνώσῃ στίλβωσέ το.

Πῶς νὰ κάμῃς χρυσᾶ κεφάλαια

§ 39. Ἐρεύνησον καὶ εὐρὲ σαλίτην καὶ πάρε τὸν πτύελον
αὐτοῦ καὶ βάλ' τον εἰς χηβάδαν ἢ εἰς ὅ τι ἀγγεῖον θέλεις· καὶ
ἄκουσον πῶς νὰ ἐβγάλῃς τὸν πτύελόν του. Θές εἰς τὸν βώθωνά
του κηρὶ ἀναμμένον καὶ οὕτως ἀπολύει τὸν πτύελόν του, καὶ παίρ-
νοντάς τον βάλ' τον εἰς μάρμαρον, ὁμοῦ καὶ ὀλίγην στύψιν καὶ
χρυσάφι, καὶ τρίψον αὐτά καλά· βάλῃ καὶ ὀλίγο κομμίδι καὶ οὕτω
γράφῃ εἰς ὅ τι καὶ ἂν θέλῃς καὶ θαυμάσεις.

Πῶς νὰ βάλῃς μάλαμα εἰς χαρτί.

§ 40. Ἄλειψε πρότερον τὸ χαρτί μὲ κόλλαν ἢ μὲ κομμίδι,
εἶτα εὐθὺς ἔτσι νωπὸν βάλῃ τὸ χρυσάφι ἐπάνω καὶ ἄφες το νὰ
στυγνώσῃ· εἶτα στίλβωσέ το καὶ γίνεται καλόν.

Πῶς νὰ κάμῃς λάκκων ἐκλεκτὴν ἀπὸ κριμίζι.

§ 41. Βάλῃ μισὴν ὀκτὸν νερὸν εἰς ἀγγεῖον γανωμένον καὶ
δύο-ἥμισυ δράμια τζουγᾶν, καὶ ἐπίθεε αὐτὸ ἐπάνω εἰς φωτίαν
νὰ βράσῃ καλά· εἶτα κατεβάζοντάς το ἀπὸ τὴν φωτίαν στράγ-
γισέ το εἰς ἄλλο ἀγγεῖον καὶ θέε αὐτὸ ἐπάνω εἰς ἀναμμένα κάρ-
βουνα· καὶ ἔχοντας ἔτοιμον πέντε δράμια κριμίζι, τριμμένον ὡσάν

κόνιν, βάλε το μέσα κατ' ὀλίγον ὀλίγον, ἀνακατώνοντας το μὲ μίαν λεπτήν βέργαν· καὶ διὰ ἰδῆς πῶς ἔβαλεν ἀρχὴν νὰ βράζη, ἔχε ἔτοιμον δύο-ἡμισυ δράμια λωτήρ, καὶ αὐτὸ τριμμένον ὡσάν καὶ τὸ κριμίζι, καὶ βάλε καὶ αὐτὸ μέσα ἀνακατώνοντας το· καὶ μετ' ὀλίγον κατέβασέ το ἀπὸ τὴν φωτίαν καὶ βάλε καὶ μισὸ δράμι στύψιν καλὰ τριμμένην· εἶτα στράγγισον αὐτὰ εἰς δύο ἀγγεῖα λίαν καθαρὰ (ἔξευρε καὶ τοῦτο, ὅτι ἐκεῖνο ὁποῦ στραγγίσεις εἰς τὸ πρῶτον ἀγγεῖον, γίνεται καλλίτερον τοῦ δευτέρου) καὶ ἄφες αὐτὰ νὰ κατασταλάξουν· καὶ τὸ νερὸν ὁποῦ μένει ἀπὸ πάνω ἔπαρέ το ἐπιδέξια μὲ ἓνα χουλιάρι· καὶ ἀφίνοντας τα πάλιν μίαν ἢ δύο ἡμέρας νὰ κατασταλάξουν, πάλιν ἔπαρε τὸ νερὸν καὶ δεύτερον καὶ τρίτον, ἕως νὰ ἰδῆς ὅτι ὀλίγο νερὸν ἀπόμεινε καὶ δὲν ἴμφορεῖς νὰ τὸ πάρης μὲ τὸ χουλιάρι. Ἡ ποίησον οὕτως. Ὡσάν κατασταλάξῃ, κλώσε ὀλίγον μαλλί καὶ κάμε το ὡσάν φτίλλι καὶ βρέξον αὐτό, καὶ τὴν μὲν μίαν ἄκρην αὐτοῦ βάλε μέσα εἰς τὸ ἀγγεῖον τῆς βαφῆς (μόνον πρόσεχε νὰ μὴ ἴγγιζῃ εἰς τὴν βαφήν, ἀλλὰ εἰς τὸ νερὸν τῆς, διότι ἂν ἴγγιζῃ εἰς τὴν βαφήν, τὴν ἐβγάνει καὶ αὐτήν), τὴν δὲ ἄλλην ἄκρην ἄφες νὰ κρέμεται ἔξωθεν τοῦ ἀγγείου· καὶ βάλε ὑποκάτωθεν αὐτῆς ἄλλο ἀγγεῖον νὰ δέχεται τὸ νερὸν, καὶ τόσον ἐβγάνει τὸ νερὸν, ὁποῦ θέλεις θαυμάσης. Εἶτα στήνωσον αὐτὴν εἰς τὸν ἴσκιον καὶ γίνεται καλή· τὸ δὲ νερὸν ὁποῦ ἀπομένει, τρίβε μὲ αὐτὸ τὴν χοντρολακκαν καὶ γίνεται καὶ αὕτη καλή. Ἐπὶ κάμνουσι τὴν ἐκλεκτὴν λάκκαν ἀπὸ τὸ κριμίζι· πλὴν πρόσεχε πάντοτε τὸ καλοκαίρι νὰ τὴν κατασκευάζῃς, διότι τὸν χειμῶνα ἀργεῖ νὰ σιγνώσῃ καὶ χαλᾷ.

Πῶς νὰ κάμῃς βαρδάρχμον.

§ 42. Βάλε μικρὰ κομμάτια γάλκωμα εἰς ξεῖδι δριμύ, μέσα εἰς ἀγγεῖον γάλκινον, καὶ σκέπασέ το καὶ βάλ' το εἰς τόπον ὁποῦ πυρώνει ὁ ἥλιος πολὺ εἰς καιρὸν καυσώδη, ἕως οὔ νὰ πήξῃ τὸ ξεῖδι. Ἐπειτα ἔβγαλε τὰ κομμάτια τὸ γάλκωμα καὶ βάλε αὐτὸ εἰς ἄλλο ἀγγεῖον νὰ ξηραθῇ, καὶ οὕτω γίνεται τὸ βαρδάρχμον, ἧτοι τὸ τζιγκιάρι.

Περὶ κατασκευῆς κιννάβαρως.

§ 43. Λάβε ὑδράργυρον δράμια ἑκατὸν καὶ τιάφι δράμια εἰκοσιπέντε καὶ μουρτσάγκι δράμια ὀκτώ, καὶ τρίψε τὸ μουρτσάγκι καὶ τὸ τιάφι εἰς μάρμαρον, χωριστὰ καθένα, λεπτὰ ὡσὰν κόνιν· εἶτα βάλε αὐτὰ τὰ τρία εἶδη χωριστὰ εἰς ἀγγεῖα καὶ οὕτω βάλ' τα εἰς χωνευμένα κάρβουνα δρένια· καὶ ἔχοντας ἐπιταυτοῦ κατασκευασμένην λεπτὴν σιδηρᾶν βέργαν ἀνακάτωνέ τα ἕως νὰ ἀναλύσουν· εἶτα μίξον αὐτὰ μετὰ τοῦ ὑδραργύρου, νὰ γένουν ἓνα μίγμα, ἀνακατώνοντάς τα μετὴν σιδηροβεργίτζαν, ἕως νὰ ἰδῆς τὸ σίδηρον νὰ μαυρίσῃ. Ἐπειτα χύσε αὐτὰ εἰς πλάκαν καθαρὴν καὶ ἄφες τα νὰ κρυώσουν, καὶ πάλιν τρίψον αὐτό, ὡς καὶ τὸ πρῶτον· καὶ ἔχοντας κατασκευασμένον σουραγί, ἤγουν μακρολαιμοστενόστομον κουμάρι, βάλ' τα μέσα καὶ σκέπασέ τα καὶ ἀνακάτωνέ τα μετὸ σίδηρον, ἕως νὰ ἰδῆς τὸ σίδηρον νὰ ἀσπρίσῃ. Εἶτα βούλλωσον αὐτὸ ἀσφαλῶς καὶ παράχωσέ το ἕως ἐκεῖ ὅπου εἶναι γεμάτον, ἤγουν ἕως τὸν λαιμόν, καὶ δός του πολλὴν φωτίαν καὶ ἄφες νὰ ψηθῆ ἓνα ἡμερόνυχτον. Ἐπειτα τσακίζοντας τὸ ἀγγεῖον ἔβγαλε το καὶ οὕτω γίνεται κιννάβαρις καλὴ.

Πῶς νὰ κάμῃς πλακούντι, ἤγουν ψιμίθι.

§ 44. Λάβε μολύβδον καὶ ποίησον αὐτὸν τμήματα πλατέα καὶ βάλε ξεῖδι εἰς χύτραν, ἤγουν εἰς τζουκάλι, καὶ κρέμασε τὰ τμήματα τοῦ μολύβδου μέσον τῆς χύτρας· καὶ βουλλώνοντάς την ἀσφαλῶς παράχωσέ την εἰς ἀχώνευτην κοπρίαν, ὅπου νὰ εἶναι εἰς οἶκον ζεστόν, καὶ ἄφες την ἡμέρας δέκα ἢ δεκαπέντε· ἔπειτα ἐβγάνοντάς την τίναξον αὐτὰ εἰς μάρμαρον καὶ τρίβοντάς το βάλε εἰς ἀγγεῖον ἀπλωτὸν νὰ στιγνώσῃ, καὶ οὕτω γίνεται καλόν.

Πῶς νὰ κάμῃς λαζούρι ἀπὸ τζιμαρίσματα.

§ 45. Πάρε ἀσβέστην ἄσβυστον μερτικὸν ἓνα καὶ στάκτην καλὴν δρύϊνην ὁμοίως, καὶ βάνοντας πρότερον νερὸν νὰ βράσῃ καλά, ἕως νὰ φυράσῃ ὀλίγον, τότε ῥίψε μέσα τὴν στάκτην καὶ

τὸν ἀσβέστην καὶ ἄς βράσῃ καλά· καὶ ἐβγάνοντάς το βάλε ὀλίγο νερὸν καὶ ἄφες το νὰ κατασταλάξῃ, καὶ βάνοντας τὴν καθαρὴν χωριστὰ πάρε ἀπ' ἐκείνην τὴν κατασταλακτὴν καὶ βάλε εἰς ἓνα τζουκάλι καινούριον, καὶ παίρνοντας τζιμαρίσματα ὅσα θέλεις βάλε εἰς τὴν ἀλυσίβαν καὶ ἄς βράσῃ καλά, ἕως νὰ ἰδῆς ὅτι ἔγινεν ἡ ἀλυσίβα κατὰ τὴν βαφὴν τῶν τζιμαρισμάτων· καὶ τότε κατέβασέ το καὶ στραγγίσον καλά μὲ πανὶ εἰς ἄλλο ἀγγεῖον, ῥίπτοντας τὰ τζιμαρίσματα ἔξω. Εἶτα πλύνε τὸ τζουκάλι καλά καὶ βάλε μέσα τὴν βαφὴν καὶ στύφιν κοπανισμένην ὅσην θέλεις καὶ ὀλίγον ἀσπράδι αὐγοῦ καὶ ἀνακάτωσέ τα καλά· καὶ βράζοντας ὀλίγον κατέβασέ το καὶ θέλει χωρίσῃ ἡ βαφή· ἢ βάλε το χώρια εἰς νερὸν καθαρὸν καὶ στραγγίζοντας το μὲ πυκνὸ πανὶ θέλει ἔβγῃ τὸ νερὸν καθαρὸν καὶ ἡ βαφή ἀπομένει κάτω εἰς τὸν πάτον· εἰ δὲ καὶ εἶναι τοῦ πανίου τὰ τζιμαρίσματα, ἤγουν ξεφτίσματα, κόκκινα ἢ γεράνια, ἔτσι γίνεται καὶ ἡ βαφή.

Περὶ ἐτέρας κατασκευῆς λαζούριου.

§ 46. Πάρε χύτραν καινούριαν, ὀλίγον στενόστομον, καὶ βάλε μέσα εἰς αὐτὴν — ἕως τὴν μέσην ἢ ὀλίγο παραπάνω — ἀσβέστην χωνευμένον ὡσάν ἀλεύρι· εἶτα γέμισέ την ξεῖδι ὀριμὸν ἕως τὸ στενὸν καὶ ἀνακάτωσέ τα μὲ ἓνα ξυλάριον, ἕως νὰ ἐνωθοῦν καλά· εἶτα βάλε αὐτὴν ἐπάνω εἰς φωτίαν καὶ ἄς βράσῃ, ἕως νὰ τελειωθῇ τὸ ξεῖδι· καὶ ἐβγάνοντας αὐτὴν ἀπὸ τὴν φωτίαν βάλε ἄλλο ξεῖδι, ἕως νὰ σκεπασθῇ ὁ ἀσβέστης, καὶ στομπώνοντας την καλά μὲ στουππία καὶ ζυμάρι, διὰ νὰ μὴ ξεθυμαίνῃ, παράχωσέ την εἰς ἀχώνευτην ἀλογοκοπριάν, ὅπου νὰ εἶναι εἰς οἶκον ζεστόν, καὶ σκέπασέ την ἐπιμελῶς καὶ εἰς κάθε τρεῖς ἡμέρας μετατόπιζε την, βάνοντας την εἰς ἄλλην ζεστὴν κοπριάν, ἕως νὰ περάσουν ἡμέρες τριανταεξί· μετὰ ταῦτα ἔβγαλέ την καὶ ξεσκεπάζοντας την θέλεις εὐρῆς καλὸν λαζούρι.

Περὶ κατασκευῆς μέλανος.

§ 47. Πάρε ἀπὸ τὴν φλοῦδαν τοῦ μέλιου ἕως μίαν ὀκτὴν καὶ βάλ' την εἰς ἀγγεῖον μὲ νερὸν ἕως μίαν ἡμισυ ὀκτὴν, καὶ ἄφες τα

νά μουσκέψουν μίαν ἢ δύο ἐβδομάδας· καὶ ἂν θέλῃς βάλ' τα καὶ εἰς τὸν ἥλιον· εἶτα ἐβγάνοντας ἀπ' ἐκεῖνο τὸ νερὸν μισὴν ὕκην τριῖψε κικκίδια δράμια δέκα καὶ καλακάνθι δράμια δεκαπέντε καὶ βάνοντας τα ὅλα ὁμοῦ εἰς τζουκάλι ἢ εἰς χάλκωμα νά βράσῃ ἕως νά μείνῃ τὸ μισό· ἔπειτα στράγγισέ το μὲ φιλό πανί καὶ πλῶνε καὶ τὰ ἀποστραγγίσματα μὲ νερὸν δράμια δέκα, καὶ βάνοντας το καὶ αὐτὸ εἰς τὸ μελάνι στράγγισέ το καὶ αὐτὸ μὲ τὸ φιλό πανί· εἶτα βάνοντας τὸ μελάνι καθαρὸν εἰς τὸ πρῶτον ἀγγεῖον ὅπου τὸ ἔβρασες, τριῖψε κομμίδι πολλὰ καθαρὸν δράμια δώδεκα καὶ βάλ' το μέσα· εἶτα βάλε το εἰς τὴν φωτίαν ὀλίγον ἕως νά ἀναλύσῃ (ἂν ἱμπορῆς νά τὸ ἀναλύσῃ χωρὶς φωτίαν, γίνεται καλλίτερον) καὶ εἶτι φυλάγοντάς το εἰς ἀγγεῖον γυάλινον γράφε ἀκωλύτως ὅποτε θέλεις, ἐπειδὴ εἶναι πολλὰ καλὸν μελάνι.

Πῶς νά φτιάσῃς κιννάβαριν νά γράφῃς εἰς χαρτί.

§ 48. Λάβε κιννάβαριν δράμια . . . καὶ τριῖπέ το εἰς μάρμαρον καλὰ τόσον, ὥστε βάνοντας το εἰς τὴν γλώσσάν σου νά σοῦ φαίνεται ὡσάν νερό· καὶ συναζόντάς το ἐπιτηδεύεις ἀπὸ τὸ μάρμαρο βάλ' το εἰς καλαμάρι καὶ τρίβοντας κομμίδι δράμια . . . καὶ κάντιον δράμια . . ., βάλ' τα νά ἀναλύσουν καὶ οὕτω γράφε. Καὶ εἰ μὲν δὲν γράφει πολλὰ κόκκινα, ποιήσον οὕτως· ἄφες τὴν νά κατασταλάξῃ καλὰ τὴν κιννάβαριν εἰς τὸν πάτον τοῦ καλαμαρίου· εἶτα χύσε εἰς ἄλλο ἀγγεῖον ὀλίγον ἀπὸ τὸ νερὸ ὅπου ἀπομένει ὡσάν κίτρινον καὶ φύλαξέ το, τὸ δὲ ἐπίλοιπον, ὅπου ἀπομένει εἰς τὸ καλαμάρι, ἀνακάτωσε καὶ γράφε μερικὸν καιρὸν, καὶ ἂν δὲν γυαλίξῃ βάνε πάλιν ἀπ' ἐκεῖνο τὸ νερὸν ὅπου ἔβγαλες καὶ γράφε ἀδιστακτικῶς.

Πῶς νά δουλεύῃς Μοσχόβικα.

§ 49. Ὄταν σχεδιάσῃς τὸν ἅγιον εἰς τὴν εἰκόνα, χρύσωσον μόνον τὸν στέφανον αὐτοῦ, τὸν δὲ κάμπον ποιήσον οὕτως· πάρε ψιμίθι καὶ μῖζον αὐτὸ μὲ πολλὰ ὀλίγο λουλάκι, ἕσο νά καταλαμβάνεται πῶς δὲν εἶναι μονάχο ψιμίθι· ἢ ἀντὶς διὰ λουλάκι βάλε λαζούρι Πέρσιον ἢ τζεγκιάρι καὶ ὀλίγον αὐγὸ καὶ ποιήσον τὸν κάμπον· εἰς δὲ τὰ φορέματα βάλε ὅ τι βαφὴν θέλεις μὲ ὀλίγον αὐγὸ καὶ πρόπλαθε αὐτὰ λεπτῶς καὶ ἄνοιξον καὶ λαμμάτιζε μὲ

λυτὸν μάλαμα· καὶ πρῶτα λαμμάτιζε μὲ νερουλὸν μάλαμα, εἶτα δυνάμωνέ το εἰς τὲς δύνამες, καθὼς καὶ εἰς τὲς βαφές, καὶ στιγνώνοντας στίλβωσέ το ἐπιδέξια μὲ τὸ κόκκαλον. Ὅμοίως γράψε καὶ τὰ γράμματα τοῦ ἁγίου μὲ τὸ μάλαμα· ποιήσον καὶ ἄλλα πλουμία εἰς τὸν κάμπον καὶ στίλβωσε καὶ αὐτὰ ὡς ἄνωθεν. Ἐτζι δουλεύουν οἱ Μοσχόβοι.

Πῶς νὰ δουλεύης Κρητικά.

§ 50. Τὰ μὲν φορέματα ποιήσον οὕτως· πρόπλασον αὐτὰ βαθέα καὶ ἄνοιξον καὶ λαμμάτισον αὐτὰ δύο τρία λάμματα, εἶτα ψιμύθισον· τὰ δὲ πρόσωπα ποιήσον οὕτως· βάλε ὄχραν βαθέαν καὶ ὀλίγο μαῦρο καὶ πολλὰ ὀλίγο ψιμύθι καὶ πρόπλασε αὐτὰ καὶ ἄνοιξον μὲ μαῦρο ὄξυ καὶ βάλε τὲς δύνამες τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τὲς κόρες μὲ ἄγνὸ μαῦρο· εἶτα βάλε ψιμύθι καὶ ὀλίγην ὄχραν καὶ κιννάβαριν μὲ διάκρισιν — νὰ μὴ γένη ἢ σάρκα κίτρινη, ἀλλὰ νὰ γένη ἀσπροκόκκινη — καὶ σάρκωσον· μόνον πρόσεχε νὰ μὴ γεμίξης τὰ πρόσωπα ἕως ἔξω, ἀλλὰ μόνον εἰς τὰ θεμέλια νὰ βάλῃς τὴν σάρκα μὲ ὀλίγο λέπτωμα· εἶτα βάλε ὀλίγην ἀσπρότερην σάρκα εἰς τὲς δύνამες καὶ τὲς ψιμυθίες λεπτές. Ὅμοίως σάρκωνε καὶ τὰ χέρια καὶ τὰ ποδάρια· τὰ δὲ μαλλία τῶν νέων ποιήσον οὕτως. Πρόπλαθε αὐτὰ μὲ μαῦρ' ὄξυ καὶ ἄνοιγε μὲ μαῦρο καὶ λαμμάτιζε μὲ προπλάσμον, καὶ βάνοντας προπλάσμον καὶ ὀλίγην σάρκα ψιμύθιζε τὲς δύνამες· τὰ δὲ μαλλία καὶ γένεια τῶν γερόντων λαμμάτιζε μὲ λινὸν ἐπάνω εἰς τὸν προπλάσμον καὶ ψιμύθιζε αὐτὰ μὲ λεπτές ψιμυθίες.

Ἑρμηνεία τῶν μετρῶν τοῦ νατουράλε.

§ 51. Γίνωσκε, ὦ μαθητά, ὅτι εἰς τὸ νατουράλε γίνεται ὄλος ὁ ἄνθρωπος αὐγὰ ἐννέα, ἤγουν μέτρα ἐννέα, ἀπὸ τὸ μέτωπον ἕως τὴν πατοῦναν. Καὶ πρῶτον ποιεῖς τὸ πρῶτον αὐγόν, τὸ ὁποῖον τὸ μοιράζεις εἰς τρία, καὶ ποιεῖς τὸ πρῶτον τὸ μέτωπον, τὸ δεύτερον τὴν μύτην, καὶ τὸ τρίτον τὸν πώγωνα· τὰ δὲ μαλλία ποιήσον ἔξωθεν τοῦ αὐγοῦ μίαν μύτην καὶ πάλιν μέτρησον ἀπὸ τὸν πώγωνα ἕως τὴν μύτην μέτρα τρία· καὶ εἰς τὰ δύο μέτρα γίνεται τὸ πηγούνι, εἰς δὲ τὸ ἓν γίνεται τὸ στόμα καὶ ὁ

λαιμός μία μύτη. Ὑστερα μέτρησε ἀπὸ τὸ πηγούνι ἕως τὴν μέσην μέτρα τρία καὶ ἕως τὰ γόνατα ἄλλα δύο καὶ εἰς τὸ γόνατον ἐβγάξεις ἓνα μέτρον ὅσον ἢ μύτη· πάλιν ἄλλα δύο ἕως τὸν ἀστράγαλον καὶ πάλιν ἀπ' ἐκεῖ ἕως τὴν πατοῦναν μίαν μύτην καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἕως τὰ νύχια μέτρον ἓνα, καὶ ἀπὸ τὸν λάρυγγα πάλιν ἕως τὸν ὄμων μέτρον ἓνα· ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸν ἄλλον ὄμων. Εἰς δὲ τὸ στρογγύλωμα τοῦ ὄμου ἐβγαλε μίαν μύτην καὶ μέτρησον ἕως τὸν ἄγκωνα ἀπὸ τὸ ἔσωθεν μέρος μέτρον ἓνα καὶ πάλιν ἄλλο ἓνα ἕως τὴν φύλισιν τῆς χειρός· ἀπ' ἐκεῖ πάλιν ἕως τὸ ἄκρον τῶν δακτύλων μέτρον ἓνα. Ὅσον εἶναι τὸ ἓνα μάτι, τόσον εἶναι καὶ τὸ ἄλλο εἰς τὰ ἴσα· ὁμοίως τόσον εἶναι καὶ τὸ ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο μακρὰ. Καὶ ὅταν εἶναι ἡ κεφαλὴ πλαγία, θέλει ἀπὸ τὸ μάτι ἕως τὸ ἄφτι δύο μάτια· ὅταν δὲ εἶναι κατὰ πρόσωπα, θέλει ἓνα μάτι· τὸ ἄφτι θέλει νὰ εἶναι ὡσάν ἢ μύτη, ἢ μέση τέσσαρες μύτες εἰς τὸ πλάτος, ὅταν εἶναι γυμνός, καὶ ὅταν εἶναι ἐνδουμένος ἓνα ἥμισυ αὐτό· τὸ ζώσιμον θέλει εἰς τὴν μέσην, ἐκεῖ ὅπου σώνει ὁ ἀγκῶνας.

Περὶ κατασκευῆς τῶν βαφῶν τοῦ νατουράλε καὶ πῶς νὰ δουλεύῃς
εἰς πανὶ μὲ λάδι.

§ 52. Πρῶτα τρίψε τὲς βαφές καλὰ μὲ τὸ νερὸν καὶ ἄφες αὐτάς νὰ ξηραθοῦν τελείως· εἶτα ξανάτριφέ τας μὲ πιζίρι ἄβραστον· ἔπειτα μάζωξέ τας ἀπὸ τὸ μάρμαρο καὶ βάλε αὐτάς εἰς καλαμάρια· καὶ ὅταν πιάσῃ ἢ βαφὴ τζίπαν εἰς τὸ καλαμάρι καὶ θέλεις νὰ δουλεύῃς, σήκωνε τὴν τζίπαν ἀπὸ μίαν ἄκρην καὶ ἐβγανε βαφὴν ὅσην θέλεις· ἔπειτα πλάκωνε πάλιν μὲ τὸν δάκτυλόν σου τὴν τζίπαν καὶ σκέπαζε τὴν βαφὴν διὰ νὰ μὴ πιάσῃ δευτέραν τζίπαν. Τὸ δὲ ψιμύδι τρίβε μὲ τὸ καρυδόλαδον, διότι μὲ αὐτὸ γίνεται καλλίτερον. Ἐπειτα κάρφωσε τέσσαρα ξύλα καὶ τέντωσον εἰς αὐτὰ τὸ πανὶ ὅπου θέλεις νὰ ἱστορίσῃς· καὶ εἰ μὲν εἶναι τὸ πανὶ μεταξωτόν, σχεδιάσέ το εὐθύς καὶ δούλευε· εἰ δὲ καὶ εἶναι λινόν, ἢ ἄλλης λογῆς, ποίησον μίαν βαφὴν πολλὰ πηκτὴν καὶ πρόπλασον αὐτό, ἀπλώνοντας αὐτὴν μὲ μεγάλο μαχαίρι διὰ νὰ ἰσάσῃ τὸ πανί, καὶ ἄφες το νὰ στιγνώσῃ· εἶτα σχεδιάσέ το μετὰ γόφου καὶ δούλευε ἐπάνωθεν αὐτοῦ οὕτως. Κατασκευάσε

ἓνα σανίδι ἕως μίαν πιδάμην καὶ ὀλίγο μεγαλύτερον καὶ εἰς τὴν μίαν ἄκρην τρύπησον αὐτό, διὰ νὰ βάλῃς μέσα εἰς τὴν τρύπαν τὸν μεγάλον δάκτυλον τῆς ἀριστερᾶς χειρός, νὰ τὸ βαστάζῃς, καὶ τὸ ἐπίλοιπον σανίδι νὰ πέφτῃ ἐπάνω εἰς τὸ καλάμιν, νὰ ἔρχεται εἰς τὸν ἄγκωνα· καὶ ἐπάνω αὐτοῦ ἀνακάτωνε τὲς βαφές, βάνοντας καὶ ὀλίγο νέφτι διὰ νὰ τρέχουν, καὶ δούλευε. Καὶ ἐν πρώτοις βάλε τοὺς ἴσκιους, εἶτα τὸ πρῶτον λάμμα, ἔπειτα τὸ δεύτερον, εἶτα τὰς ψιμυθίας· μόνον πρόσεχε νὰ μὴ βάλῃς ἓνα ἀπάνω τᾶλλου τὰ λάμματα, ἀλλὰ καθ' ἓνα εἰς τὸν τόπον του τεχνηέντως· διότι ἂν τὰ βάλῃς ἐπανωτά, δὲν σιγνώνουν γλήγορα. Ὅμοίως ποίησον καὶ εἰς τὰ σαρκώματα· πρῶτα βάλε τοὺς ἴσκιους καὶ ὕστερα τὰ θεμέλια, καὶ ὅταν δουλεύσῃς μίαν βαφήν, βάλε τὴν εἰκόνα ὑπτιὰν νὰ σιγνώσῃ ὀλίγον καὶ οὕτω νὰ δουλεύσῃς τὴν ἄλλην ἄνωθεν αὐτῆς. Ἄφ' οὗ δὲ τὴν τελειώσῃς, ἂν θέλῃς, ὁὄς τῆς ἓνα βερνίκι καὶ οὕτω παίρνει τέλος. Ὅμως ἴξευρε, ὅτι κάθε βαφή θέλει καὶ τὸ κονδύλι τῆς, καὶ νὰ εἶναι καὶ τὰ κονδύλια τραχέα καὶ στρογγυλά καὶ ὀλίγον ἔξω ἀπὸ τὸ πτερόν, καὶ νὰ ἔχῃς τρύπες πολλὰς εἰς τὸ τεζάχι σου νὰ βάνῃς τὰ κονδύλια νὰ μὴ κονιορτίζωνται· καὶ ὅταν θέλῃς νὰ τὰ πλύνῃς, ἔχε ἕτοιμον κουτίον παφυλένιον, εἰς δύο χωρισμένον, καὶ εἰς τὸ ἓνα μέρος ἔχε πεζίρι ἄβραστον καὶ παῖρνε ἀπ' αὐτὸ μὲ τὸ κονδύλι καὶ τρίβε το εἰς τὸ χέρι σου διὰ νὰ ἀπαλύνη ἢ βαφή· ἔπειτα πλάκωνε τὸ κονδύλι μὲ τὸ δάκτυλόν σου εἰς τὸ χάρισμα τοῦ κουτίου καὶ τράβα το διὰ νὰ σφουγγίζεται τὸ κονδύλι καὶ νὰ χύνωνται τὰ ἀποπλύματα εἰς τὸ ἄλλο μέρος τοῦ κουτίου· καὶ μὲ αὐτὰ τὰ ἀποπλύματα ἱμπορεῖς νὰ δουλεύῃς εἴ τι θέλεις· ὕστερα δὲ πλῦνε τὰ κονδύλια μὲ σαποῦνι, ἢ μὲ κατασταλακτὴν, καὶ καθαρίζονται πολλὰ καλά· ὁμοίως πλῦνε καὶ τὸ μάρμαρο μὲ κατασταλακτὴν. Αὕτη εἶναι ἡ μέθοδος καὶ ἡ ἐρμηνεία τῆς εἰς τὸ πανί ἱστορίας μὲ τὸ λάδι, ἦτοι τοῦ νατουράλε.

Ερμηνεία τῆς ζωγραφικῆς τοῦ τοίχου, ἦτοι πῶς νὰ ἱστορίζῃς εἰς τοῖχον καὶ πῶς νὰ κατασκευάζῃς κονδύλια τοῦ τοίχου.

§ 53. Γίνωσκε, ὅτι τὰ κονδύλια τοῦ τοίχου γίνονται τὰ μὲν ἀνοικτάρια ἀπὸ τὴν χήτην τοῦ ὄνου καὶ ἀπὸ τὸν ἀστράγαλον τοῦ

βφδιού και από τες τρίχες τῆς γίδας, τες ἴσιες, και από τὴν σιαγόνα τοῦ μουλαρίου. Ποίησον δὲ ταῦτα οὕτως. Δένοντας τὰς τρίχας πέρασέ τας εἰς πτερόν ἀετοῦ και γίνονται σαρκωστάρια και λαμματιστάρια και ἄλλα ὅσα θέλεις· τὰ δὲ μεγάλα προπλαστάρια ποίησον ἀπὸ τες τρίχες τοῦ χοίρου και κηρώνοντας σιτζίμι δέσον εἰς ξύλον μόνον χωρὶς πτερόν και ἔτσι γίνονται τὰ κονδύλια τοῦ τοίχου.

Πῶς νὰ λαγαρίσης ἀσβέστην.

§ 54. Ὅταν θέλῃς νὰ ἱστορίσης τοῖχον, διάλεξε ἀσβέστην καλόν, ὅπου νὰ εἶναι παχὺς ὡσάν ξύγγι και νὰ μὴν ἔχη πέτρες ἄκαυστες μέσα· εἰ δὲ εἶναι ἀχαμνός και ἔχει πέτρες ἄκαες, ποίησον οὕτω. Πρῶτα κατασκευάσε μίαν καρούταν ξύλινην, τετράγωνην, και ὑποκάτωθεν αὐτῆς κάμε λάκκον μέγαν ὅσον θέλεις· εἶτα βάλε τὸν ἀσβέστην μέσ' στὴν καρούταν και χύνε μέσα νερόν ὅπου νὰ πλεονάζῃ τοῦ ἀσβέστη, και ἀνακάτωνέ τον ἐπιμελῶς με τζαπί, ἔως νὰ ἀναλύσῃ ὅλος· νὰ μείνουν μόνον οἱ πέτρες· και βάνοντας εἰς τὸ στόμα τῆς καρούτας μίαν καλάθην ἀνοίξε τὸ στόμα τῆς νὰ τρέχῃ τὸ γάλα εἰς τὴν καλάθην και νὰ ἀπομείνουν οἱ πέτρες· τὸ δὲ γάλα ὅπου ἐχύθη μέσ' στὸν λάκκον, ἄφες το νὰ πήξῃ καλά, ἔως οὔ νὰ τὸ ἐβγάνης με τὸ φτιάρι.

Πῶς νὰ κατασκευάσης ἀσβέστην με ἄχυρο.

§ 55. Πάρε ἀπὸ τὸν λαγαρισμένον ἀσβέστην και βάλε εἰς κοπάναν μεγάλην, και ἔχοντας ἄχυρα φιλά, ἤγουν μεσαῖα, ὄχι κονιορτόν, ἀνακάτωσέ τα με τὸν ἀσβέστην με τζαπί· και εἰ μὲν εἶναι πολλὰ πηκτός, βάλε νερόν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν στάσιν του, διὰ νὰ δουλεύεται, και ἄφες τον νὰ ἐργάζῃ δύο και τρεῖς ἡμέρας· ἔπειτα σουβάτιζε.

Πῶς νὰ κατασκευάσης ἀσβέστην με στουππί.

§ 56. Πάρε τὸ καλλίτερον τοῦ χυμένου ἀσβέστου και βάλ' το εἰς μικρότερην κοπάναν, και εὑρίσκοντας στουππία κοπανισμένα, ὅπου νὰ μὴν ἔχουν πολλὰ λιόξυλα, στρίψε τα και δίπλωσέ τα νὰ γίνουν ὡς χοντρὸν σχοινί, και κόψε τα ἀπάνω εἰς ξύλον λεπτά

κομμάτια, ὅσον δύνασαι, καὶ στοιβαξέ τα νὰ ἀνοίξουν, νὰ πέσουν τὰ λινόξυλα· καὶ συνάξας τὰ στουππία εἰς κόσκινον τίναξον ἐπάνω τῆς κοπάνας λεπτὰ καὶ ἀνακάτωνέ τα μὲ τὸ φτιάρι καὶ μὲ τὴν τζάπην. Καὶ πάλιν ποιήσον ὡς τὸ πρῶτα πέντε καὶ ἕξ φορές, ἕως νὰ ψιχιάσῃ ὁ ἀσβέστης, διὰ νὰ μὴ σιάζῃ εἰς τὸν τοῖχον, καὶ ἄφες τον νὰ ἐργάζῃ ὡς καὶ τὸν ἄλλον. Ἐτῆι γίνεται ὁ ἀσβέστης μὲ τὸ στουππί, ἤγουν ἡ ὄψις.

Πῶς νὰ σουβάτισῃς εἰς τοῖχον.

§ 57. Ὄταν θέλῃς νὰ ἱστορίσῃς ἐκκλησίαν, πρέπει πρῶτα νὰ ἱστορίσῃς τὰ ὑψηλότερα μέρη, ἔπειτα τὰ κατώτερα. Διὰ τοῦτο ἐτοίμασε πρῶτα τὴν σιάλαν· εἶτα πάρε νερὸν εἰς ἀγγεῖον ἀπλωτόν, καὶ ρίχνοντας μὲ χουλιάρι βρέχε τὸν τοῖχον· εἰ δὲ εἶναι ὁ τοῖχος κτισμένος μὲ χῶμα, ἔυσε τὸ χῶμα μὲ τὸ μιστρί ὅσον δύνασαι (διότι ἂν εἶναι θόλος, πέφτει ὁ ἀσβέστης ὕστερα) καὶ πάλιν βρέξον αὐτὸν μὲ νερὸν καὶ σουβάτισον· εἰ δὲ καὶ εἶναι μὲ τοῦβλα, βρέξον αὐτὸν πέντε καὶ ἕξ φορές καὶ βάλε καὶ ἀσβέστην χοντρὸν, ἕως δύο δάκτυλα ἢ καὶ περισσώτερον, διὰ νὰ βαστάξῃ ὑγρότητα νὰ δουλεύῃς· εἰ δὲ εἶναι μὲ λίθους, βρέξε τον μόνον μίαν φοράν, ἢ καὶ δύο, καὶ βάλε καὶ ὀλιγώτερον ἀσβέστην· διότι ἡ πέτρα βαστᾷ ψύχραν πολλὴν καὶ δὲν σιγνώνει· καὶ τὸν μὲν χειμῶνα σουβάτιζε τὸ βράδυ καὶ τὸ ταχὺ βάνε τὴν ὄψιν διὰ νὰ βαστᾷ, τὸ δὲ καλοκαίρι καθὼς σοῦ δώσῃ χέρι· καὶ βάνοντας τὴν ὄψιν ἴσασέ την καλὰ μὲ τὸν μαλᾶν καὶ ἄφες την ὀλίγον νὰ ψιχιάσῃ· ἔπειτα σχεδιάσε.

Πῶς νὰ σχεδιάσῃς, νὰ δουλεύῃς εἰς τοῖχον.

§ 58. Ὄταν θέλῃς νὰ σχεδιάσῃς εἰς τὸν τοῖχον, πρῶτα ἴσασε τὸν τόπον· εἶτα βάλε εἰς σιδηροῦν πριέλι ξύλα ἀπὸ τὴν μίαν καὶ ἄλλην μεριάν—νὰ τὸ κάμῃς ὅσον θέλεις μεγάλο—καὶ εἰς τὴν μίαν ἄκρην αὐτοῦ βάλε κονδύλι, διὰ νὰ παίρῃς βαφήν νὰ σημαδεύῃς τὰ μέτρα καὶ νὰ γυρίζῃς τὰ στέφανα· καὶ σημαδεύοντας τὰ μέτρα πάρε ὄχραν καὶ σχεδιάσε μὲ τὸ κονδύλι πρῶτον νερούλα· ὕστερα ἀνοιξέ το μὲ τὴν ἴδιαν ὄχραν, καὶ ἂν δὲν ἔλθῃ εἰς τὸ σχέδιον καλὰ, ἀνοιξον αὐτὸ μὲ λευκὸν ὀξύ καὶ γύρισε

καὶ τὸν στέφανον καὶ στίλβωσε καλὰ τὸν κάμπον, καὶ εὐθὺς βάλε τὸ μαῦρον· εἶτα στίλβωσε τὸ φόρεμα καὶ πρόπλασον αὐτό. Ὅμως βλέπε ἀπὸ μίαν ὥραν γληγορώτερα νὰ τελειώσῃς ὅσον ἐστίλβωσες, διότι ἂν πολυαργήσῃς, κάμνει τζίπαν καὶ δὲν πίνει τὲς βαφές καὶ ὕστερα πέφτουν· εἰ δὲ καὶ ἀργήσῃς, στοχάσου ἐκεῖ ὅπου δὲν πίνει τὴν βαφήν· κτύπα το μὲ τὸ μιστρί καὶ ὕστερα βάλε τὴν βαφήν καὶ ἔτζι δὲν πέφτει. Ὅμοίως στίλβωσε καὶ τὸ πρόσωπον καὶ σημάδουσέ το μὲ τὸ μιστρί, ἢ μὲ ψηφί, ἢ μὲ κόκκαλον, ὅπου νὰ τὸ ἔχῃς ἐπιταυτοῦ ὡσάν μαχαίρι. Μὲ αὐτὸ χάραξε καὶ τὰ φορέματα, πρόπλασε καὶ τὸ πρόσωπον καὶ ἄνοιξον αὐτὸ καὶ σάρκωσον· εἰ δὲ ἀργήσῃς καὶ πιάσῃ τζίπαν, κάμε ὡς σοι εἵπομεν.

Πῶς νὰ ποιήσῃς ψιμίθι τοῦ τοίχου.

§ 59. Πάρε ἀσβέστην ἀπὸ παλαιὰν ἀσβεσταρίαν καὶ δοκίμασέ τον οὕτως. Βάλε αὐτὸν εἰς τὴν γλῶσσάν σου, καὶ εἰ μὲν δὲν πικρίζει, ἢ στυφίζει, ἀλλὰ εἶναι ὡσάν χῶμα, εἶναι καλός· ἀπ' αὐτὸν διάλεξε καὶ τρίψε καὶ γίνεται ψιμίθι καλὸν διὰ τὸν τοίχον. Εἰ δὲ καὶ δὲν εὔροις ἀπ' αὐτὴν, πάρε ἀπὸ παλαιὰ σουβατίσματα, ὅπου νὰ εἶναι ἀπὸ παλαιὰς ἱστορίας, καὶ ξύοντας καλὰ τὲς βαφές τρίψον ἔτζι ξηρὸν ὀλίγον εἰς μάρμαρον· εἶτα βάλ' το εἰς μουσοῦρι καὶ γέμισέ το νερὸν καὶ ἄφες το νὰ κατασταλάξῃ καὶ στράγγισον αὐτὸ μίαν καὶ δύο φορές, ἕως οὔ νὰ ἔβγῃ μὲ τὸ νερὸν καὶ τὸ στουππὶ καὶ τὸ ἄχυρον ὅλον· εἶτα τρίψον αὐτὸ καλὰ καὶ γίνεται ψιμίθι καλόν. Εἰ δὲ καὶ δὲν εὔροις οὔτε ἀπ' αὐτά, ποιήσον οὕτως. Πάρε ἀπὸ τὸν ἴδιον ἀσβέστην ὅπου δουλεύεις, καὶ βάλ' τον νὰ ξηραθῇ εἰς τὸν ἥλιον· εἶτα κάψε τον ἐπὶ πολὺ εἰς τὸν φοῦρνον, ἢ εἰς φωτίαν· ἔπειτα τρίψέ τον καὶ δούλευε. Ὅμως δοκίμαζέ τα εἰς τὴν γλῶσσάν σου, καὶ εἰ μὲν πικρίζουν ἢ στυφίζουσι, ὡσάν τὸν ἄλλον ἀσβέστην ὅπου σουβατίζεις, ἄφες τα, διότι τζιπώνουν καὶ δὲν δουλεύονται· εἰ δὲ καὶ δὲν πικρίζουσι, ἀλλὰ εἶναι ὡσάν χῶμα, δούλευέ τα ἀδιστακτως.

Περὶ κατασκευῆς προπλάσμου τοῦ τοίχου.

§ 60. Πάρε πλάκα πράσινη δράμια . . . καὶ ὄχραν βαθέαν δράμια . . . καὶ ψιμίθι τοῦ τοίχου δράμια . . . καὶ μαῦρο δρά-

μια . . . και τρίψον αυτά καλά και πρόπλαθε όπου θέλεις να σαρκώσης.

Περί ανοιγμάτων ὀμματοφροδίων και ὅσα ἄλλα μέλη σαρκώνονται.

§ 61. Πάρε οὔμπραν ἢ μαῦρο και ἄλλο τόσον μαυρ' ὅξυ και ἀνακάτωσέ τα και ἀνοίγε μάτια μύτες χεῖρας και πόδας, και εἰς τές δύνამες βάλε μόνον οὔμπραν ἢ μαῦρο, εἰς δέ τās κόρας τῶν ὀφθαλμῶν βάλε μαῦρον ψιλόν, ὅπου τὸ μαζώνουν ἀπὸ τὸν καπνὸν τοῦ θαδίου· διότι, ἂν βάλῃς ἀπ' αὐτὸ ὅπου δουλεύεις εἰς τοὺς κάμπους και εἰς τὰ φορέματα, ἐβγαίνει.

Πῶς νὰ κατασκευάσης σάρκα και γλυκασμὸν τοῦ τοῖχου.

§ 62. Βάλε φιμόθι τοῦ τοῖχου δράμια . . . και ὄχραν Θασίτικην δράμια . . . και βόλον δράμια . . . και τρίψον αὐτὰ ἐπιμελῶς εἰς μάρμαρον και γίνεται σάρκα καλή· και πάρε ἀπὸ τὴν ἴδιαν σάρκα και προπλασμὸν και σμίγοντάς τα ποιήσον τὸν γλυκασμὸν.

Πῶς νὰ σαρκώσης εἰς τοῖχον.

§ 63. Πάρε ἀπὸ τὸν γλυκασμὸν και σάρκωνε, ὡσὰν και εἰς τās εἰκόνας, τὰ ἐκλεκτὰ πρόσωπα· εἰ δέ και θέλεις γλήγορα, πρῶτα σάρκωσον τὰ θεμέλια μὲ σάρκα και τὰ λεπτώματα λέπτυνε μὲ γλυκασμὸν και μὲ σάρκα, και οὕτω γίνονται γλήγορα.

Πῶς νὰ βάλῃς τὰ κοκκινάδια.

§ 64. Τὰ μὲν στόματα τῶν νέων ποίει ἀπὸ ἀγνὸν βόλον, τὰ δέ κοκκινάδια βάνε λεπτὰ ἀνακατώνοντας βόλον μὲ σάρκα· ὁμοίως και τὰ χεῖλη αὐτῶν· εἰς δέ τοὺς ἴσκιους τῶν χειρῶν και ἄλλων μελῶν βάλε ἀγνὸν βόλον πολλὰ λεπτόν· ὁμοίως και τῶν γερόντων· τὰ δέ μαλλία και γένεια ποιήσον ὡς ἐρμηνεύθῃς εἰς τās εἰκόνας.

Πῶς νὰ λαμματίζῃς μὲ λαζούρι εἰς τοῖχον.

§ 65. Βάλε τὸ λαζούρι εἰς τὴν πλάκα, βάλε δέ και ὀλίγο λουλάκι ἀπὸ τὸ λεγόμενον χίντι, διότι τὸ λαζούρι μουχλιάζει εἰς

τὸν τοῖχον· καὶ ὅσον ἔβαλες λουλάκι, βάλε καὶ ἄλλο τόσον φιμύθι τοῦ τοῖχου καὶ τρίψον αὐτὰ καλὰ καὶ σὺναξέ τα εἰς καυκί, καὶ πρῶτα πρόπλαθε βαθὺ λινὸν καὶ ἄνοιγέ το μὲ μαῦρο καὶ λαμμάτιζε μὲ τὸ λαζούρι· λαμμάτιζεται δὲ καὶ εἰς τὴν μαυροσούμπραν καὶ εἰς τὸ ὀξύμαυρον.

Ποῖαι βαφαὶ δουλεύονται εἰς τὸν τοῖχον καὶ ποῖαι δὲν δουλεύονται.

§ 66. Τὸ φιμύθι τῆς εἰκόνας καὶ τὸ τζιγκιάρι καὶ τὸ λαζούρι καὶ ἡ λάκκα καὶ τὸ ἀρσενίκι, αὐτὰ δὲν δουλεύονται εἰς τὸν τοῖχον· αἱ δὲ λοιπὲς βαφῆς ὅλες δουλεύονται. Διὰ τὴν κιννάβαριν ὅμως πρέπει νὰ ἰξεύρησ, ὅτι, εἰ μὲν ἱστορίζεις ἔξωθεν τοῦ ναοῦ, εἰς τόπον ὁποῦ κτυπᾷ ὁ ἀέρας, μὴ βάλῃς ὀλότελα, διότι μαυρίζει, ἀλλὰ βάλε λευκὸν ὀξύ· εἰ δὲ καὶ ἱστορίζεις ἔσωθεν τοῦ ναοῦ, βάλε φιμύθι τοῦ τοῖχου καὶ ὄχραν Πολίτικην ἀπὸ ὀλίγα καὶ δὲν μαυρίζει.

Πῶς νὰ κάμῃς στέφανα σηκωτὰ εἰς τοῖχον.

§ 67. Ἄφ' οὗ σχεδιάσῃς τὸν ἅγιον, γύρισε τὸ στεφάνι τοῦ μὲ τὸ πριέλι· εἶτα βάλε ὄψιν καὶ σήκωσε τὸ στεφάνι· μόνον πρόσεχε νὰ μὴ πλακώσῃς τὰ μαλλία· εἶτα κόλλησον χρυσαφοχάρτια ἐπάνω εἰς ὅσον ἐσήκωσες, διὰ νὰ μὴ φαίνεται ὁ ἀσβέστης ὀλότελα, καὶ γύρισε δευτέρον μὲ τὸ πριέλι ἐπάνω εἰς τὰ χαρτῖα νὰ σημαδεύσῃς τὸ στεφάνι· καὶ τότε παίρνοντας τὸ ξύλον, ὁποῦ ἔχεις σκαλισμένον, βλέπε μὲ προσοχὴν τὸ γύρισμα τοῦ πριελίου· καὶ βάνοντας τὸ πάτημα κτύπα το μὲ τὸ σκεπάρνι διὰ νὰ τυπώνεται καὶ οὕτω γύρισε αὐτὸ γύροθεν τοῦ στεφάνου· εἶτα ἐβγάνοντας τὰ χαρτῖα ἴσασε τὴν ὄψιν ἀπὸ τριγύρου μὲ τὸ μιστρί καὶ γύρισον αὐτὸ μὲ φιμύθι καὶ μὲ τὸ ὀξύ, καὶ ἄφες νὰ στιγνώσῃ καλὰ, διὰ νὰ βάλῃς μάλαμα μὲ τὸ μουρδέντι.

Πῶς νὰ βάλῃς λαζούρι εἰς τὸν τοῖχον.

§ 68. Πάρε πίτυρα καὶ πλυνέ τα καὶ στραγγισέ τα, τὸ δὲ νερὸν ὁποῦ στραγγίσεις βάλ' το νὰ κατακαθίσῃ καὶ χύνοντας το, ἔως οὗ νὰ μείνῃ τὸ πηκτόν, βάλ' το νὰ βράσῃ· μετὰ δὲ τὸ βράσιμον ἀνακάτωνέ το μὲ τὸ λαζούρι καὶ βάνε το εἰς τοὺς κάμ-

πους τοῦ τοίχου. Πολλοὶ λέγουσιν, ὅτι τὸ νερὸν ὀποῦ πλύνουν τὰ πίτυρα, τὸ χύνουν καὶ βάνουν ἄλλο νερὸν δεύτερον καὶ βράζει μετὰ τὰ πίτυρα πολλήν ὥραν· εἶτα τὸ στραγγίζου καὶ γίνεταί — λέγουσιν — καλὴ κόλλα. Σὺ δέ, ἂν θέλῃς, δοκίμασε αὐτό· ὅμως βλέπε καλὰ, ὅταν βάνῃς τὸ λαζούρι, νὰ εἶναι ὁ τοῖχος πολλὰ ξηρὸς.

Πῶς νὰ ποιήσῃς μουρδέντι διὰ νὰ χρυσώῃς.

§ 69. Πάρε σουλιγένι δράμια τριάντα καὶ ὦχραν φιλήν δράμια τρία, καὶ ὄστρακον δράμια πέντε καὶ τζιγκιάρι δράμι ἓνα καὶ φιμόθι δράμι ἓνα. Αὐτὰ ἔλα ξηρὰ τριῖπον καλὰ εἰς μάρμαρον χωρὶς ἄλλο τίποτε· εἶτα σὺναξέ τα ἀπὸ τὸ μάρμαρο καὶ βάλ' τα εἰς χαρτί, καὶ ὅταν θέλῃς νὰ χρυσώσῃς, βάλ' ἀπ' αὐτὰ εἰς πινακί, ὅσον νὰ σοῦ φθάσῃ νὰ κάμῃς τὴν ὑπηρεσίαν σου· ἢ, ἂν θέλῃς, βάλ' εἰς ἕνα σουλιγένι ξηροτριμμένον· εἶτα βράσε πεζίρι, ἕως οὔ νὰ πῆξῃ νὰ γένη ὡσάν μέλι· καὶ ὅση εἶναι ἡ βαφή, βάλ' καὶ ἄλλο τόσον πεζίρι βρασμένον καὶ ἀνακάτωνέ τα ἐπιπολὺ μὲ ἓνα ξύλον, ἢ μὲ τὸ δάκτυλόν σου, ἕως οὔ νὰ ἐνωθοῦν· καὶ τότε ἄλειψε τὰ στεφάνια τῶν ἁγίων εἰς τὸν τοῖχον καὶ χρύσωσον. Ὅμοίως καὶ ὅ τι ἄλλο θέλεις νὰ χρυσώσῃς, ἢ πετζί, ἢ γιαλί, ἢ μάρμαρον, ἐντὸς ἢ ἐκτὸς, ἄλειψε αὐτὰ πρότερον μὲ τὸ μουρδέντι, εἶτα χρύσωσέ τα. Ὅταν δὲ θέλῃς νὰ χρυσώσῃς πορὶ, πότισέ το μὲ λιπέλι εἰς τὸν ἀέρα μίαν φοράν καὶ ἄφες το νὰ στιγνώσῃ ἡμέρας τρεῖς· εἶτα ἄλειψέ το μὲ τὸ μουρδέντι καὶ ἄφες το νὰ στιγνώσῃ καὶ χρύσωσον ἐπάνω εἰς αὐτό. Εἰ μὲν εἶναι ἕξω, ποιήσον αὐτὸ οὕτως· εἰ δὲ εἶναι μέσα, χρύσωσον μὲ κόλλαν. Ὅμοίως ποιήσον καὶ εἰς σίδηρον καὶ εἰς χάλκωμα καὶ εἰς μολύβι· τὸ δὲ πανὶ πότισον πρῶτον κόλλαν εἰς ὅσον τόπον μέλλει νὰ πέσῃ τὸ μάλαμα· εἶτα ἄλειψον αὐτὸ μουρδέντι καὶ χρύσωσον καὶ γίνεταί καλόν. Ὅμως βλέπε μὴν ἀνακατώσῃς πολὺ μουρδέντι, ὅτι τὴν ἄλλην ἡμέραν πῆζει καὶ δὲν δουλεύεται.

Πῶς νὰ βάλῃς μάλαμα εἰς τὸν τοῖχον, εἰς τὰ στέφανα καὶ ὀπου θέλεις.

§ 70. Τελειώνοντας τὴν ἱστορίαν ἄφες τὴν νὰ στιγνώσῃ καλὰ· εἶτα ποιήσον μουρδέντι, ὅσον ἀπεικάζεις νὰ σοῦ φθάσῃ διὰ τὴν

ὕψηρσίαν σου, καὶ ἄλειψε τὰ στεφάνια τῶν ἁγίων· ποιήσον δὲ καὶ ἄστρα. Ὅμως βλέπε νὰ κάμνης τὰ ἄστρα πρὶν νὰ βάλῃς τὸ λαζούρι· διότι ἂν τὰ βάλῃς ὑστερώτερα ἀπὸ τὸ λαζούρι, κατὰ τὴν ὥραν γίνονται, ὅμως ὕστερα πέφτουν. Ἄφ' οὗ λοιπὸν κάμνης τὰ ἄστρα καὶ ὅ τι ἄλλο θέλεις, ἄφες νὰ ψιχνιάσουν ὀλίγον· εἶτα δοκίμασε τοιοῦτοτρόπως. Γίγξε τὸν δάκτυλόν σου, καὶ εἰ μὲν κολλᾷ καὶ σύρνοντάς τον ὀπίσω δὲν παίρνει μουρδέντι, διότι ἐτζίπωσε, τότε κόψον τὸ μάλαμα μὲ ὄλον τὸ χαρτί μὲ φαλίδι εἰς ὅ τι κομμάτια σοῦ κάμνουν χρεῖα· καὶ οὕτω σηκώνοντας τὸ μάλαμμα μὲ ὄλον τὸ χαρτί βάνε το εἰς τὸν τόπον του μὲ προσοχήν, διὰ νὰ μὴ στραβῶνῃ, καὶ πατώντας μὲ τὰ δάκτυλά σου τὸ χαρτί μὲ ἐπιτηδεύτητα ἐλαφρά, διὰ νὰ κολλήσῃ τὸ μάλαμα, ἔβγαλε τὸ χαρτί καὶ καθάριζέ το μὲ τὸ λαγοπόδι· καὶ εἰ μὲν ἔχει καμμίαν τρύπαν, παίρνε μὲ τὸ λαγοπόδι καὶ βάλε ἀπάνω καὶ κολλᾷ καὶ γίνεται καλόν. Ἐτζι χρύσωσον καὶ ὅ τι ἄλλο θέλεις, ἢ ἄστρα, ἢ χρυσοκονδυλίας· καὶ ἀνίσως δὲν σέρνει τὸ κονδύλι, ὅταν σύρνης μὲ τὸ μουρδέντι εἰς τοῖχον τὰς χρυσοκονδυλίας, βάλε ὀλίγο νέφτι καὶ σέρνει καὶ οὕτως παίρνει τέλος ἡ ἱστορία τοῦ τοίχου. Ἰξευρε καὶ τοῦτο, ὅτι γίνονται καὶ εἰς τὸν τοῖχον λινοκοπίαι μὲ τὸ σκόρδον ὡσάν καὶ εἰς τὰς εἰκόνες καλωτάτες, εἰς τόπον ὅπου δὲν νοτίζει, ἀμὴ εἶναι ἀνοικτός καὶ βαρεῖ ὁ ἀέρας· εἰ δὲ καὶ ὁ τόπος νοτίζει, ἢ εἶναι κλειστός καὶ δὲν βαρεῖ ἀέρας, πρόσεχε νὰ μὴ βάλῃς ποτὲ λινοκοπίαι μὲ σκόρδον εἰς τὸν τοῖχον, διότι ὕστερα μουχλιάζουν καὶ χαλοῦν, μόνον νὰ τὰς βάλῃς μὲ τὸ μουρδέντι, ὡς ἐρμηγεύτης ἄνωθεν.

Πῶς νὰ διορθώσῃς παλαιὰν καὶ σαθρωμένην εἰκόνα.

§ 71. Ὅταν θέλῃς νὰ διορθώσῃς παλαιὰν καὶ σαθρωμένην εἰκόνα, ποιήσον οὕτως. Εἰ μὲν εἶναι ὀπισθεν σαπιμένη καὶ σαρακοφαγωμένη, πρῶτα καθάρισε τὰ σαπήματα καλὰ καὶ τίναξε τὸν κοινορτόν· εἶτα πότισον αὐτὴν μὲ κόλλαν νὰ τὴν πύη καλὰ τὸ σανίδι, ἔπειτα βάλ' τὴν εἰς τὸν ἥλιον νὰ ξηραθῇ· μόνον πρόσεχε νὰ μὴ περάσῃ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἢ κόλλα καὶ χαλάσῃ τὴν ἱστορίαν. Μετὰ ταῦτα πάρε πριονίσματα ἀπὸ σανίδι καὶ ἀνακάτωσέ τα μὲ κόλλαν καὶ γέμισε τὰς τρύπας· καὶ ὡσάν στιγνώσῃ, γύ-

φωσέ την ἢ κόλλησον πανί ὀπισθεν καὶ οὕτω στερεώνει. Εἰ δὲ εἶναι ἀπὸ ἔμπρὸς ὁ κάμπος χαλασμένος καὶ ἡ ἱστορία τοῦ ἁγίου στέκει καλά, πρῶτα ξύσε τὸν κάμπον καὶ ἔβγαλε ἀπὸ τριγύρου τὸν παλαιὸν γύφον· εἶτα πότισέ την κόλλαν, ὡς ἄνωθεν, καὶ βάλε καὶ τὰ πριονίσματα τοῦ ξύλου· ἔπειτα γύφωσέ την καὶ βάλε τὸ μάλαμα καὶ τὲς βαφές καὶ μπάλωσέ την καὶ βερνίκιασέ την καὶ γίνεται ὡσάν καινούρια.

Εἰδησις ἀκριβῆς περὶ χρυσογραφίας.

§ 72. Λαβὼν χρυσάφι καθαρὸν, ἤτοι φλωρίον, καὶ βαλὼν αὐτὸ ἐν χωνεῖα μετὰ ὑδράργυρου καὶ τσαπαρικοῦ, θές μέσον ἀνθράκων πεπυρωμένων πολλῶν, ὥστε σχεδὸν μὴ καθορᾶσθαι τὸ χωνεῖον διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀνθράκων, ἐμφυσῶν αὐτούς ἕως ἐκπυρωθῆ ἢ χωνεῖα καὶ τὸν ὑδράργυρον βλέπης καπνίζοντα καὶ καϊόμενον. Ὅταν δὲ ἴδῃς ὅτι ἐξέλιπεν ὁ καπνὸς αὐτοῦ, γίνωσκε ὅτι ὁ μὲν χρυσὸς διελύθη, ὁ δὲ ὑδράργυρος καυθεὶς εἰς τέλος ἐξέλιπε, καὶ οὕτως αὐτίκα ἐκβαλε τὸ χωνεῖον, ἵνα μὴ βραδύνας ἐν τῷ πυρὶ βράσῃ ὁ χρυσὸς καὶ γένηται στερεὸς ὡς τὸ πρότερον. Ψυχρανθείσης οὖν τῆς χωνείας, ἐκβαλε τὸν χρυσὸν καὶ ἔνωσον αὐτὸν τεάφῃ καθαρᾷ εἰς διπλάσιον τοῦ χρυσοῦ, καὶ οὕτω τρίψον ὁμοῦ καὶ τὰ δύο ἐν μαρμάρῳ πορφυρῷ καὶ τριβίδι ὁμοίῳ. Ὅταν δὲ κατατρίψῃς αὐτὰ ἱκανῶς καὶ ἰσχυρῶς, σύναξον ἐπιμελῶς καὶ ἔμβαλε πάλιν μειζοτέρα χωνεῖα καὶ πύρωσον, ὡς καὶ πρότερον, καίων τὸν χρυσὸν σὺν τῇ τεάφῃ, ἕως εἰς τέλος ἐκκαυθεῖσα καὶ αὕτη ἐκλίπη σὺν τῷ καπνῷ καὶ οὕτως ἐκβαλὼν αὐτὸν τῆς χωνείας καὶ τοῦ πυρός, θές ἐν τῷ ῥηθέντι μαρμάρῳ καὶ τρίψον ἐπιμελῶς καὶ σφοδρῶς, ἕως ἐξασθενήσῃ εἰς τέλος τριβόμενος καὶ γένηται ὡσπερ χοῦς. Πλὴν ἐν τῷ τοιούτῳ δευτέρῳ τρίμματι ἔμβαλε καὶ ὀλίγον ὕδωρ μετὰ ἁλατος καθαροῦ βραχυτάτου, καὶ οὕτω μετὰ τὸ τρίψαι αὐτὸν ἱκανῶς, ὡς εἴρηται, σύναξον αὐτὸς ἐπιμελῶς καὶ βαλὼν ἐν καυκίῳ καθαρῷ πλῆνον πολλάκις αὐτὸν, ἕως ἂν καθαρίσῃς τὸν ῥύπον ὅλον καὶ οὕτω βαλὼν ἐν χηβαδίῳ ποίει ὁ βούλει μετ' αὐτοῦ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΩΣ ΙΣΤΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ.

Περὶ τῶν ἐννέα ταγμάτων.

§ 1. Τὰ τάγματα τῶν ἁγίων ἀγγέλων εἰσὶν ἐννέα κατὰ τὸν ἅγιον Διονύσιον τὸν Ἀρεοπαγίτην· τὰ ὅποια διαιροῦνται εἰς τρεῖς τάξεις. Ἡ πρώτη τάξις· Θρόνοι, Χερουβίμ, Σεραφίμ. Οἱ μὲν Θρόνοι ἱστορίζονται ὡς τροχοὶ πύρινοι ἔχοντες γύροθεν πτερὰ καὶ μέσον τῶν πτερύγων ἔχοντες ὄμματα, περιπεπλεγμένοι ἀλλήλοις καὶ σχηματιζόμενοι ὡς θρόνος βασιλικός· τὰ δὲ Χερουβίμ μὲ κεφαλὴν μόνην καὶ δύο πτέρυγας, τὰ δὲ Σεραφίμ μὲ ἕξ πτέρυγες, μὲ τὰς δύο σκεπάζοντα τὰ πρόσωπά των καὶ μὲ τὰς ἄλλας δύο τοὺς πόδας καὶ μὲ τὰς ἄλλας δύο πετώμενα καὶ βαστάζοντα εἰς τὰς χεῖράς των ῥιπίδια μὲ τριαῦτα γράμματα· «Ἄγιος Ἄγιος Ἄγιος». Οὕτως εἶδεν αὐτὰ ὁ προφήτης Ἡσαΐας (ς', 1—3). Τὰ δὲ τετράμορφα ἱστορίζονται οὕτως. Ἐξαπτέρυγα μὲ στέφανον εἰς τὴν κεφαλὴν, ἔχοντα ἀγγέλου πρόσωπον καὶ βαστῶντα μὲ τὰ δύο χέρια Εὐαγγέλιον ἔμπροσθεν τοῦ στήθους των, καὶ ἐν μέσῳ τῶν δύο πτερύγων τῶν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς των ἔχοντα ἀέτον καὶ εἰς τὴν πλαγίαν πτέρυγα, τὴν δεξιάν, λέοντα καὶ εἰς τὴν ἀριστερὰν μόσχον, βλέποντας ἄνω καὶ βαστάζοντας εἰς τοὺς πόδας των Εὐαγγέλια. Οὕτως εἶδεν αὐτὰ ὁ προφήτης Ἰεζεκιήλ (α', 5—13). Ἡ δευτέρα τάξις, ἣτις λέγεται διακόσμησις· Κυριότητες, Δυνάμεις, Ἐξουσίαι. Αὗται ἱστορίζονται φοροῦσαι σιχάρια ἕως τοὺς πόδας καὶ ζωσμένοι μὲ χρυσοπράσινα ὠράρια, καὶ εἰς μὲν τὰ δεξιὰ των χέρια βαστάζουσαι ῥαβδία χρυσαῖα, εἰς δὲ τὰ ἀριστερὰ

ταύτην τὴν σφραγίδα ⊗. Ἡ τρίτη τάξις: Ἄρχαί, Ἀρχάγγελοι, Ἄγγελοι. Οὗτοι ἱστορίζονται φοροῦντες στρατιωτικὰ φορέματα καὶ ἐξωσμένοι μὲ ζώνας χρυσᾶς καὶ βαστοῦντες εἰς τὰς χεῖράς των κοντάρια μὲ πελέκεις καὶ λόγχας εἰς τὰς κορυφὰς τῶν κονταρίων.

Ἡ ἔκπτωσις τοῦ Ἐωσφόρου.

§ 2. Οὐρανὸς καὶ ὁ Χριστὸς καθήμενος ὡς βασιλεὺς ἐπὶ θρόνου, βαστῶν Εὐαγγέλιον λέγων· «Ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα» (Λουκᾶς ι', 18)· καὶ γύροθεν αὐτοῦ τὰ τάγματα τῶν ἀγγέλων ἰστάμενα μετὰ φόβου· καὶ ὁ Μιχαήλ ἰστάμενος εἰς τὸ μέσον καὶ δεικνύων τὸν Χριστὸν εἰς τὰ ἄλλα τάγματα λέγει εἰς χαρτί· «Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου· δεῦτε προσκυνήσωμεν τῷ βασιλεῖ ἡμῶν Θεῷ». Καὶ ὑποκάτωθεν αὐτῶν βουνὰ καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν χάσμα μέγα καὶ ἐπάνωθεν αὐτοῦ ταῦτα τὰ γράμματα· «Ὁ Τάρταρος». Καὶ τὸ τάγμα τοῦ Ἐωσφόρου γκρεμιζόμενον ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Καὶ ὅσον εἶναι ὑψηλότερα ἄγγελοι λαμπροὶ κρεμνισμένοι καὶ χαμηλότερα ἄλλοι ἄγγελοι μελανοὶ καὶ παρακάτω ἄλλοι σκοτεινότεροι, καὶ κατώτερα πάλιν ἄλλοι ἥμισυ δαίμονες καὶ ἥμισυ ἄγγελοι, καὶ ἄλλοι πάλιν τέλειοι δαίμονες μαῦροι καὶ σκοτεινοί, καὶ ὑποκάτωθεν πάντων, μέσα εἰς τὸν Τάρταρον, ὁ Ἐωσφόρος διάβολος σκοτεινότερος καὶ ἀγιώτερος πάντων, κείμενος προύμυτα καὶ βλέπων ἄνω (Ἡσαΐας ιδ', 12).

Ἡ πλάσις τοῦ Ἀδάμ.

§ 3. Ὁ Ἀδάμ νέος ἀγένειος γυμνὸς ἰστάμενος καὶ ὁ Ἄναρχος Πατὴρ ἔμπροσθεν αὐτοῦ μὲ φῶς πολὺ, μὲ τὴν ἀριστερὰν βαστάζων αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ μὲ τὴν δεξιὰν εὐλογῶν αὐτόν· καὶ γύροθεν αὐτῶν βουνὰ μὲ δένδρα καὶ διάφορα ζῶα, καὶ ἐπάνωθεν οὐρανὸς μὲ ἥλιον καὶ σελήνην (Γεν. β', 7—8).

Ὁ Ἀδάμ καλῶν τὰ ὀνόματα τῶν ζῴων.

§ 4. Παράδεισος μὲ δένδρα διάφορα καὶ λουλούδια πολλὰ, καὶ ὁ Ἀδάμ ἐν μέσῳ καθήμενος, ἔχων τὸ ἓνα χεῖρι ἀπλωμένον

καὶ τὸ ἄλλο ἐπάνω τῶν γονάτων του· καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὄλα τὰ θηρία καὶ ζῶα τῆς γῆς βλέποντα πρὸς αὐτόν (Γεν. β', 19—20).

Ἡ πλάσις τῆς Εὔας.

§ 5. Παράδεισος, ὡς ἄνωθεν, καὶ ὁ Ἀδὰμ γυμνὸς κοιμώμενος, ἀκουμπίζων εἰς τὸ χέρι του, καὶ ἡ Εὔα ἐξερχομένη ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ, ἔχουσα ἀπλωμένα τὰ χέρια ἄνω· καὶ ὁ Ἄναρχος Πατὴρ ἐπάνωθεν μὲ φῶς, μὲ τὴν ἀριστεράν βασιτάζων αὐτήν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ μὲ τὴν δεξιάν εὐλογῶν αὐτήν (Γεν. β', 21—24).

Ἡ παράβασις τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὔας.

§ 6. Παράδεισος, ὡς ἄνωθεν, καὶ ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα γυμνοὶ ἰστάμενοι, καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν μέγα δένδρον ὡς συκῆ μὲ καρπὸν, καὶ ὁ ὄφις τυλιγμένος εἰς αὐτό, ἔχων τὴν κεφαλὴν του πρὸς τὸ ἄφτι τῆς Εὔας· καὶ ἡ Εὔα μὲ τὸ ἓνα χέρι τρώγει ἐκ τοῦ καρποῦ καὶ μὲ τὸ ἄλλο δίδει τοῦ Ἀδὰμ καὶ αὐτὸς λαμβάνει αὐτόν (Γεν. γ', 6).

Ἡ ἐξορία τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὔας.

§ 7. Παράδεισος, ὡς ἄνωθεν, καὶ ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα γυμνοὶ, ἔχοντες τυλιγμένα φύλλα συκῆς εἰς τὰ ὑπογάστριά των, καὶ φεύγοντες βλέπουν εἰς τὰ ὀπίσω· καὶ ἐν πύρινον Ἐξαπτέρυγον βασιτάζον εἰς τὰς χεῖράς του πύρινα σπαθία διώκει αὐτούς (Γεν. γ', 7—24).

Ἄθρηνος τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὔας.

§ 8. Παράδεισος κλεισμένος καὶ ἔμπροσθεν τῆς θύρας αὐτοῦ ἡ φλογίνη ῥομφαία, καὶ ἀπέναντι αὐτοῦ ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα καθήμενοι καὶ θρηνοῦντες τραβίζουν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς των, ὄντες μισογυμνωμένοι (Γεν. γ', 24).

Ὁ Ἀδὰμ ἐργαζόμενος τὴν γῆν.

§ 9. Ὁ Ἀδὰμ βασιτάζων δικέλλι σκάπτει χωράφι καὶ ἡ Εὔα ἀντικρυς αὐτοῦ καθημένη· βασιτάζουσα ῥόκκον κλώθει (Γεν. γ', 17, 20, 23).

Ἡ γέννησις τοῦ Κάν.

§ 10. Σπήλαιον καὶ ἡ Εὐα ἔσωθεν κειμένη εἰς ροῦχα, καὶ ὁ Ἀδὰμ ἀρχιγένης καθήμενος βασιτάζει τὸν Κάν ὡς βρέφος τυλιγμένον εἰς σπάργανα (Γεν. δ', 1).

Ἡ γέννησις τοῦ Ἀβελ.

§ 11. Σπήλαιον καὶ ἡ Εὐα κειμένη εἰς ροῦχα καὶ ὁ Ἀδὰμ πλύνων τὸν Ἀβελ μέσα εἰς λεκάνην, καὶ ὁ Κάν τοῦ χύνει νερὸν με κανάτι (Γεν. δ', 2).

Ὁ Κάν ἐργαζόμενος τὴν γῆν.

§ 12. Ὁ Κάν νέος ἀγένειος ἔσω εἰς χωράφι, ἔχων δύο βόδια ζευγμένα με ζυγὸν καὶ ἀλέτρι καὶ με τὸ ἓνα χεῖρι βασιτάζει ὀπίσω τὸ ἀλέτρι καὶ με τὸ ἄλλο πλήττει τὰ βόδια με τὸ βουκέντρι, καὶ παρέκει πάλιν ὁ αὐτὸς θερίζων σιτᾶρι (Γεν. δ', 2).

Ὁ Ἀβελ βόσκων τὰ πρόβατα.

§ 13. Ὁ Ἀβελ νέος ἀγένειος βασιτάζων ράβδον καὶ πλήθος προβάτων ἔμπροσθέν του (Γεν. δ', 2).

Ἡ θυσία τοῦ Κάν καὶ Ἀβελ.

§ 14. Θυσιαστήριον ἔχον ἐπάνω πρόβατον καιόμενον καὶ ἡ φλόξ αὐτοῦ ἀναβαίνουσα ἴσια εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ὁ δίκαιος Ἀβελ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἔχων τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα ὕψωμένα εἰς τὸν οὐρανόν καὶ πλησίον ἄλλο θυσιαστήριον ἔχον ἐπάνω δεμάτια αἴτου καιόμενα, καὶ ὁ Κάν ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἔχων τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸ πρόσωπόν του, καὶ ἡ φλόξ τοῦ θυσιαστηρίου γυρισμένη ὡς καμάρα εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ (Γεν. δ', 3—4).

Ὁ Κάν φονεύων τὸν Ἀβελ.

§ 15. Βουναὶ καὶ ὁ Ἀβελ κείμενος καταγῆς πληγωμένος, καὶ ὁ Κάν ἐπάνωθεν αὐτοῦ βαστῶν μάχαιραν (Γεν. δ', 8).

Ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐα θρηνοῦντες τὸν Ἀβελ.

§ 16. Ὁ Ἀβελ κείμενος ὑπτίος καὶ αἷμα τρέχον ἐκ τῆς κεφαλῆς του, καὶ ὁ Ἀδὰμ μιξαιπόλιος καὶ ἡ Εὐα κλαίοντες αὐτὸν

καὶ εἰς ἄγγελος λέγων πρὸς τὸν Ἀδὰμ εἰς χαρτὶ «Μὴ κλαῖτε ἀναστήσεται ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ».

Ὁ Νῶε προστάζεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὴν κιβωτὸν κατασκευάσῃ.

§ 17. Ὁ Νῶε ἰστάμενος, βλέπων ἄνω, καὶ ἐπάνωθεν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀκτὶς κατερχομένη εἰς αὐτόν, καὶ μέσα εἰς τὴν ἀκτῖνα αὐτὰ τὰ γράμματα· «Ποίησον σεαυτῷ κιβωτὸν ἐκ ξύλων τετραγώνων· ἰδοὺ γὰρ ἐγὼ ἐπάγω τὸν»: (Γεν. ζ', 13—14, 17).

Ὁ Νῶε ποιῶν τὴν κιβωτὸν.

§ 18. Καράβι· μεγάλο καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὁ Νῶε βαστῶν σκεῦος μὲ πίσσαν ἀλείφει αὐτό· καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ἄλλοι καταφατίζουσιν, ἄλλοι πελεκοῦν· καὶ γυναῖκες ἔσωθεν τῆς κιβωτοῦ καὶ ἔξωθεν ἄνθρωποι, ἄλλοι τρώγοντες καὶ πίνοντες μὲ γυναῖκες καὶ μὲ ὄργανα καὶ ἄλλοι καταγελῶντες αὐτόν· καὶ θηρία καὶ πετεινά καὶ κτήνη διάφορα ἐρχόμενα εἰς τὴν κιβωτὸν (Γεν. ζ', 22. ζ', 1—9).

Ὁ κατακλυσμὸς.

§ 19. Πλῆθος ὑδάτων καὶ ἄνθρωποι πνιγμένοι πολλοὶ καὶ ἀνάμεσα τὰ ὕδατα φαινόμενα κορυφαὶ βουνῶν, καὶ εἰς μίαν κορυφὴν βουνοῦ ἡ κιβωτὸς καὶ ὁ Νῶε προκύπτει ἀπὸ ἕνα παράθυρον βαστάζων εἰς τὸ χέρι του περιστερὰν (Γεν. η', 8).

Ἡ θυσία τοῦ Νῶε.

§ 20. Βουναὶ καὶ ἐπάνω ἡ κιβωτὸς καὶ θηρία καὶ κτήνη καὶ πετεινά ἐξερχόμενα ἐκ τῆς κιβωτοῦ, καὶ ἔξωθεν θυσιαστήριον ἔχον ἐπάνω πρόβατα καὶ ἄλλα καθαρὰ ζῶα καὶ πετεινά, καὶ τριγύρου αὐτοῦ ὁ Νῶε καὶ οἱ υἱοὶ του καὶ αἱ γυναῖκὲς των, ἔχοντες τὰ χέρια ὑψωμένα εἰς τὸν οὐρανόν (Γεν. η', 20).

Ὁ Νῶε φυτεύων ἀμπελῶνα.

§ 21. Ἄνθρωποι σκάπτοντες καὶ εἰς βαστῶν λωστὸν τρυπᾶ τὴν γῆν, καὶ ὁ Νῶε ὀπισθεν αὐτοῦ μὲ τὸ ἕνα χέρι βαστῶν κλήματα καὶ μὲ τὸ ἄλλο βάνει αὐτὰ εἰς τὲς τρύπες (Γεν. θ', 20).

Ὁ Νῶε μαθησθεὶς ἐκ τοῦ οἴνου ἐγομνώθη.

§ 22. Σπίτια καὶ ὁ Νῶε καθήμενος, ἔχων κανάτι καὶ πίνων μὲ μουςούρι· καὶ παρέχει πάλιν αὐτὸς κοιμώμενος ξεγομνωμένος ἕως τὴν κοιλίαν, καὶ οἱ δύο τοῦ οἴσι, ὁ Σῆμ καὶ ὁ Ἰάφεθ, ἔχοντες εἰς τὴν πλάτην τοὺς ἱμάτιον πηγαίνουν πρὸς αὐτὸν ὀπισθοφανῶς· καὶ ὁ Χάμ ὀπισθεν αὐτῶν βλέπων τὸν Νῶε δείχνει αὐτὸν πρὸς αὐτούς (Γεν. θ', 21—24).

Ἡ πυργοποιία.

§ 23. Κάστρον καὶ πύργος πολλὰ ὑψηλὸς καὶ ἄνθρωποι ἐπάνω αὐτοῦ κτίζοντες ἄλλοι μὲ σφυρία, ἄλλοι μὲ ἄλλα ἐργαλεῖα· ἄλλοι φέρουν πλίνθους, ἄλλοι νερόν, ἄλλοι πηλόν, ἄλλοι καίοντες πλίνθους· καὶ ἐπάνωθεν τοῦ πύργου νέφη πολλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν ἐξερχόμενα· γλῶσσαι πύριναι διαμερίζονται ἐφ' ἕνα ἕκαστον αὐτῶν (Γεν. ια', 1—8).

Ὁ Ἀβραάμ προστάζεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ ἐξέλθῃ.

§ 24. Ὁ Ἀβραάμ ἱστάμενος, βλέπων ἄνω, καὶ ἐπάνωθεν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀκτὶς κατερχομένη εἰς αὐτὸν καὶ μέσ' στήν ἀκτῖνα αὐτὰ τὰ γράμματα· «Ἐξέλθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ δεῦρο εἰς γῆν, ἣν ἂν σοι δεῖξω» (Γεν. ιβ', 1).

Ὁ Ἀβραάμ πηγαίων εἰς Αἴγυπτον.

§ 25. Ὁ Ἀβραάμ καταλλάρης καὶ ἡ Σάρα ὀπίσω του καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν κάστρον, καὶ εἰς τὴν πόρταν τοῦ κάστρου ἄνθρωποι βλέποντες αὐτούς (Γεν. ιβ', 10—13).

Ὁ Φαραὼ λαβὼν τὴν Σάραν, γυναῖκα τοῦ Ἀβραάμ, ἐτάζεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

§ 26. Παλάτια καὶ ὁ βασιλεὺς Φαραὼ κοιμώμενος ἐπὶ κλίνης χρυσοῦς, καὶ εἷς ἄγγελος ἐπάνωθεν τοῦ βαστῶν σπαθὶ φοβερίζει αὐτόν, καὶ ἡ Σάρα εἰς ἕνα μέρος προσευχομένη (Γεν. ιβ', 14—17).

Ὁ Ἀβραάμ λαβὼν τὴν γυναῖκά του Σάραν ἀμίαντον ἀπὸ τὸν Φαραὼ ἔρχεται εἰς τὴν ἔρημον.

§ 27. Παλάτι καὶ ὁ Φαραὼ καθήμενος εἰς θρόνον καὶ στρατιῶται πλησίον του, καὶ ὁ Ἀβραάμ ἔμπροσθεν αὐτοῦ βαστῶν τὴν Σάραν ἀπὸ τὸ χέρι, καὶ ὁ βασιλεὺς δείχνει αὐτὴν πρὸς αὐτόν· καὶ παρέχει πάλιν ὁ Ἀβραάμ καθάλλαρος καὶ ἡ Σάρα ὀπισθὲν του καὶ ὁ Λῶτ καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ φεύγοντες μετ' αὐτοῦ, καὶ πρόβατα καὶ ἄλλα ζῶα (Γεν. ιβ', 18—20).

Ὁ Ἀβραάμ πατάξας τὸν βασιλέα Χολοδογόμορ καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ λυτρώνει τὸν Λῶτ.

§ 28. Στρατιῶται διώκοντες ἄλλους στρατιώτας καὶ βασιλεῖς καὶ κατακόπτοντες αὐτούς, καὶ ὁ Ἀβραάμ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἀρματωμένος, βαστῶν τὸν Λῶτ ἀπὸ τὸ χέρι· καὶ ὀπισθεν αὐτῶν ἄλογα καὶ πρόβατα καὶ βόες (Γεν. ιδ', 14—17).

Ὁ Μελχισεδὲκ προῦπαντῶν τὸν Ἀβραάμ.

§ 29. Ὁ δίκαιος Μελχισεδὲκ φορῶν ἱερατικὴν στολὴν καὶ βαστάζων δίσκον μὲ τρεῖς ἄρτους καὶ κανάτι μὲ κρασί, καὶ ὁ Ἀβραάμ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἀρματωμένος καὶ ὁ Λῶτ μετ' αὐτοῦ καὶ ἄλλοι στρατιῶται καὶ ἄλογα καὶ πρόβατα καὶ βόες (Γεν. ιδ', 18—20).

Ἡ φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ.

§ 30. Σπίτια καὶ τρεῖς ἄγγελοι καθήμενοι εἰς τράπεζαν, ἔχοντες ἔμπροσθεν τοὺς εἰς σκουτέλι βουδοκέφαλον καὶ φωμῖα καὶ ἄλλα μουςούρια μὲ φαγητὰ καὶ κανάτι μὲ κρασί καὶ ποτήρι· καὶ ἐκ δεξιῶν αὐτῶν ὁ Ἀβραάμ φέρων μουςούρι σκεπασμένον· ἐξ ἀριστερῶν ἡ Σάρα φέρουσα μουςούρι μὲ ὄρνιθα βρασμένην (Γεν. ιη', 1—15).

Ὁ ἐμπρησμός Σοδόμων καὶ Γομόρρας.

§ 31. Νέφη καὶ ἐπάνω αὐτῶν τρεῖς ἄγγελοι βλέποντες κάτω καὶ ἐκ τῶν νεφελῶν κατερχομένη φλόξ, καὶ ὑποκάτω σπίτια χαλασμένα καίόμενα καὶ ἀνάμεσα τὰ σπίτια ἄνθρωποι ἀποθαμμένοι·

καὶ παρέχει, ἐπάνω εἰς βουνόν, ὁ Λὼτ καὶ οἱ δύο τοῦ θυγατέρες φεύγουσαι, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ὀπισθεν αὐτῶν λευκὴ ὡς ἄλας, βλέπουσα εἰς τὰ ὀπισθεν (Γεν. ιθ', 24—26).

Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραάμ.

§ 32. Ὁ Ἀβραάμ ἐπάνω εἰς βουνόν, ἔχων τὸν Ἰσαὰκ μικρὸν παιδί δεμένον ἐπάνω εἰς ξύλα καὶ βαστῶν μάχαιραν, ἵνα σφάζῃ αὐτόν· καὶ εἷς ἄγγελος ἐπάνωθεν αὐτοῦ δεικνύει αὐτῷ τὸν κριὸν δεμένον ἀπὸ τὰ κέρατα εἰς τὸ φυτόν, λέγων εἰς χαρτί· «Ἀβραάμ· Ἀβραάμ, μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χειρὰ σου ἐπὶ τὸ παιδάριον»· καὶ ὑποκάτω τοῦ βουνοῦ δύο νέοι κρατοῦντες ὄνον σαμαρωμένον (Γεν. κβ', 9—13).

Ὁ Ἰσαὰκ εὐλογῶν τὸν Ἰακώβ.

§ 33. Σπίτια καὶ ὁ Ἰσαὰκ πολλὰ γέρων ἐπάνω εἰς κλίνην, καὶ πλησίον αὐτοῦ τράπεζα μὲ φαγητὰ καὶ ὁ Ἰακώβ νέος, γονατισμένος ἔμπροσθέν του· αὐτὸς δὲ μὲ τὸ ἓνα χέρι βαστᾷ τὸν Ἰακώβ ἀπὸ τὴν κεφαλὴν καὶ μὲ τὸ ἄλλο εὐλογεῖ αὐτόν· καὶ ὁ Ἡσαῦ ἐπάνω εἰς βουνά βαστῶν τόξον κυνηγᾷ ζῶα (Γεν. κζ', 23—29).

Ἡ κλιμαξ τοῦ Ἰακώβ.

§ 34. Ὁ Ἰακώβ ἀρχιγένης κοιμώμενος καὶ ἐπάνωθεν του σκάλα ἀκουμπίζουσα εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνουν καὶ καταβαίνουν εἰς αὐτήν (Γεν. κη', 12).

Τὰ ἐνόπνια Ἰωσήφ παγκάλου.

§ 35. Ὁ Ἰωσήφ νέος ἀγένειος κοιμώμενος, καὶ ἐπάνωθεν αὐτοῦ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ ἔνδεκα ἀστέρες· καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ δώδεκα δεμάτια ἀστάχια, τὸ ἓνα ἰστάμενον ὀρθιον καὶ τὰ ἄλλα τριγύρου του ὀλίγον κλιτὰ ὡς προσκυνούντα αὐτό (Γεν. λζ', 9).

Ὁ Ἰωσήφ πωλούμενος τοῖς Ἰσραηλίταις παρὰ τῶν ἀδελφῶν του.

§ 36. Λάγκος καὶ ὁ Ἰωσήφ ἀγένειος ἔσω, καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ αὐτοῦ κρατοῦντες αὐτόν ἀπὸ τὰ χέρια τὸν ἐβγάθουν ἐκ τοῦ

λάκκων· καὶ πλησίον οἱ ἄλλοι ἀδελφοὶ καὶ πρόβατα καὶ οἱ Ἰσμαη-
λίται μὲ καμήλας μετροῦντες εἰς μίαν πέτραν ἄσπρα καὶ αὐτοὶ
λαμβάνουσι αὐτά (Γεν. λζ', 28).

Ὁ Ἰωσήφ καταλιπὼν τὸν χιτῶνα ἔφυγε τὴν ἀμαρτίαν.

§ 37. Παλάτια καὶ γυνὴ καθημένη εἰς κλίνην, βαστάζουσα
τὸν Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ῥοῦχον· ὁ δὲ Ἰωσήφ φεύγει· ἀφίνων τὸ ῥοῦ-
χόν του εἰς αὐτήν (Γεν. λθ', 12—13).

Ὁ Ἰωσήφ ἐν τῇ φυλακῇ διαλύων τὰ ἐνόπνια τοῦ ἀρχιαιτου τοῦ
καὶ ἀρχιαινοχοῦ.

§ 38. Φυλακὴ καὶ μέσον αὐτῆς ὁ Ἰωσήφ καὶ δύο ἄνθρωποι
ἔμπροσθεν αὐτοῦ γονατιστοὶ ὡς ὁμιλοῦντες αὐτῷ· ὁ εἷς ἔχων
εἰς τὸ κεφάλι του δίσκον μέγαν μὲ φαγητὰ καὶ ἐπάνωθεν αὐτοῦ
κατεργόμενα πουλλία τρώγουσι αὐτά· ὁ δὲ ἄλλος μὲ τὸ ἓνα χέρι
βαστῶν ποτήρι μὲ τὸ ἄλλο στόφει σταφύλι μέσα εἰς αὐτό (Γεν.
μ', 9—19).

Ὁ Ἰωσήφ διαλύων τὸ ἐνόπνιον Φαραώ.

§ 39. Παλάτια καὶ ὁ βασιλεὺς κοιμώμενος εἰς κλίνην χρυ-
σῆν, καὶ ἔξωθεν τοῦ παλατίου βουνὰ καὶ ποταμός, καὶ ἔξωθεν
τοῦ ποταμοῦ βόσκοντες ἑπτὰ βόες παχεῖς καὶ ξανθοὶ καὶ ἄλλοι
ἑπτὰ βόες μαῦροι καὶ ἀδύνατοι ἐβγαίνοντες ἀπὸ τὸν ποταμόν· καὶ
πλησίον ἑπτὰ στάχυα καλὰ καὶ γεμᾶτα καὶ ἄλλα ἑπτὰ ἀχαμνὰ
καὶ λιμὰ· καὶ παρέκει πάλιν ὁ βασιλεὺς καθημένος εἰς θρόνον
καὶ ὁ Ἰωσήφ ἔμπροσθεν αὐτοῦ λέγων εἰς χαρτί· «Αἱ ἑπτὰ βόες
αἱ καλαὶ ἑπτὰ ἔτη καλὰ ἔστιν, αἱ δὲ ἑπτὰ βόες αἱ κακαὶ ἑπτὰ
ἔτη κακὰ ἔστιν» (Γεν. μα', 26).

Ὁ Ἰωσήφ καθιστάμενος ὑπὸ τοῦ Φαραώ κύριος πάσης
γῆς Αἰγύπτου.

§ 40. Ὁ Φαραώ καθημένος εἰς θρόνον καὶ στρατιῶται πλη-
σίον αὐτοῦ, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὁ Ἰωσήφ καθημένος εἰς ἀμάξι
χρυσόν καὶ δύο ἄλογα σύρνον τὸ ἀμάξι, καὶ ἔμπροσθεν ἑνασ σαλ-
πίφων καὶ ὕπισθεν πολλοὶ στρατιῶται μὲ κοντάρια καὶ ἄλλοι πολ-
λοὶ ἄνθρωποι ἀκολουθοῦντες (Γεν. μα', 39—45).

Ὁ Ἰωσήφ προσκυνούμενος ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του.

§ 41. Παλάτι καὶ ὁ Ἰωσήφ ἀρχιγένης, καθήμενος εἰς θρόνον ὡς βασιλεύς, καὶ οἱ δέκα ἀδελφοὶ του γονατισμένοι ἔμπροσθέν του, καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ παλατίου ζῶα φορτωμένα μὲ σακκία (Γεν. μβ', 6).

Ὁ Ἰωσήφ γνωριζόμενος εἰς τοὺς ἀδελφούς του.

§ 42. Παλάτι καὶ ἐν αὐτῷ ὁ Ἰωσήφ ἀσπαζόμενος τοὺς ἀδελφούς του, καὶ ἔξωθεν πάλιν τοῦ παλατίου οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ περίλυποι καὶ ζῶα καὶ σακκία ῥιμμένα εἰς τὴν γῆν καὶ στρατιῶται ἀνοίγοντες αὐτά, καὶ εἰς στρατιώτης ἐβγάνων ἀπὸ τὸ σακκί τοῦ Βενιαμὴν κοῦπαν ἀργυρῆν (Γεν. με', 1—3).

Ὁ Ἰωσήφ προὔπαντων τὸν πατέρα του Ἰακώβ καὶ τοὺς ἀδελφούς του.

§ 43. Κάστρον καὶ ἔξωθεν αὐτοῦ στρατιῶται καβαλλαρέει καὶ ἄρχοντες, καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν ἄλογον χρυσοσελλωμένον καὶ χρυσοχαλινωμένον βασταζόμενον ὑπὸ δύο στρατιωτῶν χρυσοφόρων καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν πεζὸς ὁ Ἰωσήφ ἀσπαζόμενος τὸν πατέρα του Ἰακώβ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὀπισθεν τοῦ Ἰακώβ καὶ ζῶα φορτωμένα καὶ ἀμάξια μὲ γυναῖκες κρατούσες παιδία (Γεν. μς', 29).

Ὁ Ἰακώβ εὐλογῶν τοὺς υἱούς Ἰωσήφ.

§ 44. Ὁ Ἰακώβ καθήμενος ἐπάνω εἰς κλίνην καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὁ μὲν Μανασσῆς ἐκ δεξιῶν, ὁ δὲ Ἐφραὶμ ἐξ ἀριστερῶν ὁ δὲ Ἰακώβ ἔχων τὰς χεῖράς του ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν σταυροειδῶς, τὴν μὲν δεξιάν εἰς τὸν Ἐφραὶμ, τὴν δὲ ἀριστεράν εἰς τὸν Μανασσῆ, καὶ ὁ Ἰωσήφ ὀπισθεν τῶν υἱῶν του θαυμάζων (Γεν. μη', 11—12).

Ὁ Ἰακώβ εὐλογῶν τοὺς ἑβ' υἱούς του.

§ 45. Ὁ Ἰακώβ καθήμενος εἰς κλίνην καὶ ἔχων τὰς χεῖράς του ἀπλωμένας εὐλογεῖ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἔμπροσθέν του γονατισμένοι (Γεν. μθ', 28).

Ὁ προφήτης Μωϋσῆς εὐρίσκεται ὑπὸ τῆς θυγατρὸς τοῦ Φαραῶ ἐν τῇ θίβει.

§ 46. Βουνὰ καὶ ποταμοὺς ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ στήν ἄκρην τοῦ ποταμοῦ σεντουκόπουλον καὶ μία βασίλοπούλα καθημένη εἰς θρόνον· καὶ ἐκ δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν δύο κορίττια βαστάζοντα μανδύλη· ὀπισθεν αὐτῆς, καὶ ἄλλο κορίττι ἀνοίγον τὸ σεντούκι ἔμπροσθεν αὐτῆς καὶ ἐβγάνον ἐξ αὐτοῦ παιδίον (Ἐξόδ. β', 1—6).

Ὁ Μωϋσῆς ποιμαίνει τὰ πρόβατα ὄρα καιομένην τὴν βάτον.

§ 47. Ὁ Μωϋσῆς λύων τὸ ὑπόδημά του καὶ τριγύρου αὐτοῦ πρόβατα καὶ ἔμπροσθέν του βάτος καιομένη, καὶ εἰς τὸ μέσον αὐτῆς ἡ Παναγία εἰς πόλον μετὰ τὸ βρέφος· καὶ εἰς τὸ πλάγι αὐτῆς εἷς ἄγγελος βλέπων πρὸς τὸν Μωϋσῆν· καὶ εἰς τὸ ἄλλο μέρος τῆς βάτου πάλιν ὁ Μωϋσῆς ἰστάμενος, ἔχων τὴν μίαν χεῖρα ἀπλωμένην καὶ μετὰ τὴν ἄλλην βαστῶν ῥάβδον (Ἐξόδ. γ', 1—4).

Ὁ Μωϋσῆς εὐαγγελιζόμενος τοῖς Ἑβραίοις τὴν ἀπολύτρωσιν αὐτῶν.

§ 48. Ὁ Μωϋσῆς ἰστάμενος καὶ ὁ Ἀαρὼν πλησίον αὐτοῦ καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πολλοὶ Ἰουδαῖοι προσκυνῶντες αὐτόν (Ἐξόδ. δ', 28—31).

Ὁ Μωϋσῆς λέγων τῷ Φαραῶ ἵνα ἐξαποστείλῃ τοὺς Ἑβραίους.

§ 49. Παλάτια καὶ ὁ Φαραῶ καθημένος εἰς θρόνον καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὁ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν, καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν μέγας ὄφεις εἰς τὴν γῆν καταπίνων ἄλλους μικροὺς ὄφεις· καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι πλησίον μετὰ καλουπάκια καὶ σαρίκια βαστάζοντες χαρτία· καὶ ἔξωθεν τοῦ παλατίου Ἑβραῖοι, ἄλλοι ἀνακατώνοντες λάσπην μετὰ ἄχυρον, ἄλλοι φτιάνοντες πλίνθους, ἄλλοι φήνοντες αὐτούς, καὶ ἄλλοι Αἰγύπτιοι δέροντες αὐτούς (Ἐξόδ. ε', 1—18).

Αἱ δέκα πληγαὶ Αἰγύπτου.

§ 50. Πληγὴ α'. Ὁ Ἀαρὼν διὰ τῆς ῥάβδου αὐτοῦ μεταβάλλει τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰ ὕδατα τῆς Αἰγύπτου εἰς αἷμα. Ποταμοὶ καὶ βρύσες ὅλον αἷμα καὶ ὁ Μωϋσῆς ἰστάμενος καὶ ὁ Ἀαρὼν ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἔχει τὴν ῥάβδον του εἰς τὸν ποταμόν, καὶ

οἱ Αἰγύπτιοι ἀποροῦντες καὶ λυπούμενοι, ὡς μὴ δυνάμενοι πιεῖν (Ἐξῆδ. ζ', 19—21). — Πληγὴ β'. Ὁ Ἄαρὼν μετὰ τοῦ Μωϋσέως βαλὼν τὴν ῥάβδον του εἰς τὸν ποταμὸν ἐξήγαγε τοὺς βατράχους (η', 6). — Πληγὴ γ'. Ὁ Ἄαρὼν μετὰ τοῦ Μωϋσέως πατάξας ἐν τῇ ῥάβδῳ αὐτοῦ τὴν γῆν ἐξήγαγε τοὺς κώνωπας (η', 17). — Πληγὴ δ'. Πλῆθος κυνόμυιες κατεσθίων τοὺς Αἰγυπτίους (η', 24). — Πληγὴ ε'. Θάνατος τῶν ζώων τῶν Αἰγυπτίων (θ', 6). — Πληγὴ ς'. Ὁ Μωϋσῆς καὶ Ἄαρὼν ῥίψαντες εἰς τὸν ἀέρα κατέναντι Φαραὼ τὴν αἰθάλην ἐπήγαγον τὰς φλυκτίδας τοῖς Αἰγυπτίοις (θ', 10). — Πληγὴ ζ'. Ὁ Μωϋσῆς ἐκτείνας τὴν χεῖρα εἰς τὸν οὐρανὸν κατήγαγε τὴν χάλαζαν καὶ τὸ πῦρ καὶ διέφθειρε τὰ κτήνη καὶ τὰ φυτὰ τῆς Αἰγύπτου (θ', 25). — Πληγὴ η'. Ὁ Μωϋσῆς ἐκτείνας τὴν ῥάβδον εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπήγαγε τὴν ἀκρίδα (ι', 13—15). — Πληγὴ θ'. Ὁ Μωϋσῆς ἐκτείνας τὴν χεῖρα εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπήγαγε τὸ φηλαφητὸν σκότος (ι', 22). — Πληγὴ ι'. Ἄγγελος κατελθὼν ἐπάταξε τὰ πρωτότοκα τῶν Αἰγυπτίων ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους (ιβ', 29).

Ὁ Μωϋσῆς ποιῶν τὸ πάσχ μετὰ τῶν Ἑβραίων.

§ 51. Σπίτια καὶ τράπεζα καὶ ἐπάνω αὐτῆς ἀρνίον φημένον καὶ πλατέα φωμῖα, καὶ τριγύρου ὁ Μωϋσῆς καὶ Ἄαρὼν καὶ ἄλλοι Ἑβραῖοι ἱστάμενοι φοροῦντες ὑποδήματα καὶ βαστάζοντες ῥαβδία τρώγουν (Ἐξῆδ. ιβ', 43 κέ).

Ὁ Μωϋσῆς περάσας τοὺς Ἰσραηλίτας διὰ τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης καταποντίζει τοὺς Αἰγυπτίους.

§ 52. Θάλασσα καὶ ἔξωθεν γυναῖκες χορεύουσαι καὶ πλῆθος Ἑβραίων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἔχοντες εἰς τὰς ἀγκάλας καὶ εἰς τοὺς ὤμους τῶν βρέφῳ καὶ ὁ Μωϋσῆς κτυπῶν μετὰ τὴν ῥάβδον του τὴν θάλασσαν, καὶ στρατιῶται ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης φαινόμενοι ἄλλοι ὡς τὴν μέσην, ἄλλοι ὡς τὸ κεφάλι καὶ ἄλλου τὸ ἄλογον καὶ ἄλλου τὸ ἀμάξι (Ἐξῆδ. ιδ', 27—30).

Ὁ Μωϋσῆς γλυκαίνει τὰ πικρὰ ὕδατα.

§ 53. Βουνά καὶ λάκκος μετὰ νερὸ καὶ ὁ Μωϋσῆς βάλλων τὴν ῥάβδον του εἰς τὰ ὕδατα καὶ Ὠρ καὶ ὁ Ἄαρὼν πλησίον αὐτοῦ

καὶ πλῆθος Ἑβραίων ὀπισθεν αὐτῶν καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοῦς Ἑβραίους πίνοντες ὕδωρ (Ἐξόδ. ιε', 25).

Ὁ Μωϋσῆς μὲ τὸν λαὸν ἦλθον εἰς Αἰλείμ εἰς τὰς δώδεκα πηγὰς τῶν ὑδάτων καὶ οὐ στελέγη φοινίκων.

§ 54. Βουνὸν καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐξερχόμεναι δώδεκα πηγαί, καὶ ἐπάνω αὐτοῦ ἑβδομήντα φοίνικες καὶ ὁ Μωϋσῆς μὲ τὸ πλῆθος τῶν Ἑβραίων ἔμπροσθεν τῶν πηγῶν (Ἐξόδ. ιε', 27).

Ὁ Μωϋσῆς ἀπλώσας τὰς χεῖρας ἐν τῷ ὄρει ἐτροπώσατο τὸν Ἀμαλήκ.

§ 55. Ὁ Μωϋσῆς ἐπάνω εἰς βουνὸν καθήμενος εἰς πέτραν καὶ ἀπὸ τὰ δύο τοῦ μέρη ὁ Ὄρ καὶ Ἀαρὼν βαστάζοντες ὑψηλὰ τὰς χεῖράς του, καὶ κάτωθεν τοῦ βουνοῦ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ νέος διώκει τοὺς ἀλλοφύλους μαζὶ μὲ τοὺς Ἑβραίους καὶ κατακόπτουν αὐτούς οἱ Ἑβραῖοι (Ἐξόδ. ιζ', 9—13).

Ὁ Μωϋσῆς λαμβάνων τὸν νόμον.

§ 56. Ὅρος ὑψηλὸν καὶ εἰς τὴν κορυφὴν του ὁ Μωϋσῆς γονατιστὸς βαστῶν τὰς πλάκας, καὶ ἐπάνωθεν αὐτοῦ νέφαλα πολλὰ μὲ ἄπειρον φῶς καὶ ἄγγελοι σαλπίζοντες· καὶ κατώτερα εἰς τὸ βουνὸν πάλιν ὁ Μωϋσῆς συντρίβων τὰς πλάκας· κάτωθεν δὲ τοῦ βουνοῦ οἱ Ἑβραῖοι τρώγοντες καὶ πίνοντες καὶ χορεύοντες, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν κολῶνα ὑψηλὴ καὶ ἐπάνω αὐτῆς μόσχος χρυσοῦς καὶ ὁ Ἀαρὼν ἱστάμενος παράμερα λυπεῖται (Ἐξόδ. ιθ'—λβ').

Ὁ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν λειτουργοῦντες εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου.

§ 57. Στόλοι τέσσαρες χρυσοὶ καὶ ἐπάνωθεν αὐτῶν τέντα χρυσοῦφαντος μὲ ἑξαπτέρυγα ἀπλωμένη, καὶ ὑποκάτω αὐτῆς ἡ κιβωτὸς χρυσομένη, καὶ ἐπάνω αὐτῆς ἡ χρυσοῦ στάμνος καὶ ἡ ἐπτάφωτος λυχνία καὶ πέντε ἄρτοι· καὶ ἐπάνωθεν τῆς κιβωτοῦ ἡ Παναγία μετὰ βρέφους μέσα εἰς πόλον καὶ ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος τῆς κιβωτοῦ ὁ Μωϋσῆς βαστῶν τὴν ῥάβδον του καὶ τὰς πλάκας, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ Ἀαρὼν μὲ ἱερατικὴν στολὴν καὶ

μίτραν εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ καὶ εἰς τὸ ἓνα χέρι βαστῶν θυμιατήριον χρυσοῦν καὶ εἰς τὸ ἄλλο τὴν βλαστήσασαν αὐτοῦ ῥάβδον· καὶ ὑποκάτω τῆς κιβωτοῦ οἱ δύο τοῦ υἱοῦ, Ναβὰδ καὶ Ἀβιούδ, μὲ τὰς ἱερατικὰς στολὰς καὶ μὲ θυμιατὰ κείμενοι ἀποθαμμένοι κατὰ γῆς· καὶ ἔξωθεν τῆς σκιηνῆς λαὸς πολὺς καὶ θυσιαστήριον ἔχον πρόβατα καὶ πετεινὰ καιόμενα ἐπάνω (Λευιτ. θ', 1—24. ι', 1).

Ὁ Μωϋσῆς πατάξας τὴ ῥάβδον μετὰ θυμοῦ τὴν πέτραν
ἐξήγαγε τὸ ὕδωρ.

§ 58. Ὁ Μωϋσῆς ἰστάμενος καὶ κτυπῶν τὴν πέτραν μὲ ῥάβδον καὶ ἐκ τῆς πέτρας ἐξερχόμενον ὕδωρ· καὶ παιδία παίρνουν νερόν μὲ ἀγγεῖα καὶ τὸ πλῆθος τῶν Ἑβραίων, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, πλησίον τοῦ Μωϋσέως· καὶ ἐπάνω τῆς πέτρας αὐτὰ τὰ γράμματα· «Τὸ ὕδωρ τῆς ἀντιλογίας» (Ἀριθμ. κ', 1—13).

Ὁ Βαλαάμ ἀπερχόμενος καταρασθῆναι τοὺς Ἑβραίους κωλύεται
ὕπο τοῦ ἀγγέλου.

§ 59. Δύο ἀμπέλια καὶ ἐν μέσῳ τῶν φραγμῶν τῶν ἀμπελίων ὁ Βαλαάμ καβαλλάρης εἰς μουλᾶρι καὶ δέρνων αὐτὸ μὲ δικανάκι, τὸ δὲ μουλᾶρι γονατιστὸν καὶ γυρίζον ὕπισθεν τὸ πρόσωπόν του πρὸς τὸν Βαλαάμ· καὶ ὁ ἄρχων Μιχαὴλ ἰστάμενος ἔμπροσθεν αὐτοῦ μὲ σπαθὶ ξεγυμνωμένον, καὶ παρέχει οἱ ἄρχοντες τοῦ βασιλέως καβαλλαρέοι εἰς τὰ ἄλογά τους ἐν μέσῳ δύο βουῶν (Ἀριθ. κβ', 23—35).

Ὁ Βαλαάμ κληθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως Βαλάχ καταρασθῆναι
τοὺς Ἑβραίους, αὐτὸς εὐλογεῖ αὐτούς.

§ 60. Ὁ Μωϋσῆς μὲ τοὺς Ἑβραίους πολεμῶν τοὺς Μωαβίτας, καὶ ἐπάνω εἰς ὄρος ἐπτὰ θυσιαστήρια, ἔχον καθ' ἓνα ἐπάνω τοῦ ταῦρον καὶ κριόν· καὶ ὁ βασιλεὺς Βαλάχ καὶ οἱ ἄρχοντές του πλησίον, καὶ ὁ Βαλαάμ ἔμπροσθεν αὐτῶν βλέπων κάτω τοὺς Ἑβραίους εὐλογεῖ αὐτούς, λέγων εἰς χαρτί· «Ἀνατελεῖ ἄστρον ἐξ Ἰακώβ· ἀναστήσεται ἄνθρωπος ἐξ Ἰσραὴλ καὶ θραύσει τοὺς ἀρχηγούς Μωάβ» (Ἀριθ. κδ', 1—10, 17).

Ἡ κοίμησις τοῦ Μωϋσέως.

§ 61. Ὁ Μωϋσῆς κείμενος ὑπτίως, ἀποθαμμένος ἐπάνω εἰς βουνόν, καὶ ὁ Διάβολος σκυπτὸς εἰς τοὺς πόδας του καὶ ὁ Ἀρχάγγελος ἰστάμενος πλησίον τῆς κεφαλῆς του καὶ ἔχων ἀπλωμένα τὰ χέρια πρὸς τὸν Διάβολον ἐπιτιμᾷ αὐτὸν μετὰ σπάθης (Δευτ. λδ', 5).

Οἱ δώδεκα ἱερεῖς οἱ αἵροντες τὴν κιβωτόν.

§ 62. Δώδεκα ἱερεῖς βαστάζοντες εἰς τοὺς ὤμους των τὴν κιβωτόν καὶ ἰστάμενοι ἐν μέσῳ τοῦ Ἰορδάνου εἰς ξηράν· καὶ ὕπσιθεν αὐτῶν ἀμάξι μετ' ἄλλο βώδιον καὶ ὁ ἀμαξάρχης κουντῶν αὐτὰ, καὶ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ μετ' Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ διαπερῶντες τὸν Ἰορδάνην (Ἰησ. Ναυῆ γ', 15—17).

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ βλέπων τὸν ἀρχιστράτηγον Κυρίου.

§ 63. Ὁ ἄρχων Μιχαὴλ μετ' στρατιωτικὰ φορέματα βαστῶν γυμνὸν σπαθί, καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ μῆραιπόλιος, γονατισμένος ἔμπροσθεν αὐτοῦ, βλέπων πρὸς αὐτὸν καὶ λύων τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν του (ε', 13—15).

Ἄγγελος Κυρίου ὄφθαις τῷ Γεδεὼν θερίζοντι ἐνισχύει αὐτὸν
κατὰ τοῦ Μαδιάμ.

§ 64. Χωράφι καὶ ἄνθρωποι θερίζοντες σῖτον καὶ θυσιαστήριον καιόμενον, καὶ ὁ ἄρχων Μιχαὴλ βαστῶν ῥάβδον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐγγίζει αὐτὴν εἰς τὸ θυσιαστήριον· καὶ ὁ Γεδεὼν γονατιστὸς ἔμπροσθέν του, ἔχων τὰ χέρια ἀπλωμένα εἰς αὐτόν· καὶ δρεπάνι κείμενον πλησίον αὐτοῦ (Κριτ. ς', 20—22).

Ὁ Γεδεὼν ἐξεπίσειε τὸν πόκον καὶ ἔσταξε ὄροσος πλήρης λεκάνη.

§ 65. Βουνὰ καὶ ἄλωνι καὶ μέσον ὁ Γεδεὼν προσευχόμενος, καὶ ἓνα ποκάρι μαλλί ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατερχομένη βροχὴ εἰς τὸ ποκάρι· καὶ πάλιν ὁ Γεδεὼν ἔξωθεν τοῦ ἀλωνίου στύπτων τὸ ποκάρι μέσα εἰς λεκάνην (Κριτ. ς', 38).

Ὁ Μανωὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ εὐαγγελίζονται τὸν τόκον Σαμφῶν
παρὰ τοῦ ἀγγέλου.

§ 66. Ὁ Μανωὲ γέρων φαρακλὸς καὶ ἡ γυνὴ του πλησίον,
γονατισμένοι, ἔχοντες τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα ἄνω· καὶ ἔμπροσθεν
αὐτῶν θυσιαστήριον καὶ ἔριφος κατόμενος ἐπάνω αὐτοῦ καὶ ὁ Ἄρ-
χάγγελος ἀνερχόμενος ὁμοῦ μὲ τὴν φλόγα εἰς τὸν οὐρανόν (Κριτ.
ιγ', 2—25).

Ὁ Σαμφῶν φονεύων τὸν λέοντα.

§ 67. Ὁ Σαμφῶν ἱστάμενος καὶ μὲ τὸ ἓνα ποδᾶρι πατῶν
λέοντα καὶ μὲ τὰς χεῖράς του στρίφων τὴν κεφαλὴν του καὶ συν-
τρίβων αὐτόν (Κριτ. ιδ', 5—6).

Ὁ Σαμφῶν δῆσας εἰς οὐράς τριακοσίων ἀλωπέκων λαμπάδας ἀναμμένας
κατέκαυσε τὰς θημωνίας τῶν ἀλλοφύλων.

§ 68. Θημωνίαί σίτου καὶ ἀμπέλια καὶ ἐλιές καὶ χωράφια
κατόμενα, καὶ ἀλώπεκες ἐν μέσῳ αὐτῶν ἔχουσαι εἰς τὰς οὐράς των
λαμπάδας δεμένας, καὶ ὁ Σαμφῶν κρατῶν μίαν ἀλώπεκα καὶ δέ-
νων εἰς τὴν οὐρὰν τῆς λαμπάδα (Κριτ. ιε', 4—6).

Ὁ Σαμφῶν μὲ τὴν σιαγόνα τοῦ ὄνου φονεῖει χίλιους ἀλλοφύλους.

§ 69. Ὁ Σαμφῶν βαστῶν κατασάγονον ὄνου κρούει ἔμπρο-
σθεν τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ὄπισθεν αὐτοῦ πολλοὶ φονευμένοι (Κριτ.
ιε', 15).

Ὁ Σαμφῶν ἐκρίζωσας τὰς πόλεις τῆς Γάζης ἀνάγει αὐτάς
εἰς τὸ ὄρος.

§ 70. Κάστρον ἀνοιχτόν χωρὶς πόρτες καὶ ὁ Σαμφῶν βα-
στῶν τὰς θύρας εἰς τοὺς ὄμους του ἀναβαίνει εἰς ὄρος (Κριτ.
ις', 3).

Ὁ Σαμφῶν ἐκτυφλούμενος ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων.

§ 71. Ὁ Σαμφῶν δεμένος μὲ ἄλυσες καὶ οἱ ἀλλοφύλοι ἔμ-
προσθεν αὐτοῦ ἐβγάλουν τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ἡ Δαλιδὰ ἡ
πόρνη ἱσταμένη ὄπισθεν του κυτᾶζει αὐτόν (Κριτ. ις', 4—21).

Ὁ Σαμφὼν δραξάμενος τοὺς δύο κίονας τοῦ οἴκου κρημνίζει αὐτὸν καὶ θανατοῖ τοὺς ἀλλοφύλους.

§ 72. Σπίτια κρημισμένα καὶ ἄνθρωποι θανατωμένοι καὶ ὁ Σαμφὼν ἐν μέσῳ αὐτῶν θανατωμένος, βασιτῶν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ δύο κολώνας (Κριτ. ις', 26—30).

Ὁ Σαμουὴλ λειτουργῶν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Κυρίου.

§ 73. Ναὸς καὶ θυσιαστήριον καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὁ Σαμουὴλ μικρὸ παιδὶ φορῶν στιχάρην καὶ βασιτῶν θυμιατόν, καὶ ὁ Ἡλὶ ὁ ἱερεὺς ἔμπροσθεν αὐτοῦ εὐλογῶν αὐτόν, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ Ἄννα καὶ Ἐλκανὰ ὁ πατὴρ αὐτοῦ βλέποντες αὐτόν (Βασιλ. Α', γ', 1).

Ὁ Σαμουὴλ ἀποκαλύπτεται ὑπὸ Κυρίου τὸν ἀφανισμόν τοῦ Ἡλὶ τοῦ ἱερέως καὶ τῶν υἱῶν του.

§ 74. Ναὸς καὶ ὁ Ἡλὶ ὁ ἱερεὺς γέρων πολλὰ κοιμώμενος· καὶ ὁ προφήτης Σαμουὴλ μικρὸ παιδίον πλησίον του, ἔχων τὴν χεῖρα ἀπλωμένην εἰς αὐτόν καὶ ὀμιλῶν αὐτῷ· καὶ πάλιν ὁ Σαμουὴλ εἰς ἄλλο μέρος καθήμενος εἰς κλίνην καὶ βλέπων ἄνω, καὶ εἰς ἄγγελος ἐπάνωθεν του εὐλογῶν αὐτόν (Βασιλ. Α', γ', 10 κέ).

Ὁ ἀφανισμὸς Ἡλὶ καὶ τῶν υἱῶν του.

§ 75. Κάπτρον καὶ ὁ Ἡλὶ ὁ ἱερεὺς κείμενος ὕπτιος μέσ' ἐν τῷ σκαμνί του, καὶ ἡ κεφαλὴ του τζακισμένη, καὶ εἰς νέος ἔμπροσθεν του θαυμάζων· καὶ ἔξω τοῦ κάστρου οἱ Ἑβραῖοι διωκόμενοι ἀπὸ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἡ κιβωτὸς ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων βασταζομένη· καὶ Ὁφνὶ καὶ Φινεὲς οἱ υἱοὶ τοῦ Ἡλὶ μετὰ ἱερατικῆς στολῆς πλησίον αὐτῆς κείμενοι κατὰ γῆς φονευόμενοι (Βασιλ. Α', δ', 11—19).

Οἱ ἀλλόφυλοι διὰ τὴν κιβωτὸν ποικίλως βασταζομέντες στρέφουσιν αὐτὴν πρὸς τοὺς Ἑβραῖους.

§ 76. Δύο βόες σύρνοντες ἀμάξι· ἔχον ἐπάνω τὴν κιβωτὸν, καὶ ὕπισθεν αὐτῆς μακρόθεν οἱ ἀλλόφυλοι βλέποντες αὐτήν· καὶ

ἔμπροσθεν αὐτῆς χωράφια καὶ ἄνθρωποι θερισταί καὶ ἱερεῖς δε-
χόμενοι αὐτήν (Βασιλ. Α', ς', 11—13).

Ὁ Δαβὶδ χριόμενος βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ Σαμουὴλ.

§ 77. Ὁ Δαβὶδ μικρὸ παιδί καὶ ὁ Σαμουὴλ γέρων χύων
μὲ τὸ κέρας ἔλαιον εἰς τὸ μέτωπόν του· καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ Ἰε-
σαΐ ὁ πατήρ του γέρων, καὶ οἱ ἑπτὰ ἀδελφοί του διάφοροι εἰς
τάς ἡλικίας θαυμάζοντες (Βασιλ. Α', ις', 13).

Ὁ Δαβὶδ ψάλλον τὴν κινύραν ἔμπρὸς τοῦ Σαοὺλ ἀπελαύνει
τὸ δαμόνιον ἐξ αὐτοῦ.

§ 78. Ὁ βασιλεὺς Σαοὺλ γέρων καθήμενος εἰς θρόνον, ἔχων
τὰ χερία του πρὸς τὸν Δαβὶδ ἀπλωμένα, καὶ στρατιῶται πλησίον
αὐτοῦ καὶ ὁ Δαβὶδ παιδίον βαστῶν κινύραν παίζει αὐτήν ἔμπρο-
σθὲν του (Βασιλ. Α', ις', 23).

Ὁ Δαβὶδ φονεύων τὸν Γολιάθ.

§ 79. Ὁ Δαβὶδ νέος ἀγένειος ἔχων εἰς τὴν ζώνην του σφεν-
δόνην κρεμασμένην καὶ εἰς τὸν ὄμῶν του τροβᾶν καὶ μὲ τὸ ἀρι-
στερὸ χέρι βαστῶν κεφαλὴν καὶ μὲ τὸ δεξιὸν σπαθί· καὶ ὁ ἀλλό-
φυλος Γολιάθ κείμενος κατὰ γῆς ἀρματωμένος καὶ ἀποκεφαλι-
σμένος ἔμπροσθὲν του· καὶ παρέχει οἱ Ἑβραῖοι διώκοντες τοὺς
ἀλλοφύλους, καὶ πάλιν παρέχει κορίττια χορεύοντα μὲ κιθάρας καὶ
τύμπανα (Βασιλ. Α', ις', 49—54).

Ὁ Δαβὶδ μὲ τὸν λαὸν φέρνει τὴν κιβωτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ.

§ 80. Δύο βόες σύρουν ἀμάξι καὶ ἐπάνω αὐτοῦ ἡ κιβωτὸς
ὡσάν σεντούκι χρυσοῦν, καὶ δύο Χερουβὶμ χρυσαῖ ἐπάνω αὐτῆς,
καὶ ἔμπροσθεν αὐτῆς ὁ Δαβὶδ μὲ λευκὴν στολὴν παίζων τὴν
κινύραν· καὶ μετ' αὐτοῦ ἱερεῖς, ἄλλοι μὲ τύμπανα, ἄλλοι μὲ κι-
θάρας, ἄλλοι μὲ σάλπιγγες· καὶ πλησίον τῆς κιβωτοῦ Ὀζὰν κεί-
μενος ἀποθαμμένος· καὶ ὀπισθεν πλήθος λαοῦ ἀκολουθοῦντες
(Βασιλ. Β', ς', 2—7).

Ὁ Δαβὶδ ἐλεγχθεὶς ὑπὸ τοῦ Νάθαν μετενόησε τὴν ἁμαρτίαν του.

§ 81. Παλάτι καὶ θρόνος χρυσοῦς καὶ ὁ Δαβὶδ ἔμπροσθεν
αὐτοῦ γονατιστός, καὶ ὁ προφήτης Νάθαν ἱστάμενος ἔμπροσθὲν του

λέγει αὐτῷ εἰς χαρτί· «Ἀφείλετο Κύριος τὸ ἀμάρτημά σου»· καὶ εἶς ἄγγελος πλησίον αὐτοῦ βάλλων εἰς τὴν θήκην τὸ ξίφος του.

Ἀριθμήσαντος τοῦ Δαβὶδ τὸν λαόν, ὀργισθεὶς ὁ Κύριος ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον καὶ ἐπάταξεν σ' ἑκατάδας.

§ 82. Ἄλωνι καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὁ ἄγγελος ἔχων τὴν χεῖρα ἐκτεταμένην μὲ σπάθην, καὶ γύροθεν χωράφια καὶ ἄνθρωποι ἀποθαμμένοι πολλοί, καὶ εἰς τὴν μίαν ἄκρην τοῦ ἀλωνίου θυσιαστήριον ἔχων ἐπάνω του καιόμενα κομμάτια ἀλετριῶν καὶ σῆτον καὶ δύο βόδια καιόμενα· καὶ ὁ Δαβὶδ γονατιστὸς ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, ἔχων τὸ πρόσωπον γυρισμένον εἰς τὸν ἄγγελον, καὶ δύο στρατιῶται ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ὁ προφήτης Γὰδ ἀναμέσον τοῦ ἀγγέλου καὶ τοῦ Δαβὶδ· στρέφων τὸ πρόσωπον πρὸς τὸν Δαβὶδ δείχνει αὐτῷ τὸν ἄγγελον· καὶ πλησίον αὐτῶν τὸ κάστρον τῆς Ἱερουσαλήμ (Βασιλ. Β', κδ', 15—25).

Ἄ Σολομὼν χριόμενος βασιλεύς.

§ 83. Ὁ Δαβὶδ καθήμενος εἰς θρόνον καὶ ὁ Σολομὼν μικρὸ παιδί ἔμπροσθέν του, χριόμενος ἀπὸ ἕναν ἱερέα μὲ τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου· καὶ παρέχει πάλιν ὁ Σολομὼν καθήμενος εἰς ἄλογο χρυσογαλινωμένον, καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ ἱερεῖς καὶ ἄλλοι λαὸς παίζοντες διάφορα ὄργανα· καὶ ὁ προφήτης Νάθαν ἔμπροσθεν τοῦ Σολομῶντος (Βασιλ. Γ', α', 39—43).

Ἄ Σολομὼν οἰκοδομῶν τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ.

§ 84. Ναὸς μέγας μὲ κουμπέδες καὶ ἄνθρωποι, ἄλλοι κτίζοντες, ἄλλοι φέροντες ἀσβέστην, ἄλλοι πελεκοῦντες ξύλα καὶ πέτρες· καὶ ὁ Σολομὼν βαστῶν βιβλίον κλεισμένον στέκει πλησίον μὲ τοὺς ἄρχοντας καὶ στρατιώτας του (Βασιλ. Γ', ς', 2 κέ).

Ἄ Σολομὼν οἰκοδομήσας ναοὺς εἰδώλων προσεκύνησαν αἱ γυναῖκες του.

§ 85. Ναὸς μὲ εἰδῶλα καὶ θυσιαστήρια καὶ γυναῖκες προσκυνοῦσαι καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν ὁ Σολομὼν ἰστάμενος (Βασιλ. Γ', ια', 4—7).

Ὁ Ἡλίας τρεφόμενος ὑπὸ τοῦ κόρακος.

§ 86. Σπήλαιον καὶ ὁ προφήτης Ἡλίας ἔσω καθήμενος, ἔχων τὴν χειρὰ του εἰς τὸ κατασάγονόν του καὶ ἀκουμβίζων εἰς τὸ γόνατόν του· καὶ ἐπάνω τοῦ σπηλαίου ἕνας κόρακας βλέπων πρὸς αὐτὸν καὶ βαστῶν ψωμί εἰς τὸ στόμα του (Βασιλ. Γ', ιζ', 6).

Ὁ Ἡλίας εὐλογῶν τὸ ἀλεύρι καὶ τὸ λάδι τῆς χήρας.

§ 87. Σπίτιον καὶ μία γυνή κρατοῦσα δύο ἄγγεῖα, καὶ ὁ προφήτης Ἡλίας ἱστάμενος ἔμπροσθεν αὐτῆς εὐλογεῖ αὐτά (Βασιλ. Γ', ιζ', 14—16).

Ὁ Ἡλίας ἀνιστῶν τὸν υἱὸν τῆς χήρας.

§ 88. Σπίτι ὕψηλόν καὶ ἐπάνω αὐτοῦ κλίνη καὶ ἐν αὐτῇ παιδίον καθήμενον, καὶ ὁ προφήτης Ἡλίας βαστῶν αὐτὸ ἐκ τῆς χειρὸς φουᾶ εἰς τὸ στόμα του· καὶ γυνή ὀπισθεν αὐτοῦ (Βασιλ. Γ', ιζ', 17—24).

Ὁ Ἡλίας προῦπαντούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀχαάβ.

§ 89. Βουναὶ καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀχαάβ γέρων καθήμενος εἰς ἄλογο χρυσοχαλινωμένον, καὶ στρατιῶται ὀπισθεν αὐτοῦ καὶ ὁ προφήτης Ἡλίας ἔμπροσθέν του ὀμιλῶν αὐτῷ (Βασιλ. Γ', ιη' 16).

Ὁ Ἡλίας διὰ προσευχῆς ἔφερε πῦρ ἐξ οὐρανοῦ καὶ κατέκαυσε τὴν θυσίαν.

§ 90. Ὁ προφήτης Ἡλίας ἱστάμενος· ἔχων τὰ χέρια ἀπλωμένα εἰς τὸν οὐρανὸν λέγει εἰς χαρτί· «Κύριε ὁ Θεός, ἐπάκουσόν μου σήμερον ἐν πυρί»· καὶ θυσιαστήριον, ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ βοῦς ἐπ' αὐτῷ καὶ πῦρ κατερχόμενον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ φλέγον τὸ θυσιαστήριον, καὶ πλῆθος ἀνδρῶν κείμενοι προόμυτα εἰς τὴν γῆν (Βασιλ. Γ', ιη', 36—39).

Ὁ Ἡλίας φονεύων τοὺς ἱερεῖς τῆς αἰσχύνης.

§ 91. Ποταμὸς καὶ εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ ἄνθρωποι δεμένοι βασταζόμενοι ὑπὸ στρατιωτῶν, καὶ ὁ προφήτης Ἡλίας βαστῶν ξίφος ἀποκεφαλίζει αὐτούς (Βασιλ., ιη', 40).

Ὁ Ἡλίας κοιμηθεὶς ὑπὸ τὸ φυτὸν ἐγείρει αὐτὸν ἄγγελος
ἵνα φάγῃ.

§ 92. Δένδρον μέγα καὶ ὁ προφήτης Ἡλίας κοιμώμενος ὑποκάτω, καὶ πλησίον τῆς κεφαλῆς του ἄρτος καὶ κανάτι καὶ εἷς ἄγγελος τὸν ἔγειρει μὲ τὴν χεῖρα εἰς τὴν κεφαλὴν (Βασιλ. Γ', ιθ', 5—8).

Ὁ Ἡλίας χρίων τὸν Ἐλισσαῖ εἰς προφήτην.

§ 93. Χωράφι καὶ ἄνθρωποι σπεύροντες μὲ δώδεκα ζεύγη βοῶν, καὶ ὁ Ἐλισσαῖ γονατιστὸς κρατῶν τὴν μηλωτὴν Ἡλιοῦ καὶ ὁ Ἡλίας ἱστάμενος εὐλογεῖ αὐτόν· καὶ παρέκει πάλιν ὁ Ἐλισσαῖος καὶ ἔμπροσθέν του θυσιαστήρια καὶ ἐπάνω αὐτῶν βόες καὶ ἀλέτρια τζακισμένα κατόμενα (Βασιλ. Γ', ιθ', 19—21).

Ὁ Ἡλίας ἔφερε πῦρ ἐξ οὐρανοῦ καὶ κατέκαυσε τοὺς δύο
πεντηκοντάρχους.

§ 94. Ὅρος ὕψηλόν καὶ ἐπάνω ὁ προφήτης Ἡλίας βλέπων κάτω, καὶ ὑποκάτω τοῦ ὄρους στρατιῶται πολλοὶ θανατωμένοι καὶ πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαῖνον εἰς αὐτούς· καὶ παρέκει ἄλλοι στρατιῶται γονατιστοὶ παρακαλοῦντες αὐτόν (Βασιλ. Δ', α', 4—14).

Ὁ Ἡλίας πατάξας τῇ μηλωτῇ τὸν Ἰορδάνην.

§ 95. Ὁ προφήτης Ἡλίας κτυπῶν τὸν Ἰορδάνην μὲ τὴν γοῦνάν του καὶ ὁ Ἐλισσαῖ πλησίον αὐτοῦ καὶ οἱ πενήντα υἱοὶ τῶν προφητῶν μακροῖθεν βλέποντες αὐτούς (Βασιλ. Δ', β', 5—8).

Ἡ ἀνάληψις Ἡλιοῦ.

§ 96. Ἀμάξι πύρινον καὶ ἄλογα πύρινα, καὶ μέσον τῆς ἀμάξης ὁ Ἡλίας ἀνερχόμενος εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ὁ Ἐλισσαῖος ὑποκάτωθεν αὐτοῦ βλέπων αὐτόν καὶ μὲ τὸ ἓνα του χέρι του τραβῶν τὴν μηλωτὴν Ἡλιοῦ, χωρισμένην ἀπὸ τὸν Ἡλίαν, καὶ μὲ τὸ ἄλλο βαστῶν χαρτί λέγει· «Πάτερ, πάτερ, ἄρμα Ἰσραὴλ καὶ ἵππεὺς αὐτοῦ» (Βασιλ. Δ', β', 9—14).

Ὁ Ἐλισσαῖος λαβὼν τὴν μηλωτὴν Ἡλιοῦ ἐπάταξε τὰ ὕδατα
καὶ διέβη διὰ ξηρᾶς.

§ 97. Ὁ Ἐλισσαῖος μὲ τὸ ἓνα χέρι ἔχων τολιγμένην τὴν

μηλωτῆν Ἡλιοῦ κρούει τὸν Ἰορδάνην καὶ μετὰ τὸ ἄλλο βαστᾶ χαρτί λέγον «Ποῦ ἐστὶν ὁ Θεὸς Ἡλιοῦ ἀπφῶ»; (Βασιλ. Δ', β', 14).

Ὁ Ἐλισσαῖος ἰώμενος διὰ τοῦ ἁλατος τὰ ἀτεκνοῦντα ὕδατα.

§ 98. Ὁ Ἐλισσαῖος ῥίπτων ἄλας μέσα εἰς ποταμὸν καὶ βαστῶν χαρτί λέγει· «Τάδε λέγει Κύριος· ἴαμαι τὰ ὕδατα ταῦτα»· καὶ πληθὺς ἀνδρῶν πλησίον του, τινὲς ἐξ αὐτῶν πίνοντες ὕδωρ (Βασιλ. Δ', β', 19—21).

Ὁ Ἐλισσαῖος καταρασθεὶς τὰ παιδιά, ἤλθον ἀρκοῦδες καὶ τὰ ἔφαγαν.

§ 99. Δένδρα μεγάλα καὶ πολλὰ καὶ δύο ἄρκτοι τρώγοντες πολλὰ παιδιά, καὶ μερικὰ παιδιά φεύγουν ἐπάνω εἰς τὰ δένδρα καὶ ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος ἰστάμενος βλέπει αὐτὰ μετὰ φοβερὸν σχῆμα (Βασιλ. Δ', β', 23—25).

Ὁ Ἐλισσαῖος εὐλογῶν τὸ λάδι τῆς χήρας.

§ 100. Πιθάρια πολλὰ καὶ μία γυνὴ κρατοῦσα μικρὸ λαδοκῆν χύνει αὐτὸ μέσ' στὰ πιθάρια καὶ ὁ Ἐλισσαῖος ἰστάμενος εὐλογεῖ αὐτὰ, καὶ δύο νέοι φέρουσι καὶ ἄλλα πιθάρια (Βασιλ. Δ', δ', 1—7).

Ὁ Ἐλισσαῖος ἀνίστων τὸ παιδάριον τῆς Σωμανίτιδος.

§ 101. Σπίτι ὑψηλὸν καὶ κλίνη ἐπ' αὐτό, καὶ ἐπάνω τῆς κλίνης ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος ἀγκαλιζόμενος μικρὸ παιδί ἔχον τοὺς ὀφθαλμούς του εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ τὸ στόμα του εἰς τὸ στόμα του καὶ τὰ χέρια του εἰς τὰ χέρια του καὶ μία γυνὴ ἔξωθεν κλαίουσα (Βασιλ. Δ', δ', 33—36).

Ὁ Ἐλισσαῖος ἐπρόσταξε τὸν Νεεμάν καὶ ἐλούσθη ἐν τῷ Ἰορδάνῃ καὶ ἐκαθαρίσθη.

§ 102. Ὁ Νεεμάν γυμνὸς λουόμενος μέσ' στὸν Ἰορδάνην καὶ ἔξωθεν στρατιῶται μετὰ ἄλογα καὶ ἀμάξια, καὶ ἡ στολὴ αὐτοῦ εἰς τὴν ἄκρην τοῦ Ἰορδάνου (Βασιλ. Δ', ε', 14).

Ὁ Ἐλισσαῖος καταρασθεὶς τὸν Γιεζὶ ἐλεπρώθη.

§ 103. Ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος ἰστάμενος μετὰ φοβερὸν σχῆμα λέγει πρὸς τὸν Γιεζὶ εἰς χαρτί· «Ἡ λέπρα Νεεμάν κολληθήσε-

ται ἐν σοὶ καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου». Καὶ ὁ Γιεζὶ λεπρωμένος στέκει ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἀπορῶν (Βασιλ. Δ', ε', 27).

Πολεμῶν ὁ Σενναχηρίμ τὴν Ἱερουσαλήμ, ἄγγελος Κυρίου κατελθὼν, ἐπάταξεν ῥπε' χιλιάδας.

§ 104. Κάστρον ἐπάνω εἰς βουνὸν καὶ ὑποκάτω τοῦ κάστρου πλῆθος στρατιωτῶν, ἄλλοι κείμενοι θανατωμένοι, ἄλλοι κρεμνιζόμενοι ἀπὸ τὰ ἄλογά τω, ἄλλοι φεύγοντες καὶ βλέποντες εἰς τὰ ὀπίσω μὲ φόβον καὶ ὁ Ἀρχάγγελος ἄνωθεν εἰς νέφαλα μὲ λάμψιν πολλήν, βαστῶν εἰς τὴν δεξιάν του πύρινον σπαθί (Βασιλ. Δ', ιθ', 35).

Ὅρασις τοῦ προφήτου Ἡσαΐου.

§ 105. Σπίτι καὶ ἐν αὐτῷ σύννεφα καὶ φῶς πολὺ, καὶ ἐν μέσῳ ὁ Χριστὸς καθήμενος ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου ὡς βασιλεὺς, μὲ τὴν δεξιάν εὐλογῶν καὶ μὲ τὴν ἀριστερὰν βαστῶν χαρτί λέγει· «Τίνα ἀποστείλω καὶ τίς πορεύσεται πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον»; Καὶ κύκλω αὐτοῦ ἑξαπτέρυγα Σεραφίμ κράζοντα καὶ λέγοντα· «Ἅγιος Ἅγιος Ἅγιος, Κύριος Σαβαώθ, πλήρης πάσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ». Καὶ εἰς τὰ δεξιὰ ὁ προφήτης Ἡσαΐας ὄλωσ ἔντρομος λέγει εἰς χαρτί· «ὦ τάλας ἐγώ, ὅτι ἄνθρωπος ὢν καὶ ἀκάθαρτα χεῖλη ἔχων τὸν βασιλέα κύριον Σαβαώθ εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου». Καὶ ἐν Σεραφίμ ἔμπροσθεν αὐτοῦ μὲ τὴν δεξιάν βαστῶν ἀνθρακοφόρον λαβίδα βάλλει εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ἀριστερᾷ κρατεῖ χαρτί λέγον· «Ἴδού τοῦτο ἦψατο τῶν χειλέων σου καὶ ἀφελεῖ τὰς ἀνομίας σου καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριεῖ». Καὶ πάλιν εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος ἔμπροσθεν τοῦ Χριστοῦ ὁ προφήτης Ἡσαΐας ἰστάμενος μετὰ φόβου λέγει εἰς χαρτί· «Ἴδού ἐγώ· ἀπόστειλόν με» (Ἡσ. ς', 1—9).

Ὁ Ἡσαΐας πριονιζόμενος.

§ 106. Ὁ προφήτης Ἡσαΐας δεμένος εἰς δένδρον καὶ δύο στρατιῶται πριονίζοντες αὐτὸν μὲ ξύλινο πριόνι· καὶ ὁ βασιλεὺς Μανασσῆς καθήμενος εἰς θρόνον ἀπέναντι αὐτοῦ· καὶ ἄλλοι πολλοὶ Ἑβραῖοι πλησίον του καὶ εἰδῶλα καὶ θυσιαστήρια.

*

Ἡ πρώτη ἄλωσις τῆς Ἱερουσαλήμ· ὁ Ἱερεμίας ἐμβάλλεται εἰς τὸν λάκκον τοῦ βορβόρου.

§ 107. Λάκκος καὶ Ἑβραῖοι κρατοῦντες αὐτὸν ἀπὸ τοὺς πόδας τὸν ῥίγνον κατακέφαλα μέσ' στὸν λάκκον (Ἱερ. μς', 4—6).

Ὁ Ἱερεμίας ἐβγάνεται ὑπὸ τοῦ Ἀβιμέλεχ ἐκ τοῦ βορβόρου.

§ 108. Λάκκος καὶ ὁ προφήτης Ἱερεμίας ὀλίγον ἀνεβασμένους, καὶ ἄνθρωποι ἄνωθεν τοῦ λάκκου τραβοῦντες αὐτὸν ἔξω με σχοινί, καὶ ὁ Ἀβιμέλεχ τὸν πιάνει ἀπὸ τὸ χέρι (Ἱερ. με', 7—13).

Ἡ δευτέρα ἄλωσις Ἱερουσαλήμ.

§ 109. Κάστρον χαλασμένον κατόμενον καὶ ἔξωθεν αὐτοῦ πλῆθος στρατιωτῶν, ἔχοντες τοὺς Ἰουδαίους δεμένους καὶ τὸν βασιλέα Σεδεκίαν· ὁ δὲ προφήτης Ἱερεμίας καὶ ὁ Βαρούχ ἰστάμενοι πλησίον τοῦ κάστρου καὶ βλέποντες αὐτοὺς θρηνοῦσι (Ἱερεμ. ν', 1—25).

Ὁ Δανιὴλ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες τρώγοντες τὰ ὕπρια λαμπρότεροι τῶν ἀβροδιαίτων ἀνεδείχθησαν.

§ 110. Τράπεζα καὶ παιδία τρώγοντα κρέατα καὶ πίνοντα οἶνον, καὶ παρέχει ὁ Δανιὴλ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες τρώγουν κόλλυβα καὶ χορτάρια· καὶ παρέχει πάλιν παλάτι καὶ ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδοноσορ καθημένος ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ, καὶ πλησίον οἱ δορυφόροι του καὶ ἔμπροσθέν του οἱ τρεῖς παῖδες καὶ ὁ Δανιὴλ καὶ ἄλλα παιδία, καὶ εἷς ἄρχων δεικνύει αὐτά (Δαν. α', 1—20).

Ὁ Δανιὴλ λυτρούμενος τὴν Σωσάνναν.

§ 111. Ὁ προφήτης Δανιὴλ μικρὸ παιδί ἰστάμενος καὶ ἔμπροσθέν του ἡ Σωσάννα ὀπισθαγγωνισμένη, καὶ δύο γέροντες με μανδήλια εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ με φαρδιά ροῦχα, δείχνοντες αὐτὴν πρὸς τὸν Δανιὴλ· καὶ Ἰωακείμ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς πλησίον καὶ λαὸς πολὺς, καὶ παρέχει πάλιν οἱ δύο αὐτοὶ γέροντες λιθοβολούμενοι ὑπὸ τοῦ λαοῦ (Δαν. α', 46—63).

Ὁ Δανιὴλ διαλύων τὸ α' ἐνόπιον Ναβουχοδοноσορ.

§ 112. Παλάτι καὶ ὁ βασιλεὺς κοιμώμενος ἐπὶ κλίνης χρυσῆς, καὶ ἔξωθεν τοῦ παλατίου βουρὸν καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ ἕνα

εἰδῶλον μὲ χρυσὸ κεφάλι καὶ στήθη καὶ χέρια ἀργυρᾶ καὶ κοιλίαν καὶ μηρία γάλκινα καὶ ἀντζες σιδηρῆς καὶ πατοῦνες μισῆς σιδηρῆς, μισῆς ὀστράκινες· καὶ ἐκ τοῦ βουνοῦ πίπτουσα μία πέτρα εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ εἰδώλου· καὶ πάλιν ὁ βασιλεὺς καθήμενος εἰς θρόνον καὶ ὁ Δανιὴλ ἰστάμενος ἔμπροσθέν του καὶ δείχνων αὐτῷ τὸ εἶδῶλον (Δαν. β', 26—45).

Οἱ τρεῖς παῖδες, μὴ προσκυνήσαντες τῇ εἰκόνι, βληθέντες ἐν τῇ καμίνῳ ὀροσιζονται ὑπὸ ἀγγέλου.

§ 113. Κάμινος καὶ οἱ τρεῖς παῖδες μέσα εἰς αὐτὴν μὲ τὰ ἱμάτιά τους, ἔχοντες τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα ἐκτεταμένα εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ ὁ ἄρχων Μιχαὴλ ἐν μέσῳ αὐτῶν· ἔξωθεν δὲ τῆς καμίνου στρατιῶται θανατωμένοι ὑπὸ τοῦ πυρός καὶ ἡ χρυσῆ εἰκὼν τοῦ βασιλέως πλησίον (Δαν. γ', 10—23).

Ὁ Δανιὴλ διαλύων τὸ β' ἐνώπιον Ναβουχοδονόσορ.

§ 114. Δένδρον μέγα καὶ ὕψηλόν καὶ εἰς τοὺς κλώνους του διάφορα πουλιά, καὶ εἰς τὴν ρίζαν του ποικίλα θηρία φεύγοντα καὶ εἷς ἄγγελος μὲ τζικουρί κόπτων αὐτό· καὶ ὁ βασιλεὺς κοιμώμενος εἰς τὸ παλάτι του ἐπὶ κλίνης, καὶ πάλιν ὁ βασιλεὺς καθήμενος εἰς θρόνον καὶ ὁ Δανιὴλ ἔμπροσθέν του δεικνύων αὐτὸ πρὸς αὐτόν (Δαν. δ', 1—24).

Ὁ Δανιὴλ ἐξηγῶν τὰ ὑπὸ τῆς χειρὸς γραφέντα γράμματα εἰς τὸν τοῖχον τοῦ παλατιοῦ τοῦ βασιλέως Βαλτάσαρ.

§ 115. Παλάτι καὶ εἰς τὸν τοῖχον τοῦ παλατιοῦ χεῖρ ἕως τὸν ἀστράγαλον φαινομένη καὶ γράφουσα ταῦτα τὰ γράμματα εἰς τὸν τοῖχον· «Μανή, θεκέλ, φαρές»· καὶ ὁ βασιλεὺς τρομασμένος ἰστάμενος καὶ ἔμπροσθέν του ὁ Δανιὴλ δεικνύων αὐτῷ τὰ γράμματα· καὶ ἄλλοι μάγοι καὶ σοφοὶ πλησίον αὐτῶν, καὶ τράπεζα μὲ φαγητά, καὶ γυναῖκες ὀπισθεν αὐτῶν (Δαν. ε', 1—31).

Ὅρασις τοῦ προφήτου Δανιὴλ.

§ 116. Σπίτι καὶ ὁ Δανιὴλ κοιμώμενος ἐπὶ κλίνης, καὶ ἔξωθεν τοῦ σπιτιοῦ θάλασσα καὶ εἰς τὰ τέσσαρα μέρη τῆς θαλάσ-

σης οἱ τέσσαρες ἄνεμοι φυσῶντες καὶ τέσσαρα θηρία ἀναβαί-
νοντα ἀπὸ τὴν θάλασσαν· τὸ πρῶτον λέων μὲ πτερὰ ἀετοῦ καὶ
ἐπάνω αὐτοῦ καθήμενος ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος Ναβουχοδονόσορ,
βαστῶν σκῆπτρον· τὸ δεύτερον ἄρκτος, ἔχουσα τρία πλευρὰ εἰς
τὰ δόντια της, καὶ ἐπάνω αὐτῆς ὁ βασιλεὺς Περσῶν Δαρεῖος,
βαστῶν σπαθὶ ἑξομυνωμένον· τὸ τρίτον πάρδαλις πλουμιστὴ μὲ
τέσσαρα πτερὰ καὶ μὲ τέσσαρας κεφαλὰς καὶ ἐπάνω αὐτῆς ὁ βα-
σιλεὺς Μακεδόνων Ἀλέξανδρος, βαστῶν κοντάρι· τὸ τέταρτον ὡσάν
μαῦρο λεοντάρι μὲ σιδηρᾶ δόντια καὶ μὲ δέκα κέρατα εἰς τὸ κε-
φάλι του, τὰ τρία τζακισμένα καὶ ἀνάμεσα εἰς αὐτὰ ἓνα μικρὸ
κέρατον φορτωμένον, ἔχον ὄμματα καὶ στόμα ἀνθρώπου, καὶ ἐπάνω
αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς Ῥωμαίων Αὐγουστος, βαστῶν τοπάζιον· καὶ τὰ
λοιπὰ καθὼς εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν (Δαν. ζ', 1—27).

Ὁ Δανιὴλ φανερώσας τὸν ὅλον τῶν ἱερέων κατακαίει τὸν ναὸν
καὶ συντρίβει τὸν Βάαλ.

§ 117. Ναὸς καὶ εἶδωλον μέγα ἐν αὐτῷ καὶ ἔμπροσθεν
αὐτοῦ τράπεζα καὶ ἄρτοι καὶ φαγητὰ πολλὰ καὶ ὁ βασιλεὺς ἔσω-
θεν τοῦ ναοῦ, πλησίον τῆς πύλης, μετὰ τῶν δορυφόρων του· καὶ
ὁ Δανιὴλ βαστῶν κόσκινον κοσκινίζει στάκτην ἔμπροσθέν του, καὶ
παρέκει πάλιν ὁ Δανιὴλ καίων τὸν ναὸν καὶ συντρίβων τὸ εἶδω-
λον, καὶ στρατιῶται φονεύοντες τοὺς ἱερεῖς μετὰ γυναικῶν καὶ
παιδίων (Δαν. ιβ', 14—22).

Ὁ Δανιὴλ φονεύων τὸν δράκοντα.

§ 118. Σπήλαιον καὶ ἐν αὐτῷ δράκων μέγας ἔχων ἀνοικτὸν
τὸ στόμα του, καὶ ὁ Δανιὴλ ἔμπροσθέν του ρίχνων εἰς τὸ στόμα
του μελανὰ φωμῖα· καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πλῆθος ἀνθρώπων ὀπισθεν
αὐτοῦ (Δαν. ιβ', 24—27).

Ὁ Δανιὴλ ἐν τῷ λάκκῳ τῶν λεόντων δέχεται τροφήν
παρὰ τοῦ Ἀββακούμ ἐξ ἀγγέλου.

§ 119. Ὁ Δανιὴλ μέσα εἰς λάκκον σκοτεινόν, ἔχων τὸ πρό-
σωπον καὶ τὰ χέρια ὑψωμένα ἦνω, καὶ ἑπτὰ λέοντες τριγύρου
αὐτοῦ καὶ ὁ ἄρχων Μιχαὴλ ἄνωθεν αὐτοῦ βαστῶν τὸν προφήτην

Ἄββακούμ ἀπὸ τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς του· καὶ ὁ Ἄββακούμ βαστῶν καλάθι μὲ ψωμιά καὶ μαγέρεμα δίδει αὐτὰ εἰς τὸν Δανιήλ (Δαν. ιβ', 31—39).

Ὁ Ἴωνᾶς φεύγων ἀπὸ προσώπου Κυρίου ρίπτεται ἐν τῇ θαλάσῃ.

§ 120. Θάλασσα ταραγμένη μὲ μεγάλα κύματα καὶ ἐν μέσῳ αὐτῆς καράβι καὶ οἱ ναῦται βαστάζοντες τὸν Ἴωνᾶν τὸν ρίχνουν εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ μέγα ψάρι ὑποκάτω τοῦ καραβίου, τὸ ὁποῖον ὑποδέχεται τὸν Ἴωνᾶν μέσ' στό στόμα του (Ἴων. α' 1—16).

Ὁ Ἴωνᾶς ξερνᾶται ὑπὸ τοῦ κήτους ἐν Νινευή.

§ 121. Κάστρον καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ θάλασσα καὶ θηριόφρον ξερνᾷ τὸν Ἴωνᾶν εἰς τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης, καὶ ὁ Ἴωνᾶς βαστᾷ χαρτί λέγον· «Ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς Κύριον» κτλ. (Ἴων. β', 1—11).

Ὁ Ἴωνᾶς κηρόττων ἐν Νινευή.

§ 122. Κάστρον μέγα καὶ πολυάνθρωπον καὶ ὁ Ἴωνᾶς βαστῶν χαρτί λέγει· «Ἔτι τρεῖς ἡμέραι καὶ Νινευὴ καταστραφῆσεται»· καὶ οἱ ἄνθρωποι ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ γυναῖκες καὶ παιδιά, ἄλλοι κλαίοντες, ἄλλοι προσευχόμενοι· καὶ ὁ βασιλεὺς κείμενος κατὰ γῆς, φορῶν σάκκον τρίχινον ἀσκεπῆς καὶ τραβῶν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του· καὶ τὰ βασιλικά φορέματα καὶ ἡ κορώνα του κείμενα κατὰ γῆς, καὶ θρόνος βασιλικὸς καὶ ὑψηλὸς ὀπισθεν τοῦ (Ἴων. γ', 3—10).

Ὁ Ἴωνᾶς λοπούμενος διὰ τὴν κολοκύνθη.

§ 123. Κολοκύνθη ξηρὰ ἐπάνω εἰς ξηρὰ κλαδιά καὶ ὁ Ἴωνᾶς ὑποκάτωθεν αὐτῆς λιποθυμισμένος, ἔχων τὸ ἓνα χεῖρι ἄνω ἀπλωμένον καὶ μὲ τὸ ἄλλο βαστῶν χαρτί λέγει· «Δελύπημαι ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ σφόδρα ἕως θανάτου»· καὶ ἐπάνωθεν αὐτοῦ οὐρανὸς καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀκτίς κατερχομένη πρὸς τὸν Ἴωνᾶν, καὶ μέσ' στήν ἀκτίνα ταῦτα τὰ γράμματα· «Σὺ ἐφείσω ὑπὲρ τῆς κολοκύνθης, ἐγὼ δὲ οὐ φείσομαι ὑπὲρ τῆς Νινευῆ τῆς πόλεως τῆς μεγάλης»; Καὶ ὁ ἥλιος ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἴωνᾶ κατακαίων αὐτὸν μὲ τὰς ἀκτῖνάς του (Ἴων. δ', 7—11).

Ὁ Ἰώβ στερούμενος τῶν παίδων καὶ τῶν ὑπαρχόντων
εὐχαριστεῖ τῷ Θεῷ.

§ 124. Παλάτι καὶ ὁ Ἰώβ ἰστάμενος εἰς θρόνον καὶ βλέπων
ἄνω σχίζει τὰ ἱμάτιά του, καὶ ἀπὸ τὰ δύο του μέρη τρεῖς ἄνθρωποι
ὀμιλοῦντες αὐτῷ· καὶ ἔξω τοῦ παλατίου ἓνα σπίτι χαλασμένον
καὶ οἱ υἱοὶ του καὶ οἱ θυγατέρες του θανατωμένοι εἰς αὐτό· καὶ
παρέκει χωράφια καὶ πρόβατα καὶ βόδια καὶ λησταὶ φονεύοντες
τοὺς ποιμένας παίρνουν αὐτά· καὶ παρέκει πάλιν κάμηλοι καὶ
ἄλογα, καὶ ἐκεῖ πάλιν λησταὶ φονεύοντες τοὺς ποιμένας (Ἰώβ α',
13—22).

Ὁ Ἰώβ ἐπὶ τῆς κοπρίας.

§ 125. Κάστρον καὶ ἔξωθεν αὐτοῦ ὁ Ἰώβ ὄλος πληγωμένος,
κείμενος εἰς κοπρίαν καὶ τρεῖς βασιλεῖς τριγύρου του ὀμιλοῦντες
αὐτῷ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα αὐτῷ· «Εὐλόγησον τὸν Θεὸν
καὶ ἀπόθανε»· καὶ ὁ Ἰώβ βλέπων αὐτὴν μὲ φοβερὸ σχῆμα λέγει
πρὸς αὐτήν· «Ἴνα τί ὡς μία τῶν ἀφρόνων γυναικῶν ἐλάλησας;
τὰ καλὰ ἐδεξάμεθα ἐκ χειρὸς Κυρίου καὶ τὰ κακὰ οὐχ ὑπόισομεν;
ὡς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτω καὶ ἐγένετο. Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου
εὐλογημένον» (Ἰώβ β', 7—10).

Ὁ Ἰώβ διὰ τὴν ὑπομονὴν του ἀπολαμβάνει διπλάσια.

§ 126. Ναὸς καὶ θυσιαστήριον καὶ ἐπάνω αὐτοῦ βοῦς καὶ
πρόβατα καιόμενα, καὶ ὁ Ἰώβ ἔμπροσθεν αὐτοῦ μὲ βασιλικὴν
στολὴν προσευχόμενος· καὶ πλησίον αὐτοῦ ἡ γυνὴ του καὶ οἱ
ἑπτὰ υἱοὶ του καὶ οἱ τρεῖς θυγατέρες του μὲ χρυσοῦφαντες φορε-
σίεις στολισμένοι· καὶ παρέκει, ἔξω εἰς βουνὰ καὶ χωράφια, πλῆ-
θος προβάτων καὶ βοῶν καὶ καμήλων καὶ ἀλόγων βοσκόμενα
ὑπὸ ποιμένων.

Ἡ δικαία Ἰουδίθ ἀποκτείνει τὸν Ὀλοφέρην.

§ 127. Κάστρον ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ τέντες πολλὰς
καὶ στρατιῶται κοιμώμενοι εἰς αὐτάς, καὶ μέσον μία τέντα ὄλη
περιχρυσωμένη καὶ ἐν αὐτῇ κλίνη χρυσοῦ καὶ ὁ Ὀλοφέρνης ἀπο-
κεφαλισμένος ἐπάνω εἰς αὐτήν, τυλιγμένος εἰς χρυσοῦφαντον πά-
πλωμα· καὶ ἡ δικαία Ἰουδίθ στολισμένη μὲ λαμπρὰ ῥοῦχα καὶ

ίσταμένη πλησίον αὐτοῦ καὶ μὲ τὸ ἓνα χεῖρ· βαστάζουσα σπαθὶ αἵματωμένον καὶ μὲ τὸ ἄλλο βάνουσα τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ εἰς τὸν τροβᾶν, ὅπου βαστάζει ἡ δούλη τῆς ἔμπροσθέν τῆς· καὶ παρέκει πάλιν τὸ ἴδιον κάστρον καὶ εἰς τὰ τείχη αὐτοῦ ἄνθρωποι βαστάζοντες φλόμπουρα, ἔχοντες καὶ τὸ κεφάλι τοῦ Ὀλοφέρνους μπηγμένον ὑψηλὰ εἰς κοντάριον· καὶ ἔξωθεν τοῦ κάστρου Ἰουδαῖοι διώκοντες καὶ φονεύοντες τοὺς ἄλλοφύλους (Ἰουδ'ῖθ ιγ' καὶ ιδ').

Οἱ ἅγιοι προπάτορες οἱ κατὰ γενεαλογίαν.

§ 128. Ὁ προπάτωρ Ἀδάμ, γέρων ἀσπρογένῆς μακρομάλλης.

Ὁ δίκαιος Ἀβελ υἱὸς Ἀδάμ, νέος ἀγένειος.

Ὁ δίκαιος Σήθ υἱὸς Ἀδάμ, γέρων πορικεκαπνισμένον ἔχων τὸ γένειον.

Ὁ δίκαιος Ἐνῶς, υἱὸς Σήθ, γέρων διχαλογένης.

Ὁ δίκαιος Καϊνᾶν υἱὸς Ἐνῶς, γέρων πλατυγένῆς.

Ὁ δίκαιος Μαλελεήλ υἱὸς Καϊνᾶν, γέρων παρακλός.

Ὁ δίκαιος Ἰάρεδ υἱὸς Μαλελεήλ, γέρων εἰς τρία ἔχων χωρισμένον τὸ γένειον.

Ὁ δίκαιος Ἐνώχ υἱὸς Ἰάρεδ, γέρων ὄξυγένῆς.

Ὁ δίκαιος Μαθουσάλας υἱὸς Ἐνώχ, γέρων παρακλός.

Ὁ δίκαιος Λάμεχ υἱὸς Μαθουσάλα, γέρων στρογγυλογένης.

Ὁ δίκαιος Νῶε υἱὸς Λάμεχ, γέρων ὄξυγένῆς μακρομάλλης, βαστῶν τὴν κιβωτόν.

Ὁ δίκαιος Σήμ υἱὸς Νῶε, γέρων διχαλογένης.

Ὁ δίκαιος Ἰάφεθ υἱὸς Νῶε, γέρων σγουροκέφαλος, στρογγυλογένης.

Ὁ δίκαιος Ἀρφαξᾶδ υἱὸς Ἰάφεθ, γέρων μακρυγένῆς.

Ὁ δίκαιος Καϊνᾶν υἱὸς Ἀρφαξᾶξ, γέρων πλατυγένῆς, περικαπνισμένον ἔχων τὸ γένειον.

Ὁ δίκαιος Σάλα υἱὸς Καϊνᾶν, γέρων εἰς πέντε ἔχων χωρισμένον τὸ γένειον.

Ὁ δίκαιος Ἐβερ υἱὸς Σάλα, ἀφ' οὗ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι Ἑβραῖοι ἐκλήθησαν, γέρων παρακλός, ὄξυγένῆς.

Ὁ δίκαιος Φάλεκ υἱὸς Ἐβερ, γέρων παρακλός, ὄξυγένῆς.

Ὁ δίκαιος Ραγάβ υἱὸς Φάλεκ, γέρων διχαλογένης.

- Ὁ δίκαιος Σερούχ υἱὸς Ῥαγάβ, γέρων πλατυγένης.
 Ὁ δίκαιος Ναχώρ υἱὸς Σερούχ, γέρων ἔχων τὴν γενειάδα εἰς
 τρία χωρισμένην.
 Ὁ δίκαιος Θάρρα υἱὸς Ναχώρ, γέρων ὀξυγένης.
 Ὁ πατριάρχης Ἀβραάμ υἱὸς Θάρρα, γέρων μακρομάλλης ἔχων τὴν
 γενειάδα ἕως τὴν ζώνην του.
 Ὁ πατριάρχης Ἰσαὰκ υἱὸς Ἀβραάμ, γέρων ὀξυγένης, μακρομάλλης.
 Ὁ πατριάρχης Ἰακώβ υἱὸς Ἰσαὰκ, γέρων μακροδιχαλογένης καὶ
 μακρομάλλης.

Οἱ δώδεκα υἱοὶ Ἰακώβ.

- § 129. Ὁ πατριάρχης Ῥουβὶμ, γέρων παρακλός, ὀξυγένης.
 Ὁ πατριάρχης Συμεών, γέρων διχαλογένης.
 Ὁ πατριάρχης Λευὶ, γέρων στρογγυλογένης.
 Ὁ πατριάρχης Ἰούδας, γέρων πλατυγένης.
 Ὁ πατριάρχης Ζαβουλών, γέρων μακρυγένης.
 Ὁ πατριάρχης Ἰσσάχαρ, γέρων βουρλογένης.
 Ὁ πατριάρχης Δάν, γέρων ἠγριωμένος ἔχων τὰς τρίχας.
 Ὁ πατριάρχης Γάδ, γέρων ζγουροκέφαλος.
 Ὁ πατριάρχης Ἀσθήρ, γέρων εἰς πέντε χωρίζων τὸ γένειον.
 Ὁ πατριάρχης Νεφθαλεὶμ, γέρων μακροπλατυγένης.
 Ὁ πατριάρχης Ἰωσήφ, γέρων μακρυγένης φορῶν μίτραν.
 Ὁ πατριάρχης Βενιαμίν, γέρων κατσαρομάλλης περικαπνισμένον
 ἔχων τὸ γένειον.
 Ὁ δίκαιος Ζαρὰ υἱὸς Ἰούδα, γέρων ὀλιγογένης.
 Ὁ δίκαιος Φαρέσ υἱὸς Ἰούδα, γέρων μακρυγένης.
 Ὁ δίκαιος Ἐσρώμ υἱὸς Φαρέσ, γέρων παρακλός, στρογγυλογένης.
 Ὁ δίκαιος Ἀράμ υἱὸς Ἐσρώμ, γέρων ὀξυγένης.
 Ὁ δίκαιος Ἀμιναδάβ υἱὸς Ἀράμ, μίξαιπόλιος.
 Ὁ δίκαιος Ναασσών υἱὸς Ἀμιναδάβ, γέρων διχαλογένης.
 Ὁ δίκαιος Σαλμών υἱὸς Ναασσών, γέρων πλατυγένης.
 Ὁ δίκαιος Βοδζ υἱὸς Σαλμών, γέρων στρογγυλογένης.
 Ὁ δίκαιος Ὁβιδ υἱὸς Βοδζ ἐκ τῆς Ῥούθ, γέρων παρακλός.
 Ὁ δίκαιος Ἰεσσαὶ υἱὸς Ὁβιδ, γέρων ὀξυγένης.
 Ὁ προφητὰνᾶ Δαβιδ υἱὸς Ἰεσσαί, γέρων στρογγυλογένης.

- Ὁ προφητὰνὰξ Σολομών υἱὸς Δαβίδ, νέος ἀγένειος.
 Ὁ βασιλεὺς Ῥοβοάμ υἱὸς Σολομών, ἀρχιγένης.
 Ὁ βασιλεὺς Ἀβιά υἱὸς Ῥοβοάμ, νέος στρογγυλογένης.
 Ὁ βασιλεὺς Ἀσσά υἱὸς Ἀβιά, γέρων ὀξυγένης.
 Ὁ βασιλεὺς Ἰωσαφάτ υἱὸς Ἀσσά, γέρων στρογγυλογένης.
 Ὁ βασιλεὺς Ἰωράμ υἱὸς Ἰωσαφάτ, νέος ὀξυγένης.
 Ὁ βασιλεὺς Ὀζίας υἱὸς Ἰωράμ, μίξαιπόλιος, στρογγυλογένης.
 Ὁ βασιλεὺς Ἰωαθάμ υἱὸς Ὀζίου, νέος διχαλογένης.
 Ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ υἱὸς Ἰωάθαμ, γέρων πλατυγένης.
 Ὁ βασιλεὺς Ἐζεκίας υἱὸς Ἄχαζ, γέρων ὀξυγένης.
 Ὁ βασιλεὺς Μανασσῆς υἱὸς Ἐζεκίου, γέρων πλατυδιχαλογένης.
 Ὁ βασιλεὺς Ἀμών υἱὸς Μανασσῆ, μίξαιπόλιος.
 Ὁ βασιλεὺς Ἰωσίας υἱὸς Ἀμών, γέρων εἰς πέντε ἔχων χωρι-
 σμένον τὸ γένειον.
 Ὁ βασιλεὺς Ἰεχωνίας υἱὸς Ἰωσίου, νέος στρογγυλογένης.
 Ὁ δίκαιος Σαλαθιήλ υἱὸς Ἰεχωνίου, νέος ἀρχιγένης.
 Ὁ δίκαιος Ζοροβάβελ υἱὸς Σαλαθιήλ, μίξαιπόλιος.
 Ὁ δίκαιος Ἀβιούδ υἱὸς Ζοροβάβελ, γέρων φαρακλός.
 Ὁ δίκαιος Ἐλιακείμ υἱὸς Ἀβιούδ, γέρων διχαλογένης.
 Ὁ δίκαιος Ἀζώρ υἱὸς Ἐλιακείμ, γέρων πλατυγένης περικαπι-
 σμένον ἔχων τὸ γένειον.
 Ὁ δίκαιος Σαδώκ υἱὸς Ἀζώρ, μίξαιπόλιος, διχαλογένης.
 Ὁ δίκαιος Ἀχείμ υἱὸς Σαδώκ, νέος ἀρχιγένης.
 Ὁ δίκαιος Ἐλιούδ υἱὸς Ἀχείμ, γέρων φαρακλός, στρογγυλογένης.
 Ὁ δίκαιος Ἐλεάζαρ υἱὸς Ἐλιούδ, γέρων μακρομάλλης.
 Ὁ δίκαιος Ματθάν υἱὸς Ἐλεάζαρ, γέρων εἰς τρία ἔχων χωρι-
 σμένον τὸ γένειον.
 Ὁ δίκαιος Ἰακώβ υἱὸς Ματθάν, γέρων ὀξυγένης.
 Ὁ δίκαιος Ἰωσήφ υἱὸς Ἰακώβ, ὁ μνήστωρ τῆς Θεοτόκου, γέρων
 στρογγυλογένης.

Ἄλλοι προπάτορες ἔξω ἀπὸ τὴν γενεαλογίαν.

§ 130. Ὁ δίκαιος Μελχισεδέκ, γέρων μακρογένης, φορῶν ἱερατικὴν στολὴν καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν μίτραν, βαστάζων δίσκον ἔχοντα ἐπάνω τρεῖς ἄρτους.

Ὁ δίκαιος Ἰώβ γέρων στρογγυλογένης, φορῶν κορώναν καὶ βαστῶν χαρτί λέγει· «Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος» (Ἰώβ α', 21).

Ὁ προφήτης Μωϋσῆς μιξαιπόλιος, ὀλιγογένης, φορῶν ἱερατικὴν στολὴν καὶ μίτραν καὶ μανδῆλι καὶ βαστῶν τὰς δύο πλάκας τοῦ νόμου.

Ὁ προφήτης Ἀαρὼν γέρων μακρυγένης, φορῶν ἱερατικὴν στολὴν καὶ μίτραν καὶ βαστῶν τὴν στάμνον τὴν χρυσὴν καὶ τὴν ἀνδήσασαν ῥάβδον.

Ὁ προφήτης Ὁρ γέρων διχαλογένης, φορῶν ἱερατικὴν στολὴν καὶ βαστῶν χαρτί τυλιγμένον.

Ὁ δίκαιος Ἰησοῦς υἱὸς Ναυή, γέρων στρογγυλογένης φορῶν κορώναν καὶ στρατιωτικὴν στολὴν καὶ βαστῶν σκήπτρον.

Ὁ προφήτης Σαμουὴλ γέρων μακρυγένης, φορῶν ἱερατικὴν στολὴν καὶ μίτραν καὶ βαστῶν τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου καὶ θυμιατήριον.

Ὁ δίκαιος Τωβίτ γέρων μακροδιχαλογένης λέγει εἰς χαρτί· «Ἔθνη πολλὰ μακρόθεν ἤξει πρὸς τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ Θεοῦ, δῶρα ἐν χερσὶν ἔχοντες» (Τωβ. ιγ', 11).

Ὁ δίκαιος Τωβίας ὁ υἱὸς αὐτοῦ, γέρων κατζαρομάλλης, λέγει εἰς χαρτί· «Εὐλογητὸς εἶ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον καὶ ἔνδοξον εἰς τοὺς αἰῶνας» (Τωβ. η', 5).

Οἱ ἅγιοι τρεῖς παῖδες, Ἀνανίας, Ἀζαρίας, Μισαήλ, νέοι ἀγένειοι.

Ὁ δίκαιος Ἰωακείμ, ὁ πατὴρ τῆς Θεοτόκου, μιξαιπόλιος, στρογγυλογένης.

Ὁ δίκαιος Συμεὼν ὁ θεοδόχος, γέρων μακρυμάλλης.

Αἱ ἐν τῇ Παλαιᾷ ἅγιοι γυναῖκες.

§ 131. Ἡ προμήτωρ Εὐα γραῦς μὲ ἄσπρα μαλλία.

Ἡ δικαία Σάρα, ἡ γυνὴ Ἀβραάμ, γραῦς.

Ἡ δικαία Ρεβέκκα, γυνὴ Ἰσαάκ, ὁμοίως.

Ἡ δικαία Λεῖα, πρώτη γυνὴ Ἰακώβ, ὁμοίως.

Ἡ δικαία Ραχήλ, δευτέρα γυνὴ Ἰακώβ, νέα.

Ἡ δικαία Ἀσινέθ, γυνὴ Ἰωσήφ τοῦ παγκάλου, νέα.

- Ἡ δικαία Μαριάμ, ἀδελφή Μωϋσέως, γραῦς.
 Ἡ δικαία Δεβόρρα ἡ κρίνασα τὸν Ἰσραήλ, γραῦς φοροῦσα κορώναν.
 Ἡ δικαία Ῥούθ νέα.
 Ἡ προφῆτις Ὀλδὰ γραῦς.
 Ἡ δικαία Σαραφθία, πρὸς ἣν Ἡλίας ἀπεστάλη, χήρα γραῦς.
 Ἡ δικαία Σωμανίτις, ἡ ξενοδοχῆσα τὸν Ἐλισσαῖον, γραῦς.
 Ἡ δικαία Ἰουδίθ, ἡ ἀνελοῦσα τὸν Ὀλοφέρνην, νέα.
 Ἡ δικαία Ἐσθῆρ, ἡ λυτρωσαμένη τὸν Ἰσραήλ, νέα.
 Ἡ δικαία Ἄννα, ἡ μήτηρ Σαμουὴλ τοῦ προφήτου, γραῦς.
 Ἡ δικαία Σωσάννα νέα.
 Ἡ δικαία Ἄννα, ἡ μήτηρ τῆς Θεοτόκου, γραῦς.

Οἱ ἅγιοι προφῆται καὶ τὰ σχήματα καὶ αἱ προφητεῖαι αὐτῶν.

§ 132. Ὁ προφήτης Μωϋσῆς μιξαιπόλιος, ὀλιγογένης, λέγων· «Εὐφράνθητε οὐρανοὶ ἅμα αὐτῷ καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες οἱ ἄγγελοι». Δευτερον. λβ', 43. Σεπτεμ. δ'.

Ὁ προφητὰναξ Δαβίδ, γέρων στρογγυλογένης λέγων· «Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου Κύριε· πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας». Ψαλμ. ργ', 23. Κυριακὴ μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν.

Ὁ προφητὰναξ Σολομῶν νέος ἀγένειος λέγων· «Ἡ σοφία ἠκοδόμησεν οἶκον, καὶ»: Παροιμ. θ', 1.

Ὁ προφήτης Ἡλίας γέρων ἀσπρογένης λέγων· «Ζῆ κύριος ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ὁ Θεὸς Ἰσραήλ». Βασιλ. Γ', ιζ'. Ἰουλ. κ'.

Ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος, νέος φαρακλὸς βουρλογένης λέγων· «Ζῆ Κύριος καὶ ζῆ ἡ ψυχὴ μου· εἰ ἐγκαταλείψω σε». Βασιλ. Δ', β', 4. Ἰουνίου ιδ'.

Ὁ προφήτης Ἡσαίας γέρων μακρυγένης λέγει· «Ἄκουε οὐρανὲ καὶ ἐνωτίζου ἡ γῆ, ὅτι Κύριος ἐλάλησε· υἱοὺς ἐγέν»: Ἡσαίου α', 2. Μαΐω θ'.

Ὁ προφήτης Ἰερεμίας, γέρων κοντογένης οὐ πολλὰ λέγων· «Ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων· πρὸ τοῦ με πλάσαι σε ἐκ κοιλίας μητρὸς σου ἐπίσταμαί σε καὶ πρὸ»: Ἰερεμ. α', 5. Μαΐω α'.

Ὁ προφήτης Βαρούχ, γέρων στρογγυλογένης, λέγει· «Κύριε, κάτιδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου, καὶ ἐνόησον εἰς ἡμᾶς καί»: Βαρ. β', 19. Σεπτ. κη'.

Ὁ προφήτης Ἰεζεκιήλ, γέρων ὄξυγένης, λέγει· «Τάδε λέγει Κύριος· ἰδοὺ ἐγὼ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου». Ἰεζ. λδ', 11. Ἰουνίου κγ'.

Ὁ προφήτης Δανιήλ, νέος ἀγένειος, λέγει· «Ἀναστήσει ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βᾶσιλειαν, ἣτις εἰς τὸν»· Δαν. β', 44. Δεκ. ιζ'.

Ὁ προφήτης Ὁσηέ, γέρων στρογγυλογένης, λέγει· «Ἐλεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν, καὶ ἐπίγνωσιν Θεοῦ ἢ ὀλοκαυτώματα». Ὁσ. ς', 6. Ὀκτ. ιζ'.

Ὁ προφήτης Ἰωήλ μαυροδιχαλογένης λέγει· «Κύριος ἐκ Σιών ἀνακεκράζεται καὶ ἐξ Ἱερουσαλήμ δώσει φωνήν». Ἰωήλ γ', 16. Ὀκτωβρ. ιθ'.

Ὁ προφήτης Ἀμώς γέρων στρογγυλογένης λέγει· «Οὐαὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἡμέραν Κυρίου, καὶ αὕτη ἐστὶ σκότος καί»· Ἀμ. ε', 18. Ἰουν. ιε'.

Ὁ προφήτης Ἀβδιὸν γέρων μιζαιπόλιος λέγει· «Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγει Κύριος· ἀπολω σοφοὺς ἐκ τῆς»· Ἀβδ. α', 8. Νοεμ. ιθ'.

Ὁ προφήτης Ἰωνᾶς, γέρων φαρακλὸς στρογγυλογένης, λέγει· «Ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς κύριον τὸν»· Ἰων. β', 3. Σεπτ. κα'.

Ὁ προφήτης Μιχαίας γέρων ὄξυγένης λέγει· «Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγει Κύριος· συνάξω τὴν συντετριμμένην». Μιχ. δ', 6. Αὐγ. ιδ'.

Ὁ προφήτης Ναούμ γέρων κοντογένης λέγει· «Ἀπὸ προσώ- Κυρίου τίς ὑποστήσεται καὶ τίς ἀντιστήσεται»; Ναούμ α', 6. Δεκεμβρ. α'.

Ὁ προφήτης Ἀββακούμ νέος ἀγένειος λέγει· «Κύριε εἰσα- κήχοα τὴν ἀκοήν σου καὶ ἐφοβήθην». Ἀββ. γ', 1. Δεκεμ. β'.

Ὁ προφήτης Σοφονίας γέρων ἀσπρογένης λέγει· «Ἐγγὺς ἡ ἡμέρα Κυρίου ἡ μεγάλη, ἐγγὺς καὶ ταχεῖα σφόδρα». Σοφ. α', 14. Δεκεμ. γ'.

Ὁ προφήτης Ἀγγαῖος γέρων στρογγυλογένης λέγει· «Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· θέσθε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς»· Ἀγγ. α', 7. Δεκεμ. ις'.

Ὁ προφήτης Ζαχαρίας νέος ἀγένειος λέγει· «Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· ἰδοὺ ἐγὼ σφύξω τὸν λαόν μου». η', 7. Φεβρ. η'.

Ὁ προφήτης Μαλαχίας μιζαιπόλιος, στρογγυλογένης, λέγει·

«Τάδε λέγει Κύριος· ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου καὶ ἕως δυσμῶν τὸ ὄνομά μου». Μαθ. α', 1. Ἰαν. γ'.

Ἦ ἡ προσφῆτης Γεδεών, γέρον φαρακλὸς στρογγυλογένης, λέγει· «Ἐάν δρόσος γένηται ἐπὶ τὸν πόκον μόνον καὶ ἐπὶ πᾶσαν τήν»· Κριτ. ζ', 37.

Ἦ ἡ προσφῆτης Ζαχαρίας, ὁ πατήρ τοῦ Προδρόμου, γέρον μακρυγένης, φορῶν ἱερατικὴν στολήν λέγει· «Ἐδλογητὸς κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπεσκέφατο καί»· Λουκ. α', 68. Σεπτ. ε'.

Ἦ ἡ προσφῆτης Νάθαν γέρον φαρακλὸς, στρογγυλογένης.

Ἦ ἡ προσφῆτης Ἀχιὰ γέρον μακρυπλατυγένης.

Ἦ ἡ προσφῆτης Σαμέας (γρ. Σεμέαλ) γέρον στρογγυλογένης.

Ἦ ἡ προσφῆτης Ἰωάδ, ὃν ἐπάταξεν ὁ λέων, ἀρχηγένης.

Ἦ ἡ προσφῆτης Ἀζαρίας, υἱὸς Ἀδώ, γέρον κατ'αρομάλλης.

Ἦ ἡ προσφῆτης Ἀνίας (γρ. Ἀνανίας) γέρον διχαλογένης.

Ἦ ἕτεραι προφητεῖαι εἰς τὰ δεσποτικὰς ἐορτὰς καὶ εἰς τὰ θαύματα καὶ πάθη.

§ 133. *Εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ.* [Ἦ ἡ πατριάρχης] Ἰακώβ· «Οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἔλθῃ ᾧ ἀπόκειται· καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν» (Γεν. μδ', 10). Δαβίδ· «Καταβήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον, καὶ ὡσεὶ σταγὼν ἢ στάζουσα ἐπὶ τὴν γῆν» (Ψαλμ. σα', 6). Ἡσαίας· «Παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα [αὐτοῦ μεγάλης βουλῆς ἄγγελος]» (θ', 6). Ἀββακούμ· «Ἦ Θεὸς ἀπὸ Θαιμὰν ἤξει, καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους κατασκίου δασέος» (γ' 3). Μιχαίας· «Καὶ σὺ Βηθλεὲμ γῆ Ἰούδα οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γάρ μοι ἐξελεύσεται ἡγούμενος ὅστις ποι»· (ε', 2). Μαλαχίας· «Ἀνατελεῖ ὑμῖν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά μου ἥλιος δικαιοσύνης, καὶ ἴασις ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτοῦ» (δ', 2). Βαρούχ· «Οὗτος ὁ Θεὸς ἡμῶν· οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτόν· μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη καὶ τοῖς»· (γ', 36, 38).

Εἰς τὴν περιτομὴν. Μωυσῆς· «Καὶ παιδίον ὀκτὼ ἡμερῶν περιτμηθήσεται» (Γεν. ιζ', 12).

Εἰς τὴν ὑπαπαντὴν. Μωϋσῆς· «Πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μή-

τραν ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται» (Ἐξόδ. ιγ', 2. Λουκ. δ', 23).
 Ὁ αὐτός· «Ἀγιάσον μοι πᾶν πρωτότοκον πρωτογενές» κτλ.
 (Ἐξόδ. ιγ', 2).

Εἰς τὴν εἰς Αἴγυπτον φυγὴν. (Ἡσαΐας)· «Ἴδού Κύριος
 κάθηται ἐπὶ νεφέλης κούφης καὶ ἤξει εἰς Αἴγυπτον καὶ σεισθήσονται
 τὰ χειροποίητα Αἰγύπτου» (ιβ', 1). Ὡσηέ· «Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα
 τὸν υἱόν μου» (ια', 1. Ματθ. β', 15).

Εἰς τὴν βρεφοκιοιαν. Ἰερεμίας· «Φωνὴ ἐν Ῥαμᾷ ἠκού-
 σθη, θρήνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμος πολλός» κτλ. (Ἰερεμ. λα', 15.
 Ματθ. β', 18).

Εἰς τὴν βάπτισιν. Δαβίδ· «Εἶδοσάν σε ὕδατα ὁ Θεός, εἶδο-
 σάν σε ὕδατα [καὶ ἐφοβήθησαν]» (Ψαλμ. ος', 17). Ἡσαΐας· «Λού-
 σασθε καὶ καθαροὶ γίνεσθε· ἀφέλετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν ψυ-
 χῶν ὑμῶν» (α', 16). Ἰερεμίας· «Ἀπόπλυνε ἀπὸ κακίας τὴν καρ-
 δίαν σου, Ἱερουσαλήμ» (δ', 14). Ἰεζεκιήλ· «Τάδε λέγει Κύριος·
 ῥανῶ ἐφ' ὑμᾶς καθαρὸν ὕδωρ καὶ καθαρισθήσεσθε» (δ', 14). Νασούμ·
 «Τάδε λέγει Κύριος· κατάρχων ὑδάτων πολλῶν» (α', 12). Μαλα-
 χίας· «Ἴδού ἐγὼ ἐξαποστελῶ τὸν ἄγγελόν μου καὶ ἐπιβλέψεται ὁδὸν
 πρὸ προσώπου μου» (δ', 1). Ζαχαρίας· «Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
 ἐξελεύσεται ὕδωρ ζῶν ἐξ Ἱερουσαλήμ» (ιδ', 8).

Εἰς τὰ θαύματα τοῦ Χριστοῦ. Ἡσαΐας· «Αὐτὸς τὰς ἀσθε-
 νείας ἡμῶν ἔλαβε καὶ τὰς νό[σους ἐβάστασε]» (ιγ', 14).

Εἰς τὰς παραβολάς. Δαβίδ· «Ἀνοιξῶ ἐν παραβολαῖς τὸ στό-
 μα μου» κτλ. (Ψαλμ. ος', 2).

Εἰς τὴν μειαιμόρφωσιν. Δαβίδ· «Θαβῶρ καὶ Ἑρμών ἐν
 τῷ ὀνοματί σου ἀγαλλιάσονται» (Ψαλμ. πη', 13).

Εἰς τὴν ἔγερσιν Λαζάρου. Ὡσηέ· «Ἐκ χειρὸς Ἄδου ῥύ-
 σομαι καὶ ἐκ θανάτου λυτρώσομαι αὐτούς λέγει Κύριος» (ιγ', 13).

Εἰς τὴν βαϊοφόρον. Δαβίδ· «Ἐκ στόματος νηπίων καὶ
 θηλαζόντων κατηρτί[σω αἶνον]» (Ψαλμ. η', 3). Ζαχαρίας· «Χαῖρε
 σφόδρα θύγατερ Σιών· ἰδοὺ γὰρ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοι ἐπι-
 βεβηκώς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ πῶλον νέον» (θ', 9).

Εἰς τὴν ἐκ τοῦ Ἱεροῦ ἐξέλασιν τῶν πωλούντων κτλ.
 Ἡσαΐας· «Ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι τοῖς
 ἔθνεσιν εἶπε Κύριος» (νς', 7).

Εἰς τὸν δεῖπνον τὸν μυσικόν. Ἰερεμίας· «Ἴδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει Κύριος καὶ διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ καί»: (λζ', 31).

Εἰς τὴν συμφωνίαν Ἰούδα. Ζαχαρίας· «Καὶ ἔστησαν τὸν μισθὸν μου τριάκοντα ἀργυρίοις» (ια', 12).

Εἰς τὴν προδοσίαν. Δαβίδ· «Ὁ ἐσθίων ἄρτους μου ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμέ πτερνισμόν» (Ψαλμ. μ', 10).

Εἰς τὴν κρίσιν Ἄννα καὶ Καϊάφα. Δαβίδ· «Ἀναστάντες μοι μάρτυρες ἄδικοι, ἃ οὐκ ἐγίνωσκον ἠρώτων» (Ψαλμ. λδ', 11).

Εἰς τὴν μειαμέλειαν Ἰούδα. Ἰερεμίας· «Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου» (Ματθ. κζ', 9).

Εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Ηὐλαίου. Δαβίδ· «Ἴνα τί ἐφρούαζαν ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν καινά»; (Ψαλμ. β', 1).

Εἰς τὴν μαστίγωσιν. Ἡσαΐας· «Τὸν νῶτόν μου ἔδωκα εἰς μάστιγας καὶ τὰς σιαγόν[ας μου εἰς ῥαπίσματα]» (γ', 6).

Εἰς τὸν ἐμπαιγμόν. Δαβίδ· «Παρὰ πάντας τοὺς ἐχθρούς μου ἐγενήθην ὄνειδος» (Ψαλμ. λ', 12).

Εἰς τὸ ἐλκόμενος ἐπὶ σιαυροῦ. Ἰερεμίας· «Ἐγὼ ὡς ἀρνίον ἄκακον ἀγόμενον τοῦ θύεσθαι» (ια', 19).

Εἰς τὴν ἀνάβασιν ἐπὶ σιαυροῦ. Ἡσαΐας· «Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντί»: (νγ', 7).

Εἰς τὴν σιαύρωσιν. Μωϋσῆς· «Ὁψεσθε τὴν ζωὴν ὑμῶν κρεμασμένην ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν» (Λευιτ. κη', 64). Δαβίδ· «Ὁρυξαν χεῖρας καὶ πόδας μου» κτλ. (Ψαλμ. κα', 18). Ἡσαΐας· «Παρεδόθη εἰς θάνατον ἢ ψυχὴ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη» κτλ. (νγ', 12).

Εἰς τὴν ἀποκαθίλωσιν. Ἡσαΐας· «Ἀπὸ προσώπου ἀδικίας ἤρται ὁ δίκαιος» (νζ', 1).

Εἰς τὸν ἐνιαφιασμόν. Ἰακώβ· «Ἀναπεσὼν ἐκοιμήθη ὡς λέων καὶ ὡς σκύμνος· τίς ἐ[γερεῖ αὐτόν];» (Γεν. μθ', 9). Δαβίδ· «Ἐξεγέρθητι· ἴνα τί ὑπνοῖς, Κύριε»; (Ψαλμ. μγ', 24). Σολομών· «Ἐγὼ καθεύδω καὶ ἡ καρδία μου ἀγρυπνεῖ» (Ἄσμα Ἄσμ. ε', 2). Ἡσαΐας· «Ἔσται ἐν εἰρήνῃ ἡ ταφὴ αὐτοῦ» (νζ', 2).

Εἰς τὴν εἰς Ἄδου κατάθωρον. Ἡσαΐας· «Ὁ Ἄδης κάτωθεν ἐπικράνθη συναντήσας σοι» (ιδ', 9). Ὡσηέ· «Ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἐξαναστησόμεθα» κτλ. (ς', 9).

Εἰς τὴν ἀνάστασιν. Δαβίδ· «Ἀναστήτω ὁ Θεὸς καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ»: (Ψαλμ. ξζ', 2). Σοφονίας· «Τάδε λέγει Κύριος· ὑπόμεινόν με εἰς ἡμέραν ἀναστάσεώς μου» (γ', 8).

Εἰς τὰς μυροφόρους. Ἡσαΐας· «Γυναῖκες ἐρχόμεναι ἀπὸ θεάς δεῦτε» κτλ. (κζ', 11).

Εἰς τὴν ἀνάληψιν. Δαβίδ· «Ἐπέβη Κύριος ἐπὶ Χερουβὶμ καὶ ἐπετάσθη» (Ψαλμ. ιζ', 11). «Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, Κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος» (Ψαλμ. μζ', 6). Ζαχαρίας· «Ἴδού ἡμέρα ἔρχεται καὶ στήσονται οἱ πόδες Κυρίου ἐπὶ τὸ ὄρος Ἐλαιῶν τὸ κατέναντι Ἱερουσαλήμ» (ιδ', 1, 4).

Εἰς τὴν πεντηκοστήν. Ἰωήλ· «Ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὄμων καὶ αἱ θυγατέρες» (β', 28. Πράξ. β', 17). Ζαχαρίας· «Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκχεῶ ἐπὶ τὸν οἶκον Δαβίδ καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλήμ πνεῦμα χάριτος καὶ οἰκτιρμοῦ λέγει Κύριος» (ιβ', 10).

Ἔτεραι προφητεῖαι εἰς τὰς θεομητορικὰς ἐορτάς.

§ 134. *Εἰς τὴν γέννησιν τῆς Θεοτόκου.* Ἰεζεκιήλ· «Ἡ πύλη αὕτη κεκλεισμένη ἔσται· οὐκ ἀνοιχθήσεται καὶ οὐδεὶς οὐ μὴ διέλθῃ δι' αὐτῆς» (μδ', 2).

Εἰς τὰ εἰσόδια. Δαβίδ· «Ἀπενεχθήσονται τῷ βασιλεῖ παρθένοι ὀπίσω αὐτῆς» (Ψαλμ. μδ', 15).

Εἰς τὸν εὐαγγελισμόν. Δαβίδ· «Ἄκουσον, θύγατερ, καὶ ἴδε καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου καὶ ἐπι[λάθου τοῦ λαοῦ σου]» κτλ. (Ψαλμ. μδ', 11). Σολομών· «Πολλὰ θυγατέρες ἐκτήσαντο πλοῦτον· πολλὰ ἐποίησαν δύναμιν, σὺ δὲ ὑπέρκεισαι καὶ ὑπερῆρας πάσας» (Παροιμ. λ', 29). Ἡσαΐας· «Ἴδού ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱὸν καὶ καλέ[σεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ]» (ζ', 14).

Εἰς τὴν κοίμησιν. Δαβίδ· «Ἀνάστηθι, Κύριε, εἰς τὴν ἀπαυσίν σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ ἁγιάσματός σου» (Ψαλμ. ρλα', 8).

Οἱ σοφοὶ τῶν Ἑλλήνων, ὅσοι εἶπον περὶ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Χριστοῦ.

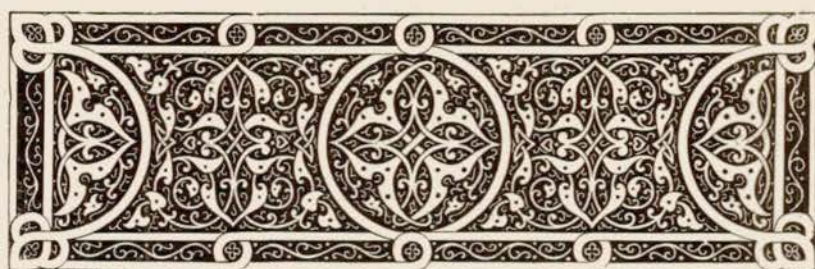
§ 135. Ἀπολλώνιος, γέρων μακροδιγαλογένης, φορῶν μανδήλι εἰς τὴν κεφαλὴν λέγει εἰς χαρτί· «Ἐγὼ καταγγέλλω ἐν τρισίν

ἓνα μόνον ὑψιμέδοντα θεόν· | οὗ λόγος ἀφθίτος ἐν ἀδαεῖ κόρη
 ἔγκυος ἔσεται· | οὗτος γὰρ ὡς τῶσον πυρφόρον ἴσος διαδραμεῖται |
 καὶ κόσμον ἅπαντα ζωγρήσει καὶ τῷ πατρὶ προσάξει δῶρον». —
 Σόλων ὁ Ἀθηναῖος, γέρων στρογγυλογένης, λέγει· «Ὁψέποτέ τις
 ἐπὶ τὴν πολυσχεδῆ ταύτην ἐλάσειε γῆν καὶ δίχα σφάλματος γε-
 νήσεται σάρξ· ἀκάματος ἢ θεότης ἕρος· ἀνιάτων παθῶν λύσει
 φθοράν καὶ τοῦτο φθόνος γενήσεται ἐξ ἀπίστου λαοῦ καὶ πρὸς ὕψος
 κρεμασθήσεται καὶ πάντα πράως πείσεται ἐκὼν φέρων». — Θουκυ-
 δίδης, μιξαιπόλιος εἰς τρία χωρίζων τὸ γένειον, λέγει· «Ἐν μὲν
 θεὸς φῶς νοερὸν καὶ τούτῳ αἴνεσις· ἐν τῷ νοῖ πάντα γὰρ παρέχει
 ἐκ τούτου εἰς ἓν· οὐ θεὸς ἕτερος, οὐκ ἄγγελος, οὐ σοφία, οὐ
 δαίμων, οὐκ οὐσία, ἀλλ' ἢ μόνος κύριός ἐστι καὶ δημιουργὸς τοῦ
 παντός, παντέλειος λόγος· γόνιμον ἐκ γονίμου αὐτὸς ἐπὶ φύσιν
 γόνιμον κατελθὼν ὕδωρ ἐποίησε». — Πλούταρχος, γέρων φαρα-
 κλὸς ὀξυγένης, λέγει· «Τῷ τῶν ὄλων ὑπερτάτῳ οὐδὲν αἴτιον προσ-
 επινοεῖται· ὁ λόγος ἐξ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐξ ἄλλου ἐστὶ· δέδεικται δὲ
 σαφῶς, ὅτι θεοῦ σοφία καὶ λόγος τέρμα περιέχει τῆς γῆς». —
 Πλάτων γέρων μακροπλουτεγένης λέγει· «Ὁ παλαιὸς νέος καὶ ὁ
 νέος ἀρχαῖος· ὁ πατὴρ ἐν τῷ γόνῳ καὶ ὁ γόνος ἐν τῷ πατρὶ·
 τὸ ἐν διαιρεῖται εἰς τρία καὶ τὰ τρία εἰς ἓν». — Ἀριστοτέλης
 γέρων βουρλογένης λέγει· «Ἀκάματος φύσει θεοῦ γέννησις· ἐξ
 αὐτοῦ γὰρ ὁ αὐτὸς οὐσιουταὶ λόγος». — Φίλων ὁ φιλολόγος, γέ-
 ρων φαρακλὸς μακροδιχαλογένης, λέγει· «Αὐτὸς ἐστὶ καθ' ὑπερ-
 ουρανὸν μέγαν βεβηκῶς, φλογὸς ὑπερβάλλον ἀένναον καὶ πῦρ
 ἀθάνατον ὃν τρέμουσιν οὐρανοὶ γαῖά τε καὶ θάλαττα, βυθός, τάρ-
 ταρος, δαίμονες· ἦν δὲ αὐτοπάτωρ, ἀπάτωρ, τρισόλβιος». — Σοφο-
 κλῆς, γέρων φαρακλὸς εἰς πέντε χωρίζων τὸ γένειον, λέγει· «Ἔστι
 θεὸς ἀναρχος, ἀπλοῦς τῇ φύσει, | ὃς οὐρανὸν ἔτευξεν ἅμα καὶ
 χθόνα». — Θούλης ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου, γέρων πλαυτεγένης, λέγει·
 «Ὁ πατὴρ γόνος καὶ ὁ γόνος πατὴρ ἄσαρκος σαρκικὸς γέγονε
 θεὸς ὑπάρχων». — Ὁ μάντις Βαλαάμ γέρων στρογγυλογένης, φο-
 ρῶν μανθῆλι εἰς τὸ κεφάλι, λέγει· «Ἀνατελεῖ ἄστρον ἐξ Ἰακώβ·
 ἀναστήσεται ἄνθρωπος ἐξ Ἰσραὴλ καὶ θραύσει τοὺς ἀρχηγούς
 Μωάβ» (Ἀριθ. κδ', 17). — Ἡ σοφὴ Σιβύλλα· «Ἦξει οὐρανόθεν
 βασιλεὺς αἰῶνων μέλλων κρῖναι πᾶσαν σάρκα καὶ κόσμον ἅπαντα».

Ἄτερον· «Ἐκ μητρονόμου παναμώμου παρθένου | μέλλει παρεῖ-
 ναι τοῦ θεοῦ μόνος γόνος, | ἀναρχος, ἀπρόσιτος, εἷς θεὸς λό-
 γος, | ὃν οὐρανοὶ τρέμουσιν, ἄνθρωποι, νόες».

Πῶς ἱστορίζεται ἡ ῥίζα τοῦ Ἰησοῦ.

§ 136. Ὁ δίκαιος Ἰησοῦ κοιμώμενος καὶ ὑποκάτωθεν τῆς
 πλάτης αὐτοῦ ἐξέρχονται τρεῖς κλώνοι, οἱ δύο μικροὶ περικυκλώ-
 νοντες αὐτόν, ὁ δὲ ἄλλος μέγας ἀνερχόμενος ἄνω· καὶ ἐν αὐτῷ
 εἰσι περιπεπλεγμένοι οἱ βασιλεῖς τῶν Ἑβραίων ἀπὸ Δαβὶδ ἕως
 Χριστοῦ. Πρῶτον ὁ Δαβὶδ βαστῶν τὴν κινύραν, εἶτα ὁ Σολομῶν
 ἐπάνωθεν αὐτοῦ βαστῶν βιβλίον κεκλεισμένον, καὶ ἐπάνωθεν τοῦ
 Σολομῶντος οἱ λοιποὶ βασιλεῖς κατὰ τάξιν βαστάζοντες σκῆπτρα,
 καὶ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ κλάδου ἢ γέννησις τοῦ Χριστοῦ. Καὶ
 ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος καὶ τὸ ἄλλο οἱ προφήται μὲ τὰς προφητείας
 των, καὶ αὐτοὶ εἰς κλάδους περιπεπλεγμένοι καὶ βλέποντες τὸν
 Χριστὸν καὶ δεικνύοντες αὐτόν· καὶ ὑποκάτωθεν τῶν προφητῶν,
 ἀπὸ τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ Ἰησοῦ, οἱ σοφοὶ τῶν Ἑλλή-
 νων καὶ ὁ μάντις Βαλαάμ· βαστάζοντες τὰς ῥήσεις των καὶ
 βλέποντες ἄνω δεικνύουσιν εἰς τὴν γέννησιν τὸν Χριστόν.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

ΠΩΣ ΙΣΤΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΑΙ ΔΕΣΠΟΤΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

ΚΑΙ ΤΑ ΛΟΙΠΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

κατὰ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον.

Ὁ εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.

§ 1. Σπίτια καὶ ἡ Παναγία ἱσταμένη ἔμπροσθεν σκαμνίου, ἔχουσα ὀλίγον κλιτὴν τὴν κεφαλὴν· καὶ μὲ τὸ ἓνα χέρι βαστᾷ μετὰξί τυλιγμένον εἰς ἀδράκτι καὶ τὴν δεξιάν ἔχουσα ἀπλωμένην εἰς τὸν ἄγγελον· καὶ ὁ ἄρχων Γαβριήλ ἔμπροσθεν αὐτῆς μὲ τὴν δεξιάν εὐλογῶν αὐτὴν καὶ μὲ τὴν ἀριστεράν βαστῶν κοντάρι· καὶ ἐπάνωθεν τοῦ σπιτίου οὐρανὸς καὶ ἐξ αὐτοῦ κατερχόμενον τὸ ἅγιον πνεῦμα μὲ ἀκτῖνα εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς Παναγίας (Λουκ. α', 26—38).

Ὁ Ἰωσήφ ὁρῶν ἔγκυον τὴν Θεοτόκον.

§ 2. Σπίτια καὶ ἡ Παναγία ἔγκυος καὶ ἐκστατική, καὶ ἔμπροσθεν αὐτῆς ὁ Ἰωσήφ ἀκουμβίζων τὸ ἓνα χέρι εἰς ῥάβδον καὶ τὸ ἄλλο ἔχων ἀπλωμένον εἰς τὴν Παναγίαν βλέπει αὐτὴν μὲ φοβερὸ σχῆμα (Ματθ. α', 18—25).

Ὁ ἀσπασμὸς τῆς Θεοτόκου καὶ τῆς Ἐλισάβετ.

§ 3. Σπήτια καὶ ἔσω ἡ Θεοτόκος καὶ ἡ Ἐλισάβετ ἀσπαζόμεναι ἀλλήλας, καὶ ὀλίγο παρέκει ὁ Ἰωσήφ καὶ ὁ Ζαχαρίας ὁμιλοῦντες ἀλλήλοις, καὶ ὀπίσθεν αὐτῶν παιδίον μικρὸν μὲ κοντὰ ροῦχα, ἔχον εἰς τὸν ὦμόν του δικανίκι καὶ εἰς τὸ δικανίκι κα-

λάθι κρεμασμένον· καὶ κάτωθεν τοῦ σπιτίου παχνί καὶ πωλάρι δεμένον τρώγει εἰς τὸ παχνί (Λουκ. α', 40—44 κέ).

Ἡ ἐρώτησις τῶν μάγων.

§ 4. Παλάτι καὶ ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης μέσα εἰς κάμαραν καθήμενος εἰς θρόνον· καὶ οἱ τρεῖς μάγοι ἔμπροσθέν του, ἔχοντες τὰ χέρια ἀπλωμένα εἰς αὐτόν, καὶ ἔξωθεν Ἰουδαῖοι, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὁμιλοῦντες ἀλλήλοις (Ματθ. β', 1, 2).

Ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ.

§ 5. Σπηλαῖον καὶ ἔσω εἰς τὸ δεξιὸν μέρος ἡ Θεοτόκος γονατιστὴ καὶ βάνουσα τὸν Χριστὸν ὡς βρέφος σπαργανωμένον μέσα εἰς τὴν φάτνην, καὶ ἀριστερὰ ὁ Ἰωσήφ γονατισμένος ἔχων τὰ χέρια σταυρωμένα ἔμπρὸς στὸ στήθος του· καὶ ὀπίσθεν τῆς φάτνης ἓνα βοῦδιον καὶ ἓνα ἄλογον, βλέποντα πρὸς τὸν Χριστόν· καὶ ὀπίσθεν τοῦ Ἰωσήφ καὶ τῆς Παναγίας ποιμένες βαστάζοντες ράβδους καὶ βλέποντες μετὰ θάμβους τὸν Χριστόν· καὶ ἔξωθεν τοῦ σπηλαίου πρόβατα καὶ ποιμένες, ὁ ἓνας λαλῶν αὐλὸν καὶ ἕτεροι βλέποντες ἄνω μετὰ φόβου· καὶ ἐπάνωθεν αὐτῶν εἰς ἄγγελος εὐλογῶν αὐτούς· καὶ ἀπὸ ἄλλο μέρος οἱ μάγοι μετὰ βασιλικῆς στολῆς καθήμενοι ἐπάνω εἰς ἄλογα καὶ δεικνύοντες ἀλλήλοις τὸν ἀστέρα· καὶ ἐπάνωθεν τοῦ σπηλαίου πλῆθος ἀγγέλων μέσα εἰς νέφαλα, βαστάζοντες χαρτὶ μὲ αὐτὰ τὰ γράμματα· «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη· ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Καὶ ἐπάνωθεν εἰς τὸ μέσον αὐτῶν ὁ ἀστήρ, ἔχων ἀκτῖνα μεγάλην κατερχομένην ἕως τῆς κεφαλῆς τοῦ Χριστοῦ (Λουκ. β', 6—14).

Ἡ προσκύνησις τῶν Μάγων.

§ 6. Σπίτι καὶ ἡ Παναγία καθήμενη εἰς σκαμνί, βαστάζουσα ὡς βρέφος τὸν Χριστόν εὐλογοῦντα· καὶ οἱ τρεῖς Μάγοι ἔμπροσθεν αὐτῆς βαστάζοντες τὰ δῶρα μέσα εἰς χρυσὰ κιβώτια· ὁ ἓνας ἀπ' αὐτούς γέρων μακρογένης, ἀσκεπής, γονατιστός, βλέπων τὸν Χριστόν καὶ μὲ τὸ ἓνα χέρι βαστῶν τὸ δῶρον καὶ μὲ τὸ ἄλλο τὴν κορώναν του· ὁ δὲ ἄλλος ἀρχιγένης καὶ ὁ ἕτερος ἀγένειος, βλέποντες ἀλλήλους καὶ δεικνύοντες τὸν Χριστόν· καὶ ὀπίσθεν τῆς

Παναγίας ὁ Ἰωσήφ ἰστάμενος καὶ θαυμάζων· ἔξωθεν δὲ τοῦ σπιτιοῦ ἓνας νέος κρατῶν τρία ἄλογα ἀπὸ τὰ σαλιβάρια τους, καὶ παρέχει πάλιν ἐπάνω εἰς βουνά οἱ τρεῖς μάγοι καθήμενοι εἰς τὰ ἄλογά τους καὶ ὑποστρέφοντες εἰς τὴν χώραν τους, καὶ εἰς ἄγγελος ἔμπροσθεν δεικνύει αὐτοῖς τὸν δρόμον (Ματθ. β', 10—12).

Ἡ ὑπαπαντή.

§ 7. Ναὸς καὶ κουβούκλι καὶ ὑποκάτω τοῦ κουβουκλίου τράπεζα καὶ ἐπάνω αὐτῆς θυριατήριον χρυσοῦν, καὶ ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ Θεοδόχος βαστῶν τὸν Χριστὸν ὡς βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας του, ὁ ὁποῖος εὐλογεῖ αὐτόν· καὶ ἡ Παναγία ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τῆς τραπέζης ἀπλώνουσα πρὸς αὐτὸν τὰ χέρια· καὶ ὀπισθεν αὐτῆς ὁ Ἰωσήφ βαστάζων εἰς τὸ ῥοῦχόν του δύο περιστεράς· καὶ πλησίον αὐτοῦ ἡ προφήτις Ἄννα δείχνουσα τὸν Χριστὸν καὶ βαστάζουσα χαρτί μὲ ταῦτα τὰ γράμματα· «Τοῦτο τὸ βρέφος οὐρανὸν καὶ γῆν ἐδημιούργησε» (Λουκ. β', 22—38).

Ὁ Ἰωσήφ μὲ τὴν Θεοτόκον φεύγει εἰς Αἴγυπτον.

§ 8. Βουνά καὶ ἡ Παναγία καθημένη εἰς πωλάρι μετὰ βρέφους καὶ βλέπουσα ὀπισθεν τὸν Ἰωσήφ, ἔχοντα τὸ δικανίκι μὲ τὸ ῥοῦχόν του εἰς τὸν ὄμῶν του, καὶ εἰς νέος τραβῶν τὸ πωλάρι ἀπὸ τὸ σχοινί καὶ βαστῶν καλάθι καὶ βλέπων ὀπισθεν τὴν Παναγίαν· καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν κάστρον καὶ εἰδῶλα γερμενιζόμενα ἀπὸ τὰ τείχη του (Ματθ. β', 13, 14).

Ἡ βρεφοκτονία.

§ 9. Κάστρον καὶ ὁ Ἡρώδης καθήμενος εἰς θρόνον καὶ δύο στρατιῶται πλησίον· καὶ παρέμπροσθεν ἄλλοι πολλοὶ στρατιῶται μὲ φλάμπουρον καὶ παρέχει πάλιν χώρες εἰς βουνά καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν γυναῖκες βαστάζουσαι βρέφη, ἄλλαι φεύγουσαι, ἄλλες κρύπτουσαι αὐτὰ ὀπισθεν τῶν καὶ ἐμποδίζουσαι μὲ τὰς χεῖράς των τοὺς στρατιώτας νὰ μὴ θανατώσουν αὐτά· ἄλλαι καθήμεναι καὶ θρηνοῦσαι τὰ ἔμπροσθεν αὐτῶν κείμενα θανατωμένα νήπια· καὶ στρατιῶται ἄλλοι ἀρπάζοντες τὰ βρέφη ἀπὸ τὰς μητρικὰς ἀγκάλας, ἄλλοι σουβλίζοντες αὐτά, ἄλλοι ξεσχίζοντες ἄλλα καὶ ἄλλοι ἄλλα

ἀποκεφαλίζοντες· καὶ τὸ πλῆθος τῶν νηπίων κείμενα εἰς τὴν γῆν φονευμένα, ἄλλα μὲ σπάργανα καὶ ἄλλα μὲ ἄλλα ροῦχα. Ἡ δὲ Ἐλισάβετ, βαστάζουσα εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς τὸν Πρόδρομον ὡς βρέφος, φεύγει βλέπουσα εἰς τὰ ὀπίσω· καὶ ὀπισθεν αὐτῆς εἰς στρατιώτης διώκων αὐτὴν μετὰ ξίφους, καὶ πέτρα μεγάλη ὡς βου-
νὸν σχισμένη ἔμπροσθέν τῆς (Ματθ. β', 16—18).

Ὁ Χριστὸς ἐτῶν δώδεκα, καθήμενος μέσον τῶν διδασκάλων.

§ 10. Ναὸς καὶ ἐν αὐτῷ ὁ Χριστὸς καθήμενος εἰς θρόνον, μὲ τὸ ἓνα χεῖρ βαστῶν χαρτί τυλιγμένον καὶ τὸ ἄλλο ἔχων ἀπλω-
μένον, καὶ ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος αὐτοῦ καὶ τὸ ἄλλο Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι καθήμενοι καὶ βλέποντες ἀλλήλους καὶ ἀποροῦντες· καὶ ὀπισθεν τοῦ θρόνου ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Θεοτόκος δεικνύουσα αὐτῷ τὸν Χριστόν (Λουκ. β', 46).

Ὁ Χριστὸς ἐρχόμενος ἐν τῷ Ἰορδάνῃ βαπτισθῆναι.

§ 11. Βουρὰ καὶ κάτωθεν αὐτῶν ὁ Ἰορδάνης ποταμὸς, καὶ ὁ Χριστὸς ἐρχόμενος καὶ ὁ Πρόδρομος δεικνύων αὐτὸν εἰς τοὺς λαοὺς λέγει εἰς χαρτί· «Ἴδε ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου· οὗτός ἐστι περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν». Καὶ πάλιν ὁ Χριστὸς ἰστάμενος εἰς τὴν ἄκρην τοῦ Ἰορδάνου καὶ ὁ Πρόδρομος ἔμπροσθεν αὐτοῦ λέγων αὐτῷ εἰς χαρτί· «Ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸς με»; ὁ δὲ Χριστὸς εὐλογῶν αὐτὸν λέγει αὐτῷ εἰς χαρτί· «Προφῆτα, ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην» (Ματθ. γ', 13—15. Μάρκ. α', 9. Ἰωάν. α', 29).

Ἡ βάπτισις τοῦ Χριστοῦ.

§ 12. Ὁ Χριστὸς ἰστάμενος μέσον τοῦ Ἰορδάνου γυμνὸς καὶ ὁ Πρόδρομος εἰς τὴν ἄκρην τοῦ ποταμοῦ ἐκ δεξιῶν τοῦ Χριστοῦ, βλέπων ἄνω καὶ ἔχων τὴν δεξιὰν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τοῦ Χριστοῦ, τὴν δὲ ἀριστερὰν ἀπλώνων ἄνω· καὶ ἐπάνωθεν οὐρανοῦ καὶ ἐξ αὐτοῦ κατερχόμενον τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον μὲ ἀκτῖνα εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Χριστοῦ· καὶ μέσ' στήν ἀκτῖνα ταῦτα τὰ γράμματα· «Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ἠδόκησα»· καὶ ἐξ

ἀριστερῶν ἄγγελοι ἰστάμενοι εὐλαβῶς καὶ ἔχοντες ἠπλωμένας [τὰς πτέρυγας] ὑποκάτω τῶν ἱματίων τους· καὶ ὑποκάτω τοῦ Προδρόμου μέσα εἰς τὸν Ἰορδάνην εἷς ἄνθρωπος γέρων γυμνὸς κείμενος δίπλα καὶ βλέπων ὀπισθεν αὐτοῦ τὸν Χριστὸν μετὰ φόβου καὶ βαστάζων στάμνον χύνει ἐξ αὐτῆς νερόν, καὶ γύρωθεν τοῦ Χριστοῦ ψάρια (Ματθ. γ', 16, 17. Μάρκ. α', 9—11. Λουκ. γ', 21).

Ὁ Χριστὸς πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ Διαβόλου.

§ 13. Ἐρημος μὲ δένδρα καὶ ὁ Χριστὸς ἰστάμενος, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὁ Διάβολος δεικνύων τοὺς λίθους καὶ λέγων· «Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπέ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται»· καὶ ὁ Χριστὸς λέγει εἰς χαρτί· «Οὐκ ἐπ' ἄρτων μόνω ζήσεται ἄνθρωπος». Καὶ παρέχει ἱερόν καὶ ἐπάνω εἰς τὴν ἄκρην τοῦ ἱεροῦ πάλιν ὁ Χριστὸς καὶ ὁ Διάβολος ἔμπροσθεν αὐτοῦ λέγων αὐτῷ· «Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω»· καὶ ὁ Χριστὸς λέγει αὐτῷ εἰς χαρτί· «Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν Θεόν σου». Καὶ παρέχει ὄρος πολλὰ ὕψηλόν καὶ ἐπάνω αὐτοῦ ὁ Χριστὸς καὶ ὁ Διάβολος ἔμπροσθεν αὐτοῦ, δεικνύων αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ λέγων· «Ταῦτα πάντα σοι δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι»· καὶ ὁ Χριστὸς λέγων πρὸς αὐτὸν εἰς χαρτί· «Ἔπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· γέγραπται γὰρ κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις». Καὶ ὑποκάτω τοῦ ὄρους πόλεις καὶ κάστρη καὶ βασιλεῖς καθήμενοι εἰς τραπέζας καὶ στρατιῶται γύρωθεν αὐτῶν μὲ φλόμπουρα· καὶ παρέχει πάλιν ὁ Χριστὸς καὶ ἄγγελοι γύρωθεν αὐτοῦ, ἄλλοι γονατιστοί, ἄλλοι βαστάζοντες ριπίδια ἐπάνωθεν αὐτοῦ· καὶ ὁ Διάβολος φεύγων καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω (Ματθ. δ', 1—11. Μάρκ. α', 13. Λουκ. 1—13).

Ὁ Χριστὸς μαρτυρούμενος εἰς τοὺς μαθητάς ὑπὸ τοῦ Προδρόμου.

§ 14. Ὁ Πρόδρομος δεικνύων τὸν Χριστὸν εἰς τὸν Ἰωάννην καὶ τὸν Ἀνδρέαν· καὶ παρέχει πάλιν ὁ Ἀνδρέας φέρων τὸν Πέτρον καὶ ὁ Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ ἔμπροσθεν τοῦ Χριστοῦ (Ἰωάν. α', 35—52).

Ὁ Χριστὸς προσκαλῶν τοὺς μαθητάς διὰ τὴν ἄγρην τῶν ἰχθῶν.

§ 15. Θάλασσα καὶ δύο πλαιάρια μέσον· εἰς τὸ ἕνα ὁ Χριστὸς καὶ ὁ Πέτρος ἔμπροσθέν του γονατισμένος καὶ ὁ Ἀνδρέας

σύρωνων τὸ δίκτυον· καὶ εἰς τὸ ἄλλο ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Ἰάκωβος μετὰ τὸν πατέρα τους, σύροντες καὶ αὐτοὶ τὸ ἴδιον δίκτυον— ὅπου σύρνει ὁ Ἀνδρέας ἀπὸ τὸ ἄλλο πλοιάριον, καὶ μέσ' στὸ δίκτυ πληθὸς ψάρια σχίζοντα τὸ δίκτυον (Ματθ. δ', 19—22. Μάρκ. α', 16—20. Λουκ. ε', 1—10).

Ὁ Χριστὸς μεταβάλλων τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον.

§ 16. Τράπεζα καὶ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι καθήμενοι εἰς αὐτήν, καὶ εἰς ἕξ αὐτῶν ἐνδοξότερος βασιτάζων ποτήριον μετὰ οἴνου καὶ ἀπορῶν· καὶ μέσον αὐτῶν ὁ νυμφίος στρογγυλογένης μίξαιπόλιος καὶ ἡ νόμφη πλησίον αὐτοῦ, φοροῦντες εἰς τὰς κεφαλὰς των στέφανα ἕξ ἀνθέων· καὶ ὄπισθεν αὐτῶν εἰς νέος βασιτῶν κανάτι καὶ βάνων εἰς ποτήριον οἴνον, καὶ κάτωθεν τῆς τραπέζης ἕξ πιθάκια καὶ δύο νέοι χύνοντες μετὰ δερμάτια νερὸν εἰς αὐτά· καὶ ὁ Χριστὸς καθήμενος εἰς τὴν ἄκρην τῆς τραπέζης εὐλογεῖ αὐτά· καὶ ἡ Παναγία καὶ ὁ Ἰωσήφ πλησίον αὐτοῦ καὶ οἱ ἀπόστολοι ὄπισθεν του (Ἰωάν. β', 1—10)

Ὁ Χριστὸς ἐρωτώμενος ὑπὸ τοῦ Νικοδήμου.

§ 17. Ὁ Χριστὸς καθήμενος καὶ ὄπισθεν αὐτοῦ οἱ ἀπόστολοι· καὶ ὁ Νικόδημος ἔμπροσθεν του καθήμενος ἐρωτῶν αὐτόν (Ἰωάν. γ', 1 κέ).

Ὁ Χριστὸς ὁμιλῶν τῇ Σαμαρειτίδι.

§ 18. Ὁ Χριστὸς καθήμενος εἰς πέτραν καὶ οἱ ἀπόστολοι ὄπισθεν αὐτοῦ θαυμάζοντες· καὶ ἔμπροσθεν του φρέαρ καὶ μία γυνὴ σιμὰ εἰς τὰ χεῖλη αὐτοῦ βαστάζουσα μετὰ τὴν ἀριστερὰν μπακράτζι καὶ τὴν δεξιὰν ἀπλώνουσα εἰς τὸν Χριστόν· καὶ ἔμπρὸς αὐτῆς ὕδρια καὶ ὁ Χριστὸς εὐλογῶν αὐτήν (Ἰωάν. δ', 7 κέ).

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν υἱὸν τοῦ βασιλικοῦ.

§ 19. Κάστρον καὶ ὁ Χριστὸς εὐλογῶν, καὶ ὄπισθεν αὐτοῦ οἱ ἀπόστολοι καὶ ἔμπροσθεν του εἷς ἄνθρωπος μετὰ καλπᾶκι καὶ μετὰ λαμπρὰ ροῦχα παρακαλῶν αὐτόν· καὶ ὄπισθεν του ἀνθρώπου τρεῖς στρατιῶται βλέποντες αὐτόν καὶ δεικνύοντες ὄπισθεν ἕνα

μέγα παλάτι, εἰς τὸ ὁποῖον μέσα ἔστι κλίνη καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὴν ἕνας νέος φορῶν τὴν ζώνην του (Ἰωάν. δ', 46—53).

Ὁ Χριστὸς ἀναγινώσκων ἐν τῇ συναγωγῇ.

§ 20. Ναὸς καὶ ὁ Χριστὸς μέσον ἱστάμενος καὶ κρατῶν βιβλίον μὲ τὰ δύο χεῖρα ἀναγινώσκει ταῦτα τὰ γράμματα· «Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ ἕνεκεν ἔχρισέ με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς»· καὶ εἷς νέος πλησίον αὐτοῦ ἐκτείνων τὴν χεῖρα ὅπως λάβῃ τὸ βιβλίον, καὶ γύρωθεν αὐτοῦ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι καθήμενοι καὶ δεικνύοντες αὐτὸν ἀλλήλοις, καὶ ἄλλος λαὸς πολὺς βλέποντες αὐτὸν μετὰ θάμβους (Λουκ. δ', 15—29. Ματθ. ιγ', 54. Μάρκ. α', 21 κέ).

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν δαίμονιζόμενον ἐν τῇ συναγωγῇ.

§ 21. Ναὸς καὶ ὁ Χριστὸς ἔσω καὶ οἱ ἀπόστολοι, καὶ ἔμπροσθέν του ἕνας ἄνθρωπος κείμενος κατὰ γῆς ἀφρίζων καὶ εἷς δαίμων ἐξερχόμενος ἀπὸ τὸ στόμα του· καὶ γύρωθεν Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι καὶ ἄλλος λαὸς θαυμάζοντες (Λουκ. δ', 33—36. Μάρκ. δ', 23—27).

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν λεπρόν.

§ 22. Ὅρος καὶ ὑποκάτωθεν ὁ Χριστὸς μὲ τοὺς ἀποστόλους καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ εἷς ἄνθρωπος γυμνός, ὅλος πληγωμένος, γονατιστὸς ἔμπροσθεν τοῦ Χριστοῦ· καὶ ὁ Χριστὸς βάνει τὴν χεῖρά του εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λεπροῦ, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου τὸ σῶμα πέφτουν ὡς λεπίδες ὀφθαλμίων (Μάρκ. α', 40—42. Ματθ. η', 2—4. Λουκ. ε', 12—14).

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν δοῦλον τοῦ ἑκατοντάρχου.

§ 23. Ὁ Χριστὸς μὲ τοὺς ἀποστόλους καὶ εἷς ἄνθρωπος στρατιωτικὰ φορεμένος, γονατιστὸς ἔμπροσθέν του· καὶ μακρόθεν παλάτι καὶ εἷς ἄνθρωπος νέος ἐγείρεται ἀπὸ κλίνης καὶ τριγύρου αὐτοῦ ἄνδρες καὶ γυναῖκες· εἷς δὲ ἄνθρωπος ἱστάμενος πλησίον τοῦ ἑκατοντάρχου δεικνύει αὐτῷ τὸ παλάτι (Λουκ. ζ', 2—10).

Ὁ Χριστὸς ἀνιστῶν τὸν υἱὸν τῆς χήρας.

§ 24. Κάστρον καὶ ἔξω τῆς πόλεως αὐτοῦ πλήθος ἀνθρώπων, καὶ μέσον αὐτῶν τέσσαρες ἄνθρωποι ἔχοντες κλίνην ἀποθεμένην εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐπάνω τῆς κλίνης εἷς νέος τυλιγμένος με σάβανον, ὀλίγον σηκωμένος καὶ βλέπων τὸν Χριστόν, καὶ ὁ Χριστὸς με τὸ ἕνα χέρι βαστάζων τὴν κλίνην καὶ με τὸ ἄλλο εὐλογῶν τὸν νέον· καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ οἱ ἀπόστολοι· καὶ εἰς τοὺς πόδας του γυνὴ κλαίουσα καὶ τραβίζουσα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς της (Λουκ. ζ', 12—15).

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὴν πενθερὰν Πέτρου.

§ 25. Σπίτι καὶ ἡ πενθερὰ τοῦ Πέτρου, γραῦς κειμένη ἐπὶ κλίνης, καὶ ὁ Χριστὸς βαστῶν αὐτὴν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ οἱ ἀπόστολοι ὀπισθὲν του (Ματθ. η', 14, 15. Μάρκ. α', 29—31. Λουκ. δ', 38, 39).

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν ἐν ποικίλοις νόσοις.

§ 26. Ὁ Χριστὸς ἰστάμενος εὐλογῶν καὶ οἱ ἀπόστολοι ὀπισθὲν του καὶ πολλοὶ ἀσθενεῖς ἔμπροσθεν του, ἄλλοι κείμενοι εἰς κρεβάτια, ἄλλοι ἀκουμπίζοντες εἰς πατερίτζας, ἄλλοι ὑπὸ ἄλλων βασταζόμενοι· τυφλοὶ κουτσοὶ παράλοτοι (Λουκ. ε', 40, 41. Ματθ. ιε', 30, 31. Μάρκ. α', 32—34).

Ὁ Χριστὸς ἐπιτιμῶν τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσῃ.

§ 27. Θάλασσα ταραγμένη καὶ μέσον πλοίαριον ἄρμενίζον καὶ ὁ Χριστὸς εἰς τὴν πρύμνην κοιμώμενος· καὶ ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἐπάνωθεν αὐτοῦ, ἔχοντες πρὸς αὐτὸν ἀπλωμένα τὰ χέρια μετὰ φόβου· καὶ ὁ Ἀνδρέας κρατῶν τὸ τιμόνι τοῦ πλοιαρίου καὶ ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Θωμᾶς λύοντες¹ τὰ ἄρμενα· καὶ πάλιν ὁ Χριστὸς εἰς τὴν μέσσην τοῦ πλοιαρίου ἀπλώνων τὰ χέρια κατὰ τῶν ἀνέμων καὶ ἐπιτιμῶν αὐτῶν· καὶ ἄνωθεν εἰς τὰ νέφαλα οἱ ἄνεμοι φυσῶντες εἰς τὰ ἄρμενα (Ματθ. η', 23—27. Μάρκ. δ', 36—43. Λουκ. η', 22—25).

¹ Ἐν τῇ ᾧχ' αἴσως δέροντες».

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τοὺς δαιμονιζομένους καὶ ἀποστέλλων
τοὺς δαίμονας εἰς τοὺς χοίρους.

§ 28. Κάστρον καὶ ἔξωθεν αὐτοῦ βουνά καὶ μνημεῖα πολλά,
καὶ δύο δαιμονιζόμενοι ἐβγαίνουν ἀπὸ τὰ μνημεῖα, ἔχοντες τὸ ἓνα
χέρι εἰς τὴν γῆν ἀκουμπισμένον καὶ τὸ ἄλλο ἀπλώνοντες εἰς τὸν
Χριστόν· καὶ ὁ Χριστὸς μὲ τοὺς ἀποστόλους ἰστάμενος εὐλογεῖ
αὐτούς, καὶ πλῆθος δαιμόνων ἐβγαίνοντες ἀπὸ τὰ στόματα αὐτῶν
πηγαίνουν εἰς τοὺς ἐκεῖ βοσκομένους χοίρους, ἄλλοι καβαλλικεύον-
τες αὐτούς, ἄλλοι ἐμπαίνοντες εἰς τὰ στόματά των, καὶ οἱ χοῖροι
κρεμνίζονται μέσ' στὴν θάλασσαν καὶ οἱ βοσκοὶ φεύγουν πρὸς τὸ
κάστρον, βλέποντες εἰς τὰ ὀπίσω (Ματθ. η', 28—33. Μάρκ.
ε', 2—17. Λουκ. η', 26—36).

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν παράλυτον ἐν τῷ οἴκῳ.

§ 29. Σπίτια καὶ ὁ Χριστὸς μὲ τοὺς ἀποστόλους του καὶ
Φαρισαῖοι καθήμενοι καὶ ὄχλος πολὺς· καὶ ἐπάνωθεν τοῦ Χριστοῦ
εἰς τὴν στέγην δύο ἄνθρωποι ἔχοντες κρεββάτι κρεμασμένον ἔμ-
προσθὲν του, καὶ ἐπάνω εἰς τὸ κρεββάτι ἄνθρωπος ὀλίγον σηκω-
μένος· καὶ παρέκει πάλιν ἐν μέσῳ τοῦ ὄχλου ὁ ἴδιος ἄνθρωπος
βαστῶν εἰς τοὺς ὦμους του τὸ κρεββάτι καὶ περιπατῶν (Ματθ.
θ', 1—8. Μάρκ. β', 3—12. Λουκ. ε', 17—26).

Ὁ Χριστὸς προσκαλῶν τὸν Ματθαῖον.

§ 30. Ὁ Χριστὸς ἰστάμενος μὲ τοὺς ἀποστόλους καὶ ἔμπρο-
σθὲν του ὁ Ματθαῖος γονατιστός, καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ σπῖτι μὲ
σεντούκια καὶ χαρτῖα καὶ καλαμάρι καὶ ζύγι ἐπάνωθεν αὐτῶν
(Ματθ. θ', 9. Μάρκ. β', 14. Λουκ. ε', 27).

Ὁ Χριστὸς συνεσθίων τοῖς τελώναις.

§ 31. Σπίτια καὶ τράπεζα καὶ ὁ Χριστὸς καθήμενος καὶ
ἄνθρωποι, ἄλλοι μὲ καλπάκια, ἄλλοι μὲ σαρίκια καὶ ἄλλοι ξε-
σκούφωτοι, καὶ ὁ Ματθαῖος μὲ δύο γυναῖκες φέροντες φαγητά,
καὶ εἷς νέος βαστῶν ποτήρι κινῶ· καὶ οἱ ἀπόστολοι ἔξωθεν τοῦ
σπιτίου· καὶ οἱ Φαρισαῖοι διαλεγόμενοι μὲ αὐτούς καὶ δεικνύοντες
τὸν Χριστόν (Ματθ. θ', 10. Μάρκ. β', 15. Λουκ. ε', 29).

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὴν αἰμορροῦσαν.

§ 32. Ὁ Χριστὸς ἰστάμενος καὶ γυρίζων τὸ πρόσωπόν του ὀπίσθεν εἰς τοὺς ἀποστόλους, καὶ μία γυνὴ γονατισμένη, κρατοῦσα τὴν ποδιάν του καὶ βλέπουσα ἄνω, καὶ αὐτὸς εὐλογῶν αὐτήν, καὶ πλῆθος λαοῦ γύρωθεν (Ματθ. θ', 20—22. Μάρκ. ε', 25—34. Λουκ. η', 43—48).

Ὁ Χριστὸς ἀνιστῶν τὴν θυγατέρα Ἰακείρου.

§ 33. Σπίτι καὶ μία κόρη καθημένη ἐπὶ κλίνης χρυσῆς, καὶ ὁ Χριστὸς ἔμπροσθεν αὐτῆς ἰστάμενος καὶ μετὰ τὴν δεξιάν εὐλογῶν αὐτήν, μετὰ τὴν ἀριστεράν κρατῶν αὐτήν ἐκ τῆς χειρός· καὶ ὀπίσω τοῦ Χριστοῦ ὁ Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης· καὶ ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος τῆς κλίνης εἰς ἄνθρωπος γέροντος φορῶν γούνα· καὶ εἰς τὸ κεφάλι μανδύλι, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τῆς κλίνης ἡ γυνὴ αὐτοῦ κλαίουσα· καὶ ἔξωθεν τοῦ σπιτίου ὄχλος πολὺς (Ματθ. θ', 18, 19, 23—25. Μάρκ. ε', 22—24, 35—43. Λουκ. η', 41, 42, 49—56).

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τοὺς δύο τυφλοὺς.

§ 34. Ὁ Χριστὸς καὶ οἱ ἀπόστολοι ὀπίσω του, καὶ ἔμπροσθεν του δύο τυφλοὶ μετὰ δικανίκια καὶ ὁ Χριστὸς μετὰ τὰς χεῖρας του γγίζει εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν (Ματθ. κ', 30—34).

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν δαιμονιζόμενον κωφόν.

§ 35. Ὁ Χριστὸς μετὰ τοὺς ἀποστόλους καὶ ἔμπροσθεν του εἰς ἄνθρωπος καὶ δαιμόνιον ἐξερχόμενον ἀπὸ τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ὁ Χριστὸς βάνων τὴν δεξιάν του εἰς τὸ ἄφτι τοῦ κωφοῦ, καὶ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι καὶ ἄλλο πλῆθος τριγύρω του (Ματθ. θ', 32—34. Λουκ. ια', 14).

Ὁ Χριστὸς ἐρωτώμενος ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ Προδρόμου.

§ 36. Ὁ Χριστὸς μετὰ τοὺς δέκα μαθητὰς εὐλογῶν, βαστῶν καὶ χαρτί μετὰ αὐτὰ τὰ γράμματα· «Ἐῖπατε Ἰωάννη ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε»· καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ τυφλοὶ κουτσοὶ λεπροὶ καὶ δαιμονιζόμενοι καὶ δαιμόνια ἐξερχόμενα ἀπὸ τὰ στόματά των· καὶ ἄντικρυ τοῦ Χριστοῦ ὁ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας κρατοῦντες χαρτί

μέ αὐτὰ τὰ γράμματα· «Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδοκώμεν»; (Ματθ. ια', 2—6. Λουκ. ζ', 19—23).

Ὁ Χριστὸς διερχόμενος διὰ τῶν σπορίμων οἱ μαθηταὶ ἔτιλλον τοὺς στάχους.

§ 37. Κάστρον καὶ ἔξωθεν χωράφι μὲ ξεσταχιασμένον σιτᾶρι καὶ οἱ ἀπόστολοι, ἄλλοι ξεριζώνοντες, ἄλλοι τρίβοντες, ἄλλοι τρώγοντες τὰ στάχους· καὶ εἰς τὴν ἄκρην τοῦ χωραφίου ὁ Χριστὸς βασιτῶν χαρτὶ λέγει· «Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαβὶδ, ὅτε ἐπεινάσασε»; καὶ ἔμπροσθεν τῆς θύρας τοῦ κάστρου Φαρισαῖοι βλέποντες πρὸς αὐτόν, καὶ εἰς ἕξ αὐτῶν βασιτῶν χαρτὶ λέγον· «Τί ποιεῖτε, ὃ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν τοῖς σάββασιν»; (Ματθ. ιβ', 1. Λουκ. ζ', 1—8, Μαρκ. β', 23—28).

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν ξηρὰν ἔχοντα τὴν χεῖρα.

§ 38. Ναὸς καὶ μέσον ὁ Χριστὸς μὲ τοὺς μαθητάς του εὐλογῶν, καὶ εἷς ἄνθρωπος ἔμπροσθεν αὐτοῦ [βασιτῶν] τὴν μίαν χεῖρα αὐτοῦ, τὴν ξηρὰν μὲ τὴν ἄλλην καὶ δεικνύων αὐτὴν εἰς τὸν Χριστόν· καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ Ἰουδαῖοι (Ματθ. ιβ', 10—13. Μάρκ. γ', 1—5. Λουκ. ζ', 6—10).

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν δαιμονιζόμενον τυφλόκωφον.

§ 39. Ὁ Χριστὸς μὲ τοὺς ἀποστόλους εὐλογῶν καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ εἷς τυφλός, μὲ τὸ ἓνα χέρι βασιτῶν πατερίτζαν καὶ μὲ τὸ ἄλλο τὸ ἀφτί του, καὶ ἀπὸ τὸ στόμα του ἐξερχόμενον δαιμόνιον (Ματθ. ιβ', 22).

Ὁ Χριστὸς ζητούμενος ὑπὸ τῆς μητρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν.

§ 40. Σπίτι καὶ ὁ Χριστὸς μέσον μὲ τοὺς ἀποστόλους διδάσκων, καὶ ἔξω τῆς θύρας ἡ Παναγία καὶ ὁ ἀδελφοθέος Ἰάκωβος καὶ ὁ Συμεὼν ὁ ἀδελφός του, καὶ ἀκόμι δύο ἄνθρωποι καὶ δύο γυναῖκες καὶ εἷς ἄνθρωπος πλησίον τοῦ Χριστοῦ δεικνύων αὐτῷ ἔξω τὴν Παναγίαν (Ματθ. ιβ', 46. Λουκ. η', 19. Μάρκ. γ', 31).

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν παράλυτον ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ.

§ 41. Κολυμβήθρα ὑποκάτω πέντε καμάρων καὶ εἷς ἄγγελος ἔχων τὰ χέρια του μεσ' ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῆς κολυμβήθρας, καὶ δεξιὰ ὁ

Χριστός με τοὺς ἀποστόλους εὐλογῶν, καὶ εἰς ἄνθρωπος ἔμπροσθεν αὐτοῦ στρογγυλογένης, φορῶν κοντὸ ροῦχον ἕως τὰ γόνατα καὶ ἕως τοὺς ἄγκωνας καὶ βαστῶν εἰς τὴν πλάτην του κρεββάτι με παπλώματα· καὶ πλησίον αὐτοῦ ἄλλοι ἀσθενεῖς κείμενοι ἐπάνω εἰς κρεββάτια (Ἰωάν. ε', 2—9).

Ὁ Χριστός εὐλογῶν τοὺς πέντε ἄρτους.

§ 42. Βουὰ καὶ ἓνα παιδί βαστάζον πανέρι με πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας, καὶ ὁ Χριστός ἰστάμενος καὶ βλέπων εἰς τὸν οὐρανὸν με τὴν δεξιὰν εὐλογεῖ τὸ πανέρι καὶ με τὴν ἀριστερὰν βαστάζει αὐτό· καὶ πλησίον του ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Ἀνδρέας καὶ πολὺ πλῆθος ἀνθρώπων καθήμενοι εἰς πέντε τόπους, καὶ τρεῖς ἀπόστολοι σηκώνοντες εἰς τοὺς ὤμους των κοφίνια (ὀλίγον κλιτοί) καὶ ἄλλοι τρεῖς ἐβγάνοντες κομμάτια ἀπὸ τὰ κοφίνια καὶ βάνοντες αὐτὰ ἔμπροσθεν τῶν καθημένων ἀνθρώπων, καὶ οἱ λοιποὶ βαστάζοντες πανέρια καὶ μοιράζοντες καὶ αὐτοὶ κομμάτια τοῖς ἀνθρώποις (Ματθ. ιδ', 15—21. Μάρκ. ζ', 34—44. Λουκ. θ', 11—17. Ἰωάν. ζ', 5—14).

Ὁ Χριστός περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης.

§ 43. Θάλασσα με φοβερὰ καὶ ἄγρια κύματα καὶ πλοιάριον ἐν μέσῳ, καὶ εἰς αὐτὸ οἱ ἀπόστολοι πεφοβισμένοι καὶ ὁ Πέτρος ἔξω εἰς τὴν θάλασσαν βυθισμένος ἕως τὰ γόνατα καὶ ἀπλώνων τὰς χεῖρας· ὁ δὲ Χριστός περιπατῶν ἐπάνω τῶν κυμάτων λαμβάνει αὐτὸν ἐκ τῆς χειρός (Ματθ. ιδ', 25—33. Μάρκ. ζ', 47—51. Ἰωάν. ζ', 16—21).

Ὁ Χριστός ἰώμενος πολλοὺς ἀσθενεῖς τῇ ἀφῆ κραπέδου.

§ 44. Ὁ Χριστός με τοὺς ἀποστόλους εὐλογῶν καὶ γύρωθεν αὐτοῦ πολλοὶ ἀσθενεῖς με διάφορες ἀσθένειες γγίζοντες εἰς τὴν ἄκρην τῶν ἱματίων του (Ματθ. ιδ', 36. Μάρκ. ζ', 56).

Ὁ Χριστός ἰώμενος τὴν θυγατέρα Χανααίτις.

§ 45. Ὁ Χριστός με τοὺς ἀποστόλους εὐλογῶν καὶ γυνὴ πίπτουσα εἰς τοὺς πόδας του· καὶ ὀλίγον μακρόθεν, ὀπισθεν τῆς γυναικός, κόρη καθημένη εἰς κρεββάτι καὶ δαίμων ἐξερχόμενος ἀπὸ τὸ στόμα της (Ματθ. ιε', 22—28. Μάρκ. ζ', 25—30).

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν μογιλάλον.

§ 46. Ὅμοιον μὲ τὸν δαιμονιζόμενον κωφόν (Μάρκ. ζ', 32—35).

Ὁ Χριστὸς εὐλογῶν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους.

§ 47. Οἱ ἑπτὰ ἄρτοι μέσα εἰς πανέρι καὶ ὀλίγα ψαράκια καὶ ὁ Χριστὸς βλέπων εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλογεῖ αὐτά, καὶ οἱ ἀπόστολοι τὰ μοιράζουσι εἰς τοὺς ὄχλους, βαστάζοντες κάθε δύο ἀπὸ αὐτοὺς ζιμπλι γεμάτον καὶ ἄλλοι μοιράζοντές τα (Ματθ. ιε', 30—39. Μάρκ. η', 19).

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν ἐν Βηθσαϊδᾷ τυφλόν.

§ 48. Κάστρον καὶ ἔξωθεν τῆς πόλης τοῦ ὁ Χριστὸς καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ εἰς τυφλὸς βαστῶν πατερίζαν, καὶ αὐτὸς βάνων τὴν δεξιάν του εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς του· καὶ ἀπόστολοι πλησίον καὶ ἄλλος λαός (Μάρκ. η', 22—26).

Ἡ μεταμόρφωσις.

§ 49. Βουνὸν μὲ τρεῖς κορυφάς καὶ εἰς τὴν μεσαίαν κορυφὴν ὁ Χριστὸς ἰστάμενος μὲ λευκὰ ἱμάτια καὶ εὐλογῶν· καὶ γύροθεν αὐτοῦ φῶς μὲ ἀκτῖνας· καὶ εἰς τὴν δεξιάν κορυφὴν ὁ προφήτης Μωϋσῆς βαστῶν τὰς πλάκας, εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν ὁ προφήτης Ἡλίας, ἰστάμενοι ἀμφότεροι ἱκετικῶς καὶ βλέποντες τὸν Χριστόν· καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ Χριστοῦ ὁ Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, κείμενοι προύμυτα καὶ βλέποντες ἄνω ὡς ἐξεστηκοί· καὶ ὄπισθεν εἰς τὸ ἓνα μέρος τοῦ βουνοῦ πάλιν ὁ Χριστὸς ἀναβαίνων μὲ τοὺς τρεῖς ἀποστόλους καὶ δεικνύων εἰς αὐτοὺς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ· καὶ εἰς τὸ ἄλλο μέρος τοῦ βουνοῦ πάλιν οἱ ἀπόστολοι καταβαίνοντες μετὰ φόβου καὶ βλέποντες εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ πάλιν ὁ Χριστὸς ὄπισθεν αὐτῶν εὐλογῶν αὐτούς (Ματθ. ιζ', 1—8. Μάρκ. θ', 2—8. Λουκ. θ', 28—36).

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὸν σεληνιαζόμενον υἱὸν τοῦ ἄρχοντος.

§ 50. Ὁ Χριστὸς ἰστάμενος μὲ τοὺς Ἀποστόλους καὶ ἔμπρὸς εἰς τοὺς πόδας του εἰς νέος δεμένος μὲ ἄλυτες, κείμενος ὑπτίως ὡς νεκρὸς καὶ ἔχων ἀφροὺς εἰς τὸ στόμα του· καὶ εἰς

δαίμων ἐξερχόμενος ἀπὸ τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ γοναστισμένος, ἔχων τὰ χέρια ἀπλωμένα πρὸς τὸν Χριστὸν (Ματθ. ιζ', 14—18. Μάρκ. θ', 17—29. Λουκ. θ', 37—42).

Ὁ Χριστὸς μετὰ τὸν Πέτρον τελῶν τὰ διδραχμα.

§ 51. Αἰγιαλὸς καὶ ὁ Πέτρος ξυπόλυτος καὶ ξεγυμνωμένος τὰ χέρια καθήται ἐπάνω εἰς πέτραν, βαστῶν ὄρθιον καλάμι καὶ εἰς τὸ καλάμι ψάρι κρεμασμένον· καὶ πάλιν ὁ Χριστὸς καὶ ὁ Πέτρος δίδων ἑνὸς στρατιώτου ἀργύρια (Ματθ. ιζ', 24).

Ὁ Χριστὸς εὐλογῶν τὸ παιδίον.

§ 52. Ὁ Χριστὸς καθήμενος μετὰ τὸ ἓνα χέρι κρατεῖ παιδίον ἔμπροσθέν του καὶ μετὰ τὸ ἄλλο εὐλογῶν αὐτὸ καὶ δεικνῶν αὐτὸ τοῖς ἀποστόλοις λέγει· «Ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστι μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν»· καὶ οἱ ἀπόστολοι θαυμάζοντες βλέπουσιν ἀλλήλους (Ματθ. ιη', 2—6. Μάρκ. θ', 36—37).

Ὁ Χριστὸς ἐρωτῶμενος ὑπὸ τοῦ νομικοῦ.

§ 53. Ὁ Χριστὸς καθήμενος καὶ οἱ μαθηταὶ ἱστάμενοι ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ὁ νομικὸς γέρων, ἔχων τυλιγμένην τὴν κεφαλὴν μετὰ μανδήλι καὶ βαστῶν εἰς τὸ χέρι του κλεισμένον βιβλίον, ἱστάμενος ἔμπρὸς τὸν Χριστὸν ἐρωτᾷ αὐτόν (Λουκ. ι', 25).

Ὁ Χριστὸς ἐπιζόμενος παρὰ τῆς Μάρθας,

§ 54. Σπίτι καὶ ἐν αὐτῷ ὁ Χριστὸς καθήμενος εἰς скаμνὴ καὶ ὀπίσθεν του οἱ ἀπόστολοι, καὶ ἡ Μαρία καθήμενη σιμὰ εἰς τοὺς πόδας του βλέπει αὐτόν μετὰ προθυμίας· καὶ ἄντικρυ τοῦ Χριστοῦ τράπεζα ἡτοιμασμένη καὶ ἡ Μάρθα βάνουσα σκουτέλι σκεπασμένον εἰς αὐτὴν καὶ ἄλλα φαγητὰ βλέπει πρὸς τὸν Χριστόν (Λουκ. ι', 38—42).

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τὴν συγκύπτουσαν.

§ 55. Ναὸς καὶ γυνὴ πολλὰ κυρτὴ ἀκουμπίζουσα εἰς δικανίκι, καὶ ὁ Χριστὸς ἔμπροσθεν αὐτῆς ἱστάμενος, ἔχων τὸ ἓνα του χέρι ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τῆς καὶ τὸ ἄλλο ἀπλώνων πρὸς τοὺς Φαρισαίους καὶ βλέπων εἰς αὐτούς· καὶ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἀπλώνων

τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Χριστὸν στρέφει πρὸς τοὺς ὄχλους τὸ πρόσωπόν του, καὶ οἱ ἀπόστολοι ὀπισθεν τοῦ Χριστοῦ ἰστάμενοι μετὰ θάμβους (Λουκ. ιγ', 10 κέ).

Ὁ Χριστὸς ἰᾶται τὸν ὕδρωπικόν.

§ 56. Σπίτι καὶ ἐν αὐτῷ ὁ Χριστὸς μετὰ τοὺς ἀποστόλους καὶ ἔμπροσθέν του ὁ ὕδρωπικὸς γυμνός, βρακί μόνον φορῶν, πρησμένος ὕλος, ἀκουμβίζων εἰς δύο πατερίτσας καὶ βλέπων τὸν Χριστόν, καὶ ὁ Χριστὸς εὐλογεῖ αὐτόν, καὶ γύροθεν πλήθος Ἰουδαίων (Λουκ. ιδ', 2—4).

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τοὺς δέκα λεπρούς.

§ 57. Κάστρον καὶ ὁ Χριστὸς μετὰ τοὺς ἀποστόλους καὶ ἔμπροσθέν του οἱ δέκα λεπροὶ γυμνοί, φοροῦντες μόνον βρακία καὶ πληγωμένοι ὅλον τὸ σῶμα, ὁ δὲ Χριστὸς εὐλογῶν αὐτούς (Λουκ. ιζ', 12—19).

Ὁ Χριστὸς εὐλογῶν τὰ βρέφη.

§ 58. Ὁ Χριστὸς καθήμενος καὶ γυναῖκες φέρουσαι ἔμπροσθέν του παιδία καὶ οἱ ἀπόστολοι ἔμποδίζουσι αὐτάς, ὁ δὲ Χριστὸς εὐλογεῖ αὐτά (Ματθ. ιδ', 13—15. Μάρκ. ι', 13—16).

Ὁ Χριστὸς ἐρωτώμενος ὑπὸ τοῦ νέου πλουσίου.

§ 59. Σπίτια καὶ ὁ Χριστὸς καθήμενος καὶ ὀπισθέν του οἱ ἀπόστολοι, καὶ ἔμπροσθέν του ὁ πλούσιος νέος γονατιστὸς καὶ ἐρωτῶν αὐτόν μετὰ εὐλαβείας (Ματθ. ιδ', 16—23. Μάρκ. ι', 17—25. Λουκ. ιγ', 18 κέ).

Ὁ Χριστὸς διδάσκων τοὺς υἱοὺς Ζεβεδαίου.

§ 60. Ὁ Χριστὸς ἰστάμενος καὶ ἔμπροσθέν του ὁ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, ἔχοντες ἀπλωμένα τὰ χέρια εἰς αὐτόν· καὶ ἡ μήτηρ αὐτῶν πλησίον γονατισμένη, ἔχουσα χεῖρας καὶ ὄμματα ἀπλωμένα πρὸς τὸν Χριστόν, καὶ ὁ Χριστὸς τὸ ἓνα χεῖρ ἔχων ἀπλωμένον μετὰ τὸ ἄλλο βαστᾷ χαρτὶ λέγων· «Οὐκ οἶδατε τί αἰτεῖσθε»· καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι ὀπισθεν αὐτοῦ βλέπουσι τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην ἀγανακτοῦντες (Ματθ. κ', 20—28. Μάρκ. ι', 35—45).

*

Ὁ Χριστὸς εἰσερχόμενος ἐν τῇ Ἱεριχῷ ἰαται τὸν τυφλόν.

§ 61. Κάστρον καὶ ἔξω τῆς πόλης του ὁ Χριστὸς ἱστάμενος, καὶ ὀπισθὲν του οἱ ἀπόστολοι, καὶ ἔμπροσθέν του εἰς τυφλὸς βαστῶν δικανίκι καὶ ὁ Χριστὸς εὐλογεῖ αὐτόν (Μάρκ. ι', 46—52. Λουκ. ιη', 35—43).

Ὁ Χριστὸς προσκαλῶν τὸν Ζακχαῖον.

§ 62. Πόλις καὶ λαὸς πολὺς καὶ συκομορέα εἰς τὸ μέσον, καὶ ἐπάνω αὐτῆς ἄνθρωπος μικρόκορμος, μῆλαιπόλιος, φορῶν κοντόστενα ῥοῦχα, ἔχων εἰς τὸ κεφάλι τυλιγμένο μανδήλι καὶ βλέπων τὸν Χριστόν· καὶ ὁ Χριστὸς με τοὺς ἀποστόλους βλέπων αὐτὸν κάτωθεν με τὸ ἓνα χέρι εὐλογεῖ αὐτόν καὶ με τὸ ἄλλο βαστᾷ χαρτὶ λέγων· «Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι· σήμερον»: (Λουκ. ιθ', 1—10).

Ὁ Χριστὸς ἐξερχόμενος ἐκ τῆς Ἱεριχῷ ἰαται τὸν τυφλόν.

§ 63. Ὅμοιον με τὸ πρῶτον· μόνον οἱ χαρακτῆρες τῶν προσώπων τοῦ τυφλοῦ νὰ ἀλλάσσουν (Μαρκ. ι', 46—52).

Ὁ Χριστὸς ἐλευθερῶν τὴν μοιχαλίδα.

§ 64. Ναὸς καὶ ὁ Χριστὸς καθήμενος γράφει εἰς τὴν γῆν καὶ λέγει· «Ὁ ἀναμάρτητος ὅμων πρῶτος βαλέτω λίθον ἐπ' αὐτήν»· καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ οἱ ἀπόστολοι καὶ ἔμπροσθέν του μία γυνὴ ἱστάμενη, ἔχουσα ἐπὶ τοῦ στήθους σταυρωμένα τὰ χέρια, καὶ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι φεύγοντες καὶ βλέποντες εἰς τὰ ὀπίσω (Ἰωάν. η', 3—11).

Ὁ Χριστὸς λιθαζόμενος παρὰ τῶν Ἰουδαίων.

§ 65. Ὁ Χριστὸς διδάσκων καὶ πλησίον του οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ Ἰουδαῖοι τριγύρου βαστάζοντες λίθους (Ἰωάν. η', 59).

Ὁ Χριστὸς ἰαται τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν.

§ 66. Στράτα ἔσω τοῦ κάστρου τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ εἰς τυφλὸς νέος ἀκουμπίζων εἰς δικανίκι καὶ ἔχων κρεμασμένον τροβᾶν εἰς τὸν ὄμῶν του, καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν του φαινόμενοι ἔξωθεν τῶν ὑποδημάτων του· καὶ ὁ Χριστὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἱστάμενος με τὸ ἓνα χέρι κρατεῖ τὴν κορυφὴν αὐτοῦ καὶ με τὸ

ἄλλο βάνει πηλὸν εἰς τὰ ἔμματα του· καὶ οἱ ἀπόστολοι ὅπισθεν τοῦ Χριστοῦ καὶ παρέκει πάλιν κολουμβήθρα μὲ νερὸν καὶ ὁ τυφλὸς νίπτει τοὺς ὀφθαλμούς του (Ἰωάν. θ', 1—41).

Ὁ Χριστὸς πάλιν λιθαζόμενος.

§ 67. Ὅμοιον μὲ τὸ πρῶτον. § 65 (Ἰωάν. ι', 31 κέ).

Ἡ ἔγερσις τοῦ Λαζάρου.

§ 68. Βουνὸν μὲ δύο κορυφὰς καὶ ὅπισθεν κάστρον φαινόμενον ὀλίγον, καὶ Ἑβραῖοι ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς θύρας αὐτοῦ, φαινόμενοι ὡς τὴν μέσην, ὅπισθεν τῶν βουνῶν κλαίοντες· καὶ ἔμπροσθεν τοῦ βουνοῦ μνημεῖον καὶ εἷς ἄνθρωπος τραβᾷ ἐξ αὐτοῦ τὸν λίθον, καὶ ὁ Λάζαρος ἰστάμενος ἐν μέσῳ τοῦ μνημείου καὶ ἄλλος ἄνθρωπος ξετυλίγων αὐτόν· καὶ ὁ Χριστὸς ἀντικρυ ἰστάμενος μὲ τὸ ἓνα χέρι εὐλογεῖ αὐτόν καὶ μὲ τὸ ἄλλο βαστᾷ χαρτὶ λέγων· «Λάζαρε, δεῦρο ἔξω»· καὶ ὅπισθεν τοῦ Χριστοῦ οἱ ἀπόστολοι καὶ εἰς τοὺς πόδας του ἡ Μάρθα καὶ ἡ Μαρία προσκυνοῦσα αὐτόν (Ἰωάν. ια', 1—44).

Ὁ Χριστὸς ἀλειφόμενος μύρον τοὺς πόδας ὑπὸ Μαρίας ἀδελφῆς Λαζάρου.

§ 69. Σπίτι καὶ ἐν αὐτῷ τράπεζα καὶ ὁ Χριστὸς καθήμενος εἰς αὐτήν καὶ οἱ ἀπόστολοι καὶ ὁ Λάζαρος καὶ ὁ Σίμων ὁ πατήρ αὐτοῦ, καὶ ἡ Μαρία γονατιστὴ ἔμπροσθεν τοῦ Χριστοῦ σφογγίζει μὲ τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς της τοὺς πόδας του, καταφιλοῦσα αὐτούς· καὶ πλησίον αὐτῆς ἀγγεῖον γιάλινον στενόστομον καὶ ἡ Μάρθα ἀντικρυς μὲ τὸ ἓνα χέρι βαστᾷ μουσούρι καὶ βλέπουσα μετὰ θάμβους τὸν Χριστόν· ὁμοίως καὶ οἱ ἀπόστολοι θαυμάζουσι, ὁ δὲ Ἰούδας ἀγανακτῶν δεικνύει αὐτοῖς τὸ μύρον (Ἰωάν. ιβ', 1—3).

Ἡ βασιφόρος.

§ 70. Κάστρον καὶ ἔξωθεν βουνὸν καὶ ὁ Χριστὸς καθήμενος εἰς πωλᾶρι καὶ εὐλογῶν, καὶ ὅπισθεν οἱ ἀπόστολοι καὶ ἔμπροσθεν τοῦ Χριστοῦ ἐπάνω τοῦ βουνοῦ δένδρον, καὶ ἐπάνω τοῦ δένδρου παιδία κόπτουν κλαδιά μὲ τζικούρια καὶ τὰ ῥίχνουν εἰς τὴν

γῆν· καὶ ἄλλο παιδί ἀναβαῖνον καὶ βλέπον κάτωθεν τὸν Χριστόν· καὶ ὑποκάτω τοῦ πωλαρίου ἄλλα παιδιά, ἄλλα βαστοῦν κλαδιά, ἄλλα παλαίουν, ἄλλα στρώνουν ῥοῦχα καὶ ἄλλα ἐβγάνουν ἀγκάθια ἀπὸ τοὺς πόδας των· καὶ ἔξω τῆς πόλης τοῦ κάστρου Ἰουδαῖοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες βαστάζουσαι παιδιά εἰς τὰς ἀγκάλας καὶ εἰς τοὺς ὤμους των, βαστάζοντες καὶ αὐτοὶ κλαδιά, καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὰ τείχη καὶ παράθυρα τοῦ κάστρου βλέποντες πρὸς τὸν Χριστόν (Ματθ. κα', 1—9. Μάρκ. ια', 1—10. Λουκ. ιθ', 29—38. Ἰωάν. ιβ', 12—15).

Ὁ Χριστὸς ἐκβάλλων τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας
ἐκ τοῦ Ἱεροῦ.

§ 71. Ναὸς καὶ ἐν αὐτῷ τράπεζαι καὶ σεντούκια κρεμισμένα καὶ ἄσπρα εἰς τὴν γῆν σκορπισμένα καὶ ἄνθρωποι, ἄλλοι σφύροντες βόδια, ἄλλοι πρόβατα, ἄλλοι πωλάρια, ἄλλοι περιστέρια βαστάζοντες, ἄλλοι κалπάκια, ἄλλοι σκιαδία, ἄλλοι μανδήλια εἰς τὰ κεφάλια φοροῦντες, φεύγοντες ὅλοι καὶ βλέποντες εἰς τὰ ὀπίσω μετὰ φόβου, καὶ ὁ Χριστὸς βαστῶν φραγγέλιον καὶ διώκων αὐτοὺς μετὰ θυμοῦ· οἱ δὲ ἀπόστολοι ἀκολουθοῦν ὀπισθεν αὐτοῦ (Ματθ. κα', 12—13. Μάρκ. ια', 15—17. Λουκ. ιθ', 45—46. Ἰωάν. β', 13—16).

Ὁ Χριστὸς ἰώμενος τοὺς τυφλοὺς καὶ χωλοὺς ἐν τῷ Ἱερῷ.

§ 72. Ναὸς καὶ ἐν αὐτῷ ὁ Χριστὸς καὶ ὀπισθεν του οἱ ἀπόστολοι καὶ ἔμπροσθεν του τυφλοὶ καὶ κουτσοί, ἄλλοι ἀκουμβίζοντες εἰς πατερίτζας, ἄλλοι βαστῶντες ῥάβδους, καὶ ὁ Χριστὸς εὐλογεῖ αὐτοὺς (Ματθ. κα', 14).

Ὁ Χριστὸς καταρῶμενος τὴν συκῆν.

§ 73. Κάστρον καὶ ἔξωθεν τοῦ κάστρου βουνά καὶ συκῆ ἄκαρπος μὲ φύλλα ξηρά, καὶ ὁ Χριστὸς βλέπων πρὸς αὐτὴν καὶ ἀπλώνων εἰς αὐτὴν τὰ χέρια, καὶ οἱ ἀπόστολοι ὀπίσω του θαυμάζοντες (Ματθ. κα', 19. Μάρκ. ια', 13, 14, 20).

Ὁ Χριστὸς ἐρωτώμενος ὑπὸ ἐτέρου νομικοῦ.

§ 74. Ὁ Χριστὸς καθήμενος μετὰ τῶν ἀποστόλων καὶ ἔμπροσθεν του πλῆθος Γραμματέων καὶ Φαρισαίων ὁμιλοῦντες ἄλ-

λήλαις· καὶ εἰς ἕξ αὐτῶν, ἔχων τὸ πρόσωπον γυρισμένον πρὸς τὸν Χριστόν, ὁμιλεῖ αὐτῷ (Ματθ. κβ', 35 κέ).

Ὁ Χριστὸς ἐπαινῶν τὰ λεπτά τῆς χήρας.

§ 75. Ναὸς καὶ σεντούκι ἐν αὐτῷ καὶ Φαρισαῖοι καὶ ἄρχοντες, βάνοντες ἐπάνω αὐτοῦ ἄλλος φλωρία, ἄλλος ἀργύρια πολλά, καὶ μέσον αὐτῶν ἡ γυνὴ ἡ χήρα, βάνουσα καὶ αὐτῇ δύο φύλλας· καὶ ὁ Χριστὸς καθήμενος ἀντικρυ δείχνει αὐτὴν εἰς τοὺς ἀποστόλους, λέγων εἰς χαρτί· «Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ἡ χήρα αὕτη πλεῖον πάντων ἔβαλε» (Μάρκ. ιβ', 42—44).

Ὁ Χριστὸς ἀλειφόμενος τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τῆς πόρνης.

§ 76. Σπίτι καὶ ὁ Χριστὸς καθήμενος εἰς τράπεζαν μετὰ τὸν Σίμωνα καὶ μετὰ τοὺς ἀποστόλους, καὶ εἰς νέος ὑπηρετῶν, καὶ ἡ πόρνη ὀπίσθεν τοῦ Χριστοῦ βαστάζουσα ἐπάνω τῆς κεφαλῆς του γιάλινον ἀγγεῖον τζακισμένον (Ματθ. κς', 6—13. Λουκ. ζ', 37—50).

ΤΑ ΠΑΘΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Ἡ συμφωνία τοῦ Ἰούδα.

§ 77. Σπίτι καὶ ἐν αὐτῷ ὁ Ἄννας καὶ Καϊάφας καθήμενοι εἰς θρόνους, καὶ οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, καὶ αὐτοὶ καθήμενοι τριγύρου αὐτῶν· καὶ ἔμπροσθέν τους σεντούκι καὶ εἰς ἕξ αὐτῶν μετρᾶ ἀργύρια ἐπάνω αὐτοῦ· καὶ ὁ Ἰούδας ἔμπρὸς σὺν σεντούκι, ἔχων τὰ χέρια ἀπλωμένα πρὸς τὰ ἀργύρια, καὶ ὁ Ἄννας δείχνει αὐτὰ πρὸς αὐτόν (Ματθ. κς', 14—15. Μάρκ. ιδ', 10—11. Λουκ. κβ', 3—5).

Ὁ ἱερός νιπτῆρ.

§ 78. Σπίτι καὶ ὁ Πέτρος καθήμενος εἰς σκαμνί, μετὰ τὸ ἓνα χέρι δεικνύων τοὺς πόδας του καὶ τὸ ἄλλο ἔχων εἰς τὴν κεφαλὴν του· καὶ ὁ Χριστὸς γονατιστὸς ἔμπροσθέν του, ἔχων ἐβγαλμένον τὸ ἐπανωφόρι του καὶ περιεζωσμένος μανδήλι καὶ μετὰ τὸ ἓνα χέρι κρατῶν τὸ ποδᾶρι τοῦ Πέτρου καὶ τὸ ἄλλο ἀπλώνων πρὸς αὐτόν· καὶ ἔμπρὸς τὰ γόνατα τοῦ Χριστοῦ λεκάνη μετὰ νερόν

καὶ κανάτι πλησίον του· οἱ δὲ λοιποὶ ἀπόστολοι καθήμενοι ὀπισθὲν του, ἄλλοι ὀμιλοῦντες ἀλλήλοις, ἄλλοι δέοντες τὰ ὑποδήματα των· καὶ πάλιν ὁ Χριστὸς εἰς ἄλλο μέρος καθήμενος καὶ φορῶν τὰ ἱμάτιά του, τὸ ἓνα χέρι ἀπλώνων πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ μὲ τὸ ἄλλο βαστῶν χαρτὶ λέγει· «Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἴς ἐξ ὑμῶν παραδώσει μεν» καὶ οἱ ἀπόστολοι ἔμπροσθέν του βλέποντες αὐτὸν μετὰ φόβου καὶ ὀμιλοῦντες ἀλλήλοις (Ἰωάν. ιγ', 5 κέ).

Ὁ μυστικὸς δεῖπνος.

§ 79. Σπίτι καὶ ἐν αὐτῷ τράπεζα μὲ ψωμιά καὶ σκουτέλια μὲ φαγητά, καὶ κανάτι μὲ κρασί καὶ ποτήρι, καὶ ὁ Χριστὸς καθήμενος ἐν αὐτῇ μετὰ τῶν ἀποστόλων· καὶ ἀπὸ τὸ ἀριστερόν μέρος ὁ Ἰωάννης, κείμενος εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ· καὶ ἀπὸ τὸ δεξιὸν ὁ Ἰούδας, ἀπλώνων τὸ χέρι του εἰς τὸ σκουτέλι καὶ βλέπων εἰς τὸν Χριστὸν (Ματθ. κς', 20—29. Μάρκ. ιδ', 17—25. Λουκ. κβ', 15—21. Ἰωάν. ιγ', 2).

Ἡ προσευχὴ τοῦ Χριστοῦ.

§ 80. Κῆπος μὲ δένδρα καὶ ὁ Χριστὸς εἰς τὸ μέσον γονατιστός, ἔχων τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα ἄνω καὶ ἀπὸ τὸ πρόσωπόν του πίπτουσαι ὡσάν σταλαγματῆαι αἷμα εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐπάνωθεν του ἄγγελος μὲ φῶς, ἔχων ἀπλωμένα τὰ χεῖρια πρὸς αὐτόν· καὶ ὀλίγον ὀπισθεν τοῦ Χριστοῦ ὁ Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης κοιμώμενοι· καὶ πάλιν ὁ Χριστὸς ἐπάνωθεν αὐτῶν, μὲ τὸ ἓνα χέρι βαστῶν τὸν Πέτρον ἀπὸ τὸ ροῦχον καὶ μὲ τὸ ἄλλο κρατῶν χαρτὶ λέγει· «Οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ»; (Ματθ. κς', 36—39. Μάρκ. ιδ', 35—36. Λουκ. κβ', 39—45. Ἰωάν. ιε', 7).

Ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα.

§ 81. Κῆπος καὶ ἐν μέσῳ ὁ Ἰούδας ἀγκαλιαζόμενος τὸν Χριστὸν καὶ ἀσπαζόμενος αὐτόν· καὶ ὀπισθεν τοῦ Ἰούδα ὁ Πέτρος γονατιστός καὶ ἔχων ὑποκάτω του ἓνα νέον στρατιώτην, κόπτων μὲ μάχαιραν τὸ ἀφτί του· καὶ γύροθεν τοῦ Χριστοῦ στρατιῶται, ἄλλοι μὲ ξεγυμνωμένα σπαθία, ἄλλοι μὲ κοντάρια, ἄλλοι μὲ φανάρια, ἄλλοι μὲ φανούς, ἄλλοι κρατοῦντες τὸν Χριστὸν καὶ ἄλλοι

τόπτοντες (Ματθ. κς', 47 κέ. Μάρκ. ιδ', 43 κέ. Λουκ. κβ', 47 κέ. Ἰωάν. ιη', 1 κέ).

Ὁ Χριστὸς κρινόμενος ὑπὸ Ἄννα καὶ Καϊάφα.

§ 82. Παλάτι καὶ ὁ Ἄννας, γέρον μακρογένης μὲ φαρδιά ροῦχα καὶ μὲ μακρὰν διχαλωτὴν σκούφιαν, ἱστάμενος εἰς θρόνον καὶ σχίζων τὰ ἱμάτιά του· καὶ ὁ Καϊάφας πλησίον αὐτοῦ (μιξαί- πόλιος, μακρογένης) ἀγανακτῶν καὶ ὁ Χριστὸς ἔμπροσθεν αὐτῶν δεμένος καὶ εἰς ὑπηρέτης ραπίζων αὐτὸν καὶ ἄλλοι στρατιῶται γύροθεν βαστώντες αὐτόν· καὶ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι καὶ δύο ἄνθρωποι ἱστάμενοι ἔμπροσθεν τοῦ Χριστοῦ δεικνύουσιν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἄνναν (Ματθ. κς', 57. Μάρκ. ιδ', 53. Λουκ. κβ', 66. Ἰωάν. ιη', 13).

Ἡ τρίτη ἄρνησις τοῦ Πέτρου.

§ 83. Ὑποκάτω τοῦ παλατίου τοῦ Ἄννα, ὁποῦ κρίνεται ὁ Χριστὸς, στέκει ὁ Πέτρος εἰς μίαν ἄκρην, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ μία παιδίσκη ἔχουσα πρὸς αὐτὸν ἀπλωμένα τὰ χέρια, καὶ παρέκει πάλιν φωτῖα καὶ δύο στρατιῶται ζεσταίνονται καὶ ἐρωτῶντες τὸν Πέτρον· καὶ παρέκει πάλιν εἰς τὴν θύραν τοῦ παλατίου ὁ Πέτρος φοβισμένος, ἔχων ἀπλωμένα τὰ χέρια, καὶ μία κόρη δεικνύουσα αὐτῷ τὸν Χριστόν· καὶ ἐπάνωθεν του εἰς ἓνα παράθυρον ὁ ἀλέκτωρ φωνάζων, καὶ παρέκει πάλιν ὁ Πέτρος κλαίων (Ματθ. κς', 69—75. Μάρκ. ιδ', 66—72. Λουκ. κβ', 55—62. Ἰωάν. ιη', 25—27).

Ὁ Χριστὸς κρινόμενος ὑπὸ τοῦ Πιλάτου.

§ 84. Παλάτι καὶ ὁ Πιλάτος, νέος ἀρχιγένης, φορῶν λαμπρὰν στολὴν καὶ καλπὰν μὲ χρυσὸν πτερόν, καθήμενος εἰς θρόνον· καὶ ἔμπροσθεν του ὁ Χριστὸς δεμένος, βασταζόμενος ὑπὸ στρατιωτῶν, καὶ πλῆθος Γραμματέων καὶ Φαρισαίων δείχοντες τὸν Χριστόν πρὸς τὸν Πιλάτον (Ματθ. κς', 1—11. Μάρκ. ιε', 1—5. Λουκ. κγ', 1—4. Ἰωάν. ιη', 28—38).

Ἡ μεταμέλεια καὶ ἀγγόνη Ἰούδα.

§ 85. Ναὸς καὶ ὁ Ἄννας καὶ ὁ Καϊάφας καὶ ἄλλοι Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι καθήμενοι, καὶ σεντούκι ἔμπροσθεν αὐτῶν· καὶ ὁ Ἰούδας ἱστάμενος καὶ κύπτων ὀλίγον ρίχνει τὰ ἀργύρια μὲ

τὰ δύο τοῦ χέρι ἐπάνω εἰς αὐτό· αὐτοὶ δὲ τὸ ἓνα χέρι ἔχοντες εἰς τὰ στήθη τους, τὸ ἄλλο ἀπλώνουν πρὸς τὸν Ἰούδαν· καὶ ἔξωθεν τοῦ ναοῦ βουναὶ καὶ ὁ Ἰούδας εἰς δένδρον κρεμασμένος, τὸ ὅποσον κλίνει, ἕως οὗ ἀκουμπίζουσι οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν του εἰς τὴν γῆν (Ματθ. κζ', 3—5).

Ὁ Χριστὸς κρινόμενος ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου.

§ 86. Παλάτι καὶ ὁ Ἡρώδης, γέρων στρογγυλογένης, καθήμενος εἰς θρόνον μετὰ βασιλικῆς στολῆς, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ στρατιῶται καὶ ὁ Χριστὸς ἔμπροσθέν του· καὶ δύο στρατιῶται ἐνδύοντες αὐτὸν ἄσπρο φόρεμα, καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ πλῆθος Ἰουδαίων (Λουκ. κγ', 7—11).

Ἡ ἀπόνησις καὶ ἀπόφασις τοῦ Πιλάτου.

§ 87. Παλάτι καὶ ὁ Πιλάτος καθήμενος εἰς θρόνον, βλέπων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ εἷς ἄνθρωπος ἔμπροσθέν του βασιῶν λεκάνην καὶ ἱμπρίκι χύνει αὐτῷ καὶ νίπεται τὰς χεῖρας· καὶ ὀπίσθεν του εἷς νέος λαλῶν εἰς τὸ ἄφτί του· καὶ πλησίον τοῦ θρόνου αὐτοῦ εἷς νέος γράφων εἰς χαρτὶ ταῦτα τὰ γράμματα· «Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον ὡς διαστρέφοντα τὸ ἔθνος, ὡς ὕβριστήν τοῦ Καίσαρος καὶ ψευδῆ Μεσσίαν ἑαυτὸν κηρύττοντα, ὡς κατὰ τὴν τῶν πρεσβυτέρων τοῦ ἔθνους αὐτοῦ μαρτυρίαν ἀνεδείχθη, πρὸς τὸν κοινὸν τῆς καταδίκης τόπον φέροντες ἐν μέσῳ δύο ληστῶν τῷ σταυρῷ κρεμάσατε». Καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὁ Χριστὸς καὶ στρατιῶται κρατοῦντες αὐτόν, καὶ ὁ Ἄννας καὶ ὁ Καϊάφας καὶ ἄλλοι Ἰουδαῖοι ἔχοντες ἔμπροσθέν τους παιδία βάνουσιν εἰς τὰ κεφάλια αὐτῶν τὰ χέρια τῶν, καὶ βλέποντες πρὸς τὸν Πιλάτον δείχνουσι τοῦ λόγου τους (Ματθ. κζ', 24).

Ἡ μαστίγωσις.

§ 88. Ὁ Χριστὸς δεμένος ὀπισθάγκωνα εἰς κολώναν πληγωμένος καὶ δύο στρατιῶται δέρνουν αὐτόν (Ἰωάν. ιδ', 1).

Ὁ ἐμπαιγμός.

§ 89. Ὁ Χριστὸς γυμνός, φορῶν μόνον κόκκινην χλαμύδα καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν του ἀκάνθινον στέφανον, βαστῶν καὶ κάλα-

μον εἰς τὴν δεξιάν· καὶ στρατιῶται γύροθεν τοῦ ἐμπαίζοντες αὐτόν, ἄλλοι γονατίζοντες καὶ ἄλλοι τύπτοντες μετὰ κάλαμον τὴν κεφαλὴν τοῦ (Ματθ. κζ', 28—31. Μάρκ. ιε', 16—20. Ἰωάν. ιθ', 2).

Ὁ Χριστὸς ἐλκόμενος ἐπὶ σταυροῦ.

§ 90. Βουνὰ καὶ στρατιῶται πεζοὶ καὶ καβαλλεροὶ σύρνοντες τὸν Χριστόν, καὶ εἰς ἕξ αὐτῶν βαστῶν φλάμπουρον καὶ ὁ Χριστὸς λιποθυμισμένος καὶ πίπτων εἰς τὴν γῆν, ἀκουμπίζων μετὰ τὸ ἓνα χεῖρ· καὶ ἐπάνωθεν τοῦ Σίμων ὁ Κυρηναῖος, στρογγυλογένης, μιξαιπόλιος, φορῶν κοντὰ ῥοῦχα παίρνει τὸν σταυρὸν ἀπὸ τὸν ὤμὸν τοῦ· καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ ἡ Παναγία καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ Θεολόγος καὶ ἄλλαι γυναῖκες θρηνηῦσαι καὶ εἰς στρατιώτης μετὰ μίαν ῥάβδον ἐμποδίζει αὐτούς (Ματθ. κζ', 31—32. Μάρκ. ιε', 20—21. Λουκ. κγ', 26. Ἰωάν. ιθ', 17).

Ἡ εἰς τὸν σταυρὸν ἀνάβασις τοῦ Χριστοῦ.

§ 91. Βουνὸν καὶ ἐπ' αὐτῷ Ἰουδαῖοι καὶ στρατιῶται, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν εἰς σταυρὸς κείμενος καταγῆς· καὶ ὁ Χριστὸς ἐπάνω αὐτοῦ ὑπτίως ἠπλωμένος καὶ τρεῖς στρατιῶται κύκλω αὐτοῦ, τανύζοντες ἄλλος τὰς χεῖρας, ἄλλος τοὺς πόδας τοῦ μετὰ σχοινία· καὶ ἄλλοι πάλιν στρατιῶται βαστῶντες τὰ καρφία καρφώνουσιν αὐτὰ εἰς τὰς χεῖρας καὶ πόδας τοῦ, κτυποῦντες αὐτὰ μετὰ σφυρία· καὶ πάλιν ἔμπροσθεν τοῦ σταυροῦ ὁ Χριστὸς ἰστάμενος καὶ εἰς στρατιώτης ἔμπροσθεν αὐτοῦ, προσάγων εἰς τὸ στόμα τοῦ ἀγγεῖόν τι γεματόν οἴνου· καὶ ὁ Χριστὸς στρέφει τὸ πρόσωπόν τοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, ὡς μὴ θέλων πιεῖν (Ματθ. κζ', 33—34. Μάρκ. ιε', 22—23. Λουκ. κγ', 36. Ἰωάν. ιθ', 17—30).

Ἡ σταύρωσις.

§ 92. Βουνὸν καὶ ἐν αὐτῷ ὁ Χριστὸς σταυρωμένος, καὶ ἀπὸ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο μέρος αὐτοῦ δύο λησταὶ σταυρωμένοι· ὁ μὲν ἐκ δεξιῶν στρογγυλογένης, μιξαιπόλιος, λέγων πρὸς τὸν Χριστόν· «Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου»· ὁ δὲ ἐξ εὐωνόμων γυρισμένος εἰς τὰ ὀπίσω, νέος ἀγένειος, λέγει· «Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς». Καὶ εἰς τὴν

ἐπάνω ἄκρην τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ καρφωμένος τίτλος μετὰ ταῦτα τὰ γράμματα: INBI· κάτωθεν δὲ εἰς τὰ δεξιὰ μέρη εἰς στρατιώτης καθήμενος εἰς ἄλογον καὶ λογχεύων τὴν δεξιάν πλευράν τοῦ Κυρίου, καὶ αἷμα καὶ ὕδωρ ἐξέρχεται ἐξ αὐτῆς· καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ ἡ Θεοτόκος λιποθυμισμένη καὶ οἱ ἄλλες μυροφόρες πιάνουσαι αὐτήν· καὶ πλησίον αὐτῆς ὁ Θεολόγος Ἰωάννης ἱστάμενος μετὰ λύπης καὶ ἔχων τὸ χέρι του εἰς τὸ μάγουλόν του, καὶ ὁ ἅγιος Λογγίνος ὁ ἑκατόνταρχος βλέπων τὸν Χριστὸν ἔχων τὴν χειρὰ του ὑψωμένην εὐλογεῖ τὸν Θεόν· εἰς δὲ τὰ ἀριστερὰ ἄλλος πάλιν στρατιώτης καρβαλλάρης· βαστῶν σπάγγον δεμένον εἰς καλάμι προσάγει αὐτὸν πλησίον τοῦ στόματος τοῦ Χριστοῦ· καὶ πλησίον ἄλλοι στρατιῶται καὶ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι καὶ λαὸς πολὺς, ἄλλοι ὀμιλοῦντες ἀλλήλοις καὶ δεικνύοντες, ἄλλοι χάσκοντες καὶ βλέποντες αὐτόν, ἄλλοι ἔχοντες ἀπλωμένα τὰ χέρια λέγουσιν· «Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι». Καὶ τρεῖς στρατιῶται καθήμενοι μοιράζουσι τὰ ἱμάτιά του· ὁ εἰς εἰς τὸ μέσον αὐτῶν, ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς κλεισμένους καὶ τὰ χέρια του ἀπλωμένα εἰς τὸ ἓνα καὶ ἄλλο μέρος εἰς τῶν ἄλλων δύο στρατιωτῶν τὰ χέρια· κάτωθεν δὲ τοῦ σταυροῦ μικρὸν σπηλαῖον καὶ ἐν αὐτῷ ἡ κάρα τοῦ Ἀδάμ καὶ ἄλλα δύο κόκκαλα ῥαντιζόμενα ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, ὅπου ἐχύνετο ἀπὸ τὰς πληγὰς τῶν ποδῶν του (Λουκ. κγ', 33—43. Ματθ. κζ', 36—56. Μάρκ. ιε', 26—40. Ἰωάν. ιθ', 18 κῆ).

Ὁ Ἰωσήφ αἰτῶν τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου.

§ 93. Παλάτι καὶ ἐν αὐτῷ ὁ Πιλάτος καθήμενος εἰς θρόνον καὶ εἰς στρατιώτης ὀπισθεν του ἱστάμενος καὶ βαστῶν σπαθὴν μέσ' στοὺς θηκάρι του· καὶ ἔμπροσθεν τοῦ Πιλάτου ὁ Ἰωσήφ, γέρων κλιτός, ἔχων ἀπλωμένα τὰ χέρια, καὶ ὁ κεντορίων μέσον τοῦ Πιλάτου καὶ τοῦ Ἰωσήφ ὀμιλῶν πρὸς τὸν Πιλάτον (Ματθ. κζ', 57—58. Μάρκ. ιε', 42—45. Λουκ. κγ', 50—52. Ἰωάν. ιθ', 38).

Ἡ ἀποκαθήλωσις.

§ 94. Βουνὰ καὶ ὁ σταυρὸς μπηγμένος, καὶ σκάλα ἀκουμπισμένη εἰς τὸν σταυρὸν καὶ ὁ Ἰωσήφ πατῶν ἐπάνω τῆς σκάλας·

ἔχων ἀγκυλισμένον ἀπὸ τὴν μέσσην τὸν Χριστὸν κατεβάζει αὐτόν, καὶ ἡ Παναγία κάτωθεν ἱσταμένη δέχεται αὐτόν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς καὶ φιλεῖ αὐτόν εἰς τὸ πρόσωπον· καὶ ὀπισθεν τῆς Θεοτόκου αἱ Μυροφόροι καὶ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία κρατοῦσα τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ φιλεῖ αὐτήν, καὶ ὀπισθεν τοῦ Ἰωσήφ ὁ Θεολόγος Ἰωάννης ἱστάμενος φιλεῖ τὴν δεξιάν του· καὶ ὁ Νικόδημος ὀλίγον γονατιστὸς ἐβγάζει μὲ τανάλια τοὺς ἦλους ἀπὸ τοὺς πόδας του· καὶ καλάθῃ πλησίον αὐτοῦ· καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ σταυροῦ ἡ χάρα τοῦ Ἀδάμ, ὡς καὶ εἰς τὴν σταύρωσιν (Ματθ. κζ', 59. Μάρκ. ιε', 46. Λουκ. κγ', 53. Ἰωάν. ιθ', 39—42).

ἍΟ ἐπιτάφιος θρῆνος.

§ 95. Πέτρα τετράγωνη καὶ μεγάλη καὶ εἰς αὐτὴν σινδὸν ἀπλωμένον καὶ ἐπάνω ὁ Χριστὸς κείμενος ὑπτίως γυμνός, καὶ ἡ Παναγία ἐπάνωθεν του γονατισμένη φιλεῖ τὸ πρόσωπόν του· καὶ ὁ Ἰωσήφ φιλεῖ τοὺς πόδας του καὶ ὁ Θεολόγος τὴν δεξιάν του· καὶ ὀπισθεν τοῦ Ἰωσήφ ὁ Νικόδημος ἀκουμπίζων εἰς σάλαν καὶ βλέπων πρὸς τὸν Χριστόν· καὶ πλησίον τῆς Παναγίας ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία, ἔχουσα ἐκτεταμένας τὰς χεῖρας ὑψηλὰ εἰς τὸ ἓνα καὶ ἄλλο μέρος καὶ θρηνοῦσα, καὶ αἱ ἄλλαι Μυροφόροι τραβοῦσαι τὰς τρίγας των· καὶ ὀπισθεν αὐτῶν ὁ σταυρὸς μὲ τὸν τίτλον, καὶ ὑποκάτω τοῦ Χριστοῦ τὸ καλάθῃ τοῦ Νικοδήμου μὲ τὰ καρφία καὶ τὴν τανάλιαν καὶ τὸ σφυρί, καὶ πλησίον αὐτῶν ἄλλο σκεῦος ὡσπερ ὕδρια μικρή.

ἍΟ ἐνταφιασμὸς τοῦ Χριστοῦ.

§ 96. Βουνὸν καὶ ἐν αὐτῷ μνημεῖον πέτρινον καὶ ὁ Νικόδημος ἔσω βαστῶν τὸν Χριστὸν ἀπὸ τὸ κεφάλι τυλιγμένον, καὶ ἡ Παναγία ἔξωθεν τοῦ μνημεῖου ἀγκυλισμένη φιλεῖ αὐτόν· καὶ ὁ Ἰωσήφ τὸν κρατεῖ ἀπὸ τὰ γόνατα, ὁ δὲ Ἰωάννης ἀπὸ τοὺς πόδας, κύπτοντες ὀλίγον· καὶ αἱ Μυροφόροι κλαίουσαι· ὁ δὲ σταυρὸς φαίνεται ὀπισθεν τοῦ βουνοῦ.

ἍΗ κουστωδία φυλάσσουσα τὸν τάφον.

§ 97. Μνημεῖον μαρμαρένιον, βουλωμένον μὲ τέσσαρες βούλλας, καὶ γύροθεν στρατιῶται κοιμώμενοι, ἄλλοι ἐπάνω εἰς

τά σκουτάρια των, ἄλλοι εἰς τὰ γόνατα καὶ ἄλλοι εἰς τὸ χέρι· καὶ ὁ ἅγιος Λογγίνος ὁ ἐκατόνταρχος ἐν μέσῳ αὐτῶν καθήμενος ἔξυπνος ἀπορεῖ· καὶ ἀπέναντι τοῦ μνημείου αἱ Μυροφόροι καθήμεναι θρηνοῦσι, βαστάζουσαι εἰς τὰς χεῖράς των ἄλλη κιβώτιον, ἄλλη ἄγγειον γιάλινον (Ματθ. κζ', 63—66).

Ἡ εἰς τὸν Ἄδην κἀθοδος τοῦ Κυρίου.

§ 98. Ὁ Ἄδης ὡς σπήλαιον σκοτεινὸν ὑποκάτωθεν βουνοῦ, καὶ ἄγγελοι λαμπροφθοῦντες δένουσι μὲ ἄλυσες τὸν Βεελζεβούλ (τὸν ἄρχοντα τοῦ σκότους) καὶ τοὺς δαίμονας, ἄλλους δέρνοντες, ἄλλους κυνηγοῦντες μὲ κοντάρια· καὶ μερικοὶ ἄνθρωποι γυμνοὶ δεμένοι μὲ ἄλυσες καὶ βλέποντες ἄνω· καὶ κλειδωνίες πολλὰς κατατσακισμένες καὶ αἱ πύλαι τοῦ Ἄδου ξερριζωμέναι καὶ ὁ Χριστὸς πατῶν ἐπ' αὐτάς καὶ βαστῶν μὲ τὴν δεξιάν τὸν Ἄδάμ, μὲ τὴν ἀριστεράν τὴν Εὐάν· καὶ ἐκ δεξιῶν του ὁ Πρόδρομος ἰστάμενος καὶ δεικνύων τὸν Χριστόν· καὶ ὁ Δαβὶδ πλησίον αὐτοῦ καὶ ἄλλοι δίκαιοι βασιλεῖς μὲ στέφανα καὶ κορώνας· ἀριστερὰ δὲ ὁ Ἰωῆς καὶ Ἡσαΐας καὶ Ἰερεμίας οἱ προφῆται καὶ ὁ δίκαιος Ἀβελ καὶ ἄλλοι πολλοί, ὄλοι μὲ στέφανα, καὶ κύκλῳ του φῶς ἄπειρον καὶ ἄγγελοι πολλοί.

ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΤΑΣΙΝ.

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

§ 99. Μνημεῖον ὀλίγον ἀνεωγμένον καὶ δύο ἄγγελοι καθήμενοι εἰς τὰς ἄκρας του λευκοφόροι, καὶ ὁ Χριστὸς πατῶν ἐπάνω τοῦ σκεπάσματος τοῦ μνημείου, μὲ τὴν δεξιάν εὐλογῶν, μὲ τὴν ἀριστεράν βαστῶν φλάμπουρον μὲ χρυσὸν σταυρόν, καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ στρατιῶται, ἄλλοι φεύγοντες, ἄλλοι κείμενοι καταγῆς ὡσεὶ νεκροί· καὶ μακρόθεν αἱ Μυροφόροι βαστάζουσαι τὰ μύρα (Ματθ. κγ', 2. Μάρκ. ις', 1. Λουκ. κδ', 2. Ἰωάν. κ', 1).

Ὁ ἄγγελος φανεὶ ταῖς Μυροφόροις εὐαγγελίζεται τὴν ἀνάστασιν.

§ 100. Μνημεῖον ἀνεωγμένον καὶ εἰς τὸ σκεπάσμα του ἄγγελος λευκοφόρος καθήμενος, μὲ τὸ ἓνα χέρι βαστῶν κοντάρια καὶ

μέ τὸ ἄλλο δείχνων τὸ σάβανον καὶ τὸ σουδάριον μέσ' στὸν τάφον, καὶ αἱ Μυροφόροι ἔμπροσθέν του βαστάζουσαι τὰ μύρα (Ματθ. κζ', 5—7. Μάρκ. ις', 1—7. Ἰωάν. κ', 11—13).

Ὁ Χριστὸς φανεῖς ταῖς Μυροφόροις λέγει «Χαίρετε».

§ 101. Ὁ Χριστὸς ἱστάμενος, εὐλογῶν μέ τὰ δύο τοῦ χέρια, καὶ ἐκ δεξιῶν τοῦ ἡ Παναγία, ἐξ ἀριστερῶν ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία, γονατισμένα καὶ αἱ δύο, φιλοῦσαι τοὺς πόδας του (Ματθ. κη', 8—9).

Ὁ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἐλθόντες εἰς τὸ μνημεῖον πιστ[οῦνται τὴν ἀνάστασιν].

§ 102. Μνημεῖον καὶ ἔσω αὐτοῦ ὁ Πέτρος κύπτων καὶ φιλαφῶν μέ τὰ χέρια τὸ σουδάριον, καὶ ὁ Ἰωάννης ἔξωθεν ἱστάμενος βλέπει μέσα θαυμάζων, καὶ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία πλησίον κλαίουσα (Λουκ. κδ', 12. Ἰωάν. κ', 3—7).

Ὁ Χριστὸς φανεῖς τῇ Μαγδαληνῇ.

§ 103. Μνημεῖον καὶ εἰς αὐτὸ καθήμενοι δύο ἄγγελοι λευκοφόροι· καὶ ἔμπροσθεν τοῦ μνημείου ὁ Χριστὸς ἱστάμενος, μέ τὸ ἓνα χέρι τραβῶν τὸ ἱμάτιόν του, μέ τὸ ἄλλο βαστᾷ χαρτὶ λέγον· «Μαρία, μή μου ἄπτου»· καὶ ἡ Μαρία ἔμπροσθέν του γονατισμένη ζητοῦσα νὰ πιᾷσῃ τοὺς πόδας του (Ἰωάν. κ', 14—17. Μάρκ. ις', 9).

Ὁ Χριστὸς εἰς Ἑρμαοὺς κλῶν τὸν ἄρτον γνωρίζεται ὑπὸ Λουκᾶ καὶ Κλεόπα.

§ 104. Σπίτι καὶ ἐν αὐτῷ τράπεζα μέ φαγητὰ καὶ ὁ Λουκᾶς καὶ ὁ Κλεόπας καθήμενοι εἰς αὐτήν, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν ὁ Χριστὸς καθήμενος, βαστῶν ἄρτον καὶ εὐλογῶν αὐτόν (Λουκ. κδ', 13—31).

Ὁ Χριστὸς φανεῖς τοῖς ἀποστόλοις ἔφαγεν ἐνώπιον αὐτῶν.

§ 105. Σπίτι καὶ οἱ ἀπόστολοι ἐν αὐτῷ καὶ ὁ Χριστὸς ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ὁ Πέτρος ἔμπροσθέν του κρατῶν σκουτέλι μέ μισὸ ψάρι καὶ κηρόμελον καὶ ὁ Χριστὸς μέ τὴν δεξιάν εὐλογεῖ τὸ σκουτέλι καὶ μέ τὴν ἀριστεράν παίρνει ἀπὸ τὸ κηρόμελον καὶ ψάρι (Λουκ. κδ', 32—53).

Ἡ ψηλάφησις τοῦ Θωμᾶ.

§ 106. Σπίτια καὶ ὁ Χριστὸς εἰς τὸ μέσον, ἔχων τὴν δεξιάν χειρα σηκωμένην καὶ μὲ τὴν ἀριστερὰν τραβῶν τὸ φόρεμά του ἔσοκεπάζει τὴν δεξιάν του πλευράν, τὴν πληγωμένην· ὁ δὲ Θωμᾶς ἰστάμενος πλησίον αὐτοῦ μετὰ φόβου βάνει τὸ δεξιόν του χέρι μέσα εἰς τὴν πλευράν του καὶ μὲ τὸ ἄλλο βαστᾷ χαρτί λέγον· «Ὁ Κύριός μου καὶ Θεός μου». Καὶ οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι τριγύρου ἰστάμενοι θαυμάζουσι (Ἰωάν. κ', 26—29).

Ὁ Χριστὸς φανεῖς τοῖς ἀποστόλοις ἐπὶ τῇ θαλάσῃ Τιβεριάδος.

§ 107. Θάλασσα καὶ ἐν μέσῳ πλοῖον καὶ οἱ δέκα ἀπόστολοι σύροντες τὸ δίχτυον μὲ πλήθος ψαρίων, καὶ ὁ Χριστὸς ἰστάμενος παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης εὐλογεῖ αὐτούς· καὶ ὁ Πέτρος γυμνός πλέων εἰς τὴν θάλασσαν ἔρχεται πρὸς αὐτόν, καὶ ὀπισθεν τοῦ Χριστοῦ κάρβουνα ἀναμμένα καὶ ψάρι ἐπάνω εἰς αὐτά (Ἰωάν. κα', 1 κῆ).

Ἡ τρίτῃ ἐρώτησις τῷ Πέτρῳ.

§ 108. Θάλασσα καὶ εἰς τὴν ἄκρην τῆς πλοιάριον ἀραγμένον καὶ οἱ ἀπόστολοι ἔξω καὶ ὁ Χριστὸς ἰστάμενος· βλέπων πρὸς τὸν Πέτρον βαστᾷ χαρτί λέγον· «Σίμων Ἰωνᾶ, φιλεῖς με»; καὶ ὁ Πέτρος ἰστάμενος ἔμπροσθεν μετὰ φόβου λέγει αὐτῷ εἰς χαρτί· «Κύριε, σὺ πάντα οἶδας· σὺ γινώσκεις, ὅτι φιλῶ σε» (Ἰωάν. κα', 15—17).

Ὁ Χριστὸς φανεῖς τοῖς μαθηταῖς ἐν ὄρει Γαλιλαίας.

§ 109. Ὅρος καὶ ὁ Χριστὸς ἐπάνω αὐτοῦ ἰστάμενος καὶ εὐλογῶν μὲ τὰ δύο χέρια, καὶ ἔμπροσθεν του ὁ Πέτρος καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, ἔχοντες τὰ χέρια ἀπλωμένα πρὸς αὐτόν (Ματθ. κη', 16—20).

Ἡ ἀνάληψις τοῦ Χριστοῦ.

§ 110. Βουνὸν μὲ πολλὰς ἐλαῖες καὶ ἐπάνω αὐτοῦ οἱ ἀπόστολοι βλέποντες ἄνω καὶ ἀπλώνοντες τὰ χέρια μετὰ θάμβους, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἡ Θεοτόκος, βλέπουσα καὶ αὐτὴ ἄνω καὶ ἀπὸ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο μέρος αὐτῆς δύο ἄγγελοι λευκοφόροι, δεικνύοντες πρὸς τοὺς ἀποστόλους ἄνωθεν τὸν Χριστόν, βαστάζοντες

καὶ χαρτία· καὶ τοῦ μὲν ἑνὸς τὸ χαρτὶ λέγει· «Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἐστήκατε βλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν»; τοῦ δὲ ἄλλου τὸ χαρτὶ λέγει· «Οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν· αὐτὸς πάλιν ἐλεύσεται ὁν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν». Καὶ ἐπάνωθεν αὐτῶν ἐπὶ νεφελῶν ὁ Χριστὸς καθεζόμενος καὶ μετὰ σάλπιγγος καὶ τυμπάνων καὶ πολλῶν ἄλλων ὀργάνων ὑπὸ ἀγγέλων ὁρμιφορούμενος ἀνέρχεται εἰς οὐρανόν (Πράξ. α', 9—11. Μάρκ. ιζ', 19. Λουκ. κδ', 50—52).

Ἡ κάθοδος τοῦ ἁγίου πνεύματος.

§ 111. Σπίτι καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι καθήμενοι κύκλῳ, καὶ ὑποκάτω αὐτῶν καμάρα μικρὴ καὶ μέσα εἰς αὐτὴν εἰς ἀνθρωπος γέρων, βασιτῶν ἔμπροσθέν του μανδῆλι μὲ τὰ δύο χέρια, καὶ μέσ' στοῦ μανδῆλι δώδεκα χαρτία τυλιγμένα, φορῶν καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν κορώναν, καὶ ἐπάνωθεν αὐτοῦ ταῦτα τὰ γράμματα: Ο ΚΟΣΜΟΣ. Καὶ ἐπάνωθεν τοῦ σπιτίου τὸ ἅγιον πνεῦμα ὡσάν περιστερά, καὶ τριγύρου αὐτοῦ πολὺ φῶς καὶ δώδεκα πύρινα γλῶσσαι ἐξερχόμεναι ἐξ αὐτοῦ καὶ καθεζόμεναι ἐφ' ἕνα ἕκαστον τῶν ἀποστόλων (Πράξ. β', 1 κῆ).

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

(ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ).

α') ΠΩΣ ΙΣΤΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΑΙ ΠΑΡΑΒΟΛΑΙ.

Ἡ παραβολή τοῦ σπόρου.

§ 1. «Ἐξῆλθεν ὁ σπεῖρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ» καὶ τὰ ἐξῆς (Ματθ. ιγ', 3—8. Μάρκ. δ', 3—8. Λουκ. η', 5—15). Ἰστορίζεται οὕτως. Ὁ Χριστὸς ἱστάμενος καὶ διδάσκων μετ' Εὐαγγελίου, καὶ ἔμπροσθέν του ἄνθρωποι εἰς τέσσαρες τάξεις. — Ἡ πρώτη τάξις, οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν· ἄνθρωποι ὡς λαλοῦντες ἀλλήλοις καὶ πρὸς τὸν Χριστὸν μὴ βλέποντες, καὶ δαίμονες χαλινώνοντες αὐτούς. — Ἡ δευτέρα τάξις, οἱ ἐπὶ τῆς πέτρας· ἄνθρωποι ὡς ἀκούοντες τὸν λόγον μετὰ χαρᾶς καὶ ὀπίσθεν αὐτῶν εἰδῶλα, εἰς τὰ ὅποια γυρίζοντες αὐτοὶ προσκυνοῦσι, καὶ εἰς τύραννος μὲ στρατιώτας φοβερίζουσι αὐτούς μὲ σπαθία γυμνωμένα. — Ἡ τρίτη τάξις, οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας· ἄνθρωποι τρώγοντες καὶ πίνοντες μὲ γυναῖκες καὶ δαίμονες πλησίον αὐτῶν. — Ἡ τετάρτη τάξις, οἱ ἐν τῇ καλῇ γῆ· μοναχοὶ προσευχόμενοι μέσα εἰς σπήλαια, ἔχοντες τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας καὶ τοῦ Χριστοῦ ἔμπροσθέν τους μὲ κανδήλι, ἄλλοι ὡς διάκονοι, ἄλλοι ὡς ἱερεῖς, ἄλλοι ὡς λαϊκοί, εἰς ἐκκλησίας καὶ μοναστήρια προσευχόμενοι.

Ἡ παραβολή τῶν ζιζανίων.

§ 2. «Ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπεῖροντι καλὸν σπέρμα» καὶ τὰ ἐξῆς (Ματθ. ιγ', 24—30). Ἰστορίζεται οὕτως.

Ὁ Χριστὸς μετὰ Εὐαγγελίου καὶ ἔμπροσθέν του ἄνθρωποι πολλοί, ἄλλοι εἰς σχῆμα ἱεραρχῶν, ἄλλοι εἰς σχῆμα μαρτύρων, ἄλλοι εἰς σχῆμα ὁσίων, φοροῦντες στέφανα, καὶ ἄγγελοι πλησίον αὐτῶν· καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν οἱ αἰρετικοί, ἔχοντες εἰς τοὺς ὤμους των διαβόλους, καὶ εἰς ἄλλο μέρος ὁ Ἄδης καὶ ὁ Παράδεισος· εἰς μὲν τὸν Παράδεισον οἱ ὀρθόδοξοι ὑπὸ ἀγγέλων ὀδηγούμενοι, εἰς δὲ τὸν Ἄδην οἱ αἰρετικοί δεμένοι με ἄλυσες καὶ ὑπὸ δαιμόνων τιμωρούμενοι.

Ἡ παραβολὴ τοῦ σινάπεως.

§ 3. «Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ κόκκῳ σινάπεως» καὶ τὰ ἐξῆς (Ματθ. ιγ', 31, 32. Μάρκ. δ', 31, 32. Λουκ. ιγ', 19). Ἱστορίζεται οὕτως. Ὁ Χριστὸς εἰς μνημεῖον καὶ ἀπὸ τὸ στόμα του ἐξερχόμενον δένδρον, καὶ οἱ ἀπόστολοι ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ με χαρτίαν ἀνοικτά, καὶ ὑποκάτω ἄνθρωποι πολλοὶ βλέποντες τοὺς ἀποστόλους.

Ἡ παραβολὴ τῆς ζύμης.

§ 4. «Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμη» κτλ. (Ματθ. ιγ', 33. Λουκ. ιγ', 21). Ἱστορία. Ὁ Χριστὸς μετὰ Εὐαγγελίου λέγων «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη», καὶ οἱ ἀπόστολοι ἔμπροσθέν του ἄλλους βαπτίζουσιν, ἄλλους διδάσκουσιν· καὶ ἀναριθμητὸν πλῆθος ἔμπροσθεν αὐτῶν.

Ἡ παραβολὴ τοῦ θησαυροῦ.

§ 5. «Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ θησαυρῷ κεκρυμμένῳ» (Ματθ. ιγ', 44). Ἱστορίζεται οὕτως. Ὁ ἅγιος Παῦλος λέγων εἰς χαρτί· «Σοφίαν κηρύττομεν τὴν ἀποκεκρυμμένην»· καὶ τριγύρου αὐτοῦ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ ἄλλα πολύτιμα πράγματα, καὶ βιβλία καὶ ἀργύρια ὀπισθεν αὐτῶν κείμενα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἄλλοι συντρίβοντες εἶδωλα.

Ἡ παραβολὴ τοῦ ζητοῦντος μαργαρίτας.

§ 6. «Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας» (Ματθ. ιγ', 45, 46). Ἱστορία. Ὁ Χριστὸς ἱστάμενος καὶ εὐλογῶν, καὶ ἔμπροσθέν του ὁ ὄσιος Ἰωάσαφ ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰνδίας με ὀσιακά φορέματα ἱστάμενος μετὰ εὐλα-

βείας· καὶ πλησίον τοῦ ὁ ὄσιος Βα(ρ)λαάμ δεικνύων αὐτῷ δακτυλοειδῶς τὸν Χριστὸν καὶ βαστῶν χαρτί λέγον· «Ἴδε ὁ πολῦτιμος μαργαρίτης». Καὶ ὀπισθεν αὐτῶν κορώνα καὶ βασιλικὰ φορέματα καὶ πλούτη καὶ εἰδῶλα τζακισμένα, ὅλα ῥιμμένα καταγῆς, καὶ παρέκει πάλιν οἱ σοφοὶ τῶν Ἑλλήνων βαστάζοντες χαρτία, καὶ ἐπάνωθεν τοῦ Χριστοῦ ταῦτα τὰ γράμματα· «Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ πολῦτιμος μαργαρίτης».

Ἡ παραβολὴ τῆς σαγήνης.

§ 7. «Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνη» καὶ τὰ ἐξῆς (Ματθ. ιγ', 47—50). Ἱστορία. Πλήθος λαοῦ ἀπὸ διάφορα ἔθνη καὶ γύροθεν αὐτῶν οἱ ἀπόστολοι, καὶ ὀπισθεν τῶν ἀποστόλων δεξιὰ μὲν Παράδεισος καὶ ὁ Πέτρος μέσα μὲ ἄλλους πολλούς, ἀριστερὰ δὲ ὁ Ἄδης καὶ ἄνθρωποι πολλοὶ ὑπὸ δαιμόνων τιμωρούμενοι.

Ἡ παραβολὴ τῶν ἑκατὸν προβάτων.

§ 8. «Ἐὰν γένηται τι ἐκατὸν πρόβατα καὶ πλανηθῆ» καὶ τὰ ἐξῆς (Ματθ. ιη', 12. Λουκ. ιε', 4). Ἱστορία. Οὐρανὸς καὶ ἐπάνωθεν αὐτοῦ τὰ ἐννέα τάγματα τῶν ἀγγέλων, καὶ μέσον αὐτῶν θρόνος εὐκαιρος, ἤγουν ἄδειος, καὶ κάτωθεν αὐτῶν ἡ εἰς τὸν Ἄδην κάθοδος τοῦ Κυρίου. Ζῆτει αὐτὴν εἰς § 98, σ. 110.

Ἡ παραβολὴ τῶν δραχμῶν.

§ 9. «Τίς γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα» καὶ τὰ ἐξῆς (Λουκ. ιε', 8, 9). Ἱστορία. Ὁ Χριστὸς σταυρωμένος καὶ φῶς τριγύρου του πολὺ καὶ ἄνθρωποι, ἄλλοι συντρίβοντες εἰδῶλα, ἄλλοι βαπτιζόμενοι καὶ ἄλλοι ὡς μοναχοὶ εἰς σπήλαια προσευχόμενοι, ἄλλοι ἐμπροσθεν τοῦ σταυροῦ προσκυνοῦντες· καὶ ἐπάνωθεν τοῦ σταυροῦ οὐρανὸς καὶ ἐν αὐτῷ τὰ ἐννέα τάγματα τῶν ἀγγέλων μὲ σάλπιγγας καὶ κιθάρas καὶ ὁ Χριστὸς ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐπὶ θρόνου, μὲ τὸ ἕνα χερί βαστῶν τὸν Ἄδὰμ καὶ μὲ τὸ ἄλλο χαρτί λέγον· «Συγχαρητέ μοι, ὅτι εὐρέθη ἡ ἀπολλυμένη δραχμὴ».

Ἡ παραβολὴ τοῦ ὀφειλοντος μυρία τάλαντα.

§ 10. «Ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συναῖραι» καὶ τὰ ἐξῆς (Ματθ. ιη', 23—35). Ἱστορία.

Ὁ Χριστὸς καθήμενος εἰς θρόνον ὡς βασιλεὺς εὐλογῶν καὶ γυροθέν του ἄγγελοι καὶ εἰς ἄνθρωπος γονατιστὸς ἔμπροσθέν του λέγων· «Μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ καὶ πάντα σοὶ ἀποδώσω». Καὶ δαίμονες ὅπισθεν αὐτοῦ βαστάζοντες πολλὰ χαρτῖα γραμμένα, καὶ παρέκει πάλιν ὅπισθεν τοῦ Χριστοῦ ὁ ἴδιος ἄνθρωπος τραβῶν ἄλλον εἰς φυλακὴν καὶ λέγων πρὸς αὐτόν· «Ἀπόδος μοι εἴ τι ὀφείλεις»· καὶ παρέκει πάλιν ὁ Χριστὸς καθήμενος καὶ δύο ἄγγελοι βλέποντες εἰς αὐτὸν δείχνουν δακτυλοειδῶς τὸν ἄνθρωπον· καὶ πάλιν ἄνθρωπος ἔμπροσθεν τοῦ Χριστοῦ συρνώμενος ὑπὸ δαιμόνων εἰς τὸν Ἄδην ἀλυσιδεμένος.

Ἡ παραβολὴ τῶν μισθουμένων ἐργατῶν.

§ 11. «Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρῶτῳ μισθώσασθαι ἐργάτας» (Ματθ. κ', 1—16). Ἱστορίζεται οὕτως. Ὁ Χριστὸς ἰστάμενος καὶ ὅπισθέν του οἱ ἄγιοι προπάτορες εἰς τέσσαρες τάξεις διηρημένοι· εἰς τὴν πρώτην τάξιν ὁ Ἐνώχ μὲν θυσιάζων, ὁ Νῶε βαστῶν κιβωτὸν καὶ ἄλλοι γέροντες μετ' αὐτῶν προσευχόμενοι καὶ ἐπάνωθεν αὐτῶν ταῦτα τὰ γράμματα· «Οἱ ἐν τῇ πρώτῃ ὥρᾳ». Εἰς τὴν δευτέραν τάξιν ὁ Ἀβραάμ θυσιάζων τὸν Ἰσαάκ, ὁ Ἰσαάκ εὐλογῶν τὸν Ἰακώβ, ὁ Ἰακώβ εὐλογῶν τοὺς ἰβ' υἱοὺς του, καὶ ἐπάνωθεν αὐτῶν ταῦτα τὰ γράμματα· «Οἱ ἐν τῇ τρίτῃ ὥρᾳ». Εἰς τὴν τρίτην τάξιν ὁ Μωϋσῆς βαστῶν τὰς πλάκας καὶ διδάσκων τοὺς Ἑβραίους, καὶ ὁ Ἀαρὼν καὶ ἄλλοι δίκαιοι πλησίον του, καὶ ἐπάνω αὐτῶν ταῦτα τὰ γράμματα· «Οἱ ἐν τῇ ἕκτῃ ὥρᾳ». Εἰς τὴν τετάρτην τάξιν οἱ προφῆται, ἄλλοι λιθοβολούμενοι, ἄλλοι πριονιζόμενοι, ἄλλοι δερνόμενοι, καὶ ἐπάνωθεν αὐτῶν ταῦτα τὰ γράμματα· «Οἱ ἐν τῇ ἐνάτῃ ὥρᾳ». Καὶ ἔμπροσθεν τοῦ Χριστοῦ οἱ ἀπόστολοι καὶ τὰ ἔθνη προσπίπτοντα εἰς αὐτὸν καὶ ἐπάνωθέν του ταῦτα τὰ γράμματα· «Οἱ ἐν τῇ ἐνδεκάτῃ ὥρᾳ». Καὶ εἰς ἄλλο μέρος πάλιν ὁ Χριστὸς εἰς παράδεισον μὲ πλῆθος ἀγγέλων καὶ ὕλα τὰ τάγματα τῶν ἁγίων καὶ οἱ ἀπόστολοι καθήμενοι πλησίον του· ὁ δὲ δίκαιος Ἐνώχ μὲ τὸ τάγμα του βαστάζοντες τοὺς στεφάνους των εἰς τὰς χεῖράς των λέγουσι πρὸς τὸν Χριστόν, δείχνοντες τοὺς ἀποστόλους· «Οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν καὶ

Ἰσους αὐτοὺς ἡμῖν ἐποίησας, τοῖς βαστάσασι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα· ὁ δὲ Χριστὸς λέγει μετὰ πραύτητος εἰς αὐτόν· «Ἐταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε» καὶ τὰ ἐξῆς.

Ἡ παραβολὴ τῶν δύο υἱῶν.

§ 12. «Ἄνθρωπος εἶχε τέκνα δύο καὶ προσελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπε» καὶ τὰ ἐξῆς (Ματθ. κα', 28—32). Ἱστορία. Ὁ Χριστὸς ἰστάμενος καὶ εἰς τὸ ἓνα μέρος τοῦ Ἰουδαίου, Φαρισαίου καὶ Γραμματεῖς, στρέφοντες εἰς τὰ ὀπίσω, ὡς μὴ στέργοντες τοὺς λόγους τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ τελῶνα· καὶ πόρνοι καὶ ἐθνικοὶ προσκυνοῦντες αὐτόν.

Ἡ παραβολὴ τῶν μαιφόνων ἔργατῶν.

§ 13. «Ἄνθρωπός τις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα» καὶ τὰ ἐξῆς (Ματθ. κα', 33—41. Μάρκ. ιβ', 1—9. Λουκ. κ', 9—16). Ἱστορίζεται οὕτως. Κάστρον καὶ ναὸς καὶ θυσιαστήριον καὶ γραμματεῖς βαστάζοντες χαρτῖα καὶ διδάσκοντες, καὶ πλῆθος Ἑβραίων ἔμπροσθέν των, καὶ μέσα εἰς τὸ θυσιαστήριον ὁ προφήτης Ζαχαρίας σφαττόμενος ὑπὸ ἐνὸς στρατιώτου· καὶ ἔξωθεν τοῦ ναοῦ ὁ προφήτης Μιχαίας ῥαπιδόμενος ὑπὸ ἐνὸς βασιλέως, καὶ σιμὰ εἰς αὐτόν ὁ προφήτης Ζαχαρίας, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωδαέ, λιθοβολούμενος· καὶ ἔξωθεν τοῦ κάστρου ἐπάνω εἰς βουνὸν ἢ σταύρωσις τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀκρογωνιαίου λίθου.

§ 14. «Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες» καὶ τὰ ἐξῆς (Ματθ. κα', 42—44. Μάρκ. ιβ', 10, 11. Λουκ. κ', 17, 18). Ἱστορία. Ἐκκλησία καὶ ἔσωθεν ἀπόστολοι καὶ ἱεράρχαι καὶ ὅσοι βαπτίζοντες καὶ διδάσκοντες, καὶ Ἕλληνες καὶ Ἑβραῖοι ἀσπαζόμενοι ἀλλήλους καὶ ὁ Χριστὸς ἐπάνωθεν εὐλογῶν αὐτούς· καὶ παρέκει ἡ Ἱερουσαλήμ καιομένη καὶ ἔξωθεν αὐτῆς στρατιῶται φονεύοντες Ἰουδαίους, καὶ ὁ προφήτης Ἡσαίας δεικνύων τὸν Χριστὸν λέγει εἰς χαρτί· «Τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβάλλω εἰς τὰ θεμέλια Σιών λίθον πολυτελεῖ, ἐκλεκτόν, ἀκρογωνιαῖον».

Ἡ παραβολὴ τοῦ ποιήσαντος γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

§ 15. «Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ» καὶ τὰ ἐξῆς (Ματθ. κβ', 2—14). Ἱστορία. Ἐκκλησία καὶ ἔξωθεν εἰς

ἓνα μέρος Ἰουδαῖοι, ἄλλοι μετροῦντες ἄσπρα, ἔχοντες ἐμπρός των βόας καὶ ἄλλας πραγματείας, ἄλλοι ξεφαντώνοντες μὲ γυναῖκες μετὰ χορῶν καὶ τυμπάνων, ἄλλοι προιονίζοντες τὸν προφήτην Ἡσαΐαν, ἄλλοι βάνοντες εἰς τὸν λάκκον τοῦ βορβόρου τὸν Ἱερεμίαν· καὶ εἰς τὸ ἄλλο μέρος τῆς ἐκκλησίας οἱ ἀπόστολοι διδάσκοντες καὶ ἐμπροσθεν αὐτῶν ἔθνικοὶ καὶ τελῶναι καὶ πόρναι, προσπίπτοντες εἰς αὐτούς καὶ συντρίβοντες τὰ εἰδῶλα· ἐν μέσῳ δὲ τῆς ἐκκλησίας τράπεζα καὶ ἐπ' αὐτὴν ποτήριον καὶ δισκίριον καὶ κύκλω τὰ τάγματα τῶν ἀγγέλων καὶ οἱ χοροὶ τῶν ἁγίων πάντων, ὅλοι λευκοφόροι, βαστάζοντες λαμπάδες· καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν εἷς ἄνθρωπος μὲ ρυπαρὰ ἱμάτια, δεινόμενος τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ὑπὸ τῶν δαυμόνων καὶ τραβιζόμενος παρ' αὐτῶν εἰς τὸν Ἄδην, καὶ ὁ Χριστὸς ἱστάμενος σιμὰ του μετὰ βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς στολῆς λέγει αὐτῷ εἰς χαρτί· «Ἐταῖρε, πῶς εἰσήλθης ὧδε μὴ ἔχων ἕνδυμα γάμου»;

Ἡ παραβολὴ τοῦ δεῖπνου.

§ 16. «Ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσε» καὶ τὰ ἐξῆς (Λουκ. ιδ', 16—23). Ἱστορία. Ὁ Χριστὸς ἱστάμενος εὐλογῶν καὶ γύροθέν του οἱ ἀπόστολοι, καὶ εἰς τὰ δεξιὰ μέρη αὐτοῦ οἱ Ἰουδαῖοι, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ἄλλοι τρώγοντες καὶ πίνοντες, ἄλλοι πραγματευόμενοι καὶ ἄλλοι προσπίπτοντες εἰς αὐτόν· καὶ εἰς τὸ ἄλλο μέρος αὐτοῦ οἱ ἔθνικοί, προσπίπτοντες καὶ αὐτοὶ εἰς αὐτόν, καὶ οἱ ἀπόστολοι διδάσκουν αὐτούς.

Ἡ παραβολὴ τῶν ταλάντων.

§ 17. «Ἄνθρωπός τις ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους καὶ περέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα» καὶ τὰ ἐξῆς (Ματθ. κε', 14—30). Ἱστορία. Παράδεισος καὶ ἔξωθεν ὁ Χριστὸς ὡς βασιλεὺς καθήμενος εἰς θρόνον, καὶ κύκλω αὐτοῦ ἄγγελοι καὶ εἰς τὸ δεξιόν του μέρος εἷς ἅγιος ἀρχιερεὺς καὶ εἷς ἅγιος ἱερεὺς, βαστάζοντες Εὐαγγέλια καὶ βλέποντες αὐτὸν δεικνύουσιν ὕπισθέν τους πλῆθος ἁγίων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, καὶ ὁ Χριστὸς εὐλογεῖ αὐτούς· καὶ εἰς τὸ ἀριστερόν μέρος αὐτοῦ εἷς διδάσκαλος, μὲ τὸ ἓνα χερί διδῶν αὐτῷ Εὐαγγέλιον καὶ μὲ τὸ ἄλλο δεικνύων αὐτό

πρὸς αὐτὸν λέγει· «Ἴδε ἡ ἀμνάς σου»· καὶ ὄπισθεν αὐτοῦ δαίμονες χαλινοῦντες αὐτὸν καὶ τραβίζοντές τον βιαίως εἰς τὸν Ἄδην.

Ἡ παραβολὴ τῶν οἰκοδομούντων τὰς οἰκίας ἐπὶ τὴν πέτραν
καὶ τὴν ψάμμον.

§ 18. «Πᾶς ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους καὶ ποιεῖ αὐτοὺς» καὶ τὰ ἐξῆς (Ματθ. ζ', 24—27. Λουκ. ζ', 48, 49). Ἱστορίζεται οὕτως. Ὁ Χριστὸς καὶ ὄπισθεν του οἱ ἀπόστολοι καὶ δύο ἄνθρωποι ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ὁ εἷς γέρων καὶ ὁ ἕτερος νέος, ἀκούοντες αὐτοῦ καὶ οἱ δύο μετὰ προθυμίας· καὶ παρέχει ὁ γέρων πάλιν προσευχόμενος μέσα εἰς σπήλαιον καὶ τριγύρου του πόρνοι καὶ δαίμονες τοξεύουσι αὐτόν, καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι τραβίζοντες τὰ ἱμάτιά του· καὶ ὁ νέος πάλιν εἰς τράπεζαν τρώγων καὶ πίνων μετὰ γυναικῶν καὶ δαίμονες καταγελῶντες αὐτόν.

Ἡ παραβολὴ τῶν δύο τυφλῶν.

§ 19. «Τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγῶν ἀμφότεροι εἰς βόθρον» καὶ τὰ ἐξῆς (Ματθ. ιε', 14. Λουκ. ζ', 39). Ἱστορία. Ἀρχιερεῖς καὶ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι διδάσκοντες καὶ εἰς τοὺς ὦμους των διάβολοι δεσμεύοντες μὲ μαנדῆλια τοὺς ὀφθαλμούς των, καὶ ἔμπροσθεν τους Ἰουδαῖοι ὡς ἀκούοντες αὐτούς (καὶ αὐτοὶ ὁμοίως ὑπὸ δαιμόνων δενόμενοι τοὺς ὀφθαλμούς)· καὶ ἄλλοι δαίμονες ἔχοντες ὅλους αὐτοὺς ὁμοῦ περιμαζωμένους εἰς ἓνα σχοινί τοὺς τραβίζουσι εἰς τὸν Ἄδην· καὶ ὁ Χριστὸς μακρόθεν ἰστάμενος καὶ δεικνύων αὐτοὺς πρὸς τοὺς ἀποστόλους λέγει εἰς χαρτί· «Τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγῶν ἀμφότεροι εἰς βόθρον πεσοῦνται».

Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων.

§ 20. «Ὅμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένοις» καὶ τὰ ἐξῆς (Ματθ. κε', 1—13). Ἱστορία. Παράδεισος καὶ ὁ Χριστὸς ἔσωθεν βλέπων ἔξω καὶ ὄπισθεν αὐτοῦ αἱ πέντε φρόνιμοι παρθένοι βαστάζουσαι λαμπάδας ἀναμμένες, καὶ αἱ πέντε μωραὶ ἔξωθεν βαστάζουσαι καὶ αὐταὶ σβυμένας λαμπάδας καὶ κρούουσαι τὴν θύραν τοῦ Παραδείσου καὶ λέγουσαι· «Κύριε, κύριε, ἀνοιξὸν ἡμῖν»· ὁ δὲ Χριστὸς ἀποκρίνεται εἰς αὐτὰς λέγων· «Ἄμην λέγω

ὁμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς». Καὶ παρέχει πάλιν μνημεῖα καὶ οἱ δέκα παρθένοι ἐβγαίνουν ἀπ' αὐτὰ καὶ εἷς ἄγγελος σαλπίζει ἄνωθεν αὐτῶν.

Ἡ παραβολὴ τοῦ ἐμπροσόντος εἰς τοὺς ληστὰς.

§ 21. «Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ εἰς Ἱεριχὼ» καὶ τὰ ἐξῆς (Λουκ. ι', 30 κέ). Ἱστορία. Παράδεισος καὶ εἰς τὴν πόρταν τοῦ ἡ φλογίνη ῥομφαία, καὶ ὁ Ἄδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ ἔξωθεν γυμνοὶ κλαίοντες· καὶ παρέχει ἄλλοι ἄνθρωποι προσκυνοῦντες ἄλλοι εἰδῶλα, ἄλλοι γάτους, ἄλλοι σκύλλους, ἄλλοι βόδια σφάζουν, ἄλλοι ἀνθρώπους θυσιάζοντες εἰς αὐτά, ἄλλοι τρώγοντες καὶ πίνοντες μὲ γυναϊκῆς ἄσεμνες, καὶ δαίμονες χαλινώνοντες αὐτούς· καὶ εἰς τὸ ἕνα μέρος αὐτῶν ὁ Μωϋσῆς μὲ τὰς πλάκας καὶ ὁ Ἄαρὼν ὀπισθεν αὐτοῦ, βλέποντες πρὸς αὐτούς καὶ στρέφοντες εἰς τὰ ὀπίσω· καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφήτης Ἡσαΐας, καὶ αὐτὸς βλέπων πρὸς αὐτούς καὶ στρέφων εἰς τὰ ὀπίσω. Καὶ παρέχει ναὸς καὶ ἔσω οἱ ἀπόστολοι ἄλλους διδάσκοντες, ἄλλους βαπτίζοντες, ἄλλοις τὰ θεῖα μυστήρια μεταδίδοντες· καὶ ὁ Χριστὸς ἔμπροσθεν πάντων μὲ τὸ ἕνα χέρι δίδων τοῦ ἀγίου Παύλου Εὐαγγέλιον καὶ τὰς πλάκας τοῦ νόμου, καὶ μὲ τὸ ἄλλο βαστῶν τὸν σταυρὸν αὐτοῦ εἰς τοὺς ὄμους του δείχνει ὀπισθεν τοὺς εἰρημένους ἀνθρώπους.

Ἡ παραβολὴ τοῦ κριτοῦ τῆς ἀδικίας.

§ 22. «Κριτὴς τις ἦν ἔν τινι πόλει· τὸν Θεὸν μὴ φοβούμενος» καὶ τὰ ἐξῆς (Λουκ. ιη', 2 κέ). Ἱστορία. Ὁ Χριστὸς ἐπάνω εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ εἷς ἱεράρχης προσευχόμενος καὶ ὑπὸ αἰρετικῶν ἐνοχλούμενος, καὶ εἷς ἄγγελος μετὰ ξίφους διώκει τοὺς αἰρετικούς· καὶ παρέχει εἷς νέος ἅγιος μέσα εἰς φωτίαν καὶ οὐρανόθεν κατέρχεται ὕδωρ καὶ ὀροσίζει αὐτόν, καὶ δύο ἄγγελοι πλησίον του· καὶ παρέχει πάλιν εἷς ὄσιος γονατισμένος προσεύχεται καὶ δαίμονες γύροθεν τοξεύουσιν αὐτόν καὶ ἄγγελος Κυρίου διώκει αὐτούς.

Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου.

§ 23. «Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος» καὶ τὰ ἐξῆς (Λουκ. ιε', 11—32). Ἱστορίζεται οὕτως. Ναὸς καὶ θυσιαστήριον καὶ πλησίον τοῦ ναοῦ ὁ πρεσβύτερός υἱὸς τρώγων καὶ

πίνων μετὰ πορνῶν, καὶ πάλιν μέσα εἰς τὸν ναὸν ὁ Χριστὸς κοινωνεῖ τὸν ἄσωτον καὶ οἱ ἀπόστολοι τὸν μυρώνου, δίδοντες αὐτῷ καὶ σταυρόν. Κύκλῳ τοῦ θυσιαστηρίου τὰ τάγματα τῶν ἀγγέλων μετὰ κιθάρων καὶ ὄργανων καὶ σάλπιγγων χαίροντα, καὶ ἔξω τοῦ ναοῦ πάλιν ὁ Χριστὸς ἀγκαλιζόμενος τὸν ἄσωτον καὶ φιλῶν αὐτόν· καὶ πάλιν ὁ Χριστὸς εἰς ἄλλο μέρος παρακαλῶν τὸν πρεσβύτερον, λέγων εἰς χαρτί· «Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σὰ ἐστί», καὶ ἐκεῖνος βλέπων αὐτὸν στρέφει εἰς τὰ ὀπίσω.

Ἡ παραβολὴ τοῦ πλουσίου, οὗ ἠυφόρησεν ἡ χώρα.

§ 24. «Ἄνθρωπος τινὸς πλουσίον εὐφόρησεν ἡ χώρα» καὶ τὰ ἐξῆς (Λουκ. ιβ', 16 κέ). Ἱστορίζεται οὕτως. Σπίτιον καὶ εἰς ἄνθρωπος φορῶν κόκκινον φόρεμα καὶ χαλκῆν στέκει ἀπορῶν, καὶ ἔμπροσθέν του σωρὸς σίτου καὶ ἄνθρωποι πελεκουῦντες καὶ φτιάνοντες ἀμπάρια· καὶ παρέκει πάλιν αὐτὸς κείμενος εἰς κλίνην χρυσοῦν καὶ δαίμονες τριγύρου του ἐβγάνον μετὰ καμάκι τριόδοντον τὴν φυγὴν του.

Ἡ παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ πτωχοῦ Λαζάρου.

§ 25. «Ἄνθρωπὸς τις ἦν πλούσιος καὶ ἐνεδιδύσκετο» καὶ τὰ ἐξῆς (Λουκ. ις', 19—31). Ἱστορίζεται οὕτως. Παλάτιον καὶ ἐν αὐτῷ τράπεζα μετὰ διάφορα φαγητά, καὶ εἰς ἄνθρωπος φορῶν λαμπρὰ φορέματα, καθήμενος εἰς αὐτὴν καὶ βασιτῶν εἰς τὸ χεῖρ του ποτήρι, καὶ ὑπηρετῆται πολλοὶ ὑπηρετοῦντες αὐτὸν καὶ φέροντες διάφορα φαγητά· καὶ παρέκει πάλιν αὐτὸς εἰς κλίνην καὶ δαίμονες ἐβγάνοντες τὴν φυγὴν του, καὶ γύροθεν αὐτοῦ γυναῖκες καὶ παιδία κλαίοντα· καὶ ὑποκάτω τῶν θυρῶν τοῦ παλατίου εἰς ἄνθρωπος γυμνός, πληγωμένος, κείμενος καταγῆς, καὶ σκυλλία γλύφου τὰς πληγὰς του· καὶ ἐπάνωθεν του ὁ Δαβὶδ μετὰ τὴν κιθάραν καὶ τῶν ἀγγέλων τὰ τάγματα λαμβάνοντα τὴν φυγὴν του μετὰ σαλπίγγων καὶ ὀργάνων· καὶ παρέκει ὁ Ἄδης καὶ ὁ πλούσιος ἐν αὐτῷ καιόμενος καὶ λέγων· «Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με»· καὶ ἀντικρὺ αὐτοῦ παράδεισος καὶ μέσα ὁ Ἀβραάμ καὶ εἰς τοὺς κόλπους του ὁ Λάζαρος· ὁ δὲ Ἀβραάμ ἀποκρίνεται πρὸς τὸν πλούσιον· «Τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου» καὶ τὰ ἐξῆς.

Ἡ παραβολή τοῦ ἰσχυροῦ.

§ 26. «Οὐδείς δύναται τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ» καὶ τὰ ἐξῆς (Μάρκ. γ', 27). Ἱστορία. Ὁ Χριστὸς ἰστάμενος εὐλογῶν καὶ ἔμπροσθέν του ὁ Ματθαῖος ὁ τελώνης καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος καὶ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ ἡ πόρνη καὶ ἄλλοι πολλοὶ μετανοήσαντες ἁμαρτωλοὶ, προσπίπτοντες εἰς τοὺς πόδας του· καὶ παρέχει ἄγγελοι δεσμεύοντες τὸν διάβολον καὶ βάνοντες αὐτὸν εἰς τὸν Ἄδην.

Ἡ παραβολή τοῦ λόχου.

§ 27. «Οὐδείς λόχου ἄψας καλύπτει αὐτὸν» καὶ τὰ ἐξῆς (Λουκ. η', 16. Ματθ. ε', 15, 16. Μάρκ. δ', 21). Ἱστορία. Ναὸς καὶ εἰς ἅγιος ἀρχιερεὺς διδάσκων ἐπὶ ἄμβωνος, καὶ εἰς ἄγγελος λαλῶν εἰς τὸ ἄφτί του, καὶ φῶς τριγύρου αὐτοῦ καὶ ἄνθρωποι ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἀκούοντες μετὰ προθυμίας, ἔχοντες ὑψωμένα τὰ χέρια, καὶ ὁ Χριστὸς ἐπάνωθεν εὐλογῶν λέγει εἰς Εὐαγγέλιον «Οὕτω λαμφάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως» κτλ.

Ἡ παραβολή τῆς ἀκάρπου σοκῆς.

§ 28. «Σοκῆν εἶχε τις ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ» καὶ τὰ ἐξῆς (Λουκ. ιγ', 6—9). Ἱστορία. Ναὸς καὶ εἰς ἄνθρωπος μέσον μιξαιπόλιος, ἔχων ἔμπροσθεν τοῦ στήθους του σταυρωμένα τὰ χέρια, καὶ ὁ Θάνατος πλησίον αὐτοῦ βαστῶν δρεπάνι καὶ ὁ Χριστὸς προστάζει τὸν Θάνατον, ἵνα ἐκκόψῃ αὐτόν· καὶ ὁ ἄγγελος, ὁ φύλαξ τῆς τοῦ ἀνθρώπου ζωῆς, ἔμπρὸς στὸν Χριστὸν γονατισμένος παρακαλεῖ αὐτόν λέγων· «Κύριε, ἄφες αὐτόν καὶ τὸν χρόνον τοῦτον».

Ἡ παραβολή τοῦ βουλομένου οἰκοδομησαὶ πύργον καὶ μὴ δυναμένου ἐκτελέσαι.

§ 29. «Τίς ἐξ ὑμῶν πύργον θέλων οἰκοδομῆσαι, οὐχί» καὶ τὰ ἐξῆς (Λουκ. ιδ', 28—30). Ἱστορία. Ὁ ἅγιος Παῦλος διδάσκων καὶ λέγων εἰς χαρτί· «Θεμέλιον τέθεικα Ἰησοῦ Χριστόν»· καὶ γύροθεν αὐτοῦ ἄνθρωποι ἀκούοντες αὐτοῦ προθύμως, καὶ παρέχει πάλιν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι τρώγοντες καὶ πίνοντες καὶ πραγματευόμενοι, καὶ δαίμονες πλησίον τους ἐμπαίζοντες αὐτούς, καὶ ἐπάνωθεν αὐτῶν ταῦτα τὰ γράμματα· «Οἱ πιστεύσαντες καὶ μὴ δυνάμενοι ἐκτελέσαι».

Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου.

§ 30. «Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ Ἱερὸν προσεύξασθαι» καὶ τὰ ἐξῆς (Λουκ. ιγ', 10 κέ). Ἱστορία. Ναὸς μὲ σκάλαν καὶ ἐπάνω αὐτοῦ, ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, ὁ Φαρισαῖος, γέρων μακρογένης μὲ φαρδιὰ ροῦχα καὶ τυλιγμένος τὴν κεφαλὴν μὲ μανδήλι, ἰστάμενος καὶ βλέπων πρὸς οὐρανόν, ἔχων τὸ ἓνα χέρι ἀπλωμένον ἄνω καὶ μὲ τὸ ἄλλο δεικνύων τὸν τελώνην, καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ὁ δαίμων τῆς ὑπερηφανείας καθήμενος· καὶ ἀντικρυς αὐτοῦ ὁ τελώνης βλέπων κάτω καὶ τύπτων τὸ στῆθος του, καὶ εἰς ἄγγελος ἄνωθεν αὐτοῦ εὐλογῶν αὐτόν.

Ἡ παραβολὴ τῶν πιστῶν δούλων.

§ 31. «Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δούλος καὶ φρόνιμος» καὶ τὰ ἐξῆς (Ματθ. κδ', 45). Ἱστορία. Ναὸς καὶ εἰς ἀρχιερεὺς ἅγιος, γέρων, διδάσκων ἐν αὐτῷ, καὶ εἰς ἅγιος ἱερεὺς ἔχων ποτήριον εἰς τὰς χεῖρας, καὶ εἰς ἅγιος διάκονος βαστῶν εἰς τὸ κεφάλι του δισκάριον καὶ ἕτεροι βαστάζοντες λαμπάδας καὶ θυμιατήρια, καὶ ἄλλοι μοναχοὶ καὶ λαὸς πολλὸς προσευχόμενοι, καὶ ὁ Χριστὸς ἄνωθεν εὐλογῶν αὐτούς.

Ἡ παραβολὴ τῶν κακῶν δούλων.

§ 32. «Ἐὰν εἴπῃ ὁ κακὸς δούλος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ» καὶ τὰ ἐξῆς (Ματθ. κδ', 48 κέ). Ἱστορία. Σπίτια καὶ ἐν αὐτοῖς ἄνθρωποι χριστιανοί, ἐκκλησιαστικοί, μοναχοὶ καὶ λαϊκοί, τρώγοντες καὶ πίνοντες μὲ χοροὺς καὶ τύμπανα καὶ τύπτοντες ἀλλήλους, καὶ ὁ Χριστὸς ἐπάνωθεν αὐτῶν καὶ ὁ Θάνατος πλησίον μὲ τὸ δρέπανον θερίζων αὐτούς, καὶ ἄγγελοι κύκλῳ τοῦ Χριστοῦ βαστάζοντες καὶ αὐτοὶ δρέπανα· καὶ πλησίον τοῦ σπιτίου ἡ Κόλασις μὲ φλόγες, ἔχουσα μέσα ἀπίστους καὶ αἰρετικούς, καὶ δαίμονες τραβίζουν τοὺς ἀνθρώπους εἰς αὐτὴν ἐκ τοῦ σπιτίου.

Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄλατος.

§ 33. «Καλὸν τὸ ἄλας· ἐὰν δὲ τὸ ἄλας μωρανθῇ» καὶ τὰ ἐξῆς (Λουκ. ιδ', 34. Ματθ. ε', 13). Ἱστορία. Ναὸς καὶ ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς καὶ διδάσκαλοι, ἄλλοι εἰς ἄμβωνας διδάσκοντες, ἄλλοι εἰς θρόνους, ἄλλοι βιβλία ἀναγινώσκοντες· καὶ ὁ ἅγιος Παῦλος εἰς

ἓνα μέρος βαστῶν χαρτί λέγει· «Ὁ λόγος ὁμῶν ἔστω ἐν χάριτι, ἄλατι ἠρτυμένος» (Κολοσ. δ', 6).

Ἡ παραβολή τοῦ φωτός καὶ τοῦ σκότους.

§ 34. «Τὸ φῶς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον καὶ ἠγάπησαν» καὶ τὰ ἐξῆς (Ἰωάν. γ', 19). Ἱστορίζεται οὕτως. Ὁ Χριστὸς εἰς ἓνα μέρος καὶ γύροθ' ἐν τῷ φῶσι πολὺ, βαστῶν Εὐαγγέλιον λέγον· «Ἐγὼ εἶμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου»· καὶ οἱ ἀπόστολοι πλησίον του καὶ παρέκει εἰς ἄλλο μέρος ὁ ἄρχων τοῦ σκότους διάβολος μέσα εἰς σκότος, καὶ πλησίον αὐτοῦ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι καὶ ἄλλο πλῆθος ἀπίστων, γυρισμένοι πρὸς αὐτὸν καὶ βλέποντες ὀπίσθεν αὐτῶν τὸν Χριστόν.

Ἡ παραβολή τῆς βρώσεως.

§ 35. «Ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρωσὴν τὴν ἀπολλυμένην» καὶ τὰ ἐξῆς (Ἰωάν. ς', 27). Ἱστορία. Σπίτι καὶ εἰς αὐτὸ ἄνθρωποι τρώγοντες καὶ πίνοντες, καὶ πλησίον ναὸς καὶ ἐν αὐτῷ ἄλλοι κοινωνοῦντες τὰ θεῖα μυστήρια, ἄλλοι διδάσκοντες, ἄλλοι προσευχόμενοι, καὶ ὁ Χριστὸς δεικνύων αὐτοὺς λέγει πρὸς τοὺς ἀποστόλους εἰς χαρτί· «Ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρωσὴν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρωσὴν τὴν μένουσαν εἰς τὸν αἰῶνα».

Ἡ παραβολή τῆς θύρας καὶ τῆς ἀλλῆς τῶν προβάτων.

§ 36. «Ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν» καὶ τὰ ἐξῆς (Ἰωάν. ι', 1 κέ). Ἱστορία. Ἐκκλησία καὶ ἔξω εἰς τὴν θύραν ὁ Χριστὸς κρατῶν Εὐαγγέλιον ἀνοικτὸν λέγει· «Ἐγὼ εἶμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ σωθήσεται»· καὶ ὀπίσθεν τῆς θύρας ὁ Μωϋσῆς βαστῶν τὰς πλάκας τοῦ νόμου, καὶ ἔξω τοῦ ναοῦ, ἔμπροσθεν τοῦ Χριστοῦ, οἱ ἅγιοι ἀρχιερεῖς βαστάζοντες Εὐαγγέλια καὶ διδάσκοντες, καὶ ἐπάνωθεν αὐτῶν ταῦτα τὰ γράμματα· «Οἱ εἰσερχόμενοι διὰ τῆς θύρας». Καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν πλῆθος χριστιανῶν ἀκούοντες αὐτῶν προθύμως, καὶ ὀπίσθεν τῶν χριστιανῶν ὁ Ἄρειος καὶ οἱ λοιποὶ αἰρεσιάρχαι ἐνοχλοῦντες αὐτούς· καὶ ἐπάνωθεν αὐτῶν ταῦτα τὰ γράμματα· «Οἱ μὴ εἰσερχόμενοι διὰ τῆς θύρας, ἀλλὰ ἀναβαίνοντες ἀλλαχόθεν».

Ἡ παραβολή τῆς ἀμπέλου.

§ 37. «Ἐγὼ εἶμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα» καὶ τὰ ἐξῆς (Ἰωάν. ιε', 5). Ἱστορία. Ὁ Χριστὸς εὐλογῶν μὲ τὰ δύο χέρια καὶ ἔχων ἐπὶ στήθους Εὐαγγέλιον λέγει· «Ἐγὼ εἶμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα»· καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐξερχόμενοι κλάδοι κλημάτων καὶ οἱ ἀπόστολοι περιπεπλεγμένοι ἐν αὐτοῖς.

Ἡ παραβολή τοῦ ὑποκριτοῦ.

§ 38. «Τί βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ» καὶ τὰ ἐξῆς (Ματθ. ζ', 3). Ἱστορία. Εἷς ἄνθρωπος ἰστάμενος, ἔχων ἐν τῷ ὀφθαλμῷ του μικρὸ ξυλαράκι, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ εἷς Φαρισαῖος ἔχων ἐν τῷ ὀφθαλμῷ του μεγάλο ξύλον καὶ λέγων πρὸς τὸν ἄλλον· «Ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ»· καὶ ἐπάνωθεν αὐτῶν ὁ Χριστὸς βλέπων μὲ φοβερὸ σχῆμα πρὸς τὸν Φαρισαῖον, λέγων εἰς χαρτί· «Ἵποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ». Ζήτηι τὸ ἐπίγραμμα τούτου.

Ἡ παραβολή τῶν καλῶν δένδρων καὶ τῶν σατρῶν.

§ 39. «Οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν» καὶ τὰ ἐξῆς (Ματθ. ζ', 18. Λουκ. ς', 43). Ἱστορία. Ἄνθρωποι ἰστάμενοι καὶ ἀπὸ τὰ στόματα αὐτῶν ἐξερχόμενα ἐξ ἄλλου μὲν τὸ ἅγιον πνεῦμα, ἀπ' ἄλλου δὲ ἄγγελος, ἐξ ἄλλου φῶς, ἀπ' ἄλλου ῥόδον καὶ ἀπ' ἄλλων ἄλλα τίμια πράγματα· ἀντικρὺ δὲ αὐτῶν ἄλλοι ἄνθρωποι ἰστάμενοι καὶ ἀπὸ τὸ στόμα τους ἐξερχόμενοι ἀπ' ἄλλου διάβολος, ἀπ' ἄλλου ὄφις, ἀπ' ἄλλου χοῖρος, ἀπ' ἄλλου ἄκανθαί καὶ ἀπὸ ἄλλων ἄλλα παρόμοια, καὶ ὁ Χριστὸς μακρόθεν δεικνύων αὐτοὺς καὶ λέγων εἰς χαρτί· «Πᾶν δένδρον ἐκ τοῦ καρποῦ γινώσκεται» (Πρβλ. Λουκᾶ ς', 44. Ματθ. ζ', 16).

Ἡ παραβολή τῆς στενῆς πύλης.

§ 40. «Εἰσελθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης, ὅτι» καὶ τὰ ἐξῆς (Ματθ. ζ', 13). Ἱστορία. Βουνά καὶ σπήλαια καὶ ἐν αὐτοῖς ὄσιοι προσευχόμενοι καὶ δαίμονες πειράζοντες αὐτούς, καὶ παρέχει μάρτυρες τιμωρούμενοι διαφόρως ὑπὸ τῶν τυράννων, καὶ ὁ Χριστὸς ἄνωθεν ἐπὶ νεφελῶν εὐλογῶν αὐτούς καὶ ἔχων ἐπὶ στήθους Εὐαγγέλιον ἀνοικτὸν λέγει· «Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύλης» (Λουκ. ιγ', 24).

β) ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ.

Ἡ θεία λειτουργία.

§ 41. Κουβούκλιον καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ τράπεζα καὶ ἐπ' αὐτὴν τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, καὶ ἐπ' αὐτὸ τὸ ἅγιον Πνεῦμα καὶ ὁ Ἄναρχος Πατὴρ πλησίον ἐπὶ θρόνου καθήμενος, εὐλογῶν μὲ τὰς ἁγίας χεῖράς του καὶ λέγων εἰς χάρτην· «Ἐκ γαστρὸς πρὸ Ἐωσφόρου ἐγέννησά σε». Καὶ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς τραπέζης ὁ Χριστὸς μετὰ ἀρχιερατικῆς στολῆς ἱστάμενος καὶ εὐλογῶν, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὰ λοιπὰ τάγματα τῶν ἀγγέλων μετὰ ἱερατικῆς στολῆς ποιῶντα κύκλον ἕως τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς ἁγίας τραπέζης· καὶ πάλιν ὁ Χριστὸς ἱστάμενος εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος αὐτῆς καὶ λαμβάνων ἀπὸ τὴν κεφαλὴν ἐνὸς ἀγγέλου, εἰς σχῆμα διακόνου, δισχάριον· καὶ ἄλλοι τέσσαρες ἀγγελοὶ πλησίον, οἱ δύο θυμιάζοντες τὸν Χριστὸν καὶ οἱ δύο βαστάζοντες μανουάλια· καὶ ὀπίσθεν αὐτῶν ἄλλος ἀγγελὸς εἰς σχῆμα ἱερέως βαστάζων ποτήριον καὶ ὀπίσθεν αὐτῶν οἱ λοιποὶ βαστάζοντες ἄλλος ῥαβδία, ἄλλος λόγχην καὶ τὸν κάλαμον μὲ τὸν σπόγγον, ἄλλος σταυρὸν καὶ ἄλλοι λαμπάδας.

Ἡ μετάδοσις τοῦ Κυριακοῦ σώματος καὶ αἵματος
πρὸς τοὺς ἀποστόλους.

§ 42. Σπίτια καὶ τράπεζα καὶ ἐπ' αὐτὴν δισχάριον μὲ ἄρτον μελισμένον, καὶ ὁ Χριστὸς ὀπίσθεν αὐτῆς φαινόμενος ἕως τὴν μέσην καὶ ἔχων τὰ χεῖρα ἀπλωμένα καὶ βαστῶν εἰς μὲν τὴν δεξιάν ἄρτον, εἰς δὲ τὴν ἀριστεράν ποτήρι· καὶ ἔμπροσθεν του Εὐαγγέλιον ἀνοιχτόν, καὶ εἰς τὸ δεξιὸν του μέρος ταῦτα τὰ γράμματα· «Λάβετε φάγετε· τοῦτο ἐστὶ τὸ σῶμά μου»· εἰς δὲ τὸ ἀριστερὸν ταῦτα· «Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο ἐστὶ τὸ αἷμά μου»· καὶ ἐξ ἑκατέρων τῶν μερῶν αὐτοῦ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι, ὀλίγον κλιτοί, βλέποντες πρὸς τὸν Χριστόν, καὶ δεξιὰ μὲν ὁ Πέτρος ἔμπροσθεν τῶν πέντε ἀπλώνοντας τὰ χεῖρα του ὑποκάτω τοῦ ἄρτου ὅπου βαστάζει ὁ Χριστὸς, ἀριστερά δὲ ὁ Ἰωάννης ἔμπροσθεν τῶν ἄλλων πέντε, ἔχων τὴν μίαν χεῖρα ἀπλωμένην καὶ τὴν ἄλλην εἰς τὸ στήθος του καὶ τὸ στόμα του εἰς τὰ χεῖλη τοῦ ποτηρίου· καὶ

ὁ Ἰούδας ὀπισθεν αὐτῶν, γυρισμένος εἰς τὰ ὀπίσω· καὶ εἷς δαίμων εἰσερχόμενος εἰς τὸ στόμα του (Ματθ. κς', 26—28. Μάρκ. ιδ', 22—24. Λουκ. κβ', 17—20).

γ') ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΚ ΤΩΝ ΨΑΛΜΩΝ.

Τὸ πᾶσα πνοή.

§ 43. Οὐρανὸς μὲ ἥλιον καὶ σελήνην καὶ ἄστρα καὶ ἐν μέσῳ ὁ Χριστὸς καθήμενος καὶ βαστῶν χαρτὶ λέγει· «Κύριος ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ, πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐθεμελίωσέ με» (Παροιμ. η', 22, 23). Καὶ εἰς τὰ τέσσαρα μέρη οἱ τέσσαρες εὐαγγελισταὶ εἰς εἶδος ἀνθρώπου, μόσχου, λέοντος καὶ ἀετοῦ· καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη αὐτοῦ ἡ Παναγία καὶ ὁ Πρόδρομος πρεσβείαν ποιῶντες· καὶ κύκλῳ αὐτοῦ τὰ ἑννέα τάγματα τῶν ἀγγέλων (Θρόνοι, Χερουβὶμ, Σεραφίμ) λέγοντα «Ἄγιος, ἅγιος, ἅγιος», καὶ τὰ λοιπὰ τάγματα βαστάζοντα χαρτῖα, αἱ μὲν Κυριότητες λέγουσαι «Δόξα κυριοτήτων τὸ ἀμήχανον κάλλος», αἱ δὲ Δυνάμεις· «Δόξα τὸ ὑπερβάλλον τῶν δυνάμεων κράτος». Αἱ Ἐξουσίαι· «Δόξα φέγγος τὸ ἀπρόσιτον τῶν λαμπρῶν ἐξουσιῶν». Αἱ Ἀρχαί· «Δόξα φάος τὸ ὑπέρλαμπρον τῶν ἀρχῶν τῶν παμφανῶν». Οἱ ἀρχάγγελοι· «Δόξα ἀρχαγγέλων ἢ ἄφραστος εὐκλεία». Οἱ ἄγγελοι· «Δόξα τῶν ἀγγέλων ἢ θεία εὐπρέπεια». — Καὶ γύροθεν τοῦ οὐρανοῦ ταῦτα τὰ γράμματα· «Πᾶσα πνοή αἰνεσάτω τὸν Κύριον· αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς ὑψίστοις· σοὶ πρέπει ὕμνος τῷ θεῷ». — Κατωτέρω δὲ τὰ τάγματα τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ νεφελῶν, βαστάζοντα χαρτῖα. — Οἱ ἅγιοι προπάτορες καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν ὁ Ἀδάμ, λέγων εἰς χαρτὶ· «Δόξα τῶν Προπατόρων φαῖδρὸν ἀγαλλίασμα». Οἱ προφῆται καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν ὁ Μωϋσῆς λέγων· «Δόξα τῶν προφητῶν καὶ τοῦ νόμου τὸ πλήρωμα». — Οἱ ἀπόστολοι καὶ ἔμπροσθεν ὁ Πέτρος λέγων· «Δόξα τῶν ἀποστόλων τὸ ἀσίγητον κήρυγμα». — Οἱ ἱεράρχαι καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν ὁ Χρυσόστομος λέγων· «Δόξα ἀρχιερέων καλλωνή καὶ εὐπρέπεια». — Οἱ μάρτυρες καὶ ἔμπροσθεν πάντων ὁ Γεώργιος λέγων· «Δόξα τῶν ἀθλοφόρων ἢ ἰσχύς καὶ κραταίωμα». — Οἱ ὅσιοι καὶ ἔμπροσθεν ὁ Ἀντώνιος λέγων· «Δόξα τῶν

ἀσκητῶν καὶ ὁσίων ἢ αἰνεσις». — Οἱ δίκαιοι βασιλεῖς καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν ὁ Κωνσταντῖνος λέγων· «Δόξα τῶν ὀρθοδόξων, βασιλέων κραταίωσις». — Αἱ μάρτυρες γυναῖκες καὶ ἔμπροσθεν ἡ Αἰκατερίνα λέγουσα· «Δόξα τῶν παρθένων, νυμφίε οὐράνιε». — Αἱ ὅσαι γυναῖκες καὶ ἔμπροσθεν ἡ Εὐπραξία λέγουσα· «Δόξα μοναζουσῶν, εὐφροσύνη αἰώνιε». Ὑποκάτωθεν δὲ τῶν ἁγίων ὄρη μὲ κάρπιμα καὶ ἄκαρπα δένδρα, καὶ ἐπάνω αὐτῶν διάφορα πουλλία καὶ ὑποκάτωθεν πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, ἡμερα καὶ ἄγρια.

δ') Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ.

§ 44. Κεφάλαιον α'. Κείμενον. «Ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ καὶ ἤκουσα ὀπίσω μου φωνῆς μεγάλης ὡς σάλπιγγος λεγούσης, Ἐγὼ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, καὶ Ὁ βλέπει γράψον εἰς βιβλίον» κτλ. (α', 9—11). — Ἱστορία. Σπήλαιον καὶ ἐν αὐτῷ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος καθήμενος ἐκστατικός, βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ὄπισθεν αὐτοῦ ὁ Χριστὸς ἐπὶ νεφελῶν, φορῶν στιχάρι λευκὸν καὶ χρυσῆν ζώνην καὶ βαστάζων ἀστέρας ἑπτὰ ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τὸ στόμα του ἐκπορευομένη δίστομος ῥομφαία· καὶ γύροθεν αὐτοῦ λυχναίαι καὶ φῶς πολὺ ἐξερχόμενον ἐξ αὐτοῦ.

§ 45. Κεφάλαιον δ'. «Μετὰ ταῦτα εἶδον καὶ ἰδοὺ θύρα ἀνεφγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ φωνὴ λέγουσα· Ἀνάβα ὧδε καὶ δεῖξω σοι ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα. Καὶ ἔγενόμην ἐν πνεύματι καὶ εἶδον θρόνον καὶ κύκλωθεν αὐτοῦ θρόνοι κδ' καὶ εἰς τὴν δεξιάν τοῦ καθημένου ἐπὶ θρόνου βιβλίον γεγραμμένον» (δ', 1—ε', 1). — Ἱστορία. Νέφαλα καὶ ἐπάνωθεν αὐτῶν ὁ Ἄναρχος Πατὴρ καθήμενος εἰς θρόνον, κρατῶν εἰς τὴν δεξιάν βιβλίον κλεισμένον, σφραγισμένον μὲ ἑπτὰ βούλλας, καὶ ἕνα ἄρνιον ἔχον ἑπτὰ κέρατα καὶ ἑπτὰ ὀφθαλμούς, βαστάζον μὲ τοὺς δύο πόδας του τὸ βιβλίον ὅπου βαστάζει ὁ Ἄναρχος Πατὴρ· καὶ ἔμπροσθεν τοῦ θρόνου ἑπτὰ λαμπάδες ἀναμμένες καὶ θάλασσα καὶ κύκλω οἱ τετράμορφοι εὐαγγελισταί· καὶ ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος καὶ τὸ ἄλλο οἱ κδ' πρεσβύτεροι, καθήμενοι εἰς θρόνους χρυσοῦς καὶ φοροῦντες λευκὰς στολὰς καὶ εἰς τὰς κεφαλὰς των στεφάνους

χρυσούς, καὶ βαστώντες εἰς τὰς χεῖρας εἰς μὲν τὰς δεξιὰς φιάλας χρυσᾶς μὲ θυριάματα, εἰς δὲ τὰς ἀριστεράς κιθάρας· ὑποκάτωθεν δὲ τοῦ πατρὸς εἰς ἄγγελος πετώμενος, ἔχων τὰ χεῖρα ἀπλωμένα εἰς τὸ ἓνα καὶ ἄλλο μέρος, ὡς προσδεχόμενος τὰς προσευχὰς τῶν ἁγίων.

§ 46. Κεφάλαιον ς'. «Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὸ ἄρνιον μίαν ἐκ τῶν σφραγίδων, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων λέγοντος, ὡς φωνῆς βροντῆς· Ἔρχου καὶ βλέπε. Καὶ εἶδον καὶ ἰδοῦ ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτῷ ἔχων τόξον, καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος. --- Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν δευτέραν σφραγίδα, --- ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος πορρός, καὶ τῷ καθημένῳ ἐπ' αὐτῷ ἐδόθη --- μάχαιρα μεγάλη. Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν τρίτην σφραγίδα, --- εἶδον καὶ ἰδοῦ ἵππος μέλας καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτῷ ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. --- Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν τετάρτην σφραγίδα, --- εἶδον καὶ ἰδοῦ ἵππος χλωρός καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω ὄνομα αὐτῷ Ὁ Θάνατος» (ς', 1—8). — Ἱστορία. Βουναὶ καὶ ἄνθρωποι, ἄλλοι θανατωμένοι, ἄλλοι ζωντανοὶ καὶ πεφοβισμένοι, κείμενοι εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐπάνωθεν αὐτῶν εἰς ἄνθρωπος καθήμενος εἰς ἄλογον λευκὸν καὶ φορῶν κορώνα καὶ βαστῶν τόξον ῥίπτει τὴν σαγίτιαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ ἄλλος ἄνθρωπος, καθήμενος εἰς κόκκινον ἄλογον καὶ βαστῶν μεγάλην μάχαιραν εἰς τὸ χεῖρι του· καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ ἄλλος ἄνθρωπος, καθήμενος εἰς ἄλογο μαῦρον καὶ βαστῶν ζυγὶ εἰς τὸ χεῖρι του· καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ πάλιν ὁ Θάνατος, καθήμενος εἰς πράσινον ἄλογον καὶ βαστῶν καὶ δρεπάνι μεγάλου.

§ 47. Κεφάλαιον ς'. «Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν πέμπτην σφραγίδα, εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφραγισμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ» (ς', 9). — Ἱστορία. Θυσιαστήριον καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ αἱ ψυχαὶ τῶν ἁγίων μαρτύρων, ἐνδεδυμένοι στολὰς λευκάς, ἔχουσαι χεῖρας καὶ ὄμματα ἐκτεταμένα ἄνω, καὶ ἀπὸ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο μέρος αὐτῶν ἄγγελοι ὀμιλοῦντες αὐτοῖς.

§ 48. Κεφάλαιον ς'. «Καὶ εἶδον, ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν ἕκτην, καὶ ἰδοῦ σεισμός μέγας ἐγένετο, καὶ ὁ ἥλιος ἐγένετο μέλας ὡς σάκκος τρίχινος, καὶ ἡ σελήνη ὡς αἷμα, καὶ οἱ ἀστέρες ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσον εἰς τὴν γῆν, --- καὶ ὁ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον εἰλισσόμενον» (ς', 12—14). — Ἱστορία. Βουναὶ σκοτεινὰ καὶ πλῆθος ἀνθρώπων, ἄλλοι ὡς βασιλεῖς, ἄλλοι ὡς μεγιστάνες, ἄλλοι ὡς λαϊκοί, κρυμ-

μένοι μέσα εἰς σπήλαια· καὶ ἐπάνωθεν αὐτῶν ὁ οὐρανὸς τυλιγμένος ὡς χαρτὶ καὶ ὁ ἥλιος μελανός, καὶ ἡ σελήνη ὡσάν αἷμα καὶ οἱ ἀστέρες πίπτοντες εἰς τὴν γῆν.

§ 49. Κεφάλαιον ζ'. «Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἐστῶτας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ ἀνεμὸς ἐπὶ τῆς γῆς, μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης μήτε ἐπὶ πᾶν δένδρον. Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἀναβαίνοντα ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγίδα Θεοῦ ζῶντος» (ζ', 1—2). — Ἱστορία. Γῆ καὶ θάλασσα καὶ εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας οἱ τέσσαρες ἀνεμοὶ καὶ τέσσαρες ἄγγελοι βασιτάζοντες σπαθία φοβερίζουσι αὐτούς, ἵνα μὴ φυσοῦν· ὁ εἷς ἄγγελος ἐμποδίζων τὸν Βορρῶν, ὁ ἄλλος τὸν Νότον, ὁ ἄλλος τὸν Ζέφυρον καὶ ὁ ἄλλος τὸν Σάνηρον· καὶ εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος εἷς ἄγγελος ἀναβαίνων μετὰ νεφελῶν, βασιτῶν μὲ τὴν μίαν χεῖρα σφραγίδα Θεοῦ ζῶντος ⊗ καὶ τὴν ἄλλην ἔχων ἀπλωμένην πρὸς τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους· καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἄλλος ἄγγελος μυρώνων πλήθους ἀνθρώπων εἰς τὰ μέτωπα αὐτῶν.

§ 50. Κεφάλαιον ζ'. «Μετὰ ταῦτα εἶδον καὶ ἰδοὺ ὄχλος πολὺς, ὃν ἀριθμῆσαι αὐτὸν οὐδεὶς ἠδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ἐστῶτες ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, περιβεβλημένοι στολὰς λευκάς, καὶ φοίνικες ἐν ταῖς χερσίν αὐτῶν» (ζ', 9). — Ἱστορία. Νέφη πολλὰ καὶ μέσον ὁ Ἄναρχος Πατὴρ καθήμενος εἰς θρόνον, καὶ εἰς τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ θρόνου οἱ τέσσαρες εὐαγγελισταὶ τετραμόρφοι· καὶ κύκλῳ ὅλα τὰ τάγματα τῶν ἀγγέλων καὶ τὸ ἀρνίον ἀνοίγον τὸ Εὐαγγέλιον, ὅπου κρατεῖ ὁ πατὴρ εἰς τὰ γόνατά του· καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ θρόνου λαὸς πολὺς φοροῦντες στολὰς λευκάς καὶ βασιτάζοντες φοίνικας εἰς τὰ χέρια· καὶ ἀπὸ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ θρόνου οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης πλησίον αὐτῶν καὶ εἰς αὐτῶν δεικνύει αὐτῷ τοὺς περιβεβλημένους τὰς λευκάς στολὰς.

§ 51. Κεφάλαιον η'. «Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν ἑβδόμην, ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμῶριον· καὶ εἶδον ἀγγέλους, οἱ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐστήκασιν, καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες· καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθε ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν. — — — Καὶ ὁ πρῶτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένον

αίματι, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων καὶ πᾶς χόρτος γλωρὸς κατεκάη. Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισε - - - καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης αἷμα - - - καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων διεφθάρη. Καὶ ὁ τρίτος ἐσάλπισε καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας - - - ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων. Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται Ἰσθινθος - - - καὶ πολλοὶ ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπικράνθησαν. Καὶ ὁ τέταρτος ἐσάλπισε καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης καὶ τῶν ἀστέρων» (η', 1 κέ). — Ἱστορία. Οὐρανὸς καὶ ἐπάνω αὐτοῦ ὁ πατὴρ καθήμενος λευκοφόρος ἐπὶ θρόνου, καὶ γύροθεν του ἑπτὰ ἄγγελοι βασιτῶντες τρουμπέτες καὶ προσκυνοῦντες αὐτόν, καὶ ἄλλος ἄγγελος ἔμπροσθεν αὐτοῦ βασιτῶν θυμιατὸν χρυσοῦν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐβγαίνει καπνὸς· καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ νέφαλα καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν τέσσαρες ἄγγελοι βλέποντες κάτω καὶ σαλπίζοντες· καὶ ὑποκάτωθεν αὐτῶν ἄλλος ἄγγελος, τὸ ἓνα χεῖρ ἔχων ἀπλωμένον καὶ μὲ τὸ ἄλλο βασιτῶν χαρτὶ λέγει· «Οὐαί, οὐαί τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν». Καὶ ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος αὐτοῦ ὁ ἡλιος μελανὸς καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἡ σελήνη καὶ τὸ τρίτον μέρος αὐτῆς εἰς αἷμα· καὶ ἀστέρες πολλοὶ καὶ τὸ τρίτον μέρος αὐτῶν μελανόν· καὶ ὑποκάτωθεν αὐτῶν θάλασσα καὶ φωτὶα μιγμένη μὲ τὰ κύματά της, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῆς ὄρος καίόμενον ἀπὸ φωτῶν, καὶ καράβια καὶ βάρκες συντριμμένα καὶ ἄνω κάτω γυρισμένα· καὶ ἔξωθεν τῆς θαλάσσης δένδρα πολλὰ καὶ χορτάρια καίόμενα, καὶ πλησίον αὐτῶν ποταμὸς, καὶ εἰς τὸ μέσον του ἓνα μεγάλο ἀστὴρ μὲ ἀκτῖνας· καὶ πλησίον τοῦ ποταμοῦ ἄλλοι ἄνθρωποι πίνοντες, ἄλλοι ἀποθαμμένοι κείμενοι καταγῆς.

§ 52. Κεφάλαιον Θ'. «Καὶ ὁ πέμπτος ἐσάλπισε, καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα, καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἡ κλεῖς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου· καὶ ἤνοιξε τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου καὶ ἀνέβη καπνὸς καμίνου μεγάλης - - - καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία, ἵνα βασανίσωσι τοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες οὐκ ἔχουσι τὴν σφραγίδα ἐπὶ τῶν μετώπων μῆνας ε' (Θ', 1—5). — Ἱστορία. Νέφαλα καὶ ἐπάνωθεν αὐτῶν ἄγγελος βλέπων κάτω καὶ σαλπίζων, βασιτῶν καὶ κλειδί εἰς τὸ χεῖρ του· καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ πηγὰδι μεγάλο καὶ καπνὸς πολὺς ἐξερχόμενος ἐξ αὐτοῦ, σκοτίζων τὸν ἡλίον καὶ τὸν ἀέρα· καὶ ἀναμέσον αὐτοῦ ἀστὴρ μεγάλο θαμπὸν ἐκ τοῦ καπνοῦ

καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐξερχόμεναι ἀκρίδες καὶ αἱ κεφαλές των ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων, καὶ ἔχουσαι τρίχας γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς ὀδόντες λεόντων, καὶ φοροῦσαι στέφανα χρυσαῖα εἰς τὰς κεφαλὰς των καὶ σιδηροπούκαμισα εἰς τὰ κορμιὰ των, καὶ ἔχουσαι οὐράς ὁμοίας σκορπίου καὶ κέντρα εἰς τὰς οὐράς των καὶ τὰ πτερά τους ὡς ἀσπίδων· καὶ ἀπὸ τὸ ἓνα καὶ ἄλλο μέρος τοῦ πηγαίου βουνά καὶ ἄνθρωποι κρυμμένοι εἰς αὐτά.

§ 53. Κεφάλαιον θ'. «Καὶ ὁ ἕκτος ἐσάλπισε, καὶ ἤκουσα φωνὴν μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, λέγουσαν τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ, ὃς εἶχε τὴν σάλπιγγα· Λῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ, καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι» (θ', 13—15). — Ἱστορία. Οὐρανός καὶ ἐπάνω αὐτοῦ ὁ Ἄναρχος Πατήρ λευκοφόρος καθήμενος εἰς θρόνον, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ θυσιαστήριον χρυσοῦν καὶ ἐκ δεξιῶν του ἄγγελος σαλπίζων, βλέπων κάτω· καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ βουνά καὶ τέσσαρες ἄγγελοι κατακόπτοντες ἀνθρώπους· καὶ μέσον τῶν ἀγγέλων πλῆθος στρατιωτῶν, φοροῦντες σιδηροπούκαμισα πύρινα καὶ πορφυρογάλαζα καὶ περικεφαλαίας σιδηρᾶς μεσιροῦτζια, καθήμενοι εἰς ἄλογα ἔχοντα κεφαλὰς λεόντων καὶ οὐράς ὄφεων, ἐχούσας κεφαλὰς, καὶ ἀπὸ τὸ στόμα των ἐρχόμενον πῦρ, καπνός· καὶ ὑποκάτωθεν τῶν ποδῶν τους καὶ ἔμπροσθέν τους πλῆθος ἀνθρώπων θανατωμένων καὶ ἄλλων φευγόντων καὶ βλέπουσιν ὀπισθὲν τους μετὰ φόβου.

§ 54. Κεφάλαιον ι'. «Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρόν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλῃ, καὶ ἶρις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στήλοι πυρός· καὶ εἶχεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ βιβλιαρίδιον ἀνεωγμένον· καὶ εἶπεν τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ τὴν θάλασσαν, τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ τὴν γῆν --- καὶ ἀπῆλθεν πρὸς τὸν ἄγγελον λέγων αὐτῷ· Δός μοι τὸ βιβλιαρίδιον, -- καὶ ἔλαβον αὐτὸ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ καὶ κατέφαγον αὐτό» (ι', 1—10). — Ἱστορία. Οὐρανός καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ θάλασσα καὶ γῆ καὶ εἰς ἄγγελος ἐνδυμένος νέφαλον· τὸ πρόσωπόν του λαμπρόν ὡς ἥλιος, ἐβγάνον ἀκτῖνας, καὶ οἱ πόδες του πύρινοι, μετὰ τὸν δεξιὸν πόδα πατῶν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ μετὰ τὸν ἀριστερὸν εἰς τὴν γῆν, καὶ βαστῶν μετὰ τὸ ἓνα χέρι βιβλιαρίδιον καὶ τὸ ἄλλο

ἀπλώνων εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ ὁ Ἰωάννης πλησίον του γονατιστὸς παίρνει τὸ βιβλιαρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς του.

§ 55. Κεφάλαιον ια'. «Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ - - λέγων· Μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ· καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἔσωθεν τοῦ ναοῦ ἐξβαλε ἔξω, καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσης, ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθνεσι· καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσι μῆνας τεσσαράκοντα δύο» (ια', 1—2). — Ἱστορία. Ναὸς καὶ ἐν αὐτῷ θυσιαστήριον, καὶ ὁ Ἰωάννης μετρῶν αὐτὸν μὲ κάλαμον, καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ θηρίον ἰστάμενον, φορῶν διάδημα εἰς τὸ κεφάλι του, ἔχον καὶ πτερά· καὶ ὁ Ἐνώχ καὶ ὁ Ἡλίας ἀνερχόμενοι εἰς τὸν οὐρανόν μετὰ νεφελῶν· καὶ πλησίον τοῦ ναοῦ σπίτια καὶ μερικὰ ἀπ' αὐτὰ γκρεμισμένα, καὶ ἄνθρωποι θανατωμένοι εἰς αὐτὰ καὶ ἄλλοι ἔχοντες τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα ὑφωμένα εἰς τὸν οὐρανόν.

§ 56. Κεφάλαιον ιβ'. «Καὶ ὁ ἕβδομος ἐσάλπισε καὶ ἐγένοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ λέγουσαι· Ἐγένοντο αἱ βασιλείαι τοῦ κόσμου τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων» (ιβ', 15). — Ἱστορία. Ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καθήμενος ἐπὶ νεφελῶν εἰς θρόνον ὑψηλόν, καὶ κύκλῳ αὐτοῦ τὰ τάγματα τῶν ἀγγέλων καὶ οἱ κδ' πρεσβύτεροι γονυκλιτῶς προσκυνοῦντες αὐτόν· καὶ ἐκ δεξιῶν του ναὸς καὶ μέσα εἰς αὐτόν ἡ κιβωτὸς ὅλη χρυσῇ, καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἄνθρωποι πολλοὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ χάλαζα μεγάλη πίπτουσα ἀπὸ τὸν οὐρανόν.

§ 57. Κεφάλαιον ιγ'. «Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ, γυνὴ περιβεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς στέφανος ἀστέρων δώδεκα» (ιγ', 1). — Ἱστορία. Ἡ Παναγία ἐπάνω εἰς νέφαλα μὲ πορφυρὸν φόρεμα καὶ μὲ πτέρυγας ἀγγέλου, καὶ γύροθεν τοῦ στεφάνου τῆς ἀστέρες δώδεκα, καὶ κύκλοθεν αὐτῆς ἀκτίνες ἡλίου ἀπὸ κεφαλῆς ἕως τῶν ποδῶν τῆς· καὶ ὑποκάτω τῶν ποδῶν τῆς ἡ σελήνη καὶ ἔμπροσθεν αὐτῆς εἰς δράκων κόκκινος, ἔχων ἐπτὰ κεφαλὰς καὶ φορῶν διαδήματα ἐπτὰ καὶ κέρατα δέκα καὶ ἐβγάνων ἀπὸ τὸ στόμα του νερόν ὡς ποτάμι, καὶ ἡ γῆ ἀνοίγουσα καταπίνει τὸν ποταμόν· καὶ ὕψιθεν τῆς οὐρᾶς του πλήθος ἀστέρων, καὶ ἐπάνωθεν τῆς Πα-

ναγίας δύο ἄγγελοι βαστάζοντες μέσα εἰς μανδήλι τὸν Χριστὸν ὡς βρέφος, καὶ γύροθεν αὐτῶν νέφη πολλά.

§ 58. Κεφάλαιον ιγ'. «Καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, - - ὅμοιον παρδάλει καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκτου, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος, ἔχον κεφαλὰς ζ' καὶ κέρατα δέκα, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα' - - - καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶχε κέρατα δύο ὅμοια ἀρνίου καὶ ἐλάλει ὡς δράκων» (ιγ', 1—11). — Ἱστορία. Γῆ καὶ θάλασσα καὶ ἐκ τῆς θαλάσσης ἐξερχόμενον τὸ ἐπτακέφαλον θηρίον, καὶ ἄνθρωποι μεγιστάνες προσκυνοῦσιν αὐτό· καὶ ἔμπροσθέν του ἄλλο μικρότερον θηρίον εἰς τὴν γῆν, ἔχον δύο κέρατα ἀρνίου· καὶ ἐπάνωθεν αὐτῶν οὐρανός καὶ πῦρ καὶ χάλαζα κατερχόμενοι ἐξ αὐτοῦ.

§ 59. Κεφάλαιον ιδ'. «Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἀρνίον ἐστὸς ἐπὶ τοῦ ὄρους Σιών, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσαρακοντατέσσαρες χιλιάδες, ἔχουσαι τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. --- Οὗτοί εἰσιν οἱ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν παρθένοι γάρ εἰσιν. Οὗτοι οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν ὑπάγῃ» (ιδ', 1—10). — Ἱστορία. Ὅρος ὕψηλόν καὶ ἐπάνω αὐτοῦ ἀρνίον ἰστάμενον, φορῶν στέφανον καὶ βαστῶν σιῆπτρον, ἧτοι φλάμπουρον κόκκινον εἰς τὸν πόδα του, ἔχον σταυρὸν εἰς τὴν κορυφήν τὸ φλάμπουρον· καὶ εἰς τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ θρόνου οἱ τετράμορφοι εὐαγγελισταὶ καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ πλῆθος ἀγγέλων βαστάζοντες κιθάρας· καὶ πλησίον παρθένοι πολλοὶ λευκοφόροι ἔχοντες τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα ἀπλωμένα εἰς τὸ ἀρνίον· κάτωθεν δὲ αὐτῶν νεφέλαι καὶ ἐπ' αὐτάς τρεῖς ἄγγελοι βλέποντες κάτω· ὁ εἷς βαστῶν Εὐαγγέλιον ἀνοικτὸν λέγει· «Φοβήθητε τὸν θεὸν καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ»· καὶ ὁ ἄλλος ἐκ δεξιῶν του μετὰ τὸ ἓνα χέρι δεικνύει κάτω καὶ μετὰ τὸ ἄλλο ἓνα χέρι βαστᾷ χαρτὶ λέγον· «Ἐπεσεν, ἔπεσε Βαβυλῶν ἡ πόλις ἡ μεγάλη»· καὶ ὁ ἕτερος ἄγγελος ἐξ ἀριστερῶν αὐτοῦ ἔχων τὸ ἓνα χέρι ἀπλωμένον μετὰ τὸ ἄλλο βαστᾷ χαρτὶ λέγον· «Εἴ τις τῷ θηρίῳ προσκυνεῖ καὶ λαμβάνει τὸ χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ». Κάτωθεν δὲ αὐτῶν ἡ πόλις Βαβυλῶν χαλασμένη.

§ 60. Κεφάλαιον ιδ'. «Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκὴ, καὶ ἐπὶ τὴν νεφέλην καθήμενος ὅμοιος υἱῷ ἀνθρώπου, ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ὄρεπανον ὄξυ» (ιδ', 14-20).— Ἱστορία. Νέφαλα καὶ ἐπάνω αὐτῶν ὁ Χριστός, φορῶν κορώννα καὶ βαστῶν εἰς τὸ χεῖρι του ὄρεπάνι κοπτερόν καὶ μέγαλον, καὶ βάλλων αὐτὸ εἰς τὴν γῆν καὶ θερίζων· καὶ ἄλλος ἄγγελος πάλιν, βαστῶν καὶ αὐτὸς ὄρεπάνι, κόπτει σταφύλια καὶ τὰ ρίχνει μέσα εἰς τὸ πατητήρι, καὶ ἀπὸ τὸ πατητήρι ἐβγαίνει αἷμα ἀντὶ οἴνου. Καὶ ἐπάνωθεν αὐτῶν οὐρανοῦ καὶ ἐπάνω τοῦ οὐρανοῦ ναὸς καὶ ἐν αὐτῷ θυσιαστήριον, καὶ ἐκ τῆς θύρας τοῦ ναοῦ ἐξέρχεται εἰς ἄγγελος καὶ βλέπων τὸν Χριστὸν ἔχει τὸ ἓνα χεῖρι ἀπλωμένο εἰς αὐτὸν καὶ μὲ τὸ ἄλλο βαστᾶ χαρτὶ λέγον· «Πέμψον τὸ ὄρεπανον καὶ θέρισον, ὅτι ἤλθε σοι ἡ ὥρα θερίσαι». Καὶ ἄλλος ἄγγελος πάλιν ἐξέρχεται τοῦ θυσιαστηρίου καὶ βλέπων τὸν ἄγγελον, ὁποῦ τρυγᾷ τὰ σταφύλια, καὶ μὲ τὸ ἓνα χεῖρι δεικνύων αὐτὰ μὲ τὸ ἄλλο βαστᾶ χαρτὶ λέγον· «Πέμψον σου τὸ ὄρεπανον τὸ ὄξυ καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας τῆς γῆς».

§ 61. Κεφάλαιον ιε'. «Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυμαστόν, ἄγγελους ζ' ἔχοντας πληγὰς ζ' τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ Θεοῦ» (ιε', 1).— Ἱστορία. Βουναὶ καὶ ἄνθρωποι πολλοί, ἄλλοι κείμενοι εἰς τὴν γῆν, ἄλλοι λιποθυμισμένοι καὶ πληγωμένοι βλέποντες ἄνω· καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν ὁ Ἄντιχριστος, καθήμενος εἰς θρόνον, καὶ ἐν θηρίον, ἔχον πτερά καὶ φορῶν κορώννα, καὶ ὁ ἐπτακέφαλος δράκων· καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν ἐβγαίνουν τρία πνεύματα ἀκάθαρτα, ὅμοια βατράχοις· καὶ κάστρον χαλασμένον πλησίον, καὶ ἡ θάλασσα καὶ οἱ ποταμοὶ ὡς αἷμα καὶ ὁ Εὐφράτης ποταμὸς, μέγαλος, ξηραμμένος· καὶ ἄνωθεν αὐτῶν οὐρανοῦ καὶ ὁ ἥλιος, ἔχων μεγάλας ἀκτῖνας ἀπλωμένας εἰς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ χάλαζα κατερχομένη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐπάνωθεν τοῦ οὐρανοῦ ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐξ αὐτῆς ἐξέρχονται ἑπτὰ ἄγγελοι λευκοφόροι, φοροῦντες καὶ ζώνας χρυσαῖς· καὶ ὁ μὲν πρῶτος ἄγγελος χύνει τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὁ δεῦτερος χύνει τὴν φιάλην του εἰς τὴν θάλασσαν, ὁ τρίτος εἰς τοὺς ποταμούς, ὁ τέταρτος εἰς τὸν ἥλιον, ὁ πέμπτος εἰς τὸν θρόνον τοῦ Ἄντιχρίστου, ὁ ἕκτος εἰς τὸν ποταμὸν τὸν Εὐφράτην, ὁ ἕβδομος εἰς τὸν ἀέρα.

§ 62. Κεφάλαιον ιζ'. «Καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ θηρίον κόκκινον, γέμον ὀνομάτων βλασφημίας, ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα· καὶ ἡ γυνὴ ἡ περιβεβλημένη πορφύρα καὶ κόκκινω, καὶ κεχρυσωμένη καὶ λίθω τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ἔχουσα χρυσοῦν ποτήριον ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, γέμον βδελυγμάτων καὶ ἀκαθαρτότητος πορνείας αὐτῆς» (ιζ', 3—5). — Ἱστορία. Ἐπτὰ κορυφαὶ βουνῶν καὶ ἐπ' αὐτὰς θηρίον ἑπτακέφαλον, ἔχον κέρατα δέκα· καὶ ἐπάνω αὐτοῦ γυνὴ καθημένη, φοροῦσα κορώναν τρίδιπλην καὶ χρυσοῦφανα ἱμάτια καὶ κρατοῦσα εἰς τὴν δεξιάν της ποτήρι χρυσοῦν, ἀπλώνων αὐτὸ πρὸς τοὺς βασιλεῖς· καὶ δέκα βασιλεῖς ἔμπροσθεν τοῦ θηρίου βλέποντες πρὸς αὐτήν, καὶ ὄπισθεν τοῦ θηρίου οἱ ἄρχοντες καὶ μεγιστάνες τῆς γῆς καὶ πλῆθος πολὺ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐπάνωθεν τῆς γυναικὸς τὰ γράμματα· «Ἡ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς».

§ 63. Κεφάλαιον ιη'. «Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον ἄλλον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην· καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ· καὶ ἔκραξεν ἐν ἰσχύϊ, φωνῇ μεγάλη ἰέγων· Ἐπεσεν, ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ πόλις ἡ μεγάλη καὶ ἐγένετο κατοικητήριον δαιμόνων καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου. Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν· Ἐξέλθετε ἐξ αὐτῆς, ὁ λαὸς μου, ἵνα μὴ συγκοινωνήσητε ταῖς ἁμαρτίαις» (ιη', 1 κέ). — Ἱστορία. Γῆ καὶ ὄρη καὶ θάλασσα καὶ πόλις καιόμενα ὑπὸ πυρός, καὶ φλόξ ἀναβαίνουσα εἰς τὸν ἀέρα· καὶ μακρόθεν ἴστανται βασιλεῖς καὶ μεγιστάνες καὶ πραγματευταί, βλέποντες τὴν πόλιν καὶ θρηνοῦντες· ἄλλοι τραβίζοντες τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς των, ἄλλοι κρούοντες τὰ στήθη τους, ἄλλοι ἔχουν χεῖρας καὶ ὄμματα ἐκτεταμένα ἄνω, καὶ ἕτεροι ἄνθρωποι πολλοί· καὶ ἐπάνωθεν αὐτῶν οὐρανὸς καὶ ἐξ αὐτοῦ εἰς ἄγγελος καταβαίνων μὲ ἀπειρον φῶς κύκλω αὐτοῦ, μὲ τὴν δεξιάν δεικνύων τὴν πόλιν, μὲ τὴν ἀριστεράν βαστᾶ χαρτὶ λέγον· «Ἐπεσεν, ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ μεγάλη». Καὶ ἕτερος ἄγγελος πλησίον αὐτοῦ ἐπὶ νεφελῶν ῥίπτει εἰς τὴν θάλασσαν λίθον ὡς μῦλον μέγαν καὶ βαστάζει χαρτὶ λέγον· «Οὕτως ὀρμήματι βληθήσεται Βαβυλὼν ἡ μεγάλη πόλις, καὶ οὐ μὴ εὐρεθῆ ἔτι». Καὶ ὑποκάτω τῶν ἀγγέλων ἄλλα νέφη σκοτεινὰ ῥίπτοντα γάλαζαν μὲ φωτίαν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐπάνωθεν τοῦ οὐρανοῦ ὁ Ἄναρ-

χος Πατήρ καθήμενος εἰς θρόνον, καὶ πλησίον τοῦ θρόνου δύο ἄγγελοι βασιτάζοντες χαρτία· ὁ εἷς ἐκ τῶν δεξιῶν λέγει· «Δινεῖτε τὸν Θεὸν ἡμῶν πάντες οἱ δούλοι αὐτοῦ». Καὶ ὁ ἕτερος ἐξ ἀριστερῶν λέγει· «Καὶ οἱ φοβούμενοι αὐτὸν μικροὶ τε καὶ μεγάλοι». Καὶ κύκλω τοῦ θρόνου οἱ τετράμορφοι εὐαγγελισταὶ καὶ τὰ τάγματα τῶν ἀγγέλων καὶ ἄλλος ὄχλος πολὺς, φοροῦντες στολὰς λευκὰς καὶ βαστοῦντες χαρτία λέγοντα· «Ἀλληλούϊα· ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι ἔκρινε τὴν πόρνην τὴν μεγάλην καὶ ἐξεδίκησε τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς· ἀλληλούϊα». Καὶ οἱ κδ' πρεσβύτεροι προσκυνοῦσιν αὐτὸν λέγοντες· «Ἀμήν, ἀλληλούϊα».

§ 64. Κεφάλαιον ιθ'. «Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός· καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτῷ πιστός καὶ ἀληθινός, --- καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Καὶ τὰ στρατεύματα ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθουν αὐτῷ ἐφ' ἵπποις λευκοῖς, ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν καὶ καθαρὸν· καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία ὀξεῖα, ἵνα ἐν αὐτῇ πατάσῃ τὰ ἔθνη. --- Καὶ εἶδον ἄγγελον ἐστῶτα ἐν ἡλίῳ· καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ λέγων πᾶσι τοῖς ὀρνέοις τοῖς πετωμένοις ἐν μεσουρανήματι· Δεῦτε καὶ συναγέσθε εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ μεγάλου βασιλέως, ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων καὶ χιλιάρχων καὶ ἰσχυρῶν» (ιθ', 11—18).—
Ἱστορία. Οὐρανὸς ἀνεωγμένος καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐξερχόμενος ὁ Χριστὸς ἐπὶ νεφελῶν, καθήμενος ἐφ' ἵππου λευκοῦ καὶ φορῶν ἱμάτιον κόκκινον καὶ κορώνα εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀπὸ τοῦ στόμα του ἐβγαίνει σπαθὶ κοπτερὸ καὶ μεγάλο, καὶ ἐπάνωθεν αὐτοῦ ταῦτα τὰ γράμματα· «Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, Βασιλεὺς Βασιλέων καὶ Κύριος Κυρίων». Καὶ ὕψισθεν αὐτοῦ τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀκολουθοῦντα, καθήμενα ἐφ' ἵππων λευκῶν καὶ φοροῦντα ἱμάτια λευκὰ καὶ περικεφαλαίας καὶ ζώνας χρυσαῖς, καὶ βαστῶντα σπαθία κοπτερά· καὶ ἔμπροσθεν τους βασιλεῖς καὶ μεγιστᾶνες καὶ στρατιῶται καθήμενοι ἐφ' ἵππων μελανῶν καὶ βαστῶντες σπαθία καὶ ὡς νικημένοι φεύγουν, βλέποντες εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἄλλοι κείμενοι θανατωμένοι εἰς τὴν γῆν, ἄλλοι γκρεμιζόμενοι ἀπὸ τὰ ἄλογά τους· καὶ πετεινὰ σαρκοφάγα τρώγοντα τὰς σάρκας των· καὶ ἐπάνωθεν αὐτῶν εἷς ἄγγελος ἰστάμενος ἐπάνω τοῦ ἡλίου καὶ βλέπων τὰ πετεινὰ λέγει εἰς χαρτί· «Δεῦτε συναγέσθε, ἵνα φάγητε σάρκας

βασιλέων καὶ σάρκας χιλιάρχων καὶ σάρκας ἰσχυρῶν». Καὶ πλησίον τῶν νικημένων ἀνθρώπων ὁ Ἄδης καὶ ὁ Πύρινος Ποταμὸς καὶ δύο ἄγγελοι κρατοῦντες τὸ θηρίον τὸ ἑπτακέφαλον καὶ τὸν Ἀντίχριστον ῥίπτουσιν αὐτοὺς ἔσω εἰς τὸν Πύρινον Ποταμὸν.

§ 65. Κεφάλαιον κ'. «Καὶ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα τὴν κλεῖδα τῆς ἀβύσσου, καὶ ἄλυσιν μεγάλην» κτλ. (κ', 1 κέ) — Ἱστορία. Οὐρανὸς καὶ ἐξ αὐτοῦ κατέρχεται ἄγγελος βασιτῶν μὲ τὸ ἓνα χέρι κλειδίον καὶ μὲ τὸ ἄλλο ἔχει δεμένον τὸν διάβολον μὲ ἀλυσίδα καὶ βάλλει αὐτὸν μέσα εἰς τὸν παμφάγον Ἄδην.

§ 66. Κεφάλαιον κ'. «Καὶ εἶδον θρόνον λευκὸν μέγαν καὶ τὸν καθήμενον ἐπ' αὐτοῦ, οὗ ἀπὸ προσώπου ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός, καὶ τίπτεσ οὐχ εὐρέθη αὐτοῖς· καὶ εἶδον τοὺς νεκροὺς, μικροὺς καὶ μεγάλους, ἐστῶτας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ βιβλία ἠνεώχθησαν» (κ', 11, 12). — Ἱστορία. Ὁ Χριστὸς καθήμενος ἐπὶ θρόνου λευκοῦ καὶ γύροθεν αὐτοῦ τὰ τάγματα τῶν ἀγγέλων καὶ τὰ λοιπὰ τῆς Δευτέρας Παρουσίας. Ἴδε § 68.

§ 67. Κεφάλαιον κα'. «Καὶ ἐγὼ ὁ Ἰωάννης εἶδον τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ καινὴν, καταβαίνουσαν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην κεκοσμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς· καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης· Ἴδοὺ ἡ σικηνὴ τοῦ Θεοῦ» (κα', 2, 3) — Ἱστορία. Κάστρον τῆς Ἱερουσαλὴμ ὠραῖσμένον μὲ πολύτιμα λιθάρια καὶ περιχρυσωμένον, τετράγωνον, ἔχον πύλας δώδεκα, ἀπὸ ἀνατολῆς πύλας τρεῖς, ἀπὸ βορρᾶ πύλας τρεῖς, ἀπὸ μεσημβρίας πύλας τρεῖς καὶ ἀπὸ δυσμῶν πύλας τρεῖς· καὶ εἰς κάθε πύλιν ἰστάμενος εἰς ἄγγελος, βασιτῶν εἰς τὴν δεξιὰν ῥάβδον χρυσοῦν καὶ εἰς τὴν ἀριστερὰν σφραγίδα Θεοῦ ζῶντος ⊗. Καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ἰστάμενος εἰς ὄρος ὑψηλὸν βλέπει αὐτήν, καὶ ἐπάνωθεν αὐτῆς οὐρανὸς ἀνεφγμένος καὶ ὁ Χριστὸς καθήμενος ἐπὶ θρόνου, ἀπὸ τὸν ὅποιον ἐξέρχεται ἄπειρον φῶς καὶ κατεβαίνει εἰς τὸ κάστρον· καὶ κύκλῳ τοῦ Χριστοῦ ὅλα τὰ τάγματα τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἁγίων καὶ οἱ κδ' πρεσβύτεροι· καὶ εἰς ἄγγελος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ βλέπων πρὸς τὸν Ἰωάννην δεικνύει αὐτῷ τὸ κάστρον λέγων εἰς χαρτί· «Ἴδοὺ ἡ σικηνὴ τοῦ Θεοῦ»· καὶ ἕτερος ἄγγελος βασιτῶν κάλαμον χρυσοῦν μετρά τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλὴμ.

ε') ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ.

Πῶς ιστορίζεται ἡ δευτέρα παρουσία τοῦ Χριστοῦ.

§ 68. Ὁ Χριστός καθήμενος ἐπὶ τῶν πυριμόρφων καὶ χειρουβικῶν θρόνων λευκοφόρος καὶ ἐξαστράπτων πολλά, ἐν μέσῳ τοῦ ἡλίου τε καὶ τῆς σελήνης καὶ τῶν ἀστέρων προπορευομένου τοῦ σημείου αὐτοῦ, ἦτοι ὁ σταυρὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ, φέρων τε ὡς βασίλισσαν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ τὴν τεκοῦσαν αὐτὸν ἀειπάρθενον Θεοτόκον· καὶ μετὰ ψαλμῶν καὶ ὕμνων καὶ ὀργάνων πνευματικῶν πολλῶν καὶ δόξης μεγίστης ὑπὸ πασῶν τῶν ἀρχαγγελικῶν καὶ ἀγγελικῶν ἐπουρανίων στρατευμάτων ἔρχεται ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ, εὐλογῶν ταῖς ἀχράντοις χερσὶν αὐτοῦ, φέρων τε καὶ Εὐαγγέλιον ἀνοιχτὸν ἐπὶ τοῦ στήθους αὐτοῦ, λέγον· «Δεῦτε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν» (Ματθ. κε', 34), καὶ τὸ «Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον» (Ματθ. κε', 41). Καὶ ἐπάνωθεν αὐτοῦ αὕτη ἢ ἐπιγραφή· «Ἰησοῦς Χριστός, ἡ δόξα καὶ ἡ χαρὰ τῶν ἁγίων». Καὶ οἱ ἅγιοι πάντες προῦπαντοῦσιν αὐτὸν κατὰ τάξιν, τῇ θεῖᾳ αὐτοῦ δυνάμει ἀνερχόμενοι ἐκ τῆς γῆς εἰς τὸν οὐρανὸν ἅπαντες ἐπὶ νεφελῶν οὕτως· α') ὁ χορὸς τῶν ἀποστόλων, β') ὁ χορὸς τῶν προπατόρων, γ') ὁ χορὸς τῶν πατριαρχῶν, δ') ὁ χορὸς τῶν προφητῶν, ε') ὁ χορὸς τῶν ἱεραρχῶν, ς') ὁ χορὸς τῶν μαρτύρων, ζ') ὁ χορὸς τῶν ὁσίων, η') ὁ χορὸς τῶν εὐσεβῶν βασιλέων, θ') ὁ χορὸς τῶν μαρτύρων καὶ ὁσίων γυναικῶν, φέροντες ἕκαστος ὡς κλάδους ἐν χερσὶ τὰς ἀρετὰς αὐτῶν. Καὶ ὑποκάτωθεν αὐτῶν ὁ ἄγγελος ἐν τῷ ἀέρι ἰπτάμενος καὶ σαλπίζων τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· καὶ ἡ γῆ μετὰ τῶν πόλεων καὶ λοιπῶν οἰκημάτων αὐτῆς ὑποκάτωθεν αὐτοῦ· ὁμοίως καὶ ἡ θάλασσα μετὰ τῶν πλοίων καὶ караβίων αὐτῆς, ἀποδιδόντες εὐθέως τοὺς νεκρούς. Καὶ οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν μνημάτων καὶ ὑδάτων ἐξεγείρομενοι μετὰ θάμβους πολλοῦ, διαφορετικὰ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον, ἀρπάζονται ὑπὸ τῶν νεφελῶν ἅπαντες· καὶ οἱ μὲν ἔρχονται πρὸς τὴν ἀπάντησιν αὐτοῦ, οἱ δὲ ἁμαρτωλοὶ ὑπάγουσιν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης. Καὶ μακρόθεν οὗτοι οἱ προφῆται μὲ χαρτῖα λέγοντες· ὁ Ἡσαΐας· «Κύριος εἰς κρίσιν ἤξει μετὰ τῶν πρεσβυτέρων

τοῦ λαοῦ καὶ μετὰ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ» (γ', 14).—'Ο Ἰωήλ· «Ἐξεγειρέσθωσαν καὶ ἀναβαινέτωσαν πάντα τὰ ἔθνη εἰς τὴν κοιλάδα Ἰωσαφάτ» (γ', 12).—'Ο Δανιήλ· «Πολλοὶ τῶν καθευδόντων ἐν γῆς χώματι ἐξεγερεθήσονται οὗτοι εἰς ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὗτοι εἰς ὄνειδισμόν καὶ εἰς αἰσχύνην αἰώνιον» (ιβ', 2).

Τὸ παγκόσμιον καὶ ἀδέκαστον κριτήριον τοῦ Χριστοῦ.

§ 69. 'Ο Χριστὸς καθήμενος ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου, λευκοφόρος καὶ ἐξαστράπτων ὑπὲρ τὸν ἥλιον, καὶ μετὰ πολλοῦ φόβου καὶ τρόμου ὑπὸ πασῶν τῶν ἀγγελικῶν δυνάμεων δορυφορούμενος, μὲ τὴν δεξιὰν μὲν εὐλογῶν τοὺς ἁγίους, μὲ τὴν ἀριστερὰν δὲ δεικνύων τοὺς τύπους τῶν ἡλῶν εἰς τοὺς ἁμαρτωλοὺς. Καὶ φῶς πολὺ κύκλοθεν καὶ αὐτὴ ἡ ἐπιγραφὴ ἐπάνωθεν αὐτοῦ· «Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁ δίκαιος κριτής». Καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἡ Παναγία καὶ ὁ Πρόδρομος, πρεσβεῖαν ποιοῦντες, καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι καθήμενοι ἐπὶ δώδεκα θρόνους, καὶ μετ' αὐτῶν οἱ ἅγιοι πάντες ἱστάμενοι ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, βαστάζοντες ἅπαντες ὡς κλάδους ἐν χερσὶ τὰς ἀρετὰς αὐτῶν, κατὰ τάξιν ἱστάμενοι οὕτως εἰς στάσεις τρεῖς. Εἰς τὴν πρώτην χορὸς τῶν προπατόρων, πατριαρχῶν, προφητῶν· εἰς τὴν δευτέραν χορὸς τῶν ἱεραρχῶν, μαρτύρων, ἀσκητῶν· εἰς τὴν τρίτην χορὸς τῶν δικαίων βασιλέων, τῶν μαρτύρων καὶ ὁσίων γυναικῶν· ἐξ ἀριστερῶν δὲ ὅλοι ὁμοῦ οἱ ἁμαρτωλοὶ διωκόμενοι ἐξ αὐτοῦ καὶ καταδικαζόμενοι μετὰ τῶν δαιμόνων καὶ τοῦ προδότου Ἰούδα, οἱ τύραννοι βασιλεῖς, οἱ εἰδωλολάτραι, οἱ ἀντίχριστοι, οἱ αἰρετικοί, οἱ φονεῖς, οἱ προδόται, οἱ κλέπται, οἱ ἄρπαγες, οἱ ἀνελεήμονες, οἱ πλεονέκται, οἱ φιλάργυροι, οἱ ψεῦσται, οἱ γόητες, οἱ μέθυσοι, οἱ πόρνοι, οἱ ἀσελεγεῖς καὶ ὅλοι οἱ μιαιοὶ καὶ ἀκάθαρτοι, καὶ πρὸ πάντων οἱ ἀσεβεῖς καὶ ἀγνώμονες Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι καὶ λοιποὶ Ἰουδαῖοι, οἵτινες καὶ μεγάλως ὀλολύζοντες ἄλλοι τραβοῦν τὰς γενειάδας των, ἄλλοι τὰ ἱμάτια αὐτῶν, βλέποντες πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ ὅλους τοὺς ἁγίους καὶ τὸν προφήτην Μωϋσῆν, δεικνύοντα αὐτοῖς δακτυλοειδῶς τὸν Χριστὸν καὶ λέγοντα πρὸς αὐτοὺς διὰ χάρτου· «Προφήτην ἀναστήσει κύριος ὁ Θεὸς ἐκ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα» (Δευτερ. ιη', 15, 16). Καὶ τὸ σημεῖον

τοῦ σταυροῦ ἔμπροσθεν τοῦ θρόνου μὲ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου καὶ τὰ μαρτύρια τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ὁμοῦ καὶ τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον ἀνοικτόν· καὶ μὲ ἄλλα δύο χαρτῖα, ἓνα ἐπὶ τὰ δεξιὰ λέγον· «Καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν» (Ἀποκαλ. κ', 12, 13)· καὶ τὸ ἄλλο ἐπὶ τὰ ἀριστερά, λέγον· «Καὶ εἶ τις οὐχ εὗρέθη ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς γεγραμμένος, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός» (Ἀποκαλ. κ', 15). Καὶ τὸν Πόρινον Ποταμὸν ἔξερχόμενον ἐκ τῶν ποδῶν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τοὺς πονηροὺς καὶ ἀνελεήμονας δαίμονας, ρίπτοντας αὐτοὺς ἔσω καὶ δεινῶς βασανίζοντας μὲ διάφορα τυραννικὰ ὄργανα καὶ καμάκια καὶ λόγχες, ἄλλοι ἀμπώχοντες αὐτοὺς μὲ τὰ κοντάρια μέσ' στές φλόγες, καὶ ἄλλοι ὡς φλογεροὶ ὄρακοντες περιπλεγμένοι εἰς αὐτοὺς τοὺς τραβοῦν καὶ τοὺς κατεβάζουσιν βιαίως εἰς τὰ καταχθόνια, ὅπου ἐστὶ τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, τὰ δεσμὰ τὰ ἄλυτα, ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὁ σκώληξ ὁ ἀκοίμητος, καὶ τελευταῖον τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, διὰ τὰ βασανίζονται καὶ τὰ τιμωροῦνται ἐκεῖ αἰώνια· οἵτινες καὶ φαίνονται ἔσωθεν ἀπὸ τινὰ χάσματα ὅλοι σιδηροδέσμιοι καὶ ζοφεροὶ πολλὰ, κτυποῦντες τοὺς ὀδόντας ἐλεεινῶς ἀκατάπαυστα, καίόμενοι ἀπὸ τὸ πῦρ καὶ ἀπὸ τοὺς σκώληκας πάντοτε ἐσθιόμενοι, ὁμοῦ μὲ τὸν ἀνελεήμονα πλούσιον βλέποντες μακρόθεν ἐξ ἐναντίας τῶν τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ καὶ αὐτὸν τὸν Παράδεισον μὲ ὅλους τοὺς ἁγίους, εὐφραϊνομένους ἔσωθεν, περιτειχισμένον μετὰ κρυστάλλου καὶ χρυσοῦ καθαροῦ καὶ λίθων πολυτελῶν πάντοθεν καὶ κεκόσμημένον μὲ ὠραιοπλούμιστα δένδρη καὶ ὄρνεα καὶ πουλλία διάφορα· καὶ ἀπὸ τὸ ἓνα καὶ ἄλλο μέρος τοῦ κριτηρίου οὗτοι οἱ προφῆται μὲ χάρτους λέγοντες· Ὁ Δανιήλ· «Ἐθεώρουν, ἕως ὅτου οἱ θρόνοι ἐτέθησαν καὶ ὁ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθητο» (ζ', 9). Ὁ Μαλαχίας· «Ἰδοὺ ἡμέρα ἔρχεται καιομένη ὡς κλίβανος, καὶ φλέξει πάντας τοὺς ἄλλογενεῖς καὶ πάντας τοὺς ποιῶντας τὰ ἄνομα» (δ', 1). Ἡ δικαία Ἰουδίθ· «Κύριος παντοκράτωρ ἐδικήσει αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, δοῦναι πῦρ καὶ σκώληκας εἰς σάρκας αὐτῶν» (ις', 17).

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΗ.

α') ΠΩΣ ΙΣΤΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΑΙ ΘΕΟΜΗΤΟΡΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ.

Ἡ σύλληψις τῆς Θεοτόκου.

§ 1. Σπίτια καὶ περιβόλι μετὰ διάφορα δένδρα καὶ ἐν μέσῳ ἡ ἁγία Ἄννα προσευχομένη καὶ εἰς ἄγγελος ἐπάνωθεν αὐτῆς εὐλογεῖ αὐτήν· καὶ ἔξω τοῦ περιβολίου βουνὸν καὶ ἐπ' αὐτῷ ὁ Ἰωακείμ προσευχόμενος καὶ ἄγγελος ὁμοίως εὐλογεῖ αὐτόν.

Ἡ γέννησις τῆς Θεοτόκου.

§ 2. Σπίτια καὶ ἡ ἁγία Ἄννα κειμένη ἐπὶ κλίνης μέσα εἰς παπλώματα, ἀκουμβίζουσα εἰς προσκεφάλαιον· καὶ δύο κοριττῖα ὀπισθεν βαστάζουσιν αὐτήν, καὶ ἔμπροσθέν της ἄλλο κοριττῖο ῥιπίζον αὐτήν μετὰ ῥιπιδίου· καὶ ἄλλα πάλιν κοριττῖα ἐβγαίνουσι ἀπὸ πύλας, βαστάζοντα φαγητά· καὶ ἄλλα πάλιν ὑποκάτωθεν αὐτῆς καθήμενα πλύνουσι τὸ παιδίον εἰς λεκάνην· καὶ ἄλλο πάλιν κουνεῖ τὸ κλινίδιον, ἐν ᾧ ἔστι τὸ παιδίον.

Ἡ Θεοτόκος εὐλογουμένη ὑπὸ τῶν ἱερέων.

§ 3. Σπίτια καὶ τράπεζα μετὰ φαγητά, καὶ ἔμπροσθεν τῆς τραπέζης ὁ Ἰωακείμ βαστῶν τὴν Παναγίαν ὡς βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας του· καὶ ἡ ἁγία Ἄννα ὀπισθεν αὐτοῦ καὶ τρεῖς ἱερεῖς καθήμενοι εἰς τὴν τράπεζαν καὶ βλέποντες τὴν Παναγίαν εὐλογοῦσιν αὐτήν.

Τὰ εἰσόδια τῆς Θεοτόκου.

§ 4. Ναός καὶ εἰς τὴν ἄκρην πύλην μὲ τρία σκαλοῦνια, καὶ ὁ προφήτης Ζαχαρίας ἱστάμενος εἰς τὴν πύλην μετὰ ἀρχιερατικῆς στολῆς ἀπλώνει ἔμπροσθεν τὰς χεῖρας· καὶ ἡ Παναγία τριετίζουσα ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἀναβαίνει τὰ σκαλοῦνια, ἔχουσα τὴν μίαν χεῖρα πρὸς αὐτὸν ἀπλωμένην καὶ μὲ τὸ ἄλλο (χέρι) βαστᾷ λαμπάδα· καὶ ὀπισθὲν τῆς ὁ Ἰωακείμ καὶ ἡ Ἄννα, βλέποντες ἀλλήλους καὶ δεικνύοντες αὐτήν· καὶ πλησίον αὐτῶν πλῆθος λαμπαδηφόρων παρθένων· ἄνωθεν δὲ τοῦ ναοῦ κουβούκλι ὠραῖον, εἰς τὸ ὅποιον μέσα ἡ Παναγία καθήμενη λαμβάνει τὸν ἄρτον, τὸν ὅποιον φέρνει πρὸς αὐτήν ὁ ἀρχάγγελος Γαβριήλ, εὐλογῶν αὐτήν.

Ὁ Ἰωσήφ λαμβάνων τὴν Θεοτόκον ἀπὸ τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων.

§ 5. Ναός καὶ ἔσωθεν ὁ προφήτης Ζαχαρίας εὐλογῶν, καὶ ὀπισθὲν τοῦ ἄλλοι ἱερεῖς δεικνύοντες ἀλλήλοις τὴν Παναγίαν· καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν ὁ Ἰωσήφ λαμβάνει αὐτήν ἐκ τῆς χειρός· καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι ὀπισθεν αὐτοῦ.

Ἡ κοίμησις τῆς Θεοτόκου.

§ 6. Σπίτια καὶ μέσον ἡ Παναγία κειμένη ἐπὶ κλίνης νεκρά, ἔχουσα ἔμπροσθεν τῆς σταυρωμένα τὰ χέρια, καὶ πλησίον τῆς κλίνης ἔνθεν καὶ ἔνθεν μανουάλια μὲ λαμπάδας ἀναμμένας· καὶ εἰς Ἑβραῖος ἔμπροσθεν τῆς κλίνης, ἔχων κομμένα τὰ χέρια, κρεμασμένα εἰς τὴν κλίνην, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ εἰς ἄγγελος μὲ γυμνὸ σπαθί· καὶ εἰς τοὺς πόδας τῆς ὁ ἀπόστολος Πέτρος θυμιῶν μὲ θυμιατόν, καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς ὁ ἅγιος Παῦλος καὶ ὁ θεολόγος Ἰωάννης ἀσπαζόμενοι αὐτήν· καὶ γύροθεν οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἅγιοι ἱεράρχαι, Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, Ἰερόθεος καὶ Τιμόθεος, βαστάζοντες Εὐαγγέλια, καὶ γυναῖκες κλαίουσαι· καὶ ἐπάνωθεν αὐτῆς ὁ Χριστὸς βαστῶν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ τὴν ἁγίαν αὐτῆς ψυχὴν λευκοφόρον· καὶ γύροθεν αὐτοῦ φῶς πολὺ καὶ πλῆθος ἀγγέλων, καὶ ἄνωθεν εἰς τὸν ἀέρα πάλιν οἱ δώδεκα ἀπόστολοι ἐρχόμενοι μετὰ νεφελῶν· καὶ εἰς τὴν δεξιὰν ἄκρην τοῦ σπιτίου ὁ Δαμασκηνὸς Ἰωάννης βαστῶν χαρτί λέγει· «Ἀξίως ὡς

ἔμφυχον σὲ οὐρανὸν ὑπεδέξαντο οὐράνια, πάντα γενε, θεῖα σκηνώματα, καὶ παρέστηκας» κτλ. Καὶ εἰς τὴν ἀριστερὰν ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ ποιητῆς βασιτῶν χαρτὶ λέγει· «Γυναϊκά σε θνητήν, ἀλλ' ὑπερφύως καὶ μητέρα Θεοῦ εἰδότες, πανάμωμε» κτλ.

Ὁ ἐνταφιασμὸς τῆς Θεοτόκου.

§ 7. Μνημεῖον καὶ ἔσω ὁ ἀπόστολος Πέτρος βασιτῶν τὴν Παναγίαν ἀπὸ τὸ κεφάλι, καὶ ὁ Παῦλος ἔξωθεν βασιτάζων αὐτὴν τοὺς πόδας καὶ ὁ θεολόγος Ἰωάννης ἀσπαζόμενος αὐτὴν ἄλλοι ἀπόστολοι τριγύρου λαμπαδηφόροι κλαίοντες.

Ἡ μετάστασις.

Μνημεῖον ἀνεωγμένον, ἄδειον, καὶ οἱ ἀπόστολοι τριγύρου θαυμάζοντες· καὶ ὁ Θωμᾶς ἐν μέσῳ αὐτῶν βασιτῶν ζώνην δεικνύει αὐτοῖς πρὸς αὐτούς· καὶ ἐπάνωθεν αὐτῶν εἰς τὸν ἀέρα ἢ Παναγία ἐκ τῶν ἀνερχομένη εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ ὁ Θωμᾶς πάλιν, καὶ αὐτὸς εἰς νέφαλα πλησίον αὐτῆς λαμβάνει τὴν ζώνην τῆς ἐκ τῶν χειρῶν τῆς.

Ἡ Ζωοδόχος Πηγὴ.

§ 9. Κολυμβήθρα ὀλόχρυσος καὶ ἡ Θεοτόκος ἐν τῷ μέσῳ μὲ τὰς χεῖρας ἐκτεταμένας ἄνω καὶ μὲ τὸν Χριστὸν ἔμπροσθεν τῆς εὐλογοῦντα εἰς τὸ ἓνα καὶ ἄλλο μέρος, ἔχοντα ἐπὶ τοῦ στήθους Εὐαγγέλιον λέγον «Ἐγὼ εἰμι τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν», καὶ μὲ δύο ἀγγέλους βασιτάζοντες μὲ τὸ ἓνα χέρι κορώναν ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς τῆς, καὶ μὲ τὸ ἄλλο χαρτὶα λέγοντα, τοῦ ἑνὸς «Χαῖρε πηγὴ ἄχραντε καὶ ζωηφόρε», καὶ τοῦ ἄλλου «Χαῖρε κρήνη ἄχραντε καὶ θεοδόχε». Ὑποκάτωθεν δὲ τῆς κολυμβήθρας στέρνα μὲ νερόν καὶ τρία φάρια ἔσω, καὶ ἀπὸ τὸ ἓνα καὶ ἄλλο μέρος αὐτῆς πατριάρχαι, ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς, διάκονοι καὶ βασιλεῖς καὶ βασιλίσσες, ἄρχοντες καὶ ἀρχόντισσες, νιβόμενοι καὶ πίνοντες μὲ μαστραπᾶδες καὶ ποτήρια· καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ παράλυτοι χεῖρας καὶ πόδας, ποιῶντες ὁμοίως· καὶ ἓνας ἱερεὺς μὲ σταυρὸν ἀγιάζων αὐτούς· καὶ ἔμπροσθεν τούτων ἓνας δαιμονισμένος βασιτάζόμενος, καὶ караβοκύρης χύνει τὸ νερόν εἰς τὸν νεκρό-γερτον Θετταλόν.

Τὸ «Ἄνωθεν οἱ Προφῆται».

§ 10. Ἡ Παναγία καθημένη ἐπὶ θρόνου, φέρουσα ὡς βρέφος τὸν Χριστόν, καὶ ὑποκάτω τοῦ ὑποποδίου ἢ ἐπιγραφῆ αὐτῆ «Ἄνωθεν οἱ προφῆται σὲ προσκυνοῦσιν» καὶ γύρωθεν οἱ προφῆται οὕτως· ὁ Ἰακώβ πατριάρχης βαστῶν σκάλαν λέγει εἰς χαρτί· «Ἐγὼ καθ' ὑπνοὺς κλίμακ' ἐώρακά σε | ἀπὸ γῆς φθάνουσαν μέχρι τοῦ θείου πόλου». Ὁ Μωϋσῆς βαστῶν βάτον λέγει εἰς χαρτί· «Ἐγὼ βάτον κέκληκα σέ, κόρη Θεοτόκε | μυστήριον εἶδον ἐν βάτῳ ἕξον». Ὁ Ἄαρὼν βαστῶν ράβδον ἀνθισμένον λέγει εἰς χαρτί· «Ἐμοὶ δὲ ἀνθίσαι σε τὸν κτίστην ἄνθος | προκατήγγειλεν, ἀγνή παρθένε». Ὁ Γεδεὼν βαστῶν πύλην λέγει εἰς χαρτί· «Πόκον σέ, ἀγνή, πρὶν κέκληκα, παρθένε | τόκου σου εἶδον ἐν πόκῳ θαῦμα». Ὁ Δαβὶδ βαστῶν κίβωτον λέγει εἰς χαρτί· «Ἐγὼ κιβωτὸν ἡγιασμένην, κόρη Θεοτόκε | πρὶν, ὃ βλέπων ναοῦ χάριν». Ὁ Σολομὼν βαστῶν κλίνην λέγει εἰς χαρτί· «Ἐγὼ δὲ κλίνην τοῦ βασιλέως, κόρη Θεοτόκε | πρὶν κηρύττων σου τὸ θαῦμα». Ὁ Ἡσαίας βαστῶν λαβίδα λέγει εἰς χαρτί· «Ἐγὼ δὲ πρῶην λαβίδ' ἀνθρακοφάνη | κέκληκά σ', ἀγνή, καὶ θρόνον βασιλέως». Ὁ Ἰερεμίας δεικνύων Θεοτόκον λέγει· «Ἐγὼ σε εἶδον Ἰσραήλ, κόρη, νέον | ζωῆς ὄρος τρεῖς ὁδοῦσας, παρθένε». Ὁ Ἰεζεκιήλ βαστῶν πύλην λέγει εἰς χαρτί· «Πύλην τοῦ Θεοῦ εἶδόν σε κεκλεισμένην, | δι' ἧς διήλθεν ὁ πάντων Θεὸς μόνος». Ὁ Δανιήλ βαστῶν ὄρος λέγει εἰς χαρτί· «Ὅρος νοητὸν, ἐξ οὗ ἐτμήθη λίθος | κέκληκά σε πρὶν, ἀγνή παρθενομήτορ». Ὁ Ἀββακοὺμ βαστῶν ὄρος κατάσκιον λέγει εἰς χαρτί· «Προβλεπτικὸν χάρισμά πνεύματι φέρων | εἶδόν σε δασὺ καὶ κατάσκιον ὄρος». Ὁ Ζαχαρίας βαστῶν ἐπτάφωτον λυχίαν λέγει εἰς χαρτί· «Ἐγὼ λυχίαν ἐπτάφωτόν σε εἶδον | φῶς τὸ νοητὸν ἀστράψασαν κόσμῳ».

Τὸ «Ἐπὶ σοὶ χαίρει».

§ 11. Ὁ οὐρανὸς μετὰ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἢ Παναγία καθημένη ἐπὶ θρόνου μετὰ τὸν Χριστόν ὡς βρέφος, καὶ γύρωθεν αὐτῆς ἢ ἐπιγραφῆ· «Ἐπὶ σοὶ χαίρει, κεχαριστωμένη, πᾶσα ἢ κτίσις, ἀγγέλων τὸ σύστημα καὶ ἀνθρώπων τὸ

γένος». Καὶ ἐπάνωθεν, εἰς τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν αὐτῆς μέρος, πλῆθος ἀγίων ἀγγέλων, βαστάζοντες οἱ τέσσαρες ἐξ αὐτῶν χαρτία. Ὁ πρῶτος λέγει· «Χαῖρε, δόξα τῶν ἀγγέλων· χαῖρε, σκέπη τῶν ἀνθρώπων». Ὁ δεύτερος λέγει· «Χαῖρε, καὶ θειότατε· χαῖρε, θρόνε Κυρίου». Ἐξ ἀριστερῶν δὲ ὁ τρίτος λέγει· «Χαῖρε, παράδεισε τρυφῆς· χαῖρε, ζωῆς τὸ ξύλον». Ὁ τέταρτος· «Χαῖρε, τέμενος καὶ θρόνος τοῦ μεγάλου βασιλέως». Καὶ ὑποκάτωθεν αὐτῶν ἔλα τὰ τάγματα τῶν ἀγίων ἐπὶ νεφελῶν οὕτως: οἱ προφηταὶ καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν ὁ πρόδρομος Ἰωάννης βαστῶν χαρτὶ λέγων· «Χαῖρε, προφητῶν ἢ πληροῦσα κηρύγματα». Οἱ ἀπόστολοι καὶ ἔμπροσθεν ὁ Πέτρος λέγων· «Χαῖρε, τῶν ἀποστόλων τὸ ἀσίγητον στόμα». Οἱ ἱεράρχαι καὶ ἔμπροσθεν ὁ Χρυσόστομος λέγων· «Χαῖρε, ἱερέων κηδὸς καὶ ἱεραρχῶν τὸ γέρας». Οἱ μάρτυρες καὶ ἔμπροσθεν ὁ Γεώργιος λέγων· «Χαῖρε, δόξα τῶν μαρτύρων καὶ ἰσχύς τῶν ἀθλοφόρων». Οἱ ὅσιοι καὶ ἔμπροσθεν ὁ Ἀντώνιος λέγων· «Χαῖρε, κλέος μοναζόντων καὶ ὁσίων ἢ λαμπρότης». Οἱ δίκαιοι βασιλεῖς καὶ ἔμπροσθεν ὁ Κωνσταντῖνος λέγων· «Χαῖρε, βασιλέων κράτος καὶ διαδῆμα, παρθένε». Αἱ μάρτυρες καὶ ἔμπροσθεν ἡ Αἰκατερίνα λέγουσα· «Χαῖρε, δόξα τῶν παρθένων καὶ προπύργιον καὶ τεῖχος». Αἱ ὅσαι καὶ ἔμπροσθεν ἡ Εὐπραξία λέγουσα· «Χαῖρε, μοναζόντων ἢ γλυκεῖα παράκλησις». Καὶ ὑποκάτωθεν αὐτῶν ὁ ἐν Ἐδὲμ παράδεισος, στολισμένος μὲ πουλλία καὶ ζῶα διάφορα καὶ κοσμημένος μὲ ἀνθισμενοπράσινα καὶ ὠραιοπλούμιστα δένδρα, καὶ περιτειχισμένος μὲ χρυσολιθοκτισμένον τειχίον· καὶ ὁ πατριάρχης Ἀβραάμ ἐν μέσῳ αὐτοῦ καὶ κύκλῳ αὐτοῦ πλῆθος ἀπειροκάκων παιδίων καὶ οἱ μετ' αὐτὸν πάντες προπάτορες καὶ δίκαιοι μετὰ γυναικῶν καὶ παιδίων· ἄνω ἐνατενίζοντες μεγάλως ἀγάλλονται· σὺν τούτοις δὲ καὶ ὁ εὐγνώμων ληστής βαστῶν τὸν σταυρὸν ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ.

Οἱ κθ' οἴκοι τῆς Θεοτόκου.

§ 12. α) «Ἄγγελος πρωτοστάτης». Σπίτια καὶ ἡ Παναγία καθημένη εἰς σκαμνί, κλώθουσα μετὰξὶ κόκκινον· καὶ ἐπάνωθεν οὐρανός, καὶ ἐξ αὐτοῦ ὁ ἄγγελος κατερχόμενος μετὰ νεφελῶν μὲ τὴν δεξιὰν εὐλογεῖ αὐτήν, μὲ τὴν ἀριστεράν βαστάζει κλαδίον

*

ἀνθισμένον. — β') «Βλέπουσα ἡ ἅγια». Σπίτια καὶ ἡ Παναγία ὀρθῆ θουμάζουσα καὶ βαστάζουσα χαρτί λέγον· «Κατὰ τί γινώσονται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω»; Καὶ ὁ ἀρχάγγελος Γαβριὴλ ἱστάμενος ἔμπροσθέν της μὲ τὴν δεξιὰν εὐλογεῖ αὐτήν, μὲ τὴν ἀριστεράν βαστᾶ χαρτί λέγον· «Χαῖρε κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ». — γ') «Γινώσιν ἄγνωστον». Σπίτια καὶ ὁ ἀρχάγγελος ἱστάμενος εὐλαβῶς μὲ τὴν δεξιὰν δεικνύει ἄνω, μὲ τὴν ἀριστεράν βαστᾶ χαρτί λέγον· «Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σε καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σε». Καὶ ἡ Παναγία ἔμπροσθέν του τὴν μὲν δεξιὰν ἔχει εἰς τὸ στήθος της, μὲ τὴν ἀριστεράν (δὲ) βαστᾶ χαρτί λέγον· «Ἴδου ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου». — δ') «Δύναμις τοῦ ὑψίστου», Ἡ Παναγία καθήμενη ἐπὶ θρόνου καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη αὐτῆς δύο ἄγγελοι βαστάζοντες μανθῆλι μεγάλο ὀπισθὲν της ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω καὶ ἐπάνωθεν αὐτῆς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατερχόμενον μὲ λάμπην πολλήν καὶ μὲ νέφαλα πολλά. — ε') «Ἐχουσα θεοδόχον». Σπίτια καὶ ἐν αὐτοῖς ἡ Παναγία καὶ ἡ Ἐλισάβετ ἀσπαζόμεναι ἀλλήλαις· καὶ ὀλίγο παρέχει ὁ Ἰωσήφ καὶ ὁ Ζαχαρίας ὀμιλοῦντες ἀλλήλοις· καὶ ὀπισθεν αὐτῶν παιδίον μικρὸν μὲ κοντὰ βροῦχα, ἔχον εἰς τὸν ὦμόν του δικανίκι καὶ εἰς τὸ δικανίκι καλάθι κρεμασμένον· καὶ κάτωθεν τοῦ σπιτίου παχνὶ καὶ πωλᾶρι δεμένον εἰς τὸ παχνὶ τρώγει. — ς') «Ζάλην ἐνδοθεν ἔχων». Σπίτια καὶ ἡ Παναγία ἔχουσα ἱσταμένη ἐκστατική, καὶ ὁ Ἰωσήφ ἔμπροσθέν της ἀκουμπίζων εἰς τὴν ῥάβδον του ἀπλώνει τὴν δεξιὰν πρὸς τὴν Παναγίαν, βλέπων αὐτήν μὲ φοβερὸ σχῆμα. — ζ') «Ἦκουσαν οἱ ποιμένες». Ἄπαντα τὰ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, ἄνευ τῶν μάγων. Ζήτησι σελ. 86. — η') «Θεοδρόμον ἀστέρα». Οὐρανὸς καὶ ἐξ αὐτοῦ κατερχόμενος λαμπρὸς ἀστήρ ἐν μέσῳ ἀκτίνων, καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ βουνὰ καὶ οἱ μάγοι ἐφ' ἵππων δεικνύουσιν αὐτὸν ἀλλήλοις. — θ') «Ἴδον παῖδες Χαλδαίων». Σπίτια καὶ ἡ Παναγία καθήμενη ἐπὶ θρόνου, ἔχουσα τὸν Χριστὸν ὡς βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας της, καὶ οἱ μάγοι γονατιστοὶ ἔμπροσθέν της βαστάζοντες τὰ δῶρα, καὶ ὁ Ἰωσήφ ἱστάμενος ὀπισθεν αὐτῆς, καὶ ὁ ἀστήρ κατερχόμενος ἄνωθεν· καὶ ἔξω τοῦ σπιτίου εἰς νέος βαστῶν τὰ ἄλογα τῶν μάγων ἀπὸ τὰ σαλιβάρια. —

ι') «Κήρυκες θεοφόροι». Κάστρον καὶ ἐμπρὸς τὴν πύλιν τοῦ κάστρου θυρωρὸς βλέπων ἔξω, καὶ ἔξω τοῦ κάστρου βουνὰ καὶ οἱ μάγοι καβαλλάροι καὶ εἰς ἄγγελος ὁδηγῶν αὐτούς.—ια) «Λάμψας ἐν τῇ Αἰγύπτῳ». Ζήτει τὴν εἰς Αἴγυπτον φυγὴν σελ. 87. —ιβ') «Μέλλοντος Συμεῶνος». Ἄπαντα τῆς ὑπαπαντῆς. Ζήτει σ. 87.—ιγ') «Νέαν ἔδειξε κτίσιν». Ὁ Χριστὸς ἐπὶ νεφέλης εὐλογῶν μὲ τὰ δύο χέρια, καὶ εἰς τὰ τέσσαρα μέρη τῆς νεφέλης οἱ δ' εὐαγγελιστὰὶ τετράμορφοι· ὑποκάτωθεν δὲ εἰς τὸ ἓνα καὶ ἄλλο μέρος ἀπόστολοι, μάρτυρες, ἱεράρχαι καὶ τὰ λοιπὰ τάγματα τῶν ἁγίων ἀπάντων.—ιδ') «Ξένον τόκον». Οὐρανὸς καὶ ἐπάνω αὐτοῦ ἡ Παναγία καθημένη ἐπὶ θρόνου μὲ τὸ βρέφος, καὶ κάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ πλῆθος ὁσίων βλέποντες ἄνω εἰς τὸν οὐρανόν.—ιε') «Ὁλος ἦν ἐν τοῖς κάτω». Οὐρανὸς καὶ ἐπάνωθεν ὁ Χριστὸς, καὶ κύκλῳ αὐτοῦ ἄπειρον φῶς καὶ τὰ τάγματα τῶν ἀγγέλων· καὶ κάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ πάλιν ὁ Χριστὸς εὐλογῶν μὲ τὰ δύο χέρια, καὶ ἀπὸ τὸ ἓνα καὶ ἄλλο μέρος αὐτοῦ ἱστάμενοι οἱ ἀπόστολοι καὶ ἄλλος ὄχλος.—ισ') «Πᾶσα φύσις ἀγγέλων». Ὁ Χριστὸς καθήμενος ἐπὶ θρόνου καὶ εὐλογῶν καὶ ἐπάνωθεν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὅλα τὰ τάγματα τῶν ἀγγέλων θαυμάζοντα καὶ ἀναβαίνοντα καὶ καταβαίνοντα ἐπ' αὐτόν.—ισζ') «Ῥήτορας πολυφθόγγους». Ἡ Παναγία καθημένη ἐπὶ θρόνου μετὰ βρέφους καὶ ἐκ δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν αὐτῆς ἄνθρωποι νέοι καὶ γέροντες φοροῦντες εἰς τὰ κεφάλια των ἄλλοι καλπάκια, ἄλλοι μανδύλια τυλιγμένα καὶ θαυμάζοντες, καὶ εἰς τοὺς πόδας αὐτῶν βιβλία κείμενα κατὰ γῆς ἀνοικτὰ καὶ σφραλισμένα.—ιη') «Σῶσαι θέλων τὸν». Οὐρανὸς μὲ ἥλιον καὶ σελήνην καὶ ἄστρα, καὶ δύο ἄγγελοι ἐξερχόμενοι ἐξ αὐτοῦ· καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ βουνὰ στολισμένα καὶ κοσμημένα μὲ δένδρα καὶ λουλούδια καὶ σπίτια ἐν αὐτοῖς, καὶ ὁ Χριστὸς περιπατῶν καὶ οἱ ἀπόστολοι ὀπισθεν τοῦ θαυμάζοντες καὶ ὁμιλοῦντες ἀλλήλοις.—ιθ') «Τεῖχος εἶ τῶν παρθένων». Σπίτια καὶ ἡ Παναγία ἐν μέσῳ ἱσταμένη, φέρουσα εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ὡς βρέφος τὸν Κύριον, καὶ κύκλῳ αὐτῆς πλῆθος παρθένων.—κ') «Ὑμνος ἅπας». Οὐρανὸς καὶ ἐπ' αὐτῷ ὁ Χριστὸς καθήμενος εἰς τὸν θρόνον εὐλογῶν, καὶ κύκλῳ αὐτοῦ πλῆθος ἀγγέλων καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἱεράρχαι καὶ ὄσιοι κρατοῦντες

άνοιγμένα βιβλία. — κα') «Φωτοδόχον λαμπάδα». Ἡ Παναγία ἐν νεφέλῃ, φέρουσα εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ὡς βρέφος τὸν Κύριον, καὶ φῶς πολὺ γύρωθεν αὐτῆς καὶ ἀκτῖνες κατερχόμεναι ἕως κάτω κάτωθεν δὲ σπήλαιον σκοτεινὸν καὶ ἐν αὐτῷ ἄνθρωποι γονατιστοὶ βλέποντες πρὸς αὐτήν. — κβ') «Χάριν δοῦναι θε[λήσας]». Σπίτια καὶ ἐν αὐτοῖς ὁ Χριστὸς ἱστάμενος, σχίζων χαρτὶ μὲ τὰ χεῖρά του, γραμμέμον μὲ γράμματα ἑβραϊκά· καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ χαρτίου ταῦτα τὰ γράμματα: «Τὸ τοῦ Ἀδάμ χειρόγραφον». Καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη αὐτοῦ ἄνθρωποι γονατισμένοι, νέοι καὶ γέροντες. — κγ') «Ψάλλοντές σου τὸν τόκον». Σπίτια καὶ ἡ Παναγία ἐπὶ θρόνου φέρουσα ὡς βρέφος ἐν ἀγκάλας τὸν Κύριον, καὶ ἔμπροσθεν τῆς ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς, βαστάζοντες ἄλλος Εὐαγγέλιον, ἄλλος θυμιατόν καὶ ὀπισθεν αὐτῶν ψάλλαι (ἄλλοι μὲ σιάδια, ἄλλοι μὲ μακρὲς καὶ λευκὲς σκούφιες) ψάλλοντες, καὶ διάκονοι ἐν μέσῳ αὐτῶν κανοναρχοῦντες μὲ χαρτῖα ἀνοικτά. — κδ') «Ὡ πανύμνητε μήτηρ». Ἡ Παναγία καθήμενη ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ὑποκάτω τῶν ποδῶν τῆς ὑποπόδιον μὲ τρία σκαλοῦνια, καὶ ἔμπροσθεν τοῦ ὑποποδίου βασιλεῖς, ἱερεῖς, ἀρχιερεῖς, ὄσιοι, προσευχόμενοι ἄλλοι γονατιστοί, ἄλλοι ἱστάμενοι καὶ βαστάζοντες χαρτῖα καὶ λέγοντες «Ἀλληλοῦα».

Θεὶ δώδεκα ἀπόστολοι καὶ τὰ σχήματα αὐτῶν.

§ 13. Ὁ Πέτρος γέρων στρογγυλογένης βαστῶν ἐπιστολὴν λέγουσαν: «Πέτρος ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Ἰουλίου κθ').

Ὁ Παῦλος φαρακλός, βουρλογένης, μιξαιπόλιος, βαστῶν τὰς ἰδ' ἐπιστολάς του τυλιγμένας καὶ δεμένας ὄλας ὁμοῦ (Ἰουλίου κθ').

Ὁ Θεολόγος Ἰωάννης, γέρων φαρακλός, μακρυγένης οὐ πολλά, βαστῶν Εὐαγγέλιον (Σεπτεμβ. κς').

Ὁ Ματθαῖος ὁ εὐαγγελιστής, γέρων μακρυγένης, βαστῶν Εὐαγγέλιον (Νοεμβρίου ις').

Ὁ Λουκάς ὁ εὐαγγελιστής, νέος σγουροκέφαλος, ὀλιγογένης, ἱστορίζων τὴν Θεοτόκον (Ὀκτωβρίου ιη').

Ὁ Μᾶρκος ὁ εὐαγγελιστής, μιξαιπόλιος, στρογγυλογένης, βαστῶν Εὐαγγέλιον (Ἀπριλίου κε').

Ὁ Ἀνδρέας, γέρων κατζαρομάλλης, εἰς δύο χωρίζων τὸ γένειον, βαστῶν σταυρὸν καὶ τυλιγμένον χαρτί (Νοεμβρ. λ').

Ὁ Σίμων ὁ Ζηλωτής, γέρων φαρακλός, στρογγυλογένης (Μαΐου ι').

Ὁ Ἰάκωβος νέος ἀρχιγένης (Ἀπριλίου λ').

Ὁ Βαρθολομαῖος νέος ἀρχιγένης (Ἰουνίου ια').

Ὁ Θωμᾶς νέος ἀγένειος (Ὀκτωβρίου ε').

Ὁ Φίλιππος νέος ἀγένειος (Νοεμβρίου ιδ').

Οὗτοι βαστάζουσι χαρτία τυλιγμένα.

Οἱ τέσσαρες εὐαγγελισταί, ὅταν κἀθηνται εἰς σκαμνία καὶ γράφουν.

§ 14. Ὁ Ματθαῖος ὁ εὐαγγελιστὴς γράφων «Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ» (α', 1).

Ὁ Μᾶρκος ὁ εὐαγγελιστὴς γράφων «Ἀρχὴ τοῦ Εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ» (α', 1).

Ὁ Λουκᾶς ὁ εὐαγγελιστὴς γράφων «Ἐπειδὴ περ πολλοὶ ἐπεχείρησαν» (α', 1).

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος καὶ εὐαγγελιστὴς ἐν σπηλαίῳ καθήμενος, βλέπων ὀπισθεν ἐκστατικὸς εἰς τὸν οὐρανόν, τὴν μὲν δεξιὰν χεῖρα ἔχων ἐπάνω εἰς τὰ γόνατά του, τὴν δὲ ἀριστερὰν ἔχων ἀπλωμένην πρὸς τὸν Πρόχορον καὶ ὁ ἅγιος Πρόχορος ἔμπροσθεν αὐτοῦ καθήμενος γράφει: «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ὁ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος» (α', 1). Ἐμπροσθεν δὲ αὐτῶν τὰ τετράμορφα ζῶα μὲ πτερά, βαστάζοντα Εὐαγγέλια καὶ βλέποντα πρὸς αὐτούς: εἰς τὸν Ματθαῖον ἄνθρωπος, εἰς τὸν Μᾶρκον λέων, εἰς τὸν Λουκᾶν μὸσχος, εἰς τὸν Ἰωάννην ἄετός. Τὸ ὅμοιον ἀνθρώπῳ τὴν σάρκωσιν διαγράφει. Τὸ ὅμοιον λέοντι τὸ ἔμπρακτον καὶ βασιλικὸν χαρακτηρίζει. Τὸ ὅμοιον μὸσχῳ τὴν ἱερουργικὴν καὶ ἱερατικὴν ἐμφαίνει. Τὸ ὅμοιον ἀετῷ τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐμφανίζει. Γίνωσκε καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ Ματθαῖος Μᾶρκος Λουκᾶς ἱστορίζονται ἔσω εἰς σπίτια, ὅταν γράφωσι: ὁ δὲ Ἰωάννης ἐν τῷ σπηλαίῳ μετὰ τοῦ Προχόρου.

Οἱ ἐβδομήκοντα ἀπόστολοι.

§ 15. Ὁ Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος γέρων μακρυγένης (Ὀκτωβρίου κγ').

- Ὁ Ματθίας γέρων στρογγυλογένης.
 Ὁ Κλεόπας γέρων ὄξυγένης.
 Ὁ Ἀνδρόνικος νέος σπανός.
 Ὁ Σιλουανός γέρων παρακλός, κοντογένης.
 Ὁ Ἄγαθος γέρων διχαλογένης.
 Ὁ Ἀνανίας γέρων μακρυγένης.
 Ὁ Φίλιππος νέος ἀρχιγένης (Ὁκτ. ια').
 Ὁ Πρόχορος μίξαιπόλιος, διχαλοκοντογένης.
 Ὁ Νικάνωρ νέος ἀρχιγένης.
 (Ὁ) Ἰάκωβος Ἀλφαίου νέος ὄξυγένης ἐκ τῶν δώδεκα.
 Ὁ Ἰούδας ἀδελφός τοῦ Κυρίου, νέος ἀρχιγένης.
 Ὁ Ροῦφος μίξαιπόλιος, πλατυγένης.
 Ὁ Σωσθένης γέρων παρακλός, μακρυγένης.
 Ὁ Λῖνος νέος στρογγυλογένης.
 (Ὁ) Στάχης νέος ὄξυγένης.
 Ὁ Στέφανος νέος ἀγένειος, διάκονος.
 Ὁ Τίμων μίξαιπόλιος, βουρλογένης.
 Ὁ Ἑρμᾶς νέος ἀρχιγένης.
 (Ὁ) Φλέγων νέος ἀγένειος.
 Ὁ Σωσίπατρος νέος στρογγυλογένης.
 Ὁ Ἰάσων νέος ἀρχιγένης.
 Ὁ Γάιος γέρων μακρυγένης.
 (Ὁ) Τυχικός νέος ἀγένειος.
 Ὁ Φιλήμων γέρων περικαπνισμένον ἔχων τὸ γένειον.
 Ὁ Νάρκισσος νέος ἀρχιγένης.
 Ὁ Τρόφιμος μίξαιπόλιος, μακρυγένης.
 Ὁ Καῖσαρ νέος ἀγένειος.
 Ὁ Ζηνᾶς μίξαιπόλιος, στρογγυλογένης.
 Ὁ Ἀρίσταρχος γέρων σγουροκέφαλος.
 Ὁ Μάρκος, ἀνεψιὸς Βαρνάβα, νέος ἀγένειος.
 Ὁ Σίλας νέος ἀρχιγένης.
 Ὁ Γάιος γέρων ὄξυγένης.
 Ὁ Ἑρμῆς γέρων μακροπλατυγένης.
 Ὁ Ἀσύγκριτος γέρων εἰς τρία χωρίζων τὸ γένειον.
 Ὁ Ἀπολλῶς γέρων πλατυγένης.

- Ὁ Κηφᾶς νέος ἀρχιγένης.
- Ὁ Κλήμης γέρων κοντογένης.
- Ὁ Ἰούστος γέρων ὄξυγένης.
- Ὁ Κούαρτος μιξαιπόλιος, μακρυγένης.
- Ὁ Ἐραστος νέος βουρλογένης
- Ὁ Ὀνησιφόρος γέρων.
- Ὁ Κάρπος γέρων εἰς δύο χωρίζων τὸ γένειον.
- Ὁ Εὐδοὸς νέος ἀρχιγένης.
- Ὁ Οὐρβανὸς νέος μακρυγένης.
- Ὁ Ἀριστόβουλος γέρων.
- Ὁ Τυχικὸς νέος ἀρχιγένης.
- Ὁ Συμεών, ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου, ὑπέργηρος.
- Ὁ Πούδης νέος ἀρχιγένης.
- Ὁ Ἡρωδίων γέρων.
- Ὁ Ἀρτεμᾶς νέος ὄξυγένης.
- Ὁ Φιλόλογος μιξαιπόλιος, κοντογένης.
- Ὁ Ὀλυμπᾶς γέρων.
- Ὁ Ῥοδίων νέος.
- Ὁ Λουκᾶς γέρων μακρυγένης.
- Ὁ Ἀπελλῆς νέος κοντογένης.
- Ὁ Ἀμπλίας νέος ἀρχιγένης.
- Ὁ Τίτος νέος ἀγένειος.
- Ὁ Πατροβᾶς νέος βουρλογένης.
- Ὁ Τέρπνους γέρων φαρακλὸς, διχαλογένης.
- Ὁ Θαδδαῖος μιξαιπόλιος, πλατυγένης.
- Ὁ Ἐπαινετὸς νέος εἰς τρία χωρίζων τὸ γένειον.
- Ὁ Ἀχαϊκὸς γέρων μακρυγένης.
- Ὁ Ἀκύλας γέρων εἰς πέντε χωρίζων τὸ γένειον.
- Ὁ Λούκιος νέος ἀγένειος.
- Ὁ Βαρνάβας μιξαιπόλιος, μακρυγένης.
- Ὁ Φουρτουνάτος γέρων στρογγυλογένης.
- Ὁ Ἐπαφρόδιτος νέος ἀγένειος.
- Ὁ Κρήσκης γέρων ὄξυγένης.
- Ὁ Παρμενᾶς νέος.

Οὗτοι βαστοῦν χαρτῖα τυλιγμένα.

Οἱ ἅγιοι ἱεράρχαι καὶ τὰ σχήματα καὶ ἐπιγράμματα αὐτῶν.

§ 16. Ὁ ἅγιος Βασίλειος μῆραιπόλιος, μακρὰν ἔχων τὴν γενειάδα, ὀφρύδια καμαρωτά, λέγει εἰς χαρτί· «Οὐδεὶς ἄξιος τῶν συνδεδεμένων ταῖς σαρκικαῖς ἐπιθυμίαις». Ἰαν. α'.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, νέος ὀλιγογένης, λέγει· «Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον». Νοεμ. ιγ'.

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, γέρων φαρακλός, πλατυγένης, περικαπνισμένον ἔχων τὸ γενεῖον καὶ τὰ ὀφρύδια ἴσα, λέγει· «Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ ἐν ἁγίοις ἀναπαύομενος, ὁ τρισάγιος». Ἰαν. κε'.

Ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας, γέρων φαρακλός, πλατυγένης, λέγει· «Πάλιν καὶ πολλάκις σοὶ προσπίπτομεν». Ἰαν. ιη'.

Ὁ Κύριλλος Ἀλεξανδρείας μῆραιπόλιος, μακροδιχαλογένης, φορῶν εἰς τὴν κεφαλὴν του σκέπασμα μὲ σταυροὺς λέγει· «Ἐξαιρέτως τῆς παναγίας ἀχράντου».

Ὁ ἅγιος Νικόλαος ὁ ἐν Μύροις, γέρων φαρακλός, στρογγυλογένης, λέγει· «Ὁ τὰς κοινὰς ταῦτας καὶ συμφώνους».

Ὁ ἅγιος Σπυρίδων, γέρων μακροδιχαλογένης, φορῶν σκούφιαν λέγει· «Ἔτι προσφερόμέν σοι τὴν λογικὴν».

Ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος, γέρων σγουροκέφαλος, μακρυγένης, λέγει· «Ὁ εὐλογῶν τοὺς εὐλογοῦντάς σε, Κύριε, καὶ (ἀγιάζων)».

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων, γέρων ἀσπρομακρυγένης, λέγει· «Μετὰ τούτων καὶ ἡμεῖς τῶν μακαρίων».

Ὁ ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, γέρων σγουροκέφαλος, διχαλογένης, μακρυμάλλης, λέγει· «Μεμνημένος τοίνυν τῆς σωτηρίου ταύτης ἐντολῆς».

Ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος, γέρων μακρυγένης, λέγει· «Κύριε παντοκράτωρ, ὁ μόνος ἅγιος, ὁ δεχόμενος» κτλ.

Ὁ Σίλβестρος, πάπας Ῥώμης, γέρων μακρυγένης, λέγει· «Σοὶ παρακατατιθέμεθα τὴν ζωὴν ἡμῶν».

Ὁ Ἀνδρέας Κρήτης, γέρων ἀσπρογένης, λέγει· «Πρόσσχες, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐξ ἁγίου». Ἰουλίου δ'.

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης, γέρων ὀξυγένης, λέγει· «Εὐχαριστοῦμέν σοι, βασιλεῦ ἀόρατε, ὁ τῆ» κτλ. Ἰανουαρίου ι'.

Ὁ Πέτρος Ἀλεξανδρείας, γέρων στρογγυλογένης, λέγει· «Τίς σου τὸν χειτῶνα, Σῶτερ, διεῖλε»; Καὶ ὁ Χριστὸς ἰστάμενος ὡς

βρέφος ἔμπροσθέν του, εὐλογῶν αὐτόν, λέγει εἰς χαρτί· « Ἄρειος ὁ ἄφρων καὶ παγκάκιστος, Πέτρε ». Νοεμβρίου κδ'.

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς πολίτης, πλατεῖαν ἔχων τὴν γενειάδα λέγει· « Οἱ λέγοντες τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ υἱοῦ ἐκπορευέσθαι τὴν μοναρχίαν τῆς θεότητος εἰς διαρχίαν τέμνουσι ». Κυριακὴ β' Νηστειῶν.

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος Νεοκαισαρείας, γέρων σγουροκέφαλος, κοντογένης. Νοεμβρίου ιε'.

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Διάλογος, νέος ὀλιγογένης. Μαρτίου ιβ'.

Ὁ Γρηγόριος τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας, γέρων κοντοπλατυγένης. Σεπτεμβρίου λ'.

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος Ἀκραγαντίνων, γέρων κοντογένης. Νοεμ. κγ'.

Ὁ Γερμανὸς Κωνσταντινουπόλεως γέρων σπανός. Μαΐου ιβ'.

Ὁ Ἐπιφάνιος Κύπρου γέρων φαρακλός, ἀσπρογένης.

Ὁ Ἱερόθεος Ἀθηνῶν γέρων μακρυγένης. Ὀκτ. δ'.

[Ὁ ἅγιος Βησσαρίων, μητροπολίτης Δαρίσσης, ὅμοιος τῷ Παλαμᾶ. Σεπτεμβρίου ιε]'¹.

Ὁ Πρόκλος Κωνσταντινουπόλεως γέρων μεγαλογένης. Νοεμ. κ'.

Ὁ Πολύκαρπος Σμύρνης γέρων στρογγυλογένης. Φεβρ. κγ'.

Ὁ Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων μιξαιπόλιος, ὄξυγένης. Μαρτ. ια'.

Ὁ Μεθόδιος Κωνσταντινουπόλεως γέρων φουνογένης. Ἰουν. δ'.

Ὁ Μόδεστος Ἱεροσολύμων γέρων φαρακλός. Δεκεμβρίου ιη'.

Ὁ Βλάσιος Σεβαστείας γέρων σγουροκέφαλος, ὄξυγένης. Φεβρουαρίου ια'.

Ὁ Ἀμβρόσιος Μεδιολάνων γέρων ὄξυγένης. Δεκεμ. ζ'.

Ὁ Παρθένιος Λαμφάκου γέρων πλατυγένης. Φεβρ. ζ'.

Ὁ Ταράσιος Κωνσταντινουπόλεως γέρων ὄξυγένης. Φεβρ. κε'.

Ὁ Ἀντίπας Περγάμου γέρων μακρυγένης. Ἀπρίλ. ια'.

Ὁ Λέων, πάπας Ῥώμης, γέρων μακρυγένης. Φεβρ. ιη'.

Ὁ Λέων Κατάνης γέρων πλατυγένης. Φεβρ. κ'.

Ὁ Ἀχιλλεῖος Δαρίσσης γέρων βουρλογένης. Μαΐου ιε'.

Ὁ Νίκανδρος² Κωνσταντινουπόλεως γέρων. Ἰουνίου β'.

¹ Προσθήκη μεταγενεστέρα.

² Ἀνάγνωθι· « Ὁ Νικηφόρος »

- Ὁ Θεοφύλακτος γέρων σπανός. Μαρτίου η΄.
 Ὁ Ἄνθιμος νέος ὀλιγογένης. Σεπτ. γ΄.
 Ὁ Βαβύλας γέρων πλατυγένης. Σεπτ. δ΄.
 Ὁ Αὐτόνομος γέρων κοντοστρογγυλογένης. Σεπτ. ιβ΄.
 Ὁ Εὐμένιος γέρων στρογγυλογένης. Σεπτ. ιη΄.
 Ὁ Πορφύριος γέρων γυμνοπώγων, ὄξυγένης, Φεβρ. κς΄.
 Ὁ Πατρίκιος νέος ὀλιγογένης. Μαΐου ιδ΄.
 Ὁ Ἀθηνογένης νέος ὄξυγένης. Ἰουλ. ις΄.
 Ὁ Νικηφόρος Κωνσταντινουπόλεως γέρων βουρλογένης. Μαρ-
 τίου ιγ΄.
 Ὁ Μητροφάνης Κωνσταντινουπόλεως γέρων δασυγένης. Ἰουν. δ΄.
 Ὁ Ὑπάτιος γέρων ὄξυγένης. Νοεμ. ιε΄.
 Ὁ Εὐσέβιος ἀρχιγένης. Ἰουν. κβ΄.
 Ὁ Ἀγαπητὸς γέρων ὄξυγένης. Ἀπριλίου ις΄.
 Ὁ Μαρτῖνος Ῥώμης νέος ὄξυγένης. Σεπτ. ις΄.
 Ὁ Ἰωσήφ Θεσσαλονίκης νέος ὄξυγένης. Ἰουλίου ιε΄.
 Ὁ Θεράπων γέρων κοντογένης, βαστῶν φλεβότομον. Μαΐου ιδ΄.
 Ὁ Ἐλευθέριος νέος ἀρχιγένης. Δεκεμβρίου ιε΄.
 Ὁ Μελέτιος γέρων μακρυγένης, εἰς τρία χωρίζων τὸ γένειον.
 Φεβρουαρίου ιβ΄.
 Ὁ Βουκόλος Σμύρνης γέρων, εἰς τρία χωρίζων τὸ γένειον.
 Φεβρουαρίου ς΄.
 Ὁ Βασιλεὺς Ἀμασειᾶς γέρων ὄξυγένης, ὅμοιος τοῦ μεγάλου
 Βασιλείου. Ἀπριλίου κς΄.
 Ὁ Παῦλος ὁ ὁμολογητὴς νέος κοντοδιχαλογένης. Νοεμ. ς΄.
 Ὁ Ἀμφιλόχιος γέρων πολλά. Νοεμβρ. κγ΄.
 Ὁ Κύριλλος Ἱεροσολύμων γέρων στρογγυλογένης. Μαρτ. ιη΄.
 Ὁ Ἀβέρκιος γέρων πολυγένης. Ὀκτ. κβ΄.
 Ὁ Κυπριανὸς νέος σγουροκέφαλος, μακροδιχαλογένης. Ὀκτ. β΄.
 Ὁ Ἰωάννης ὁ Νηστευτὴς γέρων οὐ πολλά. Σεπτ. β΄.
 Ὁ Δονᾶτος Εὐροίας γέρων ἀσπρογένης. Ἀπριλίου λ΄.
 Ὁ Μιχαὴλ Συνάδων γέρων ὄξυγένης. Μαΐου κγ΄.
 Ὁ Λεονίδης γέρων κοντογένης. Ἀπριλίου ις΄.
 Ὁ Ἰππόλυτος Ῥώμης νέος ὀλιγογένης. Ἰανουαρίου λ΄.
 Ὁ Κλήμης Ῥώμης γέρων πλατυγένης. Νοεμβρίου κγ΄.

- Ὁ Κλήμης Ἀγκύρας πολιός, στρογγυλογένης. Ἰαν. κγ'.
 Ὁ Χαραλάμπης ἱερεὺς γέρων ὄξυδιχαλογένης. Φεβρ. ι'.
 Ὁ Ἰωσήφ ὁ πρεσβύτερος γέρων ὄξυγένης. Ἀπρ. γ'.

Οἱ ἅγιοι διάκονοι.

§ 17. Ὁ Στέφανος ὁ πρωτομάρτυς καὶ ἀρχιδιάκονος νέος ἀγένειος. Δεκεμβρίου κζ'.

- Ὁ Ῥωμανὸς ὁ μελωδὸς νέος ἀρχιγένης. Ὀκτ. α'.
 Ὁ Εὐπλος νέος ἀγένειος. Αὐγούστου ια'.
 Ὁ Λαυρέντιος νέος ἀρχιγένης. Αὐγούστου ι'.
 Ὁ Ρουφῖνος νέος ἀγένειος. Ἀπριλίου ζ'.
 Ὁ Βενιαμὴν νέος ἀρχιγένης. Ὀκτ. ιγ'.
 Ὁ Ἀειθαλᾶς νέος ἀγένειος. Δεκεμ. ια'.
 Ὁ Κύριλλος νέος ἀγένειος. Μαρτίου κδ'.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες καὶ τὰ σχήματα αὐτῶν.

§ 18. Ὁ ἅγιος Γεώργιος νέος ἀγένειος. Ἀπριλίου κγ'.

- Ὁ ἅγιος Δημήτριος νέος μουστακίζων. Ὀκτ. κς'.
 Ὁ Προκόπιος νέος ἀγένειος. Ἰουλίου η'.
 Ὁ Θεόδωρος ὁ στρατηλάτης νέος σγουροκέφαλος, βουρλογένης. Φεβρουαρίου η'.
 Ὁ Θεόδωρος ὁ Τήρων μαυρογένης, τὰ μαλλία ἄνωθεν τῶν ὠτίων ἔχων. Φεβρουαρίου ιζ'.
 Ὁ Μερκούριος νέος ἀρχιγένης. Νοεμβρίου κε'.
 Ὁ Ἀρτέμιος ὅμοιος τοῦ Χριστοῦ τὸ εἶδος. Ὀκτ. κ'.
 Ὁ Νικήτας, καὶ αὐτὸς ὅμοιος αὐτῷ. Σεπτ. ιε'.
 Ὁ Μηγᾶς ὁ Αἰγύπτιος γέρων στρογγυλογένης. Νοεμ. ια'.
 Ὁ Βίκτωρ καὶ Βικέντιος νέοι ἀγένειοι.
 Ὁ Ἰάκωβος ὁ Πέρσης νέος μαυροδιχαλογένης. Σεπτ. κζ'.
 Ὁ Καλλίστρατος νέος μαυροδιχαλογένης. Σεπτ. κζ'.
 Ὁ Γουρίας γέρων κοντογένης. Νοεμ. ιε'.
 Ὁ Σαμωνᾶς νέος κοντογένης.
 Ὁ Ἀβιβος διάκονος, στρογγυλογένης ὀλίγον.
 Ὁ Ἀρέθας γέρων ὄξυγένης. Ὀκτ. κδ'.
 Ὁ Μηγᾶς ὁ καλλικέλαδος νέος ὄξυγένης. Δεκ. ι'.

- 'Ο Ἑρμογένης ἀρχιγένης.
 'Ο Εὐγράφος ἀγένειος.
 'Ο Εὐστάθιος ὁ Πλακίδας μίξαιπόλιος, στρογγυλογένης. Σεπτ. κ'.
 'Ο Ἀγάπιος καὶ Θεόπιστος οἱ υἱοὶ τοῦ νέου ἀγένειοι.
 'Ο Σέργιος καὶ Βάκχος νέοι ἀγένειοι. 'Οκτ. ζ'.
 'Ο Ἑρμόλος γέρων στρογγυλογένης.
 'Ο Στρατόνικος νέος ἀγένειος. Ἰαν. ιγ'.
 'Ο Γυμνάσιος νέος στρογγυλογένης. 'Οκτ. ιδ'.
 'Ο Ναζάριος μίξαιπόλιος, ὀλιγογένης.
 'Ο Γερβάσιος νέος πλατυγένης.
 'Ο Πορτάσιος (γρ. Προτάσιος) νέος κοντογένης.
 'Ο Κέλσιος νέος ἀγένειος.
 'Ο Πρόβος γέρων. 'Ο Τάραχος νέος. 'Ο Ἀνδρόνικος ἀρχιγένης.
 'Οκτωβρίου ιβ'.
 'Ο Νέστωρ νέος ἀγένειος. 'Οκτωβρίου κζ'.
 'Ο Μαρκιανὸς καὶ Μαρτύριος νέοι βαστοῦντες καλαμάρια.
 'Οκτωβρίου κε'.
 'Ο Ὀνησιφόρος νέος ἀρχιγένης. Νοεμ. θ'.
 'Ο Σιτίνιος γέρων κοντογένης. Νοεμ. κγ'.
 'Ο Πάμφιλος νέος ὀλιγογένης. Φεβρ. ις'.
 'Ο Εἰρήναρχος νέος ἀγένειος. Νοεμ. κδ'.
 'Ο Πλάτων καὶ Ῥωμανὸς νέοι ἀγένειοι. Νοεμ. ιη'.
 'Ο Ἀδριανὸς νέος ὄξυγένης. Αὐγούστου κς'.
 'Ο Λουκιανὸς νέος ἀγένειος. 'Οκτωβρίου ις'.
 'Ο Δεόντιος νέος ἀγένειος. Ἰουνίου ιη'.
 'Ο Γόρδιος νέος ἀρχιγένης. Ἰαν. γ'.
 'Ο Νεόφυτος νέος ἀγένειος. Ἰαν. κα'.
 'Ο Φλωρος καὶ Λαῦρος νέοι ἀγένειοι. Αὐγ. ιη'.
 'Ο Βονιφάτιος νέος. 'Ο Αἰμιλιανὸς νέος. Δεκεμ. ιδ'.
 'Ο Ἀκάκιος ὁμοίος τῷ ἁγίῳ Μερκουρίῳ.
 'Ο Λουκιλιανὸς μίξαιπόλιος, στρογγυλογένης. Ἰουν. γ'.
 'Ο Ἀγαθόνικος νέος ὀλιγογένης. Αὐγ. κβ'.
 'Ο Εὐλάμπιος νέος στρογγυλογένης. 'Οκτ. ι'.
 'Ο Νικηφόρος νέος στρογγυλογένης. Φεβρ. θ'.
 'Ο Οὔαρος νέος κοντογένης. 'Οκτ. ιδ'.

- Ὁ Μώκιος νέος ὀλιγογένης. Ἰαν. κθ'.
 Ὁ Ζηνόβιος νέος ἀρχιγένης. Ὀκτ. λ'.
 Ὁ Μαῦρος νέος στρογγυλογένης. Ὀκτ. ιζ'.
 Ὁ Πολύευκτος νέος κοντογένης. Ἰαν. θ'.
 Ὁ Γοβδελαῆς νέος ἀγένειος. Σεπτ. κθ'.
 Ὁ Λοῦππος νέος ἀγένειος. Αὐγ. κγ'.
 Ὁ Ἰωάννης ὁ νέος μάρτυς ὅμοιος Νέστορος. Ἀπρ. ιη'.
 Ὁ Κήρυκος τριετής. Ἰουλ. ιε'.
 Ὁ Ἰουλιανὸς ὁ Αἰγύπτιος νέος ἀρχιγένης. Ἰαν. η'.
 Ὁ Μάμας νέος ἀγένειος. Σεπτ. β'.
 Ὁ Ἀκίνδυνος νέος ὄξυγένης. Νοεμβρ. ιβ'.
 Ὁ Πηγάσιος νέος στρογγυλογένης Νοεμ. ιβ'.
 Ὁ Ἀφθόνιος νέος διγαλογένης. Νοεμ. ιβ'.
 Ὁ Ἐλπιδοφόρος καὶ Ἀνεμπόδιστος νέοι ἀγένειοι. Νοεμ. ιβ'.
 Ὁ Σεβαστιανὸς νέος ἀρχιγένης. Δεκ. ιη'.
 Ὁ Ἀνδρέας ὁ στρατηλάτης γέρων σγουροκέφαλος. Αὐγ. ιθ'.
 Ὁ Μαυρίκιος μίξαιπόλιος, στρογγυλογένης. Δεκ. κζ'.
 Ὁ Θεόδουλος νέος ἀρχιγένης. Ἀπρ. δ'.
 Ὁ Ἀγαθόπους ἀγένειος. Ἀπρ. δ'.
 Ὁ Κρήσκις ὁ ἐν Μύροις νέος ἀρχιγένης. Ἀπρ. ιε'.
 Ὁ Ἰσίδωρος ὁ ἐν Χίῳ ἀρχιγένης, ὅμοιος Ἀρτεμίου. Μαΐου ιδ'.
 Ὁ Χριστοφόρος νέος ἀγένειος. Μαΐου θ'.

Οἱ πέντε μάρτυρες.

- § 19. Ὁ Εὐστράτιος γέρων ὄξυγένης.
 Ὁ Αὐξέντιος γέρων ὄξυγένης, σγουροκέφαλος.
 Ὁ Μαρδάριος γέρων στρογγυλογένης.
 Ὁ Εὐγένιος νέος ἀρχιγένειος.
 Ὁ Ὁρέστης νέος ἀγένειος.
- } Δεκ. ιγ'.

Οἱ δέκα μάρτυρες.

- § 20. Ὁ Θεόδουλος νέος ἀγένειος.
 Ὁ Σατορνῖνος νέος ἀρχιγένης.
 Ὁ Εὐπόρος νέος στρογγυλογένης.
 Ὁ Γελάσιος νέος ἀρχιγένης.
- } Δεκ. κγ'.

- Ὁ Εὐνικιανὸς γέρων ὄξυγένης.
- Ὁ Ζωτικὸς νέος ὄξυγένης.
- Ὁ Ἀγαθόπους νέος ἀγένειος.
- Ὁ Βασιλειδῆς νέος στρογγυλογένης.
- Ὁ Εὐάρεστος νέος σγουροκέφαλος μουστακίζων.
- Ὁ Πόμπιος γέρων ὄξυγένης.

Δεξ. κγ'.

Οἱ ἅγιοι μ' μάρτυρες οἱ ἐν Σεβαστείᾳ.
Μαρτίου θ'.

- § 21. Ὁ Ἠσύχιος νέος μουστακίζων.
- (Ὁ) Μελίτων νέος ἀγένειος.
 - Ὁ Ἡράκλειος νέος ὄξυγένης.
 - (Ὁ) Σμάραγδος μουστακίζων.
 - Ὁ Δόμνος γέρων ὄξυγένης.
 - (Ὁ) Εὐνοϊκὸς νέος στρογγυλογένης
 - Ὁ Οὐάλης νέος ὄξυγένης.
 - (Ὁ) Βιβιανὸς γέρων ὄξυγένης.
 - Ὁ Κλαύδιος γέρων σγουροκέφαλος, κοντογένης.
 - Ὁ Πρίσκος γέρων ὀλιγογένης.
 - Ὁ Θεόδουλος μιξαιπόλιος, ὄξυγένης.
 - Ὁ Εὐτύχιος γέρων ὄξυγένης.
 - (Ὁ) Ἰωάννης νέος ὄξυγένης.
 - Ὁ Ξανθίας νέος σγουροκέφαλος.
 - Ὁ Ἡλιανὸς γέρων πλατυγένης.
 - Ὁ Σισίνιος γέρων φαρακλός, στρογγυλογένης.
 - Ὁ Κυρίων νέος ἀγένειος.
 - (Ὁ) Ἀγγίας νέος ἀγένειος.
 - Ὁ Ἀέτιος νέος ἀρχιγένης.
 - Ὁ Φλάβιος νέος σγουροκέφαλος.
 - Ὁ Ἀκάχιος νέος ὄξυγένης.
 - Ὁ Ἐχθίκιος νέος ἀγένειος.
 - Ὁ Λυσίμαχος γέρων διχαλογένης.
 - Ὁ Ἀλέξανδρος νέος σγουροκέφαλος, ὄξυγένης.
 - Ὁ Ἠλίας νέος στρογγυλογένης.
 - Ὁ Γοργόνιος μιξαιπόλιος, φαρακλός, στρογγυλογένης.

- Ὁ Θεόφιλος νέος ἀγένειος.
- Ὁ Δομετιανὸς μιξαιπόλιος, ὄξυγένης.
- Ὁ Γάιος γέρων ὄξυγένης
- Ὁ Γοργόνιος νέος μουστακίζων.
- Ὁ Εὐτυχῆς νέος ἀρχιγένης.
- Ὁ Ἀθανάσιος γέρων εἰς πέντε χωρίζων τὸ γένειον.
- Ὁ Κύριλλος νέος στρογγυλογένης.
- Ὁ Σακέρδων γέρων ὄξυγένης.
- Ὁ Οὐαλέριος νέος κοντογένης.
- Ὁ Φιλοκτήμων νέος στρογγυλογένης.
- Ὁ Σεβηριανὸς νέος σπανός, φαρακλός.
- Ὁ Λουδίων νέος ἀγένειος.
- Ὁ ἅγιος Κάνδιδος, ὁ φύλαξ αὐτῶν, νέος ἀρχιγένης.

Οἱ ἅγιοι Μακκαβαῖται.

Αὐγούστου α'.

- § 22. Ὁ ἅγιος Ἀβείβ μουστακίζων.
- Ὁ Γουρίας καὶ Ἀντώνιος νέοι ἀγένειοι.
 - Ὁ Ἐλεάζαρ καὶ Εὐσεβωνᾶς νέοι ἀγένειοι.
 - Ὁ Ἀλεῖμ καὶ Μάρκελλος παιδία.
 - Ὁ ἅγιος Ἐλεάζαρ, ὁ διδάσκαλος αὐτῶν, γέρων μακρυγένης.
 - Ἡ ἅγια Σολομονή, ἡ μήτηρ αὐτῶν, γραῦς.

Οἱ ἅγιοι ἑπτὰ παῖδες ἐν Ἐρέσφ, ἐν σπηλαίῳ κοιμώμενοι.

- § 23. Ὁ Μαξιμιλιανός, ὁ Ἰάμβλιχος, ὁ Μαρτινιανός, ὁ Διονύσιος, ὁ Ἀντώνιος, ὁ Ἐξακουστωδιανός, ὁ Κωνσταντῖνος, νέοι ἀγένειοι. Ὁκτ. κγ'. Αὐγ. δ'.

Οἱ ἅγιοι Ἀνάργυροι.

- § 24. Τρεῖς εἰσὶν αἱ συζυγαί τῶν ἁγίων Ἀναργύρων, ὧν τὰ ὀνόματα Κοσμᾶς καὶ Δαμιανός. οἱ μὲν ἀπὸ Ῥώμης. οἱ δὲ ἐξ Ἀσίας. οἱ δὲ ἐξ Ἀραβίας.

Οἱ ἀπὸ Ῥώμης Κοσμᾶς καὶ Δαμιανός νέοι ὄξυγένειοι. Ἰουλ. α'.

Οἱ ἐξ Ἀσίας νέοι ἀρχιγένειοι. Νοεμ. α'.

Οἱ ἐξ Ἀραβίας μελανοί, ἀρχιγένειοι, ἔχοντες εἰς τὰ κεφάλια μανδύλια τυλιγμένα.

- Ὁ ἅγιος Κύρος γέρων φαρακλός, μακροδιχαλογένης. Ἰαν. λα'.
 Ὁ ἅγιος Ἰωάννης μιζαιπόλιος, ὄξυγένης. Ἰαν. λα'.
 Ὁ Παντελεήμων νέος ἀγένειος, σγουροκέφαλος. Ἰουλ. κζ'.
 Ὁ ἅγιος Ἐρμόλαος ἱερεὺς γέρων, ὄξυγένης. Ἰουλ. κς'.
 Ὁ ἅγιος Σαμφών ἱερεὺς γέρων, στρογγυλογένης.
 Ὁ Διομήδης νέος ὄξυγένης. Αὐγ. ις'.
 Ὁ Φώτιος καὶ Ἀνίκητος νέοι ἀγένειοι. Αὐγ. ιβ'.
 Ὁ Θαλλέλαιος νέος μαυρογένης. Μαΐου κ'.
 Ὁ Τρύφων νέος ἀγένειος, κατσαρομάλλης. Φεβρ. α'.

Οἱ ὅσοι καὶ τὰ σχήματα αὐτῶν καὶ ἐπιγράμματα.

§ 25. Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος γέρων κοντοδιχαλογένης, ἔχων γυμνὸν ὀλίγον τὸν πώγωνα καὶ φορῶν σκέπασμα λέγει· «Μὴ ἀπατῶ, μοναχέ, χορτασιά κοιλίας. Ὑποταγή μετὰ ἐγκρατείας ὑποτάσσει τοὺς δαίμονας». [Ἔτερον ἐπίγραμμα τοῦ Ἀντωνίου· «Εἶδον ἐγὼ τὰς παγίδας τοῦ διαβόλου ἠπλωμένας ἐν τῇ γῆ καὶ εἶπον· Τίς δύναται ἐκφυγεῖν ταύτας; καὶ εἶπέ μοι ἄγγελος· Ἡ ταπεινοφροσύνη»]¹.

Ὁ ἅγιος Εὐθύμιος γέρων φαρακλός, μακρὰν ἔχων τὴν γενειάδα ἕως τοὺς μηρούς, λέγει· «Ἀδελφοί, τὰ ὅπλα τοῦ μοναχοῦ εἰσὶν ἡ μελέτη, ἡ προσευχή, ἡ διάκρισις, ἡ ταπεινοφροσύνη καὶ ἡ κατὰ Θεὸν ὑπακοή». Ἰαν. κ'.

Ὁ ἅγιος Σάββας γέρων, ἔχων τὸ γένειον εἰς δύο χωρισμένον καὶ τὸν πώγωνα βαδαρόν, λέγει· «Ὅστις σῶμα ἐνίκησε, οὗτος φύσιν ἐνίκησε· ὁ δὲ φύσιν νικήσας πάντως ὑπὲρ φύσιν ἐγένετο». Δεκεμβρίου ε'.

Ὁ ἅγιος Ἀρσένιος γέρων σγουροκέφαλος, μακροπλατυγένης, λέγει· «Ἀδελφοί, δι' ὃ ἐξήλθετε ἀγωνίσασθε καὶ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας μὴ ἀμελήσητε». Μαΐου η'.

Ὁ ἅγιος Θεοδοσίας ὁ Κοινοβιάρχης γέρων διχαλογένης. Ἰανουαρίου ια'.

Ὁ ἅγιος Ἰλαρίων ὁ μέγας γέρων βουρλογένης, εἰς τρία χωρίζων τὸ γένειον. Ὀκτ. κα'.

Ὁ ἅγιος Παχώμιος γέρων φαρακλός εἰς πέντε χωρίζων τὸ γένειον λέγει· «Ἀγρυπνον ὄμμα οἶδε τὸν νοῦν ἀγνίξειν. | θραύειν

¹ Πρὸσθήκη μεταγενεστέρη ἐν τῇ φσ.

πύρωσιν, φάσματα φυγαδεύειν». Ἐμπροσθεν δὲ αὐτοῦ ἄγγελος Κυρίου φορῶν σχῆμα μοναχικόν, μανθῶαν καὶ κουκούλλι εἰς τὴν κεφαλὴν του, καὶ δεικνύων αὐτὸ πρὸς αὐτὸν δακτυλοειδῶς λέγει εἰς χαρτί· «Ἐν τούτῳ τῷ σχήματι σωθήσεται πᾶσα σὰρξ, ὧ Παχώμιε». Μαΐου ιε'.

Ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ ἐν τῷ Ἄθῳ γέρον φαρακλός, ὄξυγένης, λέγει· «Οὐδὲν ἄλλο βλάπτει τοὺς μοναχοὺς καὶ χαροποιεῖ τοὺς δαίμονας, ὥς τὸ κρύπτειν τοὺς ἰδίους λογισμοὺς». Ἰουλ. ε'.

Ὁ ἅγιος Θωμᾶς ὁ ἐν τῷ Μαλαιῷ γέρον φαρακλός, κατσαρογένης. Ἰουλίου ζ'.

Ὁ ἅγιος Ἰλαρίων γέρον σγουροκέφαλος, κοντοδιχαλογένης. Μαΐου δ'.

Ὁ ἅγιος Παῦλος ὁ Θηβαῖος γέρον, ἔχων τὰ γένηα μακρὰ ἕως τὴν μέσην, φορῶν ψιᾶθιον λέγει· «Ὡς χόρτος ἡμῶν τῶν βροτῶν αἱ ἡμέραι Δαβὶδ ἔφησε· μὴ τις ἀμφιβαλλέτω. Τοῖνον ἄξιον χόρτον ἡμᾶς ἐσθίειν καὶ ἐνδοεῦσθαι διὰ παντός τοῦ βίου». Ἰανουαρίου ιε'.

Ὁ ἅγιος Στέφανος ὁ Νέος, ὁ ὁμολογητής, νέος ὄξυγένης· βαστῶν ἐν τῇ δεξιᾷ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ λέγει· «Εἴ τις οὐ προσκυνεῖ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν περιγραπτὸν ἐν εἰκόνι, εἴη ἀνάθεμα». Νοεμβρίου κη'.

Ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ ὁμολογητής γέρον φαρακλός λέγει· «Ἀδελφέ, δάμαζε τὴν σάρκα καὶ σχολάζε εἰς εὐχάς». Ἰαν. κα'.

Ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Τριχινᾶς γέρον μακροδιχαλογένης. Ἀπρ. κ'.

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ ἐν τῷ Ἀκρίτῳ γέρον στρογγυλογένης. Ἀπριλίου κβ'.

Ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Συκεώτης γέρον κοντογένης. Ἀπρ. κβ'.

Ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης γέρον φαρακλός, διχαλογένης. Νοεμβρίου ια'.

Ὁ ἅγιος Θεόκτιστος μαυροφουντογένης. Ἰαν. δ'.

Ὁ ἅγιος Μαρτινιανὸς γέρον ὄξυγένης λέγει· «Φεῦγε, μοναχέ, ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ σφίζου». Φεβρ. ιγ'.

Ὁ ἅγιος Παφνούτιος γέρον μακροδιχαλογένης, φαρακλός, λέγει· «Ὅπου περ ἂν ᾔης, μὴ μέτρει σεαυτὸν καὶ ἀναπαύη». Ἀπρ. κ'.

Ὁ ἅγιος Ἀβράμιος γέρον μεγαλοξυγένης. Ὀκτ. κδ'.

Ὁ ἅγιος Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης, γέρων ὀξυγένης, λέγει· «Εἴ τις τὸν κόσμον ἐμίσησε, οὗτος τοῦ ἐχθροῦ τὰς παγίδας διέφυγεν». Φεβρουαρίου δ'.

Ὁ ἅγιος Ποιμὴν γέρων μακροτριχαλογένης. Αὐγ. κζ'.

Ὁ ἅγιος Ἀκάκιος γέρων φαρακλός, κοντοβουρλογένης. Αὐγ. κη'.

Ὁ ἅγιος Μωϋσῆς ὁ Αἰθίοψ, γέρων κατσαροστρογγυλογένης, λέγει· «Ὁφείλει ἄνθρωπος κρῖναι ἑαυτὸν ἀπὸ παντὸς πράγματος». Αὐγούστου κη'.

Ὁ ἅγιος Λουκάς ὁ Στειρίου, νέος ὀξυγένης, λέγει· «Μέλλει τῷ Θεῷ λόγοις οἷς αὐτὸς οἶδεν ἀρρήτοις δοξάσαι τοῦτον τὸν τόπον, πληθὺς πιστῶν ἔρχεσθαι μέχρι τέλους». Φεβρ. ζ'.

Ὁ ἅγιος Μάρκος γέρων σπανός, ἔχων ὀλίγας τρίχας εἰς τὸν πώγωνα. Μαρτίου κε'.

Ὁ ἅγιος Δανιὴλ ὁ τῆς Σκήτεως γέρων ὀξυγένης.

Ὁ ἅγιος Κασσιανός ὁ Ῥωμαῖος, γέρων ὀξυγένης, λέγει· «Τύρβη ματαία κοσμητῶν φροντισμάτων | τὴν ψυχικὴν ἤμβλυνεν ὀξυδερκίαν». Φεβρουαρίου κθ'.

Ὁ ἅγιος Νεῖλος, γέρων μακροδιχαλογένης, λέγει· «Κενὰ σοβεῖς. ἄλαινα φαύλη καρδιά, | ἢ τὸν νοητὸν ἀθετοῦσα νομφίον». Νοεμ. ιβ'.

Ὁ ἅγιος Γεράσιμος γέρων δασυγένης. Μαρτίου δ'.

Ὁ ἅγιος Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος γέρων πολλά. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἰλαρὸς καὶ χαρίτης. Ἰανουαρίου ιθ'.

Ὁ Ἰωάννης ὁ τῆς Κλίμακος, γέρων μεγαλογένης, λέγει· «Ταῖς ἀρεταῖς πρόβαινε ὡσπερ βαθμίσι | τὸν νοῦν ἀνοψῶν πρακτικαῖς θεωρίαις». Μαρτίου λ'.

Ὁ ἅγιος Ὑπερέχιος γέρων φαρακλός, διχαλογένης. Αὐγ. ζ'.

Ὁ ἅγιος Στυλιανός ὁ Παφλαγών, γέρων δασυγένης, λέγει· «Παίδων φύλαξ πέφυκα· Χριστοῦ τὸ δῶρον». Νοεμ. κς'.

Ὁ ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος γέρων σπανός, ἔχων ὀλίγα γένεια· φορῶν σκέπασμα λέγει· «Παθήρσια γέλωτι συγκεκραμένη | ψυχὰς ἀπὸ γῆς εὐχερῶς καταστρέφει». Ἰαν. κη'.

Ὁ ἅγιος Χαρίτων, γηραιὸς πάνυ, (λέγει)· «Εἰ πατέρα καλεῖν με θέλετε, μίμεισθέ μου τὸν βίον καὶ τὰς πράξεις». Σεπτ. κη'.

[Ὁ ἅγιος Ἰσαὰκ ὁ Σύρος γέρων μεγαλογένης, φορῶν σκέπασμα]¹.

¹ Προσθήκη μεταγενεστέρα.

Ὁ ἅγιος Ἰωαννίκιος γέρων μακρυγένης, μακρομάλλης, μονο-
χίτων, ἀνυπόδητος, ἔχων γυμνωμένας χεῖρας καὶ πόδας καὶ βα-
στῶν σταυρὸν λέγει εἰς χαρτί· «Ἡ ἐλπίς μου ὁ Πατήρ, κατα-
φυγή μου ὁ Υἱός, σκέπη μου τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Τριάς ἁγία».
Νοεμβρίου δ'.

Ὁ ἅγιος Ζαχαρίας γέρων εἰς πέντε χωρίζων τὸ γένειον.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ μονάζων γέρων πολλά.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χοζεβίτης γέρων μακροδιχαλογένης.

Ὁ ἅγιος Ἀμμούν γέρων μακρομάλλης.

Ὁ ἅγιος Θεόδουλος γέρων ὀξυγένης.

Ὁ ἅγιος Μαρκιανὸς γέρων φαρακλός.

Ὁ ἅγιος Λάζαρος ὁ ὁμολογητὴς γέρων μακρυγένης, φαρα-
κλός. Νοεμβρίου ζ'.

Ὁ ἅγιος Βασίλειος ὁ Νέος μίξαιπόλιος, κατσαρογένης. Φεβρ. κη'.

Ὁ ἅγιος Δομετιανὸς γέρων ὀξυγένης. Ἰαν. ι'.

Ὁ ἅγιος Βενέδικτος γέρων ὀλιγογένης. Μαρτίου ιδ'.

Ὁ ἅγιος Ὀνούφριος γέρων γυμνός, μακρομάλλης, ἔχων τὰ
γένεια μακρὰ ἕως τοὺς πόδας, λέγει «Μὴ κόρος ἐντέρων σε
Χριστοῦ χωρίση· | μὴ βόρβορός σε τῶν παιδῶν καθηρόνη· | εἰ
δ' οὖν, δακρῦσεις ἐν φλογὶ τῇ παμφάτῳ». Ἰουνίου ιβ'.

Ὁ ἅγιος Πέτρος ὁ Ἀθωνίτης γέρων ὀλόγυμνος, ἔχων τὸ γέ-
νειον ὡς τὰ γόνατα, βαστῶν σταυρὸν λέγει· «Μοναχός ἐστιν ἀλη-
θής ὁ μὴδὲν ἔχων ἐν τῷ παρόντι βίῳ. εἰ μὴ μόνον τὸν Χριστόν».

Ὁ ἅγιος Βαρλαάμ γέρων ἀσπρογένης. Αὐγ. κς'.

Ὁ ἅγιος Ἰωάσαφ ὁ βασιλεὺς Ἰνδίας νέος ἀρχηγένης, φορῶν
κορώνα λέγει· «Τυφὼν μαραίνει τὸ δροσῶδες τῶν φύλλων, | τῷ-
φος δὲ τεφροῖ τῆς ψυχῆς τὴν λαμπάδα». Αὐγούστου κς'.

Ὁ ἅγιος Κυριακὸς ὁ ἀναχωρητὴς γέρων ὀξυγένης. Σεπτ. κθ'.

Ὁ ἅγιος Σισόης γέρων πλατυγένης, φαρακλός. Ἰουλίου ς'.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Παλαιολαυρίτης γέρων κοντογένης. Ἀπρι-
λίου ιδ'.

Ὁ ἅγιος Δαβίδ ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ γέρων μακρομάλλης, ἔχων
τὰ γένεια μακρὰ ἕως τοὺς πόδας. Ἰουνίου κς'.

Ὁ Ἰωάννης ὁ Κολοβός γέρων μακρυγένης, εἰς πέντε χωρίζων
τὸ γένειον. Νοεμ. θ'.

Ὁ ἅγιος Παῦλος ἐν τῷ Λάτρῳ γέρων φαρακλός, εἰς πέντε χωρίζων τὸ γένειον καὶ φορῶν αἴγειον δέρμα. Δεκεμβρίου ιε'.

Ὁ ἅγιος Ἀκάκιος ὁ ἐν τῇ Κλίμακι νέος ἀρχιγένης. Νοεμ. κς'.

Ὁ ἅγιος Πατάπιος γέρων ὀξυγένης. Δεκεμβρίου η'.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Καλυβίτης νέος ἀγένειος, βαστῶν κλεισμένον Εὐαγγέλιον. Ἰανουαρίου ιε'.

Ὁ Ἰωάννης ὁ Ψυχαίτης γέρων φαρακλός, βουρλογένης. Μαΐου ζ'.

Ὁ ἅγιος Παῦλος ὁ ἀπλοῦς γέρων ὀλιγογένης. Μαρτίου ζ'.

Ὁ ἅγιος Παῦλος ὁ ὑποτακτικὸς μιξαιπόλιος, διχαλογένης. Δεκ. ζ'.

Ὁ ἅγιος Αὐξέντιος ὁ ἐν τῷ βουρῷ γέρων ὀξυγένης. Φεβρ. ιδ'.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ ἠγούμενος τῆς μονῆς τῶν Καθαρῶν γέρων. Ἀπριλίου κς'.

Ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ διὰ Χριστὸν σαλός γέρων ὀξυγένης. Ἰουλ. κα'.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ σὺν αὐτῷ γέρων κοντογένης.

Ὁ ἅγιος Λαμπαδὸς νέος κοντοδιχαλογένης. Ἰουλίου ε'.

Ὁ ἅγιος Στέφανος ὁ Σαββαίτης νέος ὀξυγένης. Ἰουλίου ιγ'.

Ὁ ἅγιος Ἀλέξιος, ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ὅμοιος τῷ Προδρόμῳ. Μαρτίου ις'.

Ὁ ἅγιος Ἀναστάσιος ὁ Πέρσης νέος ὀξυγένης. Ἰαν. κβ'.

Ὁ ἅγιος Νίκων ὁ Μετανοεῖτε νέος στρογγυλογένης, μακρότριχος, ἔχων τὰς τρίχας ἠγριωμένας. Νοεμ. κς'.

Ὁ ἅγιος Εὐνοφῶν γέρων ὀξυγένης. Ἰανουαρίου κς'.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, μιξαιπόλιος, βουρλογένης.

Ὁ ἅγιος Ἀρκάδιος, ὁ ἕτερος υἱὸς αὐτοῦ, νέος ὀξυγένης.

Οἱ στυλῖται.

§ 26. Ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ Θαυμαστοορεῖτης γέρων στρογγυλογένης. Μαΐου κδ'.

Ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ Στυλίτης γέρων κοντοδιχαλογένης. Σεπτ. α'.

Ὁ ἅγιος Δανιὴλ ὁ Στυλίτης γέρων ὀξυγένης. Δεκ. ια'.

Ὁ ἅγιος Ἀλόπιος ὁ Κιονίτης γέρων μακρυγένης. Νοεμ. κς'.

Ὁ ἅγιος Λουκάς, ὁ νέος στυλίτης, μιξαιπόλιος, διχαλογένης. Δεκεμβρίου ια'.

Οἱ ποιηταί.

§ 27. Γερμανὸς ὁ πατριάρχης, γέρων σπανός, λέγει· «Ἀγάλεται ὁ χορὸς τῶν ἁγίων εἰς αἰῶνας· βασιλείαν γὰρ οὐρανῶν ἐκληρονόμησαν».

Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων μῆταιπόλιος, ὄξυγένης, λέγει· «Ἄκουε οὐρανὸν καὶ ἐνωτίζου ἢ γῆ· σαλευθήτω τὰ»:

Φιλόθεος πατριάρχης, γέρων ὄξυγένης, (λέγει)· «Σεσωμάτωται τὸ μύρον τὸ οὐράνιον, Χριστὸς ὁ Κύριος διὰ φι»:

Ἄνδρέας Κρήτης, γέρων ἀσπρογένης, (λέγει)· «Βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό μοι εἰς»:

Ἰωάννης Εὐχαΐτων, γέρων διχαλογένης, λέγει· «(Ὁ) Λόγος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Πατέρα συνάναρχος, τὸ Πνεῦμα»:

Γεώργιος Νικομηδείας, γέρων φαρακλός, ὄξυγένης, (λέγει)· «Ἀγαλλιάσθω οὐρανὸς ἄνωθεν καὶ αἱ νεφέλαι».

Μεθόδιος ὁ πατριάρχης, γέρων φουντογένης, (λέγει)· «Σὺ βασιλεῦ ὁ ὢν καὶ διαμένων εἰς αἰῶνας».

Ὁ Κυπριανός, νέος σγουροκέφαλος, διχαλογένης, (λέγει)· «Θαυμαστός εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ θαυμ»:

Ἀνατόλιος πατριάρχης, γέρων στρογγυλογένης, λέγει· «Ἡ βασιλεία σου, Χριστέ ὁ Θεός, βασιλεία πάν»:

Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, γέρων διχαλογένης, φορῶν σκέπασμα λέγει· «(Εὐ)φράνθητι, Ἱερουσαλήμ· πανηγυρίσατε πάν(τες)».

Κοσμᾶς, γέρων φαρακλός, ὄξυγένης, (λέγει)· «Σοφία, λόγος καὶ δύναμις, υἱὸς ὢν τοῦ»:

Ἰωσήφ, γέρων ὄξυγένης, λέγει· «Ἡῤῥασεν ἰδοὺ ἡμέρα σωτήριος τοῖς ἐν νυ»:

Θεοφάνης, γέρων ὄξυγένης, λέγει· «Ἱεροτύποις μορφώσσει τῶν»:

Βυζάντιος, γέρων διχαλογένης, λέγει· «Σώσαι βουλόμενος τὸν πλανηθέντα».

Στέφανος Ἀγιοπολίτης, γέρων φορῶν σκέπασμα, λέγει· «Νυκτὶ ὁμοίωται ὡς τὴν σκιὰν τὴν νομικὴν»:

Γεώργιος Σικελιώτης, μῆταιπόλιος, διχαλογένης, (λέγει)· «Εὐφραίνου ἐν Κυρίῳ ἢ Ἐκκλησία· ἀγάλλου»:

Συμεὼν Θαυμαστοορειίτης, γέρων στρογγυλογένης, λέγει· «Φοβερὸς εἶ, Κύριε, καὶ τίς ὑποστήσεται τῆς»:

Ἀρσένιος, νέος ἀρχιγένης, λέγει· «Δεῦτε. φιλέορτοι καὶ φιλόχριστοι, τὰ ἄνθη τῶν»:

Βαβύλας, γέρων στρογγυλογένης, λέγει· «Τὴν ἐν Τριάδι μίαν δύναμιν ὀρθοδόξως»:

Ἐφραίμ Καρίας, γέρων κοντοδιχαλογένης, λέγει· «Οἱ ἄγγελοι σου, Χριστέ, τῷ θρόνῳ τῆς μεγαλῶ»:

Ἀνδρέας ὁ Πυρρὸς, μίξαιπόλιος, φαρακλός, πλατοδιχαλογένης, λέγει· «Ἦνπερ οἱ ἄνω λειτουργοὶ τρόμῳ λιτ»:

Θεόδωρος ὁ Στουδίτης, γέρων φαρακλός, διχαλογένης, (λέγει)· «Αἰσχύνθητε, ἄνομοι, ἐρεσχελοῦντες κατὰ Κυρίου».

Ῥωμανὸς ὁ μελωδός, νέος ἀρχιγένης, λέγει· «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίττει».

Σέργιος, μίξαιπόλιος, ὄξυγένης, λέγει· «Ἐν εὐσήμεν ἡμέρᾳ ἑορτῆς ἡμῶν».

Λέων ὁ δεσπότης γέρων ὄξυγένης, φορῶν μίτραν (λέγει)· «Σκέπη κραταῖα ὑπάρχεις ὁ τέτ»:

Λέων ὁ μαΐστωρ μίξαιπόλιος, ὄξυγένης, φορῶν σκιάδι (λέγει)· «Πατέρες, συγχάρητε παρθένοι, σκιρτήσατε».

Βασίλειος ὁ Πιγεριώτης, γέρων στρογγυλογένης, φορῶν σκιάδι λέγει· «Τριάς ὁμοούσιε. Πάτερ καὶ Πνεῦμα τὸ ἅγιον».

Χριστοφόρος ὁ πρωτασκήρητης νέος μακρυγένης, φορῶν μανδύλι (λέγει)· «Ὑπὸ πολλῆς εὐσπλαγγνίας καὶ οἰκτιρ»:

Ἰουστίνος, νέος στρογγυλογένης, λέγει· «Ἐν Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Θεῷ Πνεύματι Θεὸς ἅγιος».

Νικόλαος, γέρων φαρακλός, μακροδιχαλογένης, (λέγει)· «Λύμης φθοροποιῦ φυγόντες κακοδόξων».

Ἡ ὁσία Κασία λέγει· «Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις περιπεσοῦσα».

Οἱ δίκαιοι.

§ 28. Ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος, ὁ πρῶτος βασιλεὺς τῶν χριστιανῶν, νέος ἀρχιγένης βαστῶν σταυρὸν καὶ Εὐαγγέλιον.

Ἡ ἅγια Ἐλένη ἡ μήτηρ αὐτοῦ ὁμοίως.

Ὁ δίκαιος Πέτρος ὁ τελώνης μίξαιπόλιος, ὄξυγένης.

Ὁ δίκαιος Φιλάρετος ὁ Ἐλεῖμων γέρων μακρυγένης.

Ὁ δίκαιος Εὐλόγιος ὁ λατόμος μίξαιπόλιος, στρογγυλογένης.

Ὁ δίκαιος Εὐδόκιμος νέος ἀρχιγένης.

Ἡ ἅγια Πουλχερία ἡ βασίλισσα.

Ἡ δικαία Πλακίλλα βασίλισσα, γυνὴ Θεοδοσίου.

- Ὁ δίκαιος Ἰωάννης γέρον ὄξυγένης.
 Ὁ δίκαιος Ζαχαρίας ὁ σκυτοτόμος μίξαιπόλιος.

Αἱ μοροφόροι γυναῖκες.

- § 29. Ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή. Ἰουλ. κβ'.
 Ἡ ἅγια Σαλώμη. Αὐγ. γ'.
 Ἡ ἅγια Ἰωάννα.
 Ἡ Μαρία καὶ Μάρθα, ἀδελφαὶ Λαζάρου.
 Ἡ Μαρία τοῦ Κλωπᾶ.
 Ἡ ἅγια Σωσάννα.

Αἱ μάρτυρες.

- § 30. Ἡ ἅγια πρωτομάρτυς Θέκλα. Σεπτ. κδ'.
 Ἡ ἅγια Αἰκατερίνα.
 Ἡ ἅγια Κυριακή.
 Ἡ ἅγια Μαρίνα. Ἰουλ. ιε'.
 Ἡ ἅγια Βαρβάρα.
 Ἡ Ἀναστασία ἡ Φαρμακολύτρια. Δεκ. κβ'.
 Ἡ ἅγια Ἀνυσία. Δεκ. λ'.
 Ἡ ἅγια Τατιανή. Ἰαν. ιβ'.
 Ἡ ἅγια Θεοδότη. Σεπτ. ιε'.
 Ἡ Θεοπίστη, σύζυγος Εὐσταθίου.
 Ἡ ἅγια Ἀγάθη.
 Ἡ ἅγια Δαρσία.
 Ἡ Ἀγάπη, Εἰρήνη, Χιονία. Ἰουλ. ιε'.
 Ἡ ἅγια Μαύρα.
 Ἡ ἅγια Σοφία, Πίστις, Ἐλπίς, Ἀγάπη.
 Ἡ ἅγια Πελαγία. Μαΐου δ'.
 Ἡ ἅγια Φωτεινή. Φεβρ. κς'.
 Ἡ ἅγια Γλυκερία καὶ Θεοδοσία.
 Ἡ ἅγια Κικιλία. Νοεμ. κβ'.
 Ἡ ἅγια Ἀγριππίνα. Ἰουλ. κγ'.
 Ἡ ἅγια Ἰουλίττα. Ἰουλ. ιε'.
 Ἡ ἅγια Χριστίνα. Ἰουλ. κδ'.
 Ἡ ἅγια Ναταλία. Αὐγ. κς'.
 Ἡ ἅγια Ἀνθοῦσα. Αὐγ. κβ'.

- Ἡ ἅγια Καλλίστη. Σεπτ. α΄.
 Ἡ ἅγια Μηνοδώρα, Μητροδώρα, Νυμφοδώρα.
 Ἡ ἅγια Εὐφημία. Σεπτ. ις΄. Ἰουλ. ια΄.
 Ἡ ἅγια Ἰουστίνα.
 Ἡ ἅγια Εὐλαμπία.
 Ἡ ἅγια Χαριτίνη.
 Ἡ ἅγια Καλλιόπη.
 Ἡ ἅγια Ἐρμιόνη.
 Ἡ ἅγια Μυρώπη.
 Ἡ ἅγια Ἀγνή.
 Ἡ ἅγια Κυπρίλλα.

Αἱ ὁσιομάρτυρες.

- § 31. Ἡ ἅγια Ἀναστασία ἡ Ῥωμαία.
 Ἡ ἅγια Ἐπιστήμη.
 Ἡ ἅγια Εὐγενία.
 Ἡ ἅγια Φεβρωνία.
 Ἡ ἅγια Εὐδοκία.
 Ἡ ἅγια Παρασκευή.

Αἱ ὄσαι.

- § 32. Ἡ ἅγια Εὐπραξία.
 Ἡ ἅγια Θεοδώρα.
 Ἡ ἅγια Εὐφροσύνη.
 Ἡ ἅγια Πελαγία.
 Ἡ ἅγια Ματρώνα.
 Ἡ ἅγια Μελάνη.
 Ἡ Θεοδώρα ἡ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.
 Ἡ ἅγια Μακρίνα.
 Ἡ ἅγια Μαρία ἡ Αἰγυπτία.
 Ἡ ἅγια Θεοκτίστη ἡ Λεσβία.
 Ἡ ἅγια Ξένη.
 Ἡ ἅγια Θεοφανὼ ἡ βασίλισσα.

Ἡ ὕψωσις τοῦ Σταυροῦ.

- § 33. Ναὸς καὶ ἐν αὐτῷ ἄμβωνας καὶ ἐπάνω αὐτοῦ ὁ ἅγιος
 (Μόδεστος), Ἱεροσολύμων πατριάρχης, βαστῶν τὸν τίμιον Σταυρὸν

τοῦ Χριστοῦ· καὶ ὑποκάτω τοῦ ἄμβωνος ἡ ἁγία Ἐλένη ἡ βασί-
λισσα καὶ μετ' αὐτῆς ἄρχοντες πολλοὶ καὶ πλῆθος λαοῦ βλέποντες
ἄνω, ἔχοντες ὑψωμένα τὰ χέρια.

β') ΑΙ ΑΓΙΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΑΙ ΕΠΤΑ ΣΥΝΟΔΟΙ.

Ἡ ἁγία καὶ οἰκουμένη α' σύνοδος ἡ ἐν Νικαίᾳ
ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου κατὰ τὸ τιγ' παρὰ τῶν τιγ' θεοφόρων
πατέρων κατὰ Ἀρείου.

§ 34. Σπίτια καὶ ἐπάνωθεν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ ὁ ἅγιος
Κωνσταντῖνος καθήμενος μέσον ἐπὶ θρόνου, καὶ ἀπὸ τὰ δύο του
μέρη καθήμενοι μὲ ἀρχιερατικὴν στολὴν οὗτοι οἱ ἅγιοι ἀρχιερεῖς.
Σίλβεστρος πάπας Ῥώμης, Ἀλέξανδρος πατριάρχης Ἀλεξανδρείας,
Εὐστάθιος * * Ἱεροσολύμων, ὁ ἅγιος Παφνούτιος ὁ ὁμο-
λογητής, ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ὁ Νισίβης, ὁ ἅγιος Παῦλος Νεοκαι-
σαρείας καὶ ἄλλοι ἀρχιερεῖς καὶ πατέρες τριγύρου του καθήμενοι·
καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν εἷς φιλόσοφος θαυμάζων καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ
ὁ ἅγιος Σπυρίδων ἱστάμενος, τὸ ἓνα χέρι ἔχων ἀπλωμένον πρὸς
αὐτὸν καὶ μὲ τὸ ἄλλο σφίγγει κεραμίδα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐβγαίνει
πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ τὸ μὲν πῦρ φεύγει ἄνω, τὸ δὲ ὕδωρ διαρρέει
διὰ τῶν δακτύλων κάτω. Καὶ ὁ Ἄρειος ἱστάμενος καὶ αὐτὸς μὲ
ιερατικὴν στολὴν, καὶ ἔμπροσθέν του ὁ ἅγιος Νικόλαος ἔχων
ἀπλωμένο τὸ χέρι, ἵνα βαπίση αὐτόν· καὶ οἱ ὁμόφρονες Ἀρείου
αἰρετικοὶ κάθηνται κάτω ἀπὸ ὕλους· ὁ δὲ ἅγιος Ἀθανάσιος, νέος
ἀγένειος, διάκονος, καθήμενος γράφει τὸ «Πιστεύω εἰς ἓνα Θεὸν»
μέχρι τοῦ «καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον».

Ἡ ἁγία καὶ οἰκουμένη β' σύνοδος ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει
ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου κατὰ τὸ τέβ' παρὰ τῶν ργ'
κατὰ Μακεδονίου.

§ 35. Σπίτια καὶ ἐπάνωθεν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ ἐν μέσῳ
ὁ Μέγας Θεοδοσίος καθήμενος ἐπὶ θρόνου, καὶ ἀπὸ τὰ δύο του
μέρη καθήμενοι οὗτοι οἱ ἅγιοι· ὁ ἅγιος Τιμόθεος Ἀλεξανδρείας,
Μελέτιος Ἀντιοχείας, Κύριλλος Ἱεροσολύμων, Γρηγόριος ὁ Θεο-
λόγος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως καὶ γράφων τὸ «Πιστεύω»
ἀπὸ τοῦ «καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον» ἕως τέλους· καὶ πλησίον

αὐτῶν ἄλλοι ἀρχιερεῖς καὶ πατέρες καθήμενοι, καὶ εἰς τὸ ἄλλο μέρος οἱ Μακεδονίασται καθήμενοι καὶ διαλεγόμενοι μετ' αὐτῶν.

Ἡ ἁγία καὶ οἰκουμένη γ' σύνοδος ἦ ἐν Ἐφέσῳ ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ Μικροῦ κατὰ τὸ οὐδ' παρά τῶν ρλ' κατὰ Νεστορίου.

§ 36. Σπίτια καὶ ἐπάνωθεν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ ἐν μέσῳ ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος ὁ Μικρὸς, νέος ἀρχιγένης, καθήμενος ἐπὶ θρόνον· καὶ ἀπὸ τὰ δύο του μέρη καθήμενοι ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, Ἰουβενάλιος Ἱεροσολύμων καὶ ἄλλοι ἀρχιερεῖς καὶ πατέρες· καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν ὁ Νεστόριος, γέρων μὲ ἀρχιερατικὴν στολὴν, διαλεγόμενος μὲ αὐτούς· καὶ πλησίον του οἱ ὁμόφρονές του αἰρετικοί, ἔχοντες εἰς τοὺς ὤμους των διαβόλους.

Ἡ ἁγία δ' σύνοδος ἦ ἐν Χαλκηδόνι ἐπὶ Μαρκιανοῦ βασιλέως κατὰ τὸ οὐκ' παρά τῶν χλ' κατὰ Εὐτυχοῦς καὶ Διοσκόρου.

§ 37. Σπίτια καὶ ἐπάνωθεν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, καὶ ὁ βασιλεὺς Μαυρίκιος γέρων καθήμενος εἰς θρόνον, καὶ πλησίον του ἄρχοντες μὲ καλπᾶκια καὶ χρυσοκόκκινα σκιάδια· καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη καθήμενοι ὁ ἅγιος Ἀνατόλιος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, Μάξιμος Ἀντιοχείας, Ἰουβενάλιος Ἱεροσολύμων καὶ Πασχασῖνος καὶ Δουκῆνσιος ἐπίσκοποι, καὶ Βονιφάτιος πρεσβύτερος, ἐπίτροποι καὶ τοποτηρηταὶ Λέοντος πάπα Ῥώμης, καὶ ἄλλοι ἀρχιερεῖς καὶ πατέρες· καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν ὁ Διόσκορος μὲ ἀρχιερατικὴν στολὴν καὶ ὁ Εὐτυχὴς μαζὶ του διαλεγόμενοι μὲ αὐτούς, καὶ διάβολοι εἰς τοὺς ὤμους των χαλινούντες αὐτούς.

Ἡ ἁγία ε' σύνοδος ἦ γενομένη ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ Μεγάλου κατὰ τὸ φκζ' παρά τῶν ρξε' κατὰ Ὀριγένους.

§ 38. Σπίτια καὶ ἐπάνωθεν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ ὁ βασιλεὺς καθήμενος εἰς θρόνον, καὶ ἀπὸ τὰ δύο του μέρη καθήμενοι ὁ ἅγιος Βιγίλιος πάπας Ῥώμης, Εὐτόχιος Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἄλλοι ἀρχιερεῖς καὶ πατέρες· καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν ὁ Ὀριγένης γέρων, διαλεγόμενος μὲ αὐτούς, καὶ εἰς δαίμων καθήμενος εἰς τοὺς ὤμους του κρατεῖ τοὺς ὀφθαλμούς του.

Ἡ ἁγία οἰκουμένη ἑ' σύνοδος ἡ γενομένη ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πρωγονάτου κατὰ τὸ χρσ' παρὰ τῶν ρο' κατὰ Ὀνωρίου, Σεργίου, Πύρρου.

§ 39. Σπίτια καὶ ἄνωθεν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ ὁ βασιλεὺς μιξαιπόλις, διχαλογένης, καθήμενος εἰς θρόνον, καὶ ὀπισθὲν του οἱ δορυφόροι του· καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη καθήμενοι ὁ ἅγιος Γεώργιος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, καὶ οἱ τοποτηρηταὶ τοῦ πάπα Θεόδωρος καὶ Γεώργιος καὶ ἄλλοι ἀρχιερεῖς καὶ πατέρες καὶ αἰρετικοὶ διαλεγόμενοι μὲ αὐτούς.

Ἡ ἁγία ζ' σύνοδος ἡ ἐν Νικαίᾳ ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης, κατὰ τῶν Εἰκονομάχων.

§ 40. Σπίτια καὶ ἄνωθεν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, καὶ ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος μικρὸ παιδί, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ Εἰρήνη, καθήμενοι εἰς θρόνους, κρατοῦντες ὁ μὲν Κωνσταντῖνος τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, ἡ δὲ Εἰρήνη τῆς Παναγίας· καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη αὐτῶν ὁ ἅγιος Ταράσιος ὁ Κωνσταντινουπόλεως καὶ οἱ τοποτηρηταὶ τοῦ πάπα Πέτρος καὶ Πέτρος ἐπίσκοποι, καὶ ἄλλοι ἀρχιερεῖς καὶ πατέρες καθήμενοι, βαστοῦντες εἰκόνας, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰς ἀρχιερεὺς γράφων· «Εἴ τις οὐ προσκυνεῖ τὰς ἁγίας εἰκόνας καὶ τὸν τίμιον Σταυρόν, εἶη ἀνάθεμα».

Ἡ ἀναστήλωσις τῶν ἁγίων εἰκόνων.

§ 41. Ναὸς καὶ ἔξωθεν τοῦ ναοῦ ὁ ἅγιος Μεθόδιος ὁ πατριάρχης μὲ ἀρχιερατικὴν στολήν, βαστῶν πατερίτζαν, καὶ ἄλλοι ἀρχιερεῖς ὀπισθὲν του βαστοῦντες εἰκόνας, καὶ ἔμπροσθεν δύο διάκονοι βαστοῦντες τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἄλλοι δύο τῆς Παναγίας, τὴν λεγομένην Ὀδηγήτριαν, μὲ ποδιᾶς χρυσοῦφαντες· καὶ ὀπισθεν τοῦ πατριάρχου ἡ Θεοδώρα ἡ βασίλισσα καὶ ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ ὁ υἱὸς τῆς, μικρὸ παιδί, βαστῶντες καὶ αὐτοὶ εἰκόνας· καὶ ὀπισθεν αὐτῶν ἱερεῖς μὲ θυμιατὰ καὶ λαμπάδες καὶ οἱ ἅγιοι οὗτοι ἀσκηταί, Ἰωάννης, Ἀρσάκιος καὶ Ἡσαΐας, καὶ ἄλλο πλῆθος μοναχῶν καὶ πλησίον αὐτῶν ἡ ὁσία Κασία καὶ πλῆθος μοναζουσῶν μετ' αὐτῆς καὶ ἕτεροι πολλοὶ λαϊκοί, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιὰ, βαστάζοντες σταυροὺς καὶ λαμπάδας.

γ') ΠΩΣ ΙΣΤΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΗΜΩΝ
ΑΓΙΩΝ.

Τὰ θαύματα τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ.

§ 42. α') Ὁ Μιχαήλ δεικνύων τῇ Ἄγαρ τὸ ὕδωρ.— Σπίτι καὶ εἰς τὴν θύραν του ὁ Ἀβραάμ, καὶ ἔμπροσθέν του ἡ Ἄγαρ κρατοῦσα ἀπὸ τὸ χέρι τὸν Ἰσμαήλ, μικρὸ παιδί, ἔχουσα καὶ δερμάτι με νερὸ καὶ καλάθι με ψωμί εἰς τοὺς ὄμους της· καὶ παρέκει εἰς τὸ βουνὸν ὁ Ἰσμαήλ κείμενος ἀνάσκελα ὑποκάτω δένδρου· καὶ παρέκει πάλιν ἡ Ἄγαρ καὶ ὁ ἀρχάγγελος δεικνύει αὐτῇ νερὸν εἰς τὴν γῆν δακτυλοσειδῶς.

β') Ὁ Μιχαήλ κωλύει τὸν Ἀβραάμ ἐκ τῆς σφαγῆς τοῦ Ἰσαάκ.— Ζήτει εἰς τὴν θυσίαν Ἀβραάμ σελ. 52.

γ') Ὁ Μιχαήλ κωλύει ἐν τῇ ὁδῷ τὸν Βαλαάμ.— Ζήτει σελ. 58.

δ') Ὁ Μιχαήλ ἐπιτιμῶν τὸν Διάβολον μὴ εἰσελθεῖν εἰς τὸ σῶμα Μωϋσέως.— Ζήτει σελ. 59.

ε') Ὁ Μιχαήλ φανεὶς τῷ Γεδεὼν ἐνισχύει αὐτὸν κατὰ τοῦ Μαδιάμ.— Ζήτει σελ. 59.

ς') Ὁ Μιχαήλ φανεὶς τῷ Ἰησοῦ Ναυὴ τὸν προστάζει νὰ λύσῃ τὸ ὑπόδημά του.— Ζήτει σελ. 59.

ζ') Ὁ Μιχαήλ εὐαγγελίζεται τὸν τόκον Σαμφῶν τῷ Μανωέ.— Ζήτει σελ. 60.

η') Ὁ Μιχαήλ φανεὶς εἰς τὸν Δαυὶδ, φρονέων τὸν λαὸν διὰ τῆς θυσίας ἐπαύσατο.— Ζήτει σελ. 63.

θ') Ὁ Μιχαήλ ἀνεῖλεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς Σενναχηρίμ ῥπε' χιλιάδας.— Ζήτει σελ. 67.

ι') Ὁ Μιχαήλ συγκαταβάς εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας.— Ζήτει σελ. 69.

ια') Ὁ Μιχαήλ κομίζει τροφήν τῷ Δανιὴλ διὰ τοῦ Ἀββακούμ.— Ζήτει σελ. 70.

ιβ') Ὁ Μιχαήλ λυτρούμενος τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῶν Περσῶν.— Κάστρον μέγαν καὶ ὠραῖον καὶ ὑποκάτωθέν του τέντες καὶ πλῆθος στρατιωτῶν πεζοὶ καὶ καβαλαροὶ σφαττόμενοι ἕνας τὸν ἄλλον, καὶ ἄλλοι ἀκουμβίζουσι σκάλας εἰς αὐτό, καὶ ὁ Μιχαήλ ἐπάνωθέν τους ἐπὶ νεφελῶν με ἄμετρον λάμπιν, βαστῶν πύρινον σπαθί.

ιγ') Ὁ Μιχαὴλ λυτρούμενος τὸν ναόν του ἐν Χώναις ἐκ τοῦ καταποντισμοῦ. — Ναὸς καὶ μέσον ὁ ὄσιος Ἄρχιεπισκός, γέρον ὄξυγένης προσευχόμενος, καὶ ὁ Μιχαὴλ ἔμπροσθεν ἱστάμενος κρούει μὲ κοντάρι εἰς τὰ θεμέλια τοῦ ναοῦ, σχίζοντας μίαν πέτραν· καὶ ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὰ βουνὰ ἔρχονται δύο ποταμοὶ καὶ σμίγοντες ἔμπροσθεν τῆς ἐκκλησίας χωνεύουν εἰς τὸ σχίσμα τῆς πέτρας· καὶ ἐπάνω εἰς τὰ βουνὰ μὲ τζαπία καὶ скаλιστήρια ἀνθρωποὶ παστρεύοντες τὸν δρόμον τῶν ποταμῶν.

ιδ') Οἱ ἀρχάγγελοι Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ διασφύζουσι τὸν παῖδα ἐκ τοῦ πνιγμοῦ τῆς θαλάσσης. — Θάλασσα καὶ μέσον αὐτῆς καίκε ἀρμενίζον καὶ ἐν αὐτῷ τρεῖς μοναχοί, ὁ εἰς βαστῶν τὸ τιμόνι καὶ οἱ δύο ἔχουν μεγάλην πέτραν δεμένην εἰς τὸν λαιμόν τοῦ παιδίου (καὶ) ῥίπτουν αὐτὸ εἰς τὴν θάλασσαν κατακέφαλα· καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη τοῦ παιδίου πετώμενοι οἱ δύο ἀρχάγγελοι λαμβάνουσι αὐτό· ἔξωθεν δὲ τῆς θαλάσσης μοναστήρι· καὶ ἐν αὐτῷ ἐκκλησία καὶ μέσον αὐτῆς τὸ παιδίον κοιμώμενον, ἔχον τὴν πέτραν εἰς τὸν λαιμόν του, καὶ ὁ ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου ἱστάμενος πλησίον αὐτοῦ ἡγγίζει αὐτὸ μὲ ράβδον· καὶ ὀπισθεν τοῦ ἡγουμένου πλῆθος μοναχῶν ἀποροῦντες καὶ θαυμάζοντες.

Τὰ θαύματα τοῦ Προδρόμου.

§ 43. α') Ὁ προφήτης Ζαχαρίας εὐαγγελιζόμενος παρὰ τοῦ ἀγγέλου τὴν σύλληψιν τοῦ Προδρόμου. — Ναὸς καὶ θυσιαστήριον καὶ ἔμπρὸς (σ)τὸ θυσιαστήριον ὁ Ζαχαρίας ἱστάμενος βαστᾶ μὲ τὴν δεξιὰν θυμιατόν, τὴν δὲ ἀριστερὰν ἔχων ἀπλωμένην βλέπει ἄνω· ἄνωθεν δὲ τοῦ θυσιαστηρίου ὁ Γαβριὴλ λέγων αὐτῷ· «Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία, διότι εἰσηκούσθης». Ἐξωθεν δὲ τοῦ ναοῦ πλῆθος Ἑβραῖοι, ἄνδρες, γυναῖκες, προσευχόμενοι.

β') Ἡ γέννησις τοῦ Προδρόμου. — Σπίτια καὶ ἡ Ἐλισάβητ κειμένη ἐπὶ κλίνης εἰς παπλώματα, καὶ ἔμπροσθέν τῆς ἓνα κορίτζι· ῥιπίζει αὐτὴν μὲ ῥιπίδιον· καὶ ἕτερα κορίτζια ἐβγαίνουν ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ σπιτίου καὶ βαστοῦν φαγητά· τὰ φέρουν ἔμπροσθέν τῆς· καὶ πλησίον τῆς κλίνης ἕτερα κοράσια πλύνουν τὸ παιδί μέσα εἰς λεκάνην· καὶ ὁ Ζαχαρίας καθήμενος γράφει εἰς χαρτί· «Ἰωάννης ἔσται τὸ ὄνομα αὐτοῦ».

γ') Ἡ Ἐλισάβετ λαβοῦσα τὸν Ἰωάννην φεύγει εἰς τὴν ἔρημον. — Βουνὰ καὶ ἡ Ἐλισάβετ βαστάζουσα εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μικροῦ βρέφους τὸν Ἰωάννην φεύγει βλέπουσα ὀπίσω, καὶ ἔμπροσθέν τῆς πέτρα μεγάλης σχισμένη ἀπὸ ἄνω ἕως κάτω, καὶ αὐτὴ ὀλίγον κρυμμένη εἰς αὐτήν· καὶ ὀπισθεν εἰς στρατιώτης μὲ ἕξφοσ τὴν διώχγει κυνηγῶν.

δ') Ὁ Πρόδρομος κηρύσσει εἰς τὴν περίχωρον Ἰορδάνου βάπτισμα μετανοίας. — Πλήθος ἄνδρες καὶ γυναῖκες βαστάζοντες εἰς τοὺς ὤμους καὶ εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν παιδιὰ, καὶ μέσον αὐτῶν ὁ Πρόδρομος λέγων εἰς χαρτί· «Μετανοεῖτε· ἤγγικε γάρ»:

ε') Ὁ Πρόδρομος διδάσκει τοὺς Ἰουδαίους καὶ Φαρισαίους. — Πλήθος λαοῦ καὶ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, καὶ πλησίον αὐτῶν δένδρα μεγάλα καὶ εἰς τὴν ῥίζαν τῶν ἀξίνη κειμένη· καὶ μέσον τῶν ἀνθρώπων ὁ Πρόδρομος· μὲ τὸ ἓνα χεῖρ δείχνει τὴν ἀξίνη, μὲ τὸ ἄλλο βαστᾷ χαρτί λέγων· «Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέε»: Καὶ πλησίον τοῦ δένδρου, ὅπου εἶναι ἡ ἀξίνη, ταῦτα· «Ἦδὴ δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τοῦ»:

ς') Ὁ Πρόδρομος βαπτίζει τὸν λαόν. — Πλήθος ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ παιδιὰ· ἄλλα ἐγδύνονται, ἄλλοι ἐμβαίνουν μὲς τὸ νερόν, καὶ ὁ Πρόδρομος βαπτίζων ἓναν ἄνθρωπον λέγει εἰς χαρτί· «Ἐγὼ βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι· ἔρχ»:

ζ') Ὁ Πρόδρομος ἐλέγχων τὸν Ἡρώδη διὰ τὴν Ἡρωδιάδα. — Παλάτι καὶ ἐν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης γέρων, καθήμενος εἰς θρόνον· καὶ πλησίον τοῦ Ἡρωδιάς, καθήμενὴ καὶ αὐτὴ εἰς θρόνον, καὶ στρατιῶται κύκλω αὐτῶν· καὶ ὁ Πρόδρομος ἰστάμενος ἔμπροσθεν τοῦ Ἡρώδου δεικνύει αὐτῷ τὴν Ἡρωδιάδα, λέγων εἰς χαρτί· «Οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν αὐτήν»· καὶ δύο στρατιῶται κρατοῦσιν αὐτόν.

η') Ὁ Πρόδρομος ἀγόμενος εἰς φυλακὴν. — Φυλακὴ σκοτεινὴ καὶ ἔμπρὸς τὴν θύραν τῆς εἰς στρατιώτης κρατῶν μὲ τὸ ἓνα χεῖρ τὸν Πρόδρομον δεμένον, μὲ τὸ ἄλλο ἀνοίγει αὐτὴν μὲ κλειδί, καὶ ὀπισθεν τοῦ Προδρόμου ἕτεροι στρατιῶται βαστάζοντες αὐτόν.

θ') Ἡ ἀποτομὴ τοῦ Προδρόμου. — Παλάτι καὶ ἐν αὐτῷ τράπεζα καὶ εἰς αὐτὴν ὁ Ἡρώδης καθήμενος, καὶ ἄρχοντες καὶ μεγιστάνες μετ' αὐτοῦ· καὶ δύο ὑπηρέται λαμβάνουν φαγητὰ ἀπὸ ἄλλον ὑπη-

ρέτην, ὅστις φαίνεται ἀπὸ παράθυρον ἕως τὸ στήθος καὶ τὰ χέρια· καὶ ἔμπρὸς τὴν τράπεζαν ἓνα κοράσι στολισμένο χορεύει, καὶ εἰς τὸ πλάγι τῆς τραπέζης μία κάμαρα καὶ ἐν αὐτῇ καθημένη ἡ Ἡρωδιάς με βασιλικὴν στολήν, καὶ ἔμπροσθέν της τὸ κοράσιον βαστάζον εἰς πινάκι τὴν κεφαλὴν τοῦ Προδρόμου· καὶ μακρόθεν ὀλίγον ἀπὸ τὸ παλάτι ἡ φυλακὴ με παράθυρον, ἔχον σίδηρα, καὶ ἔξωθεν αὐτῆς ὁ Πρόδρομος ἀποκεφαλισμένος, κείμενος κατὰ γῆς, καὶ ὁ δῆμιος βαστῶν τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ χέρι βάνει αὐτὴν εἰς πινάκι, τὸ ὁποῖον βαστᾷ τὸ κοράσι ἔμπροσθέν του· καὶ ὀλίγον παρέκει οἱ ἀπόστολοι Ἀνδρέας καὶ Ἰωάννης βάνοντες τὸ σῶμά του εἰς μνημεῖον.

ι') Ἡ πρώτη εὑρεσις τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου. — Σπίτι με θύραν καὶ ἔσωθεν τῆς θύρας σκάλα φαινομένη ὀλίγον· καὶ ὑποκάτω τῆς σκάλας μνημα ξεσκεπασμένον καὶ ἐν αὐτῷ ἡ κεφαλὴ τοῦ Προδρόμου, καὶ εἷς μοναχὸς βαστῶν δικέλλι τραβίζει τὸν λίθον ἐκ τοῦ τάφου, καὶ ἕτερος ἔμπροσθέν του βαστᾷ κουτί. Καὶ παρέκει πάλιν αὐτοὶ οἱ δύο μοναχοί, ὁ εἷς βαστάζων τὸ ροῦχόν του εἰς τὸν ὤμὸν του τυλιγμένον εἰς πατερίτζαν, καὶ ὁ ἄλλος ἔμπροσθέν του δίδων τὴν κεφαλὴν τοῦ Προδρόμου ἄλλῳ ἀνθρώπῳ μέσα εἰς τὸ κουτί· καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν κάστρον καὶ αὕτη ἡ ἐπιγραφή· «Ὁ κεραμεὺς λαμβάνει τὴν κεφαλὴν τοῦ Προδρόμου ἐκ τῶν χειρῶν τῶν μοναχῶν».

ια') Ἡ δευτέρα εὑρεσις τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου. — Σπήλαιον καὶ ἐν αὐτῷ στάμνος καὶ μέσ' τὴν στάμνον ἡ κεφαλὴ τοῦ Προδρόμου· καὶ ἄνωθεν τοῦ σπηλαίου κατερχόμεναί ἀκτῖνες φωτὸς εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ εἷς ἱερεὺς βαστῶν λαμπάδα καὶ θυμιατὸν θυμιᾷ αὐτήν· καὶ ἔμπροσθέν του εἷς μοναχὸς ὀλίγον κλιτὸς με τὸ ἓνα χέρι βαστᾷ λαμπάδα, με τὸ ἄλλο δείχνει πρὸς τὴν κεφαλὴν· καὶ ὀπίσθεν τοῦ σπηλαίου φαινόμενον ὀλίγον σπίτι, καὶ παρέκει ἐπάνω τῶν βουνῶν εἷς γέρων μακρογένης μοναχὸς φεύγει βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω· καὶ δύο λαῖχοι ὀπίσθεν διώκοντες αὐτόν, κρούοντες με ξύλα, καὶ ἐπάνωθεν αὐτῶν ἡ ἐπιγραφή αὕτη· «Εὐστάθιος ὁ Ἀρειανὸς διωκόμενος παρὰ τῶν ὀρθοδόξων διὰ τὸ κατηλεῦειν τὰ θαύματα τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου».

ιβ') Ἡ τρίτη εὔρεσις τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου. — Ναὸς καὶ μέσον αὐτοῦ ἡ ἅγια κάρα μέσα εἰς χρυσὸ κιβώτι, καὶ ἔμπροσθέν τῆς μανουάλι μὲ λαμπάδα ἀναμμένην καὶ δύο διάκονοι ἀπὸ τὰ δύο μέρη τοῦ κιβωτίου βαστοῦντες χρυσᾶ μανουάλια μὲ λαμπάδας· καὶ εἰς ἀρχιερεὺς θυμιῶν αὐτὴν μὲ θυμιατήριον, καὶ εἰς βασιλεὺς ἀρχιγένης πλησίον αὐτοῦ ἱστάμενος μὲ εὐλάβειαν καὶ ὀπισθεν τοῦ βασιλέως ὁ ἔπαρχός του καὶ ἄλλοι ἄρχοντες, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἱερεῖς καὶ δύο ψάλται φοροῦντες μακρὰς καὶ λευκάς σκούφιας, παίζοντες τὰ δάκτυλα· καὶ εἰς διάκονος ἐν μέσῳ αὐτῶν κανοναρχεῖ, καὶ ἕτερος ψάλτης ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ βασιλέως καὶ κύκλῳ πλήθος λαοῦ καὶ ἐπάνωθεν ἡ ἐπιγραφή· «Ἡ τιμία κάρα τοῦ Προδρόμου προσκυνουμένη ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ».

Τὰ θαύματα τοῦ ἀποστόλου Πέτρου.

§ 44. α') Ὁ Πέτρος ἰώμενος τὸν ἐκ γενετῆς χωλόν. — Ναὸς μὲ σκάλαν καὶ ἐπάνω τῆς σκάλας, ἔμπροσθεν τῆς πύλης τοῦ ναοῦ, ἄνθρωπος καθήμενος, ἔχων τὸ κεφάλι του τυλιγμένον μὲ μανδήλι καὶ εἰς τὸν ὄμῳν του τροβᾶν κρεμασμένον, ἔχων χεῖρα καὶ μάτια πρὸς τὸν Πέτρον· καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη αὐτοῦ δύο πατερίτζες ἀκουμπισμένες εἰς τὸν τοῖχον τοῦ ναοῦ, καὶ ὁ Πέτρος ἱστάμενος ἔμπροσθέν του μὲ τὸ ἓνα χέρι εὐλογεῖ αὐτόν, μὲ τὸ ἄλλο βαστᾶ χαρτὶ τυλιγμένον· καὶ ὀπισθέν του ὁ θεολόγος Ἰωάννης, νέος ἀγένειος.

β') Ὁ Πέτρος θανατῶν τὸν Ἀνανίαν καὶ τὴν Σαπφείραν. — Σπίτια καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν ὁ Πέτρος ἱστάμενος, ἔχων τὸ χέρι ἀπλωμένον καὶ εἰς τοὺς πόδας του ἡ Σαπφείρα νεκρά· καὶ παρέκει δύο ἄνθρωποι σηκώνουν νεκρὸν τὸν ἄνδρα τῆς Ἀνανίαν· καὶ ὀπισθεν τοῦ Πέτρου οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι καὶ ὄχλος πολὺς.

γ') Ὁ Πέτρος ἀνιστῶν τὴν Ταβιδάν. — Σπίτι ὑψηλὸν καὶ ἐπ' αὐτῷ γυνὴ ἐπὶ κλίνης καὶ ὁ Πέτρος μὲ τὴν ἀριστερὰν βαστᾶ αὐτὴν ἐκ τῆς χειρός, μὲ τὴν δεξιὰν εὐλογεῖ αὐτήν· καὶ τριγύρου γυναῖκες χῆρες καὶ πτωχὲς βαστάζουσαι ὑποκάμισα καὶ ἄλλα ἱμάτια δείχνουν αὐτὰ πρὸς τὸν Πέτρον.

δ') Ὁ Πέτρος βαπτίζων τὸν Κορνήλιον καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ. — Ὑδωρ καὶ ἐν αὐτῷ ὁ Κορνήλιος μίξαιπόλιος, μακρυγένης, γυ-

μνός, καὶ ἕτεροι πέντε καὶ ὁ Πέτρος ἔχων τὴν δεξιὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Κορνηλίου, καὶ ἔξωθεν τοῦ ὕδατος πλῆθος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.

ε') Ὁ Πέτρος λουτρούμενος ἐκ τῆς φυλακῆς ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου. — Φυλακὴ καὶ μέσον ὁ Πέτρος καθήμενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν κοιμωμένων, φορῶν εἰς τοὺς πόδας του τὸ ὑπόδημά του, καὶ δύο ἄλυσσες κείμεναι εἰς τὴν γῆν πλησίον αὐτοῦ· καὶ εἰς ἄγγελος ἔμπροσθέν του ἔχων πρὸς αὐτὸν τὴν δεξιὰν ἀπλωμένην.

ς') Ὁ Πέτρος θανατῶν τὸν Σίμωνα μάγον. — Σπίτια καὶ ναὸς καὶ δύο δαίμονες πετόμενοι εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ὁ Σίμων ὁ μάγος κείμενος κατὰ γῆς, ἔχων συντετριμμένον τὸ κρανίον· ὁ δὲ Πέτρος ἔχων τὴν χειρὰ ἀπλωμένην ἄνω ἐπιτιμᾷ τοὺς δαίμονας, καὶ τριγύρω του πλῆθος ἀνθρώπων.

ζ') Ὁ Πέτρος ἀντίστροφα σταυρωθεὶς τελειοῦται. — Σταυρὸς μπηγμένον εἰς τὴν γῆν καὶ ὁ ἅγιος Πέτρος σταυρωμένος ἀνάποδα, ἔχων ἄνω τοὺς πόδας καὶ τὴν κεφαλὴν κάτω, καὶ πλῆθος στρατιωτῶν κύκλῳ αὐτοῦ, ἄλλοι τὰ χεῖρα ἄλλοι τὰ ποδάρια καρφώνοντες.

Τὰ θαύματα τοῦ ἀποστόλου Παύλου.

§ 45. α') Ὁ Παῦλος προσκαλούμενος ἐν τῇ οἰκῇ ὑπὸ τοῦ Κυρίου. — Ὁ ἅγιος Παῦλος κείμενος προύμυτα κατὰ γῆς, ἔχων τὰ χεῖρα του εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ἄνωθεν οὐρανός καὶ ἐν αὐτῷ ὁ Χριστός· καὶ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἕως τὴν κεφαλὴν τοῦ Παύλου ἄπειρον φῶς καὶ ἐν αὐτῷ χωρίζουσα ἀκτῖνα, καὶ μέσ' τὴν ἀκτῖνα ταῦτα τὰ γράμματα· «Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις»; καὶ πλησίον του τέσσαροι ἄνθρωποι μὲ καλπᾶκια καὶ σαρίκια εἰς τὰ κεφάλια ἰστάμενοι ὡς ἐκστατικοί.

β') Ὁ Παῦλος βαπτιζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀνανίου. — Ὁ Παῦλος γυμνός, ἐστῶς μέσα εἰς ὕδωρ, καὶ ὁ Ἀνανίας ἔχων τὴν χειρὰ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν του καὶ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του πέφτουν ὡσάν λέπια ψαρίου.

γ') β') Ὁ Παῦλος ἐν σπυρίδι κρεμασθεὶς διὰ τοῦ τείχους ἐκφεύγει τὰς χεῖρας τῶν Ἰουδαίων. — Κάστρον καὶ ἐπάνω τῶν τειχίων αὐτοῦ ἄνθρωποι ἔχοντες κρεμασμένον τὸν Παῦλον μέσα εἰς ζιμπίλι πλησίον εἰς τὴν γῆν.

δ') Ὁ Παῦλος ἐκτοφλῶν τῶν Βαριησοῦν τὸν μάγον. — Εἷς ἄρχων καθήμενος ἐπὶ θρόνου, φορῶν διάδημα, καὶ ἔμπροσθέν του ὁ μάγος βαστῶν εἰς τὰ δύο του χεῖρα τοὺς ὀφθαλμούς του· καὶ ἀντικρὺς αὐτοῦ ὁ Παῦλος ἀπλώνων τὴν χεῖρα πρὸς τὰ ὄμματα τοῦ μάγου, καὶ ὁ Βαρνάβας ὀπισθεν τοῦ Παύλου καὶ πλήθος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν κύκλῳ αὐτῶν θαυμάζοντες.

ε') Ὁ Παῦλος ἰώμενος τὴν ἔχουσαν πνεῦμα Πύθωνος. — Ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας καὶ ὁ Λουκᾶς ἰστάμενοι καὶ βλέποντες ὀπισθεν, καὶ μία παιδίσκη ὀπισθέν των γονατιστή, ἔχουσα τὰ χεῖρα ἀπλωμένα πρὸς αὐτούς, καὶ ἀπὸ τὸ στόμα της ἐβγαίνει εἰς δαίμων καὶ ὁ Παῦλος εὐλογεῖ αὐτήν.

ς') Ὁ Παῦλος ἐκτινάξας εἰς τὸ πῦρ τὴν δῆξασαν αὐτὸν ἔχιδναν κατέκαυσεν. — Φωτῖα ἀπὸ φρύγανα καὶ τζάκνα καὶ ὁ Παῦλος ἰστάμενος, ἔχων τὴν χεῖρα ἀπλωμένην ἄνωθεν τοῦ πυρός· καὶ μία ἔχιδνα κρεμασμένη ἀπὸ τὸν μέγαν του δάκτυλον, δαγκάνουσα αὐτόν, καὶ ὁ ἅγιος Λουκᾶς πλησίον του καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι, καὶ στρατιῶται καθήμενοι τριγύρου τοῦ πυρός ζεσταίνονται.

ζ') Ὁ ἅγιος Παῦλος διὰ ξίφους τελειοῦται. — Ὁ Παῦλος γονατιστός, ἔχων τὰ ὄμματα δεμένα μὲ μανδῆλι, καὶ ἐπάνωθεν του ὁ δήμιος βαστῶν τὸ ξίφος, καὶ ἄλλοι στρατιῶται τριγύρου, καὶ ὀλίγο μακρὰ μία γυνὴ μονόφθαλμος βλέπουσα πρὸς τὸν Παῦλον.

Τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Νικολάου.

§ 46. α') Ὁ ἅγιος Νικόλαος ρίπτων τὰ ἀργύρια ἐν τῷ οἴκῳ. — Σπίτι ὕψηλόν καὶ ἐν αὐτῷ κοιμώμενος εἷς ἄνθρωπος, καὶ ὀλίγο παρέκει αἱ τρεῖς θυγατέρες του καὶ ὁ ἅγιος Νικόλαος νέος, ἰστάμενος ὑποκάτω τοῦ σπιτίου· βαστῶν μανδῆλι δεμένον μὲ ἄσπρα ρίχνει αὐτὸ μὲς τὸ σπίτι ἀπὸ τὸ παράθυρον.

β') Ὁ ἅγιος χειροτονούμενος διάκονος. — Νᾶος καὶ ἱερὸν καὶ τράπεζα καὶ ὁ ἅγιος νέος, στογγυλογένης, κλιτὸς ἔμπρὸς τὴν ἁγίαν τράπεζαν· καὶ εἷς ἀρχιερεὺς γέρων, μακρογένης, ἔχων τὴν χεῖρα καὶ τὸ ὑπογονάτιον καὶ τὴν ἄκρην τοῦ ὠμοφόρου του ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁγίου· καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐπάνωθεν του μὲ ἀκτίνας· ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν δύο διάκονοι βαστῶντες τρικέρια, καὶ ἔξωθεν τοῦ ναοῦ μανάλια μὲ λαμπάδας ἀναμμένας καὶ λαὸς πολὺς.

γ) Ὁμοίως καὶ ἱερεὺς καὶ ἀρχιερεὺς ὅμως τρεῖς ἀρχιερεῖς.

δ) Ὁ ἅγιος ἀνίστων τὸν ναύτην ἐν τῷ πλοίῳ. — Θάλασσα καὶ ἐν αὐτῇ καράβι καὶ ὁ ἅγιος προσευχόμενος μέσον, καὶ εἰς νεκρὸς ναύτης ἔμπροσθέν του κείμενος ὕπτιος, καὶ ἄλλοι ναῦται γύρωθεν ἐξεστηκοί.

ε) Ὁ ἅγιος ἐν τῇ φυλακῇ, λαμβάνων Εὐαγγέλιον ἀπὸ τὸν Χριστὸν καὶ ὠμόφορον ἀπὸ τὴν Παναγίαν. — Φυλακὴ καὶ μέσον ὁ ἅγιος καὶ ὁ Χριστὸς ἐκ δεξιῶν του βαστῶν Εὐαγγέλιον, ἐξ ἀριστερῶν ἡ Θεοτόκος βαστάζουσα ὠμόφορον· δίδουσιν αὐτὰ πρὸς αὐτόν.

ς) Ὁ ἅγιος ἐλευθερῶν τοὺς ἀθόφους καταδίκους. — Κάστρον καὶ ἔξωθεν βουνά καὶ τρεῖς ἄνθρωποι καταδίκαι, γοναστοί, ἔχοντες δεμένα τὰ μάτια μὲ μανδύλια καὶ τὰ χέρια ὀπίσω δεμένα καὶ ὀπισθὲν τους ὁ δῆμιος μὲ γυμνωμένο σπαθὶ καὶ ὁ ἅγιος ὀπισθὲν του ἰστάμενος ἀρπάζει αὐτὸ μὲ θυμὸν καὶ πλησίον τοῦ ἁγίου τρεῖς ἄνθρωποι μὲ γούνες καὶ καλπάκια, καὶ ὁ ἡγεμὼν Εὐστάθιος ἔμπροσθέν του βάλλει αὐτῷ μετάνοιαν ἕως ἐδάφους καὶ ὀπισθὲν αὐτοῦ ἄλογον χρυσοχαλιωμένον.

ζ) Ὁ ἅγιος ὀφθαίς κατ' ὄναρ τῷ βασιλεῖ Κωνσταντίνῳ καὶ τῷ Ἀβλαβίῳ. — Παλάτια καὶ ὁ μέγας Κωνσταντίνος κοιμώμενος ἐπὶ κλίνης χρυσοῦς, σκεπασμένος ἕως τὸ στῆθος μὲ χρυσοῦφαντον πάπλωμα καὶ ὁ ἅγιος ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς του ἰστάμενος φοβερίζει αὐτόν· καὶ ὀλίγο παρέκει ἄλλο παλάτι καὶ ὁ Ἀβλάβιος κοιμώμενος ὁμοίως φοβερίζει αὐτόν ὁ ἅγιος.

η) Ἡ κοίμησις τοῦ ἁγίου. — Ὁ ἅγιος κείμενος ἐπὶ κλίνης νεκρὸς μετὰ ἀρχιερατικῆς στολῆς, καὶ κύκλῳ αὐτοῦ ἀρχιερεῖς μὲ Εὐαγγέλια ἀνοικτὰ καὶ εἰς ἀχιερεὺς ἀσπάζεται αὐτόν· καὶ διάκονοι μὲ θυμιατὰ καὶ μανουάλια καὶ χαρτῖα ἀνοικτὰ, καὶ πολὺς λαὸς μοναχῶν καὶ λαϊκῶν, καὶ ἓνας μὲ μανδύον κρατῶν σήμαντρον σημαίνει.

Τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Σποριδῶνος.

§ 47. α) Ὁ ἅγιος εὐχόμενος διὰ τὴν ἀβροχίαν. — Ὁ ἅγιος γονατιστός, ἔχων χέρια καὶ μάτια ὑψωμένα εἰς οὐρανόν, καὶ ἐπάνωθεν σύγνεφα μὲ βροχὴν καὶ κύκλῳ αὐτοῦ.

β) Ὁ ἅγιος μεταβάλλων τὸν ὄφιν εἰς χρυσὸν δίδει τῷ πένητι. — Σπίτια καὶ ἔσωθεν τῆς θύρας ἄνθρωπος πτωχὸς ἀπλώνων τὸ

χέρι πρὸς τὸν ἅγιον, καὶ ὁ ἅγιος ἔξωθεν τῆς θύρας ἱστάμενος δίδει χρυσὸν ὄφιν αὐτῷ.

γ) Ὁ ἅγιος περάσας διὰ ξηρᾶς τὸν ποταμὸν λυτροῦται τὸν φίλον του ἀπὸ τὸν θάνατον. — Ποταμὸς χωρισμένος εἰς τὸ μέσον καὶ εἰς τὸ χεῖλός του ὁ ἅγιος βαστῶν τὸν φίλον του ἐκ τῆς χειρός· καὶ ὀλίγο μακρὰ τοῦ ποταμοῦ κάστρον· ἀνάμεσα δὲ τοῦ ποταμοῦ καὶ τοῦ κάστρου εἰς ἡγεμῶν καβαλλάρης εἰς ἄλογον, βλέπων τὸν ἅγιον, καὶ στρατιῶται μετ' αὐτοῦ.

δ) Ὁ ἅγιος ἐρωτῶν τὴν νεκρὰν διὰ τὸ κόσμιον τῆς χήρας. — Ναὸς καὶ μνημεῖον καὶ εἰς ἄνθρωπος ἀρχιγένης ἐβγάνει τὸν λίθον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ μέσ' τὸ μνήμα μία κόρη νεκρά, ἔχουσα τὴν κεφαλὴν ὀλίγον σηκωμένην καὶ ἀπλώνουσα τὸ ἓνα τῆς χέρι πρὸς τὸν ἅγιον, ὡς δεικνύουσα τι· καὶ ὁ ἅγιος ἔξωθεν τοῦ μνημείου ἱστάμενος μὲ τὸ ἓνα χέρι βαστᾷ πατερίτζαν καὶ τὸ ἄλλο ἀπλώνει πρὸς αὐτήν· καὶ ὀπισθὲν του ἡ χήρα καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι.

ε) Ὁ ἅγιος ἰώμενος τὸν βασιλέα Κωνσταντιῶν. — Παλάτι καὶ κάτω εἰς τὴν θύραν του στρατιῶται καὶ σκάλα ἕως ἄνω, καὶ ἄνω εἰς τὸ παλάτι ὁ ἅγιος, καὶ ὀπισθὲν του εἰς μοναχὸς νέος, καὶ ἔμπροσθεν ὁ βασιλεὺς γονατιστός, ἔχων κλιτὴν τὴν κεφαλὴν· ὁ δὲ ἅγιος μὲ τὴν δεξιὰν εὐλογεῖ αὐτόν, μὲ τὴν ἀριστερὰν βαστᾷ πατερίτζαν· ὀπισθεν δὲ τοῦ βασιλέως ὁ θρόνος του διάχρυσος καὶ ὑψηλός.

ς) Ὁ ἅγιος ἀνιστῶν τὸν υἱὸν τοῦ Βαρβάρου. — Ὁ ἅγιος ἱστάμενος μὲ τὸν διάκονο του καὶ ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν του παιδί μικρό, κείμενον ἀνάσκελα κατὰ γῆς, ἔχον τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοικτοὺς καὶ τὸ κεφάλι ὀλίγον σηκωμένο· καὶ μία γυνὴ γοναστὴ πλησίον τοῦ παιδίου, ἔχουσα χέρια καὶ μάτια ἀπλωμένα πρὸς τὸν ἅγιον· ὁ δὲ ἅγιος μὲ τὴν δεξιὰν εὐλογεῖ τὸ παιδί, μὲ τὴν ἀριστερὰν βαστᾷ πατερίτζαν.

ζ) Ὁ ἅγιος συλλειτουργούμενος ὑπὸ τῶν ἀγγέλων. — Ναὸς καὶ ὁ ἅγιος φορεμένος ἔμπροσθεν τῆς τραπέζης, καὶ ἐπάνωθεν του ἄγγελοι βαστῶντες χαρτῖα λέγοντα· «Καὶ τῷ πνεύματί σου». Καὶ ἔξω τοῦ ναοῦ δύο ἄνθρωποι ἱστάμενοι ἐξεστηχοί.

η') Ὁ ἅγιος νουθετήσας κλέψαι τὰ πρόβατά του χαρίζει αὐτοῖς δύο πρόβατα. — Μάνδρα μὲ πρόβατα καὶ ἐν μέσῳ δύο ἄνθρωποι δεμένοι ὀπίσω τὰ χέρια, καὶ ὁ ἅγιος ἐμπρὸς τὴν θύραν τῆς μάνδρας ἔχων τὴν πατερίτζαν μὲ τὸ ροῦχόν του εἰς τὸν ὄμιόν του καὶ εἰς τὴν ἄλλην θύραν τῆς μάνδρας πάλιν ὁ ἅγιος ἐνδεδυμένος τὸ ροῦχόν του καὶ μὲ τὸ ἓνα χέρι ἀκουμπίζει τὴν πατερίτζαν, μὲ τὴν δεξιὰν εὐλογεῖ αὐτούς· οἱ δὲ κλέπται γονατιστοὶ ἐμπροσθέν του, βαστάζοντες δύο κριοὺς μὲ σχοινί.

θ') Ἡ κοίμησις, ὡς καὶ ἡ τοῦ ἁγίου Νικολάου.

Τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Γεωργίου.

§ 48. α') Ὁ ἅγιος παρρησιαζόμενος εἰς τὸν Διοκλητιανόν. — Παλάτι καὶ ὁ βασιλεὺς Διοκλητιανὸς καθήμενος εἰς θρόνον, καὶ πλησίον του καθήμενος ὁ ἐπίτροπός του Μαγνέντιος εἰς μικρότερον θρόνον καὶ μικρότερον διάδημα· καὶ ὀπισθεν τοῦ βασιλέως δύο δορυφόροι στρατιῶται, καὶ πλησίον ἄλλοι ἄρχοντες καὶ στρατιῶται, καὶ ὁ ἅγιος ἱστάμενος ἐμπροσθεν τοῦ βασιλέως ἀπλώνει τὴν δεξιὰν πρὸς αὐτόν, καὶ δύο στρατιῶται κεντούσιν αὐτόν μὲ δύο κοντάρια εἰς τὴν κοιλίαν.

β') Ὁ ἅγιος βαλλόμενος εἰς φυλακὴν. — Φυλακὴ καὶ μέσα ὁ ἅγιος κείμενος ἀνάσκελα, ἔχων τοὺς πόδας κλεισμένους εἰς τὸ ξύλον καὶ εἰς στρατιώτης κλειδώνει αὐτὸ μὲ κλειδαρίαν, καὶ ἄλλοι δύο στρατιῶται βάνουν λίθον μέγαν εἰς τὸ στήθος του.

γ') Ὁ ἅγιος βαλλόμενος ἐν τῷ τροχῷ. — Ξύλον τετράγωνον ἔχων ξιφάρια μπηγμένα, καὶ ἐπάνωθεν ὁ τροχὸς καὶ ὁ ἅγιος δεμένος εἰς αὐτόν χεῖρας καὶ πόδας· καὶ δύο δῆμιοι βαστάζοντες σχοινία γυρίζουν τὸν τροχόν, καὶ ὁ βασιλεὺς κάθηται ἀντικρυ εἰς θρόνον, καὶ ὁ Μαγνέντιος ἱστάμενος ἐμπροσθέν του δεικνύει αὐτῷ τὸν ἅγιον. Καὶ ἄνωθεν τοῦ τροχοῦ εἰς ἄγγελος ἐπὶ νεφελῶν πλησίον τοῦ ἁγίου λῦει αὐτόν· καὶ ἔξω τοῦ κάστρου δύο ἄρχοντες καὶ πολλοὶ στρατιῶται ἀποκεφαλίζονται ὑπὸ τῶν δημίων.

δ') Ὁ ἅγιος ὑποδύμενος τὰ πυρωμένα ποδήματα. — Ὁ ἅγιος καθήμενος, ἔχων ὀπίσω τὰ χέρια δεμένα, καὶ εἰς στρατιώτης σηκώνει τὸ ἓνα του ποδᾶρι καὶ ἄλλοι δύο βαστοῦν μὲ τζιμπίδια τὸ

πυρωμένον ὑπόδημα καὶ τὸ βάνουον εἰς τὸν πόδα του· καὶ ὀπισθεν αὐτῶν φωτῖα ἔχουσα τὸ ἄλλο ὑπόδημα καϊόμενον.

ε') Ὁ ἅγιος πίνων τὰ δηλητήρια φάρμακα. — Ὁ βασιλεὺς καθήμενος εἰς θρόνον, ὁμοίως καὶ ὁ Μαγνέντιος, ἔχοντες καὶ οἱ δύο ἀπλωμένα τὰ χέρια πρὸς τὸν ἅγιον· καὶ ὁ ἅγιος ἰστάμενος ἔμπροσθέν των πίνει τὸ φάρμακον μὲ πῆλινον στενόστομον ἀγγεῖον, καὶ ὁ μάγος Ἀθανάσιος ἰστάμενος ἔμπροσθέν του καὶ βαστῶν ἕτερον ἀγγεῖον ὅμοιον εἰς τὴν ἀριστεράν, μὲ τὴν δεξιάν δεικνύει αὐτὸν δακτυλοειδῶς εἰς τὸν βασιλέα· καὶ πλησίον στρατιῶται πολλοί.

ς') Ὁ ἅγιος ἀνιστῶν τὸν νεκρὸν. — Ὁ βασιλεὺς καθήμενος εἰς θρόνον, ὁμοίως καὶ ὁ Μαγνέντιος, καὶ ὁ μάγος Ἀθανάσιος πλησίον θαυμάζων· καὶ ὀλίγο μακρὰ ὁ ἅγιος ἔμπροσθεν αὐτῶν εὐχόμενος, καὶ ἔμπρὸς τὸν ἅγιον τάφος ἀνοιχτός καὶ ἐν αὐτῷ ὁ νεκρὸς ἰστάμενος ὄρθιος, ζωντανός· καὶ πλησίον πλήθος λαοῦ θαυμάζοντες, καὶ ὀλίγο παρέκει πάλιν ὁ μάγος Ἀθανάσιος καὶ ὁ ἀναστηθεὶς ἄνθρωπος ἀποκεφαλίζονται ὑπὸ τοῦ δημίου.

ζ') Ὁ ἅγιος βαλλόμενος ἐν τῷ λάκκῳ τοῦ ἀσβέστου. — Ὁ ἅγιος γυμνός, κρυμμένος ἐν τῇ ἀσβέστῳ ἕως τὴν μέσην, ἔχων τὰ χέρια ὑψωμένα εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ δύο στρατιῶται ἔνθεν καὶ ἔνθεν ξεσκεπάζουσι αὐτὸν μὲ φυτάρια, καὶ πλησίον πλήθος ἀνθρώπων θαυμάζοντες.

η') Ὁ ἅγιος ἀνιστῶν τὸν βοῦν τοῦ γεωργοῦ. — Ὁ ἅγιος καθήμενος ἐν τῇ φυλακῇ εὐλογῶν, καὶ ἔμπρὸς αὐτοῦ, ἔξω τῆς φυλακῆς, τὸ βόδι τοῦ Γλυκερίου ἰστάμενον ζωντανόν, καὶ πλησίον τοῦ ὁ Γλυκερίου γονατιστός, ἔχων χέρια καὶ μάτια ἀπλωμένα εἰς τὸν ἅγιον.

θ') Ἡ ἀποτομή τοῦ ἁγίου Γεωργίου. — Ὁ ἅγιος γονατιστός καὶ ὁ δήμιος ἐπάνωθέν του μὲ ξίφος, καὶ ὀλίγο παρέκει ἡ βασίλισσα Ἀλεξάνδρα, καθημένη εἰς μίαν πέτραν νεκρά, καὶ ἄγγελος παίρνει τὴν φυχήν της.

Τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Δημητρίου.

§ 49. α') Ὁ ἅγιος κρινόμενος ὑπὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ. — Παλάτι καὶ ὁ βασιλεὺς καθήμενος εἰς θρόνον, ἔχων ἀπλωμένο τὸ χέρι πρὸς τὸν ἅγιον, καὶ ὁ ἅγιος ἰστάμενος ἔμπροσθέν του ἀπλώνει εἰς

αὐτὸν τὰ χέρια· καὶ τρεῖς στρατιῶται βαστοῦν αὐτόν, καὶ εἷς ἄνθρωπος μὲ καλπᾶκι καὶ γοῦναν καθήμενος πλησίον τοῦ βασιλέως δεῖχγει αὐτῷ τὸν ἅγιον.

β') Ὁ ἅγιος ἀγόμενος εἰς φυλακὴν.— Ὁ ἅγιος δεμένος ὀπισθάγκωνα, καὶ εἷς στρατιώτης ἔμπροσθέν του μὲ τὸ ἓνα χέρι βαστᾷ αὐτόν ἀπὸ τὸ σχοινί καὶ μὲ τὸ ἄλλο ἀνοίγει τὴν θύραν τῆς φυλακῆς· καὶ ὀπισθεν τοῦ ἀγίου ἄλλοι δύο στρατιῶται βαστάζοντες κοντάρια.

γ') Ὁ ἅγιος Δημήτριος εὐλογῶν τὸν Νέστορα.— Ὁ ἅγιος Νέστωρ γονατιστός, ἔχων ὑψωμένα τὰ χέρια, καὶ ἔμπρὸς αὐτοῦ λουτρόν· καὶ ἀπὸ τὸ παράθυρον τοῦ λουτροῦ ὀλίγο φαινόμενος ὁ ἅγιος Δημήτριος εὐλογεῖ αὐτόν.

δ') Ὁ ἅγιος Νέστωρ φονεύει τὸν Λουαῖον.— Ὁ ἅγιος Νέστωρ ἰστάμενος, ἔχων μικρὸν μαχαίριδιον ἐν τῇ δεξιᾷ του, καὶ ἔμπροσθέν του ὁ Λουαῖος μεγαλόσωμος, ἔχων τὸ μουστάκι ὡς τὰ ἀφτία καὶ πληγωμένος εἰς τὸ στῆθος, κείμενος κατὰ γῆς ὑπτιος νεκρός· ὀπισθεν δὲ τοῦ Νέστορος τὸ φόρεμά του κόκκινον ῥιμμένον εἰς τὴν γῆν· καὶ ὁ βασιλεὺς ἔμπροσθεν αὐτῶν καθήμενος εἰς θρόνον ὑψηλὸν ὁμιλεῖ μὲ τὸν ἄνω εἰρημένον ἄρχοντα, δεικνύων τὸν ἅγιον Νέστορα.

ε') Ἡ σφαγὴ τοῦ ἀγίου Νέστορος.— Βουνὰ ἔξωθεν κάστρου καὶ ὁ ἅγιος Νέστωρ κείμενος κατὰ γῆς προύμυτα· καὶ ὁ προειρημένος ἄρχων ἐπάνωθέν του μὲ τὸ ἓνα χέρι βαστᾷ τὸ κατασάγονον αὐτοῦ καὶ μὲ τὸ ἄλλο βαστῶν μικρὸ μαχαίρι κόπτει τὸν λάρυγγά του.

ς') Ὁ ἅγιος Δημήτριος λόγχαις νυγεί τὴν πλευρὰν τελειοῦται.— Λουτρόν μὲ καμάρες καὶ ἐν αὐτῷ ὁ ἅγιος ἔχων τὴν δεξιὰν ἄνω σηκωμένην· καὶ τρεῖς στρατιῶται κονταρεύουν αὐτόν εἰς τὴν πλευρὰν, καὶ ὁ ἅγιος Λουῖπος (ὁ δοῦλος τοῦ ἀγίου) ἰστάμενος ὀπισθέν του κλαίων βαστᾷ τὸ ἐπανωφόρι τοῦ ἀγίου.

Τὰ θαύματα τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης.

§ 50. α') Ἡ ἁγία διδασκομένη ὑπὸ τοῦ πνευματικοῦ.— Σπήλαιον καὶ ἐν αὐτῷ εἷς μοναχὸς πνευματικὸς καθήμενος εἰς скаμνί, ἔχων ἀπλωμένα τὰ χέρια πρὸς τὴν ἁγίαν· καὶ ἡ ἁγία ἰσταμένη ἔμπροσθέν του θαυμάζει, καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς πλησίον τῆς.

β') Ἡ ἅγια ὡς εἶτι ἀβάπτιστος οὖσα τὴν ἀποστρέφεται ὁ Χριστός.— Σπίτι καὶ ἐν αὐτῷ ἡ ἅγια ἱσταμένη ἰκετικῶς, καὶ ἔμπροσθέν της ἡ Θεοτόκος φέρουσα ἐν ἀγκάλαις ὡς βρέφος τὸν Κύριον, ὁ ὁποῖος γυρίζει τὸ πρόσωπόν του εἰς ἄλλο μέρος, ἵνα μὴ ἴδῃ αὐτὸ ἡ ἅγια.

γ') Ἡ ἅγια βαπτιζομένη ὑπὸ τοῦ πνευματικοῦ.— Σπήλαιον καὶ ἐν αὐτῷ ὁ ἄνωθεν μοναχὸς βαπτίζων τὴν ἁγίαν, καὶ ἡ μήτηρ της πλησίον βαστᾷ λαμπάδα ἀναμμένην.

δ') Ἡ ἅγια λαμβάνουσα ἀρραβῶνα ἀπὸ τὸν Κύριον.— Σπίτι καὶ ἐν αὐτῷ ἡ ἅγια ἱσταμένη, ἔχουσα ἀπλωμένην τὴν δεξιάν· καὶ ἡ Παναγία ἔμπροσθέν της ἱσταμένη μὲ τὸ ἓνα χέρι βαστᾷ ὡς βρέφος τὸν Κύριον καὶ μὲ τὸ ἄλλο τὸ δεξιὸν χέρι τῆς ἁγίας· ὁ δὲ Κύριος μὲ τὸ ἓνα χέρι βάνει δακτυλίδι εἰς τὸ μικρὸ δάκτυλον τῆς δεξιᾶς της χειρὸς καὶ μὲ τὸ ἄλλο βαστᾷ χαρτί λέγον· «Ἴδού σήμερον λαμβάνω σε διὰ νόμφην μου ἄφθορον».

ε') Ἡ ἅγια παρῆρσιαζομένη πρὸς τὸν βασιλέα.— Ναὸς καὶ ἐν αὐτῷ εἶδωλα καὶ ἔμπροσθέν των θυσιαστήρια ἔχοντα ἐπάνω ζῶα καίονα, καὶ ἄνθρωποι (ἄλλοι σὺρνουν πρόβατα καὶ βόδια μὲ σχοινία, ἄλλοι βαστοῦν ὄρνεα, ἄλλοι θυσιάζουν) καὶ ὁ βασιλεὺς καθήμενος εἰς θρόνον, καὶ πλησίον αὐτοῦ οἱ δορυφόροι του καὶ ἡ ἅγια ἔμπροσθέν του ἐλέγχουσα αὐτόν.

ς') Ἡ ἅγια διαλεγόμενη μὲ τοὺς ἑνὸς ῥήτορας.— Παλάτι καὶ ἐν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς καθήμενος εἰς θρόνον καὶ οἱ πενήντα ῥήτορες καθήμενοι ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἔχοντες μανδήλια τυλιγμένα εἰς τὰ κεφάλια των· καὶ εἷς (γεροντότερος πάντων) ῥήτωρ ἱστάμενος ἔξωθεν τοῦ θρόνου του πλησίον τοῦ βασιλέως διαλέγεται μὲ τὴν ἁγίαν, δεικνύων αὐτὴν εἰς τοὺς λοιποὺς ῥήτορας· καὶ ὅλοι θαυμάζοντες (ἄλλοι κρατοῦντες τὰς γενειάδας των, ἄλλοι ὀμιλοῦντες ἀλλήλοις) δεικνύουσι τὴν ἁγίαν.

ζ') Οἱ ἅγιοι πενήντα ῥήτορες εἰς τὸν Χριστὸν πιστεύσαντες διὰ τῆς ἁγίας πορὶ τελειοῦνται.— Ἡ ἅγια ἱσταμένη καὶ οἱ ῥήτορες προσκυνοῦντες αὐτήν, καὶ πλησίον πυρκαϊὰ μεγάλη καὶ στρατιῶται δένοντες τοὺς ῥήτορας ρίπτουν μέσ' τὴν φωτίαν.

η') Ἡ βασίλισσα προσκυνοῦσα τὴν ἁγίαν ἐν τῇ φυλακῇ.— Φυλακὴ καὶ ἡ ἅγια ἔσω ἱσταμένη, καὶ ἡ βασίλισσα γονατιστὴ εἰς τοὺς

πόδας της· καὶ πλησίον εἰς ἑκατόνταρχος μὲ τοὺς ἑκατὸν στρατιώτας του, καὶ εἰς τὸ παράθυρον τῆς φυλακῆς περιστερὰ καθήμενη, ἔχουσα ψωμὶ εἰς τὸ στόμα της.

δ') Ἡ ἅγια βαλλομένη εἰς τοὺς τροχοὺς. — Τέσσαροι τροχοὶ εἰς μίαν περόνην περασμένοι, ἔχοντες τριγύρου ξιφάρια, καὶ ἡ ἅγια ὑποκάτωθεν αὐτῶν ἀπλωμένη κατὰ γῆς, δεμένη χειρας καὶ πόδας· καὶ εἰς ἄγγελος πλησίον της ἰστάμενος λύει αὐτὴν ἐκ τῶν δεσμῶν· καὶ εἰς τὰ πλάγια τῶν τροχῶν πολλοὶ στρατιῶται κατακομμένοι καὶ θανατωμένοι, καὶ ὁ βασιλεὺς ἀντικρυ καθήμενος εἰς θρόνον καὶ ἡ βασίλισσα ἐξερχομένη ἀπὸ μίαν θύραν τοῦ σπιτιοῦ ὀνειδίξει αὐτόν· καὶ πολλοὶ ἄνθρωποι τριγύρου καὶ ὀλίγο παρέκει πάλιν ἡ βασίλισσα ἀποκεφαλιζομένη ὑπὸ δημίου, καὶ ἄλλοι πολλοὶ στρατιῶται ἀποκεφαλίζονται ἀπὸ ἄλλους δημίους ὡς πιστεύσαντες εἰς τὸν Χριστόν.

ε') Ἡ ἀποτομή τῆς ἁγίας. — Ἡ ἅγια γονατιστὴ καὶ ὁ δήμιος ἐπάνωθεν της μὲ τὸ ξίφος, καὶ πλῆθος πολὺ ἄνδρες καὶ γυναῖκες κλαίοντες.

Τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου.

§ 51. α') Ὁ ἅγιος τοπτόμενος ὑπὸ τῶν δαιμόνων. — Μνημεῖον καὶ ἔσω ὁ ἅγιος, κείμενος κάτω, καὶ οἱ δαίμονες τριγύρου του δέρνοντες αὐτόν μὲ ξύλα, καὶ ἄλλοι τραβοῦν τὰ σκεπάσματα τοῦ μνημεῖου.

β') Ὁ ἅγιος πειραζόμενος ὑπὸ τῶν δαιμόνων. — Μνημεῖον ἀνοιχτόν καὶ οἱ τοῖχοί του χαλασμένοι καὶ ὁ ἅγιος κείμενος, μὲ τὸ ἓνα χερί ἀκουμπίζων καὶ τὸ ἄλλο ἔχων εἰς τὸν οὐρανὸν ὑψωμένον, βλέπων ἄνω, ἔχων καὶ τὸ κεφάλι ὀλίγον σηκωμένον καὶ ἄλλοι δαίμονες χαλοῦσι τοὺς τοίχους μὲ ξύλα, ἄλλοι ὡς λέοντες, ἄλλοι ὡς ὄφεις, ἄλλοι εἰς ἄλλων θηρίων σχήματα σχηματισμένοι πολεμοῦν αὐτόν· καὶ ἐπάνωθεν οὐρανὸς καὶ ἐν αὐτῷ ὁ Χριστὸς καὶ ἀκτῆς κατέρχεται ἐξ αὐτοῦ ἕως τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁγίου.

γ') Ὁ ἅγιος φεύγων ἐν τῇ ἐρήμῳ εὕρισκει ἐν τῇ ὁδοῦ τὸν δίσκον καὶ τὸ χρυσίον. — Βουνὰ καὶ δρόμος καὶ μεσ' τὸν δρόμον κείμενος μέγας δίσκος ἀργυρὸς· καὶ ὀλίγο παρέκει σωρὸς φλωρία πολλὰ καὶ ὁ ἅγιος ἔχων τὸ δικανίκι του μὲ τὸ ροῦχόν του εἰς τὸν ὄμῶν του φεύγει ὀρμαῖος βλέπων αὐτά.

δ) Ὁ ἅγιος διδάσκων τοὺς μοναχοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ.—Κάστρον παλαιὸν καὶ ἀπὸ τὰ τεῖχη του φεύγουσιν δαίμονες καὶ τινες ἐξ αὐτῶν βλέπουσιν ὀπισθεν καὶ ἔμπροσθεν τῆς θύρας τοῦ κάστρου ἱστάμενοι πολλοὶ μοναχοὶ καὶ ὁ ἅγιος ἀκουμβίζων εἰς τὸ δικανίκι του διδάσκει αὐτοὺς ἐκ τῆς θύρας.

ε) Ὁ ἅγιος ἐργαζόμενος τὴν γῆν. — Χωράφι μικρὸ μὲ λάχανα καὶ εἰς τὴν ἄκρην του σπήλαιον, καὶ ὁ ἅγιος βαστῶν δικέλλι σκαλίζει τὰ λάχανα.

ς) Ὁ ἅγιος ἐπιτιμῶν τὰ θηρία, τὰ βλάπτοντα τὰ σπέρματα αὐτοῦ.— Χωράφι μὲ σιτᾶρι καὶ λάχανα καὶ ἐν αὐτῷ θηρία διάφορα, ἐλάφια, λαγωοὶ καὶ ἄλλα ἀγρίμια· καὶ ὁ ἅγιος βαστῶν ἐν ἀπὸ αὐτὰ ἀπὸ τὸ ἀρτί βλέπει πρὸς τὰ ἄλλα, ἔχων τὴν χεῖρα ἀπλωμένην πρὸς αὐτά· ἔξωθεν δὲ τοῦ χωραφίου βρῦσις καὶ ἕτερα θηρία πίνοντα ἐν αὐτῇ.

ζ) Ὁ ἅγιος διὰ προσευχῆς ἐξήγαγεν ὕδωρ.— Ἐρημος καὶ ὁ ἅγιος γονατιστός, ἔχων τὰ χεῖρα ὑψωμένα ἄνω, καὶ ἔμπροσθέν του ὕδωρ ἐξερχόμενον ἐκ τῆς γῆς, καὶ τρεῖς καλόγηροι πίνοντες ἐξ αὐτοῦ καὶ ἄλλοι δύο λιποθυμισμένοι κείμενοι κατὰ γῆς· καὶ ἕτεροι πάλιν βαστῶντες ἀγγεῖα μὲ νερὸν καὶ σηκώνοντες ὀλίγον τὰ κεφάλια αὐτῶν ποτίζουν αὐτούς· καὶ ὀπισθεν αὐτῶν, ὀλίγο παρέχει, μπερδομένη μὲ σχοινί εἰς μίαν πέτραν μία κάμηλος.

η) Ὁ ἅγιος ἀποστομίσας τοὺς φιλοσόφους ἴαται τοὺς δαιμονιζομένους.— Ὁ ἅγιος ἱστάμενος καὶ τρεῖς δαιμονιζόμενοι, κείμενοι ἀνάσκελα ἔμπροσθέν του, καὶ δαίμονες ἐξερχόμενοι ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ τρεῖς φιλόσοφοι ἱστάμενοι πλησίον· ἔχοντες τὰ κεφάλια τυλιγμένα μὲ μανδήλια ἀποροῦν καὶ θαυμάζουσι.

θ) Ὁ ἅγιος ὀδηγούμενος ὑπὸ τοῦ λέοντος εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ ἁγίου Παύλου. — Ἐρημος καὶ ὁ ἅγιος ὀδοιπορῶν, καὶ ἓνα λεοντάρι πηγαίνει ἔμπρὸς του, καὶ μακρόθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν τὸ σπήλαιον τοῦ ἁγίου Παύλου φαινόμενον ὀλίγον ἀνάμεσα δένδρα καὶ βουνά.

ι) Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος εὐρών τὸν ἅγιον Παῦλον ἀσπάζεται αὐτόν.— Σπήλαιον καὶ ἔξωθεν αὐτοῦ ὁ ἅγιος Παῦλος ὁ Θηβαῖος (φορῶν φιάθιον ἕως τὰ γόνατα καὶ ἕως τοὺς ὤμους) καὶ ὁ ἅγιος Ἀντώνιος ἀσπαζόμενοι ἀλλήλους, καὶ εἰς κόραξ καθήμενος ἐπάνω εἰς δένδρον βαστᾶ φωμί εἰς τὸ στόμα του.

ια') Ὁ ἅγιος ἐνταφιάζων τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου Παύλου. — Σπήλαιον καὶ ἔξωθεν αὐτοῦ ὁ ἅγιος Παῦλος, κείμενος κατὰ γῆς ἀποθαμμένος, καὶ ὁ ἅγιος Ἀντώνιος τυλίγων αὐτὸν εἰς ῥάσον, καὶ δύο λέοντες πλησίον σκάπτουν τὴν γῆν μὲ τὰ μπροστινά τους ποδάρια.

ιβ') Ἡ κοίμησις τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου. — Τάφος σακαμμένος καὶ δύο ἀδελφοὶ βαστοῦν τὸν ἅγιον τυλιγμένον εἰς ῥάσον (ὁ εἰς μέσ' τοῦ μνήμα καὶ ὁ ἄλλος ἔξω), καὶ πλησίον αὐτῶν δικέλλι καὶ φτυᾶρι κείμενα εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐπάνωθεν τοῦ ἁγίου πληθὺς ἀγγέλων μὲ λαμπάδας καὶ θυριάματα· βαστάζοντες τὴν ψυχὴν του λευκοφόρον ἀνέρχονται εἰς τὸν οὐρανόν.

Ἴδου ὅπου ἐρμηνεύσαμεν ἰκανῶς μερικά θαύματα καὶ μαρτόρια τῶν ἐπισήμων ἁγίων. Λοιπὸν κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἱστορίζονται καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων τὰ θαύματα, εἴτε ὅλα, εἴτε μερικά, βλέποντας ὅμως ἐπιμελῶς ἐκεῖνος ὅπου θέλει νὰ τὰ ἱστορήσῃ τοὺς βίους αὐτῶν καὶ τὰ συναξάρια.

δ') ΠΩΣ ΙΣΤΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ.

ΜΗΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ.

§ 52. α'. Οἱ ἅγιοι ἀδελφοὶ Εὐδοῦς, Καλλιῆστη καὶ Ἑρμογένης ξίφει τελειοῦνται. — Ἱστορία. Ὁ Εὐδοῦς καὶ Ἑρμογένης κείμενοι κατὰ γῆς ἀποκεφαλισμένοι· ὁ εἰς νέος, ὁ ἕτερος γέρον καὶ πλησίον αὐτῶν ἡ ἁγία Καλλιῆστη γονατιστὴ καὶ ἐπάνωθεν αὐτῆς ὁ δῆμιος μὲ ξίφος.

β'. Ὁ ἅγιος μάρτυς Μάμας τὰ σπλάγχνα διασπασθεὶς τελειοῦται. — Ἱστορία. Βουναὶ καὶ σπῆτι ἐπ' αὐτὰ καὶ ὁ ἅγιος Μάμας, νέος ἀγένειος, κείμενος ἀνάσκελα· καὶ εἰς στρατιώτης ἐπάνωθεν του ἔχων καμάκι τρίδοντον μπηγμένον εἰς τὴν κοιλίαν του.

γ'. Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Ἀνθιμος ξίφει τελειοῦται. — Ἱστορία. Κάστρον καὶ ἔξω τῆς πύλης αὐτοῦ ὁ ἅγιος (νέος ἀρχιγένης), ἐνδυμένος ἀρχιερατικὴν στολὴν, γονατιστός, ἀποκεφαλισμένος, καὶ ὁ δῆμιος ἐπάνωθεν του βαστῶν ξίφος αἱματωμένον καὶ ἕτερος δῆμιος ἔμπροσθέν του βαστῶν τὴν κεφαλὴν του κομμένην.

δ'. Ὁ ἅγιος Βαβύλας σὺν τοῖς μετ' αὐτοῦ τρισὶ νηπίοις ξίφει τελειοῦται. — Ἱστορία. Ὁ Βαβύλας μὲ ἀρχιερατικὴν στολὴν, γέρον πλατυγένης

ἀποκεφαλισμένος, καὶ πλησίον αὐτοῦ τὰ τρία νήπια γονατισμένα, κλίνοντα τὰς κεφαλὰς, καὶ ὁ δῆμιος ἐπάνωθεν των μὲ ξίφος.

ε'. Ὁ προφήτης Ζαχαρίας, ὁ πατὴρ τοῦ Προδρόμου, σφάττεται μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. — Ἱστορία. Ναός καὶ ἐν αὐτῷ κουβούκλι, καὶ ἔσωθεν τοῦ κουβουκλίου τράπεζα, καὶ ἐμπρὸς τὴν τράπεζαν ὁ ἅγιος, γέρων μακρυγένης μὲ ἀρχιερατικὴν ἑβραϊκὴν στολὴν ἰστάμενος, ἔχων χέρια καὶ μάτια ἄνω ὕψωμένα· καὶ εἰς στρατιώτης βαστῶν αὐτὸν ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κορυφῆς του διαπερᾶ τὸ ξίφος εἰς τὸν λαιμὸν του.

ς'. Οἱ ἅγιοι Εὐδόξιος, Ζήνων, Ῥωμύλος καὶ Μακάριος ξίφει τελειοῦνται. — Ἱστορία. Ὁ Εὐδόξιος καὶ Ζήνων, νέοι ἀρχιγένειοι γονατιστοί, ἔχοντες τὰ χέρια ὕψωμένα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ κεφάλια των κομμένα, κείμενα κατὰ γῆς ἐμπροσθὰ τους· καὶ ἐπάνωθεν των εἰς δῆμιος βάνων τὸ ξίφος εἰς τὴν θήκην του· καὶ πλησίον ὁ ἅγιος Ῥωμύλος, γέρων ἀποκεφαλιζόμενος ὑπὸ ἐτέρου δημίου, ὁ δὲ ἅγιος Μακάριος νέος ἀγένειος γονατιστός, καὶ ὁ δῆμιος βάνων τὸ ξίφος εἰς τὸν λαιμὸν του.

ζ'. Ὁ ἅγιος Σώζων ῥοπάλοις τυπτόμενος τελειοῦται. — Ἱστορία. Ὁ ἅγιος κείμενος κατὰ γῆς καὶ δύο στρατιῶται ἐπάνωθεν του δέρνουν αὐτὸν μὲ χοντρά καὶ μεγάλα ξύλα.

η'. Οἱ ἅγιοι Ῥούφος καὶ Ῥουφίνος ξίφει τελειοῦνται. — Ἱστορία. Ὁ εἰς ὀξυγένης, ὁ ἕτερος μῆλαιπόλιος· ἀποκεφαλισμένοι καὶ ἐπάνωθεν των ὁ δῆμιος μὲ τὴν σπάθη.

θ'. Ὁ ἅγιος Σεβηριανὸς λίθον δεθείς εἰς τοὺς πόδας καὶ εἰς τὸ τεῖχος κρεμασθεὶς τελειοῦται. — Ἱστορία. Κάστρον καὶ ἐπάνωθεν τῶν τειχίων δύο στρατιῶται κρεμάζοντες τὸν ἅγιον ἀπὸ τὰ τεῖχη, καὶ εἰς λίθος μέγας κρεμασμένος εἰς τοὺς πόδας του.

ι'. Δί ἅγιοι Μηνοδώρα, Μητροδώρα, Νυμφοδώρα αἰκιζόμεναι τελειοῦνται. — Ἱστορία. Δί ἅγιοι κείμεναι κατὰ γῆς γυμναί ὡς τὴν μέσσην, ἔχουσαι τὰ κεφάλια τυλιγμένα μὲ μανδήλια, καὶ τρεῖς στρατιῶται τὰς δέρνουν μὲ ῥόπαλα.

ια'. Οἱ ἅγιοι Διόδωρος, Διομήδης καὶ Δίδυμος τυπτόμενοι τελειοῦνται. — Ἱστορία. Ὁ Διόδωρος γέρων, ὁ δὲ Διομήδης καὶ Δίδυμος νέοι ἀγένειοι, κείμενοι κατὰ γῆς πληγωμένοι εἰς ὄλον τὸ σῶμα, καὶ τρεῖς δῆμιοι δέρνουν αὐτοὺς μὲ βούνευρα.

ιβ'. Ὁ ἅγιος Αὐτόνομος ξύλοις καὶ λίθοις κρουσθεὶς τελειοῦται. — Ἱστορία. Ὁ ἅγιος νέος στρογγυλογένης γονατιστός, ἔχων τὰ χέρια ὑψωμένα εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐπάνωθεν του τέσσαροι στρατιῶται, ἄλλοι μὲ λίθους, ἄλλοι μὲ ξύλα κρούοντες αὐτόν.

ιγ'. Οἱ ἅγιοι Κρονίδης, Μακρόβιος, Λεόντιος καὶ Σεραπίων ἐν θαλάσῃ ῥιφέντες τελειοῦνται. — Ἱστορία. Θάλασσα καὶ μέσον αὐτῆς πλοιάριον μικρό, καὶ ἐν αὐτῷ στρατιῶται ῥίπταντες τοὺς ἁγίους εἰς τὴν θάλασσαν· ὁ μὲν Μακρόβιος γέρων (ὁ μισὸς μέσ' τὴν βάρκα καὶ ὁ μισὸς ἔξω), ὁ δὲ Κρονίδης διάκονος νέος, αἱ δὲ ἄλλοι δύο μιξαιπόλιοι.

ιδ'. Ὁ ἅγιος Θεοκλῆς ξίφει τελειοῦται. — Ἱστορία. Ὁ ἅγιος νέος ἀγένειος, κείμενος κατὰ γῆς ἀποκεφαλισμένος, καὶ ἐπάνωθεν ὁ δῆμιος μὲ σπαθί.

ιε'. Ὁ ἅγιος Νικήτας πυρὶ τελειοῦται. — Ἱστορία. Πυρκαϊὰ μεγάλη καὶ ἐν αὐτῇ ὁ ἅγιος, νέος ἀρχιγένης ἔχων χέρια καὶ μάτια ὑψωμένα, καὶ δύο στρατιῶται ἀναγκάζοντες τὴν φωτιάν.

ις'. Ἡ ἁγία Εὐφημία εἰς βρωσιν ἄρκτων καὶ λεόντων δοθεῖσα καὶ ἐξ αὐτῶν μὴ βλαβεῖσα τὸ πνεῦμα τῷ Θεῷ παρατίθησι. — Ἱστορία. Λέοντες καὶ ἄρκτοι καὶ ἡ ἁγία μέσον αὐτῶν γονατιστή, ἔχουσα χέρια καὶ μάτια ὑψωμένα εἰς οὐρανόν.

ιζ'. (Α)ὶ ἅγιοι Πίστις, Ἐλπίς, Ἀγάπη καὶ ἡ μήτηρ αὐτῶν ξίφει τελειοῦνται. — Ἱστορία. (Β)ουναὶ καὶ σπίτια καὶ πλησίον αὐτῶν αἱ ἅγιοι, αἱ δύο κείμεναι κατὰ γῆς ἀποκεφαλισμέναι, αἱ ἄλλαι δύο γονατισταὶ κλίνουσαι τὰς κεφαλὰς, καὶ ἄνωθεν τῶν ὁ δῆμιος μὲ ξίφος.

ιη'. Αἱ ἅγιοι Σοφία καὶ Εἰρήνη ξίφει τελειοῦνται. — Ἱστορία. Δύο γυναῖκες κείμεναι ἀποκεφαλισμέναι καὶ ὁ δῆμιος βάνων τὸ ξίφος εἰς τὴν θήκην του.

ιθ'. Οἱ ἅγιοι Τρόφιμος καὶ Δορυμέδων ξίφει τὰς καιφαλὰς ἀποτέμνονται, ὁ δὲ Σαββάτιος τυπτόμενος τελειοῦται. — Ἱστορία. Ὁ Τρόφιμος ἀρχιγένης, κείμενος ἀποκεφαλισμένος· ὁ Δορυμέδων ἀγένειος, γονατιστός, ἔχων ὀπίσω τὰ χέρια δεμένα, καὶ ὁ δῆμιος ἔχει τὸ ξίφος εἰς τὸν λαιμόν του· ὁ δὲ Σαββάτιος κείμενος ὑπτίως πληγωμένος ὅλον τὸ σῶμα, καὶ ἐπάνωθεν του δύο στρατιῶται μὲ ῥοπάλους, ὁ εἰς τύπτων, ὁ δὲ ἄλλος ἔχων σηκωμένον τὸ ῥόπαλον.

κ'. Ὁ ἅγιος Εὐστάθιος μετὰ τῆς συνοδίας εἰς βοῦν χαλκοῦν πεπωρωμένον.—(Ἱστορία). Χάλκινο βῆδι καὶ μέσα εἰς αὐτὸ ὁ ἅγιος μιξαιπόλιος, στρογγυλογένης, καὶ υἱοὶ του νήπιοι καὶ ἡ γυνή του καὶ ὑποκάτω τοῦ βῆδιου δύο στρατιῶται βάνοντες μεγάλην πυρκαϊάν.

κα'. Ὁ ἅγιος Κοδράτος ξίφει τελειοῦται.—Ἱστορία. Ὁ ἅγιος γέρων, βουρλογένης, γονατιστός, ἔχων τὰ χέρια ὑψωμένα εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐπάνωθέν του ὁ δῆμιος βαστῶν τὸ σπαθί.

κβ'. Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Φωκάς ξίφει τελειοῦται.—Ἱστορία. Ὁ ἅγιος γέρων μὲ ἀρχιερατικὴν στολήν, κείμενος ἀποκεφαλισμένος, καὶ ὀπισθεν τῶν ποδῶν του πῦρ καὶ ὁ δῆμιος γυρίζων εἰς τὰ ὀπίσω.

κγ'. Οἱ ἅγιοι Πέτρος καὶ Ἀντώνιος τὰ αἰδοῖα τμηθέντες καὶ ὁ πατήρ των Ἰωάννης σφαττόμενος ἔμπροσθέν των, καὶ ὁ Ἀνδρέας μὲ δύο λόγχες νυγείς, ὅλοι ὁμοῦ τελειοῦνται.—Ἱστορία. Ὁ Πέτρος καὶ Ἀντώνιος νέοι ἀγένειοι, κείμενοι κατὰ γῆς γυμνοὶ καὶ πληγωμένοι (ὁ εἰς ἀποδαρμένους καὶ ὁ ἕτερος ζωντανός), καὶ ὁ χαλκεὺς βαστῶν χειράγραν πυρωμένην μὲ τὰ δύο του χέρια τραβᾷ τὰ αἰδοῖα αὐτοῦ καὶ πλησίον αὐτῶν φωτιά ἀναμμένη, καὶ ἔμπροσθεν ὁ βασιλεὺς πλησίον τοῦ θρόνου κρατῶν τὸν πατέρα αὐτῶν Ἰωάννην ἀπὸ τὰ γένεια περνᾷ μάχαιραν εἰς τὸν λαιμόν του καὶ παρέκει πάλιν ὁ βασιλεὺς καθήμενος ἐφ' ἵππου βαστᾷ κοντάρι καὶ κρούει τὸν γηραιὸν Ἀνδρέαν εἰς τὲς πλάτες, ἔχοντα καὶ εἰς τὸ στῆθος ἄλλο κοντάρι περασμένον.

κδ'. Ἡ ἅγια Θέκλα πέτρας βραγείσης, ἐν αὐτῇ εἰσελθοῦσα, τελειοῦται.—Ἱστορία. Βουνά καὶ σπήλαιον καὶ ὀλίγο μακρὰ, ἔμπροσθεν τοῦ σπηλαίου, πέτρα μεγάλη σχισμένη καὶ ἡ ἅγια μέσα εἰς αὐτὴν κρυμμένη ὡς τὴν μέσην, καὶ δύο στρατιῶται ἔξωθεν βαστοῦντες τὸ ἐπανωφόρι της, καὶ ἐπάνωθέν της ὁ Χριστὸς μετὰ νεφέλης, μὲ τὴν δεξιάν εὐλογῶν αὐτὴν καὶ μὲ τὴν ἀριστεράν δεικνύων τὴν πέτραν.

κε'. Οἱ ἅγιοι Παῦλος καὶ Τάττα σὺν τοῖς τέκνοις στρεβλούμενοι τελειοῦνται.—Ἱστορία. Σπίτια εἰς βουνά καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν ὁ μὲν Παῦλος γέρων, ἡ δὲ Τάττα γραῦς καὶ οἱ παῖδες των, ὁ μὲν Σαβιανὸς νέος στρογγυλογένης, ὁ δὲ Μάξιμος ἀρχιγένης, ὁ Ροῦφος νέος ἀγένειος, ὁ Εὐγένιος νήπιον, οἱ ἄλλοι ὅλοι γυμνοὶ, πληγω-

μένοι καὶ τελειωμένοι· τὸ δὲ νήπιον βαστάζοντες δύο στρατιῶται, ὁ μὲν ἀπὸ τὴν κεφαλὴν, ὁ δὲ ἀπὸ τοὺς πόδας, στρεβλώνουσιν αὐτό.

κς'. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος καλυπτόμενος ὑπὸ τῶν μαθητῶν τελειοῦται. — Ἱστορία. Γῆ καὶ λάκκος καὶ ἔμπρὸς τὸν λάκκον οἱ ἑπτὰ μαθηταὶ τοῦ ἁγίου (ἄλλοι τζαπί κρατοῦν, ἄλλοι δικέλλι, ἄλλοι φτυάρι) καὶ ὁ ἅγιος μέσ' τὸν λάκκον ἕως τὸν λαιμόν, καὶ ἕτεροι δύο μαθηταὶ δένουσι μανδύλι εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του.

κζ'. Ὁ ἅγιος Καλλίστρατος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ξίφει τελειοῦνται. — Ἱστορία. Ναὸς καὶ ἐν αὐτῷ εἶδωλα γκρεμισμένα καὶ συντριμμένα, καὶ οἱ ἅγιοι πλησίον, νέοι καὶ γέροντες, ἄλλοι ἀποκεφαλισμένοι, ἄλλοι ἱστάμενοι, ἄλλοι γονατιστοί, καὶ ὁ δῆμιος κόπτων αὐτοὺς μετὰ τὸ ξίφος· καὶ πλησίον αὐτῶν ὁ ἅγιος Καλλίστρατος, γέρων γονατιστὸς καὶ ὀπισθαγκωνισμένος, καὶ ὁ δῆμιος ἐπάνωθεν του μετὰ ξίφος.

κη'. Οἱ ἅγιοι Μᾶρκος, Ἀλέξανδρος, Ζώσιμος, Ἀλφίος ἐν πέτρα ἡλωθέντες τελειοῦνται. — Ἱστορία. Βουνὰ καὶ εἰς αὐτὰ οἱ ἅγιοι· ὁ Ἀλέξανδρος μίξαιπόλιος, οἱ ἄλλοι δύο ἀρχιγένειοι καρφωμένοι εἰς τὰς πέτρες καὶ τελειωμένοι· ὁ δὲ Μᾶρκος λευκὴν ἔχων τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς καὶ μακρὰν ἕως τοὺς πόδας, καρφωμένος καὶ αὐτὸς εἰς τὴν πέτραν ζωντανὸς ἔτι καὶ ἐπάνωθεν του ὁ δῆμιος μετὰ ξίφος.

κθ'. Ὁ ἅγιος Γοβδελαᾶς εἰς ἵππον ἐκ τῶν ποδῶν δεθεὶς καὶ Δάδας κατακοπεῖς τελειοῦται, ἡ δὲ Κασδόα ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ βασιλέως. — Ἱστορία. Βουνὰ καὶ εἰς αὐτὰ ὁ ἅγιος Γοβδελαᾶς, νέος ἀγένειος, δεμένος μετὰ σχοινία εἰς ἄλογον ἀπὸ τοὺς πόδας καὶ συρόμενος ἀπ' αὐτὸ εἰς τὰς πέτρες· ὁ δὲ Δάδας γέρων μακρυγένης μετὰ πολυτίμου στολῆς κείμενος εἰς τὴν γῆν κατακομμένος, καὶ τριγύρω του στρατιῶται μετὰ τὰ σπαθία των· ἡ δὲ ἁγία Κασδόα μέσα εἰς κῆπον μεταλαμβάνουσα τὰ θεῖα μυστήρια ἀπὸ ἑνὸς ἱερέα, καὶ εἰς ἄγγελος πλησίον της.

λ'. Ὁ ἅγιος Μαρδόνιος ἄνθρακας ἐπὶ τοῦ ὀμφαλοῦ δεξάμενος τελειοῦται. — Ἱστορία. Σπίτια καὶ ἐν αὐτοῖς ὁ ἅγιος μίξαιπόλιος, βουρλογένης, κείμενος κατὰ γῆς ἀνάσκελα· καὶ πλησίον αὐτοῦ φωτιά καὶ εἰς στρατιώτης παίρνοντας μετὰ φτυάρι κάρβουνα ἀπὸ τὴν φωτίαν τὰ ρίχνει εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ ἁγίου.

Ἰδοῦ ὅπου σ' ἐρμηνεύσαμεν ἱκανῶς τὰ μαρτύρια τοῦ ἐνὸς μηνός. Λοιπὸν κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἱστορίζονται καὶ τὰ λοιπὰ

μαρτόρια τοῦ ἔθλου ἐνιαυτοῦ, κατὰ τὸ ἐπίγραμμα ἑνὸς ἐκάστου μαρτυρίου· τινῶν ὅμως ἁγίων σχήματα ζήτει καὶ τοῖς Καθολικοῖς.

ΜΗΝ ΟΚΤΩΜΒΡΙΟΣ.

- α'. Ὁ ἀπόστολος Ἄνανίας λιθοβοληθεὶς τελειοῦται. Γέρων ὄξυγένης.
- β'. Ὁ ἅγιος Κυπριανὸς καὶ Ἰουστῖνα ἕξει τελειοῦνται. Γέρων στρογγυλογένης, πλήν ζήτει καὶ ὄπισθεν.
- γ'. Ὁ ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης ἕξει τελειοῦται. Γέρων βασιῶν τὴν κεφαλὴν του εἰς τὰς χεῖράς του.
- δ'. Ὁ ἅγιος Καπετωλίων ἐξορυχθεὶς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ σταυρωθεὶς τελειοῦται. Νέος ἀρχιγένης.
- ε'. Ἡ ἅγια Χαριτίνη τοὺς ὄνυχας χειρῶν καὶ ποδῶν ἐκρίζωθεισα τελειοῦται.
- ς'. Ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς ὑπὸ πέντε στρατιωτῶν λόγχαις νυγεὶς τελειοῦται.
- ζ'. Ὁ ἅγιος Σέργιος καὶ Βάχχος, ὁ μὲν ἐν ταῖς βασάνοις, ὁ δὲ ἕξει τελειοῦνται. Νέοι ἀγένειοι.
- η'. Ὁ ἀπόστολος Ἰάκωβος σταυρωθεὶς τελειοῦται. Νέος ὄξυγένης.
- θ'. Ὁ ἅγιος Εὐλάμπιος καὶ Εὐλαμπία καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς σ' στρατιῶται ἕξει τελειοῦνται. Ὁ Εὐλάμπιος νέος ἀρχιγένης, ὁ οἱ δὲ λοιποὶ διάφοροι.
- ιβ'. Ὁ ἅγιος Πρόβος, Τάραχος, Ἀνδρόνικος μαχαίραις κατακοπέντες τελειοῦνται. Ὁ Τάραχος γέρων, οἱ ἕτεροι δύο νέοι.
- ιγ'. Οἱ ἅγιοι Κάρπος, Πάπυλος, Ἀγαθόδωρος, Ἀγαθονίκη ἕξει τελειοῦνται. Ὁ Κάρπος γέρων, ὁ Πάπυλος ἀρχιγένης, ὁ Ἀγαθόδωρος ἀγένειος.
- ιδ'. Οἱ ἅγιοι Γερβάσιος, Ναζάριος, Προτάσιος, Κέλσιος. Ὁ Ναζάριος μιχαίπολις, ὁ Κέλσιος παιδίον, οἱ ἄλλοι δύο νέοι.
- ιε'. Ὁ ἅγιος Λογγίνος σὺν τοῖς δυοῖν στρατιώταις ἕξει (τελειοῦνται). Γέρων στρογγυλογένης, οἱ στρατιῶται νέοι.
- ισ'. Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας συρόμενος ὑπὸ στρατιωτῶν καὶ τὸν πόδα μακελλικῆ κοπίδι τμηθεὶς τελειοῦται. Γέρων μακρυγένης.
- ις'. Ὁ ἅγιος Μαρίνος ὁ γέρων ἕξει τελειοῦται.
- ιη'. Ὁ ἅγιος Οὐάρος ἕξει τελειοῦται. Νέος.

- ιδ'. Οἱ ἅγιοι Γάιος, Δάσιος, Ζωτικός. Νέοι καὶ γέροντες.
- κ'. Ὁ ἅγιος Ἀρτέμιος ἕξει τελειοῦται. Νέος ἀρχιγένης.
- κα'. Οἱ ἑπτὰ παῖδες οἱ ἐν Ἐφέσω. Ζήτει σελ. 161.
- κγ'. Ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος ἐν τῷ πτερυγίῳ τοῦ Ἱεροῦ διδάσκων, ἕξω ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων τὴν κάραν κρουσθεὶς τελειοῦται.
- κδ'. Ὁ ἅγιος Ἀρέθας καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἕξει τελειοῦνται. Γέρων, οἱ λοιποὶ διάφοροι.
- κε'. Οἱ ἅγιοι Μαρκιανὸς καὶ Μαρτύριος ἕξει τελειοῦνται. Νέοι ἀγένειοι.
- κς'. Ὁ ἅγιος Δημήτριος.
- κζ'. Ὁ ἅγιος Νέστωρ.
- κη'. Οἱ ἅγιοι Ἀφρικανὸς, Τερέντιος, Μάξιμος, Πομπήσιος καὶ ἕτεροι λς' ἕξει τελειοῦνται. Ὁ Ἀφρικανὸς γέρων, ὁ Τερέντιος καὶ Μάξιμος ἀρχιγένειοι, ὁ Πομπήσιος νέος ἀγένειος.
- κθ'. Ἡ ἅγια Ἀναστασία.
- λ'. Οἱ ἅγιοι Ζηνόβιος καὶ Ζηνοβία. Νέος ἀρχιγένης.
- λα'. Οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι ἐκ τῶν σ' Οὐρβανὸς, Ἀμπλίας, Νάρκισσος. Ζήτει σελ. 152—153.

ΜΗΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ.

- α'. Αἱ ἅγιοι Κυρίαίνα καὶ Ἰουλιανὴ πυρὶ τελειοῦνται.
- β'. Οἱ ἅγιοι Ἀκίνδυνος, Πηγάσιος, Ἀφθόνιος, Ἐλπιδηφόρος, Ἀνεμπόδιστος εἰς κάμινον πυρὸς βληθέντες τελειοῦνται. Ὁ Ἀκίνδυνος νέος ὄξυγένης, ὁ Πηγάσιος γέρων στρογγυλογένης, Ἀφθόνιος καὶ Ἐλπιδηφόρος ἀρχιγένειοι. Ὁ Ἀνεμπόδιστος ἀγένειος.
- γ'. Οἱ ἅγιοι Ἀκεψιμᾶς, Ἰωσήφ, Ἀειθαλᾶς διαφόρως βασανιζόμενοι τελειοῦνται. Ὁ Ἀκεψιμᾶς νέος, ὁ Ἰωσήφ γέρων, ὁ Ἀειθαλᾶς ἀρχιγένης.
- δ'. Οἱ ἅγιοι Νικάνδρος καὶ Ἑρμαῖος γέροντες.
- ε'. Ὁ ἅγιος Γαλακτίων καὶ Ἐπιστήμη ἕξει τελειοῦνται. Νέος ἀρχιγένης.
- ς'. Ὁ ἅγιος Παῦλος ὁ Ὁμολογητὴς λειτουργῶν, ὑπὸ τῶν Ἀρειανῶν τῷ ἰδίῳ ὠμοφορίῳ ἀποπνιγείς, τελειοῦται. Νέος κοντοδιχαλογένης.

- ζ'. Οἱ ἅγιοι Ὀνησιφόρος καὶ Πορφύριος νέοι.
 ς'. Ὁ ἅγιος Ὁρέστης μιξαιπόλιος.
 ια'. Οἱ ἅγιοι Μηνᾶς, Βίκτωρ, Βικέντιος διαφόρως βασανιζόμενοι τελειοῦνται. Ὁ Μηνᾶς γέρων στρογγυλογένης, ὁ Βίκτωρ καὶ Βικέντιος νέοι.
 ιβ'. Οἱ ἅγιοι Ἀντώνιος, Νικηφόρος, Ζαβινᾶς, Γερμανὸς ξίφει τελειοῦνται. Ὁ Ἀντώνιος γέρων, οἱ δὲ νέοι.
 ιδ'. Ὁ ἅγιος Φίλιππος. Ζήτει σελ. 151.
 ιε'. Οἱ ἅγιοι Γουρίας καὶ Σαμωνᾶς ἀρχιγένειοι, ὁ δὲ Ἀβιβος ἀγένειος.
 ις'. Ὁ ἀπόστολος Ματθαῖος χεῖρας καὶ πόδας εἰς γῆν ἤλωθεις διὰ πυρὸς τελειοῦται.
 ιζ'. Ὁ ἅγιος Λάζαρος ὁ ζωγράφος γέρων μακρυγένης, φαρακλός.
 ιη'. Ὁ ἅγιος Πλάτων ξίφει τελειοῦται. Νέος ἀγένειος.
 ιθ'. Ὁ ἅγιος Βαρλαάμ δεχόμενος ἐν τῇ χειρὶ πῦρ μετὰ λιβάνου καὶ καταναλωθείσης αὐτῆς ὑπὸ τοῦ πυρὸς τελειοῦται. Γέρων ὄξυγένης.
 κ'. Ὁ ἅγιος Δάσιος νέος ἀγένειος.
 κβ'. Ὁ ἅγιος Βαλεριανὸς καὶ Τιβούρτιος νέοι.
 κγ'. Ὁ ἅγιος Σισίνιος γέρων.
 κδ'. Ὁ ἅγιος Κλήμης γέρων μακρυγένης.
 κε'. Ἡ ἁγία Αἰκατερίνα.
 κς'. Ὁ ἅγιος Ἰάκωβος νέος διχαλογένης.
 κη'. Ὁ ἅγιος Στέφανος μιξαιπόλιος.
 κθ'. Ὁ ἅγιος Παράμονος νέος.
 λ'. Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ἀντιστρόφως σταυρωθεὶς τελειοῦται. Γέρων.

ΜΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ.

- α'. Ὁ ἅγιος Ἀνανίας νέος ἀρχιγένης.
 β'. Ἡ ἁγία Μυρώπη.
 γ'. Ὁ ἅγιος Θεόδωρος Ἀλεξανδρείας ξίφει τελειοῦται. Γέρων διχαλογένης.
 δ'. Ἡ ἁγία Βαρβάρα ὑπὸ τοῦ ἰδίου πατρὸς ξίφει τελειοῦται.
 ε'. Ὁ ἅγιος Ἀναστάσιος ἀρχιγένης.
 ς'. Ὁ ἅγιος Ἀθηνόδωρος μέλλων ἀποτηθῆναι, τῆς χειρὸς.

τοῦ δημίου ἐκ τοῦ ὤμου σὺν τῷ ξίφει ἐκπεσοῦσης, διὰ προσευχῆς τὸ πνεῦμα τῷ Θεῷ παρατίθησι. Γέρων μακρυγένης.

η'. Οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι ἐκ τῶν σ' Σωσθένης, Ἀπολλῶς, Κηφᾶς, Τυχικός, Ἐπαφρόδιτος, Ὀνησιφόρος, Καῖσαρ διαφόρως παιδεύμενοι τελειοῦνται.

θ'. Οἱ ἅγιοι Σωσίθεος, Ναρσῆς, γέροντες· ὁ Ἰσαὰκ νέος. Ξίφει τελειοῦνται.

ι'. Οἱ ἅγιοι Μηᾶς, Εὐγραφος, Ἐρμογένης ξίφει τελειοῦνται. Ὁ Μηᾶς νέος ὄξυγένης, ὁ Ἐρμογένης ἀρχιγένης.

ια'. Οἱ ἅγιοι Ἀκεψιμᾶς καὶ Ἀειθαλᾶς ξίφει τελειοῦνται. Ὁ Ἀκεψιμᾶς γέρων, ὁ Ἀειθαλᾶς νέος διάκονος.

ιβ'. Ὁ ἅγιος Σύνετος ξίφει τελειοῦται. Νέος ἀναγνώστης, μακρὰ μαλλία ἔχων.

ιγ'. Οἱ πέντε μάρτυρες. Ζήτει σ. 159.

ιδ'. Οἱ ἅγιοι Θύρσος (διὰ πρίονος) Λεύκιος καὶ Καλλίνικος ξίφει (τελειοῦνται). Ὁ Θύρσος γέρων, οἱ δὲ νέοι ἀρχιγένειοι.

ιε'. Ὁ ἅγιος Ἐλευθέριος ξίφει (τελειοῦται). Νέος ἀρχιγένης, ἱερομάρτυς.

ισ'. Οἱ ἅγιοι Πρόβος Ἰλαρίων πυρὶ τελειοῦνται. Νέοι ἀρχιγένειοι.

ισ'. Οἱ ἅγιοι Πατερμούθιος, Κόπρης (γέροντες), Ἀλέξανδρος (ἀρχιγένης) ξίφει τελειοῦνται.

ιη'. Ὁ ἅγιος Σεβαστιανὸς βέλεσι τοξευθεὶς τελειοῦται. Νέος ἀρχιγένης, οἱ δὲ σὺν αὐτῷ διάφοροι.

ιθ'. Ὁ ἅγιος Βονιφάτιος ξίφει τελειοῦται. Νέος.

κ'. Ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος ὑπὸ λεόντων βρωθεὶς. Γέρων μακρυγένης.

κα'. Ἡ ἅγια Ἰουλιανὴ ξίφει (τελειοῦται). Νέα καὶ πλησίον τῆς πολλοὶ κομμένοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες.

κβ'. Ἡ ἅγια Ἀναστασία πυρὶ τελειοῦται.

κγ'. Οἱ δέκα μάρτυρες οἱ ἐν Κρήτῃ ξίφει (τελειοῦνται). Ζήτει σ. 159.

κδ'. Ἡ ὁσιομάρτυς Εὐγενία ξίφει τελειοῦται.

κε'. Ὁ ἱερομάρτυς Εὐθύμιος βουνεύροις τυφθεὶς μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας τελειοῦται. Γέρων.

κς'. Ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος, νέος ἀγένειος λιθοβολούμενος·

καὶ ὁ ἅγιος Παῦλος, νέος ἀγένειος, φορῶν καλπᾶκι κάθηται φυλάγων τὰ ῥοῦχα τῶν στρατιωτῶν.

κη'. Οἱ δισμύριοι μάρτορες, οἱ ἐν Νικομηθεΐα, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διὰ πυρὸς τελειοῦνται.

κ'. Τὰ ἅγια νήπια. Ζήτει σελ. 87, § 9.

κθ'. Ἡ ἅγια Ἀνυσία ὑπὸ στρατιώτου ἕφιει τρωθεΐσα τὴν πλευρὰν τελειοῦται.

λ'. Ὁ ἅγιος Ζωτικὸς ὁ πρεσβύτερος εἰς ἡμίονους δεθεὶς καὶ σαρθεὶς τελειοῦται.

ΜΗΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ.

α'. Ὁ ἅγιος Θεόδοτος ἕφιει τελειοῦται. Νέος.

β'. Ὁ ἅγιος Θεαγένης ἐν θαλάσῃ ῥιφεὶς τελειοῦται. Γέρων.

γ'. Ὁ ἅγιος Γόρδιος ἕφιει (τελειοῦται). Νέος ἀρχιγένης.

δ'. Ὁ ἅγιος Ζώσιμος σταυρωθεὶς ἀνιστρόφως καὶ παραδόξως ἐλευθερωθεὶς σὺν τῷ κομνηταρῆσίῳ Ἀθανασίῳ εἰς πέτραν διάρραγεῖσαν εἰσελθόντες τελειοῦνται. Γέροντες.

ε'. Ὁ ἱερομάρτυς Θεόπεμπος ἕφιει (τελειοῦται), ὁ δὲ Θεωνᾶς χωνόμενος εἰς λάκκον. Γέροντες.

η'. Οἱ ὀσιομάρτυρες Ἰουλιανὸς καὶ Βασίλισσα ἕφιει (τελειοῦνται). Μιξαιπόλιος καὶ ἐπάνω εἰς βουνὸν μοναστήρι καίόμενον.

θ'. Ὁ Πολύευκτος ἕφιει τελειοῦται. Νέος.

ι'. Ὁ ἅγιος Μάειρος αἰκιζόμενος τελειοῦται. Ἀρχιγένης.

ια'. Ἡ ἅγια Τατιανὴ ἕφιει τελειοῦται.

ιβ'. Οἱ ἅγιοι Ἐρμούλος καὶ Στρατόνικος εἰς ποταμὸν ῥιφθέντες τελειοῦνται. Ὁ Ἐρμούλος διάκονος ἀρχιγένης, ὁ δὲ γέρων στρογγυλογένης.

ιγ'. Οἱ ἐν Σινὰ καὶ Ραϊθῶ.

ιδ'. Ὁ ὀσιομάρτυς Πανσόφιος μιξαιπόλιος.

ιε'. Οἱ ἅγιοι (Σ)πεύσιππος Ἐλάσιππος νέοι ὁ Μελέσιππος¹ παιδίον καὶ ἡ μάμμη αὐτῶν Νεονίλα γραῦς. Πορὶ τελειοῦνται.

ισ'. Ἡ ἅγια Θεοδούλη καὶ αἱ σὺν αὐτῇ ἐν καμίνῳ βληθεΐσαι τελειοῦνται.

ισζ'. Ἡ ἅγια Εὐφρασία ἕφιει τελειοῦται.

¹ Ἐν τῷ κώδικι ἀμείσιππος.

ιη'. Οἱ ἅγιοι Βάσσος, Εὐτόχιος, Εὐσέβιος διαφόρως βασανιζόμενοι τελειοῦνται. Ὁ Βάσσος γέρων, οἱ δὲ νέοι ἀρχιγένειοι.

κα'. Ὁ ἅγιος Νεόφυτος λόγχῃ νυγείς τὴν καρδίαν τελειοῦται. Νέος ἀγένειος.

κβ'. Ὁ ἅγιος Τιμόθεος ὑπὸ εἰδωλολατρῶν τυπτόμενος τελειοῦται. Νέος στρογγυλογένης.

κγ'. Ὁ ἅγιος Κλήμης νέος μακρυγένης, ὁ δὲ Ἀγαθάγγελος νέος ἀρχιγένης. Ξίφει τελειοῦνται.

κδ'. Οἱ ὀσιομάρτυρες Θεοδοτίων μὲν τὴν κεφαλὴν τέμνεται, Παῦλος δὲ καὶ Πανσιρίων ἐν ποταμῷ ῥιφέντες τελειοῦνται. Ὁ Θεοδοτίων μίξαιπόλιος, ὁ Παῦλος νέος ὄξυγένης, ὁ δὲ ἀρχιγένης.

κε'. Ἡ ἁγία Μεδοῦλη σὺν τῇ συνοδίᾳ αὐτῆς πυρὶ τελειοῦται.

(κς'). Οἱ ἐν Φρυγίᾳ δύο μάρτυρες τυπτόμενοι τελειοῦνται.

κη'. Οἱ ἅγιοι ἐπὶ μάρτυρες Φιλόθεος, Ὑπερέχιος, Ἄβιβος, Ἰουλιανός, Ῥωμανός, Ἰάκωβος, Παρηγόριος κρεμασθέντες καὶ τὰς κεφαλὰς ἠλωθέντες τελειοῦνται. Διάφοροι.

κδ'. Ὁ ἅγιος Θεόφιλος ὁ Νέος Ξίφει τελειοῦται.

ΜΗΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ.

α'. Ὁ ἅγιος Τρύφων Ξίφει τελειοῦται. Νέος ἀγένειος.

β'. Ὁ ἅγιος Ἀγαθόδωρος λόγχαις τὰς πλευράς νυγείς καὶ τοὺς μῆνιγκας σούβλαις διαπαρεῖς τελειοῦται. Ἀρχιγένης.

γ'. Οἱ ἅγιοι Ἀδριανός καὶ Εὐβουλος Ξίφει (τελειοῦνται). Ὁ Ἀδριανός νέος στρογγυλογένης, ὁ δὲ ἀρχιγένης.

δ'. Ὁ ἱερομάρτυς Ἀβράμιος γέρων μακροπλατυγένης.

ε'. Ἡ ἁγία Ἀγάθη ἐν φυλακῇ τελειοῦται.

ς'. Οἱ ἅγιοι Εὐιλάσιος, Μάξιμος, Φαῦστα ἐν τηγάνῳ πυρωμένῳ βληθέντες τελειοῦνται. Ὁ Εὐιλάσιος νέος, ὁ δὲ ἀρχιγένης.

ζ'. Οἱ χίλιοι μάρτυρες οἱ ἐν Νικομηδείᾳ Ξίφει (τελειοῦνται).

η'. Ὁ Θεόδωρος ὁ στρατηλάτης Ξίφει (τελειοῦται). Ζήτει σ. 157.

θ'. Ὁ ἅγιος Νικηφόρος Ξίφει τελειοῦται.

ι'. Ὁ ἅγιος Χαραλάμπης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ Ξίφει τελειοῦνται. Γέρων ἀσπρογένης.

ια'. Ὁ ἱερομάρτυς Βλάσιος Ξίφει (τελειοῦται). Γέρων σγουροκέφαλος, ὄξυγένης. Καὶ δύο νήπια ἀποκεφαλιζόμενα.

ιβ'. Οἱ ἅγιοι Σατορνίνος καὶ Πλουτίνος ξίφει τελειοῦνται. Ὁ Σατορνίνος γέρων πλατυγένης, ὁ δὲ ἀγένειος.

ιγ'. Οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα ξίφει (τελειοῦνται).

ιδ'. Ὁ ἀπόστολος Ὀνήσιμος τὰ σκέλη θλασθεὶς τελειοῦται.

ιε'. Οἱ ἅγιοι Πάμφιλος, Οὐάλης, Παῦλος, Σέλευκος, Ἡλίας, Ἰερεμίας, Ἡσαΐας, Σαμουήλ, Δανιήλ, Ἰουλιανός, Θεόδουλος διαφόρως βασανιζόμενοι τελειοῦνται. Διάφοροι.

ις'. Ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Τίρων πυρὶ τελειοῦται. Μαυρογένης, τὰς τρίχας ἔχων ἄνωθεν τῶν ὠτίων.

ιη'. Οἱ ἅγιοι Λέων καὶ Παρηγόριος. Ὁ Παρηγόριος νέος ἀρχιγένης, ὁ Λέων φαρακλός, βουρλογένης.

ιθ'. Οἱ ἀπόστολοι Ἄρχιππος, Φιλήμων καὶ Ἀπφία διαφόρως αἰκιζόμενοι τελειοῦνται.

κ'. Ὁ ἱερομάρτυς Σαδὼκ γέρων καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ξίφει τελειοῦνται.

κα'. Οἱ ἅγιοι Μαυρίκιος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ὁ εἰς πάλους δεθέντες, ἵνα ὑπὸ τῶν σφηκῶν βρωθῶσι, προσευξάμενοι τῷ Θεῷ τὰς ψυχὰς παραδίδουσι· μίξαιπόλιοι· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Φωτεινός, νέος ἀγένειος, ἐμπρὸς τοῦ ἀποκεφαλισμένος.

κβ'. Ἡ ἅγια Ἀνθοῦσα ξίφει (τελειοῦται).

κγ'. Ὁ ἱερομάρτυς Πολύκαρπος πυρὶ τελειοῦται. Γέρων μακροδιχαλογένης.

κδ'. Ὁ ἱερομάρτυς Ῥηγῖνος ξίφει τελειοῦται. Ἀρχιγένης.

κε'. Ἡ ἅγια Φωτεινή σὺν τοῖς υἱοῖς καὶ ἀδελφαῖς αὐτῆς διαφόρως παιδευόμεναι τελειοῦνται.

κς'. Ὁ ἅγιος Γελάσιος ξίφει τελειοῦται. Νέος.

κζ'. Ὁ ἱερομάρτυς Πορτέσιος (γρ. Προτέρσιος) ὀξέσι καλάμοις κεντούμενος τελειοῦται. Γέρων πλατυγένης.

ΜΗΝ ΜΑΡΤΙΟΣ.

α'. Ἡ ὁσιομάρτυς Εὐδοκία ξίφει τελειοῦται.

β'. Οἱ ἅγιοι Νέστωρ καὶ Τριβίμιος ξίφει τελειοῦνται. Ὁ Νέστωρ γέρων, ὁ Τριβίμιος ἀρχιγένης.

γ'. Οἱ ἅγιοι Κλεόνικος Εὐτρόπιος σταυρωθέντες καὶ Βασι-

λίσκος ἐν φυλακῇ βληθεὶς τελειοῦνται. Ὁ Κλεόνικος νέος σιμογένης, ὁ Εὐτρόπιος σγουροκέφαλος, κοντογένης· ὁ Βασιλίσκος νέος ἀγένειος.

δ'. Ὁ ἅγιος Παῦλος (νέος ἀρχιγένης) καὶ Ἰουλιανὴ λαμπάσι καυθέντες τὰ πρόσωπα καὶ τὰ σώματα τελειοῦνται.

ε'. Ὁ ἅγιος Κόνων ἠλωθεὶς τοὺς πόδας καὶ ἀναγκαζόμενος τρέχειν ἔμπροσθεν τῆς ἀμάξης τοῦ βασιλέως, εὐξάμενος τελειοῦται. Γέρων.

ς'. Οἱ ἐν τῷ Ἀμορίῳ μβ' ἕξει (τελειοῦνται). Διάφοροι.

ζ'. Οἱ ἅγιοι ἱερομάρτυρες Ἐφραίμ, Βασιλεὺς, Εὐγένιος, Ἀγαθόδωρος, Ἐλπίδιος διαφόρως αἰκιζόμενοι τελειοῦνται. Ὁ Ἐφραίμ γέρων, ὁ Βασιλεὺς πολίτης, ὁ Εὐγένιος μακρυγένης, οἱ δὲ ἀρχιγένειοι.

η'. Ὁ ἅγιος Δίων ἕξει τελειοῦται. Ἀρχιγένης.

θ'. Οἱ ἅγιοι μ' ἐν λίμνῃ.

ί'. Οἱ ἅγιοι Κοδράτος, Κυπριανός, Ἄνεκτος, Κρήσκης ἕξει τελειοῦνται. Ὁ Κοδράτος ἀρχιγένης, οἱ δὲ ἀγένειοι.

ια'. Ὁ Τρόφιμος γέρων· ὁ Θαλὸς (γρ. Θάλλος) μιζαιπόλιος· σταυρωθέντες τελειοῦνται.

ιβ'. Ὁ ἅγιος Ὀρπασιανός εἰς σιδηρὸν κλωβὸν βληθεὶς καὶ λαμπάσι φλεχθεὶς τελειοῦται. Γέρων φαρακλός, ὄξυγένης.

ιδ'. Ὁ ἅγιος Ἀλέξανδρος ἕξει τελειοῦται. Νέος ἀγένειος.

ιε'. Οἱ ἅγιοι Ἀγάπιος, Πούπλιος, Ῥωμύλος, Τιμόλαος, Ἀλέξανδροι δύο, Διονύσιοι δύο ἕξει τελειοῦνται. (Ὁ) Ἀγάπιος καὶ Πούπλιος γέροντες, οἱ δὲ λοιποὶ νέοι.

ισ'. Ὁ ἅγιος Σαβίνος λίθον εἰς τὸν τράχηλον δεθεὶς καὶ ἐν ποταμῷ ῥιφεὶς τελειοῦται. Γέρων μακρυγένης.

ις'. Ὁ ἅγιος Παῦλος διὰ τὰς ἀγίας εἰκόνας πυρὶ (τελειοῦται). Ἀρχιγένης.

ιη'. Οἱ μύριοι μάρτυρες ἕξει τελειοῦνται.

ιδ'. Ὁ ἅγιος Χρῦσανθος καὶ Δαρεία (νέοι) ἐν λάκκῳ βληθέντες καὶ τῷ χοῖ καλυφθέντες (τελειοῦνται).

κα'. Οἱ ἅγιοι Φιλήμων καὶ Δομνῖνος ἕξει τελειοῦνται. Ἀρχιγένειοι.

(κβ'). Ὁ ἅγιος Βασίλειος ὁ πρεσβύτερος σούβλαις διαπαρεὶς τὴν κοιλίαν καὶ ὅλον τὸ σῶμα τελειοῦται. Γέρων κοντοδιχαλογένης.

(κγ'). Ὁ ἱερομάρτυς Νίκων σὺν τοῖς ρηθ' μαθηταῖς ξίφει τελειοῦται. Γέρων.

(κδ'). Ὁ ἅγιος Ἀρτέμων ξίφει τελειοῦται. Γέρων μακρυγένης.

κε'. Οἱ ἅγιοι κς' μάρτυρες οἱ ἐν Γοτθία ἐν ἐκκλησίᾳ διὰ πυρὸς τελειοῦνται. Διάφοροι.

κς'. Ὁ ἅγιος Ἰωνᾶς καὶ Βαριλήσιος (γρ. Βραχῆσιος) ξίφει τελειοῦνται. Ὁ Ἰωνᾶς νέος, ὁ δὲ βουρλογένης.

κη'. Οἱ ἅγιοι Φιλητὸς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἐν λέβητι ἐλαίου κοχλάζοντος βληθέντες καὶ ἀβλαβεῖς ἐξεληθόντες, εὐξάμενοι τελειοῦνται. Διάφοροι.

κθ'. Ὁ ἱερομάρτυς Μᾶρκος (γέρων) καὶ Κύριλλος διάκονος καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς διαφόρως βασανιζόμενοι τελειοῦνται.

λα'. Ὁ ἅγιος Ὑπάτιος ὑπὸ αἰρετικῶν ξύλοις καὶ λίθοις καὶ ξίφεσι κατὰ κρημνοῦ ρίφει καὶ προσευχόμενος, ὑπὸ γυναικὸς λίθῳ τὸν μῆμιγα κρουσθεὶς τελειοῦται. Γέρων ὄξυγένης.

ΜΗΝ ΑΠΡΙΛΙΟΣ.

α'. Οἱ ἅγιοι Γερόντιος Βασιλειῆδης ξίφει τελειοῦνται. Ὁ Γερόντιος νέος, ὁ δὲ ἀρχιγένης.

β'. Οἱ ἅγιοι Ἀμφιανὸς καὶ Αἰδέσιος ἐν θαλάσῃ ριφέντες τελειοῦνται. Ὁ Ἀμφιανὸς γέρων, ὁ δὲ νέος στρογγυλογένης.

γ'. Ὁ ἅγιος Ἐλπιδοφόρος βέλη τοξευθεὶς τελειοῦται. Νέος ἀγένειος.

δ'. Οἱ ἅγιοι Θεόδουλος Ἀγαθόπους ἐν θαλάσῃ ριφέντες τελειοῦνται. Νέοι ἀγένειοι.

ε'. Οἱ ἅγιοι Κλαύδιος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ξίφει τελειοῦνται. Γέρων.

ς'. Οἱ δύο μάρτυρες οἱ ἐν Ἀσκάλωνι ἄχρις ὀσφύος ἐν γῆ χωσθέντες τελειοῦνται. Ἀρχιγένειοι.

ζ'. Ὁ ἅγιος Καλλιόπιος ἀντίστροφα σταυρωθεὶς τελειοῦται. Νέος ἀγένειος.

η'. Οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι ἐκ τῶν σ' Ἡρωδίων, Ἀγαβος, Ρούφος, Φλέγων, Ἑρμῆς.

θ'. Ὁ ἅγιος Εὐτόχιος ξίφει τελειοῦται. Νέος.

ια'. Ὁ ἱερομάρτυς Ἀντίπας ἐν χαλκίνῳ βοῖ πεπορωμένῳ βληθεὶς τελειοῦται. Γέρων μακρυγένης.

ιβ'. Οἱ ἅγιοι Δῆμος καὶ Πρωτίων ξίφει τελειοῦνται. Ὁ Δῆμος ἀρχιγένης, ὁ δὲ σιμογένης.

ιγ'. Οἱ ἅγιοι Μάξιμος, Κυντιλιανός, Δάδας ξίφει τελειοῦνται. Ὁ Μάξιμος νέος, ὁ Κυντιλιανός γέρων, ὁ Δάδας ἀρχιγένης.

ιδ'. Οἱ ἀπόστολοι Ἀρίσταρχος, Πούδης, Τρόφιμος ξίφει τελειοῦνται.

ιε'. Ὁ ἅγιος Κρήσκης πυρὶ τελειοῦται. Ἀρχιγένης.

ισ'. Αἱ ἅγιοι Εἰρήνη, Ἀγάπη, Χιονία διαφόρως παιδευόμεναι τελειοῦνται.

ιζ'. Ὁ ἅγιος Συμεὼν γέρων καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἀρν' ξίφει (τελειοῦνται).

ιη'. Ὁ ἅγιος Σάββας ὁ στρατηλάτης.

Ἐπίσης ὁ ἅγιος Θεόδωρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ διαφόρως βασανιζόμενοι τελειοῦνται.

κ'. Οἱ ἅγιοι Χριστόφορος Θεωνᾶς (ἀρχιγένειοι) καὶ Ἀντώνιος (ἀγένειοι) πυρὶ τελειοῦνται.

κα'. Ὁ ἱερομάρτυς Ἰανουάριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ξίφει (τελειοῦνται).

κβ'. Ὁ ἅγιος Νέαρχος πυρὶ τελειοῦται. Νέος ἀγένειος.

κδ'. Ὁ ἅγιος Σάββας ὁ ἄνωθεν νέος ξανθογένης, ώραῖος.

κε'. Ἡ ἅγια Νίκη ξίφει τελειοῦται.

κς'. Ὁ ἱερομάρτυς Βασιλεὺς ξίφει τελειοῦται. Ἀρχιγένης.

κζ'. Ὁ ἱερομάρτυς Συμεὼν, ὁ συγγενὴς τοῦ Κυρίου, σταυρωθεὶς τελειοῦται γέρων πολλά, ἐτῶν ρκ'.

κη'. Οἱ ἅγιοι Θεόγνης, Ροῦφος, Θεόστιχος, Ἀρτεμᾶς, Μάγνος, Θεόδοτος, Ἀντίπατρος, Θαυμάσιος, Φιλήμων ξίφει τελειοῦνται. Διάφοροι.

ΜΗΝ ΜΑΪΟΣ.

α'. Ὁ ἅγιος Βητᾶς (γρ. Βατᾶς) ὁ Πέρσης ξίφει τελειοῦται. Γέρων στρογγυλογένης.

β'. Ὁ ἅγιος Ἐσπερος καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ Ζωὴ καὶ τὰ τέκνα Κυριακὸς καὶ Θεόδουλος ἐν πεπωρωμένῳ φούρνῳ βληθέντες τελειοῦνται. Ἀρχιγένης.

γ'. Ὁ ἅγιος Τιμόθεος καὶ Μαῦρα ξίφει τελειοῦνται. Νέος βουρλογένης.

- δ'. Ἡ ἅγια Πελαγία ἐν χαλκίνῳ ταύρῳ πεπυρωμένῳ βληθεῖσα τελειοῦται.
- ε'. Ἡ ἅγια Εἰρήνη ξίφει (τελειοῦται).
- ς'. Ὁ ἅγιος Ἀκάκιος ξίφει τελειοῦται. Νέος ἀγένειος.
- ϛ'. Ὁ προφήτης Ἡσαΐας ξυλίνῳ πρίονι (τελειοῦται). Γέρων.
- ι'. Ὁ Σίμων ὁ Ζηλωτῆς σταυρωθεὶς τελειοῦται. Γέρων φαρακλός, στρογγυλογένης.
- ια'. Ὁ ἱερομάρτυς Μώκιος ξίφει τελειοῦται. Νέος ὀλιγογένης.
- ιβ'. Ὁ ἅγιος Θεόδοτος ξίφει τελειοῦται. Γέρων στρογγυλογένης.
- ιγ'. Ἡ ἅγια Γλυκερία θηρίοις βορὰ δοθεῖσα.
- ιδ'. Ὁ ἅγιος Ἰσίδωρος ἐν Χίῳ ξίφει (τελειοῦται) ὁμοίως τῷ ἁγίῳ Ἀρτεμίῳ.
- ιε'. Οἱ ἅγιοι Βάχθισος, Ἰσαάκιος, Συμεὼν καὶ οἱ μετ' αὐτῶν πυρὶ τελειοῦνται. Ὁ Βάχθισος γέρων, οἱ λοιποὶ διάφοροι.
- ις'. Οἱ ἅγιοι Σολόχων, Παυλῖνος, Βενέδιμος τοξευθέντες (τελειοῦνται). Ὁ Σολόχων νέος στρογγυλογένης, οἱ δὲ ἀρχιγένειοι.
- ιη'. Οἱ ἅγιοι Διονύσιος Πέτρος (γέροντες) καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς (νέοι ἀρχιγένειοι) λίθοις χωσθέντες τελειοῦνται.
- ιθ'. Καὶ ἡ ἅγια Χριστῖνα ἐπάνω αὐτῶν ξίφει τὴν (κεφαλὴν τμηθεῖσα τελειοῦται).
- κ'. Ὁ ἅγιος Πατρίκιος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ξίφει (τελειοῦνται). Ὁ Πατρίκιος γέρων. Ἀκάκιος Μένανδρος ἀρχιγένειοι. Ὁ Πολύβανος ἀγένειος.
- κα'. Ὁ ἅγιος Θαλάλαιος (γρ. Θαλλέλεος) ξίφει (τελειοῦται). Νέος μαυρογένης.
- κβ'. Ὁ ἅγιος Βασιλίσκος ξίφει τελειοῦται. Νέος.
- κε'. Ὁ ἅγιος Παγγάριος ξίφει (τελειοῦται). Μιξαιπόλιος.
- κς'. Ὁ ἅγιος Ἀβέρκιος ξίφει τελειοῦται. Νέος μακρυγένης.
- κζ'. Ὁ ἱερομάρτυς Ἑλλάδιος ξεόμενος τελειοῦται. Γέρων.
- κη'. Ὁ ἱερομάρτυς Εὐτόχιος ξίφει τελειοῦται. Νέος πλατογένης.
- κθ'. Ἡ ἅγια Θεοδοσία ἢ παρθένος ἐν θαλάσῃ ῥιφεῖσα τελειοῦται.
- λ'. Ὁ ἅγιος Ἑρμῖος (γρ. Ἑρμείας) ἀντίστροφα σταυρωθεὶς ἀποκεφαλίζεται. Ἀρχιγένης.

ΜΗΝ ΙΟΥΝΙΟΣ.

α'. Ὁ ἅγιος Ἰουστίνος ὁ φιλόσοφος φάρμακον πιὼν τελειοῦται. Γέρων μακρυγένης.

γ'. Οἱ ἅγιοι Λουκιανὸς Παῦλα καὶ τὰ σὺν αὐτοῖς τρία νήπια διαφόρως τιμωρηθέντες τελειοῦνται. Γέρων πολίος.

ε'. Ὁ ἱερομάρτυς Δωρόθεος φραγγελοῦμενος τελειοῦται. Γέρων παρακλός, μακρυγένης.

ζ'. Ὁ ἱερομάρτυς Θεόδοτος ξίφει τελειοῦται. Μιξαιπόλιος.

η'. Ἡ Καλλιόπη ξίφει (τελειοῦται). Νέα.

θ'. Ἡ ἅγια Πελαγία ἢ ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἕνα τὴν παρθενίαν φυλάξῃ, ἀπὸ οἴκου ὑψηλοῦ ῥίψασα ἑαυτὴν τελειοῦται.

ι'. Ὁ ἅγιος Ἀλέξανδρος καὶ Ἀντωνίνα χεῖρας καὶ πόδας τμηθέντες καὶ εἰς πῦρ βληθέντες τελειοῦνται. Ἀρχιγένης.

ια'. Οἱ ἀπόστολοι Βαρθολομαῖος καὶ Βαρνάβας, ὁ μὲν σταυρωθεὶς ὁ δὲ λιθοβοληθεὶς τελειοῦνται.

ιγ'. Ἡ ἅγια Ἀκυλῖνα ξίφει τελειοῦται.

ιδ'. Ὁ ἱερομάρτυς Κύριλλος ξίφει τελειοῦται. Νέος ἀρχιγένης, παρακλός.

ιε'. Ὁ ἅγιος Δουλᾶς ξεόμενος τελειοῦται. Νέος.

ισ'. Οἱ ἅγιοι Μανουήλ, Σαβέλ, Ἰσμαήλ ξίφει τελειοῦνται. Ἀρχιγένειοι.

ιζ'. Οἱ ἅγιοι Ὑπάτιος, Λεόντιος, Θεόδουλος διαφόρως βασανιζόμενοι τελειοῦνται. Ὁ Ὑπάτιος μιξαιπόλιος, ὁ Λεόντιος ἀρχιγένης, ὁ Θεόδουλος νέος.

ιη'. Ὁ ἀπόστολος Ἰούδας, ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου, κρεμασθεὶς καὶ τοξευθεὶς τελειοῦται.

ιθ'. Ὁ ἱερομάρτυς Μεθόδιος ξίφει (τελειοῦται). Γέρων μακρυγένης.

κ'. Ὁ ἅγιος Ἀφροδίσιος ἀναμέσον πετρῶν σφιχθεὶς τελειοῦται. Νέος μακρυγένης.

κα'. Ὁ ἱερομάρτυς Εὐσέβιος ὑπὸ γυναικὸς μετὰ κεραμίδος τὴν κεφαλὴν κρουσθεὶς τελειοῦται. Γέρων πλατυγένης.

κβ'. Ἡ ἅγια Ἀγριππῖνα στρεβλουμένη τελειοῦται.

κε'. Ἡ ὁσιομάρτυς Φεβρωνία χεῖρας, πόδας, μαστοὺς, ὀδόντας καὶ γλῶσσαν ἐκκοπεῖσα ξίφει τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνεται.

κζ'. Ὁ ἅγιος Ἄνεκτος δύο λώρους ἀπὸ τοῦ τραχήλου μέχρι τῶν ποδῶν ἐγδαρθεῖς διὰ ξίφους τελειοῦται· ἀρχιγένης· γδερνόμενος ρίπτει τὸ ἕνα λουρὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ ἡγεμόνος.

ΜΗΝ ΙΟΥΛΙΟΣ.

α'. Οἱ ἅγιοι ἀνάργυροι Κοσμάς καὶ Δαμιανὸς ἐπάνω ὄρους ὑπὸ τοῦ διδασκάλου αὐτῶν λιθοβολοῦνται. Ἀρχιγένειοι· ὁ διδάσκαλός των γέρων.

β'. Ὁ ἅγιος Κόντος ξίφει τελειοῦται. Νέος.

γ'. Ὁ ἅγιος Ἰάκινθος πολλὰ βασανισθεῖς ἐν τῇ φυλακῇ τελειοῦται. Ἀρχιγένης.

δ'. Ὁ ἅγιος Θεόδοτος ξίφει τελειοῦται. Γέρων παρακλός.

ε'. Ἡ ἅγια Ἀγνή ξίφει (τελειοῦται).

ς'. Ἡ ἅγια Λουκία ἢ παρθένος μετὰ Ῥήξου τοῦ βικαρίου ξίφει τελειοῦται. Ὁ Ῥήξος ἀρχιγένης.

ζ'. Ἡ ἅγια Κυριακή, μέλλουσα ἀποτηθῆναι, εὐξαμένη τελειοῦται.

η'. Ὁ ἅγιος Προκόπιος ξίφει (τελειοῦται). Ἀγένειος.

θ'. Ὁ ἱερομάρτυς Παγκράτιος ἐν φάραγγι ρίφεις τελειοῦται. Μιξαιπόλιος, ὄξογένης.

ι'. Οἱ ἅγιοι Λεόντιος, Μαυρίκιος, Δανιὴλ καὶ Ἀντώνιος ἐν καμίνῳ βληθέντες τελειοῦνται. Ὁ Λεόντιος γέρων, ὁ Μαυρίκιος ἀρχιγένης, οἱ λοιποὶ ἀγένειοι.

ιβ'. Ὁ ἅγιος Πρόκλος (γέρων) βέλεσι τρωθεῖς, ὁ δὲ Ἰλάριος (νέος) ξίφει τελειοῦται.

ιδ'. Ὁ ἅγιος Ἰουῆτος ἐν καμίνῳ πυρὸς βληθεῖς τελειοῦται. Νέος ἀρχιγένης.

ιε'. Ὁ ἅγιος Κήρυκος τριετῆς λακτισθεῖς κατὰ γαστρὸς ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος καὶ κάτω τῶν βαθμίδων τοῦ παλατίου ρίφεις καὶ τὴν κάραν θλασθεῖς τελειοῦται· ἡ δὲ ἅγια Ἰουλίττα, ἡ μήτηρ αὐτοῦ, τὴν κεφαλὴν ἀποτέμενεται.

ισ'. Ὁ ἱερομάρτυς Ἀθηνογένης ξίφει (τελειοῦται). Γέρων.

ιζ'. Ἡ ἅγια Μαρίνα ξίφει (τελειοῦται).

ιη'. Ὁ ἅγιος Δίμιλιανὸς ἐν καμίνῳ πυρὸς τελειοῦται.

ιβ'. Ὁ ἅγιος Θεόφιλος, Ἰούστος, Τρόφιμος ξίφει τελειοῦνται. Ὁ Θεόφιλος ἀρχιγένης, οἱ δὲ ἀγένειοι.

κα'. Ὁ ἱερομάρτυς Φωκᾶς ἐν κεκαυμένῳ λουτρῷ βληθεὶς τελειοῦται. Γέρων στρογγυλογένης.

κγ'. Ἡ ἀγία Χριστίνα ὑπὸ στρατιωτῶν λόγχαις νυγεῖσα τελειοῦται.

κδ'. Ἡ ἀγία Παρασκευὴ ξίφει (τελειοῦται).

κε'. Ὁ ἅγιος Παντελεήμων ἐν ἐλαίᾳ δεθεὶς διὰ ξίφους τελειοῦται. Νέος ἀγένειος.

κη'. Οἱ ἀπόστολοι ἐκ τῶν ὁ Πρόχορος, Νικάνωρ, Τίμων, Παρμενᾶς διαφόρως τιμωρηθέντες.

κθ'. Ὁ ἅγιος Καλλίνικος ἐν καμίνῳ βληθεὶς τελειοῦται. Νέος ὄξυγένης.

λ'. Ἡ ἀγία Ἰουλίττα ἐν καμίνῳ βληθεῖσα τελειοῦται.

ΜΗΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ.

α'. Οἱ ἅγιοι ἐπτὰ παῖδες οἱ Μακκαβαῖοι καὶ ὁ διδάσκαλος αὐτῶν Ἐλεάζαρ καὶ ἡ μήτηρ Σολομονὴ διαφόρως παιδευθέντες, χεῖρας καὶ πόδας τμηθέντες καὶ εἰς τήγανα βληθέντες τελειοῦνται· ἡ δὲ μήτηρ ἔμπροσθεν αὐτῶν προσευχομένη ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. Ζήτει σελ. 161.

β'. Ὁ ἅγιος Φωκᾶς ξίφει τελειοῦται. Νέος στρογγυλογένης.

γ'. Ὁ ἱερομάρτυς Στέφανος ξίφει (τελειοῦται). Γέρων ὄξυγένης,

δ'. Ὁ ἅγιος Θαυοῦλ ἐν μηλέᾳ κρεμασθεὶς τελειοῦται. Ἀρχιγένης.

ε'. Ὁ ἅγιος Εὐσέβιος ξίφει τελειοῦται. Γέρων.

ς'. Ὁ ὀσιομάρτυς Δομέτιος σὺν τοῖς δύο μαθηταῖς λιθοβοληθεὶς τελειοῦται. Γέρων, οἱ μαθηταὶ ἀρχιγένειοι.

η'. Οἱ ἅγιοι Ἐλευθέριος καὶ Λεωνίδης πυρὶ τελειοῦνται· ὁ μὲν ἀρχιγένης, ὁ δὲ Λεωνίδης ἀγένειος.

θ'. Ὁ ἀπόστολος Ματθίας, ὁ ἀναπληρώσας τὸν ἀριθμὸν τῶν ἰβ', ξύλῳ ἀναρτηθεὶς τελειοῦται. Γέρων στρογγυλογένης.

ι'. Οἱ ἅγιοι Ἰππόλυτος Εὐστός (πάπαι Ῥώμης), Λαυρέντιος ἀρχιδιάκονος διαφόρως παιδευόμενοι· τελειοῦνται. Ὁ Ἰππόλυτος σιμογένης, ὁ Εὐστός γέρων μακρυγένης, ὁ Λαυρέντιος ἀρχιγένης.

ια'. Ὁ ἅγιος Εὐπλος ἕξει (τελειοῦται). Διάκονος νέος ἀγένειος.

ιβ'. Οἱ ἅγιοι Φώτιος, Ἀνίκητος, νέοι.

ιδ'. Ὁ ἱερομάρτυς Μάρκελλος πυρὶ τελειοῦται. Γέρων.

ισ'. Ὁ ἅγιος Διομήδης κοιμηθεὶς τὴν κεφαλὴν ἀποτέμεται.

Νέος ὄξυγένης.

ιζ'. Ὁ ἅγιος Μύρων ἕξει τελειοῦται. Γέρων ἱερέυς.

ιη'. Οἱ ἅγιοι Φλώρος Λαῦρος ἐν φρέατι ῥιφέντες τελειοῦνται.

Νέοι ἀγένειοι.

ιθ'. Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ὁ στρατηλάτης (γέρων σγουροκέφαλος) καὶ οἱ σὺν αὐτῷ δισχιλίοι φιλίγγ'. ἕξει τελειοῦνται. Διάφοροι.

κ'. Οἱ ἅγιοι λγ' μάρτυρες, οἱ ἐν Βιζύῃ τῆς Θράκης, χεῖρας καὶ πόδας τμηθέντες διὰ πυρὸς τελειοῦνται. Διάφοροι.

κα'. Ἡ ἅγια Βάσσα καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς (Θέσγνις Ἀγάπιος καὶ Πιστός) ἕξει τελειοῦνται. Νέοι ἀγένειοι.

κβ'. Οἱ ἅγιοι Εἰρηναῖος (διάκονος νέος) καὶ Ὄρ καὶ Ὅροψ (ἀρχιγένειοι) ἕξει τελειοῦνται.

κγ'. Ὁ ἅγιος Λοῦππος ἕξει τελειοῦται.

κδ'. Ὁ ἅγιος Γεώργιος τὴν ῥίνα τμηθεὶς καὶ τὴν κεφαλὴν, φλεχθεὶς τελειοῦται. Γέρων.

κε'. Ὁ ἅγιος Ἀδριανὸς χεῖρας καὶ πόδας τμηθεὶς τελειοῦται. Νέος ἀρχιγένης. Καὶ ἡ ἅγια Ναταλία ἢ σύζυγός του βάνει τοὺς πόδας του εἰς τὸ ἄμῳνι καὶ τοὺς κόπτει ὁ δῆμιος.

κς'. Ἡ ἅγια Εὐθυμία ἕξει τελειοῦται.

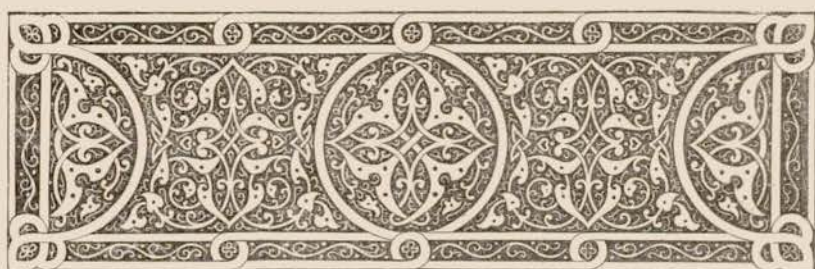
κη'. Ὁ ἅγιος Μωϋσῆς ὁ Αἰθίοψ γέρων μαῦρος, στρογγυλογένης.

κθ'. Ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης διὰ ἕξους.

λ'. Οἱ ἅγιοι δεκαεῖς μάρτυρες οἱ Θηβαῖοι ἕξει τελειοῦνται.

Διάφοροι.

Ἴδοὺ καὶ τὰ κατὰ συντομίαν μαρτύρια τοῦ ἔλου ἐνιαυτοῦ. Ζῆ-
τει ὅμως καὶ ἀναγίνωσκε ὁ ἱστορίζων τὰ ἀκριβέστερα καὶ κατὰ
πλάτος ἐν τοῖς συναξαρίοις ὡσαύτως καὶ τινῶν σχήματα ζῆτει
ὀπισθεν.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟΝ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Πῶς ἱστορίζεται ὁ βίος τοῦ ἀληθοῦς μοναχοῦ.

§ 1. Ποίησον καλόγηρον σταυρωμένον ἐπάνω εἰς σταυρόν, ἐνδυμένον ῥάσον καὶ καμηλαύχι, ἀνυπόδετον, ἔχοντα τοὺς πόδας καρφωμένους εἰς τὸ ὑποπόδιον τοῦ σταυροῦ, τὰ ἴματα σφαιλισμένα, τὸ στόμα του κλειδωμένον, καὶ πλησίον τῆς κεφαλῆς του ἐπάνω εἰς τὸν σταυρόν ταύτην τὴν ἐπιγραφὴν· «Θοῦ, Κύριε, φυλακὴν τῷ στόματί μου καὶ θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χεῖλη μου» (Ψαλμ. ρμ', 3)· βαστάζοντα εἰς τὰς χεῖράς του ἀναμμένες λαμπάδας, καὶ πλησίον τῶν λαμπάδων ταύτην τὴν ἐπιγραφὴν· «Ὅθω λαμπάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν (τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς)» (Ματθ. ε', 16)· εἰς τὸ στήθος ἔχων χαρτὶ ὡς ὑπογονάτιον λέγον· «Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοὶ ὁ Θεὸς καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου» (Ψαλμ. ν', 12)· καὶ εἰς τὴν κοιλίαν ἄλλο χαρτὶ ὡς τίτλον μὲ αὐτὰ τὰ γράμματα· «Μὴ ἀπατῶ, μοναχέ, χορτασίᾳ κοιλίας»· καὶ κατωτέρω εἰς τὸ ὑπογάστριόν του ἄλλο χαρτὶ λέγον· «Νεκρώσατε τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς» (πρὸς Κολοσ. γ', 5). Κατωτέρω πάλιν ὑποκάτω τῶν γονάτων του ἄλλο χαρτὶ λέγον· «Ἐτοιμάσατε τοὺς πόδας ὑμῶν εἰς ὁδὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης». Ἐπάνω δὲ εἰς τὴν ἀνωτέραν ἄκρην τοῦ σταυροῦ ποίησον τίτλον καρφωμένον μὲ αὐτὰ τὰ

γράμματα· «Ἐμοὶ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι, εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου μου» (Γαλάτ. ζ', 14). Εἰς δὲ τὲς ἄλλες τρεῖς ἄκρες τοῦ σταυροῦ ποίησον βουῖλλες καὶ εἰς τὴν δεξιὰν γράψον ταῦτα· «Ὁ ὑπομείνας εἰς τέλος οὗτος σωθήσεται» (Ματθ. ι', 22)· εἰς δὲ τὴν ἀριστεράν· «Ὅστις οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ, οὐ δύναται εἶναι μαθητὴς Χριστοῦ»· εἰς δὲ τὴν βούλλαν ὅπου εἶναι ὑποκάτω τοῦ ὑποποδίου τοῦ σταυροῦ· «Στενὴ καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν» (Ματθ. ζ', 14). Καὶ εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ σταυροῦ ποίησον σπήλαιον σκοτεινὸν καὶ μέσα εἰς αὐτὸ δράκοντα μέγαν τυλιγμένον καὶ γράψον· «Ὁ παμφάγος Ἄδης»· καὶ ἐπάνω εἰς τὸ στόμα τοῦ δράκοντος ἄνθρωπον νέον γυμνόν, ἔχοντα τοὺς ὀφθαλμούς του δεμένους μὲ μανδύλη, καὶ βαστῶν τόξον τοξεύει τὸν μοναχόν· καὶ εἰς τὸ τόξον του χαρτί τυλιγμένον, λέγον· «Ποίησον πορνείαν». Γράψον δὲ καὶ ἐπάνωθεν αὐτοῦ ταύτην τὴν ἐπιγραφὴν· «Ὁ ἔρως τῆς πορνείας». Ἐπάνω δὲ τοῦ σπηλαιοῦ ποίησον ὄφεις πολλοὺς καὶ γράψον· «Οἱ Λογισμοί». Πλησίον δὲ τοῦ Ἄδου ποίησον ἓνα δαίμονα τραβίζοντα μὲ σχοινί τὸν σταυρόν καὶ λέγοντα· «Οὐ δύναται βαστάζειν ἡ σὰρξ ἀσθενῆς οὕσα». Καὶ εἰς τὴν δεξιὰν ἄκρην τοῦ ὑποποδίου ποίησον κοντάρι μὲ σταυρόν καὶ φλάμπουρον, καὶ γράψον εἰς αὐτό· «Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ» (Φιλιπ. δ', 13). Εἰς δὲ τὸ ἀριστερόν μέρος τοῦ σταυροῦ ποίησον πύργον μὲ πύρταν καὶ ἐξ αὐτῆς ἐξερχόμενον ἄνθρωπον, καθήμενον ἐφ' ἵππου λευκοῦ, φορῶν καλπάκι καὶ χρυσοῦφανα ροῦχα καὶ γοῦνες· εἰς τὴν δεξιὰν βαστῶν ποτήρι μὲ κρασί, εἰς τὴν ἀριστεράν κοντάρι (ἔχον εἰς τὴν κορυφὴν του σπόγγον) καὶ εἰς τὸ κοντάρι χαρτί τυλιγμένον, λέγον· «Ἀπολαύετε τὰ ἡδέα τοῦ κόσμου», δεικνύοντα αὐτὰ πρὸς τὸν μοναχόν· καὶ γράψον ἐπάνωθεν αὐτοῦ ταύτην τὴν ἐπιγραφὴν· «Ὁ μάταιος κόσμος». Ὑποκάτωθεν δὲ αὐτοῦ ποίησον (τάφος) καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐξερχόμενον τὸν Θάνατον, βαστάζων εἰς τοὺς ὤμους του θειριστήριον μέγα, ἔχων εἰς τὴν κεφαλὴν του ἡμιώριον καὶ βλέπων τὸν μοναχόν· καὶ ἐπάνωθεν αὐτοῦ αὕτη ἡ ἐπιγραφὴ· «Ὁ Θάνατος καὶ ὁ τάφος». Ὑποκάτωθεν δὲ τῶν χειρῶν τοῦ μοναχοῦ ἀπὸ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο μέρος ποίησον δύο ἀγγέλους βαστάζοντας χαρτία· εἰς μὲν τοῦ ἐνός τὸ χαρτί ὅπου εἶναι εἰς τὸ δεξιὸν μέρος γρά-

φον ταῦτα· «Κύριος ἐξαπέστειλέ με εἰς βοήθειάν σου»· εἰς δὲ τοῦ ἀριστεροῦ γράφει· «Ἐργάζου τὸ ἀγαθὸν καὶ μὴ φοβοῦ». Ἐπάνωθεν δὲ τοῦ σταυροῦ ποιήσων οὐρανὸν καὶ ἐν αὐτῷ τὸν Χριστόν, ἔχοντα ἐπὶ στήθους Εὐαγγέλιον ἀνοιχτόν, λέγον· «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖτω μοι» (Μάρκ. γ', 34)· καὶ βασιῶν εἰς τὰς χεῖράς του εἰς μὲν τὴν δεξιάν διάδημα βασιλικόν, εἰς δὲ τὴν ἀριστεράν στέφανον ἐξ (ἀνθέων)· καὶ κάτωθεν αὐτοῦ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος δύο ἀγγέλους, βλέποντες τὸν μοναχὸν καὶ δεικνύοντες τὸν Χριστόν, καὶ βαστάζοντες καὶ οἱ δύο μαζί ἓνα μακρὸ χαρτὶ μὲ αὐτὰ τὰ γράμματα· «Ἀγωνίζου ἵνα λήψῃ τὸν στέφανον τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἐπιθήσει σοι Κύριος διάδημα λίθων πολυτελεῶν»· γράψων δὲ καὶ ταύτην τὴν ἐπιγραφήν· «Ὁ βίος τοῦ ἀληθοῦς μοναχοῦ».

Ἡ ψυχοσωτήριος καὶ οὐρανοδρόμος Κλίμαξ.

§ 2. Μοναστήριον καὶ ἔξωθεν τῆς πύλης αὐτοῦ πλῆθος μοναχῶν, νέοι καὶ γέροντες, καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν σκάλα ὑψηλὴ καὶ μεγάλη φθάνουσα ἕως τὸν οὐρανόν· καὶ ἐπάνω αὐτῆς μοναχοί, ἄλλοι ἀναβαίνοντες, ἄλλοι βάνουν ἀρχὴν νὰ ἀνέβουν· καὶ ἄνωθεν αὐτῶν ἄγγελοι πετώμενοι ὡς βοηθοῦντες αὐτοῖς. Ἐπάνω δὲ εἰς τὸν οὐρανὸν ὁ Χριστὸς καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ εἰς τὸ ἀνώτατον σκαλίον τῆς σκάλας εἷς μοναχὸς γηραιὸς πάνυ καὶ ἱεροπρεπῆς ἐκτείνων τὰς χεῖρας, βλέπων πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ Κύριος τῇ μιᾷ χειρὶ λαμβάνει αὐτόν μετὰ χαρᾶς, τῇ δὲ ἑτέρᾳ ἔχων στέφανον ἐκ ποικίλων ἀνθέων ἐπιτίθησι τῇ κορυφῇ αὐτοῦ, λέγων πρὸς αὐτόν· «Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς» (Ματθ. ιη', 28). Καὶ ὑποκάτω τῆς σκάλας πλῆθος δαιμόνων πετωμένων, ἀρπάζοντες ἀπὸ τὰ ῥάσα τοὺς μοναχοὺς· ἄλλους τραβίζουν καὶ δὲν ἵμποροῦν νὰ τοὺς κρεμνίσουν, ἄλλους ἔχουν ὀλίγον ξεσυρμένους ἀπὸ τὴν σκάλαν· ἄλλους ἔχουν καμπόσον κρεμμυσιμένους (πλὴν καὶ αὐτοὶ βαστοῦν τὴν σκάλαν, ἄλλος μὲ τὸ ἓνα χεῖρι, ἄλλος μὲ τὰ δύο)· ἄλλους ἔχουν τελείως κρεμμυσιμένους, βαστάζοντες αὐτοὺς ἀπὸ τὴν μέσην προύμυτα· καὶ ὑποκάτω αὐτῶν ὁ παμφάγος Ἄδης ὡς δράκων μέγας καὶ φοβερός, ἔχων μέσ' τὸ στόμα του ἓνα μοναχὸν προύμυτα· μόνον τὰ ποδάρια του φαίνονται.

Ἐπίγραμμα.

Βλέπων κλίμακα πρὸς πόλον τεταμένην
 ὀρθῶς νόει μοι ἀρετῶν ἀναβάσεις.
 ῥευστοῦ βίου οὖν ἐκφυγῶν ἕσον τάχος
 ἴθι πρὸς αὐτὴν καὶ ἀνελθε ἐμπόνως·
 ἔχων δὲ φρουροὺς τοὺς χοροὺς τῶν ἀγγέλων
 λόχους διέλθοις τῶν πονηρῶν δαιμόνων,
 ὅπως ἀνελθῶν εἰς πύλας οὐρανοῦς
 ἕξης στέφανον χειρὶ τῆ τοῦ Κυρίου.

Θάνατος τοῦ λαθροφάγου μοναχοῦ.

§ 3. Μοναχὸς τοιγήμενος εἰς παπλώματα καὶ ἀπὸ τὸ στόμα
 τοῦ ἐβγαίνει ὄφις μέγας, καὶ ἐπάνωθέν του εἷς διάβολος μπηγῶν
 εἰς τὴν καρδίαν του καμάκι τρίδοντον.

Ἐπίγραμμα.

Δεῖγμα τὸ παρὸν ὄρων πᾶς λαθροφάγος
 ἐπιστρέφηθι πρὸς μετάνοιαν τάχος·
 ὄφιν γὰρ ἴσθι ἐσθίων κατὰ πάντα,
 τὸν πτερνίσαντα ἐν βρώσει τοὺς γενάρχας·
 μεθ' οὗ εἰς τὸ πῦρ τῆς Γεέννης βληθήσῃ
 καὶ αἰωνίῳ λιμῷ τυραννηθείσῃ·
 εἰ γὰρ ἀνθρώπους λανθάνεις ὑποκρίσει,
 ἀλλ' οὐδέποτε καὶ Θεὸν ἐν τῇ κρίσει.

Θάνατος τοῦ δικαίου.

§ 4. Ἄνθρωπος ἀρχιγένης κείμενος ὑπτίος σεμνῶς καὶ εὐ-
 τάκτως ἐπὶ ψιαθίου πενιχροῦ, ἔχων τὰ ἴματα κλεισμένα καὶ τὰ
 χέρια σταυρωμένα εἰς τὸ στήθος του, καὶ ἐπάνωθέν του ἄγγελος
 βλέπων πρὸς αὐτὸν ἰλαρῶς καὶ προσηνῶς, λαμβάνων τὴν ψυχὴν
 του μὲ τιμὴν καὶ εὐλάβειαν.

Θάνατος ἀμαρτωλοῦ.

§ 5. Ἄνθρωπος γέρων γυμνὸς κείμενος τάνασκελα ἐπὶ κλί-
 νης, σκεπόμενος ἕως τὴν μέσην μὲ πάπλωμα πολύτιμον, δια-
 στρέφων φοβερῶς τὰ ἴματα καὶ ταράσων τοὺς πόδας του καὶ τὰ
 χέρια ἐκτείνων ἔνθεν κάκειθεν· καὶ ἐπάνωθέν του δαίμων μπηγ-
 ῶν εἰς τὴν καρδίαν του καμάκι τρίδοντον.

γων εἰς τὴν καρδίαν τοῦ καμάκι πύρινον τρίδοντον, σπαράσσων αὐτὸν ἀπηγῶς καὶ ἔλκων τὴν φυγὴν τοῦ βιαίως.

Πῶς ἱστορίζεται ὁ μάταιος βίος τοῦ κόσμου τούτου.

§ 6. Γύρισε κύκλον μικρὸν καὶ ἔσωθεν αὐτοῦ ποίησον ἄνθρωπον γέροντα στρογγυλογένην, φοροῦντα εἰς τὴν κεφαλὴν κορώναν καὶ βασιλικά φορέματα· καθήμενον εἰς σκαμνί, ἔχων ἀπλωμένα τὰ χέρια εἰς τὸ ἓνα καὶ ἄλλο μέρος, καὶ βαστάζοντα μανδύλι, ὡς ὁ κόσμος ὑποκάτω τῶν ἀποστόλων εἰς τὴν Πεντηκοστήν· γύρωθεν δὲ τοῦ τροχοῦ γράψον ταῦτα· «Ὁ μάταιος καὶ πλάνος καὶ ἀπαταιῶν κόσμος». Ἐξῶθεν δὲ τοῦ πρώτου τροχοῦ γύρισε ἄλλον μεγαλύτερον τροχόν· ἀνάμεσα δὲ τοὺς δύο τροχοὺς γύρισε τέσσαρας μισοὺς τροχοὺς σταυροειδῶς, καὶ μέσον αὐτῶν ποίησον τοὺς τέσσαρας καιροὺς τοῦ χρόνου, Ἔαρ, Θέρος, Φθινόπωρον, Χειμῶνα. Καὶ ἄνω μὲν ποίησον τὸ Ἔαρ οὕτως· ἄνθρωπον καθήμενον ἀνάμεσα λουλουδία καὶ πράσινα χορτάρια· φορῶν εἰς τὸ κεφάλι στέφανον ἀπὸ ἄνθη καὶ βασιλῶν εἰς τὸ χέρι κιδάραν κιδαρίζει. Εἰς τὸ δεξιὸν πλάγι ποίησον τὸ Θέρος οὕτως· ἄνθρωπον φορῶν σκιαδίον καὶ βασιλῶν δρεπάνι θερίζει χωράφι. Εἰς τὸ κάτω μέρος ποίησον τὸ Φθινόπωρον οὕτως· ἄνθρωπον ῥαβδίζων δένδρα καὶ ρίπτων κάτω τοὺς καρποὺς καὶ τὰ φύλλα. Εἰς δὲ τὸ ἀριστερὸν πλάγι ποίησον τὸν Χειμῶνα οὕτως· ἄνθρωπον φορῶν γούνας καὶ κουκούλλι· καθήμενος καὶ ἔχων ἔμπροσθέν του πῦρ ζεσταίνεται. Ἐξῶθεν δὲ τοῦ δευτέρου τροχοῦ ποίησον ἄλλον μεγαλύτερον κύκλον καὶ ἀνάμεσα αὐτοῦ καὶ τοῦ δευτέρου ποίησον τριγύρου δώδεκα σπιτόπουλα καὶ ἐν αὐτοῖς τὰ δώδεκα ζῴδια τῶν δώδεκα μηνῶν· καὶ στοχάσου καλά εἰς κάθε καιρὸν νὰ βάλης πλησίον τοῦ τὰ ἀρμόζοντα ζῴδια, ἤγουν εἰς μὲν τὸ Ἔαρ νὰ βάλης ταῦτα, Κριόν, Ταῦρον καὶ Δίδυμον, εἰς δὲ τὸ Θέρος Καρκίνον, Λέοντα καὶ Παρθένον· εἰς τὸ Φθινόπωρον Ζυγόν, Σκορπίον καὶ Τοξότην· εἰς τὸν Χειμῶνα Αἰγόκερον, Ὑδροχόον καὶ Ἰχθύ. Καὶ οὕτω νὰ τὰ βάλης κατὰ τάξιν κύκλω τοῦ τροχοῦ, γράφων καὶ τὰ ὀνόματα ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν, ἅμα δὲ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν μηνῶν οὕτως. Εἰς τὸν Κριόν γράψον «Μάρτιος», εἰς τὸν Ταῦρον «Ἀπρίλλιος», εἰς τὸν Δίδυμον «Μάιος», εἰς τὸν Καρκίνον «Ἰούλιος», εἰς τὸν Λέοντα «Ἰούλιος», εἰς τὸν Παρθένον «Αὐγου-

στος», εἰς τὸν Ζυγὸν «Σεπτέμβριος», εἰς τὸν Σκορπίον «Ὀκτώμβριος», εἰς τὸν Τοξότην «Νοέμβριος», εἰς τὸν Αἰγόκερων «Δεκέμβριος», εἰς τὸν Ὑδροχόον «Ἰαννουάριος», εἰς τὸν Ἰχθὺν «Φεβρουάριος». Ἐξώθεν δὲ τοῦ τρίτου καὶ μεγαλητέρου κύκλου ποιήσον τὰς ἐπτὰ ἡλικίας τοῦ ἀνθρώπου οὕτω. Κάτω εἰς τὸ δεξιὸ πλάγι αὐτοῦ ποιήσον νήπιον ἀναβαῖνον καὶ γράψον ἔμπροσθεν ἐπάνω τοῦ τροχοῦ «Παιδίον» (ἑτῶν 7)· παραπάνω δὲ ποιήσον ἄλλο μεγαλήτερον καὶ γράψον «Παῖς» (ἑτῶν 14)· ἀνώτερον ποιήσον ἄλλο μουστακίζον καὶ γράψον «Μειράκιον» (ἑτῶν 21). Ἄνω δὲ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ τροχοῦ ποιήσον ἄλλον ἀρχιγέννην, καθήμενον εἰς θρόνον καὶ πατῶν εἰς προσκέφαλον, ἔχων ἀπλωμένα τὰ χέρια εἰς τὸ ἓνα καὶ ἄλλο μέρος, εἰς τὴν δεξιὰν βαστῶν σκῆπτρον, εἰς τὴν ἀριστερὰν σακκούλαν μὲ ἀργύρια, φορῶν κορώναν καὶ βασιλικά φορέματα· καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ ἐπάνω εἰς τὸν τροχὸν γράψον «Νέος» (ἑτῶν 28). Κατωτέρω δὲ αὐτοῦ εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος ποιήσον ἄλλον ὄξυγέννην, κείμενον ἀνάσκελα καὶ βλέπων ἄνω, καὶ γράψον «Ἀνήρ» (ἑτῶν 48)· κατωτέρω δὲ αὐτοῦ ποιήσον ἄλλον κείμενον προύμυτα, μιξαιπόλιον, καὶ γράψον «Πρεσβύτες» (ἑτῶν 56)· κατωτέρω δὲ αὐτοῦ ποιήσον ἄλλον ἀσπρογέννην, φαρακλόν, κείμενον προύμυτα, ἔχων κρεμασμένα τὰ χέρια, καὶ γράψον «Γέροντων» (ἑτῶν 75). Κάτωθεν δὲ τοῦ τροχοῦ ποιήσον τάφον καὶ ἐν αὐτῷ δράκοντα μέγαν, ἔχων εἰς τὸ στόμα του ἀνθρωπιν προύμυτα (φαινόμενον ὡς τὴν μέσην), καὶ πλησίον αὐτοῦ τὸν Θάνατον, καὶ αὐτὸς μέσ' τὸν τάφον βαστῶν ὄρεπᾶν μεγάλο καὶ βάνει αὐτὸ εἰς τὸν τράχηλον τοῦ γέροντος καὶ τραβίζει αὐτὸν κάτω. Γράψον καὶ αὐτὰ τὰ γράμματα ἔξωθεν τοῦ τροχοῦ, πλησίον εἰς τὰ στόματα τῶν ἀνθρώπων· εἰς τὸ πρῶτον, ἤγουν εἰς τὸ παιδίον, γράψον «Ἄρα καὶ πότε διαβάς ἀνέλθω εἰς τὰ ἄνω»; Εἰς τὸ δεύτερον, ἤγουν εἰς τὸν παῖδα, γράψον «Στρέφου, ὦ χρόνε, ἐν σπουδῇ ὅπως ταχὺ ἀνέλθω». Εἰς τὸ μειράκιον· «Ἰδοὺ ἐγγὺς ἐλήλυθα καθίσαι εἰς τὸν θρόνον». Εἰς τὸν νέον· «Ποῖος ὑπάρχει ὡς ἐμὲ καὶ τίς ὑπέρτερός μου»; Εἰς τὸν ἄνδρα· «Ἄρα, ὦ χρόνε, ὡς ὀρῶ παρῆλθε ἡ νεότης»; Εἰς τὸν πρεσβύτεν· «ὦ, πῶς ἐμὲ τὸν δύστηνον ἠπάτησας, ὦ κόσμε». Εἰς τὸν γέροντα· «Βαβαί, βαβαί, ὦ θάνατε, τίς δύναται φυγεῖν σε»; Εἰς τὸν τάφον· «Ὁ

παμφάγος Ἰδης καὶ ὁ Θάνατος». Εἰς ἐκεῖνον δὲ ὁποῦ καταπίνει ὁ δράκων ταῦτα· «Οὐαὶ καὶ τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ παμφάγου Ἰδου»; Ποίησον δὲ ἐκ δεξιῶν τοῦ τροχοῦ καὶ ἐξ ἀριστερῶν δύο ἀγγέλους, ἔχοντες εἰς τὰς κεφαλὰς των ἡμιώρια καὶ γυρίζοντες τὸν τροχὸν μὲ σχοινία, καὶ εἰς μὲν τὸν ἐκ δεξιῶν ἄγγελον γράψον «Ἡμέρα», εἰς δὲ τὸν ἀριστερὸν «Νύξ». ἄνωθεν δὲ τοῦ τροχοῦ γράψον αὐτὴν τὴν ἐπιγραφὴν· «Ὁ μάταιος βίος τοῦ πλάνου κόσμου».

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΩΣ ΙΣΤΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ.

Περὶ τουρλαίας ἐκκλησίας.

§ 7. Ὅταν θέλῃς νὰ ἱστορήσῃς τουρλαίαν ἐκκλησίαν, ἄνω εἰς τὴν τροῦλλαν ποίησον κύκλον μὲ διάφορες βαφές, ὅμοιον ὡσὰν τὸ τόξον ὁποῦ φαίνεται εἰς τὰ νέφη εἰς καιρὸν βροχερόν, καὶ μέσον αὐτοῦ ποίησον τὸν Χριστὸν εὐλογοῦντα, βασιτῶν ἐπὶ στήθους Εὐαγγέλιον, καὶ γράψον αὐτὴν τὴν ἐπιγραφὴν· «Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ Παντοκράτωρ». Καὶ γύρωθεν τοῦ κύκλου ποίησον πλῆθος Χερουβὶμ καὶ θρόνων, καὶ γράψον ταύτην τὴν ἐπιγραφὴν· «Ἴδετε, ἴδετε, ὅτι ἐγὼ εἶμι καὶ οὐκ ἔστι Θεὸς πλὴν ἐμοῦ (Δευτερονομ. λβ', 39). Ἐγὼ ἐποίησα γῆν καὶ ἄνθρωπον ἐπ' αὐτῆς, ἐγὼ τῇ χειρὶ μου ἐστερέωσα τὸν οὐρανόν» (Ἠσ. με', 12). Κάτωθεν δὲ τοῦ Παντοκράτορος τριγύρου ποίησον τὰ λοιπὰ Τάγματα τῶν Ἀγγέλων καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν κατὰ ἀνατολὰς τὴν Παναγίαν ἔχουσαν ἀπλωμένα τὰ χέρια εἰς τὸ ἓνα καὶ ἄλλο μέρος· καὶ ἐπάνωθεν αὐτῆς γράψον αὐτὴν τὴν ἐπιγραφὴν· «Μήτηρ Θεοῦ, ἡ Κυρία τῶν Ἀγγέλων». Καὶ ἀντικρὺ αὐτῆς δυσιὰ ποίησον τὸν Πρόδρομον· κατωτέρω δὲ αὐτῶν τοὺς Προφῆτας, καὶ ὑποκάτω τῶν Προφητῶν εἰς τὸν γῦρον τοῦ κουμπὲ γράψον αὐτὸ τὸ τροπάριον· «Τὸ στερέωμα τῶν ἐπὶ σοὶ πεποιθότων· στερέωσον, Κύριε, τὴν Ἐκκλησίαν, ἣν ἐκτήσω τῷ τιμίῳ σου αἵματι». Κατωτέρω δὲ εἰς τὰς γωνίας τῶν καμάρων ποίησον τοὺς τέσσαρας Εὐαγγελιστάς· ἀνάμεσα δὲ τῶν Εὐαγγελιστῶν, εἰς τὰς κορυφὰς τῶν προσώπων τῶν καμάρων, ἀνατολικά ποίησον τὸ Ἅγιον Μανδῆλιον, δυσιὰ δὲ τὸ Ἅγιον Κεράμιον, καὶ δεξιὰ μὲν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, βασιτῶν Εὐαγγέλιον λέγον· «Ἐγὼ εἶμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα» (Ἰωάνν. ιε', 5).

ἀριστερὰ δὲ τὸν Ἐμμανουὴλ βαστῶν χαρτὶ λέγον· «Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ ἔνεκεν ἔχρισέ με» (Λουκ. δ', 18). Ἐξ αὐτῶν δὲ τῶν τεσσάρων ποιήσαν ἐξερχομένους κλάδους κλημάτων καὶ ἐρχομένους ἕως ὑποκάτω τῶν Εὐαγγελιστῶν εἰς τὰς γωνίας τῶν καμάρων, καὶ τοὺς Ἀποστόλους περιπλεγμένους ἐν μέσῳ τῶν κλάδων. Ἐσωθεν δὲ τῶν καμάρων, εἰς τὸ ἐπάνω μέρος ἐκάστης καμάρας, ποιήσαν τρεῖς Προφῆτας μὲ χαρτῖα, προφητεύοντας διὰ τὰς ὑποκάτωθέν των ἑορτὰς καὶ δεικνύων ἕκαστος αὐτῶν δακτυλοειδῶς τὴν ἑορτὴν ὅπου προφητεύουν. Ζήτει σελ. 77—82.

Ἀρχὴ τῆς πρώτης τάξεως.—Ἐνδον δὲ τοῦ βήματος, εἰς τὴν μέσσην τῆς ἀνατολικῆς καμάρας, ὑποκάτω τῶν εἰρημένων Προφητῶν, ποιήσαν τὴν Παναγίαν καθήμενὴν εἰς θρόνον, βαστάζουσαν ὡς βρέφος τὸν Χριστόν, καὶ ἐπάνωθέν της γράψον αὐτὴν τὴν ἐπιγραφὴν· «Μήτηρ Θεοῦ ἢ Ὑψηλοτέρα τῶν Οὐρανῶν». Καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη αὐτῆς ποιήσαν τοὺς δύο ἀρχαγγέλους, Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ, πρεσβείαν ποιούντας, καὶ οὕτως ἄρχισον ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους αὐτῆς τὰς δώδεκα δεσποτικὰς ἑορτὰς καὶ τὰ Ἁγία Πάθη καὶ τὰ μετὰ τὴν Ἀνάστασιν καὶ ποιήσαν αὐτὰ τριγύρου εἰς ὅλον τὸν ναὸν ὑποκάτω τῶν Προφητῶν ἕως τὰ δεξιὰ μέρη τῆς Ὑψηλοτέρας, καὶ οὕτω γίνεται ἡ πρώτη τάξις.

Ἀρχὴ τῆς δευτέρας τάξεως.—Ὑποκάτω δὲ τῆς Ὑψηλοτέρας ποιήσαν τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν (ζήτει σελ. 127), καὶ ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν μέρος αὐτῆς ἄρχισε τὰ θεῖα ἔργα καὶ θαύματα τοῦ Χριστοῦ, καὶ ποιήσαν αὐτὰ τριγύρου καὶ τελειώσέ τα ἕως τὰ δεξιὰ τῆς Θεῖας Λειτουργίας, καὶ οὕτω τελειώνει ἡ δευτέρα τάξις. Καὶ εἰς τοὺς δύο κουμπέδες τοῦ βήματος εἰς μὲν τὸν ἕνα τῆς προσκομιδῆς ποιήσαν τὸν Χριστόν μὲ ἀρχιερατικὴν στολὴν ἐπὶ νεφέλῃς καθήμενον καὶ εὐλογοῦντα καὶ βαστάζοντα Εὐαγγέλιον ἀνοικτὸν λέγον· «Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός» (Ἰωάν. ι', 11) καὶ ἐπάνωθεν αὐτοῦ ταύτην τὴν ἐπιγραφὴν· «Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ Μέγας Ἀρχιερεὺς». Καὶ κύκλῳ αὐτοῦ ποιήσαν Χερουβὶμ καὶ θρόνους, καὶ κατωτέρω εἰς τὸν γῦρον Ἱεράρχας οἷους θέλεις, καὶ κάτωθεν ταῦτα τὴν θυσίαν τοῦ Ἄβελ καὶ Κάιν (ζήτει σελ. 48), τὴν θυσίαν τοῦ Μανωῆ (ζήτει σελ. 60), καὶ εἰς τὴν καμάραν τῆς προσκομιδῆς τὴν Ἀποκαθήλωσιν. Εἰς δὲ τὸν ἄλλον κουμπέ

ποίησον τὴν Παναγίαν μετὰ βρέφους, εἰς τροχὸν ἔχουσα ἀπλωμένα τὰ χέρια, εἰς τὸ ἓνα καὶ ἄλλο μέρος, καὶ γράψον αὐτὴν τὴν ἐπιγραφὴν· «Μήτηρ Θεοῦ ἢ Πλατυτέρα τῶν Οὐρανῶν». Καὶ κατωτέρω εἰς τὸν γῦρον ἱεράρχας ὄσους θέλεις· κατωτέρω δὲ αὐτῶν τὸν Μωϋσῆν βλέποντα τὴν βάτον καιομένην (ζήτει σελ. 55), τοὺς τρεῖς παῖδας ἐν τῇ καμίνῳ (ζήτει σελ. 69), τὸν Δανιὴλ ἐν τῷ λάκκῳ τῶν λεόντων (ζήτει σελ. 70), τὴν φιλοξενίαν τοῦ Ἀβραάμ (ζήτει σελ. 51). Ἐξῶθεν δὲ τοῦ βήματος εἰς τὰ τέσσαρα σταυροθόλια εἰς μὲν τὸ πρῶτον, τὸ ἄνωθεν τῶν διακονικῶν, ποίησον τὸν Μεγάλης Βουλῆς Ἄγγελον ἐν νεφέλῃ βασταζόμενον ὑπὸ τεσσάρων ἀγγέλων· βαστῶν χαρτί λέγει· «Ἐγὼ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἦκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλε»· γράψον δὲ καὶ ταύτην τὴν ἐπιγραφὴν· «Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ Μεγάλης Βουλῆς Ἄγγελος». Εἰς τὸ δευτέρον σταυροθόλιον ποίησον τὸν Ἐμμανουὴλ ἐπὶ νεφέλης λέγων εἰς χαρτί· «Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ ἔνεκεν ἔχρισέ με». Καὶ εἰς τὰ τέσσαρα μέρη τῆς νεφέλης ποίησον τοὺς Τετραμόρφους Εὐαγγελιστάς. Εἰς τὸ τρίτον σταυροθόλιον ποίησον τὸν ἀρχάγγελον Μιχαὴλ· εἰς τὴν δεξιὰν βαστῶν σπάθην εἰς τὴν ἀριστεράν χαρτί λέγει·

Τοῖς μὴ καθαραῖς προστρέχουσι καρδίαις
ἐν τῷ καθαρῷ τοῦ Θεοῦ θείῳ δόμῳ
ἀσυμπαδῶς μου τὴν σπάθην ἔκτεινῶ.

Εἰς τὸ τέταρτον σταυροθόλιον ποίησον τὸν Προδρόμον ἐπὶ νεφέλης· μετὰ τὴν δεξιὰν εὐλογῶν, μετὰ τὴν ἀριστεράν βαστῶν σταυρὸν καὶ χαρτί λέγει· «Μετανοεῖτε, ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. δ', 17). Κατωτέρω δὲ εἰς μὲν τοῦ πρώτου σταυροθολίου τὰς καμάρας ποίησον τὸν Μωϋσῆν βαστάζων τὰς πλάκας τοῦ νόμου, καὶ τὸν Ἀαρὼν βαστάζων τὴν στάμνον τὴν χρυσοῦν καὶ τὴν ἀνιθήσασαν ῥάβδον (ἐνδυμένοι καὶ οἱ δύο ἀρχιερατικὰς στολὰς καὶ μίτρας), καὶ τὸν Νῶε βαστῶν εἰς τὰς χεῖράς του τὴν κιβωτόν, καὶ τὸν Δανιὴλ βαστάζων χαρτί. Εἰς τοῦ δευτέρου σταυροθολίου τὰς καμάρας ποίησον τὸν προφήτην Σαμουὴλ βαστῶν τὸ κέρασ τοῦ ἐλαίου καὶ θυμιατόν, καὶ τὸν Μελχισεδέκ βαστῶν εἰς δίσκον τρεῖς ἄρτους, καὶ τὸν προφήτην Ζαχαρίαν, τὸν πατέρα τοῦ Προδρόμου, μετὰ θυμιατοῦ, φοροῦντες καὶ αὐτοὶ ἀρχιερατικὰς

στολάς, καὶ τὸν δίκαιον Ἰώβ φορῶν κορώναν καὶ βαστῶν χαρτί λέγον· «Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔως τοῦ αἰῶνος». Εἰς δὲ τοῦ τρίτου καὶ τετάρτου σταυροθολίου τὰς καμάρας ποίησον τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους. Ἀνατολικά δὲ ἄνωθεν τῶν δύο κολώνων ποίησον τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου καὶ ὀπισθεν τῆς Παναγίας τὸν προφητάνακτα Δαβὶδ βαστῶν χαρτί λέγον· «Ἄκουσον, θύγατερ, καὶ ἴδε καὶ κλῖνον τὸ (οὖς σου)» (Ψαλ. μδ', 11)· καὶ ὀπισθεν τοῦ ἀγγέλου τὸν Ἡσαΐαν δεικνύων δακτυλοειδῶς τὴν Παναγίαν καὶ λέγων εἰς χαρτί· «Ἴδου ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱὸν καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἑμμανουήλ» (Ματθ. α', 23). Εἰς δὲ τὰ τέσσαρα κεφαλοκόλωνα γράψον αὐτὰ τὰ γράμματα· εἰς τὸ πρῶτον· «Τοῦτον τὸν οἶκον ὁ πατήρ ἠκοδόμησε»· εἰς τὸ δεύτερον· «Τοῦτον τὸν οἶκον ὁ υἱὸς ἐστερέωσε»· εἰς τὸ τρίτον· «Τοῦτον τὸν οἶκον τὸ πνεῦμ' ἀνεκαίνισε»· εἰς τὸ τέταρτον· «Τριάς ἅγια, δόξα σοι».

Ἀρχὴ τῆς τρίτης τάξεως. — Ἐσωθεν τοῦ βήματος, ὑποκάτω τῆς Θείας Λειτουργίας, ποίησον τὴν Μετάδοσιν τοῦ Κυριακοῦ σώματος καὶ αἵματος πρὸς τοὺς ἀποστόλους. Ζήτει σελ. 127. Καὶ ἀπὸ τὸ δεξιὸν μέρος τῆς Μεταδόσεως ἔως τὸν τέμπλον ποίησον ταῦτα· τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου (ζήτει σελ. 144), τὸν Μωϋσῆν καὶ Ἄαρὼν λειτουργοῦντας ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου (ζήτει σελ. 57). Ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς Μεταδόσεως ἔως τὸν τέμπλον ποίησον ταῦτα· τὴν Κλίμακα τοῦ Ἰακώβ (ζήτει σελ. 52), τὴν Κιβωτὸν φερομένην εἰς Ἱερουσαλήμ (ζήτει σελ. 59). Ἐξωθεν δὲ τοῦ βήματος, τριγύρου τοῦ ναοῦ εἰς τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν μέρος, ποίησον τὰς ἐκλεκτοτέρας παραβολάς, τὴν Ὑψωσιν τοῦ Σταυροῦ (ζήτει σελ. 170) καὶ τὴν Ἀναστήλωσιν τῶν Ἁγίων Εἰκόνων (ζήτει σελ. 173). Εἰς δὲ τὸ δυσικὸν μέρος, ἄνωθεν τῆς πύλης τοῦ ναοῦ, ποίησον τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου καὶ τὰς λοιπὰς θεομητορικὰς ἑορτάς (ζήτει σελ. 144 κέ), καὶ οὕτω τελειώνει ἡ τρίτη τάξις.

Ἀρχὴ τῆς τετάρτης τάξεως. — Ὑποκάτω τῆς τρίτης τάξεως, γύρωθεν ὄλου τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ ἱεροῦ, ποίησον ἁγίους μέσα εἰς κύκλους, ἔσω μὲν εἰς τὸ βῆμα ἱεράρχας, ἔξω δὲ εἰς τοὺς χοροὺς μάρτυρας, δυσικά δὲ ὁσίους καὶ ποιητάς ὕσους βούλει, καὶ οὕτω τελειώνει ἡ τετάρτη τάξις.

Ἄρχῃ τῆς πέμπτης τάξεως. — Ὑποκάτωθεν δὲ τῆς τετάρτης τάξεως, εἰς τὸ ἱερὸν κύκλῳ τῆς ἁγίας τραπέζης, ποιήσον τοὺς ἁγίους ἱεράρχας, δεξιὰ τὸν μέγαν Βασίλειον, ἀριστερὰ τὸν Χρυσόστομον καὶ τοὺς λοιποὺς ἐπισήμους ἱεράρχας μὲ χαρτῖα καὶ ἐπιγράμματα· καὶ πλησίον τῆς προσκομιδῆς ποιήσον τὸν ἅγιον Πέτρον Ἀλεξανδρείας βαστῶν χαρτὶ λέγον· «Τίς σου τὸν χιτῶνα, Σῶτερ, διεῖλεν»; Ἐμπροσθεν δὲ αὐτοῦ ποιήσον τὸν Χριστὸν ὡς βρέφος ἐπάνω εἰς ἁγίαν τράπεζαν, φορῶν σχισμένον ὑποκάμισον, μὲ τὴν δεξιὰν εὐλογῶν αὐτόν, μὲ τὴν ἀριστερὰν βαστῶν χαρτὶ λέγον· «Ἄρειος ὁ ἄφρων καὶ παγκάκιστος, Πέτρε». Καὶ ὑποκάτω τῶν καμάρων ποιήσον τοὺς ἁγίους διακόνους. Ζήτει σελ. 157. Ἐξῶθεν δὲ εἰς τοὺς χοροὺς ποιήσον τοὺς ἁγίους μεγαλομάρτυρας, δεξιὰ τὸν ἅγιον Γεώργιον, ἀριστερὰ τὸν Δημήτριον καὶ τοὺς λοιποὺς κατὰ τάξιν. Ζήτει σελ. 157—159. Ποιήσον καὶ τοὺς Ἄναργύρους (ζήτει σελ. 161) καὶ τὸν ἅγιον Κωνσταντῖνον καὶ Ἑλένην βαστάζοντας μαζὶ τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου. Ζήτει σελ. 168. Εἰς τὸ δυσικὸν μέρος ποιήσον δεξιὰ τὸν ἅγιον Ἀντώνιον, ἀριστερὰ τὸν Εὐθύμιον καὶ τοὺς λοιποὺς ἐπισήμους ὁσίου καὶ ποιητὰς μὲ χαρτῖα καὶ ἐπιγράμματα. Ζήτει σελ. 162—168. Ἐσωθεν δὲ τῆς πύλης τοῦ ναοῦ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος ποιήσον τὸν ἀρχάγγελον Μιχαὴλ μετὰ σπάθης, βαστῶν χαρτὶ λέγον·

Θεοῦ στρατηγός εἰμι τὴν σπάθην φέρων
καὶ τοὺς ἐνταῦθα εἰσιόντας ἐν φόβῳ
φρουρῶ, προμαχῶ, ὑπερμαχῶ καὶ σκέπω·
τοὺς δὲ καρδία ῥυπαρᾶ εἰσιόντας
πικρῶς ἐκτέμνω ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τῆδε.

Εἰς δὲ τὸ ἀριστερὸν τὸν Γαβριὴλ βαστῶν χαρτὶ καὶ γράφων μὲ κονδύλι ταῦτα·

Ὅξυγράφων κάλαμον τῇ χειρὶ φέρων
τῶν εἰσιόντων συνταγὰς ἀπογράφω·
φρουρῶ στέργοντας· εἰ δὲ μή, φθειρῶ τάχει.

Ἐπάνωθεν δὲ τῆς πύλης ποιήσον τὸν Χριστὸν ὡς τριετὲς βρέφος κοιμώμενον εἰς πάπλωμα καὶ ἀκουμπίζοντα εἰς τὸ χεῖρι του τὴν κεφαλὴν του, καὶ τὴν Θεοτόκον ἱσταμένην ἔμπροσθεν του εὐλαβῶς, καὶ κύκλῳ αὐτοῦ ἀγγέλους βαστάζοντας ῥιπίδια καὶ ῥι-

πίζοντας αὐτόν. Ὑποκάτωθεν δὲ αὐτοῦ ποιήσον τίτλον καὶ γράφον ταύτην τὴν ἐπιγραφὴν· «Ἱστορήθη ὁ παρῶν θεὸς καὶ ἱερός ναὸς τῆς θείας καὶ ἱερᾶς μονῆς (ὁδεῖνα) διὰ συνδρομῆς (ὁδεῖνα) ἐν ἔτει (ὁδεῖνα)».

Περὶ νάρθηκος.

§ 8. Ἄνωσως ὁ νάρθηξ ὅπου θέλεις νὰ ἱστορήσῃς ἔχει δύο τροῦλλας, εἰς τὴν μίαν ἄνω ποιήσον τὸ Πᾶσα Πνοή οὕτως· γύρισε πόλον καὶ μέσον ποιήσον τὸν Χριστὸν μὲ τὰ Τάγματα τῶν Ἀγγέλων, καὶ κατωτέρω τριγύρου τὰ Τάγματα τῶν Ἀγίων· ζῆτει σελ. 128. Εἰς δὲ τὴν ἄλλην τροῦλλαν ποιήσον τὸ Ἄνωθεν οἱ Προφῆται· γύρισε οὐρανὸν καὶ γύρωθεν αὐτοῦ γράφον· «Ἄνωθεν οἱ προφῆται σὲ προκατήγγειλαν»· καὶ μέσον αὐτοῦ ποιήσον τὴν Παναγίαν μετὰ βρέφους καὶ ἀγγέλους βαστάζοντας αὐτήν, καὶ κατωτέρω τριγύρου τοὺς προφῆτας· ζῆτει σελ. 146. Κατωτέρω εἰς τὰς γωνίας τοῦτους τοὺς ποιητὰς καθημένους εἰς θρόνους καὶ γράφοντας· εἰς μὲν τὸ δεξιὸν μέρος, ὅπου εἶναι τὸ Πᾶσα Πνοή, τὸν Δαμασκητὸν Ἰωάννην γράφοντα· «Τὸν πρὸ αἰῶνων ἐκ πατρὸς γεννηθέντα, τὸν Θεὸν Λόγον σαρκωθέντα ἐκ παρθένου Μαρίας» κτλ. Καὶ τὸν ἅγιον Κοσμᾶν γράφοντα· «Εἰκὼν ἀπαράλλακτε τοῦ ὄντος ἀκίνητε, σφραγὶς ἀναλλοίωτε, οὐδὲ λόγε σοφία καὶ βραχίων δεξιὰ ὑψίστου σθένος, σὲ ὑμνοῦμεν σὺν πατρὶ σου καὶ τῷ πνεύματι». Καὶ τὸν ἅγιον Ἀνατόλιον γράφοντα· «Εὐφράνθητε οὐρανοί, σάλπισατε τὰ θεμέλια τῆς γῆς, βοήσατε τὰ ὄρη εὐφροσύνην· ἰδοὺ γὰρ ὁ Ἐμμανουὴλ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν τῶ·». Τὸν ἅγιον Κυπριανὸν γράφοντα· «Θαυμαστός εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου καὶ αἱ ὁδοί σου ἀνεξιχνίαστοι· πέλει γὰρ σοφία τοῦ Θεοῦ καὶ ὑπόστασις τελεία καὶ δύναμις συνάναρχός τε καὶ συναΐδιος». Εἰς δὲ τὸ ἀριστερόν, ὅπου εἶναι τὸ Ἄνωθεν οἱ Προφῆται, τὸν ἅγιον Μητροφάνην γράφοντα· «Ῥῆσεις προφητῶν προδιέγραψαν, ἄχραντε, τὸν σὸν τόκον τὸν ἀπόρρητον καὶ δυσερμήνευτον, ὃν ἡμεῖς ἐγνώκαμεν μυσταγωγὸν τῆς·». Τὸν ἅγιον Ἰωσήφ γράφοντα· «Οὐρανὸν ὁ τανύσας βουλήματι οὐρανὸν ἐπίγειον ἄλλον ἐπλάτυνε σέ, θεομήτορ ἄχραντε, καὶ ἐκ σοῦ ἀνατείλας ἐπέφανε». Τὸν ἅγιον Θεοφάνην γράφοντα· «Ῥῆσειν ἐπόμενοι τῶν θεηγόρων, πανάμωμε, Θεοτό-

κον φρονοῦμέν σε· Θεὸν γὰρ ἐγέννησας σεσωματωμένον.—'Ασπόρου συλλήψεως ὁ τόκος ἀνερμήνευτος, μητρὸς ἀνάνδρου ἄφθορος ἢ κήσις· Θεοῦ γὰρ ἡ γέννησις» κτλ. Κάτωθεν δὲ εἰς τὰ σταυροθόλια ποιήσον ἀπὸ τὰ μαρτύρια τοῦ ἐνιαυτοῦ ὅσα χωρεῖ· ζήτει σελ. 189—208. Γύρωθεν δὲ εἰς τοὺς ἴσιους τοίχους ποιήσον τοὺς κθ' οἴκους τῆς Θεοτόκου· ζήτει σελ. 147—150. Κατωτέρω δὲ ἀνατολικά ἄνωθεν τῆς πόλης ποιήσον τὸν Χριστὸν ἐπὶ θρόνου μετὰ Εὐαγγέλιον ἀνοικτὸν λέγον· «'Εγὼ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται, καὶ νομὴν εὐρήσει» (Ἰωάν. ι', 9). Καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη αὐτοῦ ποιήσον τὴν Παναγίαν καὶ τὸν Πρῶδρομον πρεσβείαν ποιούοντας· δυσικά δὲ ποιήσον τὰς ἁγίας καὶ οἰκουμενικάς ἑπτὰ συνόδους· ζήτει σελ. 171—173. Εἰς τὸν δεξιὸν χορὸν ποιήσον τὴν ῥίζαν τοῦ Ἰεσσαί (ζήτει σελ. 84) καὶ τὴν παράβασιν καὶ ἔξορίαν τοῦ Ἀδάμ (ζήτει σελ. 47) καὶ ἄλλα τῆς Παλαιᾶς. Εἰς τὸν ἀριστερὸν χορὸν ποιήσον παραβολὰς καὶ τὴν ψυχρῶσπτήριον καὶ οὐρανοδρόμον Κλίμακα, κατωτέρω δὲ ποιήσον ὁσίους καὶ ποιητάς· ζήτει σελ. 114—126, 162—168.

Πῶς ἱστορίζεται φιάλη.

§ 9. Ἄνω εἰς τὴν τρούλλαν ποιήσον οὐρανὸν μετὰ ἥλιον καὶ σελήνην καὶ ἀστέρας, καὶ ἔξωθεν τοῦ οὐρανοῦ τριγύρου ποιήσον δόξαν μετὰ πληθὺς ἀγγέλων, καὶ ὑποκάτωθεν αὐτῶν τριγύρου ποιήσον πρώτην τάξιν τὰ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ γενόμενα ὑπὸ τοῦ Προδρόμου (ζήτει σελ. 88—89), βάνοντας ἀνατολικά τὴν βάπτισιν τοῦ Χριστοῦ· καὶ ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ Χριστοῦ ποιήσον ἀκτῖνα κατερχομένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἰς τὴν ἄκρην τῆς ἀκτίνος τὸ Ἅγιον Πνεῦμα· μέσον δὲ τῆς ἀκτίνος ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω γράφον αὐτὰ τὰ γράμματα· «Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ἠδόκησα» (Ματθ. γ', 17). Κατωτέρω δὲ ποιήσον δευτέραν τάξιν, τὰ θαύματα τῆς Παλαιᾶς, ὅσα προεικόνιζαν τὸ θεῖον βάπτισμα, τὴν εὕρεσιν τοῦ Μωϋσέως (ζήτει σελ. 55), τὸν καταποντισμὸν Αἰγυπτίων (ζήτει σελ. 56), τὸν Μωϋσέα γλυκαίνοντα τὰ Μερρᾶς ὕδατα (σελ. 56), τὰς δώδεκα πηγὰς τῶν ὑδάτων καὶ ὁ' στελ(έχη τῶν φοινίκων) (σελ. 57), τὸ ὕδωρ τῆς Ἀντιλογίας

(σελ. 58), τὴν διάβασιν τῆς κιβωτοῦ διὰ τοῦ Ἰορδάνου (σελ. 59, § 62), τὸν πόκον Γεδεών (σελ. 59), τὴν θυσίαν Ἡλιοῦ (σελ. 64), τὸν Ἡλίαν διαβαίνοντα τὸν Ἰορδάνην (σελ. 65), τὸν Ἐλισσαῖον διαβαίνοντα τὸν Ἰορδάνην (σελ. 65), τὸν Νεεμάν λούμενον ἐν τῷ Ἰορδάνῃ (σελ. 66) καὶ τὴν Ζωοδόχον Πηγὴν (σελ. 145). Εἰς δὲ τὰ κεφαλοκόλωνα ποιήσον τοὺς προφήτας ὁποῦ προφητεύουσιν διὰ τὸ βάπτισμα.

Πῶς ἱστορίζεται τράπεζα.

§ 10. Ὄταν θέλῃς νὰ ἱστορήσῃς τράπεζαν, πρῶτον ποιήσον εἰς τὴν καμάραν ἄνωθεν τῆς ἡγουμενικῆς τραπέζης τὸν Δεῖπνον τὸν Μυστικόν, καὶ ἔξωθεν τῆς καμάρας, εἰς τὰ πλάγια, τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου, καὶ τριγύρου ταῦτα τὰ θαύματα τοῦ Χριστοῦ· τὸν Χριστὸν συνεσιθίοντα τοῖς τελώναις (ζήτησι σελ. 93)· τοὺς ἀποστόλους τίλλοντας τοὺς στάχυας· τὸν Χριστὸν εὐλογοῦντα τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς ζ' (ζήτησι σελ. 96, 97)· τὴν φιλοξενίαν τῆς Μάρθας (ζήτησι σελ. 98)· τὴν πόρνην τὴν ἀλείφουσαν τὸν Κύριον μύρῳ ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος (ζήτησι σελ. 101)· τὸν Χριστὸν εἰς Ἐμμαοὺς κλώντα τὸν ἄρτον (ζήτησι σελ. 111)· τὸν Χριστὸν τρώγοντα μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἐκ τοῦ ἰχθύος ὁποῦ μέρος καὶ ἀπὸ μέλιτος (ζήτησι σελ. 111)· τὸν Χριστὸν ἐπὶ τὴν Τιβεριάδος θάλασσαν (σελ. 112) καὶ παραβολὰς οἰας βούλει, καὶ τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου τῆς μονῆς, καὶ τὴν ἐκπτώσιν τοῦ Ἐωσφόρου (ζήτησι σ. 46), καὶ οὕτω γίνεται ἡ πρώτη τάξις.— Ἀρχὴ τῆς δευτέρας τάξεως.— Ὑποκάτωθεν τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου ποιήσον τοὺς ἐπισήμους ἱεράρχας μὲ ὁσιακάς στολὰς καὶ μὲ ἐπιγράμματα ὁσιακά· δεξιὰ τὸν ἅγιον Βασίλειον λέγοντα εἰς χαρτί·

Ψυχῆς τὸ κάλλος ἀσφαλῶς φρουρητέον·
τοῦτο ζητήσει Θεὸς ἐκ βροτῶν γένους.

Τὸν Θεολόγον Γρηγόριον λέγοντα·

Ποιμὴν λογικῆς ἐγκαταστάς ἀγέλης,
ἀπλοῦς, ταπεινός, εὐμενής, πραῦς ἔσο·
οὕτω γὰρ αὐτὴν πληθύνεις ἐν Κυρίῳ.

Τὸν ἅγιον Νικόλαον λέγοντα· «Εἷς Θεὸς πατὴρ Λόγου ζῶντος, σοφίας ὑψεστῶσης καὶ δυνάμεως καὶ χαρακτῆρος αἰδίου». Ἀριστερὰ δὲ τὸν Χρυσόστομον λέγοντα·

Τῶν πρὶν ἕκαστος εἶπερ ἕκστη σφαλμάτων,
σωθήσεται πᾶς ἐγγυῶμαι γνησίως.

Τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον Ἀλεξανδρείας λέγοντα· «Ἐνα Θεὸν σεβόμεθα ἐν τριάδι καὶ τρία πρόσωπα ἐν μονάδι». Τὸν ἅγιον Κύριλλον Ἀλεξανδρείας λέγοντα· «Οἱ τὰ ὄπλα τῆς νηστείας ῥίπτοντες ὑπὸ τῆς γαστριμαργίας σκελίζονται καὶ ὑπὸ τῆς πορνομοιχοῦ ἀναιροῦνται ἀμαρτίας». Ἐξῶθεν δὲ τῆς καμάρας εἰς μὲν τὸ δεξιὸν μέρος ποίησον τὸν Ἀντώνιον γυρισμένον πρὸς τὴν τράπεζαν καὶ λέγοντα εἰς χαρτί· «Μὴ ἀπατῶ, μοναχέ, χορτάσις κοιλίας· ὑποταγὴ μετ' ἐγκρατείας ὑποτάσσει τοὺς δαίμονας». Εἰς τὸ ἀριστερὸν τὸν ἅγιον Ἐφραίμ γυρισμένον πρὸς τὴν τράπεζαν καὶ λέγοντα· «Τράπεζα ἢ σιωπῶσα καὶ δοξολογοῦσα καὶ αὐτάρκως διαικουμένη ὑπὸ ἁγίων ἀγγέλων εὐφημεῖται· ἢ δὲ μὴ σιωπῶσα, ἀλλ' ἀργολογοῦσα καὶ ἀμέτρως σπαταλῶσα, ὑπὸ δαιμόνων ἀχραιοῦται». Καὶ γύρωθεν τῆς τραπέζης ποίησον καὶ ἄλλους ὁσίους, οἷους βούλει, μὲ ἐπιγράμματα· καὶ εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς τραπέζης ποίησον τὸν βίον τοῦ μοναχοῦ (ζήτει σελ. 209) καὶ τὸν μάταιον βίον τῶν ἀνθρώπων (ζήτει σελ. 213). Καὶ ἂν εἶναι μεγάλη ἢ τράπεζα καὶ σταυροειδῆς, ποίησον καὶ τὴν Ἀποκάλυψιν τοῦ Θεολόγου καὶ ὅτι ἄλλο θέλεις· ἐξῶθεν δὲ τῆς τραπέζης, ἄνωθεν τῆς πύλης, ποίησον τὸν ἅγιον τῆς μονῆς.

Πῶς ἱστορίζεται ἐκκλησία ὁποῦ εἶναι μὲ σταυροθόλιν.

§ 11. Ὅταν θέλῃς νὰ ἱστορήσῃς ἐκκλησίαν, ὁποῦ εἶναι μὲ σταυροθόλιν, ποίησον εἰς τὸ μέσον τὸν Παντοκράτορα καὶ γύρωθεν αὐτοῦ τὰ Τάγματα τῶν Ἀγγέλων, καὶ εἰς τὰς γωνίας τοὺς τέσσαρας Εὐαγγελιστάς· κάτωθεν δὲ εἰς τὰς καμάρας ποίησον Προπάτορας καὶ Προφήτας οἷους θέλεις. Εἰ δὲ εἶναι μεγάλη καὶ ἔχει πέντε κουπέδες, εἰς τὸν μεσαῖον, τὸν μέγαν, ποίησον τὸν Παντοκράτορα (ὡσάν καὶ εἰς τὴν τουρλαῖαν), εἰς δὲ τοὺς ἄλλους εἰς τὸν ἕνα ποίησον τῆς Μεγάλῃς Βουλῆς Ἄγγελον, εἰς τὸν ἄλλον τὸν Ἐμμανουήλ, εἰς τὸν ἄλλον τὴν Παναγίαν μετὰ βρέφους, εἰς τὸν ἄλλον τὸν Πρόδρομον καὶ κατωτέρω τοὺς Εὐαγγελιστάς καὶ τοὺς Προφήτας καὶ Προπάτορας εἰς τὰς καμάρας· εἰς δὲ τοὺς ἴσιους

τοιχοῦς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς, τὰ Ἁγία Πάθη, τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου τῆς μονῆς καὶ τὰ λοιπά, ὡς ἄνωθεν ἐρμηνεύσαμεν.

Πῶς ἱστορίζεται κυλιστὴ ἐκκλησία.

§ 12. Ἄν εἶναι κυλιστὴ ἡ ἐκκλησία, ὅπου θέλεις νὰ ἱστορήσῃς, ἤγουν βαγενοκαμάρα, ἄνω εἰς τὴν μέσσην τῆς καμάρας ποίησον τὸν Παντοκράτορα μέσα εἰς κύκλον, καὶ ἀνατολικά ἄνωθεν τοῦ τέμπλου τὴν Παναγίαν, δυτικὰ δὲ τὸν Πρόδρομον. Ἀπὸ δὲ τὴν Παναγίαν ἕως τὸν Χριστὸν καὶ ἀπὸ τὸν Χριστὸν ἕως τὸν Πρόδρομον ποίησον οὐρανὸν καὶ ἐν αὐτῷ πλήθος ἀγγέλων, καὶ ἀπὸ τὸ ἕνα καὶ ἄλλο μέρος τοῦ οὐρανοῦ ποίησον Προπάτορας καὶ Προφήτας μέσα εἰς πόλους· καὶ κάτωθεν αὐτῶν ποίησον τὴν πρώτην τάξιν τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν καὶ τὰ Ἁγία Πάθη καὶ τὰ μετὰ τὴν Ἀνάστασιν θαύματα, καὶ εἰς τὴν καμάραν τοῦ βήματος τὴν Πλατυτέραν· καὶ κατωτέρω ποίησον τὴν δευτέραν τάξιν ὡς καὶ εἰς τὴν τουρλαίαν· ἔξωθεν δὲ τοῦ βήματος τοὺς Εὐαγγελιστάς καὶ τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου τῆς μονῆς καὶ τὰ λοιπά ὡς καὶ εἰς τὴν τουρλαίαν.

Πόθεν παρελάβομεν ἱστορίζειν τὰς εἰκόνας καὶ προσκυνεῖν αὐτάς.

§ 13. Τὸ ἱστορίζειν τὰς ἁγίας εἰκόνας παρελάβομεν οὐ μόνον ἀπὸ τοὺς ἁγίους πατέρας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς ἁγίους ἀποστόλους καὶ ἀπ' αὐτὸν λέγω τὸν ἴδιον Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν, καθὼς εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς βίβλου ἐδεξάμεν. Ὅθεν τὸν μὲν Χριστὸν ζωγραφίζομεν εἰς τὴν εἰκόνα ὡς ἄνθρωπον, ἐπειδὴ ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη, γενόμενος τέλειος ἄνθρωπος ὡσὰν ἡμᾶς, πληρὴν τῆς ἁμαρτίας (Βαρούχ γ'). Ὅμοίως ζωγραφίζομεν καὶ τὸν Ἄναρχον Πατέρα ὡσὰν γέροντα, καθὼς τὸν εἶδεν ὁ Δανιήλ (κεφ. ζ'). Τὸ δὲ Ἅγιον Πνεῦμα ζωγραφίζομεν ὡσὰν περιστεράν, καθὼς ἐφάνη εἰς τὸν Ἰορδάνην (Ματθ. γ'). Ἐτι ζωγραφίζομεν καὶ τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας καὶ ὅλων τῶν ἁγίων, προσκυνοῦντες αὐτάς σχετικῶς, οὐ λατρευτικῶς, ἤγουν δὲν λέγομεν ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶναι ὁ Χριστὸς ἢ ἡ Παναγία ἢ ὁ ἅγιος ὅπου εἶναι ἱστορισμένος εἰς τὴν εἰκόνα, ἀμὴ ἐκείνην τὴν τιμὴν ὅπου κάμνομεν εἰς τὴν εἰκόνα, τὴν ἀναφέρνομεν εἰς τὸ πρωτότυπον,

ἤγουν εἰς ἐκεῖνο ὅπου μᾶς δείχνει ἡ εἰκὼν· διότι ἀνίσως ἐκεῖνη ἡ εἰκόνα ὅπου προσκυνοῦμεν καὶ ἀσπαζόμεθα εἶναι τοῦ Χριστοῦ, τὴν τιμὴν ἐκεῖνην ὅπου κάμνομεν εἰς αὐτήν, εἰς αὐτὸν τὸν Χριστὸν τὴν ἀναφέρνομεν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς καὶ δι' ἡμᾶς γε- νόμενον ἄνθρωπον· καὶ βλέποντες αὐτὸν εἰς τὴν εἰκόνα σταυρω- μένον εὐθὺς κρίνομεν, ὅτι ἐκατέβη ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὰ ὑψη- τοῦ οὐρανοῦ, καὶ σαρκωθείς ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου ἀπέθανεν ἀπάνω εἰς τὸν σταυρόν, διὰ νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὰς ἁμαρ- τίας μας καὶ ἀπὸ τὴν σκλαβίαν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ νὰ ἐβγάλῃ τὸν Ἄδᾶμ καὶ τοὺς ἐξ Ἄδᾶμ ἀπὸ τὸν σκοτεινόμορφον Ἄδην, νὰ τὸν ὑπάγῃ εἰς τὴν πρώτην του πατρίδα. Καὶ δὲν προσκυνοῦμεν τὰ χρώματα καὶ τὴν τέχνην, καθὼς βλασφημοῦν οἱ ἐναντίοι τῆς Ἐκ- κλησίας μας, οἱ ἄπιστοι καὶ αἰρετικοί, ἀλλὰ προσκυνοῦμεν τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅπου εἶναι εἰς τοὺς οὐρανοὺς· ἡ γὰρ τιμὴ τῆς εἰκόνας ἐπὶ τὸ πρωτότυπον διαβαίνει, φησὶ Βασι- λειος. Βλέποντες πάλιν τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας λογιζόμεν, ὅτι μία γυνὴ παρθένος ἔλαβε τόσῃν χάριν, ὥστε νὰ γίνῃ μήτηρ αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, πρὸ τόκου παρθένος καὶ ἐν τόκῳ παρθένος καὶ μετὰ τόκον παρθένος μείνασα. Τὸ ὅμοιον λέγομεν καὶ διὰ τὰς εἰκόνας ἄλλων τῶν ἁγίων, διότι βλέποντες ἕναν μάρτυρα ζωγραφισμένον εὐθὺς ἐνθυμούμεθα, ὅτι ἐκεῖνος ὁ ἅγιος ἦτον ἄνθρωπος ὡσάν ἡμᾶς· ὅμως μὲ ἄλλον τοῦτο διὰ τῆς ὑπομονῆς του ἐνίκησε τοὺς τυράννους καὶ ἤλεγε τὴν εἰδωλολατρείαν, τὴν δὲ πίστιν τοῦ Χρι- στοῦ μὲ τὸ αἷμά του ἐβεβαίωσε. Βλέποντες πάλιν ἕναν ἱεράρχην, νομίζομεν ὅτι αὐτὸς μὲ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν του ἔγινε καλὸ παράδειγμα εἰς τὸ ποίμνιόν του καὶ ὠδήγησέ το εἰς νομὰς σωτη- ρίους, καὶ μὲ τὴν σοφίαν τῶν λόγων του ἀπεδίωξε τοὺς αἰρετικούς ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Βλέποντες πάλιν ἕνα ὄσιον, νο- μίζομεν ὅτι αὐτὸς μὲ τὴν ἀσκησίν του νικήσας τὰς παγίδας τοῦ διαβόλου ἐφύλαξε τὸ σῶμά του καθαρὸν, ζήσας ἀγγελικῶς· καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν βλέποντες τὸν καθένα ἅγιον εἰς τὴν εἰκόνα ἱστορι- σμένον, εὐθὺς ἐνθυμούμεθα τὰ ἔργα αὐτοῦ καὶ τὸν προσκυνοῦμεν καὶ τὸν δοξάζομεν, ἀνεβάζοντες τὸν νοῦν μας εἰς τὸ πρωτότυπον, εὐχαριστοῦντες τὸν Θεὸν ὅπου τοὺς ἐδυνάμωσε καὶ ἐτέλεσαν τό-

σους ἀγῶνας καὶ ἐστερέωσαν τὴν ὀρθοδοξίαν. Δικαίως λοιπὸν ἱστορίζομεν καὶ προσκυνοῦμεν τὰς ἀγίας εἰκόνας. Ἀναθεματίζέσθωσαν οἱ κατήγοροι καὶ βλάσφημοι.

Περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ δεσποτικοῦ προσώπου καὶ σώματος, καθὼς παρέδωκαν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται.

Γερμανοῦ Κωνσταντινουπόλεως.

§ 14. Τὸ θεανδρικὸν σῶμα ἐστὶ τρίπηχον, μικρὸν ἐπικεκυφὸς καὶ τὸ τῆς πραότητος ὑποφαῖνον ἰδίωμα· εὐοφρου, καὶ τοῦτο συνδεδεμένον εὐόφθαλμον, εὐρινον, σιτόχροον, οὐλότριχον τὴν κεφαλὴν καὶ ξανθὸν ὀλίγον μέλαν δὲ τὸ γένειον, καὶ τοὺς δακτύλους δὲ τῶν ἀχράντων χειρῶν μακροτέρους συμμέτρως, καὶ ἀπλῶς ὡς ὁ τῆς τεκούσης χαρακτήρ, ἐξ ἧς ἔμφυχον ἑαυτῷ καὶ τελείαν τὴν ἀνθρωπότητα περιέπλασε.

Περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς Θεοτόκου.

§ 15. Ἡ δὲ ὑπεραγία Θεοτόκος ἦν τῇ ἡλικίᾳ μέση (ἄλλοι δὲ τρίπηχον εἶναι καὶ αὐτὴν λέγουσι), σιτόχροος, ξανθοὐρῆ, ξανθόματος, εὐόφθαλμος, μακρόφρυς, μεσόρριν, μακρόχειρ, μακροδάκτυλος, εὐστολος, ταπεινή, ἀσχημάτιστος, ἀβλάκευτος, ἱμάτια αὐτόχροα ἀγαπῶσα, καὶ μαρτυρεῖ αὐτῆς τὸ ὠμοφόριον, τὸ ἐπὶ τοῦ ναοῦ αὐτῆς κείμενον.

Πῶς ἱστορίζεται ἡ εὐλογοῦσα χεῖρ.

§ 16. Ὅταν ποιῆς εὐλογοῦσαν χεῖρα, μὴ σμίγῃς τὰ τρία δάκτυλα ὁμοῦ, ἀλλὰ σμίγε τὸν μεγάλον δάκτυλον μὲ τὸν παράμεσον μόνον· διότι ὁ μὲν ὀρθὸς δάκτυλος, ὁ λεγόμενος λιχανός, καὶ τὸ λίγισμα τοῦ μέσου δακτύλου τὸ $\overline{\Gamma\delta}$ ὄνομα σημαδεύουσι, διότι ὁ ὀρθὸς δάκτυλος σημειώνει τὸ $\overline{\Gamma}$, ὁ δὲ κυρτός, ὁποῦ εἶναι πλησίον του, τὸ $\overline{\delta}$, ὁ δὲ μέγας δάκτυλος καὶ ὁ παράμεσος, ὁποῦ σμίγουν ἀλλήλοις πλαγίως, καὶ τὸ λίγισμα τοῦ μικροῦ δακτύλου, ὁποῦ εἶναι πλησίον, τὸ $\overline{X\delta}$ ὄνομα σημειοῦσι· διότι ἡ πλαγιότης τοῦ μικροῦ δακτύλου, ὁποῦ γίνεται μαζὶ μὲ τὸν παράμεσον, τὸ X στοιχεῖον δεικνύει, ὁ δὲ μικρὸς δάκτυλος, ὁποῦ ἔχει τὸ κυρτὸν

σχῆμα, τὸ μετὰ τοῦτο $\overline{\Gamma}$ σημαδεύει· διὰ τῶν ὁποίων τὸ $\overline{X\Gamma}$ ὄνομα δείκνυται, καὶ διὰ τοῦτο ἐκ θείας προνοίας ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ τῶν ἄλων οἱ δάκτυλοι τῆς ἀνθρωπίνης παλάμης τοιουτοτρόπως ἐπλά-
-σθησαν καὶ ὄχι περισσότεροι ἢ ὀλιγώτεροι, ἀλλ' ὅσοι εἶναι ἀρκε-
-τοὶ νὰ δηλώσουν αὐτὸ τὸ ὄνομα.

Ἐπιγράμματα εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα.

§ 17. «Ὁ Ἄναρχος Πατήρ. Ὁ Παλαιὸς Ἡμερῶν. Ὁ Συν-
-ἀναρχος Υἱός. Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ἐκ πα-
-τρὸς ἐκπορευόμενον. Ἡ Ἁγία Τριάς, εἷς Θεὸς τῶν ἄλων». — Εἰς
-τὸν σταυρὸν, ὁποῦ εἶναι εἰς τὰ στέφανα τῶν τριῶν προσώπων,
-Πατρός, Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος, γράφε ταῦτα· Ὁ $\overline{\Omega\text{N}}$ οὕτω
-γὰρ εἶπεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν θεόπτην Μωϋσῆν, ὅτε εἶδεν αὐτὸν ἐν
-τῇ βάτῳ· «Ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν» (Ἐξόδ. γ', 14). Καὶ γράφε αὐτὰ
-οὕτως· τὸ μὲν $\overline{\Omega}$ βάλε εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ στεφάνου, τὸ δὲ
- \overline{N} εἰς τὸ ἄνωθεν μέρος, τὸ δὲ \overline{N} εἰς τὸ ἀριστερόν.

Ἐπιγράμματα εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα, ὅταν ποιῆς τὸν Πατέρα καὶ
-τὸν Υἱὸν μὲ χαρτῖα ἀνοικτά.

§ 18. Εἰς τὸ χαρτὶ τοῦ Πατρός· «Ἐκ γαστρὸς πρὸ ἐωσφόρου
-ἐγέννησά σε. Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου
-ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου» (Ψαλμ. ρθ', 1, 3). — Εἰς τὸ Εὐαγγέλιον
-τοῦ Υἱοῦ· «Πάτερ ἅγιε, ἐγὼ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐφανε-
-ρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις» (Ἰωάν. ιζ', 4, 6). Ἔτερον·
-«Ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἑσμεν· ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐμοί»
-(Ἰωάν. ι', 30. ιδ', 10).

Τὰ ἐπίθετα ὀνόματα ὁποῦ γράφονται εἰς τὰς εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ.

§ 19. $\overline{\Gamma\overline{\Gamma}}$ $\overline{X\overline{\Gamma}}$. — Ὁ Παντοκράτωρ. — Ὁ Ζωοδότης. — Ὁ Σω-
-πῆρ τοῦ κόσμου. — Ὁ Ἐλεήμων. — Ὁ Μεγάλης Βουλῆς Ἄγγε-
-λος. — Ὁ Φιλάνθρωπος. — Ὁ Ἐμμανουήλ. — Ὅταν ποιῆς αὐτὸν εἰς
-τὴν δευτέραν παρουσίαν ἢ εἰς κριτήριο· «Ὁ Δίκαιος Κριτής». —
-Ὅταν ποιῆς ἀρχιερέα· «Ὁ Βασιλεὺς τῶν Βασιλευόντων καὶ Μέ-
-γας Ἀρχιερεὺς». — Ὅταν ποιῆς ἐσταυρωμένον· «Ὁ Βασιλεὺς τῆς
-Δόξης». — Ὅταν βαστάζῃ εἰς τοὺς ὄμους τοῦ τὸν σταυρὸν· «Ὁ
-Ἄμνός τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου». — Τὸ Ἅγιον
-Μανδύλιον. — Τὸ Ἅγιον Κεράμιον.

*

Τὰ ἐπίθετα ὀνόματα ὁποῦ γράφονται εἰς τὰς εἰκόνας τῆς Θεοτόκου.

§ 20. ΜΗΡ ΘΥ.—'Η Ἐλεοῦσα.—'Η Ὁδηγήτρια.—'Η Γοργοῦπήκοος.—'Η Κυρία τῶν Ἀγγέλων.—'Η Παντάνασσα.—'Η Πανάχραντος.—'Η Δέσποινα.—'Η Ὑψηλοτέρα τῶν Οὐρανῶν.—'Η Πλατυτέρα τῶν Οὐρανῶν.—'Η Ζωοδόχος Πηγῆ.—'Η Γλυκοφιλοῦσα.—'Η Γαλακτοτροφοῦσα.—'Η Φοβερά Προστασία.—'Η Ἀμαρτωλῶν Σωτηρία.—'Η Παραμυθία τῶν Θλιβομένων.—'Η Πάντων Χαρά ¹.

Ἐπιγράμματα εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ κατὰ τόπον.

§ 21. Εἰς τὸν Παντοκράτορα· «Ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ·» (Ἰωάν. η', 12).—Εἰς τὸν Σωτῆρα τοῦ Κόσμου· «Μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς·» (Ματθ. ια', 29).—Εἰς τὸν Ζωοδότην· «Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγη ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ζήσεται·» (Ἰωάν. ς', 51).—Εἰς τὸν Μεγάλης Βουλῆς Ἄγγελον· «Ἐγὼ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἤκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλεν» (Ἰωάν. η', 42).—Εἰς τὸν Ἐμμανουήλ· «Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὐ ἔνεκεν ἔχρισέ με· εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με» Λουκᾶ δ' 18).—Ἐπὶ τῷ ποιῆς Ἀρχιερέα· «Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός· ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων» (Ἰωάν. ι', 11).—Ἐπὶ τῷ Σύναξιν τῶν Ἀσωμάτων· «Ἐθεώρουσιν τὸν Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα» (Λουκ. ι', 18).—Ἐπὶ τῷ Προφήτᾳ· «Ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου μι·» (Ματθ. ι', 41).—Ἐπὶ τῷ Ἀποστόλῳ· «Ἰδοὺ δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων» (Λουκ. ι', 19).—Ἐπὶ τῷ Ἱεράρχᾳ· «Ἵμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου· οὐ δύναται πόλις» κτλ. (Ματθ. ε', 14).—Ἐπὶ τῷ Μάρτυρα· «Ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ ἐν·» (Ματθ. ι', 32).—Ἐπὶ τῷ Ὁσίῳ· «Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι

¹ Προσθήκη μεταγενεστέρᾳ· «Ἡ Πορταίτισσα».

κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς» (Ματθ. ια', 28).— "Όταν εἰς Ἄναργύρους· «Ἄσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς καθαρίζετε» (Ματθ. ι', 8).— "Όταν εἰς θύραν· «Ἐγὼ εἶμι ἡ θύρα δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται» (Ἰωάν. ι', 9).— "Όταν εἰς κοιμητήριον· «Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κἀν ἀποθάνῃ, ζήσεται» (Ἰωάν. ια', 25).

Ἐπιγράμματα εἰς τὰ χαρτία ὁποῦ βαστοῦν εἰς τὸ Θεοτοκίον,
τὸ λεγόμενον Ῥόδον.

§ 22. Εἰς τὸ χαρτὶ τοῦ Μιχαήλ· «Ὁρθρος φαεινός, χαῖρε ἡ μόνη τόν»: — Εἰς τοῦ Γαβριήλ· «Στάχυν ἡ βλαστήσασα τὸν Θεόν». — Εἰς τὸ χαρτὶ ὁποῦ βαστοῦν οἱ δύο ὁμοῦ· «Ῥόδον τὸ ἀμάραντον, χαῖρε ἡ μόνη βλαστήσασα».

Εἰς τὰ χαρτία ὁποῦ βαστάζουν ἡ Θεοτόκος καὶ ὁ Προδρόμος,
ὅταν ποιῆς αὐτοὺς εἰς τρίμορφον.

§ 23. Εἰς τὸ χαρτὶ τῆς Παναγίας·

Ἄναρχε Υἱὲ καὶ Θεοῦ ζῶντος Λόγε,
Πατρός ὁ ἐκφῶς ρεύσεως, Σῶτερ, δίχα,
αὐτῷ τε συνών, ἐξ ἐμοῦ δ' ἐπ' ἐσχάτων
χρόνων σαρκωθεὶς ὑπὲρ νοῦν σπορᾶς ἄνευ,
σῆς κλήσεως τὰς ἀμαρτίας ἄφες
καὶ μητρικὰς πλήρωσον ἱκετηρίας.

Εἰς τὸ χαρτὶ τοῦ Προδρόμου.

Κἀγὼ συνάδω, Δέσποτα, τῇ μητρὶ σου
φωνῇ φιλικῇ προδρομικῇ σου, Λόγε.
Οὐδ' ἠγόρασας αἵματι σῶ τιμίῳ,
σταυρῷ κρεμασθεὶς καὶ σφαγεὶς ἀνευθύνως,
τούτοις καταλλάγηθι δωρεὰν πάλιν,
εὐσπλαγνε Λόγε, ἐκ φιλανθρώπου τρόπου.

Εἰς τοῦ Προδρόμου μόνου.

«Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. γ', 2).

Εἰς τὰ Εὐαγγέλια ὅπου βαστοῦν οἱ Ἱεράρχαι.

«Εἶπεν ὁ Κύριος· ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας» (Ἰωάν. ι', 1). — «Εἶπεν ὁ Κύριος· οὕτω λαμφάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμ.» (Ματθ. ε', 16).

Ἐπιγράμματα εἰς τὰς ἑορτὰς ὅπου ἱστορίζονται εἰς τὸν τέμπλον.

§ 24. Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου. — Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ. — Ἡ Ὑπαπαντή. — Ἡ Βάπτισις. — Ἡ Μεταμόρφωσις. — Ἡ Ἐγερσις τοῦ Δαζάρου. — Ἡ Βαϊφόρος. — Ἡ Σταύρωσις τοῦ Χριστοῦ. — Ἡ Ἀποκαθίλωσις. — Ὁ Ἐπιτάφιος Θρῆνος. — Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ. — Ἡ Ψηλάφησις τοῦ Θωμᾶ. — Ἡ Ἀνάληψις. — Ἡ Κάθοδος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. — Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου.

Πρόσσχες πάντοτε νὰ βάνης τὴν Σταύρωσιν εἰς τὸ μέσον τῶν ἄνωθεν ἑορτῶν, εἰς τὸν τέμπλον· εἰ δὲ καὶ εἶναι ὁ τέμπλος μέγας καὶ θέλεις νὰ βάλῃς καὶ ἄλλας ἑορτὰς, γύρισε καὶ ζήτηεἰ εἰς τὰ θαύματα τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὰ πάθη καὶ εἰς τὰ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἔργα τοῦ Κυρίου, καὶ εὐρήσεις ὅ τι θέλεις.

Ἄτερα ἐπιγράμματα εἰς τὰς θεομητορικὰς ἑορτὰς καὶ τῶν ἁγίων.

§ 25. Ἡ Σύλληψις τῆς Θεοτόκου. — Ἡ Γέννησις τῆς Θεοτόκου καὶ τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου. — Τὰ Ἐννέα Τάγματα τῶν Ἀγγέλων. — Ἡ Σύναξις τῶν Ἀσωμάτων. — Ἡ Σύναξις τῶν ἱβ' Ἀποστόλων. — Οἱ Ἅγιοι Πάντες.

Στίχοι εἰς τὴν Ζωοδόχον Πηγὴν καὶ εἰς τὴν Ὁδηγήτριαν.

ὦ ἀγνή μῆτερ τοῦ θεανθρώπου Λόγου,
πηγὴ θείου ὕδατος τοῦ ἀθανάτου,
ἔμπλησον τὸν δοῦλόν σου τῶν σῶν ναμάτων,
ὅπως ἰσχύσας εἰκονίσω ἀξίως
καὶ μεγαλύνω τὴν ἄφατόν σου χάριν,
εἶπερ ὑπάρχεις οὐρανῶν πλατυτέρα
καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὑπερτέρα
καὶ ἐμοῦ λέγω τοῦ ταπεινοῦ μητέρα
καὶ σκέπη ἄκρα ἰμοῦ καὶ προστασία
καὶ ὁδηγία θεία τε καὶ σοφία.

Στίχοι εἰς τὴν Κυρίαν τῶν Ἀγγέλων.

Πανευλαβῶς ὀρώσιν οἱ θεοὶ νέες
τὸ σεπτὸν εἶδος τῆς σέ τεκούσης, Λόγε·
ἀλλ' ἐκπλήττονται θεῶν ὀρώντες ξένην,
πῶς σε τὸν Θεὸν ἐν ταῖς ἀγκάλαις φέρει·
εἰ γὰρ ἄγγελοι τοῦτο φρίττουσι θαῦμα,
πῶς τῶν βροτῶν ἅπανα φύσις οὐ φρίξει;

Εἰς τὴν Γλοκοφιλοῦσαν.

Φιλεῖς ἀπαύστως χερσὶ περιλαβοῦσα
τὸν σέ χειρὶ κρατοῦντα, Κυρία κόσμου·
ὄν ἐκδυσώπει ὑπὲρ τῶν σέ ὑμνούντων
καὶ Θεοτόκον πιστῶς ὁμολογούντων.

Ὅ πρὶν τὸ χαῖρε τῇ παρθένῳ μηνύσας
τὰ σύμβολα νῦν τοῦ πάθους προδεικνύει·
Χριστὸς δὲ θνητὴν σάρκα ἐνδεδυμένος,
πότμον δεδοικῶς, δειλίᾳ ταῦτα βλέπων.

Στίχοι ὅταν ἱστορίζωμεν τὸν Μιχαὴλ εἰς πόλιν ναοῦ.

Βροτοὶ βλέποντες τὸ ξίφος τεταμένον,
ὅσοι βέβηλοι καὶ ῥάθυμοι τὸν τρόπον,
ἢ συσταλεῖτε πρὸς μετάνοιαν τάχει,
εἰ δὲ μὴ προσφάυητε τῇ θεῖᾳ πόλιν·
ἐγὼ γὰρ ὁ πρὶν τῆς παλαιᾶς προστάτης
ἐτάχθην ταύτης τῆς νέας Ἐδὲμ φύλαξ.

Ὅταν τὸν ἱστορίζωμεν καβαλλάρην.

Ἐφ' ἵππον ὀράτε με οἱ προσιόντες
δίστομον κατέχοντα χειρὶ ῥομφαίαν·
στίφη βαρβάρων ἐκδιώκω καὶ πλήττω·
ἐμοῦ δὲ ναοῦ ὑπάρχει Θεὸς μέγας·
τί δεινὸν αὐτῷ ὅστις βουληθῆ ἡ πράξει,
πατάξω τοῦτον τῇ ῥομφαίᾳ ἐν τάχει.

Εἰς τὸν ἀπόστολον Πέτρον.

Τὰς κλεῖς ἔχων σου τῶν ἀνακτόρων, Λόγε,
θαρρῶν ἀνοίγω πᾶσι τοῖς δεομένοις.

Εἰς τὸν ἀσπασμὸν Πέτρου καὶ Παύλου.

Ποθῶν ὁ Πέτρος τὴν σεβασμίαν θεῶν
τοῦ συμμαθητοῦ πρὸς συνάντησιν τρέχει.
Ἰδὼν ὁ Παῦλος ὄνπερ ἐπόθει λίαν,
χεῖρας ἐκτείνας δεξιούται τὸν φίλον.

Εἰς τοὺς ἀγίους Θεοδώρους.

Στεφθέντες ἄμφω πρὸς Θεοῦ θεῖφ στέφει
δῶρα φέρετε πιστοῖς εἰς θυμηδίαν.

Εἰς τὸν ἅγιον Ἀντώνιον.

Ἀντώνιε πάνσοφε, κλέος ἀζύγων,
φρούρει με καὶ δίωκε βέλη δαιμόνων.

Εἰς τὸν ὅσιον Ἐφραίμ.

Ἐκ γῆς ἀναπτὰς καὶ ἀνελθὼν πρὸς πόλον
Ἐφραίμ παρέστη τῷ ἄνακτι τῶν ὄλων·
τούτου προσευχαῖς ἀμπλακημάτων λύσιν,
Σῶτερ, βράβευσον ἱκέταις σου ἀθλίους.

(ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑΙ ΕΝ Τῷ ΚΩΔΙΚΙ).

Στίχοι πολιτικοὶ ὁμοιοκατάληκτοι εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ.

Μνήσθητι, Δέσποτα, κάμοῦ, ὅταν ἔλθῃς ἐν κρίσει
καὶ σύνταξόν με τὸν οἰκτρὸν τῇ δεξιᾷ σου στάσει·
ἐν τέλει με παράλαβε θεοφιλεῖ καὶ δίδου
ἁμαρτιῶν τὴν ἄφεισιν Νικηφόρου σοῦ θύτου.

Στίχοι συντομώτεροι εἰς τὴν αὐτήν.

Μνήσθητι, Δέσποτα, κάμοῦ Νικηφόρου σοῦ θύτου
καὶ ἄφεισιν ὧν ἔπραξα ἁμαρτιῶν μοι δίδου.

Στίχοι πολιτικοὶ ὁμοιοκατάληκτοι εἰς τὴν Γλυκοφιλοῦσαν.

Θεογεννήτορ Μαριάμ, ἡ τὸν Θεὸν φιλοῦσα,
τὸν σὸν υἱὸν καὶ κύριον εὐίλατον ποιῶσα,
ἁμαρτιῶν συγχώρησιν δωρήσασθαι δυσώπει
ἐμοὶ τῷ ἀλιτήμονι Νικηφόρῳ τῷ θύτῃ.

Ἴδοὺ καὶ συντομώτεροι εἰς τὴν αὐτήν.

Γλυκοφιλοῦσα Μαριάμ, τὸν σὸν υἱὸν δυσώπει
πταισμάτων δοῦναι λύσιν μοι Νικηφόρῳ τῷ θύτῃ.

Ὅρωντες, ὦ ἄνθρωποι, τὴν σπάθην ταύτην
φρίξατε τὸν θάνατον καὶ πέρας βίου
καὶ πρὸς οἶκτον κάμφθητε καὶ φόβον θεῖον,
ἵνα τύχητε τῆς ἄνω κληρουχίας.

Βλέψον, ἱερεῦ, τὸν θυόμενον ἄρτον·
οὗτος φλόξ ἐστὶν οὐχ ὡς ποτε ἐν βάτῳ,
ἀλλὰ φλόξ φλογός· φλογίνη γὰρ ῥομφαία
φλέγει τολμῶντα ἐσθίειν ἀκαθάρτως.

Ἐπὲρ λόγον τὸ θαῦμα, παρθένος κύει·
ὕπὲρ λόγον τὸ πρᾶγμα, πλήν Θεὸν κύει·
τουτ' αὐτὸ καινόν, εἰ Θεὸν βρέφος βλέπεις·
τουτ' αὐτὸ καινόν, εἰ φιλόανθρωπον βλέπεις.

ΠΗΓΑΙ

ΤΗΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΞΕ ΑΓΡΑΦΩΝ.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΤΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ,

περιέχουσα τὰ τε μέτρα καὶ χρώματα τοῦ Πανσελήνου, ὁμοίως καὶ τοῦ νατουράλε καὶ τὰ σαρκώματα τοῦ Θεοφάνους καὶ ἄλλα τινὰ χρησιμεύοντα εἰς τὴν αὐτὴν τέχνην. Καὶ πρῶτον λεκτέον

Περὶ τῶν μέτρων τοῦ Πανσελήνου.

§ 1. Ὅταν θέλῃς, ὦ μαθητά, νὰ σχεδιάσῃς, πρῶτον διαίρεσον τὸν τόπον εἰς μέτρα ἑπτὰ, ἦγουν κεφάλαια ἑπτὰ, καὶ τὸ μὲν πρῶτον διαίρεσον εἰς τέσσαρα μέρη· τὸ ἓνα ποιήσον τὰ μαλλία, τὸ ἄλλο τὸ μέτωπον, τὸ ἕτερον μύτην καὶ τὸ ἄλλο τὸ πηγούνι, καὶ ἔπαρε τὸ ἥμισυ μέτρον τῆς μύτης καὶ ποιήσον τὸν ἓνα ὀφθαλμὸν εἰς τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ προσώπου, τὴν δὲ κόρην τοῦ ὀφθαλμοῦ ποιήσον οὐχὶ εἰς τὴν μέσσην τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἀλλ' ὀλίγον παρέκει κατὰ τὸ μέρος τοῦ ὠτίου. Ἐπαρε δὲ μέτρον ὄση εἶναι ἡ μύτη μὲ τὸν διαβήτην, ἦγουν περιγέλιον· ἔπειτα βάλε τὸ ἓνα μέρος τοῦ διαβήτου εἰς τὴν κόρην τοῦ μεγάλου ὀφθαλμοῦ καὶ μέτρησον ἕως τὸ ἄλλο μέρος τοῦ προσώπου καὶ ποιήσον τὴν ἄλλην κόρην, καὶ οὕτω γύρισον καὶ τὸν ἄλλον ὀφθαλμὸν τοῦ ὀλιγωτέρου μέρους· πλὴν ποιήσον αὐτὸν ὀλίγον στρογγυλωτέρον καὶ μικρότερον ἀπὸ τὸν ἄλλον καὶ ὀλίγον χαμηλότερον. Καὶ ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ μεγάλου ὀφθαλμοῦ ἕως τὸ ὠτίον θέλει ἓνα μέτρον ὀφθαλμὸν, καὶ πάλιν ἀπ' ἐκεῖ ἕως τὸ ἔξω τῶν μαλλίων ἐνάμισιον ὀφθαλμὸν ἀπὸ δὲ τὴν ἄκρην τοῦ μικροῦ ὀφθαλμοῦ ὡς τὸ ἄλλο ὠτίον θέλει μισὸν μέτρον ὀφθαλμὸν καὶ ὀλίγον τι, καὶ πάλιν ἀπ' ἐκεῖ ἕως τὴν ἄκρην τῶν μαλλίων ἄλλον ἓνα μέτρον ὀφθαλμὸν. Τὴν δὲ μύτην ποιήσον ἴσια μὲ τὸ ἐπάνω μέρος τῶν ὀμματοκλάδων· ποιήσον δὲ καὶ τὰ ὀφρύδια καμαρωτά, ἀρχίζοντας αὐτὰ ἀπὸ τὴν μύτην. Τὰ δὲ ὠτία νὰ εἶναι ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο μικρότερον καὶ ὀλίγον ἀνωθεν τῶν βράθωνος τῆς ῥίνος· ἀπὸ δὲ τὴν μύτην ἕως τὸ πηγούνι μέτρησον μέτρα τρία, καὶ εἰς τὸ ἓν μέτρον καὶ ἀκόμη σιμώτερον εἰς τὴν μύτην ποιήσον τὸ στόμα, τὰ δὲ ἄλλα δύο ἄφες διὰ τὸν πώγωνα· ποιήσον δὲ καὶ τὸν λαιμὸν μῆς μύτης μέτρον ἕως εἰς τὰ χωρίσματα τοῦ λάρυγγος. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων, τῶν ὁμοίων αὐτοῦ εἰς τὸ εἶδος. Περὶ δὲ τῆς Παναγίας γίνωσκε πῶς ὅταν στέκεται ἴσια καὶ γυρίζει ὀλίγον (ἦτις λέγεται Ὁδηγήτρια), ἀπὸ τοῦ ῥάθωνος τῆς μύτης τὸ πλάγιον ἕως τὸ ὠτίον θέλει μίαν μύτην, καὶ ὅσον εἶναι ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ μεγάλου ὀφθαλμοῦ ἕως εἰς τὴν μέσσην τοῦ ἐπάνου μέρους τῆς μύτης, τόσον πάλιν νὰ εἶναι ἀπὸ τὴν μέσσην τοῦ ἐπάνου μέρους τῆς μύτης ἕως τὴν ἄκρην τοῦ ὀλιγωτέρου μέρους τοῦ προσώπου· καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ ἄνω μέρους τῆς μύτης τὸ πλάγιον τοῦ μεγαλύτερου μέρους τοῦ προσώπου ἕως τὴν ἄκρην

τῆς κουκούλας δύο μύτες, ἀπὸ δὲ τὸ ὀλιγώτερον μέρος ἕως τὴν ἄλλην ἄκραν τῆς κουκούλας μίαν μύτην καὶ ὀλίγον τι. Περί δὲ τῆς βλεπούσης πλαγίως ἀπὸ τὴν ἄκραν τοῦ ῥώθωνος τῆς μύτης ἕως τὸ ὠτίον μίαν μύτην καὶ ὀλίγον τι· ἀπ' ἐκεῖ δὲ πάλιν ἕως τὴν ἄκραν τῆς κουκούλας μίαν μύτην· ἀπὸ δὲ τὴν κορυφὴν τῆς κουκούλας ἕως τὰ ὀμμάτια δύο μύτες· ἀπὸ τὴν κόρην τοῦ μεγάλου ὀφθαλμοῦ ἕως τὴν ἄκραν τοῦ ὀλίγου μέρους τοῦ προσώπου μίαν μύτην. Καὶ ἀπὸ τὰ ὀμματα ἕως τὸν πώγωνα δύο μύτες, ἀπὸ δὲ τὴν μύτην ἕως τὸ πηγούνι αὐτῆς μέτρα τρία, καὶ εἰς τὸ ἓν ποιήσον τὸ στόμα, τὰ δὲ ἄλλα δύο ποιήσον τὸ χεῖλος καὶ τὸν πώγωνα. Τοῦ δὲ βρέφους αὐτῆς τὴν κεφαλὴν ποιήσον ἡμισυ προσώπων τῆς Παναγίας, καὶ ἀπὸ τὴν κορυφὴν αὐτοῦ ἕως τὰ ὀμματα μύτες τρεῖς· ἀπὸ δὲ τὰ ὀμματα ἕως τὸ πηγούνι μύτες δύο, διότι τοῦ βρέφους τὰ μέτρα διαφέρουν μὲ τὸ νὰ εἶναι ἡ μύτη αὐτοῦ μικρότερα καὶ παχύτερα κατὰ τὸ μέτρον ἀπὸ τὰς ἄλλες μύτες τῶν ἁγίων. Ἀπὸ δὲ τὴν κόρην τοῦ μεγάλου ὀφθαλμοῦ ἕως τὴν ἀρχὴν τοῦ ὠτίου μίαν μύτην, καὶ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ μικρότερου ὀφθαλμοῦ ἕως τὴν ἀρχὴν τοῦ ἄλλου ὠτίου μίαν μύτην, τὰ δὲ μαλλία ἄνωθεν τῶν ὠτίων. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ ἐμπροσθεν βλέποντος βρέφους· τὸ δὲ βλέπον πλαγίως θέλει ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ ὀφθαλμοῦ ἕως τὴν ἀρχὴν τοῦ ὠτίου μίαν μύτην, καὶ τὰ μαλλία αὐτοῦ κάτωθεν τῶν ὠτίων. Ὁμοίως καὶ τῶν ἄλλων ἁγίων τῶν νέων τὰ μέτρα εἶναι ὡσάν καὶ τῆς Παναγίας, τὰ δὲ μαλλία αὐτῶν ποιήσον μίαν μύτην καὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν μίαν μύτην· εἰς δὲ τὸ πλάτος τοῦ μὲν ἁγίου Γεωργίου τὰ μαλλία ποιήσον ὡσάν τοῦ Χριστοῦ καὶ κάτωθεν τῶν ὠτίων ὁμοίως καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίων αὐτῷ ἁγίων· τοῦ δὲ ἁγίου Δημητρίου ἄνωθεν τῶν ὠτίων καὶ ὀλίγον στενωτέρα, ὅταν κατ' εὐθείαν βλέπη· ὅτε δὲ πλαγίως, ποιήσον αὐτὰ κάτωθεν τῶν ὠτίων. Καὶ ταῦτα περὶ τῶν νέων. Τῶν γερόντων δὲ τῶν μὲν φαλακρῶν νὰ εἶναι τὸ ἐπίνω μέρος ὀλίγον περισσότερον ἀπὸ δύο μύτες καὶ ἡ μύτη αὐτῶν πλατυτέρα ἀπὸ τῶν νέων καὶ μακρότερα ἀπὸ τὰς κόρες, τὰ δὲ ἄλλα μέτρα ὁμοία τῶν ἄλλων ἁγίων. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν κατ' εὐθῆ βλέπόντων τῶν δὲ πλαγιῶν ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ μεγάλου ὀφθαλμοῦ ἕως τοῦ ὠτίου εἶναι μίαν μύτην εἰς τὸ ἄνω μέρος, εἰς δὲ τὸ κάτωθεν ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ ὠτίου ἕως τὸ ρουθούνη δύο μεγάλα ὀμμάτια· ἀπὸ δὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ μεγάλου ὀφθαλμοῦ ἕως τὸ τέλος τοῦ ὀλιγωτέρου μέρους τοῦ προσώπου εἶναι μίαν μύτην, τὰ δὲ ὠτία πάντων τῶν ἁγίων θέλουσιν νὰ εἶναι εἰς τὸ μέγαλον μίαν μύτην. Τὰ δὲ λοιπὰ μέρη τῶν σωμάτων αὐτῶν μετροῦντα· οὕτως· ὅταν ποιήσῃς τὴν κεφαλὴν, ποιήσον καὶ τὸν λαίμον μίαν μύτην· εἰς δὲ τὸ δευτέρον μέτρον ποιήσον τὸ τέλος τοῦ στήθους, εἰς τὸ τρίτον τὴν μέσην καὶ νὰ εἶναι εἰς τὸ χόντρωμα αὐτῆς ἓνα μέτρον· εἰς τὸ τέταρτον μέτρον ποιήσον τὸ τέλος τῆς κοιλίας, εἰς τὸ πέμπτον καὶ μισόν τὰ γόνατα, εἰς τὸ ἕβδομον τὸν ἀστράγαλον. Ἀπὸ τὸν ἀστράγαλον ἕως τὰ ὀνύχια τῶν ποδῶν τρεῖς μύτες, καὶ πάλιν ἀπὸ τὸ πλάγιον τοῦ τέλους τοῦ λαίμου ἕως τὸ τέλος τοῦ ὄμου ἓν μέτρον, ἀπὸ δὲ τοῦ ὄμου ἕως τὸν ἄγκωνα ἓν μέτρον, καὶ ἀπὸ τοῦ ἄγκωνος ἕως τὴν φώλιασιν τῆς χειρὸς ἓν μέτρον, ἀπ' ἐκεῖ δὲ πάλιν ἕως τὴν ἄκραν τῶν δακτύλων τρεῖς μύτες. Ταῦτα μὲν περὶ τῶν ὀρθῶν ἱσταμένων. Τοὺς δὲ καθημένους ἐπὶ θρόνων μετὰ Εὐαγγελίου ποιεῖ μέτρα ἕξ καὶ τὰ γόνατα αὐτῶν εἰς τέσσαρα ἡμισυ μέτρα, τὸ δὲ ἓν ἡμισυ ἕως τὸν ἀστράγαλον· τοὺς δὲ καθημένους καὶ γράφοντας ποιήσον μέτρα πέντε, ποῶν εἰς τὰ τρία ἡμισυ τὰ γόνατα, τὰ δὲ λοιπὰ ὡς καὶ τὰ πρῶτα. Τοὺς δὲ ἐφ' ἵππων καθημένους ποιήσον μέτρα ἕξ, καὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν ὁμοίως ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μέχρι τοῦ ὀπισθίου γόνατος· καὶ πρῶτον ποιήσον τὴν κεφαλὴν μέτρον ἓν, εἰς δὲ τὰ δύο τὸν λαίμον καὶ εἰς τὰ τρία τὸν ἐμπροσθεν πόδα, εἰς δὲ τὰ τέσσαρα ἡμισυ τὸ τέλος τῆς κοιλίας καὶ εἰς τὸ ἕκτον τὸ ὀπίσθεν τὸ γόνυ· ἀπὸ δὲ τοῦ γόνατος τοῦ ὀπισθίου ποδὸς ἕως τὸν ὄνυχα μέτρον ἓν, τοῦ δὲ ἐμπροσθεν ποδὸς ἀπὸ τὸν γόπον ἕως τὸ ὄνυχι ἀπὸ τὰ δύο μέτρα ὀλίγον τι μικρότερον· τοὺς δὲ ἡμίσεις ποιεῖ μέτρα τρία. Ὅταν δὲ ποιήσῃς Θεοτόκιον, ποιήσον τὴν κορυφὴν τῆς κεφαλῆς τοῦ βρέφους ἴσα ὑποκάτωθεν τῆς μύτης τῆς Παναγίας, τὸ δὲ κορμίον αὐτοῦ ποιήσον μέτρα τέσσαρα

ἤμισυ ἕως τὸν ἀστράγαλον τοῦ ἐμπροσθεν ποδός, καὶ ἀπὸ τὴν πατοῦναν ἕως τὸ γόνυ αὐτοῦ νὰ εἶναι ἐν μέτρον, ὁμοίως καὶ εἰς τὸν ἄλλον πόδα. Οὕτω λοιπὸν μετροῦνται τὰ μέτρα τοῦ Πανσελήνου. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἐν συντόμῳ ἤρμηγευσά σοι σὺ δὲ ὦ φιλόπονε μαθητά, ἐάν ἦς φιλομαθής, κατὰ τὸ σοφὸν λόγιον ἔσῃ καὶ πολυμαθής· καὶ εἰ μὲν ποθεῖς νὰ καταλάβῃς πλέον καλλίτερα, ἐρεῦνησον καὶ εὐρὴ διδάσκαλον νὰ σὲ τὰ διδάξῃ καὶ διὰ ζωσῆς φωνῆς· εἰ δὲ καὶ δὲν εὐρῆς, ὅπαγε εἰς τὰς παρὰ τοῦ Πανσελήνου ιστορηθείσας ἐκκλησίας, ἔχοντας δὲ καὶ τὰς παρ' ἐμοῦ ἐρμηγείας θέλεις τὰ καταλάβει με κόπον.

Περὶ κατασκευῆς κονδύλιων.

§ 2. Ὄταν θέλῃς, ὦ μαθητά, νὰ κάμῃς κονδύλια τῆς ζωγραφικῆς, χρεῖα εἶναι οὐρές νὰ εὐρῆς ἀπὸ σιντζάπια καὶ νὰ μὴν βάνῃς ἀπὸ τὲς κορυφῆς μόνον ἀπὸ τὰ πλάγια· καὶ βλέπε νὰ εἶναι αἱ τρίχες ὀρθές, ἴσιες, νὰ μὴ στραβώνουν, διὰ νὰ γίνωνται καλὰ τὰ κονδύλια ἀνοικτάρια, καὶ κόπτε τες μὲ μικρὸν ψαλίδιον καὶ βάνε αὐτὰς ἐπάνω εἰς ἐν σανίδιον χωριστὰ ἀπὸ ὀλίγες. Ἐπειτα ἔνωσον αὐτὰς ἐπιμελῶς καὶ βρέξον αὐτὰς εἰς τὸ νερόν, καὶ οὕτω πλάκωνε τὲς μύτες αὐτῶν μὲ τὸ ὄνυχιον τῆς ἀριστερᾶς σου χειρὸς, καὶ μὲ τὴν δεξιάν σου τράβηξε τὸ ἄλλο μέρος αὐτῶν καὶ ἐβγανέ ἀπὸ ὀλίγες ὀλίγες καὶ ἰσαξέ τες ἐπιμελῶς, καὶ δέσε τες ἐπιδέξια μὲ μπρισίμι κηρωμένον, καὶ στοχάζου νὰ μὴν τὸ δέσης μακρὺ τὸ κονδύλιον. Καὶ τὸ πτερόν ὅπου θέλεις νὰ τὸ βάνῃς μέσα, νὰ μὴν εἶναι στραβόν καὶ νὰ τὸ βάνῃς προτῆτερα εἰς νερόν νὰ μουσκεύῃ, καὶ νὰ μὴν ἐβγαίῃ πολὺ τὸ κονδύλιον ἀπὸ τὸ πτερόν, ὅτι δὲν προκόπτει· τὰς δὲ κορυφὰς τῶν οὐρῶν σύναξον εἰς τὸ νὰ κάμῃς μεγάλα κονδύλια διὰ νὰ προπλάθῃς.

Περὶ κατασκευῆς κόλλας.

§ 3. Ὄταν θέλῃς, ὦ μαθητά, νὰ κάμῃς κόλλαν, ποιήσον οὕτω. Ἐπαρε πετζια ὅπου νὰ εἶναι ἐργασμένα εἰς ἀσβέστην, καὶ βάλε τα εἰς χλίον νερόν νὰ μουσκεύουν καλὰ, καὶ οὕτω πλύνον αὐτὰ καὶ καθάρισον αὐτὰ ἀπὸ τὸ κρέας καὶ τὴν λέραν ὅπου ἔχουν, καὶ βάλε τα μὲ καθαρὸν νερόν νὰ βράσουν εἰς χάλκωμα. Ὅμως πρόσεχε ὡσάν βράσουν καὶ ἀρχίζου νὰ πήξουν, στράγγισον αὐτὰ μὲ κνησάραν τρίχινην ἢ μὲ πανίον, διότι τζικνώνουν, καὶ οὕτω βάλε νερόν καὶ δεύτερον καὶ τρίτον καὶ στράγγιζε τα ἕως νὰ λυώσουν τελείως. Καὶ ἐάν δὲν εὐρῆς ἐργασμένα, ἔπαρε ἀνέργαστα ἀπὸ ποδάρια καὶ ὠτία βοθῶν καὶ ὅσα δὲν κήνουν εἰς ἄλλην ὕψηρεσιαν, διὰ νὰ τὰ ἀγοράζῃς φθηνότερα· καὶ ἐάν εἶναι χονδρά, ἄς εἶναι καὶ βουβαλινά· εἶναι καλλίτερα. Καὶ βάλε τα νὰ μουσκεύουν καὶ αὐτὰ· εἶτα βάλε τα νὰ πάρουν δύο τρεῖς βράσεις, καὶ ἐβγάνοντάς τα καθάρισέ τα καλὰ, ἕως ὅπου νὰ μὴν ἀφήσῃς κρέας ἢ ξύγι· ὀλοτελῶς, ὅτι δὲν προκόπτει ἡ κόλλα· ἔπειτα κόψε τα μὲ σκεπάρνιον ἐπάνω εἰς σανίδιον καὶ μὴν τὰ χωρίζῃς τελείως, ἀμὴ ἄφες τα νὰ κρατῶνται ἕνα ἀπὸ τὸ ἄλλον διὰ νὰ βράζουν ὀργήγορα, διότι τὰ ἀνέργαστα ἀργὸν νὰ ἀναλύσουν, ἀμὴ ἡ κόλλα γίνεται δυνατωτέρα ἀπὸ τὴν ἄλλην· καὶ στράγγισον αὐτὰ μὲ πανίον διὰ νὰ ἀπομένουν αἱ τρίχες εἰς τὸ πανί. Καὶ ἂν θέλῃς νὰ ἐξηράνῃς τὴν κόλλαν, βάλε τὴν ὕστερα μοναχὴν μὲ ὀλίγην φωτίαν νὰ βράσῃ ἕως νὰ πήξῃ ὅμως πρόσεχε καλὰ, ὅτι φουσκώνει πολλὰ καὶ χύνεται· διὰ τοῦτο νὰ εἶσαι παρὼν ὅταν βράζῃ, καὶ ὅποταν φουσκῶνῃ πολλὰ, χύσε ὀλίγον νερόν μέσα ἢ φύσησέ τὴν μὲ καλάμι, καὶ οὕτω παύει ὁ φουσκωμός. Καὶ ἀφοῦ πήξῃ, ἐβγαλέ τὴν νὰ κρούσῃ· εἶτα κόψον αὐτὴν εἰς λεπτὰ κομμάτια διὰ νὰ στεγνώσῃ ὀργήγορα βάνοντάς τὴν εἰς τὸν ἀέρα, καὶ νὰ εἶναι ψύχρα ὁ καιρὸς καὶ ὁ ἥλιος νὰ μὴν τὴν βλέπῃ, καὶ νὰ τὴν κατασκευάσῃς τὸν χειμῶνα, ὅτι τὸ καλοκαίρι χαλᾷ.

Περὶ κατασκευῆς γύψου.

§ 4. Ἐάν θέλῃς, ὦ μαθητά, νὰ καύσῃς γύψον καὶ νὰ χύσῃς, ποιήσον οὕτω. Πρῶτον διάλεξον αὐτὸν ἐπιμελῶς, τζακίζοντάς τον μὲ τὸ σφυρὶ εἰς λεπτὰ κομμάτια· καὶ

στοχάζου νὰ βάνης τὸν ἄσπρον καὶ γυαλιστερόν· ἔπειτα καθύσον τὸν φούρνον ἕως κοκκίνισθ καὶ τότε ἐκβάλε τὰ κάρβουνα καὶ σκούπισέ τον καλά μὲ ἓνα κλαδί· καὶ βλέπε νὰ μὴ ἀργήσης καὶ κρύωσθ ὁ φούρνος, καὶ ῥίψε τον μέσα παρευθὺς καὶ καπάκωσέ τον, καὶ ἔχοντας λάσπην ἑτοιμασμένην χρίσον αὐτὸν ἐπιμελῶς· ὅμως νὰ ἔχῃς ἔννοιαν νὰ μὴ ξεσπάσθ ἀπὸ κανένα μέρος ὁ φούρνος ἕως ὅπου νὰ ξηρανθῇ ἡ λάσπη καλά, ὅτι ἐξεθουμαίνει· διὰ τοῦτο πρόσχε νὰ τὸν κλείσῃς ἐπιτήθεια. Εἶτα μετὰ τρίτην ἡμέραν ἐκβάλε αὐτόν, καὶ εἰ μὲν εἶναι ψημένος, εἶναι καλός· εἰ δὲ καὶ δὲν εἶναι πάλιν τὸσον ψημένος, δὲν βλέπτει, μόνον πῶς ἔχει εἰς τὸ τρίψιμον περισσότερον κόπον· ἐκβαλὼν δὲ αὐτόν ἀπὸ τὸν φούρνον τρίψον εἰς μάρμαρον καὶ σίτησον μὲ σίταν ψιλὴν, τὰ δὲ ἀποσιτίσματα τρίβοντας ἐκ δευτέρου σίτισον πάλιν αὐτά, ἕως ὅπου νὰ γένη ψιλὸς πολλά· ὅμως ἀφοῦ τὸν τρίψῃς νὰ τὸν χύσῃς τὸ ὀληγορώτερον, ὅτι ἂν ἀργήσῃς, δὲν προκόπτει. Πῶς δὲ νὰ τὸν χύσῃς πρόσχε· χλιάνε νερόν εἰς χάλκωμα, ἔχε δὲ καὶ ἄλλον . . . χλιόν καὶ κρύον ἑτοιμον διὰ νὰ μὴ σοῦ λείπῃ νερόν· καὶ εἰς ἐκεῖνον δὲ ὅπου θέλεις νὰ βάλῃς τὸν γύψον, οὔτε κρύον νὰ εἶναι, οὔτε καυστόν, ἀλλὰ χλιαρόν, καὶ βάνοντας τὰς χεῖρας σου ἀνακάτωσε τὸ νερόν ὀλόγουρα τοῦ χαλκώματος, διὰ νὰ μὴ κολλήσῃ ὁ γύψος, καὶ ἄλλος νὰ σοῦ χύσῃ ἀπὸ ὀλίγον γύψον, καὶ ὅσον ἤμπορεῖς νὰ τὸν ἀναλόῃς καὶ νὰ μὴ ἀπομείνῃ κομμάτια οὔτε μεγάλα οὔτε μικρά ὀλότελα, ὅτι ὕστερον γίνονται ὡσάν πέτρες καὶ δὲν τρίβονται. Καὶ πρόσχε νὰ μὴ βάλῃς πολὺ γύψον εἰς μικρὸν χάλκωμα, διότι δὲν παίρνει πολὺ νερόν καὶ γίνεται ὁ γύψος ὡσάν πέτρα καὶ κολλᾷ εἰς τὸ χάλκωμα, καὶ μὴ ἤμπορῶντας νὰ τὸν ἐβγάλῃς χαλᾷ τὸ χάλκωμα· ἀμὴ ἐκεῖνο ὅπου νὰ παίρῃς πενήντα ὀκάδες νερόν νὰ βάνῃς εἴκοσι ὀκάδες γύψον ἢ καὶ ὀλιγώτερον· μόνον ἀπὸ τὸ περισσότερον νὰ ἀπέχῃς. Ὅρα οὖν καλῶς νὰ βάνῃς πάντοτε ὀλίγον γύψον εἰς μεγάλο χάλκωμα διὰ νὰ χωρῇ πολὺ νερόν καὶ οὕτω γίνεται καλός· ὕστερον δὲ ἄφες τον ἢ μίαν ἢ δύο ἡμέρας, καὶ οὕτω καθαρίζοντας ὁ γύψος ἀπὸ ὀλίγον ὀλίγον χύνε καὶ ἐσὺ τὸ νερόν ὀλίγον ὀλίγον, ἕως ὅπου νὰ μείνῃ καὶ κάτωθεν ὁ γύψος πηκτός, καὶ οὕτω ἀφίνεις τον καὶ στεγνώνει καμπόσον. Εἶτα ἐβγάζοντας τον ἀπλώνεις τον εἰς σανίδια καὶ στεγνώνει τελείως· εἰ δὲ καὶ ἔχεις βίαν, βάλε τον εἰς σακκὶ ἀραιὸν καὶ στραγγίζε ὀρηγόρορα, καὶ οὕτως ἀπλώνοντας τον εἰς σανίδια, ὡς προείρηται, στεγνώνει· εἰ δὲ καὶ πάλιν καὶ ἔχεις περισσότεραν βίαν καὶ θέλεις νὰ στραγγίσῃς ὀρηγορώτερα, βάλε τον εἰς τὸν φούρνον καὶ δὲν βλέπεται.

Περὶ πῶς νὰ γυψώνῃς εἰκόνας.

§ 5. Ὅταν θέλῃς νὰ γυψώσῃς εἰκόνας, τζάκις τὴν κόλλαν εἰς λεπτά κομμάτια καὶ βάλε την ἀφ' ἐσπέρας εἰς τζουκάλιον ἢ εἰς ἄλλον ἀγγεῖον νὰ μουσκεύσῃ ἕως ταχύ, καὶ τότε βάλε την νὰ βράσῃ καὶ ἀνακάτωσέ την μὲ ἓνα ξύλον νὰ ἀναλόσῃ· ἔπειτα ἐβγάλε καμπόσῃν κόλλαν ἀπ' αὐτήν ὅσον νὰ σὲ φθάσῃ, καὶ ἔπαρε τὰς εἰκόνας ὅπου ἔχεις καὶ βάλε νερόν νὰ ἀχαμνίσῃ ἡ κόλλα, καὶ πέρασέ τες ἓνα χεῖρὶ λεπτόν. Ὅμως βλέπε νὰ ἀφῃσῃς νὰ γυαλίξῃ εἰς τὰς εἰκόνας ἡ κόλλα, οὐδὲ νὰ ἀφῃσῃς νὰ γίνωνται φουσκάλιδες διὰ νὰ τὴν πίνῃ, καὶ ἂν εἶναι ἥλιος ἐβγάλε τες εἰς τὸν ἥλιον εἰς τὸ πρῶτον χεῖρὶ διὰ νὰ ποτίζονται, ὕστερον δὲ νὰ μὴ τες ἐβγάλῃς πλέον εἰς τὸν ἥλιον νὰ στεγνώσουν αἱ εἰκόνας, καὶ ἀνακάτωσον γύψον μὲ τὴν καλὴν κόλλαν ὅσον θέλεις νὰ σοῦ φθάσῃ νὰ τελειώσῃς πέντε ἢ ἕξ χεῖρια, ὡσάν θέλεις νὰ τες πέρασῃς. Δοκίμασον δὲ πρῶτον εἰς μικρὸν σανίδιον, καὶ εἰ μὲν εἶναι ἀψύς, βάλε γύψον καὶ ζεστόν νερόν νὰ ἀπαλόνη, εἰ δὲ καὶ εἶναι ἀπαλός, βάλε κόλλαν δυνατὴν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν στάσιν του, καὶ οὕτω πέρασε τες εἰκόνας δύο τρία χεῖρια, καὶ εἰς τὸ τέταρτον βάλε ὀλίγον πεζίρι καὶ ὀλίγον σαποῦνι, ἢ μὴ βάλῃς σαποῦνι ὀλότελα, καὶ οὕτω πέρασέ τες ἄλλα δύο τρία χεῖρια καὶ παίρνει τέλος. Πρόσχε δὲ νὰ μὴ βιασθῇς καὶ βάλῃς χοντρον τὸν γύψον διὰ νὰ γυψώσῃς ὀρηγόρορα, διότι ὅταν θέλῃς νὰ τὸν χύσῃς χωρίζε τὸ πρῶτον χεῖρὶ ἀπὸ τὸ

δεύτερον και δὲν γίνεται ἴσια ἢ εἰκὼν, διὰ τοῦτο γύψωνε λεπτότερα καὶ ἄς γίνεται καὶ περισσότερα χέρια, ὅτι οὕτω γίνεται καλὸν γύψωμα. Ὅταν δὲ εἶναι καλοκαίρι καὶ ἔχεις φόβον νὰ μὴν κάμη τρύπες ὁ γύψος, ποιήσον τὴν κόλλαν δυνατὴν καὶ οὕτω στράγγισον καὶ βάλε τὴν εἰς τόπον ψυχρὸν νὰ στέκη, καὶ ὅταν θέλῃς νὰ γυψώσῃς ἀνακίτωνε ὀλίγην κόλλαν, ὅση λογιάζεις πῶς νὰ σὲ φθάσῃ νὰ περάσῃς ἓνα χέρι, καὶ οὕτω γυψώνεις. Πάλιν, ὅταν θέλῃς νὰ περάσῃς δεύτερον χέρι, ξανακατώνεις ἄλλην κόλλαν καὶ δεύτερον γυψώνεις καὶ εἰς τὸ ἄλλο χέρι πάλιν ἄλλην καὶ εἶτα ἄλλην, ἕως ὅπου νὰ λάβῃ τέλος, καὶ οὕτω δὲν κάμνει τρύπες, διότι, ἂν ἀφήσῃς τὴν κόλλαν μαζὺ μὲ τὸν γύψον πολλὴν ὥραν, χαλᾷ.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ σηκώσῃς στεφάνια εἰς τὰς εἰκόνας.

§ 6. Ὅταν θέλῃς νὰ σχεδιάσῃς τὴν εἰκόνα, γύρισον τὸν στέφανον μὲ τὸν διαβήτην, ἦγρον πριεῖλιον, καὶ ποιήσον γύψον εἰς τὴν στάσιν τοῦ πρώτου ὅπου ἐγύψωσες τὴν εἰκόνα, καὶ κατασκευάσον ῥάμμα βαθύ παρπακένιον καὶ μὴν τὸ στρήφῃς πολλά, καὶ βούτησον αὐτὸ μέσα εἰς τὸν γύψον διὰ νὰ γεμίσῃ ὅλον γύψον, καὶ βάλε τὸ γύρωθεν τοῦ στεφάνου ἐπάνω εἰς τὰς γραμμάς τοῦ διαβήτου, καὶ ὡσὰν στεγνώσῃ πέρασον ἔσωθεν δύο ἢ τρία χέρια γύψον νὰ σηκωθῇ ὀλίγον τὸ στεφάνι· εἶτα σχεδίασον εἰς τι πλουμίον θέλεις καὶ τὸ κονδύλιον μὲ τὸν γύψον βάλε καὶ εἰς τὰ λουλούδια καὶ εἰς τὰ ῥάμματα δύο καὶ τρεῖς φορές μὲ τὸ κονδύλιον διὰ νὰ σηκωθῶν, καὶ ἔξουσιν ἐπιμελῶς καὶ χρύσωσον, καὶ ἀναμέσον τῶν λουλουδιῶν κέντησον αὐτὸ μὲ ψιλὸν κόκκαλον.

Ἄτερον ὅμοιον.

§ 7. Εἰ θέλεις, ὡσὰν στεγνώσουσιν τὰ ῥάμματα καὶ σηκώσῃς τὸ στεφάνιον ὀλίγον ἀπὸ μέσα, ποιήσον πηκτὸν γύψον καὶ βάλε τον χοντρον ὅσον σοῦ κάμει χρεια· εἶτα ἀλειψὸν χρυσοχάρτια μὲ μπεζίρι καὶ βάλε ἐπάνω εἰς τὸν γύψον καὶ τύπωσον αὐτὸ καὶ εἰς τὸν τοῖχον, ἐβγάζοντας τὰ χαρτῖα, καὶ γίνεται πολλὰ καλόν.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ γυψώσῃς τέμπλον.

§ 8. Ὅταν θέλῃς, ὦ μαθητά, νὰ γυψώσῃς τέμπλον, εἴναι εἶναι ὁ τέμπλος ἀκάρφωτος καὶ μετὰ τὸ χρύσωμα θέλουσιν νὰ τὸν καρφώσουσιν, κατέβασον αὐτὸν κάτω, καὶ εἰ μὲν εἶναι καλοκαίρι καὶ σοῦ βολεῖ ὁ τόπος, ἐβγάλε τον εἰς τὸν ἥλιον νὰ πυρῶσουσιν τὰ σανίδια ὀλίγον ἔχοντας ἄε ἀπὸ πρότερον βρασμένην κόλλαν, ἐβγάλε ἀπ' αὐτὴν ὅσην ἀπεικάξεις ὅπου νὰ σὲ φθάσῃ νὰ περάσῃς ἓνα χέρι ὅλον τὸ τέμπλον (μόνον νὰ βάλῃς νερόν, νὰ ἀχαμνίσῃ), καὶ βάλε τὴν μέσα εἰς χάλκωμα· καὶ παίροντας τὰ σανίδια τοῦ τέμπλου βάλε τὰ ἐπάνω εἰς τὸ στόμα τοῦ χάλκωματος, καὶ παίροντας μὲ ἓνα μασούρι ἀπὸ τὴν ἀχαμνὴν κόλλαν χύνε ἐπάνω εἰς τὰ σκαλισμάτα ὅσον κρατεῖ τὸ χάλκωμα νὰ γεμίζουσιν τὰ σκάμματα ἕως εἰς τὴν κορυφὴν. Καὶ εἴναι θέλῃς ἔπειρα καὶ μίαν βούρτζαν καὶ τρίβε τὰ σκαλισμάτα διὰ νὰ ποτισθοῦν καλά, ἔπειτα γυρίζε τα διὰ νὰ στραγγίξῃ ἢ κόλλα ὀπίσω εἰς τὸ χάλκωμα· οὕτω κάμε το ἀπὸ ὀλίγον ἀπὸ μίαν ἀρχὴν ἕως τὴν ἄλλην, καὶ ἂν κρούσῃ ἢ κόλλα στοχάζου νὰ τὴν ζεστάνῃς καὶ δεύτερον καὶ τρίτον καὶ πολλάκις διὰ νὰ μὴν πῆξῃ καὶ παίρουν πολλὴν κόλλαν τὰ σκαλισμάτα καὶ κάμνουν φουσκαλίδες· καὶ ἂν εἶναι μεγάλα τὰ σανίδια, ἄς τὰ γυρίζουσιν ἓνας ἢ δύο καὶ ἄλλος ἄς ἔχῃ τὴν κόλλαν καὶ ἄς τὰ τρίβῃ καὶ μὲ τὴν βούρτζαν, καὶ ἄς τὰ ἐβγάλουσιν πάλιν εἰς τὸν ἥλιον νὰ στεγνώσουσιν, καὶ ἂν γένῃ καμμία φουσκαλίδα, χάλασέ τὴν μὲ τὸ μαχαίριον. Ὅμως βλέπε ἀπὸ τὴν ἀρχὴν νὰ δοκιμάσῃς εἰς μικρὸν σανίδιον τὴν κόλλαν νὰ μὴ γένῃ δυνατὴ καὶ γυαλίξῃ ὅταν στεγνώσῃ, διότι σκάζει ὁ γύψος ὅπου θέλεις νὰ τὰ γυψώσῃς, μόνον νὰ τὴν πίνουσιν τὰ σανίδια καὶ οὕτω γίνεται καλόν. Ἐπειτα κάμε πάλιν

γύψον εἰς τὸ αὐτὸ χάλκιωμα νερούλον, διὰ τὴν γύψου μετὰ τὰ μουσούρια, νὰ γεμίζουσι τὰ σκαλισμάτα καὶ νὰ τὰ γυρίζουσι νὰ στραγγίζουσι, ὡς περ ἕκαμες πρότερον τὴν κόλλαν καὶ δοκίμασον πρῶτον εἰς μικρὸν σανίδιον, ἤγουν γύψωσον, καὶ ἄρες αὐτὸ νὰ στεγνώσῃ, καὶ εἰ μὲν εἶναι εἰς τὴν στάσιν τοῦ καλῶς, γύψωσον καὶ τὰ ἄλλα· εἰ δὲ εἶναι ἀπαλὸς ἢ ἀψὺς, συγκέρασον αὐτὸν (ὡς προεγράφη ἀνωτέρω) καὶ πέρασέ τοι ὅλα ἕνα χέρι, καὶ στοχάζου νὰ εἶναι ζεστός, νὰ μὴ παγῶνῃ ἀνάμεσα εἰς τὰ σκαλισμάτα καὶ δὲν στραγγίζει καὶ ἰσιάζουσι τὰ σκαλισμάτα. Εἰ δὲ καὶ εἶναι ζεστός καὶ δὲν στραγγίζει καλὰ, βάλε ὀλίγον νερὸν ζεστόν· εἰ δὲ πάλιν εἶναι πολὺ νερούλος καὶ δὲν ψυχιάζει νὰ τελειώσῃ μετὰ δύο τρία χέρια τὸ γύψωμα, συγκέρασον πάλιν αὐτὸν μετὰ γύψον καὶ κόλλαν, καὶ οὕτω γύψωσον καὶ ἄφινέ τον νὰ στεγνώσῃ καλὰ καὶ τότε νὰ βάνῃς ἄλλο χέρι· καὶ ἂν δὲν εἶναι ἀψὺς ὁ ἥλιος πολλά, μόνον εἶναι ὀλίγον ψυχρός, ἐβγάλε το εἰς τὸ πρῶτον καὶ δευτέρου χέρι καὶ πλέον οὐχί, καὶ νὰ μὴν ἐβγάλῃς εὐθύς ὁ τι τὸ πέρασῃς, μόνον νὰ τον ἀφίης νὰ πήξῃ καλὰ εἰς τὸν ἰσκιόν, διατὶ ἂν τὸ ἐβγάλῃς εὐθύς, τρέχει ἀπὸ τὰς κορυφὰς τῶν λουλουδίων καὶ μαζώνεται μέσα εἰς τὰ σκαλισμάτα καὶ δὲν προκόπτει. Εἰς δὲ τὸ τρίτον ἢ τέταρτον χέρι, ὅπου ἐκατάλαβες πῶς θέλει νὰ λάβῃ τέλος, στοχάζου ἂν εἶναι ὁ γύψος μετὰ τὴν κόλλαν καὶ μετὰ τὸ νερὸν μαζὺ ἕως δεκαπέντε ὀκάδες, βάλε το εἰς δράμιον σαποῦνι καὶ ἂν μπεζίρι, καὶ οὕτω γύψωσον ὅμως τὸ σαποῦνι πρῶτον νὰ τὸ ἀναλύσῃς μετὰ ζεστόν νερόν καὶ οὕτω νὰ τὸ βάλῃς μέσα εἰς τὸν γύψον, νὰ τὸ ἀνακατώσῃς, καὶ ἂν κάμῃ τρώπες, κάμῃ το ὡς ἐγράφη ἀνωθεν, καὶ γίνεται τὸσον ἴσιος, ὥστε ὅπου δὲν θέλει νὰ τον ξύσῃ ὀλοτέλα. Εἰ δὲ καὶ εἶναι χειμῶν, ἀναψε φωτίαν μεγάλην μέσα εἰς μέγαν ὄσπιτιον καὶ γύψωνέ το διὰ τὴν γύψου ὁ γύψος καὶ δὲν στραγγίζῃ, διὰ τὴν πίνῃ καὶ τὸ σανίδι τὴν κόλλαν. Οὕτω λοιπὸν γυφώνονται τὰ ἀκάρφωτα τέμπλα. Ὅταν δὲ θέλῃς νὰ τὰ χρυσώσῃς, ἔπαρον καὶ τρεῖς ὄργαν Πολίτικην δράμιον εἴκοσι, καὶ βάλε δύο ἢ τρία δράμιον σαποῦνι καὶ ἐνάμισον δράμιον πετζόκολλαν, καὶ πέρασε ἕνα χέρι· ἔπειτα κατασκευάσον τὸ κόκκινον ἀμπόλι ἢ τὸ ἕτερον, καὶ πρόσχε νὰ μὴν πηγαίνῃ πηκτόν, διότι τρώγεται εἰς τὸ στίλβωμα, καὶ εἰ μὲν εἶναι τὰ σκαλισμάτα ῥηχά, στρώσον ἐπάνω τὸ μάλαγμα καὶ κτύπα το μετὰ τὸ κόκκαλον νὰ κολλήσῃ καλὰ εἰς τὰς κορυφὰς τῶν λουλουδίων, καὶ χύνε ρακί μέσα εἰς τὰ σκαλισμάτα, νὰ πλεονάζῃ, καὶ οὕτω μετὰ στοχασίαν γυρίζε το ἑλαφρὰ νὰ ποτισθοῦν τὰ λουλούδια, διὰ τὴν χυθῆ καὶ τὸ ρακί ἔξω, καὶ ἂν μείνῃ κανένα λουλούδιον ἀπότιστον, πότισον αὐτὸ μετὰ γυμπρικὰ γυάλινον ἢ μετὰ κονδύλιον, καὶ πάτησέ το μετὰ βαμβάκι διὰ τὴν στρώσῃ τὸ μάλαγμα, καὶ στήσέ το ὀρθόν νὰ στεγνώσῃ καὶ ὕστερον στίλβωσέ το· τὰ δὲ βαθέα σκαλισμάτα καὶ στρογγυλά ξύλα, ὅπου δὲν ἔμποροῦν νὰ ποτισθοῦν, πρῶτον βρέξον αὐτὰ μετὰ ρακί μετὰ σρογγάριον ἢ μετὰ βαμβάκι, καὶ οὕτω σήκωνε τὸ φύλλον μετὰ ὅλον τὸ χαρτί, ἐγγίζοντάς το πρῶτον εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας μετὰ τὸ κονδύλιον ὅπου ποτίζεις, διὰ τὴν μὴν πίπτῃ ὀγγήγορα καὶ νὰ μὴν μαζώνεται τὸ μάλαγμα, καὶ βάλε το εἰς τὸν βρεμῶνον τόπον νὰ κολλήσῃ, καὶ οὕτω σηκώνοντας ἐπιπέδια τὸ χαρτί ἀπομένει τὸ μάλαγμα κολλημένον ἐπάνω εἰς τὸν γύψον, καὶ παίρνοντας ἕνα πτερόν σχιάζε τὸ μάλαγμα ἐκεῖνο ὅπου δὲν κἄθηται εἰς τὸν τόπον του, καὶ μετὰ γυμπρικὰ ἢ μετὰ κονδύλιον πότισέ το καλὰ καὶ μπάλωσον καὶ στίλβωσον ὡς ἐρμηνεύθη ἀνωτέρω.

Περὶ τοῦ γυφώνειν τέμπλον καρφωμένον.

§ 9. Εἰ δὲ καὶ εἶναι τὸ τέμπλον καρφωμένον, κάμει χρεια νὰ κατασκευάσῃς σκαλὴν καὶ νὰ ἀρχίσῃς ἀπὸ τὰ ψηλότερα, καὶ γύψωσον αὐτὸ ὡς ἐρμηνεύσαμεν σοι εἰς τὰς εἰκόνας ἀπαρραλλάτως, περνώντας το μετὰ τὴν βούρτζαν πεντέξ χέρια, καὶ ἀφοῦ στεγνώσῃ ἰσασέ το μετὰ τὸ μιστρί καλῶς εἰς τὰς κορυφὰς τῶν λουλουδίων· εἶτα κατασκευάσον τὴν ὄχραν, ὡς προεγράφη ἀνωτέρω· εἰ δὲ καὶ θέλεις, ποιήσον ὡς ἕνα τῶν ἄνω. Ταῦτά σοι γράφω, ὅτι ἐμπείρου διδασκάλου ἐρμηνεῖα εἶναι καὶ αὕτη· λάβε Πολί-

τικην ὄχραν, καὶ τρίβοντάς την βάλει καὶ ὀλίγην κόλλην καὶ κρόκον ὀλίγον, καὶ πέρασε ὅσον θέλεις νὰ χρυσώσης· μετὰ ταῦτα δὲ βάλει τὸ κόκκινον ἀμπόλι εἰς τὰς Φκορυφὰ τῶν λουλουδιῶν, καὶ παίρνοντας ῥακὶ μὲ σφογγάριον ἢ μὲ βούρτζαν ἀπαλὴν ἀπὸ ζιντζάπια ἢ μὲ βαμβάκι βρέχει τὸν ἀμπολαρισμένον τόπον, καὶ εὐθὺς παίρνοντας τὸ μάλαγμα βάνει το εἰς τὸν βρεγμένον τόπον, ἔχοντάς το πρότερον καμωμένον κομμάτια, καὶ μάλωσον καὶ στίβωσον αὐτὸ ἐπιμελῶς· εἶτα βάλει καὶ τὰς βαφὰς μέσα εἰς τὰ σκαλισυκτα με πετζόκολλα, καὶ οὕτω ποιεῖ ἕως τέλος.

Περὶ κοκκίνου ἀμπόλι.

§ 10. Λάβει κλημενεὶ δράμια δέκα ὀκτώ καὶ ὄχραν δράμια δύο καὶ ἡμισυ δράμι κόκκινον μολύβι καὶ ἡμισυ δράμι ἀλειμματοκέρι, καῦσον δὲ καὶ ἓνα φύλλον χαρτί καὶ βάλει τὸ μέσα καὶ τρίψῃ τα ὅλα ὁμοῦ δυνατὰ εἰς μάρμαρον, καὶ ἀμπόλαρε καὶ χρύσωνε μὲ τὸ ῥακί.

Περὶ ἐτέρου ἀμπόλι.

§ 11. Ἐπαρα ὄχραν Πολίτικην καὶ βόλον ἀπὸ τὸν καλόν, ὁποῦ δὲν εἶναι κόκκινος πολλὰ καὶ ἔχει ἀνάμεσά του ἄσπρες φλέβες, καὶ δοκίμασον αὐτὸν οὕτως. Ἐὰν εἶναι αἱ φλέβες του ἀπαλές καὶ δὲν εἶναι ὡσάν πέτρες, εἶναι καλός· εἰ δὲ καὶ εἶναι χῶμα ἢ πέτρες, εἶναι ἀχαμνός, καὶ βάλει ἀπ' αὐτὸν ἴσον τῆς ὄχρας εἰς μάρμαρον· εἰ δὲ θέλεις πάλιν, μὴ βάλῃς ὄχραν παντελῶς καὶ τρίψον αὐτὸν καλῶς· καὶ εἰ θέλεις βαλε πολλὰ ὀλίγον σαπούνη, εἰ δὲ καὶ δὲν θέλεις, μὴ βάλῃς παντελῶς, καὶ ἀμπόλαρε τὸν τόπον ὁποῦ μέλλεις νὰ χρυσώσης, λεπτῶς δύο τρία χέρια, καὶ οὕτω χρύσωνε μὲ τὸ ῥακί· καὶ στύβωνοντας, ἀνίσως καὶ τρώγεται τὸ μάλαγμα εἰς κανένα τόπον, σταῖξε κανένα κόμπον κόλλα εἰς τὸ ῥακί.

(Περὶ) ἐτέρου ἀμπόλι.

§ 12. Ἐπαρα κλημενεὶ δράμια ὀκτώ καὶ ὑδράργυρον δράμι ἓν καὶ ξύγκι τοῦ προβάτου δράμι ἓνα, λάμπεξι ἤγουν κόκκινον μολύβι δράμι ἓνα ἢ δύο, κιννάβαρι δράμι ἓν, χολήν δράμι ἓν, ὄχραν Πολίτικην δράμια πέντε καὶ ὀλίγον ἀσπράδι τοῦ ἀβγοῦ, καὶ ἀνακατώνοντας τα ὅλα αὐτὰ τρίψῃ τα καλῶς, εἶτα δοκίμασε καὶ δούλευε ἀνεμποδίστως, καὶ ἀμπόλαρε ὡσάν καὶ εἰς τὰς ἀνωτέρω ἄλλας δύο ἐρμηγείας ἐδηλώσαμεν σοι.

Περὶ προπλασμάτου Πανσελήνου.

§ 13. Βάλει ψιμμύθιον δράμια ἓν καὶ ὄχρα δράμια ἓν καὶ πρασίνη ὁποῦ δουλεύουν εἰς τὸν τοῖχον δράμι ἓν καὶ μαῦρον τέγκι ἓνα, καὶ τρίψον αὐτὰ ὅλα ὁμοῦ εἰς μάρμαρον, καὶ συναῖξας αὐτὰ εἰς καλαμάριον πρόπλαθε εἴ τι θέλεις νὰ σαρκώσης. Ἐπειτα ἔνωσον μαῦρον καὶ ὄξυ καὶ ἀνοίγε αὐτὰ πρῶτον λεπτὰ καὶ ὕστερον δυνάμωνέ τα, εἰς δὲ τὰς κόρρας καὶ δυνάμεις τῶν ὀμματιῶν καὶ ὀφρυδιῶν καὶ ῥωθῶνων βάλει ἀγνόν μαῦρον.

Περὶ τῶν ἀνοιγμάτων ὀμματοφρυδιῶν ἄλλων, ὅσα θέλουν νὰ σαρκωθοῦν εἰς τὰς εἰκόνας.

§ 14. Ἐπαρα οὖμβραν καὶ βόλον καὶ ἀνακάτωσον αὐτὰ καὶ εἰς μάρμαρον τρίψον καλῶς, καὶ συναῖξας αὐτὰ ἀνοίγε εἴ τι θέλεις, καὶ εἰς τὰς δυνάμεις δυνάμωνέ το μὲ μόνην οὖμβραν, εἰς δὲ τὰς κόρρας καὶ ῥωθῶνας βάνει μαῦρον. Οὕτω εἶναι τοῦ Πανσελήνου τὰ ἀνοίγματα.

Περὶ τοῦ πῶς ποιῆσαι σάρκα τοῦ Πανσελήνου.

§ 15. Λάβει ψιμμύθιον, βάλει Βενέτικον ἢ ἀπὸ τὸ καλόν Φραντζέζικον, ὁποῦ εἶναι κεφάλαια μέσα εἰς χαρτί, δράμι ἓν καὶ ὄχραν Βενέτικην δράμι ἓνα (ἂν δὲν ἔχῃ Βενέ-

τικῆν, παρομοίασον ἄλλην ὡσάν αὐτήν), καὶ κιννάβαρι δράμι ἕνα. Καὶ ἂν θέλῃς νὰ γένη πλέον ἐκλεκτή, ποιήσον οὕτω τρίψον τὸ κιννάβαρι καὶ βάλε νερόν νὰ κατασταλάξῃ, καὶ κατασταλάζοντας χύνε τὸν ἀφρόν εἰς ἕτερον ἄγγειον, καὶ ἄφες αὐτὸν νὰ στεγνώσῃ, καὶ ἀπὸ αὐτὸ συγκέρασον καὶ κάμε τὴν σάρκα καὶ γίνεται πολλὰ καλή.

Ἔτερον περὶ τοῦ ποιῆσαι σάρκα.

§ 16. Λάβε ψιμμύθιον δράμια ἕνα καὶ κιτρινοκόκκινῃν ὄχραν δράμια, καὶ τρίψον αὐτὰ ὁμοῦ καὶ ποιεὶ σαρκώματα τοῦ Πανσελήγου· εἰ δὲ καὶ δὲν ἔχῃς κιτρινοκόκκινῃν ὄχραν, ἔπαρε ἀπὸ ἄλλῃν ὄχραν καὶ ἔνωσον αὐτὴν μετ' ὀλίγου βόλου διὰ νὰ γένη ὀλίγον κόκκινον· εἶτα ποιήσον τὴν σάρκα καθὼς ἄνωθεν ἐρμηνεύθη, μόνον πρόσεχε νὰ μὴν τὴν κάμῃς πολλὰ κόκκινῃν, καὶ ἂν ἔχῃς Θασίτικῃν ὄχραν, αὐτὴ δὲν χρειάζεται βόλον.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ ποιήσῃς γλύκασμα διὰ νὰ σαρκώνησ.

§ 17. Ἐπαρε ἀπ' αὐτὴν τὴν ἰδίαν σάρκα δύο μερτικὰ καὶ ἕνα μερτικὸν προπλάσμα ἢ καὶ ὀλιγότερον, καὶ μῖσον αὐτὰ εἰς χιβάδαν καὶ οὕτω ποιήσον τὸν γλυκασμόν, καὶ μετ' αὐτὸν σάρκωνε πρῶτον εἰ τι θέλεις νὰ σαρκώσῃς, καὶ εἰς τὰ λεπτόματα λεπτονε ὡς καὶ τὴν σάρκαν· εἶτα βάνε τὴν σάρκα εἰς τὰς δυνάμεις καὶ λεπτονε αὐτὴν ὡς καὶ τὸν γλυκασμόν, καὶ χωρὶς τὰ ζαρῶματα εἰς τοὺς γέροντας, εἰς δὲ τοὺς νέους τὰ ὁμματοτέραφα μόνον ὑστερον βάνε εἰς τὴν ἰδίαν σάρκα ψιμμύθιον μετ' ἀκρίσιν νὰ γένη ἀσπρότερη, καὶ βάνε εἰς τὰ θεμέλια ὅπου θέλεις νὰ ψιμμυθίσῃς, καὶ βάνε τὴν πολλὰ λεπτήν (καὶ τὰς ψιμμυθίας ὁμοίως πρῶτον λεπτὴς) καὶ ὑστερα δυνάμωνε τὰς πρῶτας ὅπου εἶναι εἰς τὰς δυνάμεις. Οὕτω γίνονται τὰ σαρκώματα τοῦ Πανσελήγου.

Περὶ τοῦ ποῦ καὶ πῶς νὰ βάνῃς κοκκινάδια.

§ 18. Γίνωσκε, ὦ μαθητά, ὅτι εἰς τοὺς νέους ἄγιους καὶ εἰς τὴν Παναγίαν πρέπει νὰ βάνῃς τὸ κοκκινάδι εἰς τὴν μέσῃν τοῦ προσώπου, σμίγοντας κιννάβαρι μετ' σάρκα, καὶ νὰ τὸ βάνῃς πολλὰ λεπτόν· εἰς δὲ τοὺς ἰσκιούς καὶ τῶν χειρῶν τὰς ἀνοίγας νὰ βάνῃς βόλον πολλὰ λεπτόν, ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς γέροντας καὶ εἰς τὰ βαθύτερα ζαρῶματα αὐτῶν βάνοντας λεπτόν, διὰ νὰ μὴ γίνωνται κόκκινα πολλὰ· καὶ ἂν δὲν στέκουν, βάνε δύο καὶ τρεῖς φορές, στεγνώνοντας τὸ πρῶτον διὰ νὰ μὴ γδάρῃς μετ' ὁ κονδύλιον τὸ ἀποκίτω.

Περὶ μαλλίων καὶ γενειῶν.

§ 19. Ἐπαρε βαθεῖαν ὄχραν καὶ καθσον αὐτὴν πολλὰ, ἕως νὰ μαυροκοκκινήσῃ· εἶτα τρίψον αὐτὴν, καὶ ὅταν θέλῃς νὰ κάμῃς μαλλία τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν λοιπῶν νέων ἁγίων, βάλε αὐτὴν εἰς χιβάδαν καὶ ἔνωσον αὐτὴν μετ' ὀλίγον μαῦρον, καὶ οὕτω πρόπλαθε αὐτὰ πάλιν εἰς τὴν ἰδίαν πρόπλασιν βάλε καὶ ἄλλο μαῦρον καὶ ἀναιζον αὐτὰ, εἰς δὲ τὰ μεγάλα ἰσκιώματα βάλε καὶ μαῦρον ἄρνόν, εἰς δὲ τὸ πρῶτον λάμα βάλε ἀπὸ τὴν ἰδίαν πρόπλασιν καὶ ὄχραν, εἰς δὲ τὸ δεύτερον ἦρουν εἰς τὰ θεμέλια μόνον ὄχραν, καὶ λεπτονε τὸ λάμα εἰς τὰς ἄκρας. Εἰς δὲ τῶν γερόντων τὰ μαλλία καὶ γενεῖα βάλε ψιμμύθιον καὶ μαῦρον ὀλίγον, νὰ γένη λάμα λευκόν, καὶ πρόπλασον αὐτὰ μετ' ἰδίον εἶτα ψιμμύθιον αὐτὰ, εἰς δὲ τὰς δυνάμεις τῶν γενειῶν ἔβγανε τὴν ψιμμυθίαν ἕως ἔξω, μὴ ἀφίνοντας ἀνοῖγμα ὁλοτέλα. Εἶτα κάμε νεροῦλόν ψιμμύθιον καὶ γάνωσον αὐτὰ λεπτὰ εἰς τὰ θεμέλια, εἰς δὲ τοὺς ἰσκιούς τῶν μουστακίων βάνε μαῦρον ἄρνόν καὶ εἰς τὰ στόματα αὐτῶν βόλον, εἰς δὲ τὰ χεῖλη σάρκα, σκουραίνοντας αὐτὰ μετ' ὀλίγον τῶν νέων τὰ χεῖλη ποιήσον μετ' ψιμμύθιον καὶ κιννάβαρι, τὰ δὲ στόματα μετ' ὀλίγον κιννά-

βαρι, και ανοιξον αυτά με λάκκαν και ισκίωσον ἢ μίξον κιννάβαρι και κολόρι και ανοιξον τὰ στόματα, και εις τοὺς βαθυτέρους ἰσκιους οὐμβραν ἢ μαροξού, εις δὲ τὰ ὀμματόκλαδα τῶν νέων πρώτον βάνε με σάρκα, εις τὸν γέροντα δὲ ἂν θέλῃς βάνε ὀλίγον γλουκασμόν, εἰ δὲ, μὴ βάνῃς ὀλόταλα, και οὕτω γίνονται τὰ γένεια και μαλλία και χεῖλη.

Περὶ τοῦ πῶς λαματίζειν φόρεμα.

§ 20. "Όταν θέλῃς, ὦ μαθητά, νὰ λαματίσῃς φόρεμα τοῦ Πανσελήνου, ποιήσον αὐτά· εἶτα ἔπαρε ἀπ' αὐτὰ τὸ μίγμα και βάλε εις ἄλλην χιβαῶν, και ἔνωσον αὐτά μετὰ ψιμμυθίου και ποιήσον λευκὸν προπλασμόν, ὅσον ὅπου νὰ δέχεται ἐπάνω αὐτοῦ ἓνα λάμα και τὲς ψιμμυθίαι. Εἶτα ἀνοιξέ τα με τὸ λουλάκι και με τὴν λάκκαν ὅσον ἤμπορεῖς νερούλόν. "Αν θέλῃς εις αὐτὴν τὴν ἀνοίγεις και ὀλίγον ἀπ' αὐτὸν τὸν προπλασμόν· εἶτα ἐξάνοιγέ το με τὸ μεμιγμένον, με τὸ λάκκαν λουλάκι ποιῶν αὐτὸ βαθύτερον και δυναμώνοντας τοὺς ἰσκιους· εἶτα λαματίσον και ψιμμυθίσον αὐτόν, κάμε δὲ και νερούλον ψιμμυθίον και γάνωσον με μεγάλον κονδύλιον τὲς δυναμεις και μίαν και δύο φορές, και γίνεται εὐμορφον, και πρόσεχε τοὺς ἰσκιους. Οὕτω ποιεῖ και τὰς ἄλλας βαφὰς και δουλευέ τες με ἀβγόν, και βάλε ἀβγόν ἴσα με τὴν βαφήν, διότι ἂν βάλῃς πολὺ ἀβγόν σαχίζον αἰ βαφαὶ και ἐβγαίνουσι εις τὸ βερνίκι· εἰ δὲ και βάλεις ὀλίγον πολλά, γίνονται πάλιν ἀστερέωτες.

Ἐρμηγεῖα περὶ τῶν μέτρων νατουράλε.

§ 21. Γίνωσκε, ὦ μαθητά, ὅτι εις τὸ νατουράλε γίνεται ὅλος ὁ ἄνθρωπος ἀβγὰ ἐννέα, ἤγουν μέτρα ἐννέα ἀπὸ τὸ μέτωπον ἕως εις τὴν πατοῦναν και πρώτον ποιεῖς τὸ πρώτον ἀβγόν, τὸ ὅποιον τὸ μοιράζεις εις τρία και ποιεῖς τὸ α' τὸ μέτωπον, τὸ β' τὴν μύτην και τὸ γ' τὸν πώγων· και πάλιν ἔπαρε τὸ ἓνα τρίτον τοῦ προσώπου και ποιήσον τὰ μαλλία ἐξωθεν τοῦ ἀβγοῦ, και πάλιν μέτρησον ἀπὸ τὸν πώγων ἕως τὴν μύτην μέτρα τρία, και εις τὰ δύο μέτρα γίνεται τὸ πηγροῦνι, εις δὲ τὸ πρώτον γίνεται τὸ στόμα και ὁ λαμὸς μία μύτη· ὕστερον μέτρησον ἀπὸ τὸ πηγροῦνι ἕως εις τὴν μέσην μέτρα τρία και ἕως εις τὰ γόνατα ἄλλα δύο, και εις τὸ γόνατον ἐβγάνεις ἓνα μέτρον ὅσον ἡ μύτη, πάλιν ἄλλα δύο ἕως τὸν ἀστράγαλον και πάλιν ἀπ' ἐκεῖ ἕως τὴν πατοῦναν μία μύτη, και ἀπ' ἐκεῖ ἕως εις τοὺς ὄνυχας μέτρον ἓνα, και ἀπὸ τὸν λάρυγγα πάλιν ἕως τὸν ὦμον μέτρον ἓν ὁμοίως και ἀπὸ τὸν ἄλλον ὦμον. Εἰς δὲ τὸ στογγύλωμα τοῦ ὦμου ἐβγαλε μίαν μύτην και μέτρησον τὸν ἀγκῶνα ἀπὸ τὸ ἐσωθεν μέρος μέτρον ἓν, και πάλιν ἄλλο ἓν ἕως εις τὴν φάλαγγ τῆς χειρός· ἀπ' ἐκεῖ πάλιν ἕως τὴν ἄκραν τῶν δακτύλων μέτρον ἓν ὅσον εἶναι τὸ ἓν ὀμμάτιον, τὸσον εἶναι και τὸ ἄλλον εις τὰ ἴσα· ὁμοίως τὸσον εἶναι και τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο μακράν, και ὅταν εἶναι ἡ κεφαλὴ πλαγία, θέλει ἀπὸ τὸ ὀμμάτι ἕως τὸ ὠτίον δύο ὀμμάτια, και ὅταν εἶναι καταπρόσωπα, θέλει ἓν ὀμμα· τὸ ὠτίον θέλει νὰ εἶναι ὡς ἡ μύτη, ἢ μέση ἡμισυ πρόσωπον εις τὸ πλάτος· τὸ ζώσιμον θέλει εις τὸν γόφον, ἐκεῖ ὅπου σῶνει ὁ ἀγκῶνας.

Περὶ κατασκευῆς τῶν βαφῶν τοῦ νατουράλε και πῶς νὰ δουλεύῃς εις πανίον με λάδι.

§ 22. "Ἐπαρε μπεζίρι· και βάλε αὐτὸ εις ἀγγεῖον ἂν θέλῃς βάλε και ὀλίγον μουρτασάκι τριμμένον, νὰ βράσουν ὁμοῦ, ἕως ὅπου νὰ γέξουν νὰ γένουν ὡσαν βερνίκι· και ὅταν θέλῃς νὰ τρίψῃς τὲς βαφεῖς, ποιήσον οὕτως. Ἐπαρε τὴν βαφήν ὅπου θέλεις νὰ τρίψῃς και ξηρότριψον αὐτὴν καμπόσον ἐπάνω εις τὸ μαρμαρον· εἶτα ἀνακάτωσέ την με τὸ μπεζίρι και τράβηξέ την εις μίαν ἄκραν τοῦ μαρμάρου, και οὕτως ἔπαρε πολλὰ ὀλίγην βαφήν ἀπ' ἐκείνην και τρίψον αὐτὴν καλῶς, ἕως ὅπου νὰ καταλάβῃς πῶς δὲν θέλει πλέον τρίψιμον· και ἀπ' οὗ τρίψῃς την, τράβησε εις τὴν ἄλλην ἄκραν τοῦ μαρ-

μαρού. Ἐπειτα πάλιν ἔπαρε ἀπὸ τὴν ἴδιαν βαφήν καὶ τρίψέ τὴν καλά, μετέπειτα πάλιν ἔπαρε καὶ οὕτω ποιεῖ ἕως ὅπου νὰ τὴν ἀποτρίψῃς ὅλην τοιοῦτοτρόπως τρίβε ὅλας τὰς βαφάς. Ἡ ἂν θέλῃς τρίψέ τες πρῶτον μὲ τὸ νερόν καλῶς, ἔπειτα ἄφες τες νὰ ξεραθοῦν, καὶ μετὰ ταῦτα ξανατρίψέ τες μὲ τὸ μπεζίρι, καὶ οὕτω τρίβοντας εὐκολώτερα εἶτα μαζώξέ τες ἀπὸ τὸ μάρμαρον καὶ βάλε τες εἰς καλαμάρια, καὶ ἐπάνωθεν βάλε ἄβραστον μπεζίρι διὰ νὰ μὴν πήξουν. Ἐὰν θέλῃς τρίβε τὸ ψιμμύθιον μὲ καροδόλαδον, διότι λέγουσι πῶς γίνεται μετ' αὐτὸ καλλιώτερον. Ἐπειτα παίρνοντας τὸ πανίον ὅπου θέλεις νὰ ἱστορίσῃς τέντωσέ το καὶ ἔχε ἓνα σανίδιον ἐπιταυτοῦ κατασκευασμένον μὲ λωρία, διὰ νὰ τὸ δένῃς ἐπάνω εἰς τὸ καλάμι τῆς ἀριστερᾶς σου χειρὸς· τὸ ὅποιον σανίδιον νὰ ἔχῃ τρύπες πολλές, διὰ νὰ βάνῃς τὰ κονδύλια ὅταν δουλεύῃς, καὶ οὕτως ἐβγαλε ἀπὸ τὰ καλαμάρια ὅσην βαφήν θέλεις νὰ δουλεύῃς, καὶ βάλε τὴν εἰς ὄστρειδιον, καὶ ἀνακατώνοντας τὴν δούλευε· εἰ δὲ καὶ μείνη βαφή εἰς τὸ ὄστρειδιον, βάλε μπεζίρι ἄβραστον ἐπάνωθεν, διὰ νὰ μὴν πήξῃ καὶ χαλάσῃ ἕως τὴν αὔριον, καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν χύνοντας τὸ μπεζίρι καὶ ἀνακατώνοντας τὴν δούλευε πάλιν. Καὶ πρῶτον ποίησον μιστὴν βαφήν καὶ πρόπλασον τὸ πανίον ὅλον, καὶ ἄφες το νὰ στεγνώθῃ· εἶτα σχεδιάσέ το μὲ γύψον καὶ δούλευε ἐπάνωθεν αὐτοῦ· καὶ ἐν πρώτοις βάνε τοὺς ἴσκιους, εἶτα τὸ πρῶτον λάμα, ἔπειτα τὸ δεῦτερον, μετὰ ταῦτα τες ψιμμυθίαι· μόνον πρόσεχε νὰ μὴ βάνῃς ἐν ἐπάνω τοῦ ἄλλου τὰ λάματα, ἀλλ' ἡ καθὲν εἰς τὸν τόπον του τεχνηέντως· διότι ἂν τὰ βάνῃς ἐπάνω του, δὲν γίνονται νὰ τὰ δουλεύῃς ὀλίγηρα. Ὁμοίως ποίησον καὶ εἰς τὰ σαρκώματα· πρῶτον βάνε τοὺς ἴσκιους καὶ ὕστερον τὰ θεμέλια ὅταν δὲ δουλεύῃς μίαν βαφήν, βάλε τὴν εἰκόνα ὑπτίαν νὰ στεγνώσῃ ἕως τὴν αὔριον ἀφ' οὗ δὲ τὴν τελειώσῃς, ἂν θέλῃς ἓνα βερονίκι καὶ οὕτω λαμβάνει τέλος. Ὅμως ἤξευρε πῶς καθε βαφή θέλει καὶ τὸ κονδύλιόν τῆς, καὶ νὰ εἶναι τὰ κονδύλια τραχέα καὶ στρογγύλα καὶ ὀλίγον ἐξω ἀπὸ τὸ πτερόν. Ὅταν θέλῃς διὰ νὰ τὰ πλύνῃς, ἔχε ἑτοιμον κουτίον παφιλένιον εἰς δύο χωρισμένον, καὶ εἰς τὸ ἓνα μέρος ἔχε μπεζίρι ἄβραστον καὶ ἔπαυνε ἀπὸ αὐτὸ μὲ τὸ κονδύλιον καὶ τρίβε το εἰς τὸ χερί σου διὰ νὰ ἀπαλύνῃ ἢ βαφή, ἔπειτα πλάκωνε τὸ κονδύλιον μὲ τὸν δάκτυλόν σου εἰς τὸ χωρίσμα τοῦ κουτίου καὶ τράβα το διὰ νὰ σφρηγίζωνται τὰ κονδύλια καὶ νὰ χάνωνται τὰ ἀποπλύματα εἰς τὸ κουτίον, τάχα εἰς τὸ ἄλλο μέρος τοῦ κουτίου, καὶ μετ' αὐτὰ τὰ ἀποπλύματα ἡμπορεῖς νὰ δουλεύῃς εἰ τι θέλεις· ὕστερον δὲ πλύνον τὰ κονδύλια μὲ σαποῦνι ἢ μὲ κατασταλακτὴν καὶ καθαρίζονται πολλὰ καλά. Αὕτη λοιπὸν εἶναι ἡ ἐρμηνεῖα καὶ ἡ μέθοδος τῆς μὲ τὸ λάρδιον εἰς πανίον ἱστορίας, ἧτοι τοῦ νατουράλε.

Περὶ Κρητικῶν σαρκωμάτων, ἧτοι τοῦ Θεοφάνους.

§ 23. Λάβε ὄχραν βαθεῖαν καὶ ὀλίγον μαῦρον· εἰ θέλεις, βάλε καὶ ὀλίγον ψιμμύθιον, καὶ πρόπλασον τὰ πρόσωπα καὶ ἄνοιξον αὐτὰ μὲ μαῦρον ὄξύ, καὶ βάνε τες δύναμες τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τες κόρες μὲ μαῦρον· τὰ δὲ μαλλία τοῦ Χριστοῦ πρόπλασον μὲ μαῦρον ὄξύ, καὶ ἄνοιξον αὐτὰ μὲ μαῦρον καὶ λαμάτισον μὲ προπλάσμον, καὶ βάλε ὀλίγην σάρκα εἰς τὸν προπλάσμον καὶ ψιμμύθιον εἰς τες δύναμες· εἶτα βάλε ὀλίγην ὄχραν καὶ ψιμμύθιον καὶ ὀλίγον κιννάβαρι, μόνον μὲ πολλὴν διάκρισιν νὰ μὴν τὴν κάμῃς κίτρινην, ἀλλ' ἡ γένη ἀσπροκόκκινη σάρκα, καὶ βάλε μόνον εἰς τὰ θεμέλια ὀλίγην σάρκα, καὶ νὰ μὴν τὰ γεμίξῃς ἕως ἐξω· τὰ δὲ γένεια τῶν γερόντων λαμάτιζε μὲ λιπὸν ἐπάνω εἰς τὸν προπλάσμον, ψιμμυθίζοντας αὐτὰ· καὶ ὅλα τὰ ἐπιλοιπα φορέματα λαμάτιζε τα βαθεῖα, ὁμοίως καὶ εἰς τὰ χέρια μόνον εἰς τὰ θεμέλια νὰ βάλῃς σάρκα ὀλίγην. Οὕτω δουλεύονται τὰ Κρητικά.

Περὶ Μοσχοβικοῦ, κάμπους καὶ φορέματά τους.

§ 24. Ἐπαρε ψιμμύθιον καὶ μῖξον αὐτὸ μὲ πολλὰ ὀλίγον λουλάκιον, ἕως ὅπου νὰ καταλαμβάνεται πῶς δὲν εἶναι μόνον ψιμμύθιον, καὶ οὕτω γίνεται ὁ Μοσκόβικος κάμπος.

εἰ δὲ θέλεις πάλιν, ἀντὶ διὰ λουλάκιον βάλε λαζούρι Περσικόν ἢ ζεγκιάρι, καὶ γίνεται καὶ οὕτω καλῶς. Εἰς δὲ τὰ φορέματα βάλε ὅτι βαφήν θέλεις καὶ πρόπλασον τὸ φόρεμα μὲ ὀλίγον ἄβγόν· εἶτα ἐπάνω αὐτοῦ λαμάτιζε μὲ λυτὸν μάλαγμα, ἔχοντας μέσα καὶ ὀλίγον κομμίδι ἢ πετζόκollαν· καὶ πρῶτον λαμάτιζε μὲ νερούλον μάλαγμα, εἶτα δυνάμωνέ το εἰς τὲς δυνάμεις, καθὼς καὶ εἰς τὲς βαφές, καὶ στεγνώνοντας στυλβωσον αὐτὸ ὄμοῦ μὲ ὄλον τὸ φόρεμα, καθὼς στυλβώνεις καὶ τὸ μάλαγμα ὅπου βάνεις εἰς τοὺς κάμπους· εἰ δὲ καὶ σκάζουσι αἱ βαφαὶ εἰς τὸ στυλβωμα καὶ ἐβγαίνουν, βάλε καὶ ὀλίγην κόλλαν εἰς τὴν βαφήν μὲ ἄβγόν, καὶ πρόσσεχε νὰ προπλάθῃς λεπτά, νὰ μὴ σωρεύονται αἱ βαφαί. Οὕτω ποιοῦσιν οἱ Μόσκοβοι τὰ φορέματα.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ δουλεύῃς εἰς πανίον νὰ μὴν τυραννίζεσαι.

§ 25. Πρῶτον κάρφωσον τέσσαρα ξύλα καὶ τέντωσον τὸ πανίον εἰς αὐτὰ ὑστερον βάλε κόλλαν καὶ σαποῦνι καὶ μέλι μὲ διάκρισιν καὶ γύψον, καὶ ἀνακατώνοντας τα μὲ ζεστὸν νερὸν πότισε τὸ πανίον μίαν δύο φορές, ἕως ὅπου νὰ ἰσάσῃ, καὶ ἀφοῦ στεγνώσῃ καλὰ, στυλβώσέ το μὲ κόκκαλον καὶ σχεδιάσον καὶ δούλευε μὲ ἄβγόν· τὸ μάλαγμα βάλε εἰς τὰ στεφάνια μὲ τὸ μουρδέντι, καὶ ἂν θέλῃς βερονικιάσέ το ἓνα χέρι λεπτόν, καὶ οὕτω γίνεται καλόν.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ δουλεύῃς εἰς σετέφιον.

§ 26. Πρόπλασον τὸ σετέφι μὲ ἄβγόν, διὰ νὰ δέχχται τὴν βαφήν· εἶτα σημάδουσον τὸ σχῆμα τοῦ ἁγίου ὀλόγορα (ὅπου θέλεις νὰ ἱστορήσῃς) μὲ τὸ βελόνιον, καὶ πρόπλασε το ψιμμυθιον χέρι ἓν, καὶ σχεδιάσον καλῶς τὸν ἅγιον μὲ λιτὸν νερούλον, καὶ βελόνιάσέ το καὶ οὕτω πρόπλαθε τὲς βαφές λεπτές, καὶ ἄφινε νὰ στεγνώνουν διὰ νὰ μὴν σκάζουσι καὶ ἐβγαίνουν εἰς τὸ βερονικί· τοῦ δὲ στεφάνου βάλε μὲ μουρδέντι ἢ μὲ λινοκοπίαν.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ ἐβγάνης ἀνθίβολον ἀπὸ ἀρχέτυπον.

§ 27. Βάλε σκορδόζωμον - - ἀπὸ ἐκείνας ὅπου βάνεις εἰς τὲς χρυσοκονδυλίες, καὶ βαφήν μαύρην, καὶ ἀνακάτωσον αὐτὰ καὶ πέρασον τὰ ἀνοίγματα ὅλα τοῦ ἁγίου, ὅπου θέλεις νὰ σηκώσῃς, εἴτε εἰς σανίδιον εἶναι ἢ εἰς τοῖχον, εἴτε εἰς χαρτίον ἢ εἰς ὅ τι καὶ ἂν τύχῃ. Εἶτα ποιήσον καὶ δευτέρον σκορδόζωμον μὲ κόκκινην βαφήν, καὶ πέρασον τὲς ψιμμυθίες τοῦ προσώπου καὶ τοῦ φορέματος· εἰ δὲ θέλεις, ποιήσον καὶ τρίτην καὶ τετάρτην βαφήν, καὶ πέρασον τὰ λάματα, μόνον νὰ ἀλλάζουσι αἱ βαφαὶ μία ἀπὸ τὴν ἄλλην, καὶ οὕτω βρέξον μίαν κόλλαν χαρτί ἰσόμετρον τοῦ πρωτοτύπου, καὶ ἄφες αὐτὴν ὀλίγην ὥραν ἕως νὰ παρῆθῃ· ἔπειτα βάλε τὴν ἐπάνω τοῦ ἀρχετύπου καὶ πλάκωνέ τὴν ὅλην ἐπιμελῶς μὲ τὸ χέρι. Ὅμως πρόσσεχε νὰ μὴν παρασαλεύσῃ καὶ σηκώνοντας προσεκτικῶς μίαν ἄκραν, ἴδε ἂν ἐτυπώθῃ· εἰ δὲ μὴ, πλάκωσέ τὴν ἐκ δευτέρου ἐπιμελέστερον, καὶ οὕτω σηκώνοντας τὴν θέλει εὐρεθῆ τὸ ἀνθίβολον τετυπωμένον ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ πρωτοτύπου. Εἰ δὲ τύχοι τὸ ἀρχέτυπον εἰς χαρτίον καὶ φοβᾶσαι νὰ μὴν χαλάσῃ, ποιήσον οὕτως· ἀλειψὸν τὸ ἐδικόν σου χαρτίον μὲ μπεζίρι ἄβραστον καὶ ἄφες το εἰς τὸν ἴσκιον νὰ ποτίσῃ· ἔπειτα τρίψέ το μὲ πῖτερα καλῶς διὰ νὰ μὴ λαθῶθῃ τὸ ἀρχέτυπον, καὶ ράπτοντας τέσσαρας ἄκρας καὶ τῶν δύο ὄμοῦ διὰ νὰ μὴ παραμερᾶ, τράβιζε ἐπιμελῶς τὰ φαινόμενα ἀνοίγματα μὲ μαύρην βαφήν καὶ βάλε τὰ ἰσκιώματα ἔπειτα κατασκευάσον ψιμμυθιον καὶ ψιμμυθιάσέ το, καὶ μὲ νερούλοτερον ψιμμυθιον ποιήσον τὰ λάματα, καὶ οὕτω γίνεται ὡσαν εἰκόνα· μόνον διὰ νὰ μὴν τρίβωνται πρόσσεχε νὰ βάνῃς τὰς ψιμμυθίας λεπτάς· εἰ δὲ τύχοι τὸ ὕπισθεν μέρος τοῦ ἀρχετύπου ἀρρόπων καὶ φαίνονται καθαρὰ τὰ ἀνοίγματα, βάλε ἀλγῶτων χαρτί, καὶ βάνοντας το ἀντίκρου εἰς τὸ φῶς τοῦ παραθυρίου ἢ εἰς ὕαλιον, ἢ εἰς τζετζιζέν, ἀκουμβίζοντας καὶ τὸ χέρι σου

τραβίζον τὰ ἀνοίγματα ἐπιμελῶς, ὡς καὶ εἰς τὸ πρῶτον, καὶ βάλε τὰ λάματα μετὰ κόκκινην βαφήν καὶ τὰ λοιπὰ μόνον ἤξευρε καὶ τοῦτο, ὅτι ὅταν εἶναι τὸ ἀρχέτοπον εἰς παλαιὰν ἱστορίαν τοίχων, θέλει περισσότερον σκορδόζωμον, ὁμοίως καὶ τὸ εἰς παλαιὸν σανίδιον· εἰ δὲ εἰς καινούριαν βερνικιασμένην εἰκόνα τύχει ἢ εἰς λαδωμένον χαρτίον, θέλει ὀλιγώτερον σκορδόζωμον καὶ περισσότεραν βαφήν, καὶ δοκίμασον πρῶτον μετ' ὀλίγου χαρτί τραβώντας μίαν καὶ δύο κονδυλίας, καὶ ἂν τυπῶνται καλῶς, τραβίζον καὶ τὰ ἐπίλοιπα. Ὅμως πρόσθετε χωρὶς δοκιμὴν νὰ μὴν ἐπιχειρησθῆ, διὰ νὰ μὴν ματαιοποιηθῆς.

Περὶ τοῦ μάλαγμα νὰ τὸ ἀναλύσῃ.

§ 28. Βάλε μάλαγμα εἰς μάρμαρον καὶ κομμίδι ἀναλυμένον, ἀμὴ νὰ εἶναι πηκτὸν ὡσαν μέλι, καὶ τρίψον αὐτὰ καλῶς, ἕως νὰ γένη ὡσαν νερόν· καὶ ὅταν τρίβῃς το καὶ πήξῃ, βάντιξέ το μετὰ νερόν καὶ συμμάζωνέ το μετὰ σφογγάριον πολλὰ καθαρόν εἰς τὸ μέσον τοῦ μαρμαροῦ διὰ νὰ τριφθῇ καλὰ· ἐπειτα σύναξον αὐτὸ ἐκ τοῦ μαρμαροῦ μετὰ τῶν δακτύλων καὶ τοῦ σφογγαρίου, καὶ βάλε το εἰς κοῦπαν ὑαλίνην ἢ τζινένιαν λιανὴν καθαρὰν· εἶτα πλύνον τὸν δακτύλόν σου καὶ σφογγάριον καὶ τὸ μάρμαρον καὶ χύσον τὸ νερόν μέσα εἰς αὐτήν, καὶ γεμίζοντας τὴν κοῦπαν νερόν ἄφε το νὰ κατασταλάξῃ· εἶτα χύσον τὸ νερόν μετὰ προσοχῆς διὰ νὰ μὴν γουθῇ καὶ τὸ μάλαγμα, καὶ βάλε νερόν καὶ δεῦτερον καὶ τρίτον ἕως νὰ καθαρισθῇ καλῶς. Ποίησον ὡς ἐρμηνεύθη ἀνωτέρω, καὶ δούλευε εἰς τὰς εἰκόνας· μετ' αὐτὸ τὸ ἴδιον γίνονται καὶ κεφάλαια χρυσᾶ εἰς τὰ βιβλία.

Περὶ κατασκευῆς βαφῆς νὰ στιλβώνεται.

§ 29. Λάβε κόλλαν καὶ κατασταλακτὴν καὶ ἀγιοκερίαν, ὅλα ἴσα, καὶ ἀνακινώντας τὰ καὶ τὰ τρία βάλε τα εἰς τὴν φωτιάν νὰ ἀναλύσων· εἶτα βίνοντας μέσα τὴν βαφήν ἀνακινώντας αὐτὰ καλὰ καὶ ἀλείψον μετὰ κονδύλιον εἰ τι καὶ ἂν θέλῃς, ἀφίνοντας το νὰ στεγνώσῃ· ὕστερον στιλβώσέ το καὶ αὐτὸ καὶ εἶναι καλόν καὶ ὅπου θέλεις τὸ βάλλεις, μόνον νὰ μὴν τὸ βερνικιάσῃς.

Περὶ τοῦ ποιεῖν χρυσᾶ γράμματα.

§ 30. Ἐπαρα σουλιμᾶν, ἤγουν ἄξιφο, καὶ ὕδραργυρον ἐπίσης, καὶ βίνοντας τα εἰς μάρμαρον τρίψον αὐτὰ μετὰ κασσίτερον· βάλε ὀξείδι δριμύ καὶ ἢ μετὰ μόλυβδον ἢ αἰμίον τρίψον αὐτὰ, ἕως οὐ νὰ γένη νερόν, καὶ παίρνοντας ἀπ' ἐκεῖνο τὸ νερόν γράφε μετὰ κονδύλιον ἀτζιδίου, καὶ ὅταν στεγνώσῃ στιλβώσέ το.

Περὶ τοῦ ποιεῖν χρυσᾶ κεφάλαια.

§ 31. Ἐρεώνησον καὶ εὔρε σαλίτην, καὶ ἔπαρα τὸν πτύελον αὐτοῦ καὶ βάλε τον εἰς χιβάδα ἢ εἰς ἄλλον ἀγγεῖον, ὅπου θέλεις· μετὰ τὴν δὲ τρόπον ποθεῖς νὰ μάθῃς εἰς τὸ νὰ ἐβγάλῃς τὸ πτύελον αὐτοῦ, ἄκουσον. Ὅταν εὔρῃς αὐτόν, θές εἰς τὸν βώθρονά του κηρὸν ἀναμμένον καὶ οὕτως ἀπολύει τὸν πτύελον αὐτοῦ, καὶ λαμβάνοντας τον βάλε τον εἰς μάρμαρον, ὁμοῦ καὶ ὀλίγην στύψην καὶ χρυσάφιον, καὶ τρίψον αὐτὰ καλῶς· βάλε καὶ ὀλίγον κομμίδι καὶ οὕτω γράφε εἰς ὅ τι καὶ ἂν θέλῃς, καὶ θέλεις θαυμάσει.

Περὶ τοῦ κολλητικῆς τῆς λινοκοπίας, ἥτοι πῶς νὰ κάμῃς τὸ σκόροδον νὰ βάνῃς χρυσοκονδυλίας.

§ 32. Ἐπαρα σκόροδα μεγάλα, ὅσα καὶ ἂν θέλεις, τὸν Ἰούλιον μῆνα ἢ τὸν Αὐγουστον, καὶ καθάρισον αὐτὰ, καὶ στουμπίζοντας τα εἰς γουδιον στράγγισέ τα μετὰ καθαρόν κονδύλιον εἰς ἕνα ἀγγεῖον, καὶ θές αὐτὸ εἰς τὸν ἥλιον ἕως οὐ νὰ πήξῃ καλὰ. Ὅμως

φύλατε αὐτὸ νὰ μὴν πίπτουν μέσα τρίχες ἢ ζωῦφια, καὶ ὁπόταν θέλῃς νὰ σῶρῃς τὲς χρυσοκονδυλίες, ἀνακάτωσε μὲ εἴ τι βαφὴν θέλεις καὶ δούλευε, καὶ βλέπε καλῶς νὰ μὴ βάνῃς περισσοτέραν βαφὴν, ἀλλὰ νὰ ὑπερβαίνῃς τὸ κολλητικόν, διὰ νὰ κολλᾷ τὸ χρυσάφι, καὶ ὡσὰν τὸ σῶρῃς ἄρες αὐτὸ ὀλίγον νὰ ψιχιάσῃ, καὶ τότε βάνε τὸ χρυσάφι χουλιζοντάς το ἀπὸ ὀλίγον καὶ καθαρίζων μὲ τὸ λαγοπόδι· καὶ ὅταν θέλῃς νὰ βερονικιάσῃς τὴν εἰκόνα, πρῶτον βάλε τὴν εἰς τὸν ἥλιον νὰ ζεσταθῇ, διότι νοτίζουν οἱ λινοκοπίες νὰ ἐβγαίνουν.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ βάνῃς μάλαγμα εἰς χαρτίον.

§ 33. Ἄλειψον πρότερον τὸ χαρτίον μὲ κόλλαν ἢ μὲ κομμίδι· ἔπειτα εὐθὺς οὕτω νοπὸν βάλε τὸ χρυσάφι ἐπάνω καὶ ἄρες το νὰ στεγνώσῃ, εἶτα στίλβωσέ το καὶ γίνετα καλόν.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ πλύνῃς παμπάλαιας εἰκόνας.

§ 34. Ὅταν θέλῃς, ὦ μαθητά, νὰ πλύνῃς παλαιὰς εἰκόνας, πρῶτον γέμισον μίαν σκάφην νερόν, ἢ ὁποία νὰ εἶναι μεγάλη, διὰ νὰ χωρῇ τὴν εἰκόνα μέσα, νὰ τὴν σκεπάζῃ τὸ νερόν, καὶ οὕτω βάλε τὴν εἰκόνα ὑπτίαν, ἤγουν ἀνάσκελα, καὶ ἔπαρε δυνατὴν κατασταλακτὴν (νὰ εἶναι ὀλίγον χλιαρά), καὶ βάνοντας ἐπάνω εἰς τὴν εἰκόνα τριβέ τὴν μὲ ἓνα κονδύλιον μεγάλον· νὰ εἶναι ἀπὸ τρίχες τοῦ χοίρου καὶ νὰ εἶναι εἰς τὸ μεγάλωμα ὡσὰν τὰ προπλαστάρια τῶν εἰκόνων, καὶ τριβόντας τὴν πρόσεχε νὰ μὴν ἐκβάλῃς καὶ τὲς βαρῆς, διότι ἂν εἶναι δυνατὴ ἢ κατασταλακτὴ κόπτεται τὲς λέρες καὶ τὸ βερονικίον καὶ τὸ ἐβγάξει κομμάτια κομμάτια. Διὰ τοῦτο πρόσεχε καλῶς νὰ μὴν πλύνῃς τὴν εἰκόνα ὅλην μονόπορα, μόνον ἀπὸ ὀλίγην ὀλίγην, διὰ νὰ μὴν χαλάσῃ· καὶ πρῶτον μὲν πλύνον ὀλίγον μέρος ἀπ' αὐτὴν μὲ τὴν κατασταλακτὴν καὶ μὲ τὸ κονδύλιον· ἔπειτα εὐθὺς βούτα ὅλην τὴν εἰκόνα εἰς τὴν σκάφην μέσα, διὰ νὰ παίρῃν τὸ νερόν τὲς λέρες τοῦ καθαρισμένου τόπου καὶ τὴν κατασταλακτὴν, καὶ οὕτω ξαναπλύνε πάλιν αὐτὴν μὲ τὸ κονδύλιον καὶ μὲ τὴν κατασταλακτὴν εἰς ἄλλο μέρος· εἶτα πάλιν βούτησον καὶ πλύνον αὐτὴν εἰς τὴν σκάφην, καὶ οὕτω ἀπὸ ὀλίγον ὀλίγον πλύνέ τὴν ὅλην καὶ δὲν γαλᾷ. Εἰ δὲ καὶ θέλεις νὰ τὴν πλύνῃς ὅλην εὐθὺς, θέλεις ἀργῆσαι νὰ τὴν πλύνῃς, καὶ οὕτως ἀπαμένει πολλὴν ὥραν ἢ κατασταλακτὴ ἐπάνω εἰς τὴν εἰκόνα καὶ ἐβγαίνουν αἱ βαφαὶ ὅμοῦ καὶ ὁ γόφος· μόνον κάμε καθὼς ἐρμηνεύσαμεν σοι, καὶ ἀφ' οὗ καθαρισθῇ καλῶτατα, εἰ μὲν καὶ ἐβγουν πουθενά αἱ βαφαί, διορθώσον αὐτὴν, εἶτα βερονικιάσε τὴν νὰ γένη ὡσὰν καινούρια. Ὅμως πρῶτον δοκίμασον τὴν ἐπιτηδεϊότητά σου εἰς μικρὰν εἰκόνα, καὶ ἀνίσως ἐπιτύχῃς εἰς τὴν μικρὰν ἐπιχείρησε καὶ μεγάλην· εἰ δὲ μὴ, λείπε διὰ νὰ μὴν χαλάσῃς καὶ τὴν ἄλλην τάχα τὴν μεγάλην καὶ συγχυσθῆς μὲ ἐκείνον, ὅπου σοῦ τὴν ἔφερε νὰ τὴν διορθώσῃς. Καὶ τούτα ὅπου γράφω σοι μὴ σου φαίνωνται μῦθοι, διότι ἐγὼ ἐδοκίμασα ἀτός μου καὶ τὴν ἐπέτυχα· ὅμως ἠθέλησε καὶ ἄλλος νὰ τὸ κάμῃ χωρὶς δοκιμὴν καὶ ἔμεινε μὲ τὸ σανίδι γυμνόν.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ ποιήσῃς βαρδάραμον.

§ 35. Βάλε ῥίνισματα ἀπὸ γάλκωμα, ὅπου ἐβγαίνουν ἀπὸ τὸν τόρνον (νὰ εἶναι ψιλὰ) εἰς ὄξος ὀσμὸν μέσα εἰς ἀγγεῖον γάλκινον, καὶ σκέπασον αὐτὸ καὶ θέε το εἰς τὸν τόπον ὅπου πυρῶναι ὁ ἥλιος πολλὰ εἰς καιρὸν καυσώδη, ἕως οὗ νὰ ἀναλύσων τὰ ῥίνισματα καὶ νὰ πήξῃ ὁ ὄξος· εἶτα χύσον αὐτὸ εἰς ἀγγεῖον ἀπλωτόν καὶ ἔχε το ὅταν θέλῃς νὰ ποιήσῃς βρούχιμὸν ἢ καὶ κάμπον.

Περὶ κατασκευῆς κινναβάρεως.

§ 36. Λάβε ὑδραργυρον δράμια ἑκατὸν καὶ τιάφιον δράμια 25 καὶ μουρτασαγκὶ δράμια ὀκτώ, καὶ τρίψον τὸ μουρτασαγκὶ καὶ τὸ τιάφιον εἰς μάρμαρον χωριστὰ καθ' ἓνα λεπτὰ ὡς κόνιν· εἶτα βάλε αὐτὰ τὰ τρία εἶδη χωριστὰ εἰς τρία ἀγγεῖα, καὶ οὕτω βάλε τα ἐπάνω εἰς χωνευμένα κάρβουνα δένδρινα, καὶ ἔχοντας ἐπὶ ταύτῳ κατασκευασμένην λεπτὴν σιδηρᾶν βέργαν ἀνακάνωνε αὐτὰ ἕως νὰ ἀναλύσουσιν· εἶτα μίξον αὐτὰ μετὰ τοῦ ὑδραργύρου νὰ γένουν ἓνα μίγμα, ἀνακάνωντάς τα μετὰ τὸ προειρημένον σιδηρόβερρον, ἕως οὗ νὰ ἰδῆς τὸ σίδηρον νὰ μαυρίσῃ· ἔπειτα χύσον αὐτὰ εἰς πλάκην καθαρὰν καὶ ἄφες τα νὰ κρυσώσουσιν, καὶ πάλιν τρίψον αὐτὰ ὡς καὶ τὸ πρῶτον, καὶ ἔχοντας κατασκευασμένον σουραχί, ἤγουν μακρολαμοστενόστομον κουμάρι, βάλε τα μέσα καὶ σκέπασε τα καὶ ἀνακάνωνε τα μετὰ τὸν σίδηρον, ἕως ὅπου νὰ ἰδῆς τὸν σίδηρον νὰ ἀσπρίσῃ, καὶ τότε βούλωσον αὐτὸ ἀσφαλῶς, καὶ παραχώνοντάς το ἕως ἐκεῖ ὅπου εἶναι γεμάτο, ἤγουν ἕως τὸν λαμῶν, δός τῳ πολλὴν φωτίαν καὶ ἄφες νὰ ψηθῇ ἓνα ἡμερῶν· ἔπειτα τσακίζοντας τὸ ἀγγεῖον ἐκβάλέ το, καὶ τότε γίνεται καλὸν κινναβάρι.

Περὶ τοῦ ποιῆσαι λάκκαν ἐκλεκτὴν ἀπὸ κριμίζι.

§ 37. Βάλε μισὴν ὀκτὼν νερόν εἰς ἀγγεῖον γανωμένον καὶ δύο ἡμισυ δράμια τζουγᾶν, καὶ ἐπίθεε αὐτὸ ἐπάνω εἰς φωτίαν νὰ βράσῃ καλὰ· ἔπειτα κατεβάζοντας τὸ ἀπὸ τὴν φωτίαν στραγγισέ το εἰς ἄλλον ἀγγεῖον. Καὶ πάλιν βάλε αὐτὸ τὸ νερόν εἰς τὸ πρῶτον ἀγγεῖον, καὶ θέε αὐτὸ ἐπάνω ἀναμμένων καρβούνων, καὶ ἔχοντας ἔτοιμον πέντε δράμια κριμίζι τριμμένον ὡς σκόνιν βάλε το μέσα κατ' ὀλίγον ὀλίγον ἀνακάνωντάς το μετὰ μίαν λεπτὴν βέργαν, καὶ ὅταν ἰδῆς πῶς ἐβάλεν ἀρχὴν νὰ βράσῃ, ἔχε ἔτοιμα δύο ἡμισυ δράμια λωτούρ, καὶ αὐτὸ τριμμένον ὡς καὶ τὸ κριμίζι, καὶ βάλε το καὶ αὐτὸ μέσα ἀνακάνωντάς το, καὶ μετ' ὀλίγον κατεβασέ το ἀπὸ τὴν φωτίαν καὶ βάλε ἡμισυ δράμιον στυφιν καλὰ τριμμένον· μετὰ ταῦτα στραγγισον αὐτὰ εἰς ἀγγεῖον λίαν καθαρὸν καὶ ἄφες τα νὰ κατασταλάξουσιν· καὶ τὸ νερόν, ὅπου μένει ἐπάνωθεν, ἔπαρέ το ἐπιδέξια μετ' ἓνα σφογγάρι, καὶ ἀφίνοντας τὸ πάλιν μίαν ἢ δύο ἡμέρας νὰ κατασταλάξουσιν, πάλιν ἔπαρε τὸ νερόν μετὰ τὸ σφογγάρι, ἕως ὅπου νὰ ἰδῆς ὅπου νὰ ἀπέμεινεν ὀλίγον νερόν, ὅπου δὲν ἔμπορεῖ πλέον νὰ τα πάρῃς μετὰ τὸ σφογγάρι. Ἐὰν θέλῃς ποιῆσον καὶ οὕτω κλώσον ὀλίγον μαλλίον καὶ ποιῆσον αὐτὸ ὡς φτιλλίον καὶ βρέξον αὐτὸ, καὶ τὴν μὲν ἄκραν αὐτοῦ βάλε μέσα εἰς τὸ ἀγγεῖον, ὅπου ἔχεις τὴν βαφήν, νὰ ἐγγίξῃ εἰς τὸ νερόν τῆς βαφῆς· τὴν δὲ ἄλλην ἄκραν ἄφες νὰ κρέμαται ἐξωθεν τοῦ ἀγγείου, καὶ βάλε ὑποκάτωθεν αὐτῆς ἄλλον ἀγγεῖον νὰ δέχηται τὸ νερόν, καὶ ἄφες αὐτὸ τοιοῦτοτρόπως, καὶ τὸσον ἐκβάλλει τὸ νερόν καὶ χωρίζει το ἀπὸ τὴν βαφήν, ὥστε ὅπου θέλεις θαυμάσει, καὶ οὕτω στέγνωσον αὐτὴν εἰς τὸν ἴσκιον τοῦ ἡλίου καλῶς, καὶ γίνεται καλὴ· τὸ δὲ νερόν ὅπου ἀπομένει τρίβε μετ' αὐτὸ τὴν χοντρολάκκαν, καὶ γίνεται καλὴ καὶ αὐτή. Οὕτω λοιπὸν ποιῶσι τὴν ἐκλεκτὴν λάκκαν ἀπὸ τὸ κριμίζι.

Περὶ τοῦ ποιῆσαι πλακούντι ἤγουν ψιμόθιον.

§ 38. Λάβε μόλυβδον καὶ ποιῆσον αὐτὸν τμήματα πλατέα, καὶ βάλε ὄξος εἰς χύτραν, ἧτοι εἰς τσουκάλιον, καὶ κρέμασον τὰ τμήματα τοῦ μόλυβδου μέσον τῆς χύτρας καλῶς, καὶ βουλλώνοντάς τιν ἀσφαλῶς παράχασέ τιν εἰς τὴν κοπρίαν, καὶ βάνοντάς τιν μέσα εἰς οἶκον ζεστόν ἄφες τιν ἡμέρας δέκα ἢ πέντε· ἔπειτα ἐβγάνοντας τιν τίνασον αὐτὰ εἰς μάρμαρον, καὶ τρίβοντάς το βάλε το εἰς ἀγγεῖον ἀπλωτὸν νὰ στεγνώσῃ καὶ οὕτω γίνεται καλόν.

Περὶ τοῦ ποιῆσαι λαζούρι ἀπὸ τζιμαρίσματα.

§ 39. Ἐπανε ἀσβέστην ἄσβεστον μερτικόν ἓνα καὶ στάκτην καλὴν δένδρινην ὁμοίως, καὶ βάνοντας πρότερον νερόν νά βράσῃ καλά ἕως νά φυράσῃ ὀλίγον· τότε τρίψον μέσα τὴν στάκτην καὶ τὴν ἄσβεστον καὶ ἄς βράσῃ καλά, καὶ ἐβγάνοντάς το βάλε ὀλίγον νερόν, καὶ ἄφες το νά κατασταλάξῃ, καὶ βάνοντάς την καθαρὴν χωριστὰ ἔπανε ἀπ' ἐκείνην τὴν κατασταλακτὴν καὶ βάλε εἰς ἓνα τζουκάλι καινούριον, καὶ παίρνοντας τζιμαρίσματα ὅσα θέλεις, βάλε εἰς τὴν ἀλυσίδα καὶ ἄς βράσῃ καλά, ὅσον νά ἰδῆς ὅτι ἐγινεν ἡ ἀλυσίδα κατὰ τὴν βαφὴν τῶν τζιμαρισμάτων, καὶ τότε κατέβασέ το κάτω, στραγγισον καλῶς μὲ πανὶ μέσα εἰς ἄλλο ἀγγεῖον ρίπτοντας τὰ τζιμαρίσματα ἔξω· εἶτα πλύνοντας τὸ τζουκάλιον καλά βάλε μέσα τὴν βαφὴν καὶ στόψιν κοπανισμένην ὅσην θέλεις καὶ ὀλίγον ἀσπράδι ἀβγοῦ, καὶ ἀνακάτωσέ τα καλῶς, καὶ βράζοντας ὀλίγον κατέβασέ το καὶ θέλει χωρίσει ἡ βαφὴ, ἢ βάλε το χῶρια εἰς νερόν καθαρὸν καὶ στραγγίζοντας το μὲ τὸ πηκτὸν πανίον θέλει ἐβγῆι τὸ νερόν καθαρὸν καὶ ἡ βαφὴ πάλιν ἀπομένει κάτω εἰς τὸν πάτον, καὶ ἂν εἶναι τοῦ πανίου τὰ τζιμαρίσματα, ἦγουν τὰ ξεφτίσματα, κόκκινα ἢ γερανία, οὕτως γίνεται καὶ ἡ βαφὴ.

Περὶ ἐτέρας κατασκευῆς λαζούρι.

§ 40. Ἐπανε χύτραν καινούριαν ὀλίγον στενόστομην, καὶ βάλε μέσα εἰς αὐτὴν ἕως εἰς τὴν μέσην ἢ ὀλίγον παραπάνω ἄσβεστον χωνευμένην ὡσπερ ἄλευρον· ἔπειτα γέμισέ την ὄξους δριμέως ἕως τὸ στενόν, καὶ ἀνακάτωσέ τα μὲ ἐν ξυλάριον, ἕως οὐ νά μίξουν καλά, καὶ οὕτω βάλε αὐτὴν ἐπάνω εἰς φωτίαν καὶ ἄς βράσῃ ἕως νά τελειωθῇ τὸ ὄξος, καὶ ἐβγάνοντας αὐτὴν ἀπο τὴν φωτίαν βάλε ἄλλον ὄξον, ἕως οὐ νά σκεπασθῇ ἡ ἄσβεστος· καὶ στουμπώνοντας την καλά μὲ στουππία καὶ ζυμάρια, διὰ νά μὴν ξεθυμαίνῃ, παράχσέ την εἰς ἀχώνευτον ἀλογοκοπρίαν, ὅπου νά εἶναι εἰς οἶκον ζεστόν, καὶ σκέπασέ την ἐπιμελῶς καὶ εἰς κάθε τρεῖς ἡμέρας μετατόπιζε την, βάλλοντάς την εἰς ἄλλην ζεστὴν κοπρίαν, ἕως οὐ νά περάσουν ἡμέρας τριάκοντα ἕξι, καὶ μετὰ ταῦτα ἐβγάλε αὐτὴν, καὶ ξεσκεπάζοντας την θέλεις εὐρεῖ καλόν λαζούρι.

Περὶ τοῦ πῶς νά βράσῃς τὸ μπεζίρι εἰς τὸν ἥλιον.

§ 41. Ἐπαρον μπεζίρι καὶ βάλε το εἰς ἀπλωτὸν ταψί, καὶ ἐβγάλέ το εἰς τὸν ἥλιον τὸ καλοκαίριον, ὅταν εἶναι καυσώδης πολλὰ ὁ ἥλιος, νά κάμῃ ἡμέρας· μόνον στοχάσου νά μὴ παραπήξῃ, διότι εἶναι μερικά μπεζίρια καὶ βράζουν ὀγγήγορα καὶ μερικά ἀργοῦν, καὶ πρόσχε ὅταν γένη ὡσάν νερούλο μέλι, τότε εἶναι καλόν, διότι ἂν παραπήξῃ, ὅπότεν βάλῃς τὰ μίγματα γίνεται πάλιν πολλὰ πηκτὸν καὶ δὲν ἔμπορεῖς νά τὸ ἀπλώσῃς εἰς τὰς εἰκόνας καὶ βροχιάζει, καὶ νά τὸ ἔχῃς ἐννοια κάθε βράδυ ἢ νά τὸ σκεπάζῃς, ἢ νά τὸ παίρνης μέσα, ὅτι ἀπὸ τὴν δροσίαν τῆς νυκτὸς χαλᾷ. Ὅταν δὲ ἰδῆς πῶς ἐπηξῆ, στραγγισον αὐτὸ μὲ ψιλὸν πανίον διὰ νά καθάρισῃ ἀπὸ τὰς τρίχας καὶ τὰ ἄλλα ζωῦφια ὅπου ἔπασαν μέσα. Οὕτω λοιπὸν γίνεται βραστὸν τὸ μπεζίρι εἰς τὸν ἥλιον.

Περὶ τοῦ ποιῆσαι πέγουλαν.

§ 42. Λάβε ρετζίνην τοῦ ἐλάτου ὅσας ὀκάδας θέλεις, καὶ βάλε την εἰς χάλκωμα ὅπου νά παίρνη διπλό ἀπὸ τὴν ρετζίνην ὅπου βάνεις, καὶ βάνοντας το εἰς τὴν φωτίαν νά βράσῃ πρόσχε νά μὴν χυθῇ, ὅτι φουσκώνει δυνατὰ· ὅταν δὲ τὸ ἰδῆς πῶς φουσκώνει, τράβα το ἔξω ἀπὸ τὴν φωτίαν, καὶ ἔχοντας ἔτοιμον φουσεροκάλαμον, φύσα το νά καταπαύσῃ ὁ φουσκωμός του, ἢ βάλε εἰς τᾶλλον ἀγγεῖον κρύον νερόν, καὶ βάνοντας τὸν

πάτον τοῦ χαλκώματος μέσα καταπαύει· καὶ οὕτως εἶτα βάλε πάλιν αὐτὸ εἰς τὴν φω-
 τίαν, καὶ τοιοῦτοτρόπως ποιεῖ αὐτὸ πολλάκις, ἕως οὐ νὰ παύσῃ. Φουσκώνοντας τὴν ἀπὸ
 τὴν φωτίαν ἔχε ἑτοιμον χαλκωμα γερμάτων νερόν καὶ χύσε τὴν μέσα, ἔπειτα μαζώνον-
 τας τὴν ἐπιμελῶς φύλαξέ τὴν.

Περὶ βερονικίου τοῦ μπεζιρίου.

§ 43. Ἐπαρα ἀπὸ τὸ μπεζίρι ὅπου ἔχεις εἰς τὸν ἥλιον βρασμένον ἑκατὸν δράμια
 καὶ ἀπὸ τὴν πέγουλαν δράμια ἐβδομήκοντα πέντε, καὶ βάνοντας τα εἰς τζουκάλιον
 ἐπίθεε αὐτὸ εἰς τὴν φωτίαν, διὰ νὰ ἀναλύσῃ καλὰ καὶ νὰ ἐνωθῶν, καὶ οὕτω στραγ-
 γίζοντας τα βερονικιάζε εἰς τὸν ἥλιον. Ὅμως πρόσχε νὰ βάνῃς τὸ πρῶτον χερί λεπτὸν
 ὅσον δύνασαι διὰ νὰ μὴν βροχιάζῃ, καὶ ἐὰν παραπῆξῃ καὶ δὲν εἰμπορεῖς νὰ τὸ ἀπλώ-
 σῃς, βάλε καὶ ὀλίγον νέφτι διὰ νὰ ἀπλώνῃ· εἰ δὲ καὶ δὲν ἔχεις, βάλε καὶ ἄβραστον
 μπεζίρι· καὶ γίνεται καὶ τοιοῦτης λογιῆς, καὶ ἂν ἔχῃς περισσὴν μαστίχην βάλε πεντή-
 κοντα δράμια πέγουλαν καὶ εἰκοσιπέντε δράμια μαστίχην καὶ γίνεται καὶ τοιοῦτοτρόπως
 καλόν. Οὕτω γίνεται τὸ πλέον ἐκλεκτὸν βερονίκιον καὶ ποιεῖ στιλπνότητα πολλήν, ἤγουν
 γυαλί καλόν.

Περὶ βερονικίου τοῦ Σανταλοζίου.

§ 44. Λάβε σανταλοζιον καὶ τρίψον αὐτὸ εἰς μάρμαρον ἢ εἰς γουδιὸν νὰ γένη
 ψιλόν ὡς κόνις, καὶ βάνοντας το εἰς τζουκάλιον ἔνθεε καὶ ὀλίγον νέφτι ἢ μπεζίρι μέσα,
 διὰ νὰ μὴν καῖῃ καὶ πολυμαυρίσῃ ἕως νὰ ἀναλύσῃ, καὶ θέτοντάς το ἐν μέσῳ κερω-
 νευμένων καρβῶνων σκέπασον αὐτὸ μὲ πλάκα· συγνάκις ξεσκεπάζοντάς το ἀνακατώνε-
 το μὲ μίαν βέργαν, ἕως οὐ νὰ ἀναλύσῃ καλὰ· καὶ ὅταν ἰδῇς πῶς ἀνέλυσε καὶ ἀρχίζει
 νὰ κάρῃ ἀφρόν, εὐθὺς ἐξγαλέ το ἀπὸ τὴν φωτίαν, διότι, ἂν τὸ ἀφήσῃς καὶ πολυβράσῃ,
 χαλὰ καὶ δὲν ἀναλύει πλέον· καταβάζοντάς το δὲ ἀπὸ τὴν φωτίαν βάλε τὸ ἐπιλοιπον
 νέφτι νὰ ἀπαλύνῃ, διὰ νὰ βερονικιάζῃς λεπτά, νὰ μὴν βροχιάζῃ, καὶ οὕτω γίνεται
 καλόν.

Περὶ βερονικίου τοῦ νεφτίου.

§ 45. Ἐπαρα σανδράκην δράμια δώδεκα καὶ πέγουλαν δράμια τριάκοντα, καὶ τὴν σαν-
 δράκην τρίβοντας εἰς μάρμαρον πέρασον αὐτὴν ἀπὸ τὴν σήτταν διὰ νὰ γένη πολλὰ ψιλή.
 Εἶτα τρίψον καὶ τὴν πέγουλαν, καὶ βάνοντας τα πρότερον εἰς δύο ἐξεχωριστὰ τζουκάλια
 νὰ ἀναλύσῃ εἰς τὰ κάρβουνα ἔνωσον αὐτὰ ὕστερον καὶ βάλε νέφτι ἀνακατώνοντας
 τα μὲ μίαν βέργαν· ὅμως βάνε το ἀπὸ ὀλίγον νὰ μὴν πῆξῃ ἢ σανδράκα· εἰ δὲ καὶ
 τύχῃ καὶ πῆξῃ, ἐκβαλε τὸ νέφτι ὅλον, ἀφίνοντας μόνον ἐκεῖνο ὅπου ἔπηξε, καὶ ἀνα-
 κατώνέ το ἐπάνω εἰς τὰ κάρβουνα, ὥστε νὰ ἀναλύσῃ ὅλον· καὶ πάλιν βάλε τὸ νέφτι καὶ
 ζέσανέ το καλὰ, καὶ στραγγίσον μὲ ψιλόν πανί, καὶ ἂν εἶναι πηκτὸν βάλε ὀλίγον νέφτι
 ὅταν θέλῃς νὰ βερονικιάζῃς· στεγνώνει δὲ καὶ εἰς τὸν ἴσκιον ἀπὸ τὸ ταχὺ ἕως τὸ βράδυ
 καὶ ὀγληγορώτερα κάμνει καὶ γυαλί καλόν καὶ βερνίκι· τοῦτο εἶναι πολλὰ εὐκόλον. Καὶ
 ὅταν θέλῃς νὰ βερονικιάζῃς, πύρωσον πρῶτον τὴν εἰκόνα εἰς τὸν ἥλιον, ἢ ἐὰν δὲν τύχῃ
 ἥλιος εἰς φωτίαν, διὰ νὰ μὴν ἐβγαίνουν αἱ λινσκοπίαι, καὶ νὰ μὴν τὴν βάλῃς ὀρθήν, ἀλλὰ
 πλαγία, διὰ νὰ μὴν τρέξῃ τὸ βερονίκιον.

Περὶ βερονικίου κιτρινοῦ.

§ 46. Λάβε σανδράκην δράμια --, καὶ σαρίσαμπρι, ἤγουν ἀλόην, δράμια --, καὶ βάλε
 βρασμένον μπεζίρι, καὶ βάλε τα εἰς τζουκάλιον νὰ ἀναλύσῃ· το μπεζίρι (νὰ) εἶναι βρασμέ-

νον από τὸν ἥλιον δράμια --, καὶ ὅταν θέλῃς νὰ βερονικιάζῃς, βάλε μέσα νέφτι διὰ νὰ ἀπλώνῃ. Οὕτω λοιπὸν γίνεται καὶ βερονικιάζε τὸ ἀσίμι νὰ γίνεται κίτρινον.

Περὶ βερονικίου τῆς ῥακῆς ὁποῦ στεγνώνει εἰς τὸν ἴσκιον.

§ 47. Ἐβγάλε ἀπὸ ῥακῆν πολλὰ δυνατὴν, ὁποῦ νὰ τὴν βάνῃς εἰς τὸ χουλιάρι, καὶ δίδοντας τὴν εἰς τὴν φωτίαν νὰ μὴν ἀπομένῃ παντελῶς ἀπ' αὐτὴν· λοιπὸν παίρνοντας οὐγκίας ἤτοι δράμια -- βάλε εἰς πόζαν διπλὴν ἤγουν χοντρήν, ἢ εἰς τζουκάλιον, καὶ στουμπώνοντας τὴν μὲ ζυμάρη βάλε αὐτὴν εἰς χροβίλῃν ζεστὴν νὰ βράσῃ· βράζοντας δὲ βάλε μέσα σανδράκαν δράμια -- (νὰ ἦνε τριμμένη πολλά), καὶ ὡσάν βράσῃ μὲ τὴν ῥακῆν καὶ ἀναλύσῃ ἢ σανδράκα, βάλε πέγουλαν μισὴν οὐγκίαν ἢ δράμια -- καὶ ἄς βράσουν ὀλίγον καὶ νὰ γένουν ὅλα ἓνα μίγμα, καὶ τότε στράγγισον αὐτὰ μὲ ψιλὸν πανίον, καὶ οὕτω γίνεται καλόν. Ὅταν δὲ θέλῃς νὰ βερνικιάζῃς, βάλε πρῶτον τὴν εἰκόνα εἰς τὸν ἥλιον νὰ ζεσταθῇ καλά, καὶ ἂν δὲν τύχῃ ἥλιος βάλε τὴν ἀντίκρου εἰς τὴν φωτίαν· ὁμοίως νὰ ζεσταθῆς καὶ τὸ βερνικί, καὶ τότε μὲ τὸ κονδύλιον δός το ἓνα χέρι, καὶ περνώντας ὀλίγον δός το ἄλλον ἓνα καὶ οὕτω γίνεται καλόν. Γίνωσκε πρὸς τοῦτοις, ὦ μαθητὰ, καὶ τοῦτο, ὅτι οἱ Βενετζινοὶ δὲν βάνουν μάλαγμα εἰς τὰς εἰκόνας, μόνον ἔχουσι βερνικίον κατασκευασμένον καὶ βάλλουσι εἰς τὰς εἰκόνας ἀντὶς μάλαγμα· τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται κατὰ τὴν γλῶσσαν τὴν ἀλαμάνικην γόλι φάρπε, ὑπερ λέγεται κατὰ τὴν ἡμετέραν χροῶμα χρυσόν.

Περὶ κατασκευῆς μέλανος.

§ 48. Ἐπαρα ἀπὸ τὴν φλοῦδαν τοῦ μελίου ἕως μίαν ὀκτὴν καὶ βάλε τὴν εἰς ἄγγειον, ὁμοῦ καὶ νερόν ἕως μία ἡμισυν ὀκτὴν, καὶ ἄφες τα νὰ μωσκεύσουν μίαν δύο ἐβδομάδας, καὶ ἂν θέλῃς βάλε τα καὶ εἰς τὸ νερόν ἡμισυν ὀκτὴν τρίψον κικίδια δράμια δέκα καὶ καλακάνθι δράμια δεκαπέντε, καὶ βάνοντας τα ὅλα ὁμοῦ εἰς τζουκάλιον ἢ εἰς χαλκωμα, ἄς βράσῃ ἕως οὐ νὰ μείνῃ τὸ ἡμισυ. Ἐπειτα στράγγισέ το μὲ ψιλὸν πανίον καὶ πλύνον καὶ τὰ ἀποστραγγίσματα μὲ νερόν δράμια δέκα, καὶ βάνοντας το καὶ αὐτὸ εἰς τὸ μελάνι στράγγισέ το καὶ αὐτὸ μὲ ψιλὸν πανίον, καὶ οὕτω βάνοντας το καθαρὸν τὸ μελάνι· εἰς τὸ πρῶτον ἄγγειον ὁποῦ ἔβρασε, τρίψον κομμίδι πολλὰ καθαρὸν δράμια δώδεκα καὶ βάλε το μέσα βάζοντας το εἰς τὴν φωτίαν ὀλίγον, ἕως νὰ ἀναλύσῃ (καὶ χωρὶς φωτίαν γίνεται καλλίτερον), καὶ οὕτω φυλάττοντάς το εἰς ἄγγειον ὑάλινον γράφε ἀκωλύτως ὅπου θέλεις, ἐπειδὴ καὶ εἶνε πολλὰ καλὸ μελάν.

Περὶ κατασκευῆς κινναβάρεως.

§ 49. Λάβε κιννάβαρι δράμια -- καὶ τρίψον αὐτὸ εἰς μάρμαρον καλῶς τοσοῦτον, ὥστε βάνοντας το εἰς τὴν γλῶσάν σου νὰ φαίνεται σοι ὡσάν νερόν, καὶ συναζοντας το ἐπιτηδείως ἀπὸ τὸ μάρμαρον βάλε το εἰς κηλαμάριον, καὶ τρίβοντας κομμίδι δράμ. καὶ κάντιον δράμ. βάλε τα νὰ ἀναλύσουν καὶ οὕτω γράφε. Καὶ εἰ μὲν δὲν γράφει πολλά κίκκινα, ποιήσον οὕτως· ἄφες το νὰ κατασταλάξῃ καλῶς τὸ κιννάβαρι εἰς τὸν πάτον τοῦ καλαμαρίου, εἶτα χύσον εἰς ἄλλον ὀλίγον ἀπὸ τὸ νερόν ὁποῦ ἀπομένει ὡσάν κίτρινον καὶ φύλαξον αὐτὸ, τὸ δὲ ἐπίλοιπον ὁποῦ ἀπομένει εἰς τὸ καλαμάριον ἀνακάτωσον καὶ γράφε μερικὸν καιρὸν· εἰ μὲν καὶ δὲν γυαλίζει πάλιν, ἔπαρα ἀπ' ἐκεῖνο τὸ νερόν ὁποῦ ἔβγαλες καὶ βάνοντας το μέσα γράφε ἀδιστακτως.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΤΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΟΥ ΤΟΙΧΟΥ

ἤτοι περὶ τοῦ πῶς νὰ ἱστορίζῃς εἰς τὸν τοῖχον. καὶ πρῶτον περὶ ἀπὸ τί καὶ πῶς νὰ κατασκευάζῃς τὰ κονδύλια.

§ 1. Τὰ μὲν ἀνοικτάρια γίνονται ἀπὸ τὴν χαίτην, ἤγουν ἀπὸ τὰς τρίχας τοῦ ὄνου, καὶ ἀπὸ τὸν ἀστράγαλον τοῦ βοδίου καὶ ἀπὸ τὰς τρίχας τῶν αἰγῶν τὰς ἴσας, καὶ ἀπὸ τὴν σιαγόνα τοῦ μουλαρίου. Ποιήσεις δὲ ταῦτα οὕτως. Πέρασον τὰς τρίχας εἰς πτερόν ἀστοῦ καὶ ποιεῖς ἀνοικτάρια ὁμοίως καὶ σαρκοστάρια καὶ ἄλλα ὅσα θέλεις· τὰ δὲ προπλαστάρια ποιήσον ἀπὸ τὰς τρίχας τῶν χοίρων, δένοντάς τα μόνον εἰς ξύλον χωρὶς πτερόν, κήρωσε δὲ καὶ τὸ μπρισίμι ὁποῦ θέλεις νὰ τὰ δέσῃς. Οὕτω λοιπὸν γίνονται τὰ κονδύλια τῆς τοῦ τοίχου ἱστορίας.

Περὶ κατασκευῆς καὶ λαγαρισμοῦ ἀσβέστου.

§ 2. Ὅταν θέλῃς, ὡ μαθητῆ, νὰ ἱστορίσῃς τοῖχον, διάλεξον ἀσβεστον καλὸν ὁποῦ νὰ εἶναι παχὺς ὡσάν οὐξύγι· καὶ νὰ μὴν ἔχῃ πέτρας ἀκαυστες μέσα εἰ δὲ καὶ εἶναι ἀχαμνός καὶ ἔχει πέτρας μέσα ἄκαυστες, ποιήσον οὕτω πρῶτον κατασκευάσον μίαν καροῦταν ξύλινην τετράγωνην, καὶ ὑποκάτωθεν ταύτης ποιήσον λάκκον μέγαν ὅσον θέλεις, καὶ παίρνοντας τὸν ἀσβεστον βάνε τον μέσα εἰς τὴν καροῦταν, καὶ χύνοντας νερόν μέσα ὁποῦ νὰ πλεονάζῃ τοῦ ἀσβέστου, ἀνακάτωνέ τον ἐπιμελῶς μὲ τζάπαν, ἕως οὗ νὰ ἀναλύσῃ ὅλος, νὰ μείνουν μόνον αἱ πέτραι, καὶ βάνοντας εἰς τὸ στόμα τῆς καροῦτας μίαν καλάθην, ἀνοίξον τὸ στόμα αὐτῆς νὰ τρέχῃ τὸ γάλα εἰς τὴν καλάθην καὶ νὰ ἀπομένουν καὶ πέτραι, καὶ χεόμενον τὸ γάλα μέσα εἰς τὸν λάκκον ἄφες το νὰ πήξῃ καλῶς, ἕως οὗ νὰ ἐβγάξῃς μὲ τὸ πτυάρι.

Περὶ τῆς κατασκευῆς ἀσβέστου καὶ βιάψεως.

§ 3. Ἐπαρα ἀπὸ τὸν λαγαρισμένον ἀσβεστον καὶ βάλε εἰς κοπάναν μεγάλην, καὶ εὐρίσκοντας ἄχυρα ψιλὰ ἤγουν μεσαῖα καὶ ὄχι τὸν κοινορτόν ἀνακάτωσέ τα μὲ τσάπαν· καὶ εἰ μὲν εἶναι πολλὰ πηκτός, βάλε νερόν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν στάσιν του διὰ νὰ δουλεύεται, καὶ ἄφες το νὰ ἐργάζῃ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ ποιήσῃς τὴν ὄψιν.

§ 4. Ἐπαρα τὸ καλλίτερον τοῦ χυμένου ἀσβέστου καὶ βάλε το εἰς μικροτέραν κοπάναν, καὶ εὐρίσκοντας στουπκία κοπανισμένα, ὁποῦ νὰ μὴν ἔχουν πολλὰ λινοξυλα,

στρίψε τα καὶ διπλώσε τα νὰ γένουν ὡς χοντρὸν σχοινίον, καὶ κόπτοντάς τα ἐπάνω εἰς ξύλον λεπτά κομμάτια, ὅσον δύνασαι, στοίβασέ τα νὰ ἀνοίξουν καὶ νὰ πέσουν τὰ λινόβυλα, καὶ συνάξας αὐτὰ εἰς κόσκινον τίναξον ἐπάνω τῆς κοπάνας λεπτά καὶ ἀνακάτωνέ τα με τὸ πτυάριον καὶ με τὴν τζάπαν, καὶ πάλιν ποιήσον ὡς τὸ πρῶτον πέντε καὶ ἑξ φορές, ἕως νὰ ψιχιάσῃ ὁ ἀσβεστος, διὰ νὰ μὴν σκάζῃ εἰς τὸν τοῖχον. Εἰ θέλεις, κράτησον αὐτὰ εἰς τὸ ἓνα σου χέρι καὶ με τὸ ἄλλον κρατῶντας σκοῦπαν τίναξέ τα νὰ πίπτουν ἐπάνω τοῦ ἀσβεστοῦ, καὶ ἄφες τον νὰ ἐργάσῃ ὡς καὶ τὸν ἄλλον, καὶ οὕτω γίνεται ἡ ὄψις τοῦ τοῖχου.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ βάλῃς εἰς τὸν τοῖχον νὰ ἱστορίσῃς καὶ πῶς
νὰ σουβατίσῃς.

§ 5. Ὅταν θέλῃς, ὦ μαθητά, νὰ ἱστορίσῃς ἐκκλησίαν, κάμνει χρεῖα πρῶτον νὰ ἱστορίσῃς τὰ ὑψηλότερα μέρη, ἔπειτα (τὰ) κατώτερα διὰ τοῦτο ἐτοίμασον πρῶτον τὴν σκάλαν, εἴτα ἔπαρε νερόν εἰς ἀγγεῖον ἀπλωτόν, καὶ ῥίχνοντας με χουλιάριον βρέξε τὸν τοῖχον, καὶ ἂν εἶναι ὁ τοῖχος κτισμένος με χῶμα, ξύσον τὸ χῶμα με τὸ μιστρί ὅσον δύνασαι καὶ πάλιν βρέξον αὐτόν με τὸ νερόν καὶ σουβάντισον. Εἰ δὲ εἶναι με τούβλα, βρέξον αὐτόν πέντε καὶ ἑξ φορές, καὶ βάλε καὶ ἀσβεστον χοντρὸν ἕως δύο δακτυλὰ ἢ καὶ περισσώτερον, διὰ νὰ βαστάξῃ ὑγρότητα νὰ δουλεύῃς· εἰ δὲ καὶ εἶναι με πέτρας, βρέξον μόνον μίαν φοράν ἢ καὶ δύο, καὶ βάλε καὶ ὀλιγώτερον ἀσβεστον, διότι ἡ πέτρα βαστᾷ ψύχραν πολλήν καὶ δὲν στεγνώνει. Καὶ τὸν μὲν χειμῶνα σουβάντιζε τὸ βράδυ καὶ τὸ ταχὺ βάλε τὴν ὄψιν διὰ νὰ βαστᾷ, τὸ δὲ καλοκαίρι καθὼς σοῦ δώσει χέρι, καὶ βάνοντας τὴν ὄψιν ἴσασέ την καλῶς με τὸν μαλᾶν καὶ ἄφες την ὀλίγον νὰ ψιχιάσῃ καὶ μετέπειτα σχεδιάσον.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ σχεδιάσῃς καὶ νὰ δουλεύῃς εἰς τὸν τοῖχον.

§ 6. Ὅταν θέλῃς νὰ σχεδιάσῃς εἰς τὸν τοῖχον, πρῶτον ἴσασε τὸν τόπον καὶ με διαβήτην ἤγουν πριέλι ξύλινον, βάνοντας εἰς τὸ ἓνα μέρος ἓνα μικρὸν κονδύλιον διὰ νὰ σημάδευῃς τὰ μέτρα καὶ νὰ γυρίζῃς καὶ τὰ στεφάνια, καὶ παίρνοντας ὄγραν σχεδιάσον με τὸ κονδύλιον πρῶτον νερούλα καὶ ὕστερον ἀνοίξον με τὴν ἴδιαν ὄγραν, καὶ ἂν δὲν εἴλῃ εἰς τὸ σχέδιον καλά, ἀνοίξον αὐτὸ πάλιν με λευκὸν ὄξυ καὶ γύρισον καὶ τὸ στεφάνιον καὶ στίλβωσον καλῶς τὸν κάμπον, καὶ εὐθὺς βάλε τὸ μαῦρον· εἴτα στίλβωσον τὸ φέρεμα καὶ πρόπλason αὐτό· ὅμως βλέπε ἀπὸ μίαν ὄραν γληγορώτερα νὰ τελειώσῃς ὅσον ἐστίλβωσες, διότι ἐὰν πολὺ ἀργήσῃς κάμνει τοῖπα καὶ δὲν πίνει τὲς βαφές καὶ ὕστερον πίπτουν· εἰ δὲ καὶ ἀργήσῃς, στοχάσου ἐκεῖ ὅπου δὲν πίνει τὴν βαφήν κτύπα το με τὸ μιστρί, καὶ ὕστερον βάλε τὴν βαφήν καὶ οὕτω δὲν πίπτει· ὁμοίως στίλβωσον καὶ τὸ πρόσωπον καὶ σημάδευσε το (με τὸ) μιστρί ἢ με ψηφί ἢ με κόκκαλον, ὅπου νὰ ἔχῃς ἐπὶ ταύτου ὡσάν μαχαίρι μετ' αὐτὸ χάραξον καὶ τὰ φορέματα, πρόπλason καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ (ἂν) ἀργήσῃς καὶ πιάσῃ (ἢ) τζίπα τους, ποιήσον ὡς ἐδηλώθη ἀνωτέρα.

Περὶ τοῦ ποιῆσαι ψιμύθιον τοῦ τοῖχου.

§ 7. Ἐρευνῶντας νὰ εὕρῃς παλαιὰν ἀσβεστηρίαν ἕως πενήντα χρονῶν, καὶ ἂν τύχῃ καὶ ἔμεινεν ὀλίγη ἀσβεστος ἀφ' οὗ τὴν ἔκαυσαν, ἢ ὅποια βρέγεται ὅλον τὸν χειμῶνα, τὸ δὲ καλοκαίρι καίει την ὃ ἥλιος· ἀπ' αὐτὴν λοιπὸν διαλέξον καὶ τρίψον καὶ γίνεται ψιμύθιον καλὸν διὰ τὸν τοῖχον. Εἰ δὲ καὶ δὲν εὕρῃς ἀπ' αὐτὴν, ἔπαρε ἀπὸ παλαιὰ σουβατίσματα, ὅπου νὰ εἶναι ἀπὸ παλαιὰν ἱστορίαν, καὶ ξύνοντας καλῶς τὰς βαφὰς τρίψον οὕτω ξηρὸν ὀλίγον εἰς μάρμαρον· εἴτα βάνοντάς το εἰς μουσοῦρι γέμισον αὐτὸ νερόν καὶ ἄφες αὐτὸ νὰ κατασταλάξῃ, καὶ στραγγίσον αὐτὸ μία καὶ δύο φορές,

ἕως οὗ νὰ ἐβγῆ μετὰ τὸ νερόν καὶ τὸ σκουπί καὶ τὸ ἄχυρον ὅλον· εἶτα τρίψον αὐτὰ καλὰ καὶ γίνεταί ψιμύθιον καλόν. Εἰ δὲ καὶ δὲν εὖρης οὔτε ἀπ' αὐτά, ποιήσον οὕτως· ἔπαρε ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἀσβεστον ὅπου δουλεύεις καὶ βάλε τὴν νὰ ξηρανθῆ εἰς τὸν ἥλιον· εἶτα καῦσον αὐτὴν ἐπὶ πολὺ εἰς φούρνον ἢ εἰς φωτίαν, καὶ τρίβοντας αὐτὴν δούλευε, ὅμως δοκίμαζε τὴν εἰς τὴν γλώσσάν σου· καὶ εἰ μὲν πικρίζουν ἢ στουφρίζουν ὡσάν τὸν ἄλλον ἀσβέστην ὅπου σουβαντίζεις, ἄφες τα, ὅτι τζιπώνουν καὶ δὲν δουλεύονται· εἰ δὲ καὶ δὲν πικρίζουν, ἀλλ' εἶναι ὡσὸν χῶμα, δούλευέ τα ἀδισταίτως.

Περὶ ὅπου θέλεις νὰ σαρκώνης.

§ 8 Ἐπαρε πλάκα πρᾶσινι δράμια -- καὶ ὄχραν βαθεῖαν δράμια -- καὶ ἀπὸ τὸ ψιμύθιον τοῦ τοίχου δράμια -- καὶ τρίψον αὐτὰ καλῶς καὶ πρόπλαθε ὅπου θέλεις νὰ σαρκώσης.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ δουλεύης καὶ περὶ ἀνοίγματος ὀμματοφρυδιῶν καὶ ὄσων ἄλλων μελῶν σαρκώνονται.

§ 9. Ἐπαρε οὐμβραν ἢ μαῦρον καὶ ἄλλο τόσον μαῦρο ὅζου καὶ ἀνακάτωσέ τα καὶ ἄνοιγε ὀμμάτια, μύτας, χεῖρας καὶ πόδας, καὶ εἰς τὰς δύναμεις βάλε μόνον οὐμβραν ἢ μαῦρον, εἰς δὲ τὰς κόρας τῶν ὀφθαλμῶν βάλε μαῦρον ψιλόν, ὅπου τὸ μαζώνουν ἀπὸ τὸν καπνόν¹ τοῦ θαλίου, διότι ἂν βάλῃς ἀπ' αὐτὸ ὅπου δουλεύεις εἰς τοὺς κάμπους καὶ εἰς τὰ φορέματα, ἐβγαίνει.

Περὶ τοῦ ποιῆσαι σάρκα τοῦ τοίχου.

§ 10. Βάλε ψιμύθιον τοῦ τοίχου δράμια -- καὶ ὄχραν θασίτικην δράμια --, καὶ βόλον δράμια -- εἰς μάρμαρον καὶ τρίψον αὐτὰ ἐπιμελῶς, καὶ οὕτω γίνεταί σάρκα καλή.

Περὶ τοῦ γλυκασμοῦ.

§ 11. Ἐπαρε ἀπὸ τὴν ἰδίαν σάρκα καὶ προπλάσμον καὶ ἀνακατόνοντάς τα σάρκωνε ὡς καὶ εἰς τὴν εἰκόνα· εἰ δὲ καὶ θέλεις ὀγλήγορα, πρῶτον σάρκωσε τὰ θεμέλια μετὰ σάρκα καὶ τὰ λεπτόματα λεπτονε μετὰ γλυκασμόν καὶ μετὰ σάρκα, καὶ οὕτω γίνεταί ὀγλήγορα.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ βάνῃς τὸ κοκκινάδι.

§ 12. Εἰς μὲν τοὺς νέους ἀνακάτωνε βόλον καὶ σάρκα καὶ βάλε κοκκινάδι καὶ κάμνε καὶ τὰ χεῖλη καὶ στόματα, εἰς δὲ τοὺς γέροντας βάλε πρῶτον ὄχραν λεπτήν καὶ ὕστερον βόλον, καὶ οὕτω γίνονται κατὰ τὸ πρέπον· τὰ δὲ μαλλία καὶ γένεια ποιεῖ ὡς προερμηνεύθη εἰς τὰς εἰκόνας.

Περὶ τοῦ τοίχου καὶ νὰ μὴν μαυρίζῃ.

§ 13. Εἰ εἶναι ἐξωθεν τοῦ ναοῦ ὁ τοίχος καὶ κτυπᾷ τον ὁ ἀέρας, μὴ βάλῃς ὀλοτελῶς κιννάβαρι, διότι μαυρίζει, ἀλλὰ βάλε λευκόν ὄζου· εἰ δὲ καὶ εἶναι ἐσωθεν τοῦ ναοῦ, βάλε ψιμύθιον τοῦ τοίχου καὶ ὄχραν Πολίτικην ἀπὸ ὀλίγα, καὶ οὕτω δουλεύοντας δὲν μαυρίζει.

¹ Ἐν τῷ κωδ. "κάμπανον", Περὶ βλ. σ. 40, § 61.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ λαματίζησῃ τὸ λαζούρι εἰς τὸν τοῖχον.

§ 14 Βάλε τὸ λαζούρι εἰς τὴν πλάκην, βάλε δὲ καὶ ὀλίγον λουλάκι ἀπὸ τὸ λεγόμενον χίντι, διότι τὸ λαζούρι μοχλιάζει εἰς τὸν τοῖχον καὶ ὅσον ἔβαλες λουλάκι, βάλε καὶ ἄλλο τόσον ψιμύθιον τοῦ τοῖχου καὶ τρίψον αὐτὰ καλῶς καὶ σνάξον αὐτὰ εἰς καυκίον καὶ πρῶτον πρόπλαθε βαθύ λινὸν καὶ ἄνοιγέ το με μαῦρον καὶ λαματίζε με τὸ λαζούρι λαματίζεται καὶ εἰς τὴν μαυροσούμπραν καὶ εἰς τὸ ὄξύ μαῦρο.

Εἰς τὸν τοῖχον ποῖται δουλεύονται.

§ 15. Τὸ ψιμύθιον τῆς εἰκόνας καὶ τὸ τζιγιάρι καὶ τὸ λαζούρι καὶ ἡ λάκκα καὶ τὸ ἀρσενίκι, τοῦτα ὅλα δὲν τὰ δουλεύουν εἰς τὸν τοῖχον. Τὴν πλάκα, τὸ πρασίνι, πρόσεχε νὰ μὴν προπλάσῃ ἀγνὸν πώποτε· μόνον κατασκεύαζε λευκὸν λάμα καὶ πρῶτον πρόπλαθε λινὸν καὶ ὕστερον ἐπάνω τοῦ λινοῦ πρόπλαθε τὸ λάμα καὶ ἄνοιγε καὶ ἰσκιωνέ το με τὸ ἴδιον πρασίνι, καὶ λαματίζε το μόνον με ἓνα λάμα καὶ εὐθὺς τὴν ψιμύθιαν λαματίζε αὐτὸ ἀγνὸν ἐπάνω εἰς τὸ κολόρι καὶ εἰς ἄλλες βαφές, καθὼς τὸ ἔχει καὶ ὁ Φράγκος· ὁμοίως καὶ τὲς ἄλλες βαφές λευκάς πρόπλαθε τες.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ κάμῃς στεφάνια σηκωτὰ εἰς τὸν τοῖχον.

§ 16. Ἐφοῦ σχεδιάσῃ τὸν ἄγιον, γύρισον τὸ στεφάνιον αὐτοῦ με διαβήτην· εἶτα παίρνοντας ὄψιν βάλε καὶ σήκωσε τὸ στεφάνιον· μόνον πρόσεχε νὰ μὴν πλακώσῃ τὰ μαλλία· εἶτα κόλλησον χρυσαφοχάρτια ἐπάνω εἰς ὅσον ἐσήκωσες, διὰ νὰ μὴν φαίνεται ὁ ἀσβέστης ὀλότεια, καὶ γύρισον δεύτερον με τὸν διαβήτην ἐπάνω εἰς τὰ χαρτία νὰ σημάδευσῃς τὸ στεφάνιον, καὶ τότε παίρνοντας τὸ ξύλον ὅπου ἔχεις σκαλισμένον βάλε με προσοχὴν τὸ γύρισμα τοῦ διαβήτου· καὶ βάνοντας τὸ πάτωμα κτύπα το με τὸ σκεπάρνι, διὰ νὰ τυπώνεται, καὶ οὕτω γύρισον αὐτὸ γύρωθεν τοῦ στεφανίου· εἶτα ἐβγάνοντας τὰ χαρτία ἴσασον τὴν ὄψιν ἀπὸ τριγύρου με τὸ μιστρί καὶ γύρισον αὐτὸ με ψιμύθιον καὶ με τὸ ὄξύ, καὶ ἄφες το νὰ στεγνώσῃ διὰ νὰ βάλῃς μάλαγμα με τὸ μουρδέντιον.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ βάλῃς λαζούρι εἰς τὸν τοῖχον.

§ 17. Ἐπαρε πίτουρα καὶ πλύνοντας τα στραγγισέ τα, τὸ δὲ νερὸν ἐκεῖνο βάλε το νὰ κατακαθίσῃ καὶ χύνοντας το, ἕως οὗ νὰ μείνῃ τὸ πηκτόν, καὶ βάλε το νὰ βράσῃ· μετὰ δὲ τὸ βράσιμον ἀνακατώνοντας με τὸ λαζούρι βάλε εἰς τοὺς κάμπους τοῦ τοῖχου. Πολλοὶ λέγουσιν, ὅτι τὸ νερὸν ὅπου πλύνουν τὰ πίτουρα χύνοντας το βαλλουν ἄλλο δεύτερον καὶ βράζει μετὰ πίτουρα ἐπὶ πολὺ τῆς ὥρας· εἶτα στραγγίζοντας το γίνεται φασὶ καλὴ κόλλα· οὗ δὲ εἰ θέλεις δοκίμασον αὐτήν· ὅμως βλέπε καλῶς, ὅταν βάνῃς λαζούρι, νὰ εἶναι ὁ τοῖχος πολλὰ ξηρός.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ ποιήσῃς μουρδέντιον διὰ νὰ χρυσώσῃς.

§ 18 Ἐπαρε σουλιγένι δράμια 30 καὶ ὄχραν ψιλὴν δράμια 3 καὶ ὄστρανθον¹ δράμια 3 καὶ τζιγιάρι δράμιον 1 καὶ ψιμύθιον δράμ. 1. Ταῦτα πάντα ξηρὰ τρίψον καλῶς εἰς μάρμαρον χωρὶς ἄλλο τίποτε· εἶτα συνάξας αὐτὰ ἐκ τοῦ μαρμάρου βάλε τα εἰς χαρτίον, καὶ ὅταν θέλῃς νὰ χρυσώσῃς, βάλε ἀπ' αὐτοῦ εἰς πινάκιον ὅσον νὰ σοῦ φθάσῃ εἰς τὸ νὰ κάμῃς τὴν ὑπηρεσίαν σου· ἢ ἂν θέλῃς βάλε μόνον σουλιγένι ξηροτριμμένον· εἶτα βράσον μπαζίρι, ἕως οὗ νὰ πήξῃ νὰ γένη ὡσαν μελί, καὶ ὅση εἶναι ἡ βαφὴ βάλε

1 Οὕτως ἐν τῇ κώδικι, παρὰ δὲ τῆ Διονυσίου "ὄστρανθον": ἴδε σ. 42, § 69.

καὶ ἄλλο τόσον μεζῆρι βρασμένον, καὶ ἀνακάτωσέ τα οὐ πολὺ μὲ ἕνα ἔζλον, ἢ μὲ τὸ δάκτυλόν σου, ἕως ὅπου νὰ ἐνωθῶν· καὶ τότε ἀλειψὼν τὰ στεφάνια τῶν ἁγίων εἰς τὸν τοῖχον καὶ χρύσωσον. Ὅμοίως καὶ εἴ τι ἄλλο βούλει νὰ χρυσοῦσης, ἢ πετζί ἢ γυαλί ἢ μάρμαρον, ἐντός ἢ ἐκτός, ἀλειψὼν αὐτὰ πρότερον μὲ τὸ μουρνέντιον, εἶτα χρύσωσον αὐτά. Ὅταν δὲ θέλῃς νὰ χρυσοῦσης πορὶ, πότισέ το λινέλι εἰς τὸν ἀέρα μίαν φορὰν, καὶ ἄφες αὐτὸ νὰ στεγνώσῃ ἡμέρας τρεῖς· εἶτα ἀλείψας αὐτὸ μὲ τὸ μουρνέντιον ἄφες το νὰ στεγνώσῃ καὶ χρύσωσον ἐπάνω εἰς αὐτό· καὶ εἰ μὲν εἶναι ἔξω, ποιήσον οὕτως· εἰ δὲ εἶναι μέσα, χρύσωσον μὲ κόλλαν. Ὅμοίως ποιεῖ καὶ εἰς σίδηρον καὶ εἰς χάλκωμα καὶ εἰς μόλυβδον· τὸ δὲ πανίον πότισον πρῶτον κόλλαν εἰς ὅσον τόπον μέλλει νὰ πέσῃ τὸ μάλαγμα, εἶτα ἀλειψὼν αὐτὸ μουρνέντιον καὶ χρύσωσον καὶ γίνεται καλὸν ὡς θέλεις· ὅμως βλέπε νὰ μὴν ἀνακατώσῃ πολὺ μουρνέντιον, ὅτι τὴν ἄλλην ἡμέραν πῆζει καὶ δὲν δουλεύεται.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ βάνῃς μάλαγμα εἰς τὸν τοῖχον, εἰς τὰ στεφάνια καὶ ὅπου θέλεις.

§ 19. Τελειώνοντας τὴν ἱστορίαν, ὦ μαθητά, ἄφες τὴν νὰ στεγνώσῃ καλά· ἔπειτα ποιήσον μουρνέντιον, ὅσον ἀπεικάζεις ὅπου νὰ σοῦ φθάνη διὰ τὴν ὑπηρεσίαν σου, καὶ ἀλειψὼν τὰ στεφάνια τῶν ἁγίων ποιήσον δὲ καὶ ἄστρα. Ὅμως βλέπε νὰ μὴν κάμῃς τὰ ἄστρα πρὶν νὰ βάλῃς τὸ λαζούρι, διότι ἂν τὰ βάλῃς ὑστερώτερα ἀπὸ τὸ λαζούρι, κατὰ τὴν ὥραν γίνονται· ὅμως ὑστερα πίπτουν. Ἀφοῦ λοιπὸν κάμῃς τὰ ἄστρα καὶ ἄλλο εἴ τι βούλεσαι, ἄφες νὰ ψυχιάσουν ὀλίγον· εἶτα δοκίμασον τοιοῦτοτρόπως· ἄγγισον τὸν δάκτυλόν σου, καὶ εἰ μὲν κολλᾷ καὶ σύρντάς τον ὀπίσω δὲν παίρνει μουρνέντιον (διότι ἐτζίπωσε), τότε κόψον τὸ μάλαγμα μὲ ὅλον τὸ χαρτίον μὲ ψαλίδιον εἰς ὅ τι κομμάτια σοῦ κάμνουν χρεια, καὶ οὕτω σηκώνοντας τὸ μάλαγμα μὲ ὅλον τὸ χαρτίον βάνε το εἰς τὸν τόπον ὅπου κάμνει χρεια μὲ προσοχὴν, διὰ νὰ μὴ στραβῶνῃ, καὶ πατώντας μὲ τὰ δάκτυλά σου τὸ χαρτίον μὲ ἐπιτηδεύειν ἐλαφρά, διὰ νὰ κολλήσῃ τὸ μάλαγμα, ἔβγαλε ὀπίσω τὸ χαρτίον καὶ καθάριζε το μὲ τὸ λαγοπόδι· καὶ εἰ μὲν ἔχει καμμίαν τρύπαν, ἔπαρνε μὲ τὸ λαγοπόδι, καὶ βάνοντας ἐπάνω κολλᾷ καὶ γίνεται καλόν. Οὕτω χρύσωσον καὶ ἄλλον εἴ τι θέλεις, ἢ ἄστρα ἢ χρυσοκονδύλιον· ὅταν σύρνης μὲ τὸ μουρνέντιον εἰς τὸν τοῖχον τὲς χρυσοκονδύλιες, βάνοντας ὀλίγον νέφτι σύρνει καὶ τοιοῦτοτρόπως λαμβάνει τέλος ἡ ἱστορία.

Ἡμεῖς μὲν τὸ κατὰ δύναμιν διαφόρους ἐγράψαμέν σοι ἐρμηγείας· σὺ δὲ, ὦ φιλόπονε, ἔκλεξον ὅποιαν θέλεις.

Ἐπίλογος πρὸς τὸν φιλόπονον μαθητήν.

§ 20. Γίνωσκε, ὦ φιλομαθὴς μαθητά, πῶς ἀνίσως θέλεις ἐπιχειρησθῆς αὐτὴν τὴν τέχνην, πρῶτον πρέπει νὰ ἐρευνήσῃς ἀκριβῶς εἰς τὸ νὰ εὕρῃς ἐμπειρον διδάσκαλον εἰς αὐτὴν· εἰ δὲ καὶ δὲν ἐπιτύχῃς, πρέπει εἶναι εὐρίσκοντας ἀρχέτυπα αὐτῆς τῆς τέχνης νὰ κοπιήσῃς ἱκανὸν καιρὸν σχεδιάζοντας μὲ τὰ μέτρα, ὅπου ἐρμηνεύσαμεν σοι, διὰ νὰ μάθῃς τὰ σχήματα καλωτάτα· ἔπειτα νὰ υπάγῃς εἰς παλαιὰς ὑπὸ τοῦ Πανσελήνου ἐκκλησίας ἱστορισμένας, διὰ νὰ ἐβγάλῃς ἀνθίστολα, καθὼς σοῦ ἐρμηνεύσαμεν· πάλιν νὰ μὴν κάμῃς τὸ ἔργον σου ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν ἀνεπιμελῶς καὶ ἀνευλαβῶς, ἀλλὰ μετ' εὐλαβείας καὶ φόβου Θεοῦ, ὡς ἱερὸν καὶ θεῖον ἔργον. Πρόσσχες οὖν, ἀφ' οὗ ἐββάλῃς τὸ ἀνθίστολον κἂν τε ἀπὸ τοῖχον κἂν τε ἀπὸ εἰκόνας, νὰ πλύνῃς καλῶς τὸ ἀρχέτυπον μὲ καθαρὸν σφογγάριον, διὰ νὰ καθαρῇς τὴν μαυράδα ὅλην· διότι, ἂν δὲν τὸ πλύνῃς, παρευθὺς ἀπομένει ἡ μαυράδα ἐπάνω καὶ ὑστερον πλέον δὲν καθαρίζεται, καὶ οὕτω θέλεις ὑποπέσει εἰς τὸ τῆς ἀνευλαβείας καὶ ἀτιμίας ἐγκλημα καὶ ὡς παρορῶν ἐν ἀφοβίᾳ καὶ καταφρονῶν τὰς θείας (εἰκόνας) ἀπολογηθῆσῃ· ἐπειδὴ, ὡσπερ κατὰ τὸν μέγαν Βασίλειον ἡ τιμὴ

τῆς εἰκόνος πρὸς τὸ πρωτότυπον διαβαίνει, οὕτω καὶ τὸ ἐναντίον. Ταύτην δὲ τὴν μι-
κράν μου καὶ ταπεινὴν νοθεύσαν καὶ παραγγελίαν, ὡ φιλότις, ἐν ἀγάπῃ ἐνθέψ καὶ εἰ-
λικρινεῖ φιλαδελφία ποιούμενος, φοβούμενος τὸ κρίμα, διότι καὶ ἐγὼ ἡῦρα εἰς πολλοὺς
τόπους, ὅπου τινὲς τῶν ζωγράφων εἶχαν ἐκβαλμένα ἀντίβολα, οἵτινες, οὐκ οἶδ' ὅπως
εἴτε ἀμαθίᾳ εἴτε ἀνευλαβείᾳ καὶ ἀφοβίᾳ κρίματος φερόμενοι, δὲν ἐπλυναν παρευθὺς τὰς
εἰκόνας, ἀμὴ τὰς ἄφῃσαν οὕτω μαυρισμένας τὰς ὁποίας παντοστροφῶς ἠθέλησαν νὰ τὰς
πλύνω καὶ νὰ τὰς καθάρω καὶ δὲν ἐδυνήθην. Εἰ δὲ καὶ ἡ εἰκὼν, ὅπου θέλεις νὰ ἐκ-
βάλῃς ἀντίβολον, τύχη καὶ εἶναι παλαιὰ καὶ δὲν φαίνονται αἱ κονδουλῖαι, ἢ εἶναι ὁ γύ-
ψος σεσαπρωμένος καὶ φοβέσαι νὰ τὴν πλύνῃς, διὰ νὰ μὴν χαλάσῃ ποιήσον οὕτω
πρῶτον μπάλῃσον αὐτὴν, εἶτα βερνίκιασον καὶ οὕτως ἐκβάλε τὸ ἀντίβολον καὶ μετὰ
ταῦτα πλύνον αὐτὴν καλῶς καὶ ἐπιμελῶς κατὰ τὴν προγραφείσαν σοι ἐρμηνείαν. Ἰδοὺ
ταῦτα πλύνον αὐτὴν καλῶς καὶ ἐπιμελῶς ἐρμήνευσά σοι καὶ φιλαλήθως· σὺ δὲ, ὡ ἀγα-
τοῖνον σὺν Θεῷ τὰ ὅσα ἐδυνήθην ἀφθόνως ἐρμήνευσά σοι καὶ φιλαλήθως· σὺ δὲ, ὡ ἀγα-
πητέ, πρόσχεε καλῶς μὴ φειδόμενος κόπου πόνου τε καὶ ἰδρωτός, ἀλλὰ μετ' ὅσης
πλειστής ἐπιμελείας, πόθου δὲ καὶ προθυμίας νὰ ἐκπαιδευθῇς καὶ νὰ μάθῃς αὐτὴν τὴν
τέχνην ἐντελέστατα· διότι αὐτὸ τὸ ἔργον εἶναι θεῖον, ἢ καὶ μᾶλλον εἰπεῖν θεοπαράδοτον.
Καὶ τοῦτο εἶναι πασιδηλον καὶ ἀπὸ ἄλλα πολλά, ἐξαιρέτως δὲ ἀπὸ τὴν ἀχειροποίητον
καὶ σεβασμίαν εἰκόνα, ὅπου αὐτὸς ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκμάξας τὸ πανά-
γιον αὐτοῦ πρόσωπον ἀπέστειλε πρὸς τὸν ἐν Ἐδέσση Αὐγάρων τὸ ἐν τῷ ἁγίῳ μανθῆ-
λίῳ θεῖον αὐτοῦ ἐκτύπωμα· ἀλλ' ὅτι καὶ τῇ ὑπεράγῳ μητρὶ αὐτοῦ τοῦ Κυρίου τὸ
τοιούτου καλὸν εὐλαβὲς καὶ πάντιμον ἔργον εὐαπόδεκτον καὶ ἀρεστὸν ἐφάνη, γνωστὸν
ἐστὶ τοῖς πᾶσιν, ὅτε ἐπηρχήθη καὶ εὐλόγησε τὸν πανεύφημον ἀπόστολον καὶ εὐαγγε-
λιστὴν Λουκᾶν διὰ τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην, εἰπούσα τὸ "Ἡ χάρις τοῦ ἐξ ἐμοῦ τεχθέντος
δι' ἐμοῦ μετ' αὐτῶν". Οὐ μὴν δὲ ἀλλ' ἔτι καὶ ἀπὸ τὰ ἄπειρα θαύματα, ὅπου ἐτέλεσαν
καὶ ἐκτελοῦν καὶ αἱ δεσποτικαὶ καὶ θεομητορικαὶ σεβάσματα εἰκόνας καὶ τῶν λοιπῶν
ἀγίων πάντων, ἀποδείκνυται ὅτι τοῦτο τὸ ἔργον τῆς ζωγραφικῆς τέχνης εὐπρόσδεκτον
θεάρεστον καὶ τίμιον εἶναι. Διὰ τοῦτο λοιπόν, ὅσοι εὐλαβῶς ἐπιμελῶς τε καὶ ἐπιπόνως
τοῦτο ἐργάζονται, χάριν καὶ εὐλογίαν θεοῦ λαμβάνουσιν· ὅσοι δὲ φιλορηματίας χᾶ-
ριν πλεονεκτοῦντες ἀνευλαβῶς καὶ ἀνεπιμελῶς τοῦτο ἐπιχειροῦνται, προσεχέτωςαν κα-
λῶς καὶ πρὸ τοῦ τέλους μεταμεληθήτωσαν, ἐνθυμούμενοι καὶ φοβούμενοι τὴν τοῦ φι-
λαργυρία περιπεσόντος καὶ ὁμοτρόπου αὐτοῖς Ἰούδα ἐν τῷ τῆς γεέννης πυρὶ τιμωρίαν·
ἢς βυσθεῖμεν πάντες οἱ εὐσεβεῖς ταῖς πρεσβείαις τῆς ὑπερενδόξου Θεοτόκου, τοῦ ἁγίου
ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Ἀμήν.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

καὶ περὶ σχημάτων καὶ ἐπιγραμμάτων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ ἐκ πολλῶν
παλαιῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν ἱστορισμένων συλλεγεθεῖσα.

§ 1. "Όταν, ὦ φίλτης, βουληθῆς νὰ ἱστορίσῃς ἐκκλησίαν ἐπάνω εἰς τὴν τούρλαν τοῦ κουμπέ, πρῶτον ποιήσον κύκλον καὶ ἱστορίσον ἔσωθεν αὐτοῦ τὸν Χριστὸν μετὰ Εὐ-αγγελίου ἐπὶ στήθους, γράφων καὶ ἐπιγραφὴν $\overline{\text{IC}} \overline{\text{XC}}$ ὁ Παντοκράτωρ γύρωθεν δὲ γρά-φε οὕτως: "Ἐξ οὐρανοῦ ἐπίβλεψον, ὁ Κύριος· ἴδε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν οἰκουμέ-νην". Ἄλλο: "Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε καὶ ἐπίσκεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην καὶ κατάρτισαι αὐτήν, ἣν ἐφότευσεν ἡ δεξιὰ σου". Εἰς τὸν γύρον δὲ ἱστορίσον τὴν Παναγίαν, γράφων ἐπιγραφὴν ταιαύτην: $\overline{\text{MH}} \overline{\text{P}} \overline{\text{Θ}} \overline{\text{Υ}}$. Εἶτα τὸν τίμιον Πρόδρομον, ἐπιγράφων οὕτως: "Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος". Ἐπειτα ἑννέα τάγματα, Ἄγγέλους, Ἀρχαγγέλους, Δυνάμεις, Ἐξουσίας, Ἀρχάς, Κυριότητας, Θρόνους, Ἐξαπτέρυγα καὶ Πολυόμματα κρά-ζοντα καὶ λέγοντα: "Ἄγιος, Ἄγιος, Ἄγιος Κύριος Σαβαώθ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ ὢν καὶ διαμένων". Καὶ κατωτέρω γύρωθεν τοὺς προφήτας κρα-τοῦντας ἐν χερσὶ χάρτας ἀνοικτοὺς γεγραμμένους καὶ λέγοντας: ὁ προφήτης Ὡσηε γέ-ρων στρογγυλογένης λέγων, "Ποῦ σου, Θάνατε, τὸ κέντρον; ποῦ σου, Ἄδη, τὸ νίκος"; Ὁ προφήτης Ἰωήλ, μαυροδιχαλογένης, μαδαροπώγωνος, λέγει: "Ἐξεγειρέσθω καὶ ἀναβαινέτω πάντα τὰ ἔθνη εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Ἰωσαφάτ". Ὁ προφήτης Ἀμώς, γέρων στρογγυλογένης, λέγει: "Οὐαὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἡμέραν Κυρίου, καὶ αὕτη ἐστὶ σκότος καὶ οὐ φῶς". Ὁ προφήτης Ἀβδιού, μιξοπόλιος, λέγει: "Ὁν τρόπον ἐποίησας, οὕτως ἔσται σοι· τὸ ἀνταπόδομά σου ἀνταποδοθήσεται σοὶ εἰς κεφαλὴν σου". Ὁ προφήτης Ἰωνᾶς, γέρων φαλακρός, στρογγυλογένης, λέγει: "Ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς κύριον τὸν Θεόν μου καὶ εἰσήκουσέ μου ἐκ κοιτίας Ἄδου". Ὁ προφήτης Μιχαίας, νέος μουστακίζων, λέγει: "Καὶ στήσεται καὶ ὄψεται καὶ ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἰσχύϊ Κύριος". Ὁ προφήτης Ναούμ, γέρων κοντογέννης, λέγει: "Ἀπὸ προσώπου Κυρίου τίς ὑπο-στήσεται καὶ τίς ἀντιστήσεται ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ"; Ὁ προφήτης Ἀββακούμ, νέος ἀγένειος, λέγει: "Περιέβαλεν ἀμελής ἐξ ἀδικίας μετὰ δυνάμεώς σου τοὺς ἀρχηγούς τῶν ἀμαρτωλῶν". Ὁ προφήτης Σοφορίας, γέρων κοντογέννης, λέγει: "Φωνὴ ἡμέρας Κυρίου πικρὰ καὶ σκληρὰ· λέλειται οὖν αὕτη ἡμέρα σάλπιγγος".

Ὁ προφήτης Ἀγγαῖος, μισοπόλιος διχαλογένης, λέγει: "Ἐγὼ στήσω τὸν οὐρανόν, τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν καὶ καταστρέψω θρόνους βασιλείων".

Ὁ προφήτης Ζαχαρίας, νέος ἀγένειος, λέγει: "Ζῆ Κύριος ὁ Θεός μου καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· οὐκ ἔσται φῶς καὶ ὄψεσθε τὴν ζωὴν ὤμων κρεμαμένην ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὤμων".

Ὁ προφήτης Μαλαχίας, νέος ἀγένειος, λέγει: "Ἰδοὺ ἡ ἡμέρα Κυρίου ἔρχεται ὡς κλίβανος, καὶ φλέξει αὐτούς, καὶ ἔσονται ἀλλογενεῖς πάντες οἱ ποιοῦντες τὴν ἀνομίαν".

Ὁ προφήτης καὶ μεγαλοφωνότατος Ἡσαΐας ἐσκιασμένος, γέρον μακρογένης λέγων "Θεοῦ σωτηρίας κυρίου ἔπαροις· ἰδοὺ ἡ ἡμέρα Κυρίου ἔρχεται ἀνιάτος θυμοῦ καὶ ὀργῆς θεῖναι τὴν οἰκουμένην ἐν κρίσει".

Ὁ προφήτης Δαβὶδ, γέρον στρογγυλογένης, λέγει: "Ὁ· ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε· πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας".

Ὁ προφήτης Γεδεὼν ὅμοιος τοῦ προφήτου Ἡσαΐου.

Ὁ προφήτης καὶ βασιλεὺς Σολομῶν νέος ἀγένειος λέγων "Στόμα δικαίου ἀποσταζει σοφίαν, χεῖρ δὲ ἀνδρῶν ἐπίστανται χάριτας".

Ὁ προφήτης Δανιὴλ, νέος ἀγένειος, λέγει: "Ἐγὼ Δανιὴλ ἐθεώρου, ἕως οὗ ἐτέθησαν θρόνοι εἰς κρίσιν καὶ ὁ παλιὸς ἡμερῶν ἐκάθισεν".

Ὁ προφήτης Ἰερεμίας, γέρον κοντογένης οὐ πολλά, λέγων "Ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με λέγων· Πρὸ τοῦ με πλάσαι σε ἐκ κοιλίας μητρὸς σου ἐπίσταμαι σε, καὶ πρὸ τοῦ σε ἐξελεῖν ἐκ μητρὸς ἡγίακά σε".

Ὁ προφήτης Ἰεζεκιὴλ, γέρον ὀξυγένης λέγων "Τὰδε λέγει Κύριος τῇ γῇ τοῦ Ἰσραὴλ· πέρας ἦκει".

Ὁ προφήτης Ἡλίας, γέρον ἀσπρογένης, ὅμοιος τοῦ προφήτου Ἰερεμίας, λέγει: "Εὐλογητός ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων".

Ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος, φαλακρός, βαυρολογένης, λέγει: "Ζῆ Κύριος καὶ ζῆ ἡ ψυχὴ μου· εἰ ἐγκαταλείψω σε".

Οἱ τέσσαρες Εὐαγγελισταί. Ματθαῖος ὁ εὐαγγελιστὴς ὅμοιος ἀνθρώπῳ γράφει "Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαβὶδ, υἱοῦ Ἀβραάμ".

Μάρκος ὁ Εὐαγγελιστὴς ὅμοιος λέοντι γράφων οὕτως "Ἀρχὴ τοῦ Εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὡς γέγραπται ἐν τοῖς προφήταις· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου".

Λουκᾶς ὁ Εὐαγγελιστὴς ὅμοιος μῦσχω γράφων οὕτως "Ἐπειδὴ περ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διῆγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων".

Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστὴς ὅμοιος ἀστῆ γράφων οὕτως "Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος".

Γύρωθεν σταυροειδῶς εἰς τὴς καμάραις τὸ ἅγιον Μανθῆλιον, τὸ ἅγιον Κεράμιον, τὸν Ἐμμανουὴλ καὶ τὸν Χριστὸν μέσα εἰς κλῆμα λέγοντα οὕτως εἰς χάριτῃν ἀνοικτόν· "Ἐγὼ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα ὁ μένων ἐν ἐμοὶ καὶ ἐν αὐτῷ".

Καὶ εἰς τοὺς κλάδους τοῦ κλήματος οἱ ο' ἀπόστολοι, οἱ ὅποιοι εἶναι αὐτοί· Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος, υἱὸς Ἰωσήφ τοῦ Μνήστορος, ὅστις ἐγένετο πρῶτος ἐπίσκοπος Ἱερουσολύμων ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ.

β'. Βαρνάβας ὁ καὶ Ἰωσήφ, γράψας τὸ κατὰ Ματθαῖον ἅγιον Εὐαγγέλιον, ὅς ἐν Ῥώμῃ κηρύττει μετὰ Παύλου ἐγένετο Μεδιολάνων ἐπίσκοπος, λιθοβοληθεὶς εἰς Κύπρον. Μισοπόλιος.

γ'. Μάρκος ὁ Εὐαγγελιστὴς, μαθητὴς γενόμενος τοῦ ἀποστόλου Πέτρου· συνέγραψε δὲ ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον τυραννισθεὶς καὶ καυθεὶς τελειοῦται εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν.

δ'. Λουκᾶς ὁ Εὐαγγελιστὴς καὶ ἰατρός, συγγραψάμενος τὸ ἴδιον Εὐαγγέλιον, ἐρμηνεύοντας ὁ μακάριος Παῦλος, ἐτι δὲ καὶ τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, καὶ πρῶτος ζω-

γραφήσας τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου· εἰς τὰς Θῆβας τῆς Βοιωτίας τελειώσται ἐν εἰρήνῃ, γενόμενος ὀγδοήκοντα χρόνων.

ε'. Θαδδαῖος, ὅστις ἐκόμισε τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Χριστοῦ ἐν Ἐδέσση πρὸς τὸν Αὐγαρον καὶ βαπτίσας αὐτόν, νέος ἀγένειος· ἐτελειώθη ἐν εἰρήνῃ.

ς'. Φίλιππος, εἰς τῶν ἑπτὰ διακόνων, ὁ καὶ τὸν εὐνοῦχον βαπτίσας· ἐγένετο ἐπίσκοπος ἐν Τράλλεσι τῆς Ἀσίας· νέος μαυροκοντογένης· ἐτελειώθη ἐκεῖ μὲ τὰς τέσσαράς του θυγατέρας.

ζ'. Στέφανος ὁ πρωτομάρτυς καὶ ἀρχιδιάκονος, εἰς τῶν ἑπτὰ καὶ τῶν ἑβδομήκοντα· νέος ἀγένειος.

η'. Πρόχορος, εἰς τῶν ἑπτὰ καὶ τῶν ἑβδομήκοντα, ἐγένετο ἐπίσκοπος Νικομηδείας· μισοπόλιος, διχαλογένης.

θ'. Νικάνωρ, εἰς τῶν ἑπτὰ καὶ τῶν ἑβδομήκοντα κατὰ τὴν ἡμέραν ἀπέθανε.

ί'. Παρμενάς, εἰς τῶν ἑβδομήκοντα.

ια'. Σίμων, ὃς ἐγένετο ἐπίσκοπος Βόστρων τῆς Ἀρμενίας· ἐτελειώθη ἐν πυρί· νέος ἀγένειος.

ιβ'. Τίτος, ἐγένετο ἐπίσκοπος ἐν Κρήτῃ· νέος ἀγένειος.

ιγ'. Σιλουανός σὺν Παύλῳ διακόνων γέγονεν ἐπίσκοπος Θεσσαλονίκης· φαλακρός, κοντογένης.

ιδ'. Κρίσπος, ὃν ὁ Παῦλος μέμνηται, δεύτερος ἐπίσκοπος Χαλκηδόνος, γέρων στρογγυλογένης.

ιε'. Ἐπαινετός ἐπίσκοπος Καρθαγένης, νέος, τὸ γένειον χωρίζων εἰς τρία.

ισ'. Ἀνθρόνικος ἐπίσκοπος, νέος σπανός, κοντογένης.

ις'. Ἀμπλίας ἐπίσκοπος Ἐδέσσης, γέρων.

ιη'. Οὐρβανός ἐπίσκοπος Μακεδονίας, νέος.

ιθ'. Στάχος ἐπίσκοπος Βυζαντίου, νέος, ὅμοιος τοῦ ἁγίου Βασιλείου.

κ'. Συμεὼν ὁ ἀδελφός τοῦ Κυρίου, ὅστις ἐγένετο δεύτερος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων, ζῆσας ἔπει καὶ, σταυρωθεὶς ὑπὸ Τραϊανοῦ βασιλέως.

κα'. Λουκιανός ἐπίσκοπος Λαοδικείας τῆς Συρίας, νέος ἀγένειος.

κβ'. Ἀπελλῆς ἐπίσκοπος Σμόρνης, γέρων κοντογένης.

κγ'. Ἀριστόβουλος ἐπίσκοπος Βρεττανίας, γέρων.

κδ'. Ῥοδίων ἐπίσκοπος Πατρῶν, γέρων.

κε'. Ἀγαθος· προφητικῆς χάριτος ἤξιώθη· γέρων.

κς'. Ῥούφος ἐπίσκοπος Θηβῶν, μισοπόλιος, κοντογένης.

κζ'. Ἀσύγκριτος ἐπίσκοπος Ἰγκανίας, γέρων στρογγυλογένης.

κη'. Φλέγων ἐπίσκοπος Παρθῶν, νέος ἀγένειος.

κθ'. Ἐρμῆς ἐπίσκοπος Δαλματίας, γέρων πολιός.

λ'. Γαῖος, μετὰ τὸν Τιμόθεον ἐπίσκοπος, γέρων.

λα'. Ζήνων μετὰ Πέτρον τὸν ἀπόστολον γέγονεν ἐπίσκοπος ἐν Σινώπῃ, γέρων.

λβ'. Ῥοδίων, νέος· Ὀλυμπᾶς, γέρων. Οὗτοι σὺν τῷ Πέτρῳ τὰς κεφαλὰς ἀπετμήθησαν ὑπὸ Νέρωνος.

λγ'. Φαῦστος ἐπίσκοπος Ταρσοῦ, γέρων κοντογένης.

λδ'. Σωσίπατρος ἐπίσκοπος Ἰκονίου, στρογγυλογένης, νέος.

λε'. Τερέντιος ὁ τὴν πρὸς Ῥωμαίους γράψας ἐπιστολὴν, νέος ἀγένειος.

λς'. Ἐραστος οἰκονομῶν ἐν Ἱεροσολύμοις, εἶτα ἐπίσκοπος Παναέδος.

λζ'. Κούαρτος ἐπίσκοπος Βηρυτοῦ, γέρων.

λη'. Ἀπολλῶς ἐπίσκοπος Καισαρείας, γέρων.

λθ'. Σωσθένης ἐπίσκοπος Κολοφωνίας, νέος στρογγυλογένης.

μ'. Ἐπαφρόδιτος ἐπίσκοπος Ἀντιόχειας, νέος ἀγένειος.

μά'. Κάισαρ ἐπίσκοπος Δυρραχίου, νέος.

- μβ'. 'Ιάσων, γέρον ὀξυγένης.
 μγ'. Σωσίπατρος, γέρον ὀξυγένης.
 μδ'. Μάρκος ἀνεψιὸς Βαρνάβα, ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιάδος, νέος.
 με'. 'Ιωσῆς καὶ Βαρσαβᾶς, ὃς ἐπεκλήθη 'Ιουστὸς, ἐπίσκοπος Ἐλευθερουπόλεως, ὁ σταθεὶς σὺν τῷ Ματθίᾳ εἰς τὸν κλῆρον γέρον.
 μς'. Κλήμης, περὶ οὗ ὁ Παῦλος λέγει " μετὰ Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν ἀνεργῶν μου", ὃς καὶ πρῶτος τῶν Ἑλλήνων ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν γέγονεν ἐπίσκοπος Ἀνδριάκης γέρον.
 μζ'. Ὀνησιφόρος ἐπίσκοπος Κορωνίας, γέρον.
 μη'. Τυχικός ἐπίσκοπος Χαλκηδόνος, νέος.
 μθ'. Κάρπος ἐπίσκοπος Βερροίας τῆς Θράκης, γέρον.
 ν'. Εὐδοξὸς, ὃς μετὰ Πέτρον τὸν ἀπόστολον ἐπίσκοπος γέγονεν Ἀντιοχείας, νέος.
 να'. Ἀρίσταρχος ἐπίσκοπος Ἀπαμείας τῆς Συρίας.
 νβ'. Ἀγαθικός ἐπίσκοπος Ἀτταλείας, γέρον.
 νγ'. Μάρκος ὁ καὶ 'Ιωάννης καλούμενος ἐν ταῖς Πράξεσι, μισοπόλιος.
 νδ'. Ζηναῖος ὁ νομικός, ἐπίσκοπος Βολβοῦ, μισοπόλιος.
 νε'. Ἀρχιππος Κολασσαέων ἐπίσκοπος, γέρον.
 νς'. Ἀρίσταρχος νέος, ὁποῦ ὡς νέος εἶναι σιμογένης.
 νζ'. Ρούφος, νέος σιμογένης. Οὗτοι οἱ τρεῖς ἐν ταῖς δυοῖς μνήμαις τῶν ἀποστόλων κακοπαθήσαντες ἐν Ῥώμῃ τὰς κεφαλὰς ἀπετηρήθησαν ὑπὸ Νέρωνος.
 νη'. Ἰερόθεος ἐπίσκοπος, γέρον μισοπόλιος.
 νθ'. Τιμόθεος ἐπίσκοπος Ἐφέσου, νέος σιμογένης.
 ξ'. Φουρτουναῖος ἐπίσκοπος γέρον.
 ξα'. Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου λίθος ἀνηρέθη παρὰ Ἰουδαίους ἐν τῇ Ἀφρική.
 ξβ'. Ἰούδας ὁ ἀπόστολος καὶ ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου.
 ξγ'. Ἀνανίας ἐπίσκοπος Δαμασκού, ὅστις ἐβάπτισεν τὸν ἀπόστολον Παῦλον.
 ξδ'. Ὀνήσιμος ἐπίσκοπος, μισοπόλιος περὶ αὐτοῦ λέγει ὁ Παῦλος " πρὸ ἐμοῦ γεγονάσιν ἐν Χριστῷ".
 ξε'. Ματθίας ὁ ἀνακληρώσας τὸν ἀριθμὸν τῶν δώδεκα ἀποστόλων, γέρον κοντογένης.
 ξς'. Κλεόπας ἀνεψιὸς τοῦ Κυρίου, γαμβρὸς Ἰωσήφ, ἐπίσκοπος γενόμενος Ἱεροσολύμων γέρον.

Ποιοὶ τῶν ἀποστόλων ἦσαν ἀλτεῖς.

Πέτρος καὶ Ἀνδρέας οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰωάν. Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου. Ἰάκωβος καὶ Ἰούδας οἱ υἱοὶ τοῦ Ἀλφαίου.

Ποίου τέλους ἔτυχον οἱ δώδεκα Ἀπόστολοι.

Πέτρος σταυρούμενος κατὰ κεφαλῆς ὑπὸ Νέρωνος ἐν Ῥώμῃ δέχεται τὸ τέλος.
 Παῦλος ὁ ἀπόστολος ἐρχόμενος καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ῥώμην ἀποκεφαλίζεται διὰ ξίφους.
 Ἰωάννης ὁ Θεολόγος ἐν τῇ πόλει Ἐφέσῳ καλυπτόμενος ὑπὸ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, γέρον ὑπάρχων τὴν ἡλικίαν ἐτῶν ρε' καὶ . . .
 Ἀνδρέας ὁ ἀπόστολος σταυρωθεὶς ὑπὸ Αἰγυπτῶν εἰς τὴν Ἀγαθὴν ὑποκάτω εἰς μίαν ἐλαίαν.
 Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου υἱὸς θανατώνεται διὰ ξίφους ὑπὸ τὸν Ἡρώδη τὸν Ἀγρίππαν ἐν Ἰουδαίᾳ.
 Φίλιππος ὁ ἀπὸ Βηθσαιᾶ σταυρωθεὶς ἀπὸ τοῦ Ἑλλήνας κατακέφαλα εἰς ἓνα δένδρον μετὰ Μαρίας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ εἰς Ἱεράπολιν.

Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος εἰς τὴν Ἰνδιαν εἰς ἓνα ὄρος τρυπάται με λόγχης ὑπὸ πέντε στρατιωτῶν.

Βαρθολομαῖος σταυρωθεὶς εἰς τὴν Ἀρβανόπολιν ὑπὸ τῶν ἀπίστων δέχεται τὸ τέλος.

Ματθαῖος ὁ Εὐαγγελιστὴς τελειώνεται διὰ πυρὸς ὑπὸ τῶν ἀπίστων εἰς τὴν Ἱερὰπολιν.

Ἰάκωβος Ἀλφαίου καὶ ἀδελφὸς Ματθαίου κρεμασθεὶς εἰς σταυρὸν ἀπὸ τοὺς ἀπίστους τελειοῦται.

Σίμων ὁ ἀπὸ τῆς Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὁ καὶ Ναθαναὴλ ὀνομαζόμενος, σταυρωθεὶς εἰς Βρεττανίαν ὑπὸ τῶν ἀπίστων θάπτεται ἐκεῖ.

Μάρκος ὁ Εὐαγγελιστὴς εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καυθεὶς ἐμαρτύρησεν εἰς αὐτὴν.

Λουκᾶς ὁ Εὐαγγελιστὴς ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ ἐν ταῖς Θήβαις τῆς Βοιωτίας.

Ἐποκατώθεν ἐν ταῖς καμάραις σταυρωθεὶς τοὺς προφήτας, ὅπου προφητεύον διὰ τὰς ἐορτάς. Εἶτα τὰςδε πάσας τὰς ἐορτάς· εἰς μὲν τὴν δεξιάν ἢ ἀγία Μεταμόρφωσις, εἰς δὲ τὴν ἀριστεράν ἢ ἀγία Ἀνάστασις. Ἐνθὺν τοῦ βήματος ἄνω εἰς τὴν καμάραν ἢ ὑψηλότερα τῶν οὐρανῶν, ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ προσβείαν ποιοῦντες. Εἰς δὲ τὸ δυτικὸν μέρος ἄνωθεν τῆς πόλεως ἢ Σταύρωσις· ὁ ἐκατόνταρχος λέγων· "Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος". Ὁ ἐκ δεξιῶν ληστής Θεοδῶς λέγων· "Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου". Ὁ ἐξ εὐωνόμων βλασφημῶν Δημᾶς ἦτον Γαλιλαῖος. Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ· ἡ Βρεφοκτονία τοῦ Ἡρώδου· ἡ Ὑπαπαντή, ἡ Βάπτισις τοῦ Χριστοῦ, ἡ Ἐγερσις τοῦ Λαζάρου, ἡ Βαϊοφόρος, ἡ Ψηλάφωσις τοῦ Θωμᾶ, ἡ Μεσοπεντηκοστή, ἡ Ἀνάληψις, ἡ Πεντηκοστή, τὰ θεῖα ἔργα καὶ θαύματα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ· ὁ Χριστὸς ἐκβάλλει τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας· ὁ Χριστὸς ἀνέστησεν τὴν θυγατέρα τοῦ ἀρχισυναγῶγου· ὁ Χριστὸς ἰατρῶει τοὺς δύο δαιμονιζομένους· ὁ Χριστὸς ἰάται τὸν ἐξηραμμένον ἔχοντα τὴν χεῖρα· ὁ Χριστὸς ἰάται τὸν δαιμονιῶντα κωφόν· ὁ Χριστὸς ἀνέστησεν τὸν υἱὸν τῆς χήρας· ὁ Χριστὸς διαλεγόμενος τῇ Σαμαρείτιδι· ὁ Χριστὸς ἰάται τὸν παραλυτὸν· ὁ Χριστὸς φωτίζει τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν· ὁ Χριστὸς ἰάται τοὺς ἐν ποικίλαις νόσοις· ὁ Χριστὸς ἀνορθοῖ τὴν συγκύπτουσαν· ὁ Χριστὸς φωτίζει τοὺς δύο τυφλοὺς· ὁ Χριστὸς θεραπεύει τὸν σεληνιζόμενον υἱόν· ὁ Χριστὸς εὐλογεῖ τοὺς ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας· ὁ Χριστὸς καθαρίζει τοὺς δέκα λεπρούς· ὁ Χριστὸς θεραπεύει τὸν ὕδρωπικόν· ὁ Χριστὸς ἐκβάλλει τῆς Μαρίας τὰ ἐπτὰ δαιμόνια· ὁ Χριστὸς ἰάται τὴν θυγατέρα τῆς Χαναναίας· ὁ Χριστὸς δίδωσι τὰ δίδραγμα τοῖς ζήτοσι τῶ Πέτρῳ· ὁ Χριστὸς θεραπεύει τὴν αἰμορροῦσαν· ὁ Χριστὸς πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου· ὁ Χριστὸς ἰάται τὸν παραλυτικόν· ὁ Χριστὸς καθαρίζει τὸν λεπρόν· ὁ Χριστὸς ἐπέτιμψε τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσῃ καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη· τὸ ἀνώγειον Ζαχαρίου.

Αἱ παραβολαὶ τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ.

Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου. — Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ. — Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων. — Ἡ παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ πτωχοῦ Λαζάρου. — Ἀνθρωπὸς τις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐξῆλθεν ἄμα πρῶτῳ μισθώσασθαι ἔργα·τας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ, συμφωνήσας δὲ ἔνθην ἡμέραν τὴν ἡμέραν. — Ἀνθρωπὸς τις ἐξῆλθε τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ σπεῖρειν αὐτὸν ὁ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ κατεπατήθη, ὁ δὲ ἐπὶ τὰς ἀκάνθας. — Ἀνθρωπὸς τις ἐποίησε δεῖπνον μέγαν καὶ ἐκάλεσε πολλοὺς καὶ ἀπέστειλε τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρῃ τοῦ δεῖπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· "Ἐρχεσθε, ὅτι ἤδη ἑτοιμὰ εἰσὶ". — Ἀνθρωπὸς τις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφόρτευσεν ἀμπελῶνα καὶ φραγμὸν περιέθηκε καὶ ὠρυξεν ἐν αὐτῷ ληγόν καὶ

1) Μετὰ τοῦτο ἐν τῷ χειρογράφῳ "καληραίου".

ὠκοδόμησε πύργον καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησε. — Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱερὴν καὶ ληστοῖς περιέπεσεν, οἳ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον ἀφέροντες αὐτὸν ἡμιθανῆ τογχνάνοντα. — Ἄνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφύργησεν ἡ χώρα καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων "Ποῦ συναίξω τοὺς καρπούς μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου"; Καὶ εἶπε "Τοῦτο ποιήσω καθελὼ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω". — Ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ εἰπεῖν τοῖς κλημένοις: Ἔρχεσθε.

Ἐκ τῶν Εὐαγγελίων τῶν Ἁγίων Παθῶν.

Ὁ μουσικὸς δεῖπνος. — Ὁ ἱερός νικητήρ. — Ἡ ὑπερφύς προσευχή. — Ἡ προδοσία. — Ὁ Χριστὸς κρινόμενος ὑπὸ Ἄννα καὶ Καϊάφα. — Ἡ κρίσις καὶ ἡ ἀπόνησις τοῦ Πιλάτου. — Τότε Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν ἰδὼν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ῥίψας τὰ ἀργύρια λέγει: "Ἡμαρτον παραδοῦς αἷμα ἄθλον": καὶ ἀπελθὼν ἀπήγγεστο. — Τὸ ἔνδυμα τῆς πορφύρας. — Ὁ ἐμπαγκμός. — Ὁ ἐμπυτοσμός. — Ὁ κολασιμὸς. — Ἡ μαστίγωσις. — Ἡ τοῦ Πέτρου α' καὶ β' καὶ γ' ἀρνήσις. — Ἐλκόμενος ὁ Κύριος ἐπὶ σταυροῦ. — Βάλλοντες τὸν σταυρὸν ἐπὶ τὸν Σίμωνα τὸν Κερθαῖον. — Ὁ διαμερισμὸς τῶν ἱματίων τοῦ Χριστοῦ· βάλλοντες κλήρον. — Ἡ ἀποκαθλίωσις. — Ὁ ἐπιτάφιος θρήνος. — Ὁ ἐνταφιασμός. — Ἡ εἰς τὸν τάφον φύλαξις τῆς κουστωδίας.

Τῶν μυροφόρων γυναικῶν τὰ ὀνόματα.

Μαρία ἡ ἀλειψασα τὸν Κύριον μύρον πρὸ τοῦ πάθους, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Λαζάρου, Ἡ πόρνη εἰς τὸν οἶκον οὐσα Σίμωνος τοῦ λεπροῦ. Αἱ δὲ ἄλλαι μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἐν τῷ τάφῳ ἀπελθοῦσαι μετὰ μύρων τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου εὐηγγελίσθησαν: Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, Μαρία Ἰακώβου τοῦ μικροῦ, Φωτεινὴ μήτηρ Ἰωσήφ, Σαλώμη μήτηρ τοῦ υἱοῦ Ζεβεδαίου, Σωσάννα γυνὴ Χουζᾶ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ. Μετὰ (τὴν) τριήμερον ἀνάστασιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸ Χαῖρε τῶν Μυροφόρων.

Τὰ ἔνδεκα Ἑωθινά.

- α'. Οἱ ἔνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος, οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν αὐτόν, οἱ δὲ ἐδίστασαν.
- β'. Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρεθὸν τὸν ἐσταυρωμένον; ἠγγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἐθηκαν αὐτόν.
- γ'. Ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἔνδεκα ἐφανέρωθη καὶ ὠνείδισε τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν, ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτόν ἐγγηγερμένον οὐκ ἐπίστευσαν.
- δ'. Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλ' ἠγγέρθη μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν ἐπι ὧν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ λέγων.
- ε'. Εἰς Ἐμμαοὺς κλῶν τὸν ἄρτον.
- ς'. Εἰρήνη ὑμῖν· τί τεταραγμένοι ἐστέ καὶ ἵνα τί ἀναβαίνετε; διαλογισμοὶ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;
- ζ'. Πέτρος καὶ Ἰωάννης δραμόντες εἰς τὸ μνημαῖον οὐχ εὑρόν τὸ σῶμα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.
- η'. Μαρία, μὴ μου ἄπτου· οὐπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα μου· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς . . .
- θ'. Λέγει τῷ Θωμᾶ· Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου καὶ μὴ γίνου ἀπιστος, ἀλλὰ πιστός.
- ι'. Βάλετε οὖν εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτηρον καὶ εὐρήσατε. Ἐβάλον

οὐν καὶ οὐκέτι αὐτὸ ἐλύσαι ἴχθυον ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων.
 ια'. Ἡ τρίτη ἐρώτησις τοῦ Πέτρου, τὸ Φιλεῖς με πλείον τούτων;

Ἐσω τοῦ βήματος ὑποκάτω τῆς Ὑψηλοτέρας ἢ Θεῖα Λειτουργία.
 Εἰς τὴν καμάρην γράφε'

"Ὁ Ζῶν ἄρτος εἰμὶ καὶ κόσμου φάος· ἐργεσθε, φωτίζεσθε καὶ τρέφεσθέ μοι".

Ἡ ἁγία μεταβολὴ τῶν ἀποστόλων· ὁ Χριστὸς λέγων· "Λίβετε, φάγετε, τοῦτό μου ἐστὶ τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλόμενον εἰς ἄφασιν ἁμαρτιῶν". — Ἡ ἁγία μετάληψις τῶν ἀποστόλων· ὁ Χριστὸς λέγων· "Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, τοῦτό ἐστὶ τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφασιν ἁμαρτιῶν". — Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου. — Ἡ κιβωτὸς φερομένη ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ λαοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Δαβὶδ τοῦ βασιλέως. — Εἰς τῆς προσκομιδῆς τὸν κουμπὲ ὁ Χριστὸς ὡς ἀρχιερεὺς ἐπὶ θρόνου καθήμενος. Γράφε οὕτως· "Ἄνω σε ἐν θρόνῳ καὶ κάτω ἐν τάφῳ". — Εἰς δὲ τὸν γῦρον τοῦ κουμπὲ οἱ ἀρχιερεῖς, οὓς βούλει, καὶ ὑποκάτω αὐτῶν ἢ ἀποκαθίλωσι, ἢ θυσία τοῦ Ἀβραάμ, ἢ θυσία τοῦ Ἀβελ ἢ θυσία τοῦ Κάιν, ἢ θυσία τοῦ Ἰεφθάε, οἱ ἅγιοι τρεῖς παῖδες ἐν τῇ καμίνῳ.

Εἰς δὲ τὸν ἄλλον κουμπὲ ἢ Πλατυτέρα καὶ τριγύρου βαστάζοντες αὐτὴν οἱ ἄγγελοι. Ὑποκάτωθεν δὲ αὐτῆς ἢ κλίμαξ τοῦ Ἰακώβ, ἢ ἁγία βάτος, ὁ προφήτης Δανιὴλ ἐν τῷ λίκῳ τῶν λεόντων· κάτωθεν οἱ διάκονοι, Στέφανος ὁ πρωτομάρτυς καὶ ἀρχιδιάκονος, ὅστις ἐλιθοβολήθη ὑπὸ Ἰουδαίων, νέος ἀγένειος· Ῥωμανὸς ὁ μελωδὸς, νέος ἀρχιγένης κρατῶν κοντάκι. Εὐπλος διάκονος, νέος ἀγένειος. Λαυρέντιος διάκονος, νέος ἀγένειος. Ρουφῖνος διάκονος, νέος. Παρμενᾶς νέος διάκονος ἐτῶν ἐπτὰ, ἀγένειος. Ἀειθαλᾶς νέος ἀγένειος μουστακίζων.

Οἱ ἅγιοι ἱεράρχαι εἰς τὸν γῦρον τῆς ἁγίας τραπέζης, τὰ τε εἶδη καὶ σχήματα καὶ τὰ ἐπιγράμματα ἐκαστοῦ αὐτῶν.

Ὁ ἅγιος Βασίλειος νέος, μακρὸς, ξηρὸς, μακράν ἔχων τὴν γενειάδα, πολὺς, μεσαῖος, εἰς τὰς τρίχας ἔχων τὰ ὀφρύδια καμαρωτά, λέγων ἐπὶ χάρτου· "Οὐδεὶς ἀξίος τῶν συνδεδεμένων ταῖς σαρκικαῖς ἐπιθυμίαις καὶ ἡθοναῖς προσέρχεσθαι ἢ προσεγγίζειν ἢ λειτουργεῖν σοι, βασιλεῦ τῆς δόξης". Ἔτερον· "Ψυχῆς τὸ κἄλλος ἀσφαλῶς φρουρητέον· ταύτην ἀπαιτῆσαι Θεὸς κριτῆς ὁ δίκαιος ἐκ βροτῶν γένους".

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, νέος σπανός, λέγει· "Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον, τὴν τροφήν τοῦ παντός κόσμου, τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν". Ὀσιακόν· "Τῶν πρὶν ἐκαστος εἶπερ ἐκαστῆ σφαλμάτων, σωθήσεται πᾶς· ἐγγυῶμαι γησίως".

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος γέρων πλατυγένης, φαλακρὸς, δασύς, σγουράς καὶ λευκὰς ἔχων τὰς τρίχας, ἔχων τὰ ὀφρύδια ἴσα λέγει· "Θεὸς ὁ ἅγιος ὁ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος, ὁ τρισαγίῳ φωνῇ ὑπὸ τῶν Σεραφίμ ἀνομινοῦμενος". Ὀσιακόν· "Ποιμὴν λογικῆς ἐγκαταστάς ἀγέλης ἀπλοῦς, ταπεινός, εὐμενής, πραὺς ἔσο· οὕτω γὰρ αὐτὴν πληθυνεῖς ἐν Κυρίῳ".

Ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας γέρων πλατυγένης φαλακρὸς λέγει· "Πάλιν καὶ πολλάκι σοὶ προσπίπτομεν καὶ σοῦ δεόμεθα, ἀγαθὲ καὶ φιλόανθρωπε· ἕνα Θεὸν σεβόμεθα εἰς τρία πρόσωπα ἐν μονάδι, μήδὲ τὰ πρόσωπα συγχέοντες, μήτε τὴν οὐσίαν διαχωρίζοντες".

Ὁ ἅγιος Κύριλλος φαλακρὸς, μισοπόλιος, βουρλογένης, εἰς δύο χωρισμένα τὰ γενεῖά του, λέγει· "Ἐξαιρέτως τῆς παναγίας ἀχράντου ὑπερειλογημένης ἐνδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου".

Ὁ ἅγιος Νικόλαος ὁ Μύρων τῆς Λυκίας γέρων φαλακρός, στρογγυλογένης, λέγων "Ὅστε γενέσθαι τοῖς μεταλαμβάνουσιν εἰς νῆψιν ψυχῆς καὶ ἄφρασιν ἁμαρτιῶν, εἰς κοινωνίαν τοῦ ἁγίου πνεύματος. Εἰς Θεὸς πατὴρ Λόγου ζῶντος, σοφίας ὕψεστως καὶ δυνάμει καὶ χαρακτῆρος ἐνιδίου".

Ὁ ἅγιος Σπυρίδων γέρων βουρλογένης, διγαλογένης, λέγων "Ἐτι προσφερόμεν σοι, Κύριε, τὴν λογικὴν ταύτην καὶ ἀναιμάκτον λατρείαν".

Ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος γέρων σγουροκέφαλος, μακρογένης, λέγων "Εὐχαριστοῦμέν σοι, βασιλεῦ ἀράτα, ὃ τῇ ἀμετρήτῳ σου δυνάμει τὰ πάντα δημιουργήσας".

Ὁ ἅγιος Πέτρος Ἀλεξανδρείας γέρων στρογγυλογένης, λέγων πρὸς τὸν Χριστὸν "Τίς σου τὸν χιτῶνα διείλε, Σῶτερ"; Ὁ Χριστὸς λέγει "Ἄρειος ὁ ἄφρων καὶ παγκάκιστος, Πέτρε".

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων, γέρων ἀσπρομακρυγένης, λέγει "Μετὰ τούτων καὶ ἡμεῖς τῶν μακαρίων δυνάμει βωῶμεν καὶ λέγομεν, δέσποτα φιλάνθρωπε".

Ὁ ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης γέρων σγουροκέφαλος, διγαλογένης, λέγων "Μεμνημένοι τοίνυν τῆς σωτηρίου ταύτης ἐντολῆς καὶ πάντων τῶν ὑπὲρ ἡμῶν γενομένων, τοῦ σταυροῦ, τοῦ τάφου, τῆς τριημέρου ἀναστάσεως".

Ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος, γέρων μακρογένης, λέγων "Κύριε παντοκράτορ, ὁ μόνος ἅγιος δεχόμενος θυσίαν αἰνέσεως παρὰ τῶν ἐπιζαλουμένων σε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ".

Ὁ ἅγιος Σίλβεστρος πάπας Ῥώμης, γέρων μακρογένης, λέγει "Σοὶ παρακαταθήμεθα τὴν ζωὴν ἡμῶν ἅπασαν καὶ τὴν ἐλπίδα, δέσποτα φιλάνθρωπε".

Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ὁ Κρήτης, γέρων ἀσπρογένης, λέγων "Ὅτε κριτὴς καθίσῃς ὁ εὐσπλαγχνὸς καὶ δεῖξῃς τὴν φοβερὰν δόξαν σου, Χριστέ, ὃ ποῖος φόβος τότε, καμίνου καιομένης, πάντων δειλῶντων τὸ ἄσπεκτον τοῦ βήματός σου".

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης γέρων ὀξυγένης λέγων "Ὁ εὐλογῶν τοὺς εὐλογοῦντάς σε, Κύριε, καὶ ἀγιάζων τοὺς ἐπὶ σοὶ πεποιθότας".

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νεοκαισαρείας ὁ θαυματουργός, γέρων σγουροκοντογένης, διαφαιρίζων ὀλίγον.

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Διάλογος νέος ὀλιγογένης.

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος Ἀκραγαντίνων γέρων κοντογένης.

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας γέρων κοντοπλατυγένης.

Γερμανὸς ὁ πατριάρχης γέρων εὐνοῦχος, ὅμοιος Ἰωάννου

Ἐπιφάνιος Κύπρου γέρων φαλακρός, ἀσπρογένης.

Ἰερόθεος, γέρων μακρογένης.

Πρόκλος, γέρων μεγαλογένης.

Πολύκαρπος ὁ Σμύρνης, γέρων στρογγυλογένης.

Σωφρόνιος πατριάρχης, μιζοπόλιος, ὀξυγένης.

Μεθόδιος, γέρων φαντογένης.

Μόδεστος, γέρων φαλακρός, πολιασμένος.

Βλάσιος, γέρων σγουροκέφαλος, ὀξυγένης.

Ἀμβρόσιος γέρων ὀξυγένης.

Παρθένιος Λαμφάκου, γέρων πλατυγένης.

Ταράσιος πατριάρχης, γέρων κοντογένης.

Ἀντίπας, γέρων ἀσπρομακρογένης.

Ἀχιλλεῖος Λαρίσσης, γέρων ὀξυγένης, βουρλογένης.

Νίκανδρος, νέος στρογγυλογένης.

Θεοφύλακτος, γέρων εὐνοῦχος.

Ἀνθίμος, νέος ὀλιγογένης.

Βαβύλας, γέρων πλατυγένης.

Αὐτόνομος, γέρων κοντοστρογγυλογένης.

- Εὐμένιος, γέρων στρογγυλογένης.
 Ἄλυπιος, γέρων μακρογένης ὀλίγον.
 Πορφύριος, γέρων ματαροπώγωνος.
 Πατρίκιος Προύσης, νέος ὀλιγογένης.
 Ἄθηνογένης, νέος ὀξυγένης.
 Νικηφόρος πατριάρχης, γέρων βουρλογένης.
 Μητροφάνης πατριάρχης, γέρων ὀξυγένης.
 Ὑπάτιος, γέρων ὀξυγένης.
 Εὐσέβιος, ἀρχηγένης.
 Ἀγάπιος, γέρων ὀξυγένης.
 Μαρτίνος, νέος ὀξυγένης.
 Ἰωσήφ Θεσσαλονίκης, νέος ὀξυγένης.
 Θεράπων, γέρων κοντογένης, βαστάζων φλεβότομον.
 Ἐλευθέριος, νέος ἀρχηγένης.
 Χαράλαμπος, γέρων μακροδιχαλογένης.
 Ἀκεψιάς, γέρων φαλακρός, πολυγένης, διαφαρίζων ὀλίγον.
 Λάζαρος, νέος μουστακίων.
 Μελέτιος, γέρων μακρογένης, εἰς τρία χωρισμένα τὰ γένηα.
 Βασίλειος Ἀμασειάς, γέρων ὀξυγένης, ὅμοιος τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.
 Ἰωσήφ, γέρων ὀξυγένης, πρεσβύτερος.
 Παῦλος ὁ ὁμολογητής, νέος κοντοδιχαλογένης.
 Ἀμφιλόχιος Ἰκονίου, γέρων πολλά.
 Κύριλλος Ἱεροσολύμων, γέρων στρογγυλοπρόσωπος.
 Ἀβέρκιος, γέρων ἀσπρογένης.
 Ἰωάννης ὁ Νηστευτής, γέρων οὐ πολλά.
 Κυπριανός σγουροδιχαλογένης.
 Δονάτος Εὐροίας, γέρων ἀσπρογένης.
 Ἐρμόλαος ἐπίσκοπος, γέρων μακρογένης.
 Κλήμης πάπας Ῥώμης, γέρων ἀσπρογένης.
 Λεωνίδα, γέρων κοντογένης.
 Ἰππόλυτος πάπας Ῥώμης, σιμογένης.
 Κλήμης Ἀγκύρας, πολὺς, στρογγυλογένης.
 Ἀχιλλᾶς Ἀλεξανδρείας, γέρων ἀσπρογένης.
 Νικόλαος ὁ Μεγαλόπλευρος, νέος ἀγένειος.
 Ἰωακείμ Ἀλεξανδρείας, γέρων πολλά ἀσπρογένης.

*Εξωθεν δὲ τοῦ βήματος ἄνωθεν τῶν διακονικῶν εἰς τὴν πρώτην καμάραν:

Ὁ Ἄναρχος Πατὴρ. Εἰς δὲ τὴν β' ὁ Μεγάλῃς Βουλῆς Ἄγγελος. Κάτω γύρωθεν οἱ πατριάρχαι· ὁ πατριάρχης Ἀβραάμ, ὁ πατριάρχης Ἰσαάκ, ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὐὰ, ὁ πατριάρχης Ἰακώβ, ὁ πατριάρχης Ἰούδας, ὁ πατριάρχης Ἰωσήφ, ὁ πατριάρχης Λευὶ, ὁ πατριάρχης Ἰσάακ, ὁ πατριάρχης Ζαβουλών, ὁ πατριάρχης Δάν, ὁ δίκαιος Ἀβελ, ὁ δίκαιος Ἐνώχ, ὁ δίκαιος Λάμεχ, ὁ δίκαιος Ἰώβ, ὁ δίκαιος Νῶε, ὁ δίκαιος Μελχισεδέκ, ὁ προφήτης Σαμουὴλ, ὁ προφήτης Νάθαν, ὁ προφήτης Μωϋσῆς, ὁ προφήτης Δαυῶν, ὁ προφήτης Δανιὴλ.

Εἰς δὲ τὴν τρίτην καμάραν ἄνω τὸν Μιχαὴλ καὶ εἰς τὴν τετάρτην
τὸν Γαβριήλ.

Οἱ ἅγιοι ἀνάργυροι καὶ θαυματουργοὶ Κοσμᾶς καὶ Δαμιανός, νέοι ἀρχιγένειοι, τὰς
τρίχας ἔχοντες ἄνωθεν τῶν ὠτίων, φαλακρίζοντες, ὀλιγότριχοι, σγουρακίζοντες. Τρεῖς
εἰσι συζυγία τῶν ἁγίων Ἀναργύρων, ὅπου ὀνομάζονται Κοσμᾶς καὶ Δαμιανός ἀδελφοί·
καὶ οἱ μὲν ὀνομάζονται Ῥωμαῖοι, οἱ δὲ ἐξ Ἑνωσίας, οἱ δὲ ἐξ Ἀραβίας.

Κῦρος, γέρων φαλακρός, μεγαλογένης εἰς δύο χωρισμένα ἔχων τὰ γένητα.
Ἰωάννης, γέρων ὀξυγένης, ἔχων τὰς τρίχας πλείονας.

Παντελεήμων, νέος σγουροκέφαλος, ὅμοιος τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου.

Ἐρμόλαος, γέρων μακρογένης ὀλίγον καὶ πρεσβύτερος, βασιτάζων Εὐαγγέλιον.

Θαλλέλειος, νέος μαυρογένης.

Τρύφων, νέος ἀγένειος.

Διομήδης καὶ ὁ Σαμψών ὅμοιοι, ὀξυγένηδες οὐ πολλὰ.

Φώτιος καὶ Ἀνίκητος νέοι.

Ἡ ἀναστήλωσις τῶν ἁγίων εἰκόνων.

Ἡ ὕψωσις τοῦ τιμίου Σταυροῦ.

Εἰς τὲς κολῶνες ὁ Εὐαγγελισμός.

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἡ γέννησις τῆς Θεοτόκου.

Τὰ εἰσόδια. Τὴν εὐλογηθεῖσαν χεραὶ τῶν ἱερέων.

Ἡ κοίμησις τῆς Θεοτόκου καὶ ὁ ἐνταφιασμός αὐτῆς.

Γύρωθεν δὲ εἰς τοὺς χοροὺς οἱ ἅγιοι ἐνδοξοὶ μεγαλομάρτυρες.

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

Ἐπὶ τῆς προφῆτης Δαβὶδ μετὰ χάριτην ἀνοικτὸν λεγῶν " Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ κλίνον τὸ
ὄσ σου ". Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ προφῆτης Ἡσαΐας " Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν
γατρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν ".

- Γυμνάσιος, νέος στρογγυλογένης.
 Ναζάριος, νέος σιμογένης.
 Πρωτάσιος, νέος κοντογένης.
 Κέλσιος, νέος αγένειος.
 Πρόβος, γέρων στρογγυλογένης.
 Τάραχος, νέος.
 Ἀνδρόνικος, νέος αρχιγένης.
 Μαρκιανός, νέος βαστάζων καλαμαρίου.
 Μαρτύριος δὲ ὅμοιος αὐτῷ, καὶ αὐτὸς ὁμοίως.
 Φιλάδελφος, νέος στρογγυλογένης.
 Ὀνησιφόρος, νέος ὀλιγογένης.
 Σισίνιος, γέρων κοντογένης.
 Πάμφιλος, Εἰρήναρχος, Πλάτων, ὅλοι νέοι.
 Ἀδριανός, νέος ὄξυγένης.
 Κορώνιος, στρογγυλογένης.
 Λουκιανός, Λεόντιος, νέοι αγένειοι.
 Νεόφυτος, νέος ὀλιγογένης.
 Μαρίνος, αρχιγένης.
 Μώκιος, νέος αρχιγένης.
 Χριστοφόρος ὁ Ῥέπρεβος ὁ ἐκ τῶν κυνοκεφάλων.
 Φλῶρος καὶ Λαῦρος, Βονιφάτιος, Αἰμιλιανός, νέοι.
 Ἀναστάσιος ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ, νέος.
 Ἀκάκιος, ὅμοιος τῷ ἁγίῳ Μερκουρίῳ.
 Λουκιανός μιξοπόλιος, στρογγυλογένης.
 Ἀγαθόνικος, νέος ὀλιγογένης.
 Εὐλάμπιος, νέος στρογγυλογένης.
 Νικηφόρος, νέος στρογγυλογένης.
 Οὖαρος, γέρων κοντογένης.
 Μώκιος, νέος ὀλιγογένης.
 Ζηνόβιος, νέος ὀλιγογένης.
 Μαῦρος, νέος στρογγυλογένης.
 Πολύευκτος, νέος κοντογένης.
 Λέων ἀπὸ Κορυθαλά, ὅμοιος τῷ ἁγίῳ Προκοπίῳ.
 Ἀλφειός, νέος στρογγυλογένης.
 Γοβδαλαῆς, νέος αγένειος.
 Λοῦππος ὅμοιος αὐτῷ.
 Ἰωάννης ὁ νεομάρτυς, νέος, ὅμοιος Νέστορος.
 Κήρυκος τριετής καὶ μήτηρ αὐτοῦ Ἰουλίττα.
 Ἰουλιανός ὁ Αἰγύπτιος, νέος αρχιγένης.
 Μάμας, νέος αγένειος.
 Γόρδιος, νέος ὄξυγένης.
 Ἀκίνδυνος, νέος ὄξυγένης.
 Πηγάσιος, νέος στρογγυλογένης.
 Ἀφθόνιος, νέος διχαλογένης.
 Ἐπιδηφόρος καὶ Ἀνεμπόδιτος αγένειος.
 Εὐστράτιος μαυροδιχαλογένης.
 Οἱ πέντε μάρτυρες· Εὐστράτιος· Αὐξέντιος, γέρων ἀσπρογένης· Μαρδαριος μαυρο-
 στρογγυλογένης· Ὀρέστης, νέος αγένειος· Εὐγένιος, γέρων στρογγυλογένης· Σεβαστιανός,
 νέος αρχιγένης.

Λουκιανός, νέος σιμογένης.

Ἄνδρέας ὁ στρατηλάτης, σγουροκέφαλος γέρων.

Οἱ δέκα μάρτυρες οἱ ἐν Κρήτῃ· Θεόδουλος, Σατορνίλος, Εὐπορος, Γελάσιος, Εὐνικιανός, Ζωτικὸς, Ἀγαθόπου, Βασιλείδης, Εὐάρεστος, Πόντιος.

Οἱ ἅγιοι ἑπτὰ παῖδες, οἱ Μακκαβαῖοι· πρῶτος Ἀβιβ μουστακίζων, Γουρίας, Ἀντώνιος, Ἐλεάζαρ, Εὐσεβωνᾶς, Μάρκελλος, Σαμωνᾶς καὶ ἡ μήτηρ αὐτῶν Σολομονή καὶ ὁ διδάσκαλος αὐτῶν Ἐλεάζαρ.

Οἱ ἅγιοι ἑπτὰ παῖδες οἱ ἐν Ἐφέσῳ· Μαξιμιλιανός, Ἰάμβλιχος, Μαρτινιανός, Διονύσιος, Ἐξακουστοδιανός, Κωνσταντῖνος, νέοι κοιμώμενοι ἐν τῷ σπηλαίῳ· Θόρσος, Λεύκιος, Καλλίνικος, Φιλήμων, Ἀπολλώνιος, Ἀρριανός, Βασιλικὸς, Θεόδουλος, Ἀγαθόπου, Κρήσκεντος ὁ ἐν Μύροις, Μαυρίκιος.

Οἱ ἅγιοι μ' μάρτυρες οἱ ἐν Σεβαστείᾳ.

Ἡσύχιος, νέος μουστακίζων.

Μελίτων, νέος ἀνδρείος.

Δόμνος, γέρων ὄξυγένης.

Εὐνικός, νέος στρογγυλογένης.

Οὐάλης, ὄξυγένης.

Βιβιανός, γέρων ὄξυγένης.

Κλαύδιος, γέρων κοντογένης, σγουροκέφαλος.

Θεόδουλος, βραντοπόλιος, ὄξυγένης.

Εὐτύχιος, γέρων ὄξυγένης.

Σμάρραβδος, νέος μουστακίζων.

Πρίσκος, γέρων φαγογένης.

Ἰωάννης, νέος ὄξυγένης, Ξανθίας, μουστακίζων.

Ἡλιανός, γέρων ὄξυγένης.

Σισίνιος, ἀγένειος.

Κυρίων, νέος ἀγένειος.

Ἀγγίας, ὁμοιος αὐτῷ.

Φλάβιος, νέος σγουροκέφαλος.

Ἀέτιος, ἀρχιγένης.

Ἀκάκιος, νέος ὄξυγένης, διγαλογένης.

Ἐκδίκιος, νέος ἀγένειος.

Λυσίμαχος, γέρων ὄξυγένης εἰς δύο χωρίζων (τὰ γένηα).

Ἀλέξανδρος, νέος ὄξυγένης, σγουροκέφαλος.

Ἡλίας, νέος στρογγυλογένης.

Κάνδοδος, νέος ὄξυπόλιος, κοντογένης.

Θεόφιλος, νέος ὄξυγένης.

Δομετιανός, νέος ἀγένειος.

Γάιος, ἀρχιγένης.

Γοργόνιος, ὄξυγένης.

Ἀθανάσιος, κοντογένης.

Κύριλλος, νέος ἀγένειος, μέσον αὐτῶν τελευτῶν.

Σακέρδων, ὄξυκοντογένης.

Νικόλαος, μουστακίζων.

Οὐαλέριος, νέος κοντογένης.

Φιλοκτίρμων, νέος στρογγυλογένης.

Σεβεριανός, νέος σπανός ἀναφάλαντος.

Χουδίων.

Δαδιανός καὶ εἰς λιποτακτίας ὑπὸ τοῦ πυρός ἀνηλώθη καὶ ὕστερῆθη μαρτυρίου

τὸν στέφανον· ὁ δὲ φύλαξ αὐτῶν ὁ δῆμιος ἠνώθη τοῖς μάρτυσι καὶ ἔλαβεν ἀντ' ἐκείνου τὸν στέφανον.

Εἰς τὸ δεξιὸν τοῦ ναοῦ ἔσω τῶν θυρῶν γράφε οὕτως·

Ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος, ἡ ἅγια Ἑλένη.

Εἰς τὸ ἀριστερόν·

Οἱ ἅγιοι Τεσσαράκοντα τὴν ἁγίαν Μαρίναν κρατοῦσαν τὸν διάβολον ἐκ τῶν τριχῶν καὶ τόπτουσαν μετὰ σφύρας.

Αἱ ἅγαι μεγαλομάρτυρες γυναῖκες· ἡ ἅγια πρωτομάρτυς καὶ ἰσαπόστολος Θέκλα, ἡ ἅγια Αἰκατερίνα, ἡ ἅγια Κυριακή, ἡ ἅγια Μαρίνα, Φωτεινή, Εἰρήνη, Παρασκευή, Εὐφρμία, Χρηστίνα, Εὐδοκία, Γλυκερία, Ἰουλιανή, Χαριτίνη, Ἀγάθη, Ἀναστασία, Ριφιμία, Ἀνοσία, Εἰρήνη, Ἀναστασία ἡ Φαρμακολύτρια, Κασδῶ, Μηνοδώρα, Νομφοδώρα, Μητροδώρα, Εὐλαμπία, Εὐδοκός, Καλλίστη, Ἑρμογένη.

Αἱ ἅγαι ὀσιομάρτυρες γυναῖκες· Εὐδοκία, Φεβρωνία, Παρασκευή, Εὐγενία.

Αἱ ἐν ἀσκήσει λάμψασαι ἅγαι γυναῖκες· Μαρία ἡ Αἰγυπτία, Εὐπραξία, Εἰρήνη, Μελένη, Ἐὐφροσύνη, Εὐφρμία, Θωμαῖς, Ἀναστασία ἡ Ῥωμαία μεγαλόσχημος οὐσα, Ματρῶνα, Μακρίνα, Σοφία, Πελαγία 2, Θεοδώρα, Θεοφανώ, Εὐδοκία, Εὐγενία, Δομνίκα, Θεοδοσία, Φεβρωνία, Τατιανή, Θεοδώρα ἡ ἐν Θεσσαλονίκῃ, Παῖσια, Ἀγαθόκλεια, Καλλίστη, Λαυρεντία, Φιλαδέλφια, Θεοδότη, Ἰουλία, Θεοφιλό, Γρηγορία, Προκοπία, Βερονίκη, Εἰρήνη, Εὐανθία.

Αἱ ἅγαι γυναῖκες, ὧν ἡ μνήμη τὸν Σεπτέμβριον· Μάρθα, Εὐανθία, Καλλίστη, Βασίλισσα, Ἑρμογένη, Εὐδοκός, Χαριτίνη, Μηνοδώρα, Μητροδώρα, Νομφοδώρα, Θεοδώρα, Θεόκλεια, Μελετίνη, Σοφία, Πίστις, Ἐλπίς, Ἀγάπη, Λουκία, Θεοδότη, Εἰρήνη, Σοφία, Ἀριάδνη, Σωσάνα, Θεοπίστη, Γεράια, Ξανθίππη, Πολυξένη, Θέκλα, Εὐφροσύνη, Μαρία, Ἀρισταινέτη, Φιλαδέλφια, Γρηγορία, Σεβαστιανή, Πετρονία, Κασδῶ, Ριφιμία, Γαϊανή.

Οἱ ὄσιοι θεοφόροι πατέρες ἡμῶν οἱ ἐν ἀσκήσει λάμψαντες· Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος ὁ Μέγας γέρον κωνδοιχαλογένης, διαφαρίζων ὀλίγον φορῶν σκέπασμα λέγει· "Μὴ ἀπατᾶ, ὦ μοναχέ, χορτασία κοιλίας· ὑποταγὴ μετ' ἐγκρατείας ὑποτάσσει τοὺς δαίμονας· ἄλλον ἐγὼ οὐκέτι φοβοῦμαι ἢ τὸν θεόν· ἀλλ' ἀγαπῶ αὐτόν· ἡ γὰρ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον". Ἄλλο· "Ἀνθρωπος φυγὼν κωμαγωγὰς τοῦ βίου, | ἐχθρῶν ἀσάρκων δυσμενῶν ἀλαστόρων | βέλεμνα τόξα φαρέτρας οὐ φοβεῖται". Ἄλλο· "Καπνὸς τὸ σμήνος τῶν μελισσῶν ἐκτρέπει, | ψαλμῳδία δὲ τὸ πλῆθος τῶν δαιμόνων | βάλλει κερανοῖ πυρπολεῖ καταφλέγει".

Σάββας ὁ Ἁγιασμένος ἔχων τὸν πώγωνα μαδαρόν, τὰ γένειά του εἰς δύο χωρισμένα, λέγει· "Τεῖξιον τὸ κελλίον σου, ὦ μοναχέ, καὶ ἄλλο κελλίον μὴ παράβαλε". Ἄλλο· "Ὅστις σῶμα ἐνίκησεν, οὗτος φύσιν ἐνίκησεν· ὁ δὲ τὴν φύσιν νικήσας πάντως ὑπὲρ φύσιν ἐγένετο". Ἄλλο· "Οἶκῳ προσελθῶν τοῦ Θεοῦ καὶ δεσπότου | εὐδαίμων πρεπόντως τῶν κακῶν εὐρεῖν λύσιν | βιωτικῶν δὲ πᾶν ἀποτρέπει βάρος". Ἄλλο· "Τυφῶν μαραίνει· τὸ δροσῶδες τῶν φύλλων, | τυφὸς δὲ τυφροῖ τῆς ψυχῆς λαμπηδῶνα | φύγωμεν οὐκοῦν παθῶν τὰ ψυχοφθόρα".

ΒΙΒΑΙΟΝ ΤΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

περιέχον τὰς ἑορτὰς τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Θεοτόκου, εἶτι δὲ καὶ τὰ
 ὀνόματα τῶν προφητῶν καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν προφητευθέντα καὶ
 τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων τὰς ἡλικίας καὶ
 τὰ εἶδη τῶν προσώπων αὐτῶν καὶ τῶν τριχῶν, πῶς
 δεῖ γράφειν αὐτούς, καὶ ἕτερα πλεῖστα ἀναγκαῖα
 τῆς ζωγραφικῆς τέχνης καὶ ὠφέλιμα.

Περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ προφήτης Ἀμώς εἶπε περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ: " Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί-
 νῃ ἀναστήσω σκηνὴν Δαβὶδ τὴν πεπτωκυῖαν".

Μιχαίας: " Καὶ σὺ, Βηθλεὲμ, οἶκος τοῦ Εὐφραθά, μὴ ὀλιγοστός εἶ τοῦ εἶναι ἐν χι-
 λιάσιν Ἰουδα: ἐκ σοῦ γάρ μοι ἐξελεύσεται ἡγούμενος, τοῦ εἶναι ἄρχοντα πρὸ Ἰσραὴλ".

Τοῦ αὐτοῦ: " Καὶ σὺ, Βηθλεὲμ, γῆ Ἰουδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν ἡγεμόσιν Ἰου-
 δα: ἐκ σοῦ γάρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ".

Ἡσαΐας: " Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ λήβεται καὶ τέξεται υἱόν".

Τοῦ αὐτοῦ: " Ἐξελεύσεται ῥάβδος ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσαΐ καὶ ἄνθος ἐκ τῆς ῥίζης ἀνα-
 βήσεται".

Τοῦ αὐτοῦ: " Παῖδιον ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν".

Βαρούχ, ἀλλὰ τοῦ Ἱερεμίου γράφεται: " Οὗτος ὁ Θεὸς ἡμῶν οὐ λογισθήσεται ἔτε-
 ρος πρὸς αὐτόν: ἐξεῦρε πᾶσαν ὁδὸν ἐπιστήμης.

Δαβὶδ: " Καταβήσεται ὡς ὕετος ἐπὶ πόκον καὶ ὡσεὶ σταγὼν ἢ στάζουσα ἐπὶ τὴν
 γῆν".

Τοῦ αὐτοῦ: " Ἐκ γαστρὸς πρὸ ἐωσφάρου ἐγέννησά σε".

Περὶ τῆς Ὑπαπαντῆς.

Μωυσῆς: " Πᾶν ἄρσεν διανοίγον μήτραν ἁγίον πρὸ Κυρίου κληθήσεται, καὶ τοῦ δοῦ-
 ναὶ θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν νόμῳ Κυρίου, ζεῦγος τρυγῶνων ἢ δύο νεοσσούς περι-
 στερῶν".

Ἡσαΐας: " Ἰδοὺ Κύριος κἀθήται ἐπὶ νεφέλῃς κούφῃς καὶ ἦξει εἰς Αἴγυπτον".

Τοῦ αὐτοῦ: " Ὡ τάλαι ἐγώ, ὅτι κατανένυμαι, ὅτι ἄνθρωπος ὢν καὶ ἀκάθαρτα χεῖ-
 λη ἔχων".

Ἄννα ἡ προφήτις: " Τοῦτο τὸ βρέφος οὐρανὸν καὶ γῆν ἐστερέωσε".

Ἡ Βάπτισις.

Ναοὺμ· "Τὰδε λέγει Κύριος· κατάρχων ὑδάτων πολλῶν καὶ οὕτως διαστήζονται".

Ἡσαΐας· "Ἀντλήσατε ὕδωρ εὐφροσύνης ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου".

Τοῦ αὐτοῦ· "Εὐφράνθητι ἔρημος διψῶσα· ἀγαλλιάσθω ἔρημος καὶ ἀνθείτω ὡς κρῖνον".

Τοῦ αὐτοῦ· "Οἱ διψῶντες πορεύεσθε ἐφ' ὕδωρ.

Τοῦ αὐτοῦ· "Λούσασθε καὶ καθαροὶ γίνεσθε· ἀφέλεσθε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν".

Δαβὶδ· "Ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγεν, ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω".

Τοῦ αὐτοῦ· "Εἶδασάν σε ὕδατα, ὁ Θεός· εἶδασάν σε ὕδατα καὶ ἐφοβήθησαν".

Ἡ ἔγερσις τοῦ Λαζάρου.

Ἰεζεκιήλ· "Τὰδε λέγει Κύριος· ἀνοίγω τὰ μνήματα ὑμῶν καὶ ἀνάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος".

Ἡ Βασιλοφῶρος.

Σοφονίας· "Χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Σιών· κήρυσσε, θύγατερ Ἱερουσαλήμ".

Ζαχαρίας νέος· "Χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Σιών· κήρυσσε, θύγατερ Ἱερουσαλήμ· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοὶ καὶ σώξων".

Δαβὶδ· "Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον". Τοῦ αὐτοῦ· "Ἐβλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου".

Ἡσαΐας· "Εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοὶ πραῦς καὶ ἐπιβεβηκώς ἐπὶ ὄνον καὶ πῶλον, υἱὸν ὑποζυγίου".

Εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν.

Μιχαίας· "Δεῦτε ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος Κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ".

Δαβὶδ· "Θαβῶρ καὶ Ἑρμών ἐν τῷ ὀνόματι σου ἀγαλλιᾶσονται".

Εἰς τὴν Προδοσίαν.

Ζαχαρίας· "Πατάξω τὸν ποιμένα καὶ διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα τῆς ποιμνῆς".

Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὰ τριάκοντα ἀργύρια· "Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς με· κάθες αὐτὰ εἰς τὸ χωνευτήριον. Λέγει ὁ Ἰούδας· Τί μοι θέλετε δοῦναι καὶ γὰρ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; Οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια".

Ὁ Δεῖπνος ὁ Μυστικός, ἡ Μετάδοσις, ἡ Μετάληψις, ὁ Νικητήρ.

Ἐὰν θέλῃς, ποιήσον τὸν ἅγιον Κοσμᾶν μετὰ χάριτος λέγοντα οὕτως·

Τροπάρ. "Ἡ τὸ ἄγρευτον καὶ ὑπερῶον ἐν αἰθέρι ὕδωρ, ἡ ἀβύσσος χαλινοῦσα καὶ θαλάσσης ἀναχαιτίζουσα Θεοῦ σοφία ὕδωρ νικητῆρ βάλλει, πόδας ἀποπλύνει δὲ δούλων δεσπότης".

Εἰς τὴν Μετάδοσιν. Λέγει ὁ Χριστός· "Λάβετε, φάγετε, τοῦτό μου ἐστὶ τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλόμενον εἰς ἄρεσιν ἁμαρτιῶν".

Εἰς τὴν Μετάληψιν. "Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, τοῦτό μου ἐστὶ τὸ σῶμα τὸ τῆς Κινηῆς Διαθήκης, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄρεσιν ἁμαρτιῶν".

Ἡ βραθυμία. — Ἡ προσευχή. — Ἡ προδοσία. — Ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. — Ἡ τοῦ Πιλάτου ἀπόκρισις. — Ἐνδύουσιν αὐτὸν πορφύραν. — Ὁ ἐμπαίγμων. — Ὁ ἐμπυτισμὸς. — Ἡ τοῦ Πέτρου ἀρνησις. — Ἐλκόμενος ἐπὶ σταυροῦ. — Ἡ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἀνάβασις. — Ὁ Ἰούδας μεταμεληθεὶς ἐπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια καὶ ἀπελθὼν ἀπήγγαστο.

Εἰς τὸν Διαμερισμὸν τῶν Ἱματίων.

Δαβὶδ· "Διαμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἐαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμὸν μου ἔβαλον κλῆρον".

Εἰς τὴν παράστασιν τοῦ Πιλάτου.

Δαβὶδ· "Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἀρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Ἐμπαίγμῶν.

Δαβὶδ· "Ἦνοιζαν ἐπ' ἐμέ τὸ στόμα αὐτῶν ὡς λέων ἀρπάζων καὶ ὀρούμενος".
Ἡσαΐας· "Ἐγὼ δὲ οὐκ ἀπειθῶ, οὐδὲ ἀντιλέγω τὸν νατὸν μου δέδωκα εἰς μίστιγας".

Συρόμενος ἐπὶ σταυροῦ.

Ἱερεμίας· "Ἐγὼ δὲ ὡς ἀρνίον ἄκακον ἀγόμενον τοῦ θύεσθαι".

Εἰς τὴν Ἀνάβασιν τοῦ Σταυροῦ.

Ἡσαΐας· "Ἰδοὺ συνήσει ὁ παῖς μου καὶ ὑψωθήσεται σφόδρα".

Εἰς τὴν Σταύρωσιν.

Μωϋσῆς· "Ὁψεσθε τὴν ζωὴν ὑμῶν κρεμαμένην ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν".
Γράβει καὶ οὕτως· "Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης".

Ἡ Σταύρωσις.

Ὁ ἐκατόνταρχος εἶπεν· "Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος".

Ἀββακούμ· "Κύριε, εἰσακήκισα τὴν ἀκοήν σου καὶ ἐφοβήθην· Κύριε, κατενόησα τὰ ἔργα σου καὶ ἐξέστην".

Ἰωνᾶς· "Ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς κύριον τὸν Θεόν μου καὶ εἰσήκουσέ μου".

Ζαχαρίας· "Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ οὐκ ἔσται φῶς καὶ οὐχ ἡμέρα καὶ οὐ νύξ, καὶ πρὸς ἐσπέραν ἔσται φῶς· καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσεται ὕδωρ ζῶν ἐξ Ἱερουσαλήμ".

Ἡσαΐας· "Ἀγαλλιᾶσθε καὶ εὐφραίνεσθε οἱ κατοικοῦντες Σιών, ὅτι ὑψώθη ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ ἐν μέσῳ σου".

Τοῦ αὐτοῦ· "Οἱ γὰρ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ Ὄριων καὶ πᾶς ὁ κόσμος τοῦ οὐρανοῦ τὸ φῶς αὐτῶν οὐ θώσουσι καὶ σκοτισθήσεται τοῦ ἡλίου ἀνατέλλοντος, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φῶς αὐτῆς".

Τοῦ αὐτοῦ· "Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη καὶ ὡς ἀμνὸς ἄκακος ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφρωνος".

Στίχοι.

Τὸ φρικτὸν ἐχέισιγμα τῶν Ἰουδαίων,
πῶς τὸν Θεὸν σταυροῦσι ληστών ἐν μέσῳ.

Τῶν ληστῶν τὰ ὀνόματα.

Ὁ ἐκ δεξιῶν Γεσδάς ὑπῆρχεν ἀπὸ Ἰεριχώ. Ὁ βλασφημῶν ἐξ ἀριστερῶν Δεσμᾶς ὑπῆρχε Γαλιλαῖος. Ὁ πρῶτος, ἤγουν ὁ Γεσδάς ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ· "Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου"· καὶ ὁ Χριστὸς πρὸς αὐτόν· "Ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσει ἐν τῷ Παραδείσῳ".

Ἡ Ἀποκαθάρσις.

Ἡσαίας· "Ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ".

Στίχοι. Οἰμωζέτω, Θάνατε, Ἄδης, θρηγείτω·
σύ δὲ τριταῖον τὸν σὸν υἱὸν ἐκδέχου.

Εἰς τὸν Ἐπιτάφιον Θρηῆνον.

Ὁ ἐπιτάφιος θρηῆνος Ἡσαίου· "Καὶ εἶδομεν αὐτόν καὶ οὐκ εἶχεν εἶδος οὔτε κάλλος, ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον καὶ ἐκλείπον παρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων".

Ἡ Ἀνάστασις.

Ὁσηέ· "Ποῦ σου, Θάνατε, τὸ κέντρον; ποῦ σοῦ, Ἄδη, τὸ νίκος";

Ἀβρααμὴ· "Ἐπὶ τῆς φυλακῆς μου στήσσομαι καὶ ἐπιθήσομαι ἐπὶ πετρῶν καὶ ἀποσκοπεύσω καὶ γνώσομαι, ὅτι ὁ ἐρχόμενος ἤξει καὶ οὐ γρονιεῖ".

Δαβὶδ· "Ἀναστήτω ὁ Θεὸς καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ".

Τοῦ αὐτοῦ· "Ἀύτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος· ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ".

Εἰς τὸν Λίθον.

Ὁ λίθος· "Τουναῖκες ἐρχόμεναι ἀπὸ θείας δεῦτε, οὐ γὰρ λαὸς ἐστὶν ἔχων σύνεσιν".

Ἡ Ἀνάληψις.

Ἡσαίου· "Ἐρόθημα ἱματίων αὐτοῦ ἐκ Βοσῶρ· οὗτος ὠραῖος ἐν στολῇ αὐτοῦ".

Δαβὶδ· "Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, Κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος".

Ἡ Πεντηκοστή.

Ἰωήλ· "Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν".

Ἡσαίου· "Τάδε λέγει Κύριος· Λήψομαι ὑμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ ἀθροίσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν γενεῶν".

Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου.

Δαβὶδ· "Ἀνάστηθι, Κύριε, εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, σύ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ ἁγιάσματος σου".

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς μετὰ χάριτος λέγων· "Παρθένου νεάνιδος, σὺν Μαρίας τῇ προφήτιδι ὄδῃν τὴν ἐξοδίου νῦν ἀλαλάξατε· ἡ παρθένος γὰρ καὶ μόνη Θεοτόκος πρὸς λῆξιν οὐράνιον διαβιβάζεται".

Στίχοι. Ἀπόστολοι στάζουσιν ἐκ νεφῶν δρόσον
πρὸς τὸν Θεοδρόσιον ἐξ ὕψους πόκου,
σταγῶν δὲ Χριστὸς πνεῦμα μητρὸς λαμβάνει.

Ἰεζεκιήλ· " Ἡ πόλις αὕτη κεκλεισμένη ἔσται καὶ ἀνοιχθήσεται, καὶ οὐδείς οὐ μὴ διέλθῃ δι' αὐτῆς·".

Εἰς τὴν Εἴσοδον τῆς Θεοτόκου.

Τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων. Δαβίδ· " Ἀπενεχθήσονται τῷ βασιλεῖ παρθένοι ὅπως αὐτῆς·".

Ἐκ τῶν μετὰ τὴν ἀνάστασιν καὶ τῶν πρὸ ταύτης τελεσθέντων Χριστῷ.

Ἡ Ψηλάφρις τοῦ Θωμᾶ.

Κοριακῆ τῶν Μυροφόρων. (Ὁ Ἰησοῦς) λέγων (ταῖς) γυναῖξί· " Χαίρετε·".

Εἰς τὴν Μεσοπεντητητήν. " Σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφή αὕτη ἐν τοῖς ὤσιν ὑμῶν·".

Ἰώμενος τὸν παράλυτον.

Διαλεγόμενος τῇ Σαμαρείτιδι.

Ἰώμενος τοὺς ἐν ποικίλαις νόσοις.

Ἰώμενος τὸν ὑδρωπικόν.

Ἰώμενος τοὺς δύο δαιμονιζομένους.

Τὸ ὕδωρ εὐλογίας ἐν Κανῇ τῆς Γαλιλαίας οἶνον ἐποίησε.

Πρὸς τοὺς ἀποστόλους· " Βίβατε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὰ δίχτυα καὶ εὐρήσατε·".

Νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα ὑστερον ἐπειράσθη ὑπὸ τοῦ διαβόλου λέγοντος· " Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπέ, ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται·".

Ὁ Χριστὸς λέγων· " Οὐκ ἐπ' ἄρτων μόνων ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐν παντί ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ·".

Περιπατῶν ἐν τῇ θαλάσῃ.

Ἰώμενος τοὺς δέκα λεπρούς.

" Ζαχααίε, σπεύσας κατέβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μείναι·".

Ἰώμενος τὸν κωφόν.

Ἰώμενος τὴν πενθερὰν τοῦ Πέτρου.

" Ἐὰν μὴ ἐπιστραφήτε καὶ γένηθε ὡς τὰ παιδία ταῦτα, οὐ μὴ εἰτέληθε εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ·".

Διόκων τοὺς πωλοῦντας ἐν τῷ ἱερῷ λέγων· " Μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου οἶκον ἐμπορίου·".

Καταρώμενος τὴν συκῆν.

Ἰώμενος τὴν συγκύπτουσαν.

Οἱ ἐν τοῖς τροχοῖς ἄγιοι.

Ὁ ἅγιος Πολύκαρπος. — Ἰγνάντιος ὁ Θεοφόρος. — Σίλβεστρος. — Ἐλεοθέριος. — Κύριλλος. — Ἀχιλλεῖος. — Παρθένιος. — Κλήμης. — Ἀγαθάγγελος. — Βλάσιος. — Βλάσιος ὁ βουκόλος βασιτῶν μισχάριον εἰς τὰς χεῖρας.

Οἱ Ἀνάργυροι.

Παντελεήμων. — Ἐρμόλαος. — Κοσμάς. — Δαμιανός. — Κύρος. — Ἰωάννης. — Σμφών. — Διομήδης. — Θαλλέλαιος. — Τρύφων. — Σέργιος. — Βάχχος. — Χριστοφόρος. — Εὐγένιος. — Αὐξέντιος. — Εὐστράτιος. — Μαρκάριος. — Ὀρέστης. — Μηνᾶς. — Βίκτωρ. — Βιζέντιος. — Ἀκίνδουος. — Πηγᾶσιος. — Ἀφθόνιος. — Ἐλπιόφορος. — Ἀνιμπίδοτος. — Ἀνανίας, Ἀζαρίας, Μισαήλ. — Κήρυκος. — Ἰουλίττα. — Μαρίνα. — Κυ-

ριακή. — Βαρβάρα. — Παρασκευή (ή) θαυματουργός. — Θέκλα ή πρωτομάρτυς. — Αικατερίνα. — Ειρήνη. — Θεοδώρα ή Μυροβλήτις. — Μαρία ή Μαγδαληνή. — Άννα.

Εἰς τὴν καμάραν τοῦ βήματος.

ΜΗΡ ΘΩΓ ἢ τῶν Οὐρανῶν Πλαυτέρα.

Εἰς τὴν κόγχην τῆς προθέσεως ὁ Μελισμός. — Καὶ εἰς τὴν καμάραν, ἐὰν θέλῃς, γράφε οὕτως. — Καὶ εἰς τὴν τρίπεζαν τῶν μοναχῶν στίχοι·

Ὅντως ζῶν ἄρτος εἰμὶ καὶ κοσμοῦ φάος.

Ἐρχεσθε, φωτίζεσθε καὶ τρέφεσθέ μοι.

Οἱ ἀρχιερεῖς τοῦ γόρου οὕτως.

Ὁ ἅγιος Βασίλειος ἐπὶ χάριτος " Ὁ Θεὸς ὁ θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον, τὴν τροφὴν τοῦ παντὸς κόσμου, τὸν κύριον ἡμῶν καὶ θεὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐξαποστείλας ".
Γρηγόριος ὁ Θεολόγος " Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος ἀναπαυόμενος ".
Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος " Οὐδεὶς ἄξιος τῶν συνδεδεμένων ταῖς σαρκιαῖς ἐπιθυμίας ".

Ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος " Ἐξαιρέτως τῆς παναγίας ἀχράντου ὑπερευλογημένης δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας ".
Ὁ ἅγιος Κύριλλος " Πάλιν καὶ πολλάκις σοὶ προσπίπτομεν καὶ σοῦ δεόμεθα ".
Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης " Ὁ εὐλογῶν τοὺς εὐλογοῦντάς σε, Κύριε ". Καὶ οἱ λοιποὶ τὰς λοιπὰς εὐχὰς τῆς λειτουργίας καὶ τὰς ἐκφωνήσεις.

Εἰς τὴν πρόθεσιν.

Ὁ ἅγιος Στέφανος ὁ πρωτομάρτυς. — Ῥωμανὸς ὁ μελωδός. — Νικόλαος. — Σπυρίδων. — Πέτρος Ἀλεξανδρεὶας λέγων πρὸς τὸν Χριστὸν " Τίς σου τὸν χιτῶνα, Σῶτερ, διεῖλεν "; Ὁ Χριστὸς λέγει " Οὗτος ὁ παγκάκιστος Ἄρειος, Πέτρε ". Πάλιν διὰ στίχων ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Χριστὸν

" Χιτῶνα σκεπτόν τίς ὁ βήγνός σου, Λόγε,
ὡς γυμνὸν ὀφθῆναι σου τῆς θείας δόξης;
μὴ δῆμος αὐθις Ἑβραίων παρανόμων
ἐφ' ἱματισμὸν κληρὸν ἐμβάλλουσί σου;

Ὁ Χριστὸς

Οὐκοῦν θεοκτονοῦσιν Ἑβραῖοι πάλιν,
ὁ δ' ἀσεβῆς Ἄρειος, ἀρᾶς προστάτης,
λόγοις βδελυροῖς, τιμητικοῖς ὑπὲρ ξίφος,
ἀπαμφιάζει πατριῆς ἐξουσίας
καὶ συναποστερεῖ με τῆς τιμῆς τῆς ἐνθέου.

Ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ στυλῖτης. — Ὁ Δανιὴλ ὁ στυλῖτης.

Ἐξω ἀπὸ τοῦ βῆμα γράφονται.

Τρίμορφον, καὶ ἐὰν εἶναι μέγας ἀρχιερεὺς, τὴν Θεοτόκον καὶ τὸν Πρόδρομον· εἰ δὲ ποιήσεις βασιλεῖα γράφα· " Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης ".

Τὴν Θεοτόκον " ΜΗΡ ΘΩΓ ἢ Παντάνασσα ". Εἰ δὲ μετὰ γραμμάτων οὕτως·
" ΜΗΡ ΘΩΓ ".

Ἡ παράκλησις (Ἡ Θεοτόκος) λέγουσα ἐπὶ γάρτου πρὸς τὸν Χριστὸν κόκκινα "Δέξαι δάξαι τῆς σῆς μητρός, οἰκτιρῶν".

Ὁ Χριστὸς μαῦρα "Τί, μήτηρ, αἰτεῖς"; — "Τὴν βροτῶν σωτηρίαν". — "Παρώργισάν με". — "Συμπάθησον, υἱέ μου". — "Ἄλλ' οὐκ ἐπιστρέφουσι" καὶ "Σώσον χάριν".

Ὁ Πρόδρομος: "Ἦκουσας μητέρας ἱκετηρίαν, Λόγε· ἀκουσον κάμου τοῦ βαπτιστοῦ σου, Σῶτερ".

Εἰς δὲ τὸν Χριστὸν τὸ Εὐαγγέλιον γράφει κατὰ τόπον: "Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους". — "Ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ".

Ἄλλο εἰς τάφον: "Ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν, ἐάν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα".

Εἰς πόλιν: "Ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν εὕρησει".

Ἔτερον: "Ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας τῶν προβάτων κλέπτῃς ἐστὶ καὶ ληστὴς".

Ἔτερον: "Τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει, καὶ γὼ γινώσκω αὐτά".

Ὅταν οἱ ἀπόστολοι τοῦ γύρου.

"Ἐγὼ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα· ὁ μένων ἐν ἐμοὶ καὶ ἐν αὐτῷ".

Ἔτερον: "Ἀμήν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματι μου, δώσω ὑμῖν".

Ἄλλο: "Ὁ φίλων πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἐστὶ μου ἀξίος".

Ὅταν οἱ προφῆται γύρωθεν.

"Ὁ δεχόμενος προφῆτην εἰς ὄνομα προφῆτου μισθὸν προφῆτου λήψεται".

Ἄλλο: "Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως".

Ἄλλο: "Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με".

"Ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευνόντων καὶ μέγας ἀρχιερεὺς". "Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἐστὶν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει".

Εἰς τὴν Δευτέραν Παρουσίαν ἢ εἰς πόρταν ἐπάνω ἢ ἔξω: "Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου".

"Ὅπου ἂν θέλῃς· Αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε καὶ εὕρησατε· κρούετε καὶ ἀνοίγησεται ὑμῖν".

Ἔτερον: "Ἐγὼ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργὸς ἐστίν".

Ὅταν ποιήσῃ τὸν Χριστὸν μέγαν λέγει: "Ἐντολήν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους".

Εἰς τόπον κρίσεως: "Μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνετε".

Ἰησοῦς Χριστὸς ἡ εἰρήνη: "Εἰρήνην ἀφήμι ὑμῖν· εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν".

Ὅταν οἱ ἱεράρχαι μετὰ τῶν εὐαγγελίων, λέγουσιν: "Εἶπεν, ὁ Κύριος· ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ σωθήσεται καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν εὕρησει".

Εἰς κρίσιν: "Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ καταγραμμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ".

Ἔτερον: "Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός· ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθει ὑπὲρ τῶν προβάτων".

"Ετερον: "Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς: ὁμοίως ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου· οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη".

Εἰς οὐσίους: "Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ".

Εἰς μάρτυρας: "Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἐπιβαλοῦσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συναγωγὰς καὶ διώξουσιν ὑμᾶς".

Εἰς τάρους ἀνθρώπων: "Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρὸς με οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται".

"Ετερον: "Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ".

"Ἡσαΐας: "Ἀναστήσονται οἱ νεκροὶ καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις καὶ εὐφρανθήσονται οἱ ἐν τῇ γῆ".

Ποίησον καὶ τὸν ἄγιον Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνὸν μετὰ χάρτου λέγοντα: "Ποία τοῦ βίου τροφή διαμένει λύπης ἀμέτοχος";

"Ὁ ἅγιος Κοσμάς: "Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα, ὅσα οὐχ ὑπάρχει μετὰ θάνατον".

Ὄνόματα ἐπιγραφόμενα τῷ Χριστῷ.

Ἰησοῦς Χριστός. — Ὁ Παντοκράτωρ. — Ὁ Ἐλεῆμων. — Ὁ Οἰκτίρμων. — Ὁ Κραταῖος. — Ὁ Ἀνεξίτακος. — Ὁ Πολυέλεος. — Ὁ Παντεπόπτης. — Ὁ Εὐεργέτης. — Ὁ Μεγαλόδοτος. — Ὁ Ἀντιλήπτω. — Ὁ Φωτοδότης. — Ὁ Ἀκατάληπτος. — Ὁ Γλυκὸς Ἰησοῦς. — Ὁ Ζωοδότης. — Ὁ Πρασιώνιος. — Ὁ Φιλάγαθος. — Ὁ Πολυεύσπλαγχνος. — Ὁ Ἐμμανουήλ.

"Ὅταν ποιήσῃς τὸν Χριστὸν βασιλεῖα: "Ὁ Βασιλεὺς τῶν Βασιλευόντων".

"Ὅταν ἀρχιερέα: "Ὁ Μέγας Ἀρχιερεὺς".

"Ὅταν κριτὴν: "Ὁ Δίκαιος Κριτής".

"Ἄνω εἰς πόρταν ὁ Ὠραιοκυλιώτης: "Ἡ Θύρα τῶν Λογικῶν Προβάτων".

Ὄνόματα τῆς Θεοτόκου.

ΜΗΡ ΘΩΓ. — Ἡ Ὁδηγήτρια. — Ἡ Πανάνασσα. — Ἡ Πανύμνητος. — Ἡ Πανάχραντος. — Ἡ Ἀσπιλος. — Ἡ Ἐλεῦσα. — Ἡ Ἐπίσκεψις τῶν καταπονουμένων. — Ἡ Ἐλπίς τῶν Ἀηλιτισμένων. — Ἡ πάντων Χαρά. — Ἡ Μεσίτρια τῶν Χριστιανῶν. — Ἡ Ἀχειροποίητος. — Ἡ θεία Ἀλουργίς. — Ἡ τῶν Οὐρανῶν Ὑψηλοτέρα. — Ἡ Πηγὴ τῆς ζωῆς. — Ἡ Χώρα τῶν Ζώντων. — Ἡ Περίβλεπτος. — Ἡ Παράκλησις. — Ἡ τῶν Χερουβὶμ ἐνδοξοτέρα. — Ἡ Ἐγγυῆτρια τῶν Ἀμαρτωλῶν. — Ἡ τῶν Ἀδικουμένων Προστάτις. — Ἡ Πυρφόρος Λαβίς. — Ἡ Ἀφλεκτος Βάτος.

Στίχοι εἰς τὴν Θεοτόκον βρεφοκρατοῦσαν

Τὸ πῦρ κρατοῦσα θαῦμα τὸ πῶς οὐ φέγει.

Ἡ Θεοτόκος

Οὐ πυρπολεῖ με, κἂν ἐν ἀγκάλαις φέρω.

"Ὅταν ὁ Χριστὸς εἶδε νηπιῦθεν τὸν ἄγγελον φέροντα αὐτῷ τὰ σύμβολα τοῦ πάθους ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς μητρός, στίχοι:

Τὸ χαῖρε τὸ πρὶν τῆς πανάγνης μηνύσας
τὰ σύμβολα νῦν τοῦ πάθους προδεικνύει.

Χριστός δὲ θνητὴν σάρκα ἐνδεδυμένος
 πότμον δεδοικώς δειλιᾷ ταῦτα βλέπων.

Ἔτεροι στίχοι εἰς καμάραν τῆς Θεοτόκου.

Ἐλαία κατάκαρπος ὠράθης, κόρη,
 τὸν συμπαθῆ τεκοῦσα τοῦ Θεοῦ Λόγον.
 Λίτια τοίνυν οὔσα τῆς εὐπλαγχνίας
 τὸν οἶκτον αὐχθεῖς εἰς ἐπώνυμον κλέος.
 Φιλεῖς ἀπαύστως χερσὶ περιβαλοῦσα
 τὸν σὲ χερσὶ κρατοῦντα, ὃν ἐκδοσώπει,
 δέσποινα μητέρ, ὑπὲρ τῶν σὲ φλοῦντων
 καὶ θεοτόκον ὄντως σε πιστῶς ὁμολογούντων.

Στίχοι εἰς τὸ «Ἄνωθεν οἱ Προφήται».

- Μωϋσῆς. Ἐγὼ βάτον κέκληκά σε, ἀνθρώπων σκέπη,
 μυστήριον σὸν ἰδὼν ἐν βάτῃ ξένως.
- Δανιήλ. Ὅρος νοητόν, οὐπὲρ ἐτμήθη λίθος,
 πλάνην τρέπων κέκλημαί σε, βροτῶν σκέπη.
- Ἰακώβ. Ἐγὼ καθ' ὕπνου ἐστορῶ κλίμακά σε
 ἀπὸ γῆς μέχρι φθάνουσας εἰς Χριστοῦ πόλον.
- Δαβίδ. Ἐγὼ κιβωτόν, ἡγιασμένη κόρη,
 κέκληκά σε πρὶν ὁ βλέπων ναοῦ χάριν.
- Ἡσαΐας. Ἐγὼ δὲ πρῶν λαβὶδ' ἀνθρακοφόρον
 κέκληκά σε πρὶν, παρθένε, Χριστοῦ θρόνε.
- Ζαχαρίας. Ἐγὼ λυχνίαν ἐπτάφωτόν σε εἶδον·
 σοῦ ὁ τόκος ἔδειξε σὸν θαῦμα, κόρη.
- Βαλαάμ. Ἐγὼ προεἶδον τὸ πρὶν ὡς μέλλεις, κόρη,
 ἄστρον φαινόν τοῦ Θεοῦ τέξεν Λόγον·
- Σολομών. Ἐγὼ σε κλίνην τοῦ βασιλείως, κόρη,
 κέκληκά σε πρὶν κηρύττων σου τὸ θαῦμα.
- Ἰεζεκιήλ. Πύλῃν ἐγὼ σε τοῦ Θεοῦ κεκλεισμένην,
 δεῖ ἤς διήλθε κύριος Θεὸς μόνος.
- Δαυὶδ. Ἐγὼ δὲ ἀνθήσασαν τὸν κτίστην ἄνθος
 ῥάβδον προκατήγγελα ὑμῶν, παρθένε.
- Ἀββακούμ. Προβλεπτικὸν χάρισμα πνεύματι φέρων
 εἶδόν σε δασὺ κατάσκιον ὄρος.
- Γεδεών. Πόκον σε, ἀγνή, πρὶν κέκληκα, παρθένε·
 ἔδειξέ μοι θαῦμα σὸν τόκον ὁ πόκος.
- Ἰερემίας. Ὅδόν σε εἶδον Ἰσραὴλ, κόρη, νέαν
 ζωῆς πρὸς τρίβους ὀδηγοῦσαν, παρθένε.

Εἰς τὸ τέμπλον τῶν ἁγίων ἀποστόλων τὰ ὀνόματα.

Ὁ ἅγιος Πέτρος. — Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος. — Ἰάκωβος. — Βαρθολομαῖος. — Ἀνδρέας. — Σίμων. — Ματθαῖος. — Μάρκος. — Φίλιππος. — Λουκάς. — Θωμᾶς.

Μαρτύρων ὀνόματα.

Ὁ ἅγιος Γεώργιος ὁ Τροπαιοφόρος· ὁ ἅγιος Δημήτριος ὁ μέγας δοῦξ· Θεόδωρος ὁ στρατηλάτης· Θεόδωρος ὁ Τήρων· Προκόπιος· Μερκούριος· Ἀρτέμιος, Μηνᾶς, Εὐστάθιος, Ἀγαθόνικος, Νέστωρ, Λουππος, Σεβαστιανός. Ἀνάργυροι· Κοσμάς, Δαμιανός. Οἱ ἐξ Ἀσίας, οἱ ἐξ Ἀραβίας, οἱ Ῥωμαῖοι· τρεῖς συζυγία ἀνάργυροι.

Εἰς τὸ δεξιὸν τοῦ ναοῦ εἰς τὸ τῶν θυρῶν ἔσω οὕτως.

Ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος, ἡ ἅγια Ἑλένη· εἰς δὲ τὸ ἀριστερὸν μέρος οἱ ἅγιοι τεσσαράκοντα μάρτυρες οἱ ἐν Σεβαστείᾳ.

Εἰς τὴν ἁγίαν Μαρίναν κρατοῦσαν τὸν διάβολον ἐκ τῶν τριῶν καὶ σφόδρα τύπτουσαν στίχοι·

Ἐλκη φυγοῦσα δαιμόνων ἡ Μαρίνα
Σατὰν καταβέβληκε καὶ τύπτει σφόδρα.

Εἰς δὲ τὴν τοῦ ναοῦ εἴσοδον ἴσταται ὁ ἀρχιστράτηγος μετὰ χάρτου ἐξεσπαθωμένος καὶ λέγων·

ΣΤΙΧΟΙ.

Τοῖς μὴ καθαραῖς προστρέχουσι καρδίαις
ἐν τῷ καθαρῷ τοῦ Θεοῦ θείῳ δόμῳ
ἀσυμπαθῶς μου τὴν σπάθην ἐκτινύω.

Ἐτεροί. Θεοῦ στρατηγός εἰμι· τὴν σπάθην φέρω·
τείνω πρὸς ὕψος, ἐκφοβῶ Θεοῦ φόβῳ·
καταφρονητὰς ἐκδιχάζω συντόμως.

Ἐτεροί. Πρὸδῆλον ὡς ἴσταμαι καθωπλισμένος
βλέπων ἰλαρὰ τοὺς καλῶς προσιόντας,
τοὺς δὲ κακοὺς κτίνουμι τῷ ξίφει τῆδε.

Εἰς δὲ τὸν ἄρχοντα Γαβριὴλ γράφε οὕτως·

Ὁξυγράφου κάλαμον τῇ χειρὶ φέρων
τῶν εἰσιόντων συνταγὰς ἀπογράφω·
φρουρῶ στέροντας, εἰ δὲ μὴ φθείρω τάχει.

Εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαήλ, ὅταν τὸν ποιήσης καθυπακούον ἐπὶ τὸ πρόθυρον τοῦ ναοῦ στίχοι·

Ἐπιππον ὀρατέ με οἱ προσιόντες·
ῥομφαίαν ἐσπασμένην χειρὶ κατέχων
στίφη βαρβάρων ἐκδιώκω καὶ πλήττω·
ἐμοῦ δὲ ναοῦ ὑπάρχω φύλαξ μέγας·
ὁ βουληθεὶς δὲ καταδικάσαι τοῦτον
τὴν ῥομφαίαν μου κατ' αὐτοῦ ἐπιστρέψω.

"Όταν ποιήσης τὸν Προδρομὸν μετὰ πτερόγων, γράψε: "Τί σε καλέσωμεν, προφήτα; ἄγγελον, ὅτι ὡς ἀσώματος; ἐφάνης; ἀπόστολον, ὅτι ἐμαθητεύσας τὰ ἔθνη; μάρτυρα, ὅτι σοῦ ἡ κεφαλὴ ὑπὲρ Χριστοῦ ἐτέμθη"; Καὶ εἰς τὸν χάρτην γράψε οὕτως:

ΣΤΙΧΟΙ.

"Όρα τὸν Ἄμνον καὶ Ποιμένα καὶ Λόγον
ἐλθόντα πρὸς γῆν ἐν βροτείᾳ τῆ φύσει
καὶ πάντας ἐλκύσαντα πρὸς πόλου πλάτος.

Πρὸς δὲ τὸν Χριστὸν δεόμενος λέγει:

Ἄρξ, δέσποτα, τὴν μανίαν Ἡρώδου.
Ἐλεγχόμενος, μὴ θέλων ἐπιστρέψαι,
τὴν ἐμὴν κάραν τέτμηκε, Θεοῦ Λόγε.

Δακτυλοδεικνύων τὸν Χριστὸν λέγει: "Ἴδε ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου".

Εἰς δὲ τῶν ὁσίων τὰ χάρτια οὕτω γράψε:

Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος ὁ Μέγας λέγει:

Καπνὸς τὸ σμήνος τῶν μελισσῶν ἐκτρέπει,
φαλμοφθία δὲ δαιμόνων τὴν σφηκίαν
βάλλει, κεραυνοῖ, πορπολεῖ, καταφλέγει.

Θεοδόσιος ὁ
Κοινοβιάρχης.

Τύρβη ματαία κοσμηκῶν φροντισμάτων
τὴν ψυχικὴν ἤμβλυνεν οὐδερχίαν,
τὸν νοῦν τυφλὸν δεικνύσα καὶ πλήρη σκότους.

Σάββας.

Τυφῶν μαραίνει τὸ ἄρωμα τῶν φύλλων,
τύφος δὲ ταφροῖ τὴν ψυχῆς λαμπρότητα.
Φύγωμεν οὐκοῦν παθῶν τὸ ψυχοφθόρον.

Εὐθύμιος.

Τὸ τῆς ψυχῆς σκύβαλον, ἀγαπητέ μοι,
κρημνῶ γεῶδει μῆδαιμῶς καταπίπτει:
τὸ σῶμα φίλων μὴ βαρόνης ταῖς ὕλαις.

Παρίων.

Ὁ καταλαλῶν, μνησικακῶν καὶ κρίνων,
καταλαλεῖ νόμου τε καὶ κρίνει νόμον.

Ὁνούφριος.

Μὴ κόρος ἐντέρων σε Χριστοῦ χωρίση,
μὴ βόρβωρος σε τῶν παθῶν καθηδύνη·
εἰ δ' οὖν, δακρύσεις ἐν φλογὶ τῆ παμφάγῳ.

Ἐφραίμ
ὁ Σύρος.

Πονῶν ὑπὲρ . . . ἀπρεπῶν ἁμαρτιῶν
μετ' ἐμπόνων πόνησον ἐμπόνως πόνων,
ὡς ἂν δυνήθης ἐκφυγεῖν πόνων πόνοις.

Μωσῆς ὁ Αἰθίοψ. " Ἄνθρωπος ὄψιν καὶ Θεὸς τὴν καρδίαν".

Βαλαάμ. " Οὐδὲν τοῦ ταπεινοῦ ὑψηλότερον, οὐδὲ τοῦ κατὰ Θεὸν εὐτελοῦς ἐνδοξότερον".

Χαρίτων.

Ἐπίχαρις ἥλιος ὀμμασι πέλει·
ἢ δ' αὖ προσευχῇ φωσφορεῖ τὴν καρδίαν.
Τρυτὰ στερηθεὶς πᾶς τις ἐν σκότει πέλει.

- Παῦλος ὁ Θηβαῖος. Ὡς χόρτος ἡμῶν τῶν βροτῶν αἱ ἡμέραι ἔφησε (μὴ τις ἀμφιβαλλέτω) Δαβίδ. Τοῖνον ἄξιον ἡμᾶς χόρτον ἐσθίειν καὶ ἐνδιδῶσθαι διὰ παντός τοῦ βίου.
- Ἀντίπας. Ὅπως ὁ δεινὸς ἐγχοτεῖ δεινῶς μάλα καὶ ψιθυρισμοὺς ἐξυφαίνει καὶ δόλους· ζητεῖ ξενῶσαι τοὺς Θεῷ κεκαρμένους θείας χάριτος καὶ τρυφῆς τῆς ἐνθέου.
- Σισώης. Ὅδῶς λιγυράς τῷ Θεῷ πέμπον στόμα πῶς πορνικαῖς ἄσμασιν ἀνοίξει θύραν; ψάλλε δὲ μᾶλλον συνετῶς καὶ κοσμίως.
- Ἀνδρέας Κρήτης. Ἐάν τῆς ἄνω βούλη τυχεῖν πατρίδος, ἔλον σεαυτὸν ἀλλοτρίωσον βίου· θνήξον· πρὸ θανάς ἀσμένως θλίψεις δέχου.
- Στέφανος ὁ Νέος. Τῆς προσκυνητῆς εἰκόνας Χριστοῦ χάριν μικρὰ βάνις αἵματος εἰ πρόσσεστί μοι, ταύτην καὶ νῦν προθύμως εἰς τέλος κενῶ.
- Ἰωάννης τῆς Κλίμακος. Ταῖς ἀρεταῖς πρόβαινε καθὰ βαθμίαι· τὸν νοῦν ἀνοψῶν πρακτικαῖς θεωρίαῖς.
- Γερμανὸς Κωνσταντινουπόλεως. "Ὁ δέδωκας, εὐρηκας".
- Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής. "Μῶλωπος ψυχῆς μὴ θριαμβευόμενα εἰς χεῖρον προβαίνουσιν".
- Ἀχιλλεῖος Λαρίσης. "Σπούδαςον, ὅσον δύνασαι, πάντα ἀνθρώπων ἀγαπήσαι· εἰ δὲ τοῦτο οὐ δύνασαι, κἂν μὴδ' ἓνα μισήσης".
- Ἰωαννίκιος ὁ Ἀναχωρητής. Στενὴν ὁδὸν βαδίξει καὶ τεθλιμμένην μισῶν πλάδαρόν καὶ διάρρητον βίον· οὗτος τῶν κακῶν ὁ γεννήτωρ.
- Θεόκτιστος. Σκληραῖς ἀγωγαῖς ἐκδιδοὺς τὸ σαρκίον τρέψει ἀσάρκων δυσμάχων ἀντιμάχων ἐχθρῶν κραταιῶν τὸ κράτος κατὰ κράτος.
- Θεόδωρος ὁ Στουδίτης. Ταῖς προσκυνηταῖς εἰκόσι νέμει σέβας, τοῖς πρωτοτύποις τὸν σεβασμὸν εἰσφέρει, ὧν περ πρὸς ἐμφέρειαν αὐτὰς πᾶς γράφει.
- Θεοφάνης ὁ Γραπτός. "Εἰ τις τὴν εἰκόνα τὴν σὴν καὶ πάντων τῶν ἁγίων οὐ κατασπάζεται, δεσποῖνα Θεοτόκε, ἀπολαβεῖ τῆς αἰωνίου κολάσεως".
- Ἀρσένιος ὁ Μέγας. Κενὰ σοβᾶς, τάλαινα, φαύλη καρδία, ἢ τὸν νοητὸν ἀθετοῦσα δεσπότην, αἰσχρῶν δ' ἐρώτων ἐς αἰεὶ πιμπλαμένη.
- Ἰσαάκιος. Οἶκῳ προσελθὼν τοῦ Θεοῦ καὶ δεσπότητος εὖξαι πρεπόντως τῶν κακῶν εὐρεῖν λύσιν, βιωτικῶν δὲ πᾶν ἀποτρέπου βάρος.
- Μαρτινιανός. Ἄλλην βαδίσειν δόντες ἐγγύας τρίβον ἄλλην ποθοῦμεν ἐξ ἀβουλίας τρέχειν· ὑπέξομεν γοῦν ἐν κρίσει τὰς εὐθύναις.

- Πάλιν Ἀρσένιος. Βιωτικὸν βούλημα πᾶν φογεῖν θέλε,
ἡσυχίαν δὲ καὶ σιωπὴν ἀγάπα·
σφῆζη γὰρ οὕτω συγχορευῶν ἀγγέλοις.
- Νεῖλος. Ὅφις ὁ δεινὸς ἐγκοτεῖ δεινῶς μάλα
καὶ ψιθορισμοὺς ἐκβοᾷ τῶν ἐνθέων
τούτων δὲ ἀόκνων τὰς προσευχὰς ἐκφέρεις.
- Πάλιν ὁ ἅγιος Σάββας. Ἰατρὸς κρατῶν κράτησιν ἰσχύει πᾶσι·
εἰ γὰρ κορεσθῆ βρωμάτων ἢ μαიმῶσα,
οἰστηλατῆσει καὶ πλεόν τῆς μαινᾶδος.
- Πάλιν Θεοκτίστου. Εὐθὺς Ἰαρός εὐμενῆς ταπεινῶφρων
σπεύδων ὁρᾶσθαι διπλόην πᾶσαν μίσει·
οὕτω γὰρ εὐαρέστως ὄφθῃς Κυρίῳ.
- Παύλου τοῦ ἐν τῷ Λάτρῳ. Θεῶ δὲ τις ζῶν καὶ Θεῶ προσανέχων
φέρει λόγον τε καὶ βοήν τὴν ἐκ Λόγου·
κλείει γὰρ αὐτὸς καὶ σιγῶντος Μωσέως.
- Πάλιν ὁ ἅγιος Ἐφραίμ. Παρρηρία γέλῳτι ἐγκραυμένη
ψυχὰς ἀπειθεῖς εὐχερῶς καταστρέφει,
λίθον βριαροῦ βίπτει πλεξίδος δίκην.
- Κυριακὸς ὁ Ἀναχωρητῆς. Ὑπνοῦντας ἄνδρας εὐχερῶς κλέπτῃς θλίβει,
κίσμου δὲ τοὺς θέλοντας ἀσεκεῖν πλησίον
σουλᾶ νοητὸς κλεπτάνους νυκτολόγος.
- Παχώμιος. Ἐχων κατὰ νοῦν τοῦ κριτοῦ παρουσίαν
στέναζε καὶ δάκρυε καὶ θρήνηι μέγα·
οὕτω γὰρ ἔξειε τὴν ζωὴν αἰωνίαν.

Ἐκ τοῦ βίου τοῦ ἁγίου Νικολάου.

Ἡ γέννησις τοῦ ἁγίου Νικολάου. — Πορευόμενος εἰς διδασκαλεῖον. — Χειροτονεῖται διάκονος. — Χειροτονεῖται πρεσβύτερος. — Χειροτονεῖται μητροπολίτης Μυρέων. — Πλουτοδοτῶν τὸν πένητα μετὰ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ. — Ἐν ὄνειρῳ ὀπτανεταὶ τῷ βασιλεῖ Κωνσταντίνῳ λεπ. * ὀπτανεταὶ τῷ ἐπάρχῳ * λαβόντες παρ' αὐτῶν καὶ δῶρα ἵνα πορευθῶσιν εἰς τὰ Μῦρα πρὸς τὸν ἅγιον. — Οἱ συκοφαντηθέντες ἔκοπτον δένδρον ἐν τῇ ὁδῷ, ἐν ᾧ οἱ δαίμονες κατοικοῦν. — Οἱ ἐν τῇ Λυκίᾳ τρεῖς ἄνδρες τοκοφαντηθέντες, οὓς ἐρρύσατο ἐκ θανάτου ὁ ἅγιος. — Ἐκδιώκων τοὺς δαίμονας, καταστρέφας τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος. — Ἡ κοίμησις τοῦ ἁγίου Νικολάου.

Ἐκ τῶν τοῦ ἁγίου Δημητρίου.

Ὁ ἅγιος Δημήτριος ἐβλήθη ἐν φρουρᾷ. — Ἐνέκρωσε τὸν σκορπιόν. — Ὁ ἅγιος Νέστορ ἔξφει τελειοῦται. — Ὁ μέγας Δημήτριος ἐν φρουρᾷ νόττεται τὴν πλευρὰν ὑπὸ ἐπτὰ στρατιωτῶν. — Ἡ κοίμησις τοῦ ἁγίου Δημητρίου.

Μαρτύριον τῆς ἁγίας Παρασκευῆς.

Ἡ ἁγία Παρασκευὴ παρίσταται τῷ βασιλεῖ Ἀσκληπιῷ. — Τύπτεται βουνεύρος. — Βληθεῖσα ἐν τῇ φρουρᾷ προσεύχεται. — Βληθεῖσα ἐν λέβητι ἐκτυφλοῖ τὸν βασιλεῖα

Ἄντωνιον. — Ἦνέφξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Ἄντωνίου πρότερον βαπτισθεὶς μετὰ τῆς βασιλείας ὑπὸ τῆς ἁγίας. — Διαλέγεται τῷ βασιλεῖ Ἀνθεμίῳ. — Κρεμασθεῖσα ἐκ τῶν τριγῶν ξέεται τὰς σάρκας. — Ἐξελθοῦσα ἡ ἁγία προσευχομένη ἀπέργεται τελειωθῆναι. — Ἡ ἁγία ξίφει τελειοῦται.

Ὁ ἅγιος Εὐθύμιος προσευχόμενος ἰδεῖν θάνατον δικαίου καὶ ἀμαρτωλοῦ. Εἰς τὸν θάνατον τοῦ δικαίου γράφει·

ΣΤΙΧΟΙ.

Ἄνδρες, ὄρατε δικαίου πότμον τοῦδε,
πῶς ὁ ἄγγελος παρακαλῶν εἰστίχει
λαβεῖν τὴν τούτου ψυχὴν ἀμνηστῆτως·
καμπτεται καὶ γὰρ καὶ φιλανθρώπως βλέπει,
εὐλαβούμενος τὰς ἀγαθοεργίας.

Εἰς δὲ τὸν θάνατον τοῦ ἀμαρτωλοῦ·

Τοῦδ' ἀνάπαλιν αὐθις ὡς βλέπετε, ξένε,
ἀνελεῆμων ἄγγελος τῷ ἀθλίῳ
ἴσταται τούτου μετὰ τῆς τριστόνου
ῥομφαίας ψυχὴν ἔλκων ὡς παμβεβήλην
ὄν τοῦ μὲν εὐζόμεθα τοχεῖν τοῦ τέλους
τοῦ δὲ ἐτέρου φυγεῖν τὴν ἐκδημίαν.

Περὶ τῆς δευτέρας καὶ φρικτῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ.

Μέσον ὁ Χριστὸς καθεζόμενος εἰς θρόνον καὶ ἡ παναγία Θεοτόκος εἰς τὰ δεξιὰ πρεσβείαν ποιῶσα· ἀριστερὰ δὲ ὁ τίμιος Πρόδρομος· ἐξαπτέρυγα καὶ πολυόμματα ἔνθεν καὶ ἔνθεν κράζοντα καὶ λέγοντα· "Ἄγιος, ἅγιος, ἅγιος κύριος Σαβαώθ· εὐλογημένος ὁ ἐργόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὢν καὶ ἀεὶ". Δυναμίς, Ἐξουσία, Ἀρχαί, Κυριότητες, Θρόνοι, Ἀρχάγγελοι, Ἀγγελοι καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι λευκοφόροι ἔνθεν καὶ ἔνθεν.

Πέτρος λέγει· "Παρακαλῶ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀπέχεσθε ἀπὸ τῆς σαρκικῆς ἐπιθυμίας". Ἰωάννης· "Μὴ ἀγαπάτε τὸν κόσμον μήτε τὰ ἐν τῷ κόσμῳ".

Μάρκος· "Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε· οὐ γὰρ οἴδατε τὴν ὥραν ἢ τὴν ἡμέραν, ἐν ἣ ὁ Κύριος ἔρχεται".

Ἀνδρέας· "Προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ· ὄρατε, ἀγαπητοί, μηδεὶς ἀπογινωσκέτω".

Ἰακώβος· "Στηριξάτε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἤγγικε".

Θωμᾶς· "Φοβερά, ἀδελφοί, ἡ τοῦ Χριστοῦ ἐπιδημία".

Ἐξ ἀριστερῶν δὲ ὁ Παῦλος λέγει· "Βλέπετε, ἀδελφοί, πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε".

Ματθαῖος· "Οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως οὗ πάντα γένηται".

Λουκᾶς· "Εἶπεν ὁ Κύριος· ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι".

Βαρθολομαῖος· "Ἴδου ἦλθεν ὁ Κύριος ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν".

Φίλιππος· "Ἀσφαλίσασθε ἑαυτοῦς, ἀδελφοί, περὶ τῆς ὥρας ἐκείνης".

Ὁ Παράδεισος ἐκ δεξιῶν πρὸς ἀνατολάς· ἔσωθεν Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ ἡ Θεοτόκος.

Ὅρασις Δανιὴλ τοῦ Προφήτου.

Ἐθεώρουν γὰρ φησιν, ἕως οὗ θρόνοι ἐτέθησαν καὶ ὁ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθισε· καὶ τὸ ἔνδομα αὐτοῦ ὡσεὶ χιῶν καὶ ἡ θριξὶς τῆς κεφαλῆς ὡσεὶ ἔριον καθάρων. — Ὁ θρόνος

αὐτοῦ ὡσεὶ φλόγα πυρός. — Οἱ τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ φλέγον. — Ποταμὸς πυρός εἶλε πορευθῶν ἐμπροσθεν αὐτοῦ. — Χίλια χιλιάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ καὶ μύριαι μυριάδες παρειστήκεισαν αὐτῷ. — Κριτήριον ἐκάθισε καὶ βίβλοι ἠνεώχθησαν καὶ Σαραφείμ εἰστήκεισαν κύκλῳ αὐτοῦ· ἐξ πτέρυγες τῷ ἐνὶ καὶ ἐξ πτέρυγες τῷ ἐνὶ καὶ κέκραγεν ἕτερον πρὸς ἕτερον καὶ λέγον· " Ἄγιος, ἅγιος, ἅγιος "· καὶ τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἐνὶ.

Περὶ τῶν πέντε παρθένων.

Αἱ πέντε παρθένοι· αἱ φρόνιμοι ἐσωθῆν καὶ αἱ πέντε μωραὶ ἐξώθηθ, βοῶσαι αἰ μωραὶ ταῖς φρονίμοις· " Δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὀμῶν ". Ἀποκρίνονται αἱ φρόνιμοι· " Ὑπάγετε πρὸς τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε ".

Αἱ τῶν χορῶν τάξεις.

Χορὸς ἀποστόλων. — Χορὸς προφητῶν. — Χορὸς μαρτύρων. — Χορὸς ἀσκητῶν. — Χορὸς ἱεραρχῶν. — Χορὸς γυναικῶν. — Ὁ ληστὴς ἐμπροσθεν τοῦ Παραδείσου. — Οἱ τέσσαρες ποταμοὶ ἐξερχόμενοι ὀμοῦ τοῦ Παραδείσου: Φισιὼν, Γεὼν, Τίγρις, Εὐφράτης. — Ὁ ἀρχαγγέλος Μιχαὴλ σαλπίζων τὴν οἰκουμένην πᾶσαν καὶ τὴν θάλασσαν. — Ἐγείρεσθε οἱ καθεύδοντες. — Ἀποδόουσα ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς. — Ὁ κόλπος τοῦ Ἀβραάμ βασταζῶν τὰ νήπια, ἐξ εὐωνύμων δὲ ὁ πλοῖσιος ἐν τῷ πυρίνῳ ποταμῷ φλεγόμενος· ὑπὸ πυρίνων ἀγγέλων κρατούμενος, βῶν πρὸς τὸν Ἀβραάμ λέγει· " Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον Λαζάρου, ἵνα βῶψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταψόξῃ μου τὴν γλῶτταν ". Ἀποκρίνεται Ἀβραάμ πρὸς τὸν πλοῖσιον· " Τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου καὶ ὁ Λαζάρου χιερεῖς, μοναχοὶ ἀνελεήμονες· ὁ Ἰούδας ὁ προδότης μέσον τοῦ βυθίου ὄρνικτος μετὰ τῶν πνευμάτων τῆς πονηρίας· οἱ βασιλεῖς οἱ κακοὶ καὶ τύραννοι, οἱ παρακαμπανισταὶ, οἱ νοτάριοι τῆς ἀδικίας καὶ οἱ λοιποὶ ἀρπαγες καὶ ἀσπλαγχοὶ, καὶ εἶθ' οὕτως ζυγὸς δικαιοσύνης.

Αἱ Κολάσεις.

Τὰ καταχθόνια· ὁ σκόληξ ὁ ἀκοίμητος· ὁ Ἄδης· βρυγμὸς τῶν ὀδόντων· ὁ τάρταρος. Ἀντικρὺ δὲ τοῦ Χριστοῦ ὁ Τίμιος Σταυρός· ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ εἰς τὸ ὑποπόδιον αὐτοῦ· ὁ ἀκίνθινος ὁ στέφανος, ἡ λόγχη, ὁ σπόγγος, οἱ ἴλοι, ἡ χλαμὶς. Ἐνθεν καὶ ἐνθεν ἀγγελοὶ δύο· ὁ ἐκ δεξιῶν γράφεται οὕτως· " Ὑμῖν δίδεται ἡ τῶν οὐρανῶν βασιλεία ". Ὁ ἐξ ἀριστερῶν· " Δείξατε ὀμῶν τὰ κατὰ ἔργα καὶ ἀπολάβετε τὸν μισθόν ".

Εἰς τὴν Δευτέραν Παρουσίαν.

Ἰωήλ· " Ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη σκοτάσουσι ".

Δανιήλ· " Ἐθεώρουον, ἕως οὗ θρόνοι ἐτέθησαν καὶ ὁ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθισε ".

Ποίηρον καὶ τὸν ἅγιον Παῦλον τὸν ἀπόστολον βλέποντα ἄνω πρὸς τὸν Χριστόν καὶ δεικνύοντα τῇ δεξιᾷ χειρὶ, τῇ δὲ ἀριστερᾷ κρατοῦντα τόμον χάρτου γεγραμμένον οὕτως· " Ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος ἐν κελύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ ".

Στίχοι εἰς τὴν αὐτὴν Δευτέραν Παρουσίαν.

Γομνὴν στάσιν, ἀνθρώπε, καὶ θεῖαν κρίσιν
καὶ βῆμα φρικτὸν καὶ Θεὸν κριτὴν βλέπων,
τοὺς ἀγγέλους ἐστῶτας ὡς δορυφόρους,
γυμνὰς λογισμῶν τὰς ἀμαρτίας λάβε·
ἐγκυψον, ἴδε τῆς καμίνου τὴν φλόγα
καὶ σωφρονίσας προσδέχου καὶ τὴν κρίσιν.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΑΟΥ.

Εἰς τὸ τούρλεον ἦνω ὁ Χριστὸς στηθεῖον γύρωθεν δὲ ἄγγελοι καὶ Ἀρχάγγελοι γράφον οὕτως: "Ἐξ οὐρανοῦ ἐπέβλεψεν ὁ Κύριος εἶδε πάντα τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων ἐξ ἐτοίμου κατοικητηρίου αὐτοῦ ἐπέβλεψεν ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν". Καὶ οἱ δεκαεῖς Προφῆται γεγραμμένοι:

Ὁ προφήτης Ὡσηε γέρων στρογγυλογένης λέγων "Ποῦ σου, Θάνατε, τὸ κέντρον; ποῦ σου ἡ νίκη";

Ὁ προφήτης Ἰωὴλ μαυροδιχαλογένης, μαθαροπόγωνος, λέγων "Ἰσχύς, Κύριε! ἐξεγειρέσθωσαν καὶ ἀναβανέτωσαν πάντα τὰ ἔθνη εἰς τὴν κοιλάδα Ἰωσαφάτ".

Ὁ προφήτης Ἀμώς γέρων στρογγυλογένης λέγων "Οὐαὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἡμέραν Κυρίου, καὶ αὕτη ἔσται σκότος καὶ οὐ φῶς".

Ὁ προφήτης Ἀβδιὸν μιζοπόλιος λέγων "Ὅν τρόπον ἐποίησας, οὕτως ἔσται σοὶ τὸ ἀνταπόδομά σου ἀνταποδοθήσεται σοὶ εἰς κεφαλὴν".

Ὁ προφήτης Ἰωνᾶς γέρων φαλακρός, στρογγυλογένης, λέγων "Ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς κύριον τὸν Θεόν μου καὶ εἰσήκουσέ μου".

Ὁ προφήτης Μιχαίας νέος μουστακίζων, λέγων "Καὶ στήσεται καὶ ὄψεται καὶ ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἰσχύϊ Κυρίου".

Ὁ προφήτης Ναούμ γέρων κοντογένης, λέγων "Πρὸ προσώπου Κυρίου τίς ὑποστήσεται καὶ τίς ἀντιστήσεται ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ";

Ὁ προφήτης Ἀββακούμ νέος ἀγένειος, λέγων "Περίβαλεν ἀμελεῖς ἐξ ἀδικίας μετὰ δυνάμεως, τοὺς ἀρχηγούς τῶν ἀμαρτωλῶν".

Ὁ προφήτης Σοφονίας γέρων κοντογένης, λέγων "Φωνὴ ἡμέρας Κυρίου πικρὰ καὶ σκληρὰ τέτακται οὖν αὕτη ἡμέρα σάλπιγγος".

Ὁ προφήτης Ἀγγαῖος πᾶνω γέρων¹, μιζοπόλιος, διχαλογένης, λέγων "Ἐγὼ σείω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν, καὶ καταστρέψω θρόνους βασιλείων".

Ὁ προφήτης Ζαχαρίας νέος ἀγένειος "Καὶ ἤξει κύριος ὁ Θεός μου καὶ πάντες οἱ ἅγιοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐκ ἔσται φῶς".

Ὁ προφήτης Μαλαχίας νέος ἀγένειος "Ἰδοὺ ἡμέρα Κυρίου ἔρχεται (καιομένη) ὡς κλίβανος καὶ φλέξει αὐτούς· καὶ ἔσονται (πάντες οἱ) ἀλλογενεῖς καὶ πάντες οἱ ποιῶντες τὴν ἀνομίαν".

Ὁ προφήτης Γεδεών ὁμοῖος τῷ προφήτῃ Ἡσαΐα.

Ὁ προφήτης καὶ βασιλεὺς Δαβὶδ γέρων στρογγυλογένης, λέγων "Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε! πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας".

Ὁ προφήτης καὶ βασιλεὺς Σολομὼν νέος ἀγένειος "Στόμα δικαίου ἀποστᾶζει σοφίαν".

1) Ἐν τῷ κώδικι "πανόγιος".

Ὁ προφήτης Δανιὴλ νέος ἀγέναιος: " Ἐγὼ Δανιὴλ ἐθεώρουν, ἕως οὗ ἐτέθησαν θρόνοι εἰς κρίσιν καὶ ὁ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθισεν".

Ὁ προφήτης Ἱερεμίας γέρον κοντογένης οὐ πολλά: " Ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με λέγων· πρὸ τοῦ σε πλάσαι ἐν κοιλίᾳ μητρὸς σου ἐπίσταμαί σε καὶ πρὸ τοῦ σε ἐξελεθεῖν ἐκ μήτρας ἡγιακά σε".

Ὁ προφήτης Ἰεζεκιὴλ γέρον οὐογένης: " Τὰδε λέγει Κύριος· ὤψασθε τὴν ζωὴν ὑμῶν κρεμαμένην ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν".

Ὁ προφήτης Μωϋσῆς στρογγυλογένης: " Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει· Κύριος ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ".

Ὁ προφήτης Ἡλιοῦ: " Ζῆ Κύριος καὶ ζῆ ἡ ψυχὴ σου οὐκ ἔσται ὑετός ἐπὶ τῆς γῆς, εἰ μὴ διὰ στόματός μου. Κάθου δὴ ἐνταῦθα, ὅτι Κύριος ἀπέσταλκέ με ἕως τοῦ Ἰερδάνου".

Ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος: " Πάτερ, πάτερ, ἄρμα Ἰσραὴλ καὶ ἵππευς αὐτοῦ· καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκ ἔτι".

Ὁ προφήτης Ἱερεμίας: " Οὗτος ὁ Θεὸς ἡμῶν οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτὸν ἐξεύρε πᾶσαν ὁδὸν ἐπιστήμης".

Ἐπι τοῦ προφήτου Ἰεζεκιὴλ: " Τὰδε λέγει Κύριος· ἀνοίξω τὰ μνήματα ὑμῶν καὶ ἀνάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων".

Ὁ προφήτης Μιχαίας: " Δεῦτε ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος Κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ".

Ὁ προφήτης Ναοὺμ: " Τὰδε λέγει Κύριος κατὰρχων ὑδάτων πολλῶν καὶ οὕτως διασταλήσονται".

Ὁ προφήτης Ἀββακούμ: " Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοίην σου καὶ ἐφοβήθην· Κύριε, κατενόησα τὰ ἔργα σου καὶ ἐξέστην".

Ὁ προφήτης Σοφονίας: " Χαῖρα σφόδρα, θύγατερ Σιών· κήρυσε, θύγατερ Ἱερουσαλήμ".

Ὁ προφήτης Ζαχαρίας: " Πατάξω τὸν ποιμένα καὶ διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα τῆς ποιμνῆς".

Ὁ προφήτης Ἀγγαῖος: " Ἔσται ἡ δόξα τοῦ οἴκου τούτου ὑπὲρ τὴν ἐσχάτην, λέγει Κύριος παντοκράτωρ".

Ὁ Μελχισεδέκ, ὁ Σαμουὴλ καὶ ὁ Ἀαρών.

Εἰς τὸ "Τί σοι προσενέγκωμεν, Χριστέ", στίχοι τοῦ Χρυσοστόμου·

Νῦν, οὐρανέ, σάρτησον, εὐφράνθητί μοι,
 ἢ γῆ δὲ πᾶσα σὺν βροτοῖς χορευέτω·
 Χριστὸς γὰρ ἐξέλαμψε ἐκ τῆς παρθένου,
 ὁ μητὸς ἐκτός καὶ πατὴρ φανείσ διχα.
 Ὡ θαῦμα καινόν· πῶς Θεὸς μικρὸν βρέφος;
 Οἱ ἄγγελοι τὸν ὕμνον, οἱ οὐρανοὶ τὸν ἀστέρα,
 οἱ ἀγροὶ τὰ δῶρα, οἱ ποιμένες τὸ θαῦμα,
 ἢ γῆ τὸ σπῆλαιον, ἢ ἔρημος τὴν φάτιν,
 ἡμεῖς δὲ μητέρα παρθένου ὁ πρὸ αἰῶνων Θεός.

Περὶ τῶν τεσσάρων εὐαγγελιστῶν.

Ματθαῖος ὁ εὐαγγελιστὴς ὅμοιος ἀνθρώπῳ καὶ γράφει· " Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαβὶδ, υἱοῦ Ἀβραάμ".

Μάρκος ὅμοιος βοῖ γράφει· " Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ".

Λουκάς ὁμοιος λέοντι γράφει: "Ἐπειδὴ περ πολλοὶ ἐπεχείρησαν διῆγησιν ἀνατάξασθαι".

Ἰωάννης ὁμοιος ἀετῷ γράφει: "Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος".

Περὶ τῶν ἱεραρχῶν.

Ὁ ἅγιος Βασίλειος νέος ὀξυγένης, μακρογένης, λέγων: "Ψυχῆς κἄλλος ἀσφαλῶς φρουρητέον τοῦτο γὰρ ἀπαιτῆσει ὁ Θεός, κριτῆς δίκαιος ἐκ βροτείου γένους".

Γρηγόριος ὁ Θεολόγος γέρων πλατυγένης, φαλακρός, σγουράς ἔχων τὰς τρίχας, λέγων: "Ποιμὴν λογικὸς ἐγκαταστάς ἐν βίῳ, ἀπλοῦς, ταπεινός, εὐμενής, πραῦς ἔσο".

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, νέος σπανός, γράφει: "Τῶν πρὶν ἕκαστος εἶπερ ἐκστῆ σφαλμάτων, σωθῆσεσθαι αὐτὸν πάντως ἐγγυῶμαι γησίως".

Γρηγόριος ὁ Θαυματουργός γέρων φαλακρός, σγουροκοντογένης, διψαλὸν ὀλίγον.

Γρηγόριος Ἀκραγάντων, γέρων κοντογένης.

Γρηγόριος τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας, γέρων κοντοπλατυγένης.

Γρηγόριος Νύσσης, γέρων κοντογένης.

Νικόλαος ὁ Μύρων τῆς Λυκίας γέρων φαλακρός, στρογγυλογένης, λέγων: "Ἐἰς Θεὸς πατὴρ Λόγου ζῶντος, σοφίας ὑπεστώσης πηγὴ καὶ δυνάμειος καὶ χαρακτήρος αἰδίου".

Νικόλαος ὁ Μεγαλοπόλεως γέρων ἀγένειος.

Βλάσιος, γέρων σγουροκέφαλος, ὀξυγένης.

Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας, γέρων πλατυγένης, λέγων: "Ἐνα Θεὸν σεβόμεθα ἐν Τριάδι καὶ Τριάδα ἐν μονάδι, μῆτε τὰ πρόσωπα συγγέροντες, μῆτε τὴν οὐσίαν διαχωρίζοντες".

Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, φαλακρός, μιξοπόλιος, βουρλογένης, εἰς δύο χωρισμένα. . .

Ἀνδρέας ὁ Κρήτης, γέρων κοντογένης, λέγων: "Ὅτε κριτῆς καθίσσης ὡς εὐσπλαγχνος καὶ τὴν φοβερὰν δόξαν σου δείξῃς, σωτὴρ μου, ὃ ποῖος φόβος τότε καμίνου καιομένης".

Ἰγνάτιος, γέρων μακρογένης.

Πολύκαρπος Σμύρνης, γέρων στρογγυλογένης.

Ἐπιφάνιος Κύπρου, γέρων φαλακρός, ὀξυγένης.

Γερμανός Κωνσταντινουπόλεως, γέρων εὐνοῦχος, ὁμοιος Ἰωάννη τῷ Θηβῶν.

Σαφρόνιος Ἱεροσολύμων, μιξοπόλιος, ὀξυγένης.

Πρόλλος, γέρων πλατυγένης.

Μεθόδιος, γέρων φαντογένης.

Ἀμβρόσιος, γέρων ὀξυγένης.

Παρθένιος, γέρων πλατυγένης.

Ταράσιος, γέρων ὀξυγένης, πατριάρχης.

Εὐτόχιος πατριάρχης, γέρων κοντογένης.

Φωκάς, γέρων πλατυγένης, κοντογένης.

Ἀχιλλεῖος Λαρίσης, γέρων ὀξυβουρλογένης.

Παῦλος ὁ Ὁμολογητής, νέος ὀξυγένης.

Νικάνδρος, νέος στρογγυλογένης.

Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, γέρων σγουροκέφαλος, διχαλογένης.

Θεοφύλακτος, γέρων εὐνοῦχος.

Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων, γέρων ὀξυγένης.

Ἀνθίμος, νέος ὀλιγογένης.

Βαβύλας, γέρων πλατυγένης.

Ἰερόθεος, νέος στρογγυλογένης.

Αὐτόνομος, γέρων κοντοστρογγυλογένης.

Εὐμένιος, γέρων στρογγυλογένης.
 Δωρόθεος, γέρων μεγαλογένης.
 Ἀλύπιος, γέρων στρογγυλογένης.
 Πατρίκιος, νέος ὀλιγογένης.
 Σπυρίδων, γέρων βουρλογένης.
 Νικηφόρος πατριάρχης, γέρων ὀξυγένης.
 Μητροφάνης πατριάρχης, γέρων δασυγένης.
 Ὑπάτιος, γέρων ὀξυγένης.
 Εὐσέβιος, νέος ἀρχιγένης.
 Ἀγαπητός, γέρων κοντογένης.
 Ἰωσήφ Θεσσαλονίκης, νέος ὀξυγένης.
 Ἀθηνογένης, νέος ὀξυγένης.
 Μαρτίνος, νέος ὀξυγένης.
 Θεράπων, γέρων κοντογένης βασταζῶν φλεβότομον.
 Σίλβεστρος Ῥώμης, γέρων μακρογένης.
 Ἐλευθέριος, νέος στρογγυλογένης.
 Χαράλαμπος, γέρων μακροδιχαλογένης.
 Ἀκεφιμᾶς, γέρων φαλακρός, πολυγένης, διφαλὸν ὀλίγον.
 Ἰωσήφ πρεσβύτερος, γέρων ὀξυγένης.
 Ἀειθαλᾶς διάκονος, νέος μουστακίζων.
 Λάζαρος, νέος μουστακίζων.
 Μελέτιος, γέρων μακρογένης, εἰς τρία κειχωρισμένα.
 Βασίλειος ἐπίσκοπος Ἀμασειᾶς, γέρων ὀξυγένης, ὅμοιος τῷ Μεγάλῳ Βασιλείῳ.
 Στέφανος ὁ πρωτομάρτυς καὶ ἀρχιδιάκονος νέος ἀγένειος.
 Ῥωμανός, νέος.
 Ρουφίνος διάκονος.
 Παρμενᾶς διάκονος, ἀγένειος.
 Σίμων διάκονος.
 Εὐπλος διάκονος.

Περὶ μοναχῶν ὁσίων.

Ὁ μέγας Ἀντώνιος γέρων κοντογένης διαφαιρίζων ὀλίγον, φορῶν κουκούλιον, λέγων "Μὴ ἀπατᾶ, ὦ μοναχέ, χορτασθε κοιλίας· ἡ ὑπαταγή μετ' ἐγκρατείας ὑποτάσσει δαίμονας". Ἄλλο. "Ἐγὼ οὐκέτι φοβοῦμαι τὸν Θεόν, ἀλλ' ἀγαπῶ αὐτόν· ἡ γὰρ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον".

ΣΤΙΧΟΙ.

Ἀνθρώπος φυγὼν κυρωτωγᾶς τοῦ βίου
 ἐχθρῶν ἀσάρκων· δυσμενῶν ἀλαστόρων
 βέλεμνα, τόξα, φαρέτρας οὐ ταρβείται.

Σάββας ἔχων τὸν πώγωνα μαδαρόν, λέγων "Τείχιον τὸ κελλίον σου, ὦ μοναχέ, καὶ ἄλλου κελλίον μὴ παράβαλε". Ἄλλο. "Ὅστις σῶμα ἐνίκησεν, οὗτος φύσιν ἐνίκησεν· ὁ δὲ τὴν φύσιν νίκησας πάντως ὑπὲρ φύσιν ἐγένετο".

Εὐδόμιος γέρων μεγαλογένης ἕως τῶν μηρῶν, λέγων "Ἀδελφοί, τὰ ὄπλα τοῦ μοναχοῦ ἐστὶν ἡ μελέτη, ἡ ταπεινοφροσύνη καὶ ἡ κατὰ Θεὸν ὑπακοή". Ἄλλο. "Οἱ ἐν ὑποταγῇ διατρίβοντες φελαργυρίας ἀλλότριον ὄπου γὰρ τὸ σῶμα ἐξέδωκαν, τί λοιπὸν κέκτηνται ἴδιον";

Ἀρσένιος γέρων σγουροκέφαλος, βουρλογένης, εἰς πέντε χωρισμένα, λέγων "Ἀδελφοί, δι' ὃ ἐξήλθετε ἀγωνίασθε καὶ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας μὴ ἀμελήσητε".

Θεοδόσιος ὁ Κοινοβιάρχης, γέρων διχαλογένης, λέγων " Ἐάν μὴ ἀποτάξηθε τοῖς πασι τοῦ κόσμου, οὐ δύνασθε γενέσθαι μοναχοί ".

Ἄβράμιος γέρων τὸ γένειον μέγα καὶ ὀξύ.

Παρθούτιος, γέρων μεγαλογένης, εἰς δύο χωρισμένα, φαλακρός, λέγων " Ὅπου ἐάν μετριῆς ἑαυτὸν, ἔση ἀναπαυόμενος ".

Μάρκος, γέρων κοντογένης.

Θεόδωρος ὁ Στουδίτης γέρων φαλακρός, διχαλογένης, λέγων " Ἀδελφοί καὶ πατέρες, οἱ τῶν ἀμετρήτων εὐεργεσιῶν τοῦ Θεοῦ ἀπολαβόντες δεῖ αἰεὶ εὐχαριστεῖν ".

Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς μισσοπλίσιος, πολυγένης, λέγων " Ἀδελφέ, αἰεὶ βίαζε τὴν σάρκα καὶ σκόλαζε ἀόκνως ψαλμωδίας ".

Ἰλαρίων, γέρων βουρλογένης, χωρίζων εἰς τρία, λέγων " Εἰ προσέρχῃ δουλεύειν τῷ Κυρίῳ, ἐτόιμασον τὴν ψυχὴν σου εἰς πειρασμόν ".

Παχώμιος, γέρων ἔχων σκουλία πέντε τὰ γένηα, λέγων " Ἄγροπνον οἶδεν ὄμμα τὸν νοὸν ἀρνίσειν, | θραβεῖν πυρώσεις, φάσματα φυγαδεύειν, | ἐνοπνιασμοὺς μωσαροὺς καταπαύειν ".

Θεόδωρος ὁ Συκεώτης γέρων κοντογένης, λέγων " Ἀδελφοί, ἀγωνίσασθε ὑπὲρ τῆς σωτηρίας ὑμῶν πρὸ τοῦ ἔλθειν τὴν ὥραν ".

Μαρτινιανός, γέρων ὀξυγένης.

Θεόκτιστος, μαυροκοντογένης, λέγων " Κρατῶν γαστρος κράτησον ἰσχύϊ πάση | εἰ γὰρ κορεσθῆ βρωμάτων ἢ μαμῶσα, | οἰστρηλατεῖσαι καὶ πλέον τῆς μανίας ".

Ἰσαάκιος, νέος ὀλιγογένης.

Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης γέρων ὀξυγένης " Εἴ τις τὸν κόσμον ἐμίσησεν, οὗτος λύπην διέφυγε ".

Παῦλος ὁ Θηβαῖος γέρων μεγαλογένης, μακρότριχος, λέγων " Οὐκ ὀφείλει ἐπιζητεῖν τὰ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὰ τοῦ πλησίον ".

Παῦλος ὁ Ἀπλοῦς γέρων ὀλιγογένης, πλατουναφάνδαλος.

Ποιμὴν, γέρων μεγαλογένης, εἰς τρία χωρισμένα, λέγων " Ἀδελφέ, οἶδαζον τὴν καρδίαν σου ποιεῖν ἢ διδάσκει ἢ φυγὴ σου ἢ γὰρ ἀνοποταγὴ καὶ τὸ ἴδιον θελημα καταβάλλει τὸν μοναχόν ".

Νικητὰς ὁ Μηδικίου νέος κοντογένης.

Συμεὼν ὁ Στυλῆτης γέρων κοντογένης, μαυρότριχος.

Μελέτιος ὁ ἐν τῷ ὄρει Μουπόλεως, πλησίον Θήβας, γέρων σγουροκέφαλος, ἔχων γενεαῖα ὁμοίαν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

Ἀκάκιος, γέρων φαλακρός, κοντογένης, λέγων " Οὐ κοπιᾶσαι πολλοῖς ἔτεσιν, ἐάν ἐν ἀρχαῖς σεαυτὸν πόνοις ἐκδώσης ".

Συμεὼν ὁ διὰ Χριστὸν σαλὸς γέρων ὀξυγένης.

Σαμφών ὁ Ξενοδόχος ὀξυγένης οὐ πολλά.

Κῦρος Ἀνάργυρος γέρων φαλακρός, μεγαλογένης, εἰς δύο χωρισμένα.

Οἱ ἅγιοι Ἀνάργυροι Κοσμάς καὶ Δαμιανὸς νέοι ἀρχιγένειοι, τὰς τρίχας ἄνωθεν τῶν ὠτων φαλακρίζοντες, ὀλιγότριχοι, σγουρακίζοντες.

Πάντελεῖμων νέος ἀγένειος, σγουροκέφαλος, ὁμοῖος τῷ ἁγίῳ Γεωργίῳ.

Ἐρμόλαος, γέρων κοντογένης βασιτάζων Εὐαγγέλιον.

Ἰωάννης ὁ διὰ Χριστὸν σαλὸς γέρων κοντογένης.

Ἀλύπιος ὁ Στυλῆτης γέρων στρογγυλογένης.

Ἰωάννης ὁ Ψυχαῖτης γέρων κοντογένης.

Κλήμης, νέος ὀξυγένης.

Συμεὼν ὁ ἐν τῷ Θαυμαστῷ ὄρει, ὁ στυλῆτης, γέρων στρογγυλογένης.

Λαμπάδος, νέος κοντογένης, διχαλογένης.

Βάρβαρος ὁ Αἰθιοπὸς γέρων σγουροκέφαλος καὶ σγουρογένης, λέγων " Εὐχαριστῶ σοι

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, καὶ σοί, πάτερ Ἰωάννη, ὅτι ἠξιώθην τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ διὰ σέ”.

Θεοφάνης ὁ ποιητής, νέος φαγογένης, λέγων· “Ὁρμιον ὀρεπόμενος καρπὸν, μὴ βλαπτόμενος τῷ ξύλῳ τῆς βρώσεως”.

Κοσμῆς ὁ ποιητής γέρον ὀξυγένης, λέγων· “Γυναῖκά σε θνητήν, ἀλλ’ ὑπερφῶς καὶ μητέρα Θεοῦ εἰδότες, πανάμωμε”· — Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός γέρον διχαλογένης, φοροῦντες καὶ οἱ δύο κουκούλλια.

Ἰωσήφ ὁ ποιητής γέρον στρογγυλογένης, λέγων· “Πορποληθέντα ἐν καμίῳ τοῦ πυρὸς ἡδοναῖς καὶ ψυχῆς τὸ ὀπτικὸν ἀμαυρωθέντα, τῷ πυρὶ τοῦ σοῦ φόβου ἀνακαινίσας, Χριστέ, φωτὶ με σωτηρίας αὔρασον, ἵνα σε δοξάζω εἰς πάντα” . . .

Θεοφάνης ὁ Γραπτὸς λέγων· “Ἴδε, Κύριε, τῆ σῆ Ἐκκλησίᾳ κραταίωμα ἀλλόνητον διαμένει εἰς αἰῶνας αἰῶνων τῷ σάλῳ τῆς αἰρέσεως”.

Ἰωάννης ὁ Παλαιολαυρίτης γέρον κοντογένης.

Στέφανος ὁ Σαβαίτης νέος ὀξυγένης.

Σισώης, γέρον κοντογένης.

Δαβὶδ Θεσσαλονίκης, γέρον μακρογένης ἕως τὴν ζώνην.

Μωῦσῆς ὁ Αἰθιοπ γέρον φαγοστρογγυλογένης, λέγων· “Ὄφειλε ἄνθρωπος κρῖναι ἑαυτὸν ἀπὸ παντὸς πράγματος”.

Στέφανος ὁ Σιναίτης νέος ὀξυγένης.

Λουκάς ὁ Στεiriου νέος ὀξυγένης.

Ἰουλιανός ὁ Θηβαῖος γέρον κοντογένης.

Πατάπιος, γέρον ὀξυγένης.

Μάρκος, γέρον σπανός, ἔχων ὀλίγας τρίχας εἰς τὸν πώγωνα, λέγων· “Μοναχέ, φεύγε, αἰώπα, ἠσύχαζε καὶ σῶξου”.

Δανιὴλ ὁ τῆς Σκήτικος λέγει· “Ἡ γαστριμαργία μήτηρ ἐστὶ τῆς πορνείας καὶ ὁ κρατῶν γαστρός κρατεῖν δύναται καὶ γλώσσης”.

Δανιὴλ ὁ Στυλίτης γέρον ὀξυγένης.

Κασσιανός, γέρον ὀξυγένης.

Ἀντίοχος, γέρον στρογγυλογένης, φορῶν ἐπιρριπτάριον, λέγων· “Ὑπνος περιττός συμμαχῆς ἀκρασίας | τὴν βακρωδὴ χαρμολύπην ὀξείως | καπνὸς μελίσας ὡς πυρὶ σκεδαννδεῖ”.

Ἰωάννης ὁ Κολοβός, γέρον μακρογένης ἔχων σκουλία πέντε.

Νεῖλος, γέρον μακρογένης ἔχων σκουλία τρία, λέγων· “Μὴ θέλε ὡς σὺ δοκεῖς, ἀλλ’ ὡς Θεῷ ἀρέσκει γενέσθαι τὰ κατὰ σέ”.

Στέφανος ὁ Νέος ὀξυγένης, ὅμοιος Λουκᾷ τῷ Στεiriου, λέγων· “Εἴ τις οὐ προσκυνεῖ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν εἰκόνι περιγραφτὸν κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, εἴη ἀνάθεμα”.

Κάστωρ ὅμοιος τῷ ἁγίῳ Στεφάνῳ.

Ἀθανάσιος, γέρον κοντογένης λέγων· “Οὐδὲν ἄλλο βλέπει τοὺς μοναχοὺς καὶ χαροποιεῖ τοὺς δαίμονας, ὡς τὸ κρύπτειν τοὺς ἰδίους λογισμοὺς”.

Γεράσιμος, γέρον βασυγένης λέγων· “Ἀρκεῖ τῷ μοναχῷ, ἵνα κοιμᾶται μίαν ὥραν ἐὰν ἐνὶ ἀγωνιστῆς”.

Ἀλέξιος ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ὅμοιος τῷ Προδρόμῳ, ὀξυγένης.

Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος γέρον.

Μακάριος ὁ Ἀλεξανδρεὺς γέρον, ἐπὶ τοῦ χεῖλους ἔχων τρίχας καὶ εἰς τὸ ἄκρον τοῦ πώγωνος.

Ἰωάννης ὁ τῆς Κλίμακος γέρον μεγαλογένης, λέγων· “Ὁ πίστιν μὲν ὀρθὴν κεκτησῆθαι λέγων, ἀμαρτίας δὲ διαπραττόμενος, ὅμοιός ἐστι προσώπῳ ὀφθαλμοῦς μὴ ἔχοντι”.

Εφραίμ ὁ Σύρος γέρον σπανός, ὀλίγα ἔχων (γένεια), φορῶν κουκούλλον, λέγων

" Μακάριος ὄντως ὁ ἔχων ὑποταγὴν ἀγαθὴν· μιμητὴς γάρ ἐστι τοῦ παναγάθου ἡμῶν δεσπότου".

Χαρίτων γέρων.

Ἰωαννίκιος γέρων.

Ἰωαΐας γέρων λέγων " Ὁ ἀπολέσας χρυσίον ἴσως εὐρήσει πάλιν αὐτό καιρὸν δὲ ὁ ἀπολωλεκὸς ἀμήχανον εὐρεῖν".

Εὐλόγιος γέρων λέγων " Μοναχὸς μὴ ὑποφέρων ὕβριν καὶ ἐξουδένωσιν οὐκ ἐστὶ μοναχός".

Ἰωάννης ὁ Μονάζων λέγων " Ἐάν ἀγαπήσῃς τὴν εὐλάβειαν καὶ τὴν ἐγκράτειαν, ὀρθῶ λογισμῶ ὑψωθήσῃ ἐκ πάντων τῶν μερῶν".

Ἀραΐσιος γέρων λέγων " Ἡ ταπεινοφροσύνη στέφανός ἐστι τῷ μοναχῷ".

Πετρώνιος γέρων λέγων " Πενία καὶ θλιψὶς καὶ ἀτιμία, αὐταὶ εἰσὶν οἱ στέφανοι τοῦ μοναχοῦ".

Σιλβανὸς γέρων λέγων " Εἰ θέλεις σωθῆναι, μίσῃσον τὴν κοιλίαν σου καὶ τὰς ὕλας τοῦ κόσμου καὶ τὰς τῶν ἀνθρώπων τιμὰς καὶ σὴζῃ".

Θεόδωρος γέρων λέγων " Ὡσπερ ἴδιον παρακοῆς ἐστὶν ἡ ἁμαρτία, οὕτως ἴδιον ὑπακοῆς ἐστὶν ἡ ἀρετή".

Βασίλειος λέγει " Ὁ θέλων εἶναι μοναχός οὐκ ὀφείλει ὅλως θέλημα ἔχειν ἐν τινὶ πράγματι".

Δομετιανὸς γέρων λέγων " Ἀπελθε, κολληθῆτι ἀνθρώπῳ φοβουμένῳ τὸν Θεόν, καὶ ἐν τῷ ἐγγίσει αὐτῷ μανθάνεις ἐξ αὐτοῦ φοβεῖσθαι τὸν Θεόν".

Ἀθανάσιος Ἀθηναίτης γέρων λέγων " Ἐν καρδίαις πραέων ἀναπαύεται Κύριος, ψυχὴ δὲ παρακώδης διαβόλου καθέδρα".

Περὶ μαρτύρων ὀνομάτων καὶ σχημάτων.

Ὁ ἅγιος Γεώργιος νέος ἀγένειος, σγουροκέφαλος.

Δημήτριος μουστακίζων ὀλίγον.

Νέστωρ, νέος ἀγένειος.

Μερκούριος, νέος στρογγυλογένης.

Προκόπιος, νέος ἀγένειος.

Νικήτας, χριστοειδής.

Ἀρτέμιος ὁμοῖος.

Θεόδωρος ὁ Τίρων μαυρογένης, μαδαροπώγωνος, τὰς τρίχας (ἔχων) ἄνωθεν τῶν ὠτων.

Θεόδωρος ὁ στρατηλάτης σγουροκέφαλος, διχαλογένης.

Εὐστράτιος, γέρων διχαλογένης.

Εὐγένιος, νέος ἀγένειος.

Δόξεντιος, γέρων ὀξυγένης.

Ὀρέστης, νέος ἀγένειος.

Μαρδάριος, μαυροστρογγυλογένης.

Ἀλίνδωνος, νέος, ὀξυγένης ὀλίγον.

Πηγάσιος, γέρων στρογγυλογένης.

Ἐλπιδηφόρος, νέος ἀγένειος.

Ἀφθόνιος, νέος στρογγυλογένης.

Ἀνεμπόδιστος, νέος ἀγένειος.

Καλλίστρατος, ὁμοῖος τῷ Εὐστράτι.

Γυμνάσιος, νέος στρογγυλογένης.

Γερβάσιος, νέος πλατυγένης.

- Κέλσιος, νέος ἀγένειος.
 Μηνᾶς ὁ Αἰγύπτιος γέρων στρογγυλογένης.
 Βίκτωρ, νέος στρογγυλογένης.
 Βικέντιος, νέος ἀγένειος.
 Γουρίας, γέρων κοντογένης.
 Σαμωνᾶς, νέος κοντογένης.
 Ἄββιος διάκονος, ὀλίγον στρογγυλογένης.
 Πρόβος, γέρων στρογγυλογένης.
 Τάραχος, νέος ὀλιγογένης.
 Ἀνδρόνικος, νέος ἀρχιγένης.
 Σέργιος, ἀγένειος.
 Βάχχος ὁμοίως.
 Μαρκιανός, νέος βαστάζων καλαμάριον.
 Μαρτύριος ὁμοίως.
 Ἄλφειός, νέος στρογγυλογένης.
 Φιλᾶδελφος, νέος ἀγένειος.
 Κυρίνος, νέος ὀλιγογένης.
 Πάπυλος, νέος ἀρχιγένης.
 Λέων ὁ ἀπὸ Κορυθαλά μουστακίζων, ὅμοιος τῷ ἁγίῳ Προκοπίῳ.
 Ἐρμόλος, γέρων στρογγυλογένης.
 Στρατόνικος, νέος ἀγένειος.
 Φλῶρος ὁμοίως.
 Λαῦρος ὁμοίως.
 Χριστοφόρος, νέος μαυρότριχος.
 Φαντίνος, νέος.
 Βονιφάτιος, νέος ἀρχιγένης.
 Νεόφυτος, νέος ὀλιγογένης.
 Φώτιος, νέος ἀρχιγένης.
 Αἰμιλιανός, νέος.
 Λουκιανός, νέος ἀγένειος.
 Μαρίνος, ἀρχιγένης.
 Ἀρέθας, γέρων.
 Ἀγαθόνικος, νέος ὀλιγογένης.
 Ἀναστάσιος ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ νέος.
 Ἀκάκιος, ὅμοιος Μερκουρίῳ.
 Εὐλάμπιος, νέος στρογγυλογένης.
 Μώκιος, νέος ὀλιγογένης.
 Μηνᾶς ὁ Καλλικέλαδος ὅμοιος τῷ Ἀκινδύνῳ.
 Οὐάρος, γέρων κοντογένης.
 Ζηρόβιος, νέος ὀλιγογένης.
 Μαῦρος, νέος στρογγυλογένης.
 Πορφύριος, νέος.
 Εὐγραφος, νέος.
 Πλάτων, νέος στρογγυλογένης.
 Πολύευκτος, νέος κοντογένης.
 Εὐστάθιος, νέος στρογγυλογένης.
 Θεόπιστος, νέος ἀγένειος.
 Ἀγάπιος ὁμοίως· καὶ ἡ τούτων μήτηρ Θεοπίστη.
 Ὄνησιφόρος, νέος ὀλιγογένης.

Πάμφιλος, νέος.
Σισίνιος, γέρον κοντογένης.
Ειρήναρχος, νέος ἀγένειος.

Οἱ ἑπτὰ Μακκαβαῖοι.

Νέοι ἀγένειοι. Ὁ πρῶτος Ἀβελβοῦς μουστακίζων Ὀύριος, Ἀντώνιος, Ἐλεάζαρ, Εὐσεβωνᾶς, Μάρκελλος, Σαμωνᾶς. Ἡ τούτων μήτηρ Σολομωνή καὶ ὁ τούτων διδάσκαλος Ἐλεάζαρ.

Οἱ ἑπτὰ παῖδες οἱ ἐν Ἐφέσῳ κοιμώμενοι ἐν τῷ σπηλαίῳ.

Νέοι ἀγένειοι Μαξιμιανός, Ἀντώνιος, Ἐξακουστωδιανός¹, Λαδιανός, Μαρτίνος, Ἰωάννης, Ἰάμβλιχος, Εὐβουλος (νέος), Ἀδριανός (νέος ὀξυγένης), Κάνων (νέος στρογγυλογένης), Τρύφων (ἀγένειος).

Οἱ ἐν τῇ Σεβαστείᾳ λίμνῃ τεσσαράκοντα μάρτυρες.

Κλαύδιος, γέρον κοντογένης, σγουρομάλλης.
Σμάρταδος, νέος μουστακίζων.
Κνίδων, γέρον ὀξυγένης.
Εἰάνθος, μουστακίζων.
Ῥούδων, βαντοπόλιος, ὀξυγένης.
Εὐζωϊκός, νέος στρογγυλογένης.
Δομετιανός, ἀγένειος.
Δόμνος, γέρον ὀξυγένης.
Αἰλιανός, γέρον ὀξυγένης, χωριστὰ (ἔχων τὰ γένηα).
Λεόντιος, ὀξυγένης.
Σισίνιος, νέος ἀγένειος.
Σουμάρανδος, γέρον ὀξυγένης, ἀναφάλανδος.
Ἡσύχιος, νέος μουστακίζων.
Ἐφαλήσουχος, νέος μουστακίζων.
Κρίσκος, φαγογένης, γέρον.
Θεόδουλος, βαντοπόλιος, ὀξυγένης.
Ἀλεξάνδρος, νέος ὀξυγένης, σγουροκέφαλος.
Ἰωάννης, ὀξυγένης².
Λουσίμαχος, γέρον ὀξυγένης, χωρίζων εἰς δύο (τὰ γένηα).
Μελίτων, νέος ἀγένειος.
Ὀξύκλιος, νέος ἀγένειος.
Ἀκάκιος, νέος ὀξυγένης, διχαλογένης.
Κλαυδιανός, νέος σγουροκέφαλος.
Κλαύδιος, νέος ὀξυπόλιος, κοντογένης.
Οὐάριτος, νέος ἀγένειος, μέσον αὐτῶν τελευτῶν.
Γόρδιος, ὀξυγένης³.
Μελέτιος, νέος φαλακρός, ὀξυγένης, εἰς δύο χωρίζων (τὰ γένηα).
Ἀλεριανός, νέος σπανός, ἀναφάλανδος.
Φιλοκτῆμων, νέος στρογγυλογένης.
Ἡράκλειος. Ἀγλάσιος, νέος στρογγυλογένης.
Σακέρδων, Κυρίων, Βιβιανός, Ἀέτιος, Χουθίων ὁ καὶ Καπιλιάριος καὶ ἕτερος λιποτακτῆρας· οὗτος τὸν τῆς βασιλείας στέφανον οὐκ ἐκκληρονόμησε.

1) Ἐν τῷ κώδικι "Ἐξακουστός".

2) Ἐν τῷ κώδικι μετὰ τὸ ὀξυγένης "Ἀκροστοπημικός, νέος ἀγένειος".

3) Ἐν τῷ κώδικι "Γόρδιος".

Περὶ τῶν ἑβδομήκοντα ἀποστόλων.

Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος, υἱὸς Ἰωσήφ τοῦ Δικαίου, ὃς ἐγένετο ὁ πρῶτος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ.

Βαρνάβας, ὃς μετὰ Παῦλον ἐν Ῥώμῃ κηρύξας γέγονεν ἐπίσκοπος Μεδιολάνων, μίσηπόλιος.

Κλεόπας, ἀνεψίος τοῦ Κυρίου, γαμβρὸς Ἰωσήφ τοῦ Δικαίου, οὐτινος εἰς τὸν γάμον τὸ ὕδωρ οἶνον ἐποίησεν ὁ μετὰ τὴν ἀνάστασιν Λουκᾶ συμπορευόμενος εἰς Ἐμμαοῦς· ὃς ἐγένετο ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων γέρων.

Μαθθίας ὁ ἀναπληρώσας τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐφ' ἀποστόλων γέρων κοντογένης.

Θαδδαῖος ὁ καὶ τὴν ἐπιστολὴν κομισίας Αὐγάρφ ἐν Ἐδέσση· σουδαραῖος, νέος ἀγένειος.

Ἀνανίας ὁ βαπτίσας τὸν Παῦλον, ὃς καὶ ἐγένετο ἐπίσκοπος Δαμασκοῦ, γέρων ὀξυγένης.

Φίλιππος ὁ εἰς τῶν ἑπτὰ διακόνων, ὁ Σίμων καὶ τὸν εὐνοῦχον βαπτίσας καὶ ἐν Τράλλῃ τῆς Ἀσίας γεγονώς ἐπίσκοπος· νέος μαυροκοντογένης.

Πρόχορος, καὶ αὐτὸς εἰς τῶν ἑπτὰ, ἐπίσκοπος Νικομηδείας τῆς Βιθυνίας γεγονώς· μισοπόλιος, διχλοκοντογένης.

Νικάνωρ, καὶ οὗτος εἰς τῶν ἑπτὰ, ὃς κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἀπέθανε, καθ' ἣν καὶ ὁ ἅγιος Στέφανος σὺν διακλίσις ἄλλοις πιστοῖς· καὶ ἦν ὁ ἅγιος Στέφανος νέος.

Σίμων ὁ καὶ ἐπίσκοπος Βόστρων περὶ τελειωθείς· νέος ἀγένειος.

Παρμενᾶς, εἰς καὶ αὐτὸς τῶν ἑπτὰ.

Τίτος ἐπίσκοπος Κρήτης, νέος ἀγένειος.

Σιλουανὸς ὁ σὺν Παύλῳ τὸν λόγον διακονῶν, Θεσσαλονίκης ἐπίσκοπος, ἔχων φαλάκραν, κοντογένης.

Κρήνης, οὗ μέμνηται ὁ ἀπόστολος ἐν τῇ πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολῇ, ἐπίσκοπος Χαλκηδόνος· γέρων στοργυλογένης.

Ἐπιανετὸς ἐπίσκοπος Καρθαγένης· νέος χωρίζων εἰς τρία.

Ἀνδρόνικος ἐπίσκοπος Παννονίας· σπανὸς νέος κοντογένης.

Ἀρπλίης ἐπίσκοπος Ὀδησσοῦ, γέρων.

Οὐρβανὸς ἐπίσκοπος Μακεδονίας, νέος.

Στάχος, ὃν ὁ ἀπόστολος Ἀνδρέας διαπλέων τὴν Ποντικὴν θάλασσαν ἐν Ἀργυροπόλει τῆς Θράκης ἐπίσκοπον τοῦ Βυζαντίου κατέστησε· νέος ὅμοιος τῷ ἁγίῳ Βασιλείῳ.

Συμεὼν ὁ τοῦ Ἰωσήφ υἱός, γέρων, ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων.

Λουκιανὸς ἐπίσκοπος Λαοδικείας τῆς Συρίας, νέος.

Ἀπελλῆς, γέρων κοντογένης, ἐπίσκοπος ἐγένετο Σμύρνης πρὸ τοῦ ἁγίου Πολυκάρπου.

Ἀριστόβουλος γέρων, ἐπίσκοπος Βρετανίας.

Ἡρωδίων, γέρων, ἐπίσκοπος Πατρῶν.

Ἀγαθος, προφητικῆς χάριτος ἀξιωθείς· γέρων.

Ρουφίνος, ἐπίσκοπος Θηβῶν μίσηπόλιος, κοντογένης.

Ἀσύγκριτος ἐπίσκοπος Ὑρκανίας, γέρων στοργυλογένης.

Φλέγων ἐπίσκοπος Μαραθῶνος, νέος.

Ερμῆς ἐπίσκοπος Δαλματίας, γέρων.

Πατρόβας ἐπίσκοπος Ποτιόλων.

Ζήνων μετὰ Πέτρον ἐγένετο ἐν Σινώπῃ· γέρων.

Γάϊος μετὰ Τιμόθεον ἐγένετο.

Ὀλυμπᾶς, γέρων.

Ῥοδίων, νέος· οὗτοι οἱ δύο ἅμα Πέτρῳ τῷ ἀποστόλῳ ἐν Ῥώμῃ τὰς κεφαλὰς ἀπα-
τμήθησαν.

Σωσίπατρος ἐπίσκοπος Ἰκονίου, νέος στραγγυλογένης.

Τρίτος ὁ καὶ τὴν πρὸς Ῥωμαίους γράφας ἐπιστολὴν καὶ δευτερός ἐπίσκοπος Ἰκονίου ἀγένειος.

Ἐραστος οἰκονόμος Ἱερουσόλων, ἔπειτα ἐπίσκοπος Παναέδος.

Κούαρτος ἐπίσκοπος Βηρυτοῦ, γέρων.

Κηφᾶς, ὃν ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν Ἀντιοχείᾳ ἤλεγξεν, ἐπίσκοπος Κολωνείας, γέρων.

Σωσθένης, ἐπίσκοπος Κολοφῶνος, νέος στραγγυλογένης.

Ἐπαφρόδιτος, ἐπίσκοπος Ἀνδριάκης, νέος.

Καῖσαρ, ἐπίσκοπος Δυρράχιου, νέος.

Ἰάσων, νέος ἀρχιγένης.

Σωσίπατρος, γέρων ὄξυγένης.

Μᾶρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιάδος, νέος.

Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰουστos, ἐπίσκοπος Ἐλευθερουπόλεως, γέρων.

Ἀρτεμᾶς, ἐπίσκοπος Λύστρας.

(Κ)λήμης, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ὁ ἀπόστολος λέγων "μετὰ Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου", ὃς καὶ πρῶτος ἐξ ἔθνῶν καὶ ἐλλήνων ἐπίστευσεν εἰς Χριστόν ἐπίσκοπος Σαρδικῆς, γέρων.

Ὄνησιφόρος ἐπίσκοπος Κορώνης, γέρων.

Τυχικός, πρῶτος ἐπίσκοπος Χαλιεδόνος τῆς ἐν Βιθυνίᾳ, νέος.

Κάρπος, ἐπίσκοπος Βερροίας τῆς Θράκης, γέρων.

Εὐδοξος, ὃς μετὰ Πέτρον τὸν ἀπόστολον ἐπίσκοπος γέγονεν Ἀντιοχείας, νεος.

Ἀρίσταρχος ἐπίσκοπος γέγονεν Ἀπαμείας τῆς Συρίας.

Ἀχαιικός, ἐπίσκοπος, νέος.

Μᾶρκος ὁ καὶ Ἰωάννης καλούμενος ἐν ταῖς Πράξεσιν, ἐπίσκοπος Βόβλου, μιζοπόλιος.

Ζηνᾶς ὁ νομικός, ἐπίσκοπος Διοσπόλεως, μιζοπόλιος.

Ἀρχιππος ἐπίσκοπος ἐν Κολοσσαίς, γέρων.

Φθὴμων ἐπίσκοπος Γάζης	} Οὗτοι οἱ τρεῖς ἐν πᾶσι τοῖς διωμοῖς τοῦ ἀποστόλου συγκακοπαθήσαντες τέλος ἐν Ῥώμῃ σὺν αὐτῷ τῷ ἀποστόλῳ ὑπὸ Νέρωνος τὰς κεφαλὰς ἀπετημήθησαν.
Ἀρίσταρχος ἕτερος, νέος	
Τρόφιμος, νέος	

Ἰερόθεος ἐπίσκοπος, μιζοπόλιος.

Τιμόθεος ἐπίσκοπος Ἐφέσου, νέος σιμογένης.

Ἰακώβος ὁ Ἀλφραίου λίθους ἀνηρέθη παρὰ Ἰουδαίους ἐν Ἀφρικῇ, νέος.

Φουρτουνάτος ἐπίσκοπος, γέρων.

Ἰούδας ὁ ἀδελφὸς Ἰακώβου τοῦ Ἀλφραίου, ἀρχιεπίσκοπος γέρων.

Ὄνησιμος, ἐπίσκοπος μιζοπόλιος.

Περὶ τούτων ἀπάντων ὁ ἀπόστολος Παῦλος μνημονεύσας ἔλεγεν "οἱ καὶ πρὸ ἡμῶν γεγονόσιν ἐν Χριστῷ ἀμήν".

Τὰ τέλη τῶν δώδεκα ἀποστόλων.

Πέτρος σταυρούμενος κατακέφαλα.

Παῦλος ἀποκεφαλίζόμενος.

Ἰωάννης ὁ Θεολόγος ἐν Ἐφέσῳ καλυπτόμενος ὑπὸ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

Μᾶρκος Ἀλεξανδρείας συρόμενος ἐκ τῶν ποδῶν μετὰ σχοίνου.

Ἀνδρέας ἐν Ἀχαΐᾳ σταυρούμενος ἐν ἐλάφῳ.

Σίμων ἐν Λυδίᾳ σταυρῶν σταυρούμενος.

Θωμᾶς ἐν Ἰνδία λογχευόμενος.

Λουκάς ἐν Θήβαις τῆς Βοιωτίας ἐν εἰρήνῃ τελειούμενος.

Ἰάκωβος ἀναιρούμενος μαχαίρᾳ.

Βαρθολομαῖος ἐν Μεσοποταμίᾳ σταυρούμενος.

Φίλιππος ἐν Ἱεραπόλει κρεμάμενος ὀπισθῶν εἰς δένδρον κατακέφαλα.

Τίνες ἦσαν οἱ ἀλιεῖς.

Ἄλιεῖς ὑπῆρχον Πέτρος καὶ Ἀνδρέας, οἰοὶ τοῦ Ἰωάν. Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, οἰοὶ Ζεβεδαίου, Ἰάκωβος καὶ Ἰούδας καὶ οἰοὶ Ἀλφαίου.

Πόσαι ἦσαν μυροφόροι.

Μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν Κύριον μύρῳ πρὸ τοῦ πάθους ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, ἀδελφὴ οὔσα Λαζάρου· αἱ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἐν τῷ τάφῳ ἀπελθούσαι καὶ τὴν Ἀνάστασιν εὐαγγελισάμεναι, Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, Μαρία ἄλλῃ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ, Φωτεινὴ Ἰωσὴ μῆτηρ, Σαλώμη μῆτηρ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, γυνὴ Ζεβεδαίου, Σωσάννα ἡ γυνὴ τοῦ Χουζᾶ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ.

Αἱ ἀθλοφόροι.

Ἡ ἅγια Εἰρήνη. — Αἰκατερίνα. — Βαρβάρα. — Μαρίνα. — Παρασκευή. — Κυριακή. — Θεοφανώ.

Αἱ ὄσαι γυναῖκες.

Ἀναστασία ἡ Φαρμακολύτρια φοροῦσα κουκούλλον. — Ἀναστασία ἡ Ῥωμαία μεγαλόσχημος. — Θεοφανώ. — Μακρίνα. — Φεβρωνία. — Θωμαΐς. — Ἰερεία. — Πλατωνίς. — Μελένη. — Θεοδώρα. — Ἄλλη Θεοδώρα. — Μαρία ἡ Αἴγυπτία ἡ Μαρῖνος κληθεῖσα. — Εὐφροσύνη. — Θεοδοῦλη. — Θεοδότη. — Ἰουλίττα. — Ἰσιδώρα. — Ματρῶνα. — Σογκλητικὴ. — Σάρρα. — Ἰουστα. — Πελαγία. — Ταῖσια.

Ὄνόματα ἁγίων γυναικῶν.

Μηροδώρα. — Μητροδώρα. — Νυμφοδώρα. — Λαυρεντία. — Φωτεινὴ. — Σοφία. — Ἰουστῖνα διάκονος. — Θεοκτίστη. — Δωροθέα. — Θέκλα. — Εὐτυχίνη. — Φιλαδέλφια. — Μαρία. — Μαρίνα. — Βερονίκη. — Εὐλαμπία. — Θεοδώρα. — Θεοδότη. — Θεοφίλω. — Λαμπαδίνη. — Προκοπία. — Ἰουλία. — Γρηγορία. — Βαρβάρα. — Τιμοθέα. — Τατιανή. — Ἀνθοῦσα. — Παῦλα. — Ἰαμβλιχοῦ. — Κελσία.

Τοῦ ἁγίου Γεωργίου πάντα τὰ μαρτύρια.

- α'. Ὁ ἅγιος Γεώργιος ὁμολογῶν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν.
β'. Ὁ ἅγιος Γεώργιος τοῖς κοντοῖς βαλλόμενος ἤγουν μετὰ τὰ κοντάρια καὶ τῇ εἰρήνῃ ἐγκλειόμενος.
γ'. Ὁ ἅγιος Γεώργιος βάρει μεγίστου λίθου πιεζόμενος.
δ'. Ὁ ἅγιος Γεώργιος περιστρεφόμενος ἐν τῷ τροχῷ.
ε'. Ὁ ἅγιος Γεώργιος βληθεὶς ἐν τῇ ἀσβεστῷ.
ς'. Ὁ ἅγιος Γεώργιος ὑποδύμενος τὰς πεπυρακτωμένας σιδηρὰς κρηπίδας.
ζ'. Ὁ ἅγιος Γεώργιος θανατηφόρα φάρμακα ποτιζόμενος καὶ ἀβλαβὴς Θεοῦ χάριτι διαφυλαττόμενος.
η'. Ὁ ἅγιος Γεώργιος διὰ προσευχῆς ἀνίσταται τὸν νεκρὸν.

θ'. Ὁ ἅγιος Γεώργιος ἀνίστων τὸν βοῦν τοῦ Γλυκερίου τοῦ γεωργοῦ καὶ μαρτύριον αὐτοῦ τοῦ Γλυκερίου.

ι'. Ὁ ἅγιος Γεώργιος διὰ προσευχῆς καταρράξας τὰ τῶν δαιμόνων ξόανα.

ια'. Οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἀπόλλωνος ὀργισθέντες ἐπὶ τὸ γεγονός, τύπτοντες τὸν ἅγιον σύρουσι πρὸς τὸν βασιλέα.

ιβ'. Ἡ βασίλισ Ἀλεξάνδρα προσπεσοῦσα τοῖς ποσὶ τοῦ ἁγίου ὠμολόγησε χριστιανὴν ἑαυτήν.

ιγ'. Ὁ βασιλεὺς πλεόν τὸν θυμὸν ἀναξέσας ἀπόφασιν εὐθέως ἐξήνεγκε ξίφει τελειοῦσθαι τὸν ἅγιον σὺν τῇ Ἀλεξάνδρᾳ τῇ βασιλίσσει.

ιδ'. Ἡ ἁγία Ἀλεξάνδρα ἢ βασίλισσα λιποθυμήσασα καθ' ὁδὸν παρέδωκε τὸ πνεῦμα τῷ Κυρίῳ.

ιε'. Εὐχαριστία τοῦ ἁγίου πρὸς Θεὸν ὑπὲρ τελειώσεως τῆς βασιλίσεως.

ισ'. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου.

Σέριος ὁ μάρτυς λέγει πρὸς τὸν Χριστὸν μετὰ χάριτος:

ΣΤΙΧΟΙ.

Κρηπίδα ἤλοις σιδηροῖς πυρακτοῦσιν
ἄνομοι, πόδας τοὺς ἐμούς, Θεοῦ Λόγε.

Βάχος.

Κάγῳ διὰ σέ κατετόλημσα ξίφους·
ζητοῦμεν ἄμφω τῶνδε τὴν σωτηρίαν·
μὴ γοῦν παρίδης σῶν δέησιν μαρτύρων.

Πῶς γράφεται τὸ ἀντιμῖσι.

Θυσιαστηριον θεῖον καὶ ἱερόν ἁγιασθὲν παρὰ τῆς χάριτος τοῦ παναγίου καὶ ζωοποιοῦ καὶ τελεταρχικοῦ πνεύματος εἰς τὸ ἐπιτελεῖν ἐν αὐτῷ τὰ θεῖα ἐν παντί τόπω τῆς θεσποτείας αὐτοῦ, ἱερουργηθὲν καὶ εὐλογηθὲν παρὰ τοῦ ταπεινοῦ ἐπισκόπου κυρίου ὁδ(εῖνα) τῆς ἁγιωτάτης ἐπισκοπῆς ὁδ(εῖνα) διὰ πρεσβειῶν τῆς Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Ἀμήν. Ἐν ἔτει ὁδ(εῖνι) μηνὶ ὁδ(εῖνι) ἰν(δικτιῶν)ος ὁδ(εῖνος).

(<Επίγραμμα)

τοῦ ἀββᾶ Σισώη πρὸ τοῦ τάφου καὶ τῶν γυμνῶν ὀστέων.

Ὅρω σε, τάφε· δειλιῶ σου τὴν θέαν
καὶ καρδιοσταλακτον δάκρυον χέω·
χρέος τὸ κοινόφλητον εἰς νοῦν λαμβάνω.
Πῶς οὖν μέλλω διελθεῖν βαβαὶ πέρας τοιοῦτον;
Αἰ, αἰ, Θάνατε, τίς δύναται φογεῖν σε;

Ἐγράφη ἐν ἔτει: αχϞδ, μηνὶ Αὐγούστῳ. κη. Χεῖρ Δανιὴλ θύτου.

- Ἀγάπιος μάρτυς (20 Σεπτ.) 158, 270, 296.
 Ἀγάπιος μάρτυς (15 Μαρτ.) 201.
 Ἀγάπιος ἕτερος, υἱὸς Βάσσης (21 Αὐγούστου) 208.
 Ἀγάπιος ἱεράρχης 269.
 Ἀγαρ 174.
 Ἀγγαῖος ὁ προφήτης 78, 262, 289, 290.
 Ἀγρίας μάρτυς 160, 272.
 Ἀγγελοι 46, 128, 130—141, 261, 287, 289. Ἀγγέλων τάγματα 215, 220, 223, 230.
 Ἀγγελος Κυρίου 59. Ἀγγέλων Κυρία 215, 231. Ὁ Μεγάλῃς Βουλῆς Ἀγγελος 217, 228, 269.
 Ἁγια τῶν Ἁγίων 278.
 Ἁγια Πάθη (τὰ τοῦ Χριστοῦ) 103, 224, 266.
 Ἁγία Τριάς 218, 227, 291.
 Ἁγιοὶ Πάντες 230.
 Ἁγιον Κεράμιον 215, 227, 262.
 Ἁγιον Μανδήλιον 215, 227, 262.
 Ἁγιον Πνεῦμα 88, 113, 127, 148, 165, 167, 168, 171, 172, 173, 180, 221, 224, 227, 230.
 Ἁγίων τάγματα 220.
 Ἁγκυρα ἢ πόλις 269.
 Ἀγλάιος μάρτυς 297.
 Ἀγνή μάρτυς 170, 206.
 Ἀγρίππας 264.
 Ἀγριππῖνα μάρτυς 169, 205.
 Ἀδάμ 46, 47, 48, 49, 73, 110, 116, 121, 128, 150, 225, 269, 288.
 Ἄδης 80, 81, 110, 115, 117, 119, 120, 122, 123, 139, 210, 211, 215, 225, 261, 277.
 Ἀδικουμένων Προστάτις, ἡ (Θεοτόκος) 281.
 Ἀδριανὸς μάρτυς (26 Αὐγ.) 158, 208, 271.
 Ἀδριανὸς ἕτερος (3 Φεβρ.) 199.
 Ἀδριανὸς ἕτερος 297.
 Ἀδῶ 79.
 Ἀειθαλᾶς διάκονος 157, 195, 197, 267, 292.
 Ἀέτιος μάρτυς 160, 272, 297.
 Ἀζαρίας ὁ προφήτης 79.
 Ἀζαρίας ὁ ἐκ τῶν ἁγ. τριῶν παιδῶν τῶν ἐν τῇ καμίνῳ 76, 278.
 Ἀζὼρ ὁ δίκαιος 75.
 Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας 154, 171, 223, 267, 279, 291.
 Ἀθανάσιος μάρτυς 161, 272.
 Ἀθανάσιος ὁ ἐν τῷ Ἄθῳ 163, 295.
 Ἀθανάσιος κομενταρήσιος 198.
 Ἀθανάσιος ὄσιος 294.
 Ἀθανάσιος μάγος 184.
 Ἀθηνογένῃς ἱερομάρτυς 156, 206, 269, 292.
 Ἀθηνόδωρος μάρτυς 196.
 Ἀθωνίτης 295.
 Ἄθως 3, 163.
 Αἰγεάται 264.
 Αἰγύπτιος, Αἰγύπτιοι 55, 56, 164.

- Αἴγυπτος 50, 55, 80, 87, 149, 274.
 Αἰδέσιος μάρτυς 202.
 Αἰκατερίνα μάρτυς 129, 147, 169, 185, 196, 273, 279, 300.
 Αἰλεΐμ 57.
 Αἰλιανός μάρτυς 297.
 Αἰμιλιανός μάρτυς (19 Δεκεμβρίου) 158, 271, 296.
 Αἰμιλιανός μάρτυς (18 Ἰουλίου) 206.
 Ἀκάκιος μάρτυς (6 Ἰουλίου) 158, 204, 271, 296.
 Ἀκάκιος μάρτυς ἕτερος 160, 272, 297.
 Ἀκάκιος ὄσιος 164, 293.
 Ἀκάκιος ὁ ἐν τῇ Κλίμακι 166.
 Ἀκατάληπτος, ὁ (Χριστός) 281.
 Ἀκεψιμᾶς μάρτυς 195, 197.
 Ἀκεψιμᾶς ὄσιος 269, 292.
 Ἀκίνδυνος μάρτυς 159, 195, 271, 278, 295.
 Ἀκραγαντῖνοι 268.
 Ἀκύλας ἀπόστολος 153, 200.
 Ἀκυλίνα μάρτυς 205.
 Ἀλεΐμ Μακκαβαῖος 161.
 Ἀλεξάνδρα βασίλισσα 184, 301.
 Ἀλεξάνδρεια 171, 262, 265, 269.
 Ἀλεξανδρεὺς 164.
 Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδών 70.
 Ἀλέξανδρος πατριάρχης Ἀλεξανδρείας 171.
 Ἀλέξανδρος μάρτυς (9 Μαρτίου) 160, 272, 297.
 Ἀλέξανδρος μάρτυς (28 Σεπτεμ.) 193.
 Ἀλέξανδρος μάρτυς (17 Δεκ.) 197.
 Ἀλέξανδρος μάρτυς (15 Μαρτίου) 201.
 Ἀλέξανδρος μάρτυς (10 Ἰουνίου) 205.
 Ἀλέξιος ὄσιος 166, 294.
 Ἀλεριανός μάρτυς 297.
 Ἀλουργίς ἡ θεία=Θεοτόκος 281.
 Ἀλόπιος ὁ Κιονίτης 266, 269, 293.
 Ἀλφαῖος 264, 265, 300.
 Ἀλφειὸς μάρτυς 193, 271, 296.
 Ἀμαλήκ 57.
 Ἀμαρτωλῶν Σωτηρία=ἡ Θεοτόκος 228.
 Ἀμάσεια 269, 292.
 Ἀμβρόσιος Μεδιολάνων 155, 268, 291.
 Ἀμιναδάβ ὁ δίκαιος 74.
 Ἀμμοῦν ὄσιος 165.
 Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ 227, 284.
 Ἀμόριον 201.
 Ἀμπλίας 153, 195, 263, 298.
 Ἀμφιανός μάρτυς 202.
 Ἀμφιλόχιος (Ἰκονίου) 156, 269.
 Ἀμῶν βασιλεὺς 75.
 Ἀμῶς προφήτης 78, 261, 274, 289.
 Ἀνάβασις τοῦ Σταυροῦ 107, 276.
 Ἀνάληψις τοῦ Χριστοῦ 112, 230, 265, 277.

- Ἄνανίας ὁ ἐκ τῶν ἐν τῇ καμίνῳ
τριῶν παίδων 76, 278.
- Ἄνανίας ὁ προφήτης 79.
- Ἄνανίας ἀπόστολος 152, 179,
194, 264, 298.
- Ἄνανίας σύζυγος Σαμφείρας 178.
- Ἄνανίας μάρτυς 196.
- Ἄνάργυροι ἅγιοι 161, 219, 229,
270, 278, 283, 293.
- Ἄναρχος Πατήρ 46, 47, 127,
129, 131, 133, 138, 224,
227, 269.
- Ἄναρχος Υἱός 229.
- Ἄναστασία ἡ Ῥωμαία 170, 195,
273, 300.
- Ἄναστασία ἡ Φαρμακολύτρια
169, 197, 273, 296, 300.
- Ἄναστάσιος μάρτυς 196.
- Ἄναστάσιος ὁ ἐν Θεσσαλονίκη 271.
- Ἄναστάσιος ὁ Πέρσης 166.
- Ἄνάστασις τοῦ Χριστοῦ 110, 216,
224, 230, 265, 277, 300.
- Ἄναστήλωσις τῶν εἰκόνων 270.
- Ἄνατόλιος πατριάρχης 167, 172.
- Ἄνδρέας ἀπόστολος 89, 90, 94,
96, 151, 177, 196, 264,
282, 287, 298, 299.
- Ἄνδρέας μάρτυς (23 Σεπτ.) 192.
- Ἄνδρέας ὀσιομάρτυς (16 Ὀκτω.)
194.
- Ἄνδρέας ὁ Πυρρός 166.
- Ἄνδρέας στρατηλάτης 159, 208,
272.
- Ἄνδριάκη 264, 299. Ἴδε καὶ τὸ
Ἄντριάκη.
- Ἄνδρόνικος ἀπόστολος 152, 263,
298.
- Ἄνδρόνικος μάρτυς 158, 194,
271, 296.
- Ἄνεκτος μάρτυς 201, 206.
- Ἄνεμπόδιστος μάρτυς 159, 195,
271, 278, 295.
- Ἄνεξίκακος, ὁ (Χριστός) 81.
- Ἄνθήμεος βασιλεύς 287.
- Ἄνθιμος (Νικομηδείας) 156, 189,
291.
- Ἄνθοῦσα μάρτυς 169, 300.
- Ἄνθοῦσα μάρτυς ἑτέρα 200.
- Ἄνίκητος μάρτυς 162, 208, 270.
- Ἄννα μήτηρ Ἡλὶ ἱερέως 61.
- Ἄννα μήτηρ τῆς Θεοτόκου 77,
87, 143, 144, 274, 279.
- Ἄννα μήτηρ Σαμουὴλ τοῦ προ-
φήτου 77.
- Ἄννας 81, 103, 105, 106, 266.
- Ἄννοια 270.
- Ἄντιλήπτωρ, ὁ (Χριστός) 281.
- Ἄντιόχεια 205, 264, 299.
- Ἄντιόχος ὀσιος 294.
- Ἄντίπας ἐπίσκοπος Περγάμου 155,
202, 268, 285.
- Ἄντίπατρος μάρτυς 203.
- Ἄντίχριστος 136.
- Ἄντριάκη 263.
- Ἄντωνίνα μάρτυς 205.
- Ἄντώνιος ὁ Μέγας 128, 147,
162, 187, 188, 189, 219,
223, 232, 273, 284, 292,
297.
- Ἄντώνιος, εἷς τῶν ἐν σπηλαίῳ

- κοιμηθέντων ἑπτὰ παίδων 161.
 Ἀντώνιος, εἷς τῶν Μακκαβαίων
 161, 272.
 Ἀντώνιος μάρτυς (23 Σεπτ.) 192.
 Ἀντώνιος μάρτυς (12 Δεκ.) 196.
 Ἀντώνιος μάρτυς (20 Ἀπρ.) 203.
 Ἀντώνιος βασιλεύς 287.
 Ἀνουσία μάρτυς 169, 198, 273.
 Ἄνωθεν οἱ Προφῆται, τὸ 220, 282.
 Ἀπάμεια 264, 299.
 Ἀπελλῆς ἀπόστολος 153, 263,
 298.
 Ἀποκαθῆλωσις (τοῦ Χριστοῦ) 108,
 216, 230, 277.
 Ἀποκάλυψις τοῦ Θεολόγου 129-
 139, 223.
 Ἀπόλλων 301.
 Ἀπολλωνιάς 264, 299.
 Ἀπολλώνιος (φιλόσοφος) 82.
 Ἀπολλώνιος μάρτυς 272.
 Ἀπολλῶς ἀπόστολος 152, 263.
 Ἀπόνιψις 106.
 Ἀπόστολοι 97, 216, 218, 228,
 264.
 Ἀπρίλιος = Ταῦρος 214.
 Ἀπφία μάρτυς 200.
 Ἀραβία 161, 270, 283
 Ἀράμ ὁ δίκαιος 74.
 Ἀρβανόπολις 265.
 Ἀργυρούπολις 298.
 Ἀρέθας μάρτυς 157, 195, 270,
 296.
 Ἄρειος αἵρεσιάρχης 125, 279.
 Ἀριάδνη μάρτυς 273.
 Ἀρισταινέτη 273.
 Ἀρίσταρχος ἀπόστολος 152, 203,
 264, 299.
 Ἀριστόβουλος ἀπόστολος 153,
 263, 298.
 Ἀριστοτέλης (φιλόσοφος) 83.
 Ἀρχάδιος ὄσιος 166.
 Ἀρμενία 263, 268, 291.
 Ἀρσάκιος ἀσκητής 173.
 Ἀρσένιος ὄσιος 162, 167, 285,
 286, 292.
 Ἀρσίσιος (= Ὁρσίσιος) ὄσιος 295.
 Ἀρτεμᾶς ἀπόστολος 153, 299.
 Ἀρτεμᾶς μάρτυς 203.
 Ἀρτέμιος μάρτυς 157, 159, 195,
 270, 283, 293.
 Ἄρτεμις 286.
 Ἀρτέμων μάρτυς 202.
 Ἀρφαζᾶδ ὁ δίκαιος 73.
 Ἀρχάγγελος, Ἀρχάγγελοι 46, 59,
 60, 67, 128, 261, 287.
 Ἀρχαί 46, 128, 261, 287.
 Ἀρχιερεὺς 228.
 Ἀρχιππος ἀπόστολος 200, 264,
 299.
 Ἄρχιππος ὄσιος 175.
 Ἀσθῆρ πατριάρχης 74.
 Ἀσία 161, 263, 283, 298.
 Ἀσινέθ 76.
 Ἀσχάλων 202.
 Ἀσκληπιὸς βασιλεύς 286.
 Ἀσπίλος, ἡ (Θεοτόκος) 281.
 Ἀσσά βασιλεύς 75.
 Ἀσύχριτος ἀπόστολος 152, 263,
 298.
 Ἀττάλεια 264.

- Αὔγαρος τοπάρχης 5, 7, 260, 263, 298.
 Αὔγουστος Καῖσαρ 70.
 Αὔγουστος μῆν = Παρθένος 213.
 Αὔξέντιος μάρτυς 159, 271, 278, 295.
 Αὔξέντιος ὄσιος 166.
 Αὐτόνομος ἱερομάρτυς 156, 191, 268, 291.
 Ἀφθόνιος μάρτυς 159, 195, 271, 278, 295.
 Ἀφλεκτος Βάτος, ἡ (Θεοτόκος) 281.
 Ἀφρικανὸς μάρτυς 195.
 Ἀφρική 264, 299.
 Ἀφροδίσιος μάρτυς 205.
 Ἀγαθά βασιλεὺς 64.
 Ἀχαζ βασιλεὺς 75.
 Ἀχαῖα 299.
 Ἀχαϊκή 264.
 Ἀχαϊκὸς ἀπόστολος 153, 264, 299.
 Ἀχείμ ὁ δίκαιος 75.
 Ἀχειροποίητος, ἡ (Θεοτόκος) 281.
 Ἀχιά ὁ προφήτης 79.
 Ἀχιλλᾶς ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας 269.
 Ἀχιλλεῖος ἐπίσκοπος Λαρίσσης 155, 268, 278, 285, 291.
 Βάαλ 70.
 Βαβύλας ἱερομάρτυς 156, 167, 189, 268, 291.
 Βαβυλών 70, 135, 137.
 Βαῖσφόρος, ἡ 80, 101, 230, 265, 275.
 Βάχχος μάρτυς 158, 194, 270, 278, 296, 301.
 Βαλαάμ 58, 83, 84, 174, 282, 284.
 Βαλάχ βασιλεὺς 58.
 Βαλεριανὸς μάρτυς 196.
 Βαλτάσαρ βασιλεὺς 69.
 Βάπτισις (τοῦ Χριστοῦ) 80, 88, 230, 265, 275.
 Βαραχῆσιος (= Βαριλήσιος) 202.
 Βαρβάρα μάρτυς 169, 196, 279, 300.
 Βάρβαρος 182.
 Βάρβαρος ὁ Αἰθίοψ 293.
 Βαρθολομαῖος ἀπόστολος 151, 205, 265, 282, 287, 300.
 Βαριησοῦς 180.
 Βαριλήσιος (= Βαραχῆσιος) μάρτυς 202.
 Βαρλαάμ ὄσιος 116, 165.
 Βαρλαάμ μάρτυς 196.
 Βαρνάβας ἀπόστολος 152, 153, 180, 205, 262, 264, 298, 299.
 Βαροῦχ ὁ προφήτης 68, 77, 79, 274.
 Βαρσαβᾶς 264.
 Βασιλείδης μάρτυς 160, 202, 272.
 Βασίλειος ὁ Μέγας 4, 154, 219, 222, 259, 263, 267, 269, 279, 291, 292.
 Βασίλειος ὁ Νέος 165.
 Βασίλειος πρεσβύτερος Ἀγκύρας 201.
 Βασίλειος ὁ Πιγεριώτης 168.

- Βασιλεὺς ἱερομάρτυς 156, 293, 292.
 Βασιλεὺς ἕτερος ἱερομάρτυς 201.
 Βασιλεὺς τῶν Βασιλευόντων, ὁ 281.
 Βασιλεὺς τῆς Δόξης, ὁ 227.
 Βασιλίσκος μάρτυς 201, 272.
 Βασιλίσκος μάρτυς ἕτερος 204.
 Βασίλισσα ὁσιομάρτυς 198, 273.
 Βάσσα μάρτυς 208.
 Βάσσοι μάρτυς 199.
 Βάχθητος (= Βαχθισόης) μάρτυς 204.
 Βεελζεβούλ 110.
 Βενέδικτος ὁσιος 165.
 Βενέδιμος μάρτυς 204.
 Βενετζιᾶνοι 27, 253.
 Βενέτικον ψιμίθι 20, 243. Βενέτικη ὄχρα 20, 243.
 Βενιαμὴν υἱὸς τοῦ πατριάρχου Ἰακώβ 54, 74.
 Βενιαμὴν διάκονος μάρτυς 157.
 Βερονίκη ὁσία 273, 300.
 Βέρροια 264, 299.
 Βηθλεέμ 79, 274.
 Βηθσαιῶν 97, 264.
 Βηρυτός 263, 299.
 Βησσαρίων ὁ Λαρίσης 155.
 Βητᾶς ὁ Πέρσης 203.
 Βιβιανὸς μάρτυς 160, 272, 297.
 Βιγίλιος πάπας Ῥώμης 172.
 Βιζύη 208.
 Βιθυνία 298, 299.
 Βικέντιος μάρτυς 157, 196, 270, 278, 296.
 Βίκτωρ μάρτυς 157, 196, 270, 278, 296.
 Βίος ὁ μάταιος 213.
 Βίος τοῦ μοναχοῦ 209.
 Βλάσιος ὁ Σεβαστείας 155, 199, 268, 278, 290.
 Βλάσιος ὁ βουκόλος 278.
 Βοιωτία 263, 265, 300.
 Βολβὸς πόλις 264.
 Βονιφάτιος μάρτυς 158, 197, 271, 296.
 Βονιφάτιος πρεσβύτερος 172.
 Βοός 74.
 Βορρᾶς, ὁ 131.
 Βοσόρ 277.
 Βόστρα 263, 298.
 Βουκόλος ἐπίσκοπος Σμόρνης 156.
 Βρεττανία 263, 265, 298.
 Βρεφοκτονία (ἢ ἐν Βηθλεέμ) 80, 87, 265.
 Βύβλος 299.
 Βυζάντιον 263, 298.
 Βυζάντιος ὁ ποιητής 167.
 Γαβριήλ ὁ ἀρχάγγελος 85, 144, 148, 175, 216, 219, 229, 265, 270, 283.
 Γὰδ ὁ προσφῆτης 63, 74.
 Γάζα 60, 299.
 Γαϊανὴ μάρτυς 273.
 Γάιος ἀπόστολος 152, 263, 298.
 Γάιος μάρτυς 161, 272.
 Γάιος μάρτυς ἕτερος 190.
 Γαλακτίων μάρτυς 195.
 Γαλακτοτροφοῦσα, ἡ (Θεοτόκος) 228.

- Γαλιλαία χώρα 278.
 Γαλιλαία (ἢ Μικρά) 112, 266.
 Γαλιλαῖοι ἄνδρες 113.
 Γαλιλαῖος 265, 277.
 Γεδεών ὁ προφήτης 59, 79, 146,
 174, 222, 282, 289.
 Γέεννα 8, 212.
 Γελάσιος μάρτυς (23 Δεκεμβρίου)
 159, 272.
 Γελάσιος μάρτυς (26 Φεβρ.) 200.
 Γέννησις τοῦ Χριστοῦ 79, 86,
 230, 265, 274.
 Γέννησις τῆς Θεοτόκου 143, 230,
 270.
 Γεράια ἁγία 273.
 Γεράσιμος ὁσιος 164, 294.
 Γερβάσιος μάρτυς 158, 194, 295.
 Γερμανὸς α' Κ/πόλεως 155, 166,
 226, 268, 285, 291.
 Γερμανὸς μάρτυς 196.
 Γερόντιος μάρτυς 202.
 Γέρων 214.
 Γεσδᾶς ληστής 277.
 Γεῶν ποταμὸς 288.
 Γεώργιος μεγαλομάρτυς 128, 147,
 157, 183—185, 219, 238,
 270, 283, 293, 295, 300,
 301.
 Γεώργιος Κ/πόλεως 173.
 Γεώργιος (ὁ Διμνιώτης) 208.
 Γεώργιος Νικομηδείας 167.
 Γεώργιος Σικελιώτης 167.
 Γιεζί 66, 67.
 Γλυκερία μάρτυς 169, 204, 273.
 Γλυκέριος μάρτυς ὁ γεωργὸς 184,
 301.
 Γλυκοφιλοῦσα, ἡ (Θεοτόκος) 228,
 231, 233.
 Γλυκὸς Ἰησοῦς, ὁ 281.
 Γοβδελαῆς μάρτυς 159, 193, 271,
 Γολιάθ 62.
 Γομόρρα 51.
 Γοργόνιος μάρτυς 160, 161, 272.
 Γοργοῦπήκοος, ἡ (Θεοτόκος) 228.
 Γόρδιος, εἷς τῶν ἐν Σεβαστείᾳ
 40 μαρτύρων 297.
 Γόρδιος μάρτυς 158, 198, 271.
 Γοτθία 202.
 Γουρίας μάρτυς 157, 161, 196,
 270, 272, 296.
 Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι 86, 88,
 90, 91, 94, 100, 102, 103,
 105, 108, 118, 119, 120,
 141, 125, 176.
 Γραφή ἡ ἁγία 4.
 Γρηγορία ὁσία 273.
 Γρηγορία ἑτέρα 273, 300.
 Γρηγόριος Ἀκραγαντίνων 155,
 268, 291.
 Γρηγόριος ὁ ἐν τῷ Ἀκρίτῳ 163.
 Γρηγόριος ὁ Μεγάλης Ἀρμενίας
 155, 268, 291.
 Γρηγόριος ὁ Διάλογος 155, 268.
 Γρηγόριος ὁ Θεολόγος 154, 171,
 222, 267, 279, 291, 293.
 Γρηγόριος ὁ Θαυματουργὸς (ἡ Νεο-
 καισαρείας) 155, 268, 291.
 Γρηγόριος ὁ Νύσσης 154, 268,
 279, 291.

- Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 155.
 Γυμνάσιος μάρτυς 158, 271, 295.
 Δαβὶδ ἡ Δαυὶδ ὁ προφήτης 62, 63,
 74, 75, 77, 79, 80, 81, 82,
 84, 95, 110, 122, 146, 163,
 174, 218, 262, 267, 270,
 274, 275, 276, 277, 278,
 282, 285, 289, 290.
 Δαβὶδ ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ 165.
 Δάδας μάρτυς 193, 203.
 Δαδιανὸς μάρτυς 272.
 Δαδιανὸς ἕτερος 297.
 Δαλματία 263, 298.
 Δαμιανὸς ὁ Ἀνάργυρος 161, 206,
 270, 278, 283, 293.
 Δαμασκηνός· ἴδε Ἰωάννης Δαμα-
 σκηνός.
 Δαμασκός 264, 298.
 Δάν ὁ πατριάρχης 74, 269.
 Δανιὴλ ὁ προφήτης 68, 69, 70,
 78, 141, 142, 146, 174,
 217, 224, 262, 267, 269,
 282, 287, 288, 290.
 Δανιὴλ μάρτυς (16 Φεβρ.) 200.
 Δανιὴλ μάρτυς (10 Ἰουλίου) 206.
 Δανιὴλ στολίτης 166, 279, 294.
 Δανιὴλ ὁ τῆς Σκήτεως 164, 294.
 Δανιὴλ θύτης (= ἱερεύς) 301.
 Δαρεία μάρτυς 169, 201.
 Δαρεῖος βασιλεὺς τῶν Περσῶν 70.
 Δάσιος μάρτυς (19 Ὀκτ.) 195.
 Δάσιος μάρτυς (20 Νοεμβρ.) 196.
 Δεβόρρα 77.
 Δεῖπνος ὁ Μυστικὸς 104, 222,
 275.
 Δεκέμβριος=Αἰγόκερως 214.
 Δέσποινα, ἡ (Θεοτόκος) 228.
 Δεσπότης ὁ (Χριστὸς) 229, 232.
 Δευτέρας Παρουσίας εἰκονισμὸς
 139, 140, 280, 287, 288.
 Δημᾶς Γαλιλαῖος 265, 277.
 Δημήτριος μεγαλομάρτυς 157,
 184, 185, 195, 219, 239,
 270, 283, 286, 295.
 Δῆμος μάρτυς 203.
 Διάβολος 59, 89, 174.
 Διαμερισμὸς τῶν Ἰματιῶν 276.
 Δίδυμος μάρτυς 190.
 Δίδυμος τὸ ζῳδιον 213.
 Δίδυμος (Θωμᾶς ὁ) 265.
 Δίκαιος Κριτής, ὁ 227, 281.
 Διδώωρος μάρτυς 190.
 Διοκλητιανὸς αὐτοκράτωρ 183,
 184.
 Διομήδης μάρτυς (16 Αὐγ.) 162,
 208, 270, 278.
 Διομήδης μάρτυς (11 Σεπτ.) 190.
 Διονύσιαι δύο μάρτυρες 201.
 Διονύσιος, εἷς τῶν ἐν σπηλαίῳ
 κοιμηθέντων ἐπτὰ παιδῶν 161.
 Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης 45, 144,
 154, 194, 268, 291.
 Διονύσιος μάρτυς (18 Μαΐου) 204.
 Διονύσιος ὁ ἐκ Φουρνᾶ 4.
 Διόσκορος ὁ αἰρετικὸς 172.
 Διόσπολις 299.
 Δίων μάρτυς 201.
 Δομετιανὸς μάρτυς 161, 272, 297.
 Δομετιανὸς ὄσιος 165, 295.
 Δομέτιος ὄσιος μάρτυς 207.

- Δομνίκα ὁσία 273.
 Δομνῖνος μάρτυς 201.
 Δόμνος μάρτυς 160, 272, 297.
 Δονάτος ἐπίσκοπος Εὐρώας 153, 269.
 Δόξα μὲ πλῆθος ἀγγέλων 221.
 Δορυμέδων μάρτυς 191.
 Δουλᾶς μάρτυς 205.
 Δυναμεις (ἀγγελικαί) 45, 128, 261 287.
 Δυρράχιον 263, 299.
 Δωροθέα ἡ ἅγια 300.
 Δωροθέος ἱερομάρτυς 205, 292.
 Ἔαρ, τὸ 213.
 Ἐβερ ὁ δίκαιος 73.
 Ἐβραϊκὰ γράμματα 150.
 Ἐβραῖοι 55, 56, 57, 58, 67, 73, 84, 101, 117, 118, 144, 175, 279.
 Ἐγγυήτρια τῶν Ἀμαρτωλῶν, ἡ (Θεοτόκος) 281.
 Ἐγερσις τοῦ Λαζάρου 101, 230, 265.
 Ἐδέμ 147, 231.
 Ἐδεσσα 7, 260, 263, 298.
 Ἐζεκίας βασιλεὺς 75.
 Εἰκονομάχοι 173.
 Εἰκόνων ἀναστήλωσις 173.
 Εἰρηναῖος μάρτυς 208.
 Εἰρήναρχος μάρτυς 158, 271, 297.
 Εἰρήνη μάρτυς (16 Ἀπριλίου) 169, 203, 273, 279, 300
 Εἰρήνη μάρτυς (18 Σεπτεμβρίου) 191, 273.
 Εἰρήνη μάρτυς (5 Μαΐου) 204.
 Εἰρήνη αὐτοκράτειρα 173.
 Εἰρήνη ὁσία 273.
 Εἰρήνη ὁσία ἕτερα 273.
 Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου 144, 230, 270, 278.
 Ἐκδίκιος μάρτυς 160, 272.
 Ἐκκλησία ἐν γένει 2, 6, 225.
 Ἐκκλησίας τουρλαίας ἱστορία 215-220.
 Ἐκκλησία κυλιστή 224. Ἐκκλησία μὲ σταυροθόλια 223.
 Ἐλαιῶν ὄρος 82.
 Ἐλάσιππος μάρτυς 198.
 Ἐλεάζαρ ὁ δίκαιος 75.
 Ἐλεάζαρ ὁ Μακκαβαῖος 161, 207, 272, 297.
 Ἐλεήμων, ὁ (Χριστός) 227, 281.
 Ἐλένη ἡ ἅγια 168, 171, 219, 273, 283.
 Ἐλεοῦσα, ἡ (Θεοτόκος) 228, 281.
 Ἐλευθέριος ἱερομάρτυς 156, 197, 269, 292.
 Ἐλευθέριος μάρτυς 207.
 Ἐλευθερούπολις 264, 299.
 Ἐλιακίμ ὁ δίκαιος 75.
 Ἐλιοῦδ ὁ δίκαιος 75.
 Ἐλισάβητ ἡ μήτηρ τοῦ Προδρόμου 85, 88, 148, 175, 176.
 Ἐλισσαιὲ ἡ Ἐλισσαῖος ὁ προφήτης 65, 66, 77, 222, 262, 290, 293.
 Ἐλκανά 61.
 Ἐλκόμενος (ἢ συρόμενος) ἐπὶ σταυροῦ ὁ Χριστός 81, 107, 276.

- Ἐλλάδιος ἱερομάρτυς 204.
 Ἐλληγνες 82, 84, 161, 118, 264.
 Ἐλπιδηφόρος μάρτυς (2 Νοεμβρ.) 159, 195, 271, 278, 295.
 Ἐλπιδηφόρος μάρτυς (3 Ἀπριλ.) 202.
 Ἐλπίδιος ἱερομάρτυς 201.
 Ἐλπὶς τῶν Ἀπηλπισμένων, ἡ = Θεοτόκος 281.
 Ἐλπὶς μάρτυς 169, 191, 273.
 Ἐμμανουήλ, ὁ (Χριστός) 81, 216, 217, 218, 220, 223, 227, 228, 262 281.
 Ἐμμαοῦς 111, 266, 298.
 Ἐμπαγιμὸς τοῦ Χριστοῦ 81, 106, 276.
 Ἐμπυσμὸς τοῦ Χριστοῦ 276.
 Ἐννέα Τάγματα Ἀγγέλων, τὰ 230.
 Ἐνταφιασμὸς τοῦ Χριστοῦ 109.
 Ἐνταφιασμὸς τῆς Θεοτόκου 145.
 Ἐνὼς ὁ δίκαιος 73.
 Ἐνὼχ ὁ δίκαιος 73, 117, 134, 269.
 Ἐξακουστωδιανός, εἰς τῶν ἐν σπηλαίῳ κοιμηθέντων ἑπτὰ παίδων 161, 272, 297.
 Ἐξαπτέρυγα, τὰ 45, 47, 67, 261.
 Ἐξουσίαι (ἀγγελικαί) 45, 128, 261, 287.
 Ἐπαινετὸς ἀπόστολος 153, 263, 298.
 Ἐπαφρόδιτος ἀπόστολος 153, 197, 263, 299.
 Ἐπίσκεψις τῶν Καταπονουμένων, ἡ (Θεοτόκος) 281.
 Ἐπιστήμη μάρτυς 170, 195.
 Ἐπιτάφιος Θρῆνος, ὁ 109, 277.
 Ἐπιφάνιος ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου 154, 268, 291.
 Ἐραστος ἀπόστολος 153, 263, 299.
 Ἐρμαῖος ἱερομάρτυς 195.
 Ἐρμαῖς ἀπόστολος 152.
 Ἐρμείας· ἴδε Ἐρμιος.
 Ἐρμῆς ἀπόστολος 152, 202, 263, 298.
 Ἐρμιόνη μάρτυς 170.
 Ἐρμιος (= Ἐρμείας) μάρτυς.
 Ἐρμογένης μάρτυς (10 Δεκεμ.) 158, 197, 270.
 Ἐρμογένης μάρτυς (1 Σεπτ.) 186.
 Ἐρμογένη μάρτυς 273.
 Ἐρμόλαος ἱερομάρτυς 162, 269, 270, 278, 293.
 Ἐρμούλος μάρτυς (18 Δεκ.) 158, 270, 296.
 Ἐρμούλος μάρτυς (12 Ἰαν.) 198.
 Ἐρμών ὄρος 80, 275.
 Ἐρυθρὰ θάλασσα 56.
 Ἐσθήρ ἡ δικαία 77.
 Ἐσπερος μάρτυς 203.
 Ἐσρὼμ ὁ δίκαιος 74.
 Εὔα 47, 48, 76, 110, 121, 269, 288.
 Εὐαγγέλιον, Εὐαγγέλια 3, 45, 46, 85, 114, 115, 119, 121, 123, 125, 126, 127, 131, 135, 140, 142, 144, 145, 150, 151, 166, 181, 211, 215, 216, 221, 227, 228,

- 230, 238, 260, 262, 266, 280, 290.
- Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου 85, 218, 222, 230, 270.
- Εὐαγγελισταί 131, 149, 215, 216, 217, 223, 224.
- Εὐανθία ὁσία 273.
- Εὐάρεστος μάρτυς 160, 272.
- Εὐβουλος μάρτυς 199, 297.
- Εὐγενία μάρτυς 170, 197.
- Εὐγενία ὁσία 273.
- Εὐγένιος, εἰς τῶν πέντε μαρτύρων 159, 271, 278, 295.
- Εὐγένιος ἱερομάρτυς 201.
- Εὐγραφος μάρτυς 158, 197, 270, 296.
- Εὐδοκία ὁσιομάρτυς 170, 200, 273.
- Εὐδόκιμος ὁ δίκαιος 168.
- Εὐδόξιος μάρτυς 190.
- Εὐεργέτης, ὁ (Χριστὸς) 281.
- Εὐζωϊκὸς μάρτυς 297.
- Εὐθαλία μάρτυς 208.
- Εὐθόμιος ὁ Μέγας 162, 219, 284, 287, 292.
- Εὐθόμιος ἱερομάρτυς 197.
- Εὐιλάσιος μάρτυς 199.
- Εὐλαμπία μάρτυς 170, 194, 273, 300.
- Εὐλάμπιος μάρτυς 158, 194, 271, 296.
- Εὐλόγιος ὁ λατόμος 168, 294.
- Εὐμένιος ἱερομάρτυς 156, 269, 292.
- Εὐνικιανός, εἰς τῶν δέκα μαρτύρων 160, 272.
- Εὐνικός ἢ Εὐνοϊκὸς μάρτυς 160, 272.
- Εὐδοξὸς ἀπόστολος 153, 264, 299.
- Εὐδοξὸς μάρτυς 189, 273.
- Εὐπορος, εἰς τῶν δέκα μαρτύρων 159, 272.
- Εὐπλος διάκονος 157, 208, 267, 292.
- Εὐπραξία ὁσία 129, 147, 170, 273.
- Εὐσεβίος ἱερομάρτυς (ὁ Σαμοσάτων) 156, 205, 269, 292.
- Εὐσεβίος μάρτυς 199.
- Εὐσεβωνᾶς ὁ Μακκαβαῖος 161, 272, 297.
- Εὐσίγνιος μάρτυς 207.
- Εὐστάθιος ὁ Ἀρειανός 177.
- Εὐστάθιος ἡγεμὼν 181.
- Εὐστάθιος μεγαλομάρτυς 169, 192, 283, 296.
- Εὐστάθιος ἢ Εὐστράτιος ὁ Πλακίδας 158, 270.
- Εὐστάθιος (Ἀντιοχείας) 171.
- Εὐστράτιος, εἰς τῶν πέντε μαρτύρων 159, 271, 278, 295.
- Εὐτρόπιος μάρτυς 200, 201.
- Εὐτυχὴς μάρτυς 161.
- Εὐτυχὴς αἰρεσιάρχης 172.
- Εὐτυχίη ἀγία 300.
- Εὐτόχιος ἱερομάρτυς 204.
- Εὐτόχιος, εἰς τῶν ἐν Σεβαστείᾳ 40 μαρτύρων 160, 272.
- Εὐτόχιος μάρτυς (18 Ἰαν.) 199.

- Εὐτόχιος μάρτυς (9 Ἀπρ.) 202.
 Εὐτόχιος Κ/πόλεως 172, 291.
 Εὐφημία μάρτυς 170, 191, 273.
 Εὐφραδιά 274.
 Εὐφρασία μάρτυς 198.
 Εὐφράτης ποταμός 136, 288.
 Εὐφροσύνη ὁσία 170, 273, 300.
 Ἐφαιθήσυχος μάρτυς 297.
 Ἐφesus 161, 172, 264, 272, 297, 299.
 Ἐφραΐμ 54.
 Ἐφραΐμ ὁ Σύρος 164, 223, 232, 284, 286, 294.
 Ἐφραΐμ ἱερομάρτυς (ὁ Χερσῶνος) 201.
 Ἐφραΐμ ἐπίσκοπος Καρίας 168.
 Ἐωθινὰ Εὐαγγέλια, τὰ 266.
 Ἐωσφόρος 46, 127, 222.
 Ζαβινᾶς μάρτυς 196.
 Ζαβουλὼν ὁ πατριάρχης 74, 269.
 Ζακχαῖος 100 265, 278.
 Ζαρᾶ ὁ δίκαιος 74.
 Ζαχαρίας ὁ προφήτης 78, 79, 80, 81, 82, 118, 144, 146, 148, 175, 190, 217, 262, 275, 276, 282, 289, 290.
 Ζαχαρίας ὁ σκυτοτόμος 169.
 Ζαχαρίας ὁσιος 165.
 Ζεβεδαῖος 99, 264, 266.
 Ζέφυρος 131.
 Ζηναῖς ἀπόστολος 152, 264, 299.
 Ζηνοβία μάρτυς 195.
 Ζηνοβίος μάρτυς 159, 195, 271, 296.
 Ζήνων μάρτυς 190.
 Ζήνων ἀπόστολος 263, 298.
 Ζοροβάβελ 75.
 Ζυγὸς τὸ ζώδιον 213.
 Ζωή μάρτυς 203.
 Ζωοδότης, ὁ (Χριστὸς) 227, 228, 281.
 Ζωοδόχος Πηγὴ 145, 222, 228, 230.
 Ζώσιμος μάρτυς (28 Σεπτ.) 193.
 Ζώσιμος μάρτυς (4 Ἰαν.) 198.
 Ζωτικὸς μάρτυς (19 Ὀκτ.) 195.
 Ζωτικὸς μάρτυς (23 Δεκ.) 160, 272.
 Ζωτικὸς ὁ πρεσβύτερος 198.
 Ἴηλὶ ὁ ἱερεὺς 61.
 Ἴηλιανὸς μάρτυς 160, 272.
 Ἴηλίας ἢ Ἴηλιὸς ὁ προφήτης 64, 65, 66, 77, 97, 134, 222, 262, 290.
 Ἴηλίας, εἷς τῶν ἐν Σεβαστείᾳ 40 μαρτύρων 160, 272.
 Ἴηλίας μάρτυς (16 Φεβρ.) 200.
 Ἰμέρα, ἡ 215.
 Ἰράκλειος μάρτυς 160, 297.
 Ἰρῶδης ὁ βασιλεὺς 86, 87, 106, 176, 265, 284.
 Ἰρῶδης ὁ Ἀγρίππας 264.
 Ἰρωδιάς 176, 177.
 Ἰρωδίων ἀπόστολος 153, 202, 298.
 Ἰσαΐας ὁ προφήτης 45, 46, 67, 77, 79, 80, 81, 82, 110, 118, 119, 121, 140, 146, 204, 218, 262, 270, 274,

- 275, 276, 277, 281, 282, 289.
 Ἡσαΐας ὁ ἀσκητής 173, 295.
 Ἡσαΐας μάρτυς 200.
 Ἡσαῦ 52.
 Ἡσύχιος μάρτυς 160, 272, 297.
 Θαβώρ 80, 275.
 Θαδδαῖος ἀπόστολος 153, 263, 298.
 Θαυουήλ μάρτυς 207.
 Θαιμάν 79.
 Θαλλέλαιος μάρτυς 162, 204, 270, 278.
 Θάλλος μάρτυς 201.
 Θάνατος 123, 124, 130, 210, 214, 215, 277, 289. Θάνατος λαθροφάγου μοναχοῦ, θάν. δικαίου, θάν. ἀμαρτωλοῦ 212.
 Θάρρα ὁ δίκαιος 74.
 Θασίτικη ὄχρα 21, 40, 244, 257.
 Θαυμάσιος μάρτυς 203.
 Θεαγένης ἱερομάρτυς 198.
 Θέκλα ἢ πρωτομάρτυς 169, 192, 273, 279, 300.
 Θεία Λειτουργία 216, 218, 267.
 Θεόγνις μάρτυς (28 Ἀπρ.) 203.
 Θεόγνις (21 Αὐγ.) 208.
 Θεοδοσία παρθενομάρτυς 169, 204.
 Θεοδοσία ὁσία 273.
 Θεοδοσίος 1-ος αὐτοκράτωρ 171, 168.
 Θεοδοσίος 2-ος αὐτοκράτωρ 172.
 Θεοδοσίος ὁ Κοινοβιάρχης 162, 284, 293.
 Θεοδότη μάρτυς (17 Σεπτ. 169, 273, 300.
 Θεοδότη ὁσία 300.
 Θεοδοτίων μάρτυς 199.
 Θεόδοτος ἱερομάρτυς (17 Ἰουνίου) 205.
 Θεόδοτος μάρτυς (1 Ἰαν.) 198.
 Θεόδοτος μάρτυς (28 Ἀπριλίου) 203.
 Θεόδοτος μάρτυς (12 Μαΐου) 204.
 Θεόδοτος μάρτυς (4 Ἰουλίου) 206.
 Θεοδόυλη μάρτυς 198.
 Θεοδόυλη ὁσία 300.
 Θεόδουλος, εἷς τῶν δέκα μαρτύρων 159, 272.
 Θεόδουλος ὁ ἐκ τῶν ἐν Σεβαστείᾳ 40 μαρτύρων 160, 097.
 Θεόδουλος μάρτυς (16 Φεβρ.) 200.
 Θεόδουλος μάρτυς (4 Ἀπριλίου) 202.
 Θεόδουλος μάρτυς (2 Μαΐου) 203.
 Θεόδουλος μάρτυς (17 Ἰουνίου) 205.
 Θεόδουλος ἕσις 165.
 Θεοδώρα ὁσία 170, 273, 300.
 Θεοδώρα ἢ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 170, 273, 300.
 Θεοδώρα ἢ ἐν Θεσσαλονίκῃ 273, 300.
 Θεοδώρα βασίλισσα 173.
 Θεοδώρα ἢ Μυροβλότις 279.
 Θεόδωροι ἄγιοι, οἱ 232.
 Θεόδωρος Ἀλεξανδρείας 196.
 Θεόδωρος τοποτηρητῆς πάπα 173.

- Θεόδωρος μάρτυς (19 Φεβρ.) 203.
 Θεόδωρος ὄσιος 295.
 Θεόδωρος ὁ Στουδίτης 163, 168,
 285, 293.
 Θεόδωρος ὁ Στρατηλάτης 157,
 199, 270, 283, 295.
 Θεόδωρος ὁ Συκεώτης 163, 293.
 Θεόδωρος ὁ Τίρων 157, 200,
 270, 283, 295.
 Θεόδωρος ὁ Τριχινᾶς 163.
 Θεόκλητα ἡ ἅγια 273.
 Θεοκλῆς μάρτυς 191.
 Θεοκτίστη ἡ Λεσβία 170.
 Θεόκτιστος ὁ ὄσιος 163, 285,
 286, 293.
 Θεομητορικαὶ εἰκόνες 8.
 Θεομητορικαὶ ἑορταί 218, 230.
 Θεόπεμπτος μάρτυς 198.
 Θεοπίστη μάρτυς 169, 270, 273.
 Θεόπιστος μάρτυς 158, 270,
 296.
 Θεόστιχος μάρτυς 203.
 Θεοτοκίον τὸ λεγόμενον Ῥόδον
 229, 238.
 Θεοτόκος 5, 8, 75, 76, 77, 88,
 108, 109, 112, 140, 143,
 144, 145, 146, 147, 150,
 186, 219, 221, 226, 228,
 229, 231, 260, 263, 267,
 270, 274, 277, 278, 279,
 280, 281, 282, 287, 301.
 Ἴδε καὶ τὸ Παναγία. Ἑορταί
 καὶ εἰκόνες Θεοτόκου 8, 82, 85,
 86, 87, 143—150, 230, 270,
 277, 278, 279, 280. Οἴχοι
 τῆς Θεοτόκου 147—150. Χα-
 ρακτήρ αὐτῆς 226. Ἐπίθετα
 228, 279, 281. Ἐπιγράμμα-
 τα τῆ Θεοτόκῳ 229, 230,
 231, 281, 282. Θεοτόκος ἡ
 Ὁδηγήτρια 5.
 Θεοφάνης ὁ Γραπτός 285, 294.
 Θεοφάνης ὁ ποιητής 167, 220,
 294.
 Θεοφάνης ζωγράφος 237, 246.
 Θεοφανῶ βασίλισσα 170, 273,
 300.
 Θεόφιλος ὁ ἐκ τῶν ἐν Σεβαστείᾳ
 40 μαρτύρων 161.
 Θεόφιλος μάρτυς (29 Ἰαν.) 199.
 Θεόφιλος μάρτυς (19 Ἰουλ.) 207.
 Θεοφιλῶ ὄσια 273, 300.
 Θεοφύλακτος (ὁ Νικομηδείας) 156,
 268, 291.
 Θεράπων ἱερομάρτυς 156, 269,
 292.
 Θέρως, τὸ 213.
 Θεσδᾶς 265.
 Θεσσαλονίκη 3, 263, 269, 271,
 273, 292, 294, 298.
 Θετταλὸς ὁ νεκρέγεργτος 145.
 Θεωνᾶς μάρτυς 203.
 Θῆβαι Βοιωτίας 263, 265, 291,
 293, 298, 300.
 Θηβαῖος, οἱ 163, 188, 208.
 Θεουκιδίδης 83.
 Θούλης βασιλεὺς Αἰγύπτου 83.
 Θράκη 208, 264, 298, 299.
 Θρόνοι (χερουβικαί) 45, 128,
 261, 287.

- Θύρσος μάρτυς 197, 272.
 Θωμαῖς ὁσία 273, 300.
 Θωμᾶς ὁ ἀπόστολος 92, 112, 145,
 151, 194, 266, 287, 299.
 Θωμᾶς ὁ ἐν τῷ Μαλαιῶ 163.
 Ἰάειρος 94.
 Ἰακώβ ὁ πατριάρχης, υἱὸς Ἰσα-
 άκ 52, 54, 58, 74, 76, 79,
 81, 83, 117, 146, 267, 269,
 275, 282, 290.
 Ἰακώβ ὁ δίκαιος, υἱὸς Ματθάν 75.
 Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφοθέου 95, 151,
 154, 195, 262, 268, 287,
 298.
 Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου 152,
 194, 264, 265, 299, 300.
 Ἰάκωβος ὁ Ζεβεδαίου 90, 94, 97,
 99, 104, 151.
 Ἰάκωβος μάρτυς 199.
 Ἰάκωβος ὁ Νισίβης 171.
 Ἰάκωβος ὁ Πέρσης 157, 196, 270.
 Ἰάμβλιχος ὁ ἐκ τῶν ἐν Ἐφέσῳ
 κοιμηθέντων ἑπτὰ παιδῶν 161,
 272, 297.
 Ἰαμβλιχὸν ἡ ἅγια 300.
 Ἰαννουάριος ἱερομάρτυς 203.
 Ἰαννουάριος=Ἰδροχόος 214.
 Ἰάρεθ 73.
 Ἰάσων ἀπόστολος 152, 264, 299.
 Ἰάφεθ 50, 73.
 Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος 154, 197,
 268, 278, 290.
 Ἰεζεκιήλ ὁ προφήτης 45, 78, 80,
 82, 146, 262, 275, 278,
 282, 290.
 Ἰεράπολις 264, 225, 300.
 Ἰεράρχαι 154, 216, 217, 218,
 228, 230, 291.
 Ἰερεμίας ὁ προφήτης 68, 77,
 80, 81, 110, 119, 146, 200,
 262, 274, 276, 282, 290.
 Ἰερεία ὁσία 300.
 Ἰεριχώ 100, 121, 266, 277.
 Ἰερόθεος (ὁ Ἀθηνῶν) 144, 155,
 268, 291, 299.
 Ἰερὸν τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις 80, 102.
 Ἱεροσόλυμα, Ἱερουσαλήμ 62, 63,
 67, 78, 80, 82, 100, 118,
 121, 139, 167, 170, 171,
 172, 218, 262, 264, 266,
 269, 275, 276, 290, 291,
 298, 299.
 Ἱεσσαί ὁ δίκαιος 62, 74, 84, 221,
 274.
 Ἰεφθάε 267.
 Ἰεχωνίας βασιλεὺς 75.
 Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος Ἰδε Ἰησοῦς
 Χριστός.
 Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ 57, 59, 76,
 174.
 Ἰησοῦς ὁ καὶ Ἰούστος 299.
 Ἰησοῦς Χριστός 5, 7. Προφη-
 τεῖαι εἰς ἑορτὰς καὶ πάθη τοῦ
 Χριστοῦ 79—82. Εἰκόνες τῶν
 ἑορτῶν καὶ θαυμάτων αὐτοῦ
 85—103, 265, 266, 274,
 275. Εἰκόνες τῶν παθῶν αὐ-
 τοῦ 103—110, 265, 266,
 275, 276, 277. Εἰκόνες τῶν
 μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ 110-

- 113, 265, 277. Εἰκόνες τῶν παραβολῶν τοῦ Χριστοῦ 114-126, 265. Ὁ Χριστὸς ὡς βρέφος ἐν εἰκόνι Πέτρου Ἀλεξανδρείας 154. Εἰκόνες τοῦ Χρ. ἐκ τῆς Ἀποκαλύψεως 134, 138, 139. Ἡ δευτέρα παρουσία τοῦ Χριστοῦ 139, 140, 280, 287, 288. Κριτήριον αὐτοῦ 141. Εἰκὼν Χρ. ἐν ταῖς χερσὶ Στεφάνου τοῦ Νέου 163. Παράστασις τῆς εὐλογούσης αὐτοῦ χειρός 226. Ἐπίθετα ἢ ὀνόματα εἰκόνων τοῦ Χριστοῦ 227, 281. Εἰκὼν τοῦ Χρ. ὡς παντοκράτορος 215, 261. Ὁ Χριστὸς ἐν στηθεῖψ 289.
- Ἰκόνιον 263, 269, 299.
 Ἰλάριος μάρτυς 206.
 Ἰλαρίων μάρτυς 197.
 Ἰλαρίων ὁ ὄσιος 162, 284, 293.
 Ἰλαρίων ἕτερος ὄσιος 163.
 Ἰνδία, Ἰνδαίαι 115, 265, 299.
 Ἰορδάνης ποταμὸς 59, 65, 66, 88, 89, 176, 221, 222, 224, 275, 290.
 Ἰουβενάλιος Ἱεροσολύμων 172.
 Ἰουδαία 264.
 Ἰουδαῖοι 55, 68, 73, 86, 95, 99, 100, 102, 106, 107, 118, 119, 120, 141, 176, 179, 195, 264, 267, 276, 299.
 Ἰούδας ὁ πατριάρχης 74, 79, 269, 274.
 Ἰούδας ὁ Ἰσαριώτης 8, 81, 101, 103, 104, 106, 128, 141, 260, 266, 275, 276, 288.
 Ἰούδας ἀπόστολος 152, 205, 264.
 Ἰούδας ἀπόστολος, υἱὸς τοῦ Ἀλφαίου 299, 300.
 Ἰουδῖθ ἡ δικαία 72, 77, 142.
 Ἰουλία παρθενομάρτυς 273, 300.
 Ἰουλιανὴ μάρτυς (1 Νοεμβρίου) 195, 273.
 Ἰουλιανὴ μάρτυς (21 Δεκ.) 197.
 Ἰουλιανὴ μάρτυς (4 Μαρτίου) 201.
 Ἰουλιανὸς ὄσιος μάρτυς (8 Ἰαν.) 198.
 Ἰουλιανὸς μάρτυς (28 Ἰαν.) 199.
 Ἰουλιανὸς μάρτυς (16 Φεβρουαρίου) 200.
 Ἰουλιανὸς ὁ Αἰγύπτιος 159, 271.
 Ὁ αὐτὸς καὶ Θηβαῖος 294.
 Ἰουλίττα μάρτυς (15 Ἰουλίου) 169, 206, 271, 278.
 Ἰουλίττα μάρτυς (30 Ἰουλ.) 207.
 Ἰουλίττα ὁσία 300.
 Ἰούλιος=τὸ ζῶδιον Λέων 213.
 Ἰούνιος=τὸ ζῶδιον Καρκίνος 213.
 Ἰοῦστα ὁσία 300.
 Ἰουστῖνα μάρτυς 170, 194, 300.
 Ἰουστινιανὸς ὁ Μέγας 172.
 Ἰουστίνος ὁ ποιητῆς 168.
 Ἰουστίνος ὁ φιλόσοφος 205.
 Ἰοῦστος ἀπόστολος 152, 264, 299.
 Ἰοῦστος μάρτυς (14 Ἰουλ.) 206.
 Ἰοῦστος μάρτυς (19 Ἰουλ.) 207.
 Ἰππόλυτος Ῥώμης 156, 207, 269.
 Ἰσαὰκ ὁ πατριάρχης 52, 74, 76, 117, 269 287.

- Ἰσαὰκ μάρτυς 197.
 Ἰσαὰκ ὁ Σύρος 164.
 Ἰσαάκιος μάρτυς 204.
 Ἰσαάκιος (ὁ ἐκ τῆς μονῆς Δαλ-
 μάτων) 285, 293.
 Ἰσιδώρα ὁσία 300.
 Ἰσιδώρος ὁ Πηλουσιώτης 164,
 293.
 Ἰσιδώρος ὁ ἐν Χίῳ 159, 204.
 Ἰσμαήλ υἱὸς τῆς Ἄγαρ 174.
 Ἰσμαήλ μάρτυς 205.
 Ἰσμαηλῖται 52.
 Ἰσραήλ 58, 77, 79, 81, 83, 146,
 262, 274, 275, 276, 282,
 290.
 Ἰσραηλῖται 53, 56.
 Ἰσαάχαρ ἢ Ἰσαάχαρ πατριάρχης
 74, 269.
 Ἰχθὺς τὸ ζῳδιον 213.
 Ἰωὰδ ὁ προφήτης 79.
 Ἰωαθάμ βασιλεὺς 75.
 Ἰωακείμ ὁ δίκαιος 76, 143, 144,
 269.
 Ἰωακείμ ὁ ἀνὴρ Σωσάννης 68.
 Ἰωάννα ἡ μυροφόρος 169.
 Ἰωάννης ὁ ἐκ τῶν ἐν Σεβαστείᾳ
 40 μαρτύρων 160, 272, 297.
 Ἰωάννης ὁ Ἀνάργυρος 162, 270,
 278.
 Ἰωάννης ἀσκητῆς ἐπὶ Μεθοδίου
 τοῦ πατριάρχου 173.
 Ἰωάννης ἀπόστολος ὁ καὶ Μᾶρ-
 κος λεγόμενος 264, 299.
 Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς 144, 167,
 220, 277, 281, 294.
 Ἰωάννης ὁ δίκαιος 169, 298.
 Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων 154, 268,
 291.
 Ἰωάννης ὁ Εὐχαΐτων 167.
 Ἰωάννης ἡγούμενος μονῆς τῶν Κα-
 θαρῶν 166.
 Ἰωάννης ὁ Θεολόγος 89, 90, 92,
 94, 97, 99, 104, 107, 108,
 109, 111, 127, 129, 131,
 134, 139, 144, 145, 150,
 151, 177, 178, 193, 262,
 264, 266, 282, 287, 291,
 299, 300.
 Ἰωάννης ὁ Καλυβίτης 166.
 Ἰωάννης ὁ τῆς Κλίμακος 164,
 285, 294.
 Ἰωάννης ὁ Κολοβός 165, 294.
 Ἰωάννης μάρτυς 192.
 Ἰωάννης ὁ Μονάζων 295.
 Ἰωάννης νεομάρτυς 159, 271.
 Ἰωάννης ὁ Νηστευτῆς 156, 269.
 Ἰωάννης ὁ τοῦ ὁσίου Ξενοφώντος
 υἱός 166.
 Ἰωάννης ὁ Παλαιολαυρίτης 165,
 294.
 Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος 79, 88,
 89, 94, 110, 128, 141, 147,
 166, 175, 176, 177, 178,
 190, 208, 215, 217, 221,
 223, 224, 229, 261, 287.
 Ἴδε καὶ Πρόδρομος καὶ Τί-
 μις Πρόδρομος.
 Ἰωάννης ὁ Σαλός 166, 293.
 Ἰωάννης ὁ Χοτζεβίτης 165.
 Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος 128, 154,

- 218, 222, 267, 279, 290, 291.
 Ἰωάννης ὁ Ψυχᾶϊτης 166, 293.
 Ἰωαννίκιος ὁ Ἀναχωρητῆς 165, 285, 295.
 Ἰωάσαφ ὅσιος ὁ βασιλεὺς 115, 165.
 Ἰώβ ὁ δίκαιος 72, 76, 218, 269.
 Ἰωδαέ 118.
 Ἰωήλ ὁ προφήτης 78, 82, 141, 261, 277, 288, 289.
 Ἰωνᾶς (ἀλιεύς) 300.
 Ἰωνᾶς ὁ προφήτης 71, 78, 110, 261, 264, 276, 289.
 Ἰωνᾶς μάρτυς 202.
 Ἰωράμ ὁ βασιλεὺς 75.
 Ἰωσαφάτ ὁ βασιλεὺς 75, 141, 261, 289.
 Ἰωσήφ ἀπόστολος 264, 300.
 Ἰωσήφ ὁ Θεσσαλονίκης 156, 269, 292.
 Ἰωσήφ ὁ Μνήστωρ 85, 86, 87, 90, 144, 148, 262, 264, 266.
 Ἰωσήφ ὁ Πάγκαλος 52, 53, 54, 76.
 Ἰωσήφ ὁ πατριάρχης 74.
 Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας 108, 109.
 Ἰωσήφ μάρτυς 195.
 Ἰωσήφ ὁ Ὑμνογράφος 167, 220, 294.
 Ἰωσήφ ὁ πρεσβύτερος 157.
 Ἰωσίας ὁ βασιλεὺς 75.
 Καθαρῶν μονή 166.
 Κάθοδος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος 113, 230.
 Καϊάφας 81, 103, 105, 106, 266.
 Κάιν 48, 267.
 Καϊνᾶν ὁ δίκαιος, υἱὸς Ἐνώς 73.
 Καϊνᾶν ὁ δίκαιος, υἱὸς Ἀρφαδάξ 73.
 Καῖσαρ 106.
 Καῖσαρ μάρτυς 197.
 Καῖσαρ ἐπίσκοπος Δουρραχίου 152, 263, 299.
 Καισάρεια (Καππαδοκίας) 263.
 Καλλίνικος μάρτυς (14 Δεκ.) 197, 272.
 Καλλίνικος μάρτυς (29 Ἰουλίου) 207.
 Καλλιόπη μάρτυς 170, 205.
 Καλλιόπιος μάρτυς 202.
 Καλλίστη μάρτυς 170, 189, 273.
 Καλλίστρατος μάρτυς 157, 193, 270, 295.
 Καλόγηρος σταυρωμένος 209.
 Κανᾶ Γαλιλαίας 265.
 Κανδίδος μάρτυς 161, 272.
 Καπετωλίων μάρτυς 194.
 Καπικλᾶριος ὁ καὶ Χουδίων μάρτυς 297.
 Καρθαγένη 263, 298.
 Καρχίνος τὸ ζῦδιον 213.
 Κάρπος ἀπόστολος, ἐπίσκοπος Βερροίας 153, 264, 299.
 Κάρπος μάρτυς 194.
 Κασδῶα μάρτυς 273.
 Κασία ἢ Κασσία ἢ ὄσια 168, 173.

- Κασσιανὸς ὁ Ῥωμαῖος 164, 294.
 Κάστωρ ὄσιος 294.
 Κελσία ἡ ἅγια 300.
 Κέλσιος μάρτυς 158, 194, 271,
 296.
 Κεράμιον τὸ ἅγιον 215, 227, 262.
 Κήρυκος μάρτυς 159, 206, 271,
 278.
 Κηφᾶς ἀπόστολος 153, 197, 299.
 Κιβωτὸς ἡ τοῦ Νῶε φερομένη
 εἰς Ἱερουσαλήμ 218.
 Κικιλία μάρτυς 169.
 Κλαυδιανὸς μάρτυς 297.
 Κλαύδιος ὁ ἐκ τῶν ἐν Σεβαστείᾳ
 40 μαρτύρων 160, 272, 297
 (ὄις, εἰς γέροντας καὶ εἰς νέους).
 Κλαύδιος μάρτυς (5 Ἀπριλ.) 202.
 Κλεόνικος μάρτυς 200, 201.
 Κλεόπας ἀπόστολος 111, 152,
 264, 298.
 Κλήμης ὁ Ἀγκύρας 157, 199,
 278.
 Κλήμης ἀπόστολος 153, 264,
 299.
 Κλήμης ὄσιος 293.
 Κλήμης ὁ Ῥώμης 156, 196.
 Κλίμαξ ἡ τοῦ Ἰακώβ 52, 218.
 Κλίμαξ οὐρανοδρόμος, ἡ τοῦ Ἰω-
 άννου 211, 221.
 Κλωπᾶς 266.
 Κνίδων μάρτυς 297.
 Κοδράτος μάρτυς 201.
 Κοίμησις τῆς Θεοτόκου 144, 218,
 230, 277.
 Κόντος μάρτυς 206.
 Κόλασις, Κολάσεις 124, 288.
 Κολοσσαί 299.
 Κολοφωνία, Κολοφών 263, 299.
 Κολώνεια 299.
 Κόνων μάρτυς 201.
 Κόπρης=Κόπρις μάρτυς 197.
 Κορνήλιος ὁ ἐκατόνταρχος 178,
 179.
 Κορυθαῖα (= Κορύδαλλα?) 271,
 296.
 Κόρων 297.
 Κορώνη 299.
 Κορωνία 264.
 Κορώνιος μάρτυς 271.
 Κοσμάς ὁ ποιητής 145, 167,
 220, 275, 281, 294.
 Κοσμάς ὁ Ἀνάργυρος 161, 206,
 270, 278, 283, 293.
 Κόσμος, ὁ 113.
 Κούαρτος ἀπόστολος 153, 263,
 299.
 Κουσιθῶδα (ἡ φυλάττουσα τὸν τά-
 φον τοῦ Χριστοῦ) 111.
 Κραταῖος, ὁ (Χριστός) 281.
 Κρήσκης ἀπόστολος 153, 298.
 Κρήσκης ὁ ἐν Μύροις (ἡ Κρή-
 σκεντος) 159, 203, 272.
 Κρήσκης μάρτυς (10 Μαρτ.) 201.
 Κρήτη 197, 263, 268, 272,
 291, 298.
 Κρητικά (= τέχνη Κρητικὴ), ἡ
 Κρητικὰ σαρκώματα 34, 246.
 Κρητικοὶ ζωγράφοι 4.
 Κριὸς τὸ ζώδιον 213.
 Κρίσκος μάρτυς 297.

- Κρίσπος ἐπίσκοπος Χαλκηδόνος 168, 171, 181, 219, 273, 263.
283, 286.
- Κρονίδης μάρτυς 191.
- Κυντιλιανός μάρτυς 203.
- Κυπριανός ἱερομάρτυς 156, 194, 269.
- Κυπριανός ὁ ποιητής 167, 220.
- Κυπριανός μάρτυς (10 Μαρτίου) 201.
- Κυπρίλλα μάρτυς 170.
- Κύπρος 262, 268, 291.
- Κυρηναῖος 266.
- Κυρία τῶν Ἀγγέλων, ἡ (Θεοτόκος 215, 228, 231.
- Κυρίανα μάρτυς 195.
- Κυριακή μάρτυς 169, 206, 273, 279, 300.
- Κυριακός ὁ Ἀναχωρητής 165, 286.
- Κυριακός μάρτυς 203.
- Κύριλλος Ἀλεξανδρείας 154, 172, 223, 267, 279, 291.
- Κύριλλος διάκονος 157, 202.
- Κύριλλος ἱερομάρτυς 205, 278.
- Κύριλλος Ἱεροσολύμων 156, 171, 269.
- Κυρῖνος μάρτυς 296.
- Κυριότητες 45, 128, 261, 287.
- Κυρίων μάρτυς 160, 272, 297.
- Κῦρος ὁ Ἀνάργυρος 162, 270, 278, 293.
- Κωνσταντῖνος ὁ ἐκ τῶν ἐν σπηλαίῳ κοιμηθέντων 7 παίδων 161, 272.
- Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας 129, 147, 168, 171, 181, 219, 273, 283, 286.
- Κωνσταντῖνος ὁ Πρωγονάτος 173.
- Κωνσταντινούπολις 171, 172, 173, 174, 291.
- Κωνσταντῖος βασιλεὺς 182.
- Λάζαρος ζωγράφος ὁ ὁμολογητής 165, 196.
- Λάζαρος μάρτυς 269, 292.
- Λάζαρος ὁ νεκρέγερτος 80, 101, 169, 230, 265, 266, 275, 301.
- Λάζαρος ὁ πτωχός 122, 265.
- Λάμεγ ὁ δίκαιος 73, 269.
- Λαμπαδίνη ἡ ἅγια 300.
- Λαμπαδὸς ὅσιος 166, 293.
- Λάμφακος 268.
- Λασδίκεια 263, 298.
- Λάρισσα 268, 291.
- Λαυρεντία ὁσία 273, 300.
- Λαυρέντιος ἀρχιδιάκονος 157, 207, 267.
- Λαῦρος μάρτυς 158, 208, 271, 296.
- Λεία ἡ δικαία 76.
- Λειτουργία ἡ θεία 127, 216, 218, 267.
- Λεόντιος μάρτυς (13 Σεπτ.) 191.
- Λεόντιος μάρτυς (17 Ἰουνίου) 158, 271.
- Λεόντιος μάρτυς (10 Αὐγ.) 206.
- Λεόντιος ὁ ἐκ τῶν ἐν Σεβαστείᾳ 40 μαρτύρων 297.
- Λεὺ ὁ πατριάρχης 74, 269.
- Λεύκιος μάρτυς 197, 272.

- Λέων τὸ ζώδιον 213.
 Λέων ὁ δεσπότης 168.
 Λέων ὁ Κατάνης 155.
 Λέων ἀπὸ Κορυδαλᾶ 271, 296.
 Λέων ὁ μαΐστωρ 168.
 Λέων μάρτυς 200.
 Λέων ὁ Ῥώμης 155, 172.
 Λεωνίδης ἢ Λεωνίδας (ὁ Ἄθη-
 νῶν) 156.
 Λεωνίδης μάρτυς 207.
 Λίδος (ὁ ἀποκυλισθεὶς) 277.
 Λίδος ἀπόστολος 152.
 Λογγίνος ἑκατόνταρχος 108, 110,
 194.
 Λογισμοὶ (οἱ τοῦ μοναχοῦ) 210.
 Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ 227, 229,
 230, 231, 232, 280, 282,
 284, 286, 301.
 Λουδίων μάρτυς 161.
 Λουκᾶς ὁ ἀπόστολος 1, 5, 6,
 8, 260 (ὡς ζωγράφος), 46,
 111, 150, 151, 153, 180,
 262, 265, 282, 287, 291,
 298.
 Λουκᾶς ὁ νέος στυλίτης 166.
 Λουκᾶς ὁ Στειρίου 164, 294, 300.
 Λουκῆνσιος ἐπίσκοπος 172.
 Λουκία παρθενομάρτυς 206, 273.
 Λουκιανὸς μάρτυς (16 Ὀκτ.) 158,
 271.
 Λουκιανὸς μάρτυς (3 Ἰουνίου) 205,
 271.
 Λουκιανὸς ἕτερος 272, 296.
 Λουκιανὸς ὁ Λαοδικεῖας 263, 298.
 Λουκιλλιανὸς μάρτυς 158.
 Λοῦπος ἢ Λοῦπος μάρτυς (23
 Αὐγ.) 159, 185, 208, 271,
 283.
 Λοῦπος μάρτυς (26 Ὀκτ.) 185.
 Λυαῖος 185.
 Λυδία 299.
 Λυκία 268, 286, 291.
 Λυσίμαχος μάρτυς 160, 272, 297.
 Λύστρα 299.
 Λώτ 51, 52.
 Μαγδαληνή· ἴδε τὸ Μαρία.
 Μαγνέντιος βασιλεὺς 183, 184.
 Μάγνος μάρτυς 203.
 Μάγων προσκύνησις 86.
 Μαδιάμ 59, 174.
 Μάειρος μάρτυς 198.
 Μαθουσάλας ὁ δίκαιος 73.
 Μάιος = Δίδυμος 213.
 Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος 164, 294.
 Μακάριος ὁ Ἀλεξανδρεὺς 164,
 294.
 Μακάριος μάρτυς 190.
 Μακεδόνες 70.
 Μακεδονία 263, 298.
 Μακεδονιασταὶ 172.
 Μακεδόνιος αἵρεσιάρχης 171.
 Μακκαβαῖοι 161, 207, 272, 297.
 Μακρῖνα ὁσία 170, 300.
 Μακρόβιος μάρτυς 191.
 Μαλαχίας ὁ προφήτης 78, 79,
 80, 142, 262, 289.
 Μαλελεήλ 73.
 Μάμας μάρτυς 159, 189, 271.
 Μανασσῆς ὁ τοῦ Ἰωσήφ 54.
 Μανασσῆς βασιλεὺς 67, 75.

- Μανδήλιον τὸ ἅγιον 215, 227, 262.
 Μανουήλ μάρτυς 205.
 Μανουήλ ὁ Πανσέληνος 3, 6, 20, 21, 236, 239, 243, 245, 259.
 Μανωέ 60, 174, 216.
 Μαξιμιανός, εἷς τῶν ἐν σπηλαίῳ κοιμηθέντων 7 παιδῶν· ὁ αὐτὸς κοινότερον Μαξιμιλιανός 161, 272, 297.
 Μάξιμος Ἀντιοχείας 172.
 Μάξιμος μάρτυς (25 Σεπτ.) 192.
 Μάξιμος μάρτυς (28 Ὀκτ.) 195.
 Μάξιμος μάρτυς (6 Φεβρ.) 199.
 Μάξιμος μάρτυς (13 Ἀπριλ.) 203.
 Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής 163, 285, 293.
 Μαραθῶν 298.
 Μαρδάριος μάρτυς 159, 271, 278, 295.
 Μαρδόνιος μάρτυς 193.
 Μάρθα ἡ ἀδελφὴ τοῦ Λαζάρου 98, 101, 169, 222.
 Μάρθα ὁσία 273.
 Μαρία (ἡ Θεοτόκος) 1, 5.
 Μαρία, ἧς ὁ Χριστὸς ἐξέβαλε τὰ δαιμόνια 265.
 Μαρία ἡ ἀδελφὴ τοῦ Λαζάρου 98, 101, 169, 265, 300.
 Μαρία ἡ Αἴγυπτία 170, 273, 300.
 Μαρία ἡ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ 266, 300.
 Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ 169, 266, 300.
 Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ 109, 111, 123, 169, 266, 279, 300.
 Μαρία μάρτυς 273, 300.
 Μαριάμ ἡ δικαία 77.
 Μαριάμ ἡ Θεογεννητορ 233.
 Μαριάμ ἡ προφῆτις 277.
 Μαριάμνη ἡ ἀδελφὴ Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου 267.
 Μαρίνα μάρτυς 169, 206, 273, 278, 283, 300.
 Μαρίνος μάρτυς 194, 271, 296.
 Μαρίνος ἡ ὁσία 300.
 Μάρκελλος Μακκαβαῖος 161, 272, 297.
 Μάρκελλος ἱερομάρτυς 208.
 Μαρκιανὸς βασιλεὺς 172.
 Μαρκιανὸς μάρτυς 158, 195, 271, 296.
 Μαρκιανὸς ὕσις 165.
 Μᾶρκος ὁ ἀπόστολος 150, 151, 152, 262, 265, 282, 287, 290.
 Μᾶρκος ὁ καὶ Ἰωάννης 264, 299.
 Μᾶρκος ὁ ἐρημίτης 164, 293.
 Μᾶρκος ἱερομάρτυς 202.
 Μᾶρκος μάρτυς 193.
 Μᾶρκος ὕσις 294.
 Μαρτινιανὸς ὁ ἐκ τῶν ἐν σπηλαίῳ κοιμηθέντων ἑπτὰ παιδῶν 161, 272.
 Μαρτινιανὸς ὕσις 163, 285, 293.
 Μαρτίνος ἐπίσκοπος Ῥώμης 156, 269, 292.
 Μαρτίνος ὁ ἐκ τῶν ἐν σπηλαίῳ κοιμηθέντων ἑπτὰ παιδῶν 297.
 Μάρτιος = Κριός 213.
 Μαρτύριος μάρτυς 158, 271, 296

- Μαστίγωσις (ἡ τοῦ Χριστοῦ) 106.
 Ματθαῖος ὁ εὐαγγελιστής 93, 123,
 150, 151, 196, 262, 265,
 282, 287, 290.
 Ματθάν 75.
 Ματθίας ὁ ἀπόστολος 152, 207,
 264, 298.
 Ματρώνα ὁσία 170, 273, 300.
 Μαῦρα μάρτυς 169, 203.
 Μαυρίκιος βασιλεύς 172.
 Μαυρίκιος μάρτυς (27 Δεκ.) 159,
 272.
 Μαυρίκιος μάρτυς (21 Φεβρ.) 200.
 Μαυρίκιος μάρτυς (10 Ἰουλίου)
 206.
 Μαῦρος μάρτυς 159, 271, 296.
 Μεγάλη Ἀρμενία 268, 291.
 Μεγάλῃς Βουλῆς Ἄγγελος, ὁ (Ἰη-
 σοῦς Χριστός) 217, 223, 227,
 228, 269.
 Μεγαλόδωρος, ὁ (Ἰησοῦς Χριστός)
 281.
 Μεγαλόπολις 269, 291.
 Μέγας Ἀρχιερεὺς, ὁ (Ἰησοῦς Χρι-
 στός) 216, 281.
 Μεδιόλανα 262, 298.
 Μεδούλη μάρτυς 199.
 Μεθόδιος ὁ Κ/πόλεως 155, 167,
 173, 268, 291.
 Μεθόδιος ἱερομάρτυς 205.
 Μελάνη ἡ ὁσία 170, 273, 300.
 Μελέτιος Ἀντιοχείας 156, 171,
 269, 292.
 Μελέτιος ὁ ἐν τῷ ὄρει Μουσό-
 λεως 293.
 Μελέτιος μάρτυς 297.
 Μελισμός, ὁ (τοῦ ἀγίου ἄρτου) 279.
 Μελιτίνη μάρτυς 273.
 Μελίτων μάρτυς 160, 272.
 Μελχισεδέκ 51, 75, 217, 269,
 290.
 Μένανδρος μάρτυς 204.
 Μερκούριος μάρτυς 157, 270,
 271, 283, 295.
 Μερρᾶς ὕδατα 221.
 Μεσίτρια τῶν Χριστιανῶν, ἡ (Θεο-
 τόκος) 281.
 Μεσοπεντηκοστή 263, 278.
 Μεσσίας 106.
 Μετάδοσις τοῦ Κυριακοῦ σώματος
 127, 218, 275.
 Μετάληψις (ἡ θεία) 275.
 Μεταμέλεια (ἡ τοῦ Ἰούδα) 105.
 Μεταμόρφωσις (ἡ τοῦ Χριστοῦ) 5,
 97, 230, 265, 275.
 Μηᾶς ὁ Αἰγύπτιος (11 Νοεμ-
 βρίου) 157, 196, 270, 278,
 283, 296.
 Μηᾶς μάρτυς ὁ Καλλικέλαδος (10
 Δεκ.) 157, 197, 270, 296.
 Μηνοδώρα μάρτυς 170, 190, 273,
 300.
 Μητροδώρα μάρτυς 170, 190,
 273, 300.
 Μητροφάνης Κ/πόλεως 156, 220,
 269, 292.
 Μισαήλ ὁ ἐκ τῶν ἐν καμίνῳ τρι-
 ῶν παίδων 76, 278.
 Μισαήλ ἄρχων ἢ ἀρχάγγελος 46,
 58, 59, 69, 70, 174, 175,
 216, 217, 219, 229, 231,
 265, 270, 283, 288.

- Μιχαήλ 3-ος αὐτοκράτωρ 173.
 Μιχαήλ ὁ Συνάδων 156.
 Μιχαίας ὁ προφήτης 78, 79, 118,
 261, 274, 275, 289, 290.
 Μόδεστος Ἱεροσολύμων 155, 170,
 268.
 Μοσκόβικος κάμπος καὶ φορέματα
 μοσκόβικα 246.
 Μόσκοβοι ἢ Μοσχόβοι 34, 247.
 Μοσχόβικα (πῶς νὰ δουλεύης) 33.
 Μουῦπολις 293.
 Μύρα Λυκίας 154, 159, 268,
 272, 286, 291.
 Μυροφόροι, αἱ 109, 110, 111,
 266, 278, 300.
 Μύρων μάρτυς 208.
 Μυρώπη μάρτυς 170, 196.
 Μυστικός Δεῖπνος, ὁ 104, 275.
 Μωάβ 58, 83.
 Μωαβῖται 58.
 Μώκιος μάρτυς 159, 271, 296.
 Μώκιος ἱερομάρτυς 204.
 Μωϋσῆς ὁ προφήτης 55, 56, 57,
 58, 59, 76, 77, 81, 97, 117,
 121, 125, 128, 141, 146,
 174, 217, 218, 221, 227,
 269, 274, 276, 282, 286,
 290.
 Μωϋσῆς ὁ Αἰθίοψ 164, 208,
 284, 294.
 Ναασσὼν ὁ δίκαιος 74.
 Ναβὰδ υἱὸς Ἀαρών 58.
 Ναβουχοδονόσορ 68, 70.
 Ναζαρηνός 266.
 Ναζάριος μάρτυς 158, 194, 271.
 Νάθαν ὁ προφήτης 62, 63, 79,
 269.
 Ναθαναήλ ἀπόστολος 89, 265.
 Ναούμ ὁ προφήτης 78, 261, 275,
 289, 290.
 Νάρθηκος ἱστορία 220.
 Νάρκισσος ἀπόστολος 152, 195.
 Ναρσῆς μάρτυς 197.
 Ναταλία μάρτυς 169, 208.
 Ναχώρ ὁ δίκαιος 74.
 Νέαρχος μάρτυς 203.
 Νεεμάν 66, 222.
 Νεῖλος ὄσιος 164, 286, 294.
 Νεοκαισάρεια 268.
 Νεονίλλα μάρτυς 198.
 Νέου εἰκὼν 214.
 Νεόφυτος μάρτυς 158, 199, 271,
 296.
 Νέρων 263, 264, 299.
 Νεστόριος αἵρεσιάρχης 172.
 Νέστωρ μάρτυς (27 Ὀκτωβρίου)
 158, 159, 185, 195, 270,
 271, 283, 286, 295.
 Νέστωρ μάρτυς (2 Μαρτ.) 200.
 Νεφθαλεὶμ ὁ πατριάρχης 74.
 Νηπίου εἰκὼν 214.
 Νίκαια 171, 173.
 Νίκανδρος ἐπίσκοπος Μύρων 155,
 268, 291.
 Νίκανδρος μάρτυς (4 Νοεμ.) 195.
 Νικάνωρ ἀπόστολος 152, 207,
 263, 298.
 Νίκη μάρτυς 203.
 Νικήτας μάρτυς 157, 191, 270,
 293, 295.

- Νικηφόρος Κ/πόλεως 156, 269, 292.
 Νικηφόρος μάρτυς (9 Φεβρ.) 158, 199, 271.
 Νικηφόρος μάρτυς (12 Ἰαν.) 196.
 Νικηφόρος ἱερεύς 232, 233.
 Νικόδημος ὁ ἐκ τῶν Φαρισαίων 90.
 Νικόδημος ὁ ἐνταφιάσας τὸν Χριστόν 109.
 Νικόλαος ὁ ἐν Μύροις 154, 168, 171, 183, 222, 268, 279, 286, 291. Θαύματα τοῦ ἁγ. Νικολάου 180—181.
 Νικομήδεια 198, 199, 263, 298.
 Νίκων ὁ Μετανοεῖτε 166.
 Νίκων ἱερομάρτυς 202.
 Νινευή 71.
 Νιπτῆρ ὁ ἱερός 103, 275.
 Νοέμβριος=Τοξότης 214.
 Νότος 131.
 Νομφωδώρα μάρτυς 170, 190, 273, 300.
 Νύξ 215.
 Νύσσα 268.
 Νῶε 49, 50, 73, 117, 217, 269.
 Ξανθίας μάρτυς 160.
 Ξανθίππη μάρτυς 273.
 Ξάνθος=Ξανθίας μάρτυς 297.
 Ξένη ὁσία 170, 273.
 Ξενοφῶν ὄσιος 166.
 Ξύστος πάπας Ῥώμης 207.
 Ὁδηγήτρια, ἡ (Θεοτόκος) 173, 228, 230, 232, 281.
 Ὁδησός 298.
 Ὁζάν 62.
 Ὁζίας ὁ βασιλεὺς 75.
 Οἰκτίρμων, ὁ (Χριστὸς) 281.
 Ὀκτώβριος=Σκορπίος 214.
 Ὀλδὰ ἡ προφῆτις 77.
 Ὀλοφέρνης 72, 73, 77.
 Ὀλυμπᾶς ἀπόστολος 153, 263, 298.
 Ὀνήσιμος ἀπόστολος 200, 264, 299.
 Ὀνησιφόρος ἀπόστολος 153, 197, 264, 299.
 Ὀνησιφόρος μάρτυς (9 Νοεμβρ.) 158, 196, 271, 296.
 Ὀνούφριος ὄσιος 165.
 Ὀνώριος πάπας Ῥώμης 173.
 Ὄξυκλινος μάρτυς 297.
 Ὀρέστης μάρτυς 159, 196, 271, 278, 295.
 Ὄροψ μάρτυς 208.
 Ὄρπασιανὸς μάρτυς 201.
 Ὄσιακὸν ἐπίγραμμα 267.
 Οὐαλέριος μάρτυς 161, 272.
 Οὐάλης μάρτυς ἐκ τῶν ἐν Σεβαστεῖα τεσσαράκοντα 160, 272.
 Οὐάλης μάρτυς (16 Φεβρ.) 200.
 Οὐάριτος μάρτυς 297.
 Οὐαρος μάρτυς 158, 194, 271, 296.
 Οὐρανῶν Πλατοτέρα, ἡ (Θεοτόκος) 279.
 Οὐρβανὸς ἀπόστολος 153, 195, 263, 298.
 Οὐρίας Μακκαβαῖος 297.
 Ὄφνι υἱὸς Ἡλί 61.
 ὌϞον 227.
 Παγκράτιος ἱερομάρτυς 206.
 Παγχάριος μάρτυς 204.

- Παιδίου εικόν 214.
 Παιδός εικόν 214.
 Παῖσια ὄσια 273.
 Παλαιὰ Γραφή 45, 76, 221.
 Παλαιός ἡμερῶν, ὁ 227.
 Πάμφιλος μάρτυς 158, 200, 271, 297.
 Παναγία (= ἡ Θεοτόκος) 22, 55, 85, 86, 87, 90, 95, 107, 109, 111, 114, 134, 141, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 150, 173, 181, 186, 198, 215, 216, 217, 218, 220, 221, 223, 224, 225, 229, 232, 237, 238, 244, 261.
 Πανάχραντος, ἡ (Θεοτόκος) 228, 281.
 Πανεύς 299.
 Παννονία 298.
 Πανσέληνος (Μανουήλ), 3, 6, 20, 21, 236, 239, 243, 245, 259.
 Πανσόφιος μάρτυς 198.
 Παντάνασσα, ἡ (Θεοτόκος) 228, 279, 281.
 Παντελεήμων μάρτυς 162, 207, 270, 278, 293.
 Παντεπόπτης, ὁ (Χριστός) 281.
 Παντοκράτωρ, ὁ 215, 223, 224, 227, 228, 261, 281.
 Πάντων Χαρά, ἡ (Θεοτόκος) 228.
 Πανύμνητος, ἡ (Θεοτόκος) 281.
 Πάπυλος μάρτυς 194.
 Παραβολαὶ τοῦ Χριστοῦ 114-128, 265.
 Παράδεισος 46, 47, 115, 116, 120, 121, 142, 277, 287, 288.
 Παράκλησις, ἡ (Θεοτόκος) 281.
 Παράμονος μάρτυς 196.
 Παραμυθία τῶν Θλιβομένων, ἡ (Θεοτόκος) 228.
 Παρασκευῆ ὀσιομάρτυς 170, 207, 273, 279, 286, 300.
 Παρηγόριος μάρτυς (28 Ἰαν.) 199.
 Παρηγόριος μάρτυς (18 Φεβρ.) 200.
 Παρθένιος Λαμφάκου 155, 268, 278, 291.
 Παρθένος τὸ ζῳῆδιον 213.
 Παρθῶν ἐπίσκοπος 263.
 Παρμενᾶς ἀπόστολος 153, 207, 263, 292, 298.
 Πᾶσα Πνοή, τὸ 220.
 Πάσυλος μάρτυς 296.
 Πασχάσινος ἐπίσκοπος 172.
 Πατάπιος ὄσιος 166, 294.
 Πατερμούθιος μάρτυς 197.
 Πάτριος 129.
 Πάτριαι 263, 298.
 Πατρίκιος ἱερομάρτυς 156, 204, 269, 292.
 Πατρόβας ἡ Πατροβᾶς ἀπόστολος 153, 298.
 Παῦλα παρθενομάρτυς 205, 300.
 Παυλῖνος μάρτυς 204.
 Παῦλος ὁ ἀπόστολος 115, 121, 123, 124, 144, 145, 150, 179, 180, 198, 232, 262, 263, 264, 287, 288, 298, 299.
 Παῦλος μάρτυς (25 Σεπτ.) 192.

- Παῦλος μάρτυς (24 Ἰαν.) 199.
 Παῦλος μάρτυς (16 Φεβρ.) 200.
 Παῦλος μάρτυς (4 Μαρτ.) 201.
 Παῦλος ὁ Ἀπλοῦς 166, 293.
 Παῦλος ὁ Θηβαῖος 163, 189,
 285, 293.
 Παῦλος ὁ ἐν τῷ Λάτρῳ 166, 286.
 Παῦλος Νεοκαισαρείας 171.
 Παῦλος ὁ Ὁμολογητῆς 156, 195,
 269, 291.
 Παῦλος ὁ ὑποτακτικός 166.
 Πανσηρίων μάρτυς 199.
 Παφνούτιος ὅσιος 163, 171, 293.
 Παχώμιος ὅσιος 162, 163, 286,
 293.
 Πελαγία μάρτυς 169, 204.
 Πελαγία ὁσία 170, 273, 300.
 Πελαγία ἡ ἐν Ἀντιοχείᾳ 205.
 Πεντηκοστή (ἡ ἅγια) 82, 213,
 265, 277.
 Περίβλεπτος, ἡ (Θεοτόκος) 281.
 Πέρσαι 70, 174.
 Πέρσικον λαζούρι καὶ ζεγκιάρι 247,
 251, 258.
 Πέτρος ὁ ἀπόστολος 89, 92, 94,
 96, 97, 98, 103, 104, 105,
 111, 112, 116, 127, 128,
 144, 145, 147, 150, 178,
 179, 232, 262, 263, 266,
 267, 276, 278, 282, 287,
 298, 299, 300.
 Πέτρος ὁ Ἀθωνίτης 165.
 Πέτρος Ἀλεξανδρείας 154, 155,
 219, 268, 279.
 Πέτρος ἐπίσκοπος 173.
 Πέτρος ἐπίσκοπος ἕτερος 173.
 Πέτρος μάρτυς (23 Σεπτ.) 192.
 Πέτρος μάρτυς (18 Ἀπρ.) 204.
 Πέτρος ὁ τελώνης 168.
 Πετρωνία ἡ ἅγια 273.
 Πετρώνιος ὅσιος 295.
 Πηγαί αἱ δώδεκα 221.
 Πηγάσιος μάρτυς 159, 195, 271,
 278, 295.
 Πηγῆ τῆς Ζωῆς, ἡ (Θεοτόκος)
 281.
 Πιλᾶτος 81, 105, 106, 108, 266,
 276.
 Πίστις μάρτυς 169, 191, 273.
 Πιστὸς μάρτυς 208.
 Πλακίλλα βασίλισσα 168.
 Πλατυτέρα τῶν Οὐρανῶν, ἡ (Θεο-
 τόκος) 217, 224, 228, 267.
 Πλάτων ὁ φιλόσοφος 83.
 Πλάτων μάρτυς 158, 196, 271,
 296.
 Πλατωνὶς ὁσία 300.
 Πλούταρχος (ὁ Χαιρωνεύς) 83.
 Πλουτῖνος μάρτυς 200.
 Ποιμὴν ὅσιος 164, 284, 293.
 Πολίτικη ὄχρα 17, 18, 20, 41,
 242, 243, 246, 256, 257,
 259.
 Πολύαινος μάρτυς 204.
 Πολυέλεος, ὁ (Χριστός) 281.
 Πολύευκτος μάρτυς 159, 198,
 271, 296.
 Πολυεύσπλαγχνος, ὁ (Χριστός) 281.
 Πολύκαρπος Σμύρνης 155, 200,
 268, 281, 291, 298.

- Πολυξένη ἡ ἅγια 273.
 Πομπήσιος μάρτυς 195.
 Πόμπιος μάρτυς 160.
 Ποντική 298.
 Πόντιος μάρτυς 272.
 Πορταΐτισσα, ἡ (Θεοτόκος) 228.
 Πορτέσιος = Προτέρσιος 200.
 Πορτάσιος = Προτάσιος 158.
 Πορφύριος ἱερομάρτυς 156, 269, 296.
 Πορφύριος μάρτυς 196.
 Ποτίολοι 298.
 Πούδης μάρτυς 153, 203.
 Πουλχερία βασίλισσα 168.
 Πούπλιος μάρτυς 201.
 Πράξεις τῶν Ἀποστόλων 262, 299.
 Πρεσβύτου εἰκονισμός 214.
 Πρίσκιλλα μάρτυς 200.
 Πρίσκος μάρτυς 160, 272.
 Προαιώνιος, ὁ (Χριστός) 281.
 Πρόβος μάρτυς (12 Ὀκτ.) 158, 194, 271, 296.
 Πρόβος μάρτυς (16 Δεκ.) 197.
 Προδοσίας τοῦ Χριστοῦ εἰκονισμός 104, 275, 276.
 Πρόδρομος· ἴδε Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος.
 Πρόχλος Κ/πόλεως 155, 268, 291.
 Πρόχλος μάρτυς 206.
 Προκοπία ὁσία 273, 300.
 Προκόπιος μάρτυς 157, 206, 270, 271, 295.
 Προπάτορες 75, 223, 224.
 Προτάσιος μάρτυς 158, 194, 271.
 Προτέρσιος μάρτυς 200.
 Προῦσα 269.
 Προφήται 77, 215, 216, 223, 224, 228, 287.
 Πρόχορος ἀπόστολος 151, 152, 207, 263, 298.
 Πυργοποιία, ἡ 50.
 Πύθωνος πνεῦμα 180.
 Πύρινος ποταμός 139, 142.
 Πύρρος (μονοθελήτης) 173.
 Πυρφόρος Λαβίς, ἡ (Θεοτόκος) 281.
 Πρωτίων μάρτυς 203.
 Ῥαγάβ ὁ δίκαιος 73, 74.
 Ῥαϊθώ 198.
 Ῥαμά 80.
 Ῥαχήλ ἡ δικαία 76.
 Ῥεβέκκα ἡ δικαία 76.
 Ῥέπρεβος 271.
 Ῥηγίνος ἱερομάρτυς 200.
 Ῥήξος βικάριος 206.
 Ῥιψιμία μάρτυς 273.
 Ῥοβοάμ ὁ βασιλεὺς 75.
 Ῥόδον, τὸ 229.
 Ῥοδίων ἀπόστολος 153, 263, 298.
 Ῥουβίμ ὁ πατριάρχης 74.
 Ῥούδων μάρτυς 297.
 Ῥούθ ἡ δικαία 74, 77.
 Ῥουφῖνος διάκονος 157, 267, 292.
 Ῥουφῖνος μάρτυς 190.
 Ῥουφῖνος ἀπόστολος 298.
 Ῥούφος μάρτυς (8 Σεπτ.) 190.
 Ῥούφος μάρτυς (25 Σεπτ.) 192.

- Ῥοῦφος ἀπόστολος 152, 202, 263. Ῥοῦφος ἕτερος ἀπόστολος 264.
 Ῥωμαία, Ῥωμαῖοι 70, 263, 270, 273, 283, 299.
 Ῥωμανός ὁ μελωδός 157, 168, 267, 276.
 Ῥωμανός μάρτυς (18 Νοεμ.) 158.
 Ῥωμανός μάρτυς (28 Ἰαν.) 199.
 Ῥωμανός (διάκονος) 292.
 Ῥώμη 161, 171, 172, 207, 262, 264, 268, 269, 298, 299.
 Ῥωμύλος μάρτυς (6 Σεπτ.) 190.
 Ῥωμύλος μάρτυς (15 Μαρτ.) 201.
 Σαβαώθ 67, 261, 287.
 Σάββας ὁ Ἁγιασμένος 162, 273, 284, 286, 292.
 Σάββας ὁ στρατηλάτης 203.
 Σαββάτιος μάρτυς 191.
 Σαβὲλ μάρτυς 205.
 Σαβιανός μάρτυς 192.
 Σαβῖνος μάρτυς 201.
 Σαδὼν ὁ δίκαιος 75.
 Σαδὼν ἱερομάρτυς 200.
 Σακέρδων μάρτυς 161, 272, 297.
 Σάλα ὁ δίκαιος 73.
 Σαλαδιήλ 75.
 Σαλμών ὁ δίκαιος 74.
 Σαλώμη ἡ μυροφόρος 169, 266, 300.
 Σαμαρεῖτις 90, 265, 278.
 Σαμέας (= Σεμέαλ) προφήτης 79.
 Σαμουήλ ὁ προφήτης 61, 62, 63, 76, 77, 217, 269, 290.
 Σαμουήλ μάρτυς 200.
 Σαμφών ὁ Γολιάθ 60, 61, 174.
 Σαμφών ἱερεύς 162, 270, 278.
 Σαμφών ὁ Ξενοδόχος 293.
 Σαμωνᾶς μάρτυς 157, 196, 270, 272, 296.
 Σαμωνᾶς Μακκαβαῖος 297.
 Σάνηρος 131.
 Σαντάλοζίου βερονίκι 25.
 Σαοὺλ βασιλεύς 62.
 Σαοὺλ (= Παῦλος) 179.
 Σαπφεῖρα 178.
 Σάρα 50, 51, 76.
 Σάρρα ὁσία 300.
 Σαραφθία ἡ δικαία 77.
 Σαρδική 299.
 Σατάν, Σατανᾶς 46, 89, 228, 283.
 Σατορνίνος μάρτυς 200.
 Σατορνίλος μάρτυς 272.
 Σεβάστεια 160, 272, 283, 297.
 Σεβαστιανή ἡ ἅγια 273.
 Σεβαστιανός μάρτυς 159, 197, 271, 283.
 Σεβηριανός ὁ ἐκ τῶν ἐν Σεβαστεία 40 μαρτύρων 161, 272.
 Σεβηριανός μάρτυς (9 Σεπτ.) 190.
 Σεδεκίας βασιλεύς 68.
 Σέλευκος μάρτυς 200.
 Σεμέαλ=Σαμέας 79.
 Σενναχηρίμ 67, 174.
 Σεπτέμβριος=Ζυγός 214.
 Σεραπίων μάρτυς 191.
 Σεραφίμ τὰ ἑξαπτέρυγα 45, 67, 128, 267, 288.
 Σέργιος μάρτυς 158, 194, 270, 278, 296, 301.
 Σέργιος Κ/πόλεως 173.

- Σέργιος ποιητής 168.
 Σερούχ ὁ δίκαιος 74.
 Σήθ ὁ δίκαιος 73.
 Σήμ ὁ δίκαιος 50, 73.
 Σιβύλλα 83.
 Σίλας ἀπόστολος 152.
 Σιλβανὸς ὄσιος 295.
 Σίλβεστρος πάπας Ῥώμης 154,
 171, 268, 278, 292.
 Σιλουανὸς ἀπόστολος 152, 263,
 298.
 Σίμων διάκονος 292.
 Σίμων ὁ Ζηλωτής 151, 263, 265,
 282, 298.
 Σίμων Ἰωνᾶ 112.
 Σίμων ὁ Κυρηναῖος 107, 266.
 Σίμων ὁ λεπρός 103, 222.
 Σίμων ὁ Μάγος 179.
 Σίμων ὁ πατήρ τοῦ Λαζάρου 101.
 Σινά ὄρος 198.
 Σινώπη 263, 298.
 Σισίνιος μάρτυς (23 Νοεμ.) 158,
 196, 271.
 Σισίνιος ὁ ἐκ τῶν ἐν Σεβαστείᾳ
 40 μαρτύρων 160, 272, 297.
 Σισώης ἢ Σισώης ὄσιος 165, 285,
 294, 301.
 Σιών 78, 80, 275, 276, 290.
 Σκορπίος τὸ ζῴδιον 213.
 Σμάραγδος μάρτυς 160, 272, 297.
 Σμόρνη 263, 268, 298.
 Σδόμα 81.
 Σολομών ὁ προφητάναξ 63, 75,
 77, 81, 82, 146, 262, 282,
 289.
 Σολομωνή, μήτηρ τῶν Μακκαβαί-
 ων 161, 207, 272, 297.
 Σολόχων μάρτυς 204.
 Σόλων ὁ Ἀθηναῖος 83.
 Σουμάρανδος μάρτυς 297.
 Σοφία μάρτυς 169, 191, 273, 300.
 Σοφοκλῆς 83.
 Σοφονίας ὁ προφήτης 78, 82, 261,
 275, 289, 290.
 Σπεύσιππος μάρτυς 198.
 Σπουρίδων Τριμυθοῦντος 154, 171,
 181, 268, 279, 292.
 Σταύρωσις τοῦ Χριστοῦ 107, 230,
 265, 276.
 Στάχους ἀπόστολος 152, 263, 298.
 Στέφανος διάκονος ὁ πρωτομάρ-
 τυς 152, 157, 197, 263, 267,
 279, 292, 298.
 Στέφανος ἱερομάρτυς (3 Αὐγ.) 207.
 Στέφανος ὁμολογητής (28 Νοεμ.)
 196.
 Στέφανος ὁ Ἀγιοπολίτης 167.
 Στέφανος ὁ Σαββαΐτης 166, 294.
 Στέφανος ὁ Νέος 163, 285, 292,
 294.
 Στρατόνικος μάρτυς 158, 198,
 270, 296.
 Στυλιανὸς ὁ Παφλαγών 164.
 Συγκλητικὴ ἡ ὁσία 300.
 Σύλληψις τῆς Θεοτόκου 143, 230.
 Συμεὼν ὁ πατριάρχης 74.
 Συμεὼν ὁ Θεοδόχος 76, 87.
 Συμεὼν ἀδελφὸς Ἰακώβου τοῦ Ἰη-
 σοῦ 95, 149, 153, 263, 298.
 Συμεὼν ἱερομάρτυς 203.

- Συμεών μάρτυς 204.
 Συμεών ὁ Θαυμαστοορείτης 166, 167, 293.
 Συμεών ὁ Στυλῆτης 166, 279, 293.
 Συμεών ὁ διὰ Χριστὸν σαλός 166, 293.
 Συνάναρχος Υἱός, ὁ 227.
 Σύναξις τῶν Ἀσωμάτων 228, 230.
 Σύναξις τῶν ἱβ' Ἀποστόλων 230.
 Συνετός μάρτυς 197.
 Συνόδων οἰκουμενικῶν εἰκόνες 171-173.
 Συρία 263, 264, 298, 299.
 Σώζων μάρτυς 190.
 Σωμανῆτις ἡ δικαία 66, 77.
 Σωσάννα ἡ δικαία 68, 77, 169, 266, 273, 300.
 Σωσθένης ἀπόστολος 152, 197, 263, 299.
 Σωσίθεος μάρτυς 197.
 Σωσίπατρος ἀπόστολος 152, 263, 299.
 Σωσίπατρος ἕτερος ἀπόστολος 264, 299.
 Σωτήρ τοῦ Κόσμου, ὁ 227, 228, 265.
 Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων 155, 167, 268, 291.
 Ταβιδά 178.
 Τάγματα τῶν Ἀγγέλων 215, 220, 223, 230.
 Ταῖσια ἡ ὄσια 300.
 Ταράσιος Κ/πόλεως 155, 173, 268, 291.
 Τάραχος μάρτυς 158, 194, 271, 296.
 Ταρσός 263.
 Τάρταρος, ὁ 46.
 Τατιανή μάρτυς 169, 198, 273, 300.
 Τάττα μάρτυς 192.
 Ταῦρος τὸ ζῳδιον 213.
 Τερέντιος μάρτυς 195.
 Τερέντιος (= Τέρτιος) ἀπόστολος 263.
 Τέρπνους ἀπόστολος 153.
 Τέρτιος ἀπόστολος 299.
 Τεσσαράκοντα (οἱ ἅγιοι) 273.
 Τιβεριᾶς θάλασσα 112 222.
 Τιβούρτιος μάρτυς 196.
 Τίγρις ποταμός 288.
 Τίμιος Σταυρός 288.
 Τιμοθέα ἡ ἁγία 300.
 Τιμόθεος ἀπόστολος 144, 263, 264, 298, 299.
 Τιμόθεος Ἀλεξανδρείας 171, 199.
 Τιμόθεος μάρτυς 203.
 Τιμόλαος μάρτυς 201.
 Τίμων ἀπόστολος 152, 207.
 Τίτος ἀπόστολος 153, 263, 298.
 Τοξότης 213.
 Τραϊανὸς βασιλεὺς 263.
 Τράλλεις 263, 298.
 Τραπέζης μοναστηριακῆς ἱστορία 222.
 Τριάς ἡ ἁγία Ἰδε τὸ Ἅγία Τριάς.
 Τριβῆμιος μάρτυς 200.
 Τρόφιμος ἀπόστολος 152, 203, 299.

- Τρόφιμος μάρτυς (31 Ὀκτ.) 191. Φαῦστα μάρτυς 199.
 Τρόφιμος μάρτυς (11 Μαρτ.) 201. Φαῦστος ἀπόστολος 263.
 Τρόφιμος μάρτυς (19 Ἰουλ.) 207. Φεβρουάριος=Ἰχθύς 214.
 Τρύφων μάρτυς 162, 199, 270, Φεβρωνία ὁσιομάρτυς 170, 205,
 297. 273, 300.
 Τυχικός ἀπόστολος 152, 153, Φθινοπώρου εἰκὼν 213.
 264, 299. Φιάλης ἱστορία 221.
 Τωβίας ὁ δίκαιος 76. Φιλάγαθος, ὁ (Χριστός) 281.
 Τωβίτ ὁ δίκαιος 76. Φιλαδελφία ἡ ἅγια 273, 300.
 Ὑάκινθος μάρτυς 206. Φιλάδελφος μάρτυς 271, 296.
 Ὑδροχόος 213. Φιλάνθρωπος, ὁ (Χριστός) 227.
 Ὑδατα τῆς Μερρᾶς 56, 221. Φιλάρετος ὁ Ἐλεήμων 168.
 Ὑδωρ τῆς Ἀντιολογίας 58, 221. Φιλῆμων ἀπόστολος 152, 200,
 Ὑπαπαντή, ἡ 87, 230, 265, 274. 299.
 Ὑπάτιος ἱερομάρτυς 156, 269, Φιλῆμων μάρτυς (21 Μαρτίου)
 292. 201, 272.
 Ὑπάτιος ἱερομάρτυς (ὁ Γαγγρῶν) Φιλῆμων μάρτυς (28 Ἀπρ.) 203.
 202. Φιλητὸς μάρτυς 202.
 Ὑπάτιος μάρτυς (17 Ἰουν.) 205. Φίλιππος ἀπόστολος 89, 92, 96,
 Ὑπερέχιος ὄσιος 164. 151, 152, 196, 263, 264,
 Ὑπερήχιος μάρτυς 199. 282, 287, 298.
 Ὑρκανία 263, 298. Φιλόθεος Κ/πόλεως 167.
 Ὑψηλοτέρα τῶν Οὐρανῶν, ἡ (Θεο- Φιλόθεος μάρτυς 199.
 τόκος) 216, 228, 265, 267, Φιλοκίτρινων μάρτυς 272.
 281. Φιλοκλήμων μάρτυς 161, 297.
 Ὑψωσις τοῦ Σταυροῦ 218. Φιλόλογος ἀπόστολος 153.
 Φάλεκ ὁ δίκαιος 73. Φίλων ὁ φιλόλογος 83.
 Φαντίνος μάρτυς 296. Φινεές υἱὸς Ἠλί 61.
 Φαραῶ 50, 51, 53, 55, 56. Φισῶν 288.
 Φαρῆς ὁ δίκαιος 74. Φλάβιος μάρτυς 160, 272.
 Φαρισαῖοι 86, 88, 90, 91, 93, Φλέγων ἀπόστολος 152, 202, 263,
 94, 95, 98, 100, 102, 103, 298.
 105, 108, 118, 119, 120, Φλωῶρος μάρτυς 158, 208, 271,
 124, 125, 126, 141, 176, 296.
 265.

- Φοβερὰ Προστασία, ἡ (Θεοτόκος) 228.
 Φουρνᾶ κόμη 4.
 Φουρτουναῖτος ἀπόστολος 153, 264, 299.
 Φράγκος 258.
 Φραντζέζικον ψιμίθι 20, 243.
 Φρυγία 199.
 Φωκᾶς ἱερομάρτυς 192, 207, 291.
 Φωκᾶς μάρτυς 207.
 Φωτεινὴ ἡ ἀγία 169, 200, 266, 273, 300.
 Φωτεινὸς μάρτυς 200.
 Φώτιος μάρτυς 162, 208, 270, 296.
 Φωτοδότης, ὁ (Χριστὸς) 281.
 Χαλδαῖοι 148.
 Χαλκηδών 172, 263, 264, 298, 299.
 Χάμ 50.
 Χανααία 96.
 Χαρά ἴδε τὸ Πάντων Χαρά.
 Χαραλάμπης ἱερέυς 167, 199, 269, 292.
 Χαριτίνη μάρτυς 194, 273.
 Χαρίτων ὄσιος 164, 284, 295.
 Χειμῶνος εἰκῶν 213.
 Χερουβικὸι θρόνοι 140. ἴδε καὶ τὸ Θρόνοι.
 Χερουβίμ 45, 62, 82, 128, 215, 216, 281.
 Χιονία μάρτυς 169, 203.
 Χίος 4, 204.
 Χολοδογόμορ βασιλεὺς 51.
 Χουδίων μάρτυς 272, 297.
 Χουζᾶς 266, 300.
 Χριστίνα μάρτυς (23 Ἰουλ.) 169, 207, 273.
 Χριστίνα μάρτυς (19 Μαΐου) 204.
 Χριστοφόρος πρωτασηκρήτης 168.
 Χριστοφόρος μεγαλομάρτυς 159, 271, 278, 296.
 Χριστόφορος μάρτυς 203.
 Χρύσανθος μάρτυς 201.
 Χρυσόστομος ἴδε Ἰωάννης Χρυσόστομος.
 Χῶναι 175.
 Χώρα τῶν Ζώντων, ἡ (Θεοτόκος) 281.
 Ψαλμῶν ὑποθέσεις ἐν εἰκόσι 128.
 Ψηλάφησις τοῦ Θωμᾶ, ἡ 112, 230, 265, 278.
 Ὠβιδ ὁ δίκαιος 74.
 Ὠν, ὁ 227.
 Ὠραιοπυλιώτης, ὁ (Χριστὸς) 281.
 Ὠρ ὁ προφήτης 56, 57, 76.
 Ὠρ μάρτυς 208.
 Ὠριγένης 172.
 Ὠρίων 276.
 Ὠσηὲ ὁ προφήτης 78, 80, 81, 261, 277, 289.

ΠΙΝΑΞ ΛΕΞΕΩΝ ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ.

- ἀβγόν, ἀβγό, αὐγόν 23, 34, 245, 247.
 ἀγιοκέρι 28.
 ἀγιοκερία 248.
 ἀγκάθια 102.
 ἀγκῶνας ἢ ἄγκωνας, ὁ 35, 238, 245.
 ἀγνὸ ἢ ἀγνὸν μαῦρο 20, 22, 34, 244.
 ἀγρίμια 188.
 ἀδράκτι 85.
 ἄκαες πέτρες 37. ἄκαυστες 255.
 ἀκουμπίζω, ἀκουμβίζω 47, 52, 64, 100, 102, 107, 143, 174, 183, 187, 188, 219.
 ἄκρη, ἡ 30, 221.
 ἀλάδωτον χαρτί 9, 247.
 ἀλαμάνικη γλῶσσα 27, 253.
 ἀλειμματοκέρι 17, 18, 243.
 ἀλέτρι 48.
 ἀλεύρι 32, 64.
 ἀλόη 26, 252.
 ἄλογα πύρινα 65.
 ἀλογοκοπριά 32. ἀλογοκοπρία 252.
 ἀλυσίβα 31, 251.
 ἀλώνι 59.
 ἀμαξάρης 59.
 ἀμάξι 56, 59, 61. ἀμάξι πύρινον 60. ἀμάξι χρυσόν 53.
 ἀμή = ἀλλά 7, 13.
 ἀμόνι 208.
 ἀμπάρια 122.
 ἀμπολάρω 17, 18, 19, 243. ἀμπολαρισμένος τόπος 20, 243.
 ἀμπόλι 17, 18, 20, 242, 243.
 ἀμπώχνω 142.
 ἀνάποδα 179.
 ἀνάσκελα 27, 183, 188, 189, 193. τανάσκελα 212, 214.
 ἀναφάλανδος 297. ἀναφάλαντος 272.
 ἀνευλάβεια 259.
 ἀνθίβολον 7, 9, 10, 247, 259, 260.
 ἀνθρακοφόρος λαβίς 283.
 ἀνθισμενοπράσινα δένδρα 147.
 ἀνοιγές, αἱ 22.
 ἀνοίγματα, τὰ 9, 10, 20, 40, 247, 248.
 ἀνοικτάρια, τὰ 11, 36, 239, 255.
 ἄντζες σιδηρές 69.
 ἀντιμίσι 301.
 ἄξιφο, τὸ 29, 248.
 ἀποπλύματα 246.

- ἀποσητίσματα, ἀποσιτίσματα 13,
 240.
 ἀποστραγγίσματα 33, 253.
 ἀριὸν σακχί λγ'.
 ἀρκοῦδες 66.
 ἀρσενίκι 41, 258.
 ἀρχιγένης 212, 214, 269 κέ.
 ἀσβεσταρία 39. ἀσβεστηρία 256.
 ἀσίμι, ἀσίμιον 26, 29, 248, 253.
 ἄσπρα=νομίσματα 53, 102, 119.
 ἀσπράδι 18, 32, 243, 251.
 ἀσπρογένης 214, 262, 268, 269,
 270.
 ἀσπροκόκκινη σάρκα 34, 246.
 ἀσπρομακρογένης 268. ἀσπρομα-
 κρουγένης 154, 268.
 ἀστέρι 132.
 ἀτζίδιον 29, 248.
 αὐτόχροα ἱμάτια 226.
 ἀφτί, τὸ 12, 94, 95, 104, 106,
 123.
 ἀφόντις 21.
 ἀχαμνὰ στάχυα 53. ἀχαμνή κόλ-
 λα 16, 241.
 ἀχαμνίζω 14, 16, 240, 241.
 ἀχειροποίητος εἰκὼν 7, 260.
 βαγενοκαμάρα 224.
 βαμβάκι 242, 243.
 βαμπακένο ράμμα 15.
 βαμπάκι 19, 20.
 βάνω = βάλλω 15, 25, 94, 112,
 177, 183, 208.
 βαρδάραμον 30, 249.
 βαρεῖ ὁ ἀέρας 43.
 βάρκες, αἱ 132.
 βαστώ: βαστοῦντες 46.
 βάψις 255.
 βελέντζα 19.
 βελόνη, ἡ 18.
 βελόνι, τὸ 23.
 βελονίζω 18, 23.
 βέργα 25, 26, 30, 31, 250, 252.
 βερνικιάζω 7, 23, 24, 26, 27,
 28, 44, 252, 253, 260. βερ-
 νικιασμένη εἰκὼν 10, 248. ἴδε
 καὶ βερρονικιάζω.
 βερνίκιον, βερνίκι 26, 27, 36,
 252. ἴδε καὶ βερρονίκιον.
 βερρονίκιον, βερρονίκι 4, 23, 25, 27,
 245, 246, 247, 252, 253.
 βερρονικιάζω 10, 25, 28, 26, 247,
 248, 249, 252, 253.
 βιβλιάριδιον 133, 134.
 βολεῖ ὁ τόπος 16, 241.
 βόλος 17, 18, 20, 21, 22, 23,
 40, 243, 244, 257.
 βουβαλινὰ ἀφτία 12, 239.
 βουδοκέφαλον σκουτέλι: 51.
 βουκέντρι 48.
 βοῦλλες 210.
 βουλλώνω 31, 251.
 βούνευρα 190.
 βουρλογένης 74, 77, 83, 150,
 152, 153, 155, 156, 157,
 162, 166, 192, 193, 200,
 202, 203, 262, 267, 268,
 269, 291, 292, 293.
 βοῦρτζα 16, 17, 20, 241, 242,
 243.

- βρακί 99.
 βράσις 239.
 βρεφοκρατοῦσα Θεοτόκος 281.
 βροχιάζω 24, 25, 26, 251, 252.
 βρυορρήτωρ 1.
 βῶδι, βῶδιον 48, 59, 72, 184, 186, 255.
 γανώνω 22. γανώμενον ἀγγεῖον 29, 250.
 γγίζω = ἐγγίζω 30, 43, 94, 175.
 γδερνόμενος = ἐκδερνόμενος 206.
 γεράνια, γερανία ξεφτίσματα 32, 251.
 γιαλένιο ἱμπρικάκι 18.
 γιαλί = ὑάλιον 9, 25, 26, 42, 259.
 γιαλίζω, γυαλίζω 14, 16, 33, 240, 241.
 γιάλινον, γυάλινον (= ὑάλινον) ἱμπρικάκι ἢ ἀγγεῖον 19, 101, 103, 110, 242.
 γυαλιστερός, γυαλιστερός γύψος 240.
 γίδα 37.
 γιπρικάκι, γιμπρικάκι γυάλινον 242.
 γκρεμνίζω, ομαι 46, 61, 87, 134, 138.
 γλύκασμα 244, 245, 257.
 γλυκασμός 21, 22, 23, 40.
 γλυκοφιλοῦσα 239.
 γλῶσσαι πύριναί 50.
 γόλι-φάρπε 27, 253.
 γουδί, γουδίον 24, 25, 248.
 γούνα, ες 65, 94, 181, 185, 210.
 γόφος 238.
 γύρωθεν, γύροθεν = γυρόθεν 15, 41, 46, 128, 129, 132, 139, 218, 220, 221.
 γύψος 4, 7, 12, 13, 35, 239, 241, 246, 249.
 γύψωμα 15, 16, 19, 241, 242.
 γυφώνω 12, 14, 15, 16, 17, 44.
 γύψωσις 241.
 δαδίον 40.
 δακτυλίδι 186.
 δακτυλοειδῶς 116, 141, 163, 174, 184.
 δασυγένης 156, 292.
 δείχνω 50.
 δένδρη ὠραιοπλοῦμισα 142.
 δένδρινη στάκτη 251. δένδρινα κάρβουνα 250.
 δερμάτι 174.
 δέρνω 106, 110.
 δευτερογυφώνω 15.
 διαβήτης 237, 241, 256, 258.
 διακονικά ναοῦ 217.
 διαλέγω: διάλεξε 13.
 διαφαρίζων γέρων 292.
 δικανίκι 58, 85, 87, 94, 98, 100, 148, 187, 188.
 δικέλλι 47, 177, 188, 189, 193.
 διχαλογένης 268, 270, 271 κέ.
 δόντια, τὰ 70.
 δοξάρι 12.
 δρένια κάρβουνα 31.
 δρεπάνι 59, 123, 130, 136, 214.
 δροσιὰ τῆς νυκτός 24.
 δρύϊνη στάκτη 31.
 δύναμες τῶν ὀφθαλμῶν 34, 40, 246, 257.

- δυσικά (= πρὸς δυσμάς) 215, 221, 224.
 δυσικὸν μέρος 218, 219.
 ἐβγάνω 11, 31, 32, 33, 60. ἐβγαί-
 νω 11, 12, 171, 245. ἐβγάζω
 35, 241, 242. ἐβγάλλω 10.
 ἐλιές = ἐλαῖαι 60.
 ἐξαπάνθισις 4.
 ἐξεθυμαίνει 240.
 ἐπανωτά 36.
 ἐπανωφόρι 103.
 ἐπιχειρίζομαι 6.
 ἐπιταυτοῦ 39.
 ζάρωμα 21, 22.
 ζγουροκέφαλος = σγουροκέφαλος
 74.
 ζιμπίλι 97, 179.
 ζιντζάπια 20.
 ζύγι 93, 130.
 ζυμάρι 27, 32. ζυμάριον 251.
 ζεγκιάρι 247.
 ζωγραφική 5, 11, 36, 239, 255,
 274.
 ζώσιμον, τὸ 35.
 ἡλιόμορφος 2.
 ἡλιος ἀψύς 17.
 ἡλιοστάλακτος 1.
 ἡμιώριον 210, 215.
 θεανδρικὸν σῶμα 226.
 θεοδρόσιστος πόκος 277.
 θεοπαράδοτον ἔργον 7.
 θεοχαρίτωτος ὑψηλότης 1.
 θεριστήριον 210.
 θηκάρι 108.
 θυματόν 58, 61, 144, 150, 217.
 ἱατροφιλοσοφώτατος 1.
 ἱμπρικῆαι 18, 19. ἴδε καί γιμπρικῆαι.
 ἱμπρίκι 106.
 ἱσάζω 35, 38, 41. ἱσιάζω 16,
 23, 242.
 ἴσιος 221, 223.
 ἴσκιος = σκιά 22, 23, 26, 27, 30,
 36, 40, 242, 244, 245, 246.
 ἱσκιώματα 9, 22, 247.
 ἱσκιώνω 22, 258.
 καβαλλάρης 50, 51, 58, 108,
 182, 231. καβαλλαροί 107,
 149, 174. καβαλλαρέοι 93.
 καβαλλικεῦο 93.
 καῖκι 175.
 καλάθα 37, 255.
 καλάθι 71, 87, 109, 174.
 καλακάνθι 33, 253.
 καλαμᾶρι, καλαμᾶριον 20, 33, 35,
 93, 158, 243, 246, 253, 271,
 296.
 καλάμιν 36. καλάμι 239.
 καλαφατίζω 49.
 καλός: καλώτατα, τες 3, 6, 43.
 καλουπάκια 55.
 καλπᾶκι 90, 105, 122, 185,
 210. καλπᾶκια 93, 102, 149,
 172, 179, 181.
 καμάκι τρίδοντον 122, 189, 212,
 213. καμάκια 142.
 κάμαρα, ἡ 86, 177.
 καμάρα 95, 113, 185, 215, 217,
 218, 219, 222, 223, 224,
 279.
 καμαρωτά ὑφρῖδια 154, 237.
 καμηλαύχι 209.

- κάμπος 33, 34, 39, 40, 41, 44, 246, 256, 257, 258.
 κανάτι 48, 50, 51, 65, 90, 104.
 κανδήλι 114.
 κάντιον 33, 253.
 κατακώνω 240.
 καράβι 49, 132, 181.
 παραβοκύρης 145.
 κάρβουνον 10, 11, 13, 18, 25, 26, 29, 31, 112, 240 κέ.
 καροῦτα, ἡ 37, 255.
 καρπέτα 19.
 καρυδόλαδον 35, 246.
 καρφώνω 23.
 κασσίτερος 29, 248.
 καταγῆς 110, 116, 122, 132.
 κατακέφαλα 68, 299, 300.
 καταπρόσωπα 245.
 κατασάγονον 60, 64.
 κατασταλακτῆ, ἡ 27, 28, 36, 39, 248, 249, 251.
 κατεβάζω 142.
 κατζαρογένης 163, 165.
 κατζαρομάλλης 74, 76, 79, 151, 162.
 κατζαροστρογγυλογένης 164.
 καυκί, καυκίον 28, 41, 44.
 καυτερὸς ἤλιος 16.
 καυτὸς γύψος 13. καυστός 240.
 κεραμῖς 171.
 κεφαλοκόλωνα, τὰ 218, 222.
 κηρόμελον 111.
 κηρώνω 11, 37, 255.
 κιβώτι 178.
 κιρκίδια 33, 244, 253, 257.
- κίλερμενί 18, 243.
 κιννάβαρις, ἡ 18, 20, 21, 22, 31. τὸ κιννάβαρι 243, 244, 245, 246, 250, 253, 257.
 κερνώ 93.
 κιτρινίζω 15.
 κιτρινοκόκκινη ὄχρα 21, 244.
 κλαδί 12, 240.
 κλεπτόνους 286.
 κλειδαρία 183.
 κλειδί 132, 176.
 κλεινίδιον 143.
 κνησάρα τρίχινη 12, 239.
 κοιμητήριον 229.
 κοκκινάδι 22, 40, 244, 257.
 κοκκινομαυρίζω 22.
 κόλλα 4, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 23, 28, 29, 42, 43, 44, 239, 243, 247, 248, 249.
 κολλητικὸν τῆς λινοκοπίας 24.
 κόλλυβα 68.
 κολνώ 13.
 κολόρε 22. κολόρι 245, 258.
 κολουμβήθρα 101, 145.
 κολώνα 57, 106, 218.
 κομμίδι 28, 29, 33, 247, 248, 253.
 κομπέδες 63. ἴδε καὶ τὸ κουμπές.
 κονδύλι, κονδύλιον 10, 11, 15, 19, 27, 28, 36, 38, 219, 241, 244 κέ. κονδύλι ἀτζιδίου 29, 248.
 κονδύλια τοῦ τοίχου 36, 37.
 κονδύλια τῆς ζωγραφικῆς 11, 239.
 κονδυλία ἡ 7, 10.

- κοντάρι, ον 46, 53, 70, 73, 85, 104, 142, 175, 183, 185, 192, 210.
 κονταρεύω 185.
 κονιορτίζομαι 36.
 κοντοβουρλογένης 164.
 κοντογένης 261, 262, 263, 269 κέ.
 κοντοδιχαλογένης 156, 162, 163, 166, 168, 195, 201, 269, 273.
 κοντοπλατυγένης 155, 291.
 κοντόστενα ρόυγα 100.
 κοντοστρογγυλογένης 156, 268, 291.
 κοπάνα 12, 37, 38, 255, 256.
 κοπανισμένη στόψις 32.
 κοπρία 31, 251.
 κοράσι 177.
 κορίτζι 55, 62, 143, 175.
 κορώνα 76, 77, 86, 110, 130, 136, 138, 145, 165, 214, 218.
 κοσκινίζω 76.
 κόσκινον 38, 70.
 κοφίνια 96.
 κουβούκλι, ον 87, 137, 144, 190.
 κουκούλλι 163.
 κουμάρι 31, 250.
 κουμπές 215, 216, 223, 267.
 κουνῶ 143.
 κουντῶ 59.
 κοῦπα, ἡ 54, 148.
 κουτζός 92, 94, 102.
 κουτί, κουτίον 36, 177.
 κρεββάτια 19.
 κρεμνίζομαι 1, 46, 61, 67, 93, 102.
 κριμίτζι 29, 30, 250.
 κρόκος 20, 243.
 κυλιστή ἐκκλησία 224.
 κουνοκέφαλος 271.
 λαγαρίζω: λαγαρισμένος ἄσβεστος 37, 255.
 λαγαρισμός ἄσβέστου 255.
 λαγοπόδι 24, 43, 249, 259.
 λάδι 35, 36, 64, 66, 245. λάδιον 246.
 λαδικὸν μικρὸ 66.
 λαδώνομαι: λαδωδῆ, λαδωμένον 9, 10, 247, 248.
 λαζούρι 31, 32, 33, 40, 41, 42, 43, 251, 258, 259.
 λάκκα, ἡ 29, 30, 41, 245, 250, 258.
 λάμα ἢ λάμμα 9, 10, 22, 23, 34, 36, 244, 245, 246, 247, 248, 257.
 λαματιζω ἢ λαμματιζω 9, 10, 23, 33, 34, 41, 244, 245, 246, 247, 248, 257.
 λαμματιστάρια 37.
 λαμπέζι 17, 243.
 λαμπτικός 27.
 λαμπροφοροῦντες 110.
 λάσπη 13, 240.
 λεοντάρι 70.
 λεπτοκαρυά 10.
 λέπτωμα 30, 34, 40, 257.
 λεπτόνων=λεπτύνω 21, 22, 23. πρβλ. λέπτυνε 40, 244, 257.
 λέρα 11, 28.
 λερώνομαι: ἐλερώθη 18.

- λίγισμα 226.
 λιμά στάχνα 53.
 λινέλι 42, 252.
 λινοκοπία 23, 24, 26, 43, 247, 248, 249, 252.
 λινόν νερουλόν 23, 247. βαθύ λινόν 44.
 λινόξυλα 37, 38, 255, 256.
 λιώνω (= λυώνω) 14, 17, 18, 26, 28.
 λουλάκι 33, 40, 41, 245, 246, 247, 258.
 λουλούδια 15, 17, 19, 20, 46, 149, 241 κέ.
 λωστός 49.
 λωτήρ 30. λωτούρ 250.
 μαγέρεμα 71.
 μαδαροπώγωνος 261, 289. μαδαρός πώγων 273, 292.
 μαζώνω 17, 25, 35, 252.
 μαζί 18.
 μακρογένης 262, 268, 269, 270, 291. μακρυγένης 292.
 μακροδάκτυλος 226.
 μακροδιχαλογένης 74, 76, 82, 154, 162 κέ.
 μακρολαιοστενόστομον κουμάρι 31.
 μακροτριχαλογένης 164.
 μακρότριχος 293.
 μακρόφρυς 226.
 μακρυμάλλης 73, 74, 75, 76.
 μακρυπλατυγένης 74, 79, 83, 152, 162.
 μαλᾶς, ὄ 38, 256.
 μαλλί, μαλλία 22, 30, 34, 69, 237, 238, 244 κέ.
 μανάλια 180. ἴδε καὶ τὸ μανουάλι.
 μανδύλι 24, 55, 68, 76, 94 κέ.
 μανδύον 181.
 μανουάλι, μανουάλια 127, 144, 178, 181.
 μασούρι 241. ἴδε καὶ τὸ μασούρι.
 μαστίχι, τὸ 25. μαστίχη 252.
 μαστραπάς, ἄδες 145.
 (μ)μάτια 101.
 μαυράδα 7, 259.
 μαυρογένης 270, 295.
 μαυροδιχαλογένης 78, 157, 163, 261, 269, 270, 271.
 μαυροκοντογένης 263, 293, 298.
 μαυροζύ 245.
 μαυροσόμπρα 41, 258.
 μαυροστρογγυλογένης 295.
 μαυρότριχος 296.
 μαχαίρι 35, 256.
 μεγαλογένης 268, 270, 292, 293, 294.
 μεγαλοξυγένης 163.
 μεγάληωμα 19, 238.
 μελάνι 33.
 μερτικόν 21, 31, 251.
 μεσόφριν 226.
 μετάξι 147.
 μικρόκορμος 100.
 μιξοπόλιος 261, 262, 263, 267, 268, 289, 291, 293. μιξαιπόλιος 214.
 μισογυμνωμένοι 47.
 μισοκαίω: μισοκαῖη 10.

- μιστρί 38, 39, 41, 242, 256.
 μολύβι 17, 18, 29, 42, 243.
 μονόφορα 27, 28, 249.
 μοσαεύω 253. Ἴδε καὶ τὸ μου-
 σκεύω.
 μουλάρι 58. μουλάριον 255.
 μουρδέντι 23, 42, 43, 247. μουρ-
 δέντιον 258, 259.
 μουρτασάγκι 31, 245, 250.
 μουσκεύω 11, 12, 14, 19, 33,
 239, 240, 253.
 μουσούρι 16, 39, 101.
 μουστάκι, ον 22, 185, 244.
 μουστακίζω 157, 160, 161, 214.
 μουχλιάζω 40. μοχλιάζει 258.
 μπακράτζι 90.
 μπαλώνω 7, 19, 44.
 μπαμπακένιον ῥάμμα 241.
 πεζίρι, ιν 9, 24, 241, 247, 252,
 258. Ἴδε καὶ τὸ πεζίρι.
 μεπερδο(ω)μένη με σχοινί 188.
 μπήγω: μπηγμένος, ον 73, 179,
 183, 189.
 μποτζοποῦλλα 27.
 μπροστινά ποδάρια 189.
 μπρισίμι 239, 255.
 νατουράλιν 4. νατουράλε 34, 35,
 36, 237, 245, 246.
 νεκρόγερος 145.
 νερόν ὡς ποτάμι 134.
 νερουλὸς ἀσβέστης 12. νερουλὸς
 γύψος 16, 242. νερουλὸ ψιμί-
 θι, αὐγὸ 22, 23. νερουλὸν μέλι
 24. νερουλὸν μάλαμα 34. νε-
 ρουλά σχεδίασε 38, 256. λου-
 λάκι νερουλὸν 245.
 νέφαλα, τὰ 57, 67.
 νέφτι 25, 26, 36, 43, 252, 259.
 νοτερὴ κόλλα 10.
 νοτίζω 24, 43, 45.
 νουρλότερον (= νερουλότερον) ψι-
 μύθι 9.
 νουκτολόχος 286.
 νόχι 11.
 ξανακατώνω 15, 241.
 ξαναπλύνω 28, 249.
 ξανατρίβω 14, 35.
 ξανθίας 272.
 ξανθόθριξ 226.
 ξανθόμματος 226.
 ξεγομνώνομαι 50, 58, 98, 104.
 ξεθυμαίνω 13, 32, 251. ἐξεθυ-
 μαίνω 240.
 ξεῖδι δριμύ 29, 30, 32. ὀξεῖδι
 248. ὄξος δριμύ 249, 251.
 ξεριζώνω 95, 110.
 ξεσκαπάζω 25, 32, 112, 177,
 184, 251.
 ξεσκούφωτος 93.
 ξεσπάζω 13, 240.
 ξεσταχουασμένον σιτάρι 95.
 ξεσυρμένος 211.
 ξεσχίζω 87.
 ξετυλίγω 101.
 ξεφαντώνω 119.
 ξεφτίσματα 32, 251.
 ξεηροτρίβω 245. ξεηροτριμμένον 42,
 258.
 ξιφάρι, ια 183, 187.
 ξύγγι 12, 37, 243. ὀξύγγι 255.

- Ξολαράκι 126.
 Ξολάριον 32, 251.
 Ξυπόλυτος 98.
 Ξύσιμον 17.
 Ξυστήρι 17.
 οίκοκύρις 28.
 ὀλιγογένης 268, 269, 271, 293, 296.
 ὀλιγότεριχος 293.
 ὀμμάτιον 22, 238, 243.
 ὀμματόκλαδα 22, 23, 237, 245.
 ὀμματότραφον 21, 244.
 ὀμματοφρύδιον 20, 40, 257.
 ὀνόχιον 238, 239, 245.
 ὀξειδι 248.
 ὀξύ, τὸ 20, 34, 38, 40, 41.
 ὀξυβουρλογένης 291.
 ὀξύγγι 255.
 ὀξυγένης 214, 262, 264 κέ.
 ὀξυγράφος κάλαμος 283.
 ὀξυδιχαλογένης 157.
 ὀξυκοντογένης 272.
 ὀξύμαυρον 41.
 ὀξυπόλιος 272.
 ὀπισθάγκων 300.
 ὀπισθάγκωνα δεμένος 106, 185.
 ὀπισθαγκωνισμένος 193.
 ὀπισθοφανῶς 50.
 ὀσιακὰ φορέματα 115. ὀσιακαὶ στολαί 222.
 ὀστράκινες πατοῦνες 69.
 ὀστρανθῦ 258.
 ὀστρείδιον 246.
 οὔμβρα 243, 245, 257. οὔμπρα 20, 22, 40.
 οὔρες 11, 239.
 ὀφρύδια καμαρωτά 237.
 ὄψις 38, 41, 255, 256.
 παίρνω 58.
 παλάτι 177, 182 κέ.
 πανέρι 96, 97.
 πανί, πανίον 10, 11, 23, 24, 26, 27, 33, 35, 42, 245, 246, 247.
 πάπλωμα 96, 175, 181, 212, 219.
 παραθύριον 247.
 παρακαμπανισταί 288.
 παράμερα 57.
 παραμερῶ 247.
 παραπάνω 32.
 παραπήζω: παραπήξη 24, 25.
 παρασαλεύω 10.
 παραχώνω 11, 31, 32.
 παστρεύω: παστρευθῆ 18.
 πατερίτζα 92, 95, 97, 99, 102, 182, 183.
 πατητήρι 136.
 πάτος 12, 25.
 πατοῦνα 34, 35, 239, 245. πατοῦνες 69.
 παφυλένιον, παφυλένιον κουτίον 36, 246.
 παχνί 86, 148.
 πέγουλα 24, 25, 26, 27, 251, 252, 253.
 πεζίρι 14, 17, 24, 25, 26, 36, 42, 240, 242, 245, 246, 251, 252, 258.
 περιβόλι 143.

- περικαπνίζω: περικαπνισμένον 73,
 74, 75, 152, 154.
 περιχρυσώνω: περιχρυσωμένη 72.
 πετάω: πετώμενα 211.
 πετζί, πετζία, πετζιά, πετζά 11,
 12, 14, 15, 42, 239, 259.
 πετζόχολλα 20, 242, 243, 247.
 πέφτω: νὰ πέφτη 36.
 πηγάδι 132.
 πηγούνι 34, 35, 237, 238, 245.
 πήζω 12, 16, 24, 26, 242.
 πιάνω 39, 108, 111.
 πιζίρι 35. ἴδε τὸ πεζίρι.
 πιθάρια 66.
 πινάκι 42, 177.
 πικρίζω 39.
 πिरσίμι 11. ἴδε καὶ μπισίμι.
 πίτουρα 9, 41, 42, 258. πίτερα 247.
 πλάγι, τὸ 177, 214.
 πλαδαρός βίος 285.
 πλακούντι 31.
 πλακώνω 10, 11, 35, 41.
 πλατο(=υ)διχαλογένης 168.
 πλατυαναφάνδαλος 293.
 πλατυδιχαλογένης 75.
 πλουμί 15, 34. πλουμίον 241.
 πλουμιστή πάρδαλις 70.
 ποδάρι 12.
 ποδιά = ποδέα 94, 173.
 πόζα διπλή 253.
 ποκάρι μαλλί 69.
 πολιασμένος 268.
 πόλος 55, 57, 220.
 πολυαργέω: πολυαργήσης 39.
 πολυβράζω: πολυβράση 252.
 πολυγένης 269, 292, 293.
 πολυμαυρίζω 25, 252.
 πορί 42.
 πόρτα, πόρτες 50, 60.
 πορφυρογάλαζα (φορέματα) 133.
 ποτήρι 117.
 πουλλί, ία 142.
 πρασίνι 20, 39, 243, 257.
 πράσινον ἄλογον 130.
 πρήζομαι: πρησμένος 99.
 πριέλι 15, 38, 41, 256. πρι-
 γιέλι 15. πριγέλιον 237, 241.
 πριόνι 10, 67.
 πριονίσματα ἀπὸ σανίδι ἢ τοῦ ξύ-
 λου 43, 44.
 προβατινὰ ἀφτία 12.
 πρόθεσις 279.
 προπλάθω 11, 20, 21, 22, 33,
 34, 35, 39, 40, 41.
 πρόπλασις 22, 244.
 πρόπλασμα 23, 243.
 προπλασμός 20, 21, 34, 39, 245,
 257.
 προπλαστάρια 37, 249, 255. προ-
 πλαστήρια 27.
 προσκέφαλον 214.
 προσκομιδή 216, 219.
 προύμυτα 46, 64, 97, 179, 185,
 211, 214.
 πτυάρι, πτυάριον 255, 256. ἴδε
 φτιάρι, φτυάρι.
 πυρίμορφοι θρόνοι 140.
 πωλάρι 86, 87, 101, 102, 148.
 ραβδί, ία 45, 56, 127.
 ρακί, τὸ 18, 19, 20, 242, 243.
 ἢ ρακή 27.

- ῥάμμα, ατα 12, 15, 241.
 ῥαντοπόλιος 272, 297.
 ῥάσον 209.
 ῥετζίνη 24, 251.
 ῥηχὰ σκαλίσματα 242.
 ῥινίσματα 246.
 ῥιπίδια 45, 89, 219.
 ῥιπίζω 143, 175.
 ῥίχνω=ῥίπτω 68, 70, 101, 105,
 136, 193. ῥιφμένα 116. ῥι-
 φεῖς 201. ῥιφεῖσα 204.
 ῥόκκα 47.
 ῥουθούνη 238.
 ῥοῦχον 48, 53, 68, 72, 87, 88,
 96, 100, 107, 148, 183,
 187, 198.
 ῥουχισμός 249.
 ῥουθούνη 20. Ἴδε καὶ τὸ ῥου-
 θούνη.
 σαγίττα 130.
 σαθρωμένη εἰκὼν 43.
 σακκί λγ', 240. σακκία 54.
 σακκούλλα 214.
 σαλιβάρια, τὰ 87, 148.
 σαλίτης 29, 248.
 σαμαρωμένος ὄνος 52.
 σανδράκα 26, 27, 252, 253.
 σανίδι 10, 14, 16, 17, 19, 28,
 36. σανίδια 16. σανίδιον, ἴδια
 239, 240, 241, 242.
 σανταλόζι 25. σανταλόζιον 252.
 σάπημα 43.
 σαπίζω: σαπιμένη 43.
 σαπούνη 14, 17, 18, 23, 36,
 240, 242, 243, 247.
 σαρακοφαγωμένη εἰκὼν 43.
 σαρίκια, τὰ 55, 93, 179.
 σαρισάμπρι 26. σαρίσαμπρι 252.
 σάρκωμα 4, 21, 36, 237, 244,
 246.
 σαρκώνω, ὄνομαί 20, 21, 34,
 39, 40, 243, 257.
 σαρκωστάρια, τὰ 11, 37, 255.
 σγουραὶ τρίχες 267, 291.
 σγουρακίζω 270, 293.
 σγουρογένης 293.
 σγουροκέφαλος 73, 150, 152,
 154 κέ.
 σγουρομάλλης 297.
 σεντέφι 23, 247. σετέφιον 247.
 σεντούκι, σούκια 55, 62, 93, 102,
 103, 105.
 σεντουκόπουλον 55.
 σέρνω 43.
 σηκωτὰ στέφανα εἰς τοῖχον 41.
 σημαδεύω 23, 41.
 σῆτα ἢ σίτα, ἡ 13, 26, 240.
 σητίζω ἢ σιτίζω 13, 26, 240.
 σιδηρόβεργον, τὸ 250.
 σιδηροβεργίτζα 31.
 σιδηροπουκάμισα 133.
 σιμά 90, 98. σιμώτερον 237.
 σιμογένης 207, 264, 271, 272,
 299.
 σινδόνι 109.
 σιντζάπια, τὰ 11, 239, 243.
 σιντζίμι 37.
 σιτάρι 188.
 σιτόχροος 226.
 σιργούτζια 133.

- σκάλα 17, 38, 52, 146, 177, 178, 182, 242, 256.
 σκαλίζω 188.
 σκαλίσματα 16, 17, 19, 20, 241, 242.
 σκαλιστήρια 175.
 σκαλούνα 144, 150.
 σκαμνί 61, 147, 151, 185.
 σκάφη 27, 28.
 σκεπάρνι 10, 12, 41, 258. σκεπάρνιον 239.
 σκιάδιον 102.
 σκλαβία, ἡ 225.
 σκλιβώνω 18.
 σκόροδον 24, 43. σκόροδον 248.
 σκροδόζωμον 9, 10, 247, 248.
 σκουλία, τὰ 293.
 σκούπα, ἡ 256.
 σκουπίζω 13.
 σκουρανοίγω 23, 244.
 σκουτάρια 110.
 σκουτέλι 51, 98, 111. σκουτέλια 104.
 σκούφια, ἡ 105, 154, 178. σκούφιας 150.
 σκυλλία, τὰ 122.
 σμίγω 22, 40.
 σουβαντίζω 256, 257. σουβατίζω 37, 38, 39, 256.
 σουβαντίσματα 256. σουβατίσματα 39.
 σοῦβλα, ἡ 199.
 σουβλίζω 87.
 σουλιγένι 42, 258.
 σουλιμάς 29, 248.
 σουραγί, τὸ 31, 250.
 σπαθί πόρινο 47, 67, 174. σπαθί κοπτερό 138.
 σπιτόπουλον 213.
 στάκτη 31.
 σταλαγματία 104.
 σταυροθόλιον, ἰα 217, 221, 223.
 σταφύλι, σταφύλια 136.
 στεγνώνω 240, 241, 242. στιγνώνω 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 23, 26, 27, 28, 29, 31, 34, 35, 36, 38, 41, 43.
 στενόστομον ἀγγεῖον 184. στενόστομος χύτρα 32, 251.
 στεφάνι, ἀνία 43. στεφάνιον, ἰα 241, 258, 259.
 στιγνόν (=στεγνόν) χῶμα 10.
 στιγνώνω. ἴδε τὸ στεγνώνω.
 στιλβώνω 19, 20, 23, 28, 29, 34, 39.
 στιχάριν 61. στιχάρι, στιχάρια 45.
 στοιβάζω 38.
 στουπί 32, 37, 38, 39, 245, 257.
 στουμπίζω 24.
 στουμπώνω 27, 32, 251.
 στόχασις 242.
 στραβός 239.
 στραβώνω 11, 43, 239.
 στραγγίζω 15, 17, 25, 26 κέ.
 στραγγισμα 12.
 στρατά 100.
 στρήφω 241.
 στρογγυλογένης 213, 261, 262, 263, 268 κέ.

- στρογγυλοπρόσωπος 269.
 στρογγύλωμα 35.
 στρώνω 102.
 στύψις 30, 250, 251.
 στυφίζω 39.
 σύγνεφον 181.
 συγυρίζω 12.
 συναποστερω̄ 279.
 σύρνω 43, 53, 62, 90, 102, 107, 186.
 σφαλισμένα βιβλία 149.
 σφογγάρι, σφογκάρι 7, 19, 20, 250. σφογγάριον 248, 259.
 σφογκίζω 18.
 σφυρί 13, 107, 109, 239.
 σώνω 35.
 τανάλια, ή 109.
 ταψί, τὸ 24, 251.
 τεάφη, ή 44.
 τέγκι 20, 243.
 τεζάχι 36.
 τέμπλον, τὸ 15, 16, 17, 19, 241, 242. ὁ τέμπλος 17, 218, 224, 230, 241, 242.
 τέντα, τέντες 57, 174.
 τεντώνω 12, 23.
 τετράμορφος, ον 45, 129, 135, 138, 151.
 τζακίζω 13, 14, 23, 31, 61, 65, 70, 103, 116, 239, 240.
 τζάκνον, τὸ 180.
 τζάπα, ή 38, 255, 256.
 τζαπαρικόν, τὸ 44.
 τζαπί, τὸ 37, 175, 193.
 τζερετζεβές 9. τζερετζιβές 247.
 τζιγκιári 30, 41, 42, 258. τζε-
 γιári 33. ζεγκιári 247.
 τζικνώνω 12, 239.
 τζικούρι 69. τζικούρια 101.
 τζιμάρισμα 31, 32, 251.
 τζινένιο καυκί 28. τζινένια κοῦ-
 πα 248.
 τζιμπίδι, ια 183.
 τζίπα 35, 39, 256.
 τζιπώνω 12, 39, 43, 257.
 τζουγās 29, 250.
 τζουκάλι 10, 14, 25, 31, 32, 33, 251. τζουκάλια 26. τζουκάλι-
 ον 240, 250.
 τήγανον 199.
 τιάφι, τὸ 31. τιάφιον 250.
 τιμόνι 175.
 τάρνος 249.
 τοῦβλον 38, 256.
 τουρλαία ἐκκλησία 215, 223, 224.
 τούρλεον 289.
 τραβίζω 11, 41, 92, 120, 124, 137, 177, 211, 214, 248.
 τραβιζόμενος 119.
 τριβίδι 44.
 τριγύρου 91, 215, 216, 218, 220, 221, 222.
 τριδοντον καμάκι 189, 212.
 τρικέρι, τρικέρια 180.
 τριμμα 44.
 τρίψιμον 13, 240.
 τροβās 62, 73, 100, 178.
 τροπάριον 215.
 τροῦλλα 215, 220, 221.

- τροχός 45, 214, 215, 217.
 τρύπα 36, 43. τρύπες 241, 246.
 τυλίγω: τυλιγμένος 210.
 ύαλιον 247.
 ύδράργυρος 29, 31, 44, 243, 248, 250.
 ύποκάμισον 178.
 φαγογένης 272, 294.
 φαγοστρογγυλογένης 294.
 φαλακρίζω 270, 293.
 φανάρι, φανάρια 104.
 φαντογένης 268, 291.
 παρακλός = φαλακρός 60, 73, 74, 75, 77, 78, 79, 83, 150, 151 καὶ ἐξῆς.
 φαρδιά ρόυχα 68, 105, 124.
 φέρνω 50.
 φθηνός: φθηνότερα 12.
 φιλίλλιον 250. φτίλλι 30.
 φλάμπουρον 73, 87, 89, 107, 110, 135, 210.
 φλέβα, φλέβες 243.
 φλεβότομον 269, 292.
 φλοῦδα 32, 253.
 φλωρίον 44.
 φόλισις τῆς χειρός 35, 238, 245.
 φορεσία, φορεσίες 72.
 φουντογένης 155, 167.
 φουσκαλίδα, ίδες 14, 16, 240, 241.
 φουσκωμός 12, 25, 239, 251.
 φουσκώνω 12, 14, 24.
 φραγγέλιον 102.
 φραγγελούμενος 205.
 φρύδια 20.
 φτειάνω 11, 12, 33, 55, 122.
- φτίλλι 30.
 φτυάρι ἢ φτιάρι 11, 32, 37, 184, 189, 193.
 φυράω: φυράση 31.
 φουσεροκάλαμον 25, 251.
 χαλινώνω 114, 121.
 χαλινῶ: χαλασμένη 135.
 χαριτοστολισμένη 1.
 χαριτοστόλιστος 2.
 χαρμολούπη 294.
 χαρτί, χαρτία 181, 216, 217 κέ.
 χειράγρα 192.
 χέρι λεπτόν 14.
 χηβάδα ἢ χιβάδα 9, 21, 29, 44, 244, 245, 248.
 χηβάδιον 44.
 χίντι 40, 258.
 χλιάνε νερόν 13, 240.
 χλιόν νερόν 11, 13, 239, 240.
 χλιαρόν 13.
 χόβολη ἢ χοβόλη ζεστή 27, 253.
 χολή 18, 243.
 χοντρόλακκα 30, 250.
 χορτάρι, χορτάρια 68, 132.
 χουλιάρι 30, 38, 253. χουλιάριον 256.
 χουχουλίζω 24, 249.
 χριστοειδής 295.
 χρυσᾶ γράμματα καὶ κεφάλαια 29, 248.
 χρυσάφι 24, 29, 44, 249. χρυσάφιον 248.
 χρυσαφοχάρτια 41, 258.
 χρυσογραφία 44.
 χρυσοκόκκινα σκιάδια 272.

- χρυσοκονδυλία, ἕς ἢ ἕς 9, 24, 43, 247, 248, 249, 259.
 χρυσοκονδύλιον 259.
 χρυσολαμπροκίνητος σελήνη 3.
 χρυσολιθοκτισμένον τειχίον 147.
 χρυσοπράσινα ὠράρια 45.
 χρυσοσελλωμένον ἄλογον 54.
 χρυσοῦφαντος, ον 57, 72, 137, 173, 181, 210.
 χρυσοφόροι στρατιῶται 54.
 χρυσοχαλινωμένον ἄλογον 54, 63, 64, 181.
 χρυσοχάρτια 241.
 χρυσώνω 15, 17, 18, 42, 43.
 χωνεία, ἡ 44.
 χωνεῖον 44.
 χωνευμένα κάρβουνα 11, 25. χωνευμένος ἀσβέστης 32.
 χώνομαι: χωσθέντες 202, 204.
 χωράφι 47, 48.
 ψαλίδι 11.
 φαράκι, ἀκία 97.
 ψάρι 71, 89, 112. ψάρια 90.
 ψήνω: ψηθῆ 14. ψημένος 13. ψημένο 56.
 ψηφί 39.
 ψιμύθι 9, 20, 21, 22, 23, 31, 33, 34, 39, 40, 41, 42. ψιμύθιον 243, 244, 245 κέ.
 ψιμυθία, θιές 9, 10, 21, 22, 23, 34, 36. ψιμυθία 244, 245. ἡ ψιμυθία 258.
 ψιμυθίζω 9, 21, 23, 34. ψιμυθίζω 244, 245.
 ψιγιάζω 16, 38.
 ψιγιάζω 24, 43, 256, 259.
 ψύγρα, ἡ 256.
 ὠμοφόριον 226.
 ὠραιοπλούμιστα δένδρα 142, 147.
 ὠπίον 237, 238, 245.
 ὠχρα 15, 17, 18, 20, 21, 22, 34, 38, 39, 42, 243, 244 κέ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

	Σελ.
1. Πρόλογος	α'—λβ'
2. Διορθωτέα	λγ'—λδ'
3. Πίναξ τῶν κεφαλαίων τῆς Ἑρμηνείας τῆς ζω- γραφικῆς τέχνης	λζ'—να'
4. Διονυσίου τοῦ ἐκ Φουρνᾶ ἑρμηνεία τῆς ζωγραφι- κῆς τέχνης	1—233
5. Πηγαί τῆς Ἑρμηνείας Διονυσίου τοῦ ἐξ Ἀγράφων	235—301
<i>Α' παράρτημα.</i> — Ἑρμηνεία τῆς ζωγραφικῆς τέχνης, περιέχουσα τὰ τε μέτρα καὶ χρώματα τοῦ Πανσελήνου, ὁμοίως καὶ τοῦ νατουράλε, καὶ τὰ σαρκώματα τοῦ Θεοφάνους καὶ ἄλλα τινὰ χρησιμεύοντα εἰς τὴν αὐτὴν τέχνην (Κείμενον συνταχθὲν περὶ τὸ τέλος τοῦ 16-ου αἰῶνος).	
	237—301
<i>Β' παράρτημα.</i> — Ἑρμηνεία τῆς ζωγραφικῆς τοῦ τοίχου, ἥτοι περὶ τοῦ πῶς νὰ ἱστορίζῃς εἰς τὸν τοῖχον (Κείμενον σύγχρονον τῷ προτέρῳ).	
	255—260
<i>Γ' παράρτημα.</i> — Ἑρμηνεία περὶ τῆς πρώτης ἱστορίας τῆς ἐκκλησίας καὶ περὶ σχημάτων καὶ ἐπιγραμμάτων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ ἐκ πολλῶν παλαιῶν ἀγίων ἐκκλησιῶν ἱστορισμένων συλλεχθεῖσα (Κείμενον σύγχρονον τοῖς δυοῖν προτέροις).	
	261—273
<i>Δ' παράρτημα.</i> — Βιβλίον τῆς ζωγραφικῆς τέχνης, περιέχον τὰς ἐορτάς τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Θεοτόκου, ἐπι δε καὶ τὰ ὀνόματα τῶν προφητῶν καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν προφητευθέντα καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν λοιπῶν ἀγίων τὰς ἡλικίας καὶ τὰ εἶδη τῶν προσώπων αὐτῶν καὶ τῶν τριχῶν, πῶς δεῖ γράφειν αὐτούς, καὶ ἕτερα πλεῖστα ἀναγκαῖα τῆς ζωγραφικῆς τέχνης καὶ ὠφέλιμα (Κείμενον τοῦ πρώτου ἡμίσεος τοῦ 17-ου αἰῶνος)	
	274—288
<i>Ε' παράρτημα.</i> — Ἱστορία τοῦ ναοῦ (Κείμενον σύγχρονον τῷ προτέρῳ).	
	289—301
6. Πίναξ ὀνομάτων καὶ εἰκόνων	303—336
7. Πίναξ λέξεων κατ' ἐκλογὴν	336—351